Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2012

4. ledna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
11. ledna 2012

Z obsahu

* *Diakonie ČCE ocenila nejlepší pečovatele roku 2011*
* *Z církví doma i ve světě*

Heslo roku: "V slabosti se projeví má síla"

Síla ve slabosti
2. Korintským 12,9

Životní příběh apoštola Pavla je velmi vzrušující. Před svým obrácením horlivě obhajoval židovské náboženství a pak se stal horlivým obhájcem a zvěstovatelem evangelia Ježíše Krista. Byl jedním z nejúžasnějších apoštolů v dějinách křesťanské církve. V oddílu, z něhož je náš text, mluví o důvodu chlubení. Můžete se chlubit tím, čeho jste dosáhli vlastní silou. Můžete si být tak sebejistí svými schopnostmi a silou, že přehlédnete Boží vklad do svého života. Navzdory všemu úžasnému, co Pavel v Kristově církvi dokázal, byl si vědom své slabosti. Nemá důvod k chlubení. Nebylo přesně vyjádřeno, co bylo jeho slabostí, a není mým záměrem to zde šířeji rozebírat, ale zcela jistě byl v jeho životě nějaký osten (hendikep), kterého se chtěl zbavit. Třikrát se modlil, aby mohl být od tohoto hendikepu osvobozen, možná kvůli tomu, aby mohl lépe vykonávat svou práci. Ten údaj "třikrát" zdůrazňuje, jak důležitá a závažná záležitost to pro Pavla byla. Mohl ji pociťovat jako překážku, která mu bránila dokázat v životě ještě větší věci.

Odpověď na Pavlovu modlitbu se nedostavila ve formě, jak očekával. Osten zůstal, ale zůstalo také jeho rozjímání nad Boží odpovědí. V úzkostné slabosti, způsobené mnohokrát jeho nemocí, nikdy netrpěl nedostatkem dostačující milosti, aby byl jasným vítězem. "Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla." Kristova milost byla i pro slabého Pavla dostatečná, právě proto, že božská moc se projevuje ve svém plném rozsahu a síle pouze v lidské slabosti – čím více křesťan poznává svou slabost, tím zřetelnější je Kristova uschopňující síla. Ovšem není to pouze tak, že by slabost byla podmínkou pro sílu. Jak slabost, tak síla byly v Pavlově životě přítomné tak, jako byly i v Kristově působení a smrti. Skutečně, právě Kristův kříž vytváří ten nejvyšší příklad "síly v slabosti".

Navzdory Pavlově slabosti jej Pán použil, aby v církvi vykonal veliké věci. Náš úspěch nezáleží na naší dokonalosti nebo poznání, ale na svobodném Božím daru. Je to on, kdo působí, že se věci dějí.

Někdy tíhneme ke spoléhání na svou sílu a poznání a zapomínáme, že aby se něco podařilo, jsme zcela závislí na podstatě našeho bytí, na tom, kdo kdysi řekl učedníkům a nyní říká nám: "Beze mne nemůžete učinit nic." Také se nám někdy stává, že se stáváme obětí svých hendikepů nebo obtížných životních situací, ve kterých zapomínáme na svrchovanou moc našeho Pána.

Jsme voláni, abychom si byli vědomi dvou věcí:

že Pán si může použít každého, ať je jakýkoliv;

my nemůžeme působit bez síly milosti Pána. On je studnou, ze které denně dostáváme čerstvou vodu, abychom se posílili. Cokoliv jsme schopni vykonat, je díky milosti našeho Pána.

Milost vám a pokoj.

John Kent,
biskup Jednoty bratrské
ze Surinamu

Letošní novoroční ekumenická slavnost se konala na Vyšehradě

Ráno na Hrádečku

To nedělní poledne, když se poslední lidé pozvolna rozcházeli po bohoslužbě o čtvrté neděli adventní, když jsme připravili v kostele stromek a betlém na půlnoční, štědrovečerní program, nelze zapomenout. Zemřel Václav Havel. Za slzy té chvíle se nestydím. Bohu díky za ně. Nejprve mne to překvapilo. Stává se mi to zcela výjimečně. Neuroní je snad jen zatvrzelí komunisté a jejich dědici, byť i k nim se choval Václav Havel až nadmíru korektně.

Václav Havel byl normální člověk. Ano, byl také prezidentem. A obstál i v této situaci, navzdory všemu, co přicházelo a odcházelo. Osvědčil charakter v době, kdy šlo o krk, o kariéře nemluvě. Ovšemže byl hříšník. Kdybychom tvrdili, že v někom z nás hříchu není, pak v nás není ani pravdy. On „husovsky" pravdu slyšel, držel, mluvil, bránil; až do smrti. Určitě v ní i někdy selhal. Byl jedním z nás. Herec Stanislav Zindulka pověděl, že jej nezkazila moc.

Kdy jsem jej poprvé vůbec viděl? To se mi podařilo sehnat Rudé právo, v němž mu, tuším jako „Sládkovi", bylo blahopřáno, s jeho fotografií, k jeho narozeninám. A byl z toho poprask. Pak po převratu. To nejprve nepřijel na náměstí do Hradce

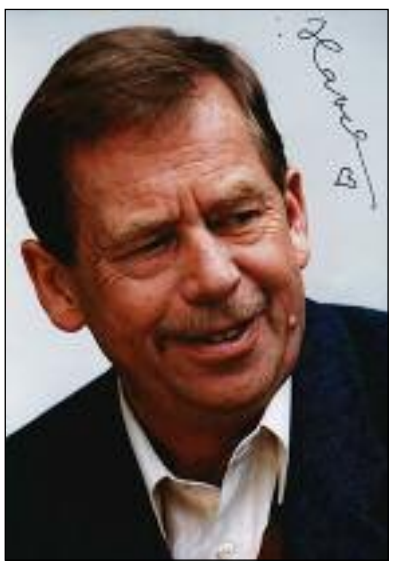

Králové, kde jej skvěle zastoupil jeho bratr Ivan. Poté v královéhradecké katedrále při římskokatolické bohoslužbě, s biskupem Karlem, navráceným z vnitřního exilu do funkce biskupa, kdy ministr vnitra Sacher četl text z Bible. Dále při odhalení sochy TGM v Hradci Králové, kde byly přítomny Masarykovy vnučky. Konečně pak při symposiu v Brně o skvělém mysliteli Josefu Šafaříkovi, k němuž se hlásil. Jinak ovšem při sledování tisku, rozhlasu, televize. Nelze nepřirovnat jej k TGM. Snad lze jen parafrázovat Jaroslava Seiferta: „ já jenom jdu a pláči/ a pláč je zbabělost, já vím, já skrýval/ tu lásku dodnes. Dokud nespočíval/ tu tento mrtvý. Slovo nepostačí,// slovo je málo, slovo je a není,/ sotva je vyřkneš, rozplývá se v dálku./ Jaké to dneska hořké kuropění,/ už zatloukají hřeby do lešení/ a úsvit padá na čerň katafalku."

Jan Kašper

** Nejlepší cestou k vlastnímu neštěstí*
je zakrývat si oči před neštěstím jiných.
** Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí,*
že by se měli chovat všichni.
**Člověk prostě není Bůh a hra na něj se mu krutě mstí.*
** Život je radostná spoluúčast na zázraku bytí.*
** Soukromý život bez dějinného horizontu je čirá fikce,*
atrapa a v posledku vlastně lež.
** Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku*
je přesně tím, co otevírá dveře zlu.
** Naděje je stav ducha, který dává smysl našemu životu.*

Václav Havel

Zaostřeno na blízko

Zahájení činnosti Ekumenické komise pro Husovo jubileum 2015

V návaznosti na předchozí práce obnovila u příležitosti blížícího se významného výročí - pětistého jubilea smrti českého reformátora M. Jana Husa - činnost komise, zaměřená na zkoumání jeho místa v kulturní, společenské a historické paměti nejen u nás, ale také v mezinárodním rozměru. Navazuje na předchozí plodnou práci komise, která se od počátku 90. let v ekumenickém a nadkonfesním duchu zabývala Husovou rolí mezi reformátory církve v dobovém kontextu. Nové pohledy a interpretace Husovy osobnosti, působení a díla byly předmětem odborných rozprav během sympozií, která se konala v září 1993 v Bayreuthu a v prosinci 1999 na Papežské lateránské univerzitě v Římě. Při těchto příležitostech se sešli nejen zástupci církví, ale také badatelé napříč názorovým spektrem, od konfesních až po sekulární. V Římě také papež Jan Pavel II., který se významně zasloužil o zahájení prací předchozí komise, vyjádřil lítost nad jeho krutou smrtí a zařadil jej mezi reformátory církve. Tehdejší setkání otevřelo nejen novou kapitolu v pohledu na M. Jana Husa, ale také ve vztazích mezi jednotlivými církevními denominacemi. V tehdejším společném prohlášení kardinála Miloslava Vlka a synodního seniora Českobratrské církve evangelické Pavla Smetany se říká, že „Hus se může stát mostem nové důvěry od srdce k srdci".

Těžiště zájmu nynější činnosti komise by mělo spočívat zejména v reflexi husovské tradice v 19. a 20. století a pohledů, které přineslo tehdejší vnímání jeho „druhého života". Recepce Husovy osobnosti se v této době projevila nejen v řadě odborných interpretací, ale i v uměleckých a literárních dílech, která ho doširoka popularizovala. Pohled na Husa a husitství byl navíc významně ovlivněn také politickými a společenskými událostmi v českých zemích. Různé ideové a názorové proudy si interpretovaly Husovu postavu ke svým účelům a

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Taizé a Európske stretnutie mladých

Taizé. Ekumenické spoločenstvo Taizé organizovalo už 34. Európske stretnutie mladých kresťanov. V dňoch 28. decembra až 1. januára 2012 prišli do Berlína tisíce mladých kresťanov z Európy aj z ďalších svetadielov. Nemecké hlavné mesto sa stalo na 5 dní symbolom zjednotenia, a to v čase, kedy Európa potrebuje nový elán a mnohí pochybujú o budúcnosti starého kontinentu. Stretnutie sa uskutočnilo na pozvanie protestantských cirkví, katolíckej cirkvi a primátora hlavného mesta Nemecka. Na programe boli modlitby a diskusie na duchovné, sociálne, politické, ekonomické a kultúrne témy. V rámci podujatia sa mladí stretli aj so zástupcami židovskej obce Berlína a navštívili mešitu. Brat Alojz vyzval mládež, aby so sebou doniesla lieky a zdravotnícke potreby, ktoré následne odošlú v rámci humanitárnej pomoci do Severnej Kórey.

Rada Evropy o médiích a náboženské toleranci

Lucembursko (RV). V rámci projektu Setkání Rady Evropy o náboženské dimenzi a mezikulturním dialogu bylo v Lucembursku ve dnech 28. a 29. listopadu 2011 čtvrté setkání Rady ministrů EU. Akci zorganizovali na podkladě Evropské kulturní dohody (1954) a Bílé knihy o mezikulturním dialogu (2008). Jejím tématem byla „Úloha médií k podpoře mezikulturního dialogu, tolerance a vzájemného porozumění" s podtitulem „Svoboda vyjadřování médií a respekt ke kulturní a náboženské odlišnosti". Setkání se zúčastnili představitelé různých náboženství i médií, přijeli odborníci, akademici a reprezentanti mezinárodních a mimovládních organizací. Účastníci diskutovali i o úloze žen v mediální komunikaci a o ateistických projevech v médiích.

Koniec britských kresťanských novín

(EBF.ORG). Koncom tohto roku prestali vychádzať najstaršie kresťanské noviny vo Veľkej Británii, Baptist Times (Baptistický čas). 156 rokov ich vydávala a dotovala Baptistická únia. Z finančných dôvodov a malého záujmu však bola redakcia nútená ukončiť svoju činnosť. Túto informáciu oznámil predseda predstavenstva Bill Johnston. Najväčší úspech zažili noviny v sedemdesiatych rokoch 20. storočia, kedy počet odberateľov presiahol 30 tisíc. V súčasnosti eviduje redakcia iba 4500 predplatiteľov. Posledný výtlačok bude publikovaný v januári. Zhrnie históriu a prínos novín pre kresťanstvo vo Veľkej Británii.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike

Zahájení činnosti Ekumenické komise pro Husovo jubileum 2015

Dokončení ze str. 1

potřebám. Stával se tak často spíše národní a politicko-sociální ikonou než náboženským symbolem a výklady jeho příběhu nezřídka podléhaly ideologickým deformacím, podobně jako tomu bylo v případě dalších témat naší minulosti. Tyto interpretace navíc českou společnost často rozdělovaly a stávaly se příčinou sporů.

Cílem práce Ekumenické komise pro Husovo jubileum 2015 tedy bude snaha o další objektivizaci našich poznatků na akademické a odborné půdě. Předmětem činnosti bude však také úsilí o zprostředkování reálnějšího obrazu Jana Husa bez ideologických přemaleb formou zpřístupnění jejích výsledků pro nejširší veřejnost - například v mediální podobě. Husův odkaz a jeho význam by se však neměl, stejně jako v případě ostatních našich duchovních tradic, omezit jen na hledání v labyrintu minulosti, ale také snažit se o nacházení inspirací a východisek pro přítomnost i budoucnost. V této snaze mohou ve vzájemném a potřebném souladu spolupracovat církevní, státní, vědecké i kulturní instituce. Objevování aktuálních přesahů našich duchovních i národních tradic může bezpochyby přispět k potřebnému posilování naší národní identity, zakotvené v rámci evropských duchovních i civilizačních hodnot, a být příkladem utváření žádoucích svorníků, které náš národ i společnost upevňují.

Jiří Uher

Evropská konvokace v Praze

Ve dnech 1. – 3. prosince 2011 se v Praze uskutečnila evropská konvokace pod názvem „Evropo, povstaň!", která navazuje na předešlé konvokace v Berlíně a v Londýně i na každoroční křesťanské modlitební konvokace v Jeruzalémě. Hlavním řečníkem byl br. Tom Hess, vedoucí Domu modliteb v Jeruzalémě.

Účastníci konvokace se sešli proto, aby společně prosili o Boží požehnání pro Evropu a aby hledali důvody, proč křesťanství v Evropě zatím moc neroste. Společně jsme tak činili pokání za dlouhá staletí křesťanského antisemitismu, pokání za náš pokřivený vztah k romskému etniku i pokání za přetrvávající hořkost vůči německému národu. Byla příležitost k pokání za mnohé historické křivdy mezi různými národy Evropy, protože tohoto modlitebně-kajícího setkání se zúčastnili zástupci ze 30 evropských zemí i zástupci české ekumeny; celkem bylo přes 400 účastníků. Kromě pokání jsme společně prožili i jednotu Božího lidu a také jsme si připomenuli moc modlitby a její význam v životě křesťana, rodin, ale i v životě sborů a celé společnosti. Mnohé vize nás povzbudily k tomu, abychom se dále přimlouvali za duchovní probuzení v Evropě.

Poslední den konvokace byl pak převážně věnován mladé generaci. Při přednášce o mezigeneračních vztazích mě zasáhla slova jednoho mladého přednášejícího, který informoval o nedávné rozsáhlé anketě mezi mladými lidmi na Slovensku: 66% si myslí, že církev je sudičská, 70% si myslí, že církev je mimo realitu a 87% mladých lidí je přesvědčeno o tom, že církev je nudná. Jak by asi taková anketa dopadla v Česku? - Uvědomil jsem si svůj vlastní podíl viny na této neblahé skutečnosti. Na závěr pak byla příležitost k pokání a k nápravě i v této oblasti.

Pro celou konvokaci bylo charakteristické, že na rozdíl od jiných konferencí zde bylo méně přednášek, ale o to více příležitosti k pokání, ke společným chválám, k modlitbám i ke společnému prožívání Boží přítomnosti.

Pane, smiluj se nad Evropou!

Mikuláš Zoubek,
ČCE Kraslice,
účastník konvokace

„...jakož i my odpouštíme ..."

Jiří Skoblík, zkušený duchovní a učitel katolické teologické fakulty, říká: Někteří křesťané, když se modlí, slova „...jakož i my odpouštíme ..." z modlitby Páně vynechávají. Nechtějí, anebo cítí, že nemohou určitému člověku odpustit určité provinění, křivdu, ublížení. Je to špatné, ale je to mnohem lepší, než když jiní tato slova mechanicky odříkávají a vůbec je nenapadne, že „mají problém",

„Já jí to odpouštím, ale zapomenout – to nemůžu." Všichni známe tato slova, pronášená s pocitem křivdy tak kruté, že nemůže přebolet. Někdy z nich však cítíme výmluvu člověka, kterému ve skutečnosti poskytuje zvláštní (ale zase ne tak výjimečné) potěšení, může-li se kochat vzpomínkami na to, jak mu bylo ublíženo. Někteří lidé mají celou pokladnici takových křivd a nenechají si na ně sáhnout. Je to autodestruktivní, sebepoškozující „strategie"!

Slavný psycholog Erich Fromm napsal známou knížku „Umění milovat." Říká tam, že opravdovou lásku, na rozdíl od chvilkového okouzlení, od zamilovanosti, je třeba odpracovat. Měla by existovat, a snad někde existuje, i kniha „Umění odpouštět".

Co znamená odpustit? Podstatný je vnitřní postoj: odpustit, nechat být, upustit od pomsty i od myšlenek na pomstu, od pomstychtivých fantazií. („Mně pomsta, já odplatím, praví Pán" – Žd 10,30, kral. překl.). Patří k tomu i soucitná starost o toho, kdo mi ubližuje, protože vím, že víc než mně ubližuje sám sobě, své duši. Tak učí Ježíš: „Bože, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí" (L 23,34). Jde o duchovní zápas, zápas lásky se zlem, rozhodný a vytrvalý, tvořivý a vynalézavý. Tento zápas někdy přináší překvapivé viditelné plody. Někdy se naopak, vnějšně viděno, nestane nic, ale věříme, že „dobrý boj" zůstane zachován v Boží paměti; to stačí.

Odpuštění znamená nový začátek. Tady platí, že láska „všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká" (1 K 13,7; kralický překlad je doslovný, ekumenický snad nemá odvahu akceptovat emotivní náboj Pavlových slov). Doopravdy odpustit znamená riskovat, podílet se na riziku, které přijímá Bůh, když odpouští člověku. Matky „nepovedených" dětí to znají.

Pozor na nedorozumění: Odpuštěním v biblickém smyslu není onen odborníkům dobře známý postoj manželky alkoholika, která opakovaně snáší mužovy excesy, ba i rány pěstí. To je bezbranná, otrocká pasivita, nikoli jednání podle Ježíšovy výzvy nastavit druhou tvář (Mt 5,39). Je možno, někdy i nutno, odpustit – a přitom bránit sebe i druhé, třeba i se zbraní v ruce.

Jestliže mi ublíží někdo blízký, s kým žiju, není dobré odpustit a hodit to bezstarostně „za hlavu", nýbrž naopak snažit se zařídit všechno tak, aby napříště nebylo co odpouštět. A samozřejmě dokonale odpustit nemusí znamenat smazat dluh, který provinilci jeho činem vznikl. Už dítě se musí naučit přijmout odpuštění, a přitom nést následky svého špatného činu. Odpustit neznamená automaticky prominout (a naopak prominout často ještě neznamená odpustit).

Další nedorozumění: Odpustit není totéž jako ustoupit ve sporu, přiznat svou vinu či podíl viny, dát za pravdu tomu, s kým jsem ve sporu. To je samozřejmě při řešení konfliktu také velmi důležité – pokud to odpovídá realitě. Jestliže nepřiznám sobě i jiným, že jsem spoluodpovědný za selhání vztahu, pak odpuštění nemá sílu, která je mu vlastní, je zatíženo vědomým nebo nevědomým pokrytectvím.

Odpustit neznamená „zavřít oči", nevidět nebo nepřiznat si, že jsem byl zrazen, podveden, odkopnut, zneužit. Psychologové a psychiatři znají pacienty, které v dětství a dospívání „nesmělo ani napadnout," že by jim rodiče někdy ublížili; pokud snad ano, pak by cítili jako samozřejmou povinnost odpustit, třeba „sedmdesátkrát sedmkrát" (Mt 18,22). Lék se v takových případech hledá v tom, aby si utlačená bytost uvědomila všechnu oprávněnou lítost, hořkost a hněv – a to je pro ni jediná cesta ke katarzi, ke skutečnému, svobodnému odpuštění.

Odpustit je někdy velmi těžké, a je to dar – i pro toho, kdo odpouští; odpustit znamená být osvobozen. Když při modlitbě Páně říkáme: „... jakož i my odpouštíme...," měli bychom v duchu dodat: „Prosím, pomoz mi, aby to byla pravda!"

Pavel Říčan

Ahistoričnost a „odklony" (K anketě Lidových novin Kniha roku)

Tučných deset eur inkasuje za jízdenku řidič kyvadlové dopravy z letiště do města Beauvais v knížce Mapa a území (s. 116), české to verzi románu Michela Houellebecqa. V originále (s. 180) inkasuje za totéž pouhá eura dvě. Zatímco podle originálu (s. 417) mělo ve Francii dojít k drastickým škrtům v sociálním zabezpečení začátkem 20. let 21. století, podle překladu (s. 269) až o desetiletí později … Srovnáním cifer v české verzi a v originálu dospíváme nejednou k aktuální „kocourkovské" charakteristice: „odklonění". (O strach je zejména označování desetiletí: na s. 55 pro změnu česká verze dataci posunuje dopředu.) Odklánění nezůstal ušetřen ani sám hlavní hrdina, malíř a fotograf Jed. Ten skoupí cestou z venkova do Paříže více než sto padesát (s. 62 originálu) map Michelin; podle české verze (s. 39) „asi padesát". Asi půl hodiny před zahájením výstavy („vers dix-huit heures trente", tj. „kolem osmnácti třiceti", s. 195 originálu) se kumštýř, jehož čekání přestalo bavit, vyráží projít. Dle překladu tak činí „kolem sedmé večerní" (s. 126), kdy výstava začíná …

Chaos v číslech završují úlety v překladových pasážích bez čísel. Naprostou ahistoričností lze vysvětlit skok řádově o tři generace ve výpovědi o otci Jedovy ruské přítelkyně Olgy, moskevském biologovi: „On ani jeho rodina nijak zvlášť nevydělali na velkém přerozdělování po pádu carské říše …" (s. 48). Výrazem „l´Empire" ovšem spisovatel míní impérium sovětské! (Rodina se záhy po pádu oné „říše" zařadila do střední třídy; jak na českobratrských sborech připomínali reemigranti z Volyňska, v rámci „přerozdělování" po pádu říše carské se sice z pánů stali chudáci, nikoli však z chudáků páni.)

Brutálně byly osekány Jedovy úvahy nad modlící se dívkou v kostele: „Zpovídala se z nějakých hříchů? Měla nemocné rodiče?" (s. 136 české verze) Za těmito otázkami následují v originále (s. 212) dvě věty, jež překlad přeskočil: „Les deux, probablement. Sa foi paraissait grande." (Doslova: „Pravděpodobně obojí. Její víra se zdála veliká.") Danou číslovku je třeba v češtině mluvnickým rodem přiřadit (mohla by se vztahovat ke zmínce o rodičích, tj. že nemocní byli „oba"). Tvůrcům překladu připadlo patrně snazší ji vypustit. Pročpak ale museli – více než dvacetiletí po zrušení bolševické cenzury – vynechat větu o veliké víře?!

V tradiční předvánoční anketě Lidových novin o knihu roku získala „kocourkovská" mutace Houellebecqova románu z nakladatelství Odeon, v níž se odklání a skáče ostošest, dva platné hlasy plus dva hlasy mimo hodnocení (chvalozpěv na „Hulibrka" od Ladislava Šerého byl navíc reprodukován zvýrazněným písmem). Škoda jen, že nezvítězila, to by bylo na závěr „odkláněcího" roku 2011 ještě stylovější!

(Překladatelských posunů týkajících se náboženství je v knize více, proto se k tématu v dohledné době ještě vrátíme.)

František Schilla

Odkazy:

Houellebecq, M.: Mapa a území. Z francouzského originálu La carte et le territoire vydaného nakladatelstvím Flammarion v Paříži roku 2010 přeložil Alan Beguivin. Redigovala Alexandra Pflimpflová. Odpovědný redaktor Jindřich Jůzl. Euromedia Group, k. s. – Odeon Praha 2011

Houellebecq, M.: La carte et le territoire. Flammarion 2010

Jak číst Bibli?

Je možno tak činit s mnoha otazníky. Číst ji jako beletrii, detektivku, notovou osnovu, zápis kronikáře, filosofický spis, náboženskou příručku? Nakládat s ní jako s klasickým literárním, hudebním či uměleckým dílem? Jako s dívkou, do které jsme se zamilovali a pak ji poznáváme? Naslouchat jí jako orchestru, nebo ji jako orchestr dirigovat? Je třeba ji nahlížet jako mosaiku, ledovec, nebo „puzzle!"? Tyto a mnoho jiných podnětů a různých alternativ nám předkládá Jaroslav Vokoun ve své knize Číst Bibli zase jako Bibli (Česká biblická společnost, prosinec 2011, 238 stran, 249 Kč). Docent Jaroslav Vokoun, vyučující na katedře filosofie a religionistiky Teologické fakulty Jihočeské univerzity. Autor není až tak kontroverzní. Snad jen místy trochu provokativní, aby narušil zažité zvyklosti a jednostrannosti, jimž jsme přivykli. Stává se nám to každému. Z toho nás má vyvést deset, dvacet, třicet rozlišných přístupů, jak s Biblí nakládat, což je třeba ocenit. Autor se váže jednak na různé autory, jichž prostudoval skutečně spoustu. Před-kládá nám jejich koncepty a komentuje různé interpretační „školy". Dostává se nám tak do ruky kniha, která je dobrou příručkou a rádcem, jak k Bibli přistupovat, jak s ní nakládat, čeho se varovat, oč se pokusit.

Zkrátka nepřijde čtenář, ať je z kterékoli církevní tradice. Zastavme se u toho, jak nám jsou zde předloženy. V „konfesijní hermeneutice" nejprve připomene základní římskokatolické principy výkladu Písma: (Písmo svaté je Božím slovem v lidských slovech; je zdrojem víry, naděje a lásky Božího lidu a světlem pro svět; Zjevení v Písmu má historický charakter a ve výkladu je užívána historická metoda; Filologická a literární analýza textu; Poznání ve víře se děje pod vedením Ducha svatého; Předporozuměním je celá tradice víry; interpretace je součástí živé tradice; Obsah Písma je ozřejměn vedle doslovného smyslu duchovním a hlubším s bohatstvím významů a aktualizací.) Pro římskokatolickou tradici zůstává ovšem stěžejní autoritou magisterium. Pro pravoslavnou tradici jsou ústřední spásné události, společenství Božího lidu, zvěstování a kázání. Jedná se o svátostné a liturgické dění. Individuální četba Písma v pravoslavném pojetí vnáší nebezpečí individualistického přijímání spásy, „zatímco podle Písma Bůh zachraňuje v prvé řadě svůj lid a pak teprve jednotlivce, když je zapojuje do svého lidu". Podstatné jsou čtyři principy pravoslavné tradice: 1. Věrnost Písmu jako Božímu slovu; 2. Věrnost tradici; 3. Věrnost kritickému rozumu jako daru Božímu; 4. Věrnost Duchu svatému. Dále anglikánský přístup k Bibli je líčen jako spojení reformačního důrazu na evangelium s historickou strukturou církve. V mnohotvarém anglikanismu rodící se metodismus je vypodobněn se svým důrazem na osobní zkušenost, lásku a rozumnost - spíše ve služebné roli. Konečně luterský přístup je určen tím, že Boží slovo je nejdříve Bůh v Ježíši Kristu. Luterské principy pak jsou shrnuty do pěti bodů : 1. Nový zákon interpretuje Star., 2. Jasná místa vykládají to, co je nejasné. 3. Písmo vykládá samo sebe. 4. Co přináší Krista, je pravda. 5. Interpretace Písma se děje v církvi. Dále se můžeme více dovědět o hermeneutice evangelikální, charismatické a judaismu. Podnikneme výlety do mladé církve, stejně jako středověké. Také se dočkáme i „sedmi pravidel midraše": 1. Vyvozování významnějšího z méně významného; 2. Výklad podobným biblickým místem; 3. Vytvoření obecnějšího pravidla z implikace určitého místa; 4. Vytvoření obecnějších pravidel z kombinace určitých míst; 5. Shrnutí dílčích pravidel do obecného; 6. Vyvozování souvislostí; 7. Výklad instrukce z celku Písma. Vše je aplikováno na novozákonních textech. Dále se dovíme o pnutí přístupů moderny a postmoderny, historicko-kritickém přístupu a jeho ziscích i ztrátách. Vlastní autorova reflexe se v druhé části knihy děje na řadě biblických textů, zvl. ze Skutků sv. apoštolů a hledá paradigmata pro naši dobu. Docela na závěr se zabývá vztahem teologie a filologie na příkladech tří autorů: Jany Nechutové, Petra Pokorného a Petra Piťhy. Kupodivu Jaroslav Vokoun pominul homiletický a liturgický přístup prof. Pavla Filipiho.

Poté co se probereme spoustou nejrůznějších konceptů, jak s Biblí nakládat, chce se nám samovolně říci: „číst ji - jako samu o sobě". Prostě nechat na sebe působit text sám. I jako ten inkoust, literu, tisk, což má zaslíbení apoštola Pavla ohledně Ducha, který mrtvou literu oživuje. Průvodce texty si toho je vědom, když zdůrazňuje duchovní četbu Písma. Snad mohl běžné čtenáře (nemusí jimi vůbec být jen faráři!) také více vést ke konkordančnímu zkoumání. Doporučit pomůcky knižní (odkazy u veršů a výkladové poznámky, aktuálně v Jeruzalémské Bibli a Českém ekumenickém překladu aj.).

Doporučeny mohly být také různé cizojazyčné i české překlady Bible na internetu
(http://www.biblenet.cz;
http://www.bibleserver.com)
České biblické společnosti s vyhledáváním pojmů). Nicméně Jaroslav Vokoun zřejmě dosahuje svého cíle, pokud naplníme jeho přání. Například budeme číst Bibli jako setkání s Bohem. Budeme číst Bibli ve vztahu k dnešnímu světu a životu. A také „musíme připustit, že to, co říká, může být i proti mně". A pokud porozumíme, budeme i aplikovat. Prostě: Budeme číst Bibli zase jako Bibli!

Jan Kašper

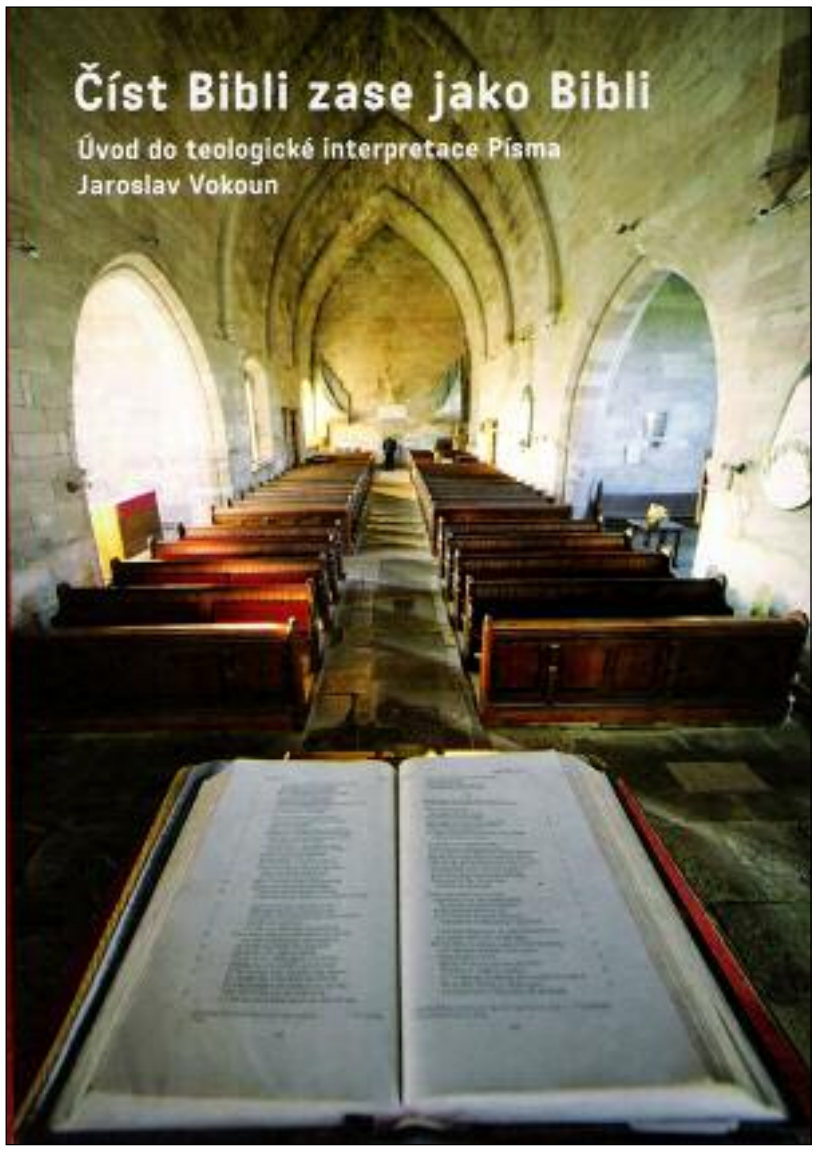

Milí přátelé a čtenáři Evangelického týdeníku,

rád bych vám na začátku nového roku 2012 popřál osobně i za celou naši redakci mnoho dobra do dalších dnů a především pomoc a vedení od Hospodina na všech životních křižovatkách, jež jsou před vámi. Nikdo z nás nevidíme za oponu budoucího času, ale jsem si jist, že se nemusíme bát ničeho, co přijde, v důvěře v toho, jenž se o Vánocích ztotožnil s člověkem, aby jeho život prosvítil a vedl dobrým směrem až k jeho cíli. Chtěl bych také poděkovat všem vám, kteří jste v uplynulém roce náš týdeník podporovali. Velmi si vážím především všech autorů. kteří nám během roku zasílali své články a aktuální příspěvky. Bez vás by Evangelický týdeník jen velmi stěží mohl dále vycházet. Přeji vám proto i nadále nekončící chuť do psaní, mnoho dalších dobrých nápadů a těším se na pokračující, ještě ve větší míře, spolupráci při tvorbě již 97. ročníku Evangelického týdeníku –Kostnických jisker.

Váš redaktor ET–KJ
Ladislav Mečkovský

I zůstávali v učení apoštolském

Sličnou knihu s tímto názvem sepsali nosislavští evangelíci zvučných domácích jmen, jejichž vztah k nosislavskému evangelickému sboru se dá doložit dlouhým rodokmenem. Jsou to dva: Jiří Lukl a Vladimír Svoboda. Ten třetí, Ondřej Macek, nedlouho farář nosislavské církve evangelické, přišel odjinud, ale přece z téže evangelické církve, aby měl právo nastoupit do vlaku, který odedávna, od reformace 16. století, sbírá na každé stanici, kde vlak staví, nové bratry a sestry. Jsou případy, kdy se bude jednat o příběh jednoho člověka na jediném místě, a jsou jiné, kdy náš člověk je s to nastoupit do toho vlaku v několika stanicích; tento cestovatel je především evangelík. Proto nosislavská církev přijala bratra Ondřeje s dobrým očekáváním, že své mládí a vzdělání i osobní kvalitu bratrství nasadí ve prospěch života celého obecenství, což se i děje.

Ti tři se spojili k práci, která se liší od prostého kronikářství. Nahlédnete-li do obecní kroniky, objevíte ten rozdíl. Obecní kronikář hledí, aby obstál před očima svých spoluobčanů, evangelický historik chce obstát ještě nadto před Bohem. Vypravuje o spoluobčanech, avšak zvláště v kritické situaci snaží se dovolit Bohu, aby do ní vnesl světlo své pravdy a milosrdenství. Evangelický historik proto nevynáší náhlé, úsečné soudy o lidech, ví, že u Boha není soudu bez milosrdenství. Evangelický historik si může, ba musí dovolit podepřít své obecné tvrzení faktem, že v první třídě se platilo za křest 36 krejcarů stříbra, v druhé třídě 18 krejcarů. Tak i poplatky za pohřeb a za oddavky. V první třídě zaplatíte za pohřeb 2 zlaté, bez kázání 1 zlatý, v druhé třídě 1 zlatý 30 krejcarů, bez kázání 45 krejcarů stříbra. Zjistíte, jak je to čtení o skutečném životě až do těch zlatých a krejcarů zajímavé a čtenář se časem doví, že evangelický kazatel po Tolerančním patentu vybíral tyto poplatky, ale byl povinen je odvádět římskokatolickému „kolegovi", aby ten nepřišel k žádné újmě. Teprve císařský patent o půl druhého století později tuhle „kolegialitu" zrušil. Zase doklad o tom, že v dějinách se děje i něco dobrého. To ovšem je řečeno z evangelického pohledu, pohled římskokatolického kolegy není bez slz už nad reformací, nad Tolerančním i císařským patentem i nad první Masarykovou republikou.

Faktický, konkrétní život, díváme-li se na něj bez ideologických a jiných růžových brýlí, je možný jen na základě peněz. Platí, že bez peněz nelze skoro nic dělat. O tom vás přesvědčí právě tato kniha, která nese název jakoby natruc: I zůstávali v učení apoštolském, když by bylo přiměřenější nazvat ji pěkně reformovaně, třeba Peníze k slávě Boží. Nicméně to rozhodnutí zůstávat v učení apoštolském je důležité, protože je prvořadé. Bez rozhodnutí – ať už máte málo peněz nebo mnoho – se vůbec nic nehne. Nosislavští měli na stavbu kostela připraveno jen 15 tisíc zlatých, stavba stála téměř 80 tisíc zlatých, leč v jejich zprávě není ani zmínky, že by sbor si na to stýskal, naopak naleznete tam slova plná hrdosti, že sbor si nemusel na žádnou ze svých staveb půjčovat nebo ani nikoho žádat o podporu (str. 86). Kde není odvaha a rozhodnutí, tam se peníze stávají jen lákadlem pro zloděje. Jsou určeny k tomu, aby kolovaly, jak učil TGM, a není to v rozporu s pohledem Nového zákona na peníze (1 Tm 6,9).

To chválím, že autoři zahrnuli do dějin svého sboru tu dobu, kdy Jan Hus připomínal lidem všem Boží pravdu a hájil ji celým životem. Pod husitství zahrnuli celou reformaci, českou i světovou.

Díky za fotografie a za jména jednotlivých osob, která dokládají, že evangelium není učení vyhlášené na pustém místě do vzduchu a pak na papír, nýbrž učení, které bylo zaseto do srdce lidí. Proto budeme vždycky vítat každé jméno, které se vyskytne v biblickém textu, a přijímáme stejně tak 16. kapitolu listu Římanům, která obsahuje jen jména lidí, s nimiž se apoštol Pavel setkal na svých cestách a měl je za své spolupracovníky. Církev jsou dnes ti, které zachytil fotografický aparát. Apoštol Pavel by jej jistě nosil u pasu. Kdybychom nemohli o některém jménu nic nakonec povědět, bude každé jméno památníkem na jednu osobu, která se přihlásila ke Kristu a vstoupila do života věčného.

Připojené písemné doklady z té doby nemohou zastřít skutečnost, že jejich pisatelé nesdílejí s námi náš pohled na Starý a Nový zákon, zejména na jejich ústřední postavu a její dílo. Ale je to důkaz, že každá doba odpovídá na pozvání evangelia jiným, svým způsobem, ze své situace, ze svých pocitů. Ti staří dávní páni se nám dnes jeví jako nedorostlí v rozumu či v citu oproti způsobu, s jakým se soustřeďujeme jakoby k jediné postavě v Bibli, k Ježíši Kristu – nebo aspoň oproti mému způsobu. Jsme dál v poznání a ve víře?? Právě k tomuto tématu míří Provolání presbyterstva z roku 1903, z něhož na mnohé evangelíky křičí obžaloba: Na vaší Bibli je na prst prachu! Nesvětíte den Páně, a proto jste zchudli. Boží církvi, která nejednou poznala, jak těsně spolu souvisí víra a skutky, poradil prorok Izajáš 8,20: Zpět k zákonu a svědectví Božímu. Provolání vědomo pomíjivosti podobných napomínek končí prosbou: „Kéž by tento hlas starších nebyl hlasem volajícího na poušti."

Nesmím prodlít ani v této řeči, proto končím, ale neušetřím vás svými pocity při četbě této knihy: věru nečekal jsem, že budu její četbou tak zaujat. Během 3 dní jsem ji přečetl. Kdybych byl aspoň čestným občanem Nosislavi! Ale vždyť jako člen téže evangelické církve, k níž se nosislavští přiznávají, mám s nimi víc společného než pozemské občanství, a to víc je nebeské občanství, v které se učíme věřit, i když si ti nosislavští myslí, že nad jejich víno nikde není.

Konečně po dlouhém výkladu řadím autory, jak se sluší podle abecedy a před Bohem jako téhož rodu – Jiří Lukl, Ondřej Macek, Vladimír Svoboda. A až se setkáme, poděkuji vám za dobrou a užitečnou knihu.

Váš Josef Veselý

Jaroslav Goll a dějiny Jednoty bratrské

Vynikající český historik prof. PhDr. Jaroslav Goll (1846-1929) je považován, po Františku Palackém, za druhého zakladatele moderního českého dějepisectví, za druhého největšího českého novodobého historika. Jestliže jsou jeho práce o dějinách Jednoty bratrské hodnoceny pro naše dějepisectví jako základního významu, pak v Gollově vlastní tvorbě představují jeho nejosobitější a nejdůležitější dílo. Jak se Jaroslav Goll na svých badatelských cestách k bratrským dějinám dostal?

J. Goll se narodil v Chlumci nad Cidlinou v rodině zámeckého lékaře. Vyšel z kulturního prostředí s bohatými styky s českou obrozeneckou společností. (Z pozdějších generací rodiny vzpomeňme, že oblíbená herečka Nataša Gollová byla jeho vnučkou.) Již na střední škole Goll psal a publikoval vlastní básně a překlady. Rozhodoval se těžce mezi studiem krásné literatury a estetiky, či historie. Na pražské filozofické fakultě nakonec studoval historii a geografii. V roce 1870 získal nejen aprobaci středoškolského profesora, ale také doktorát filozofie (prof.V.V.Tomek a C.Hoefler). Následoval studijní pobyt na univerzitě v Göttingen. Zde byl Goll ovlivněn prof. Georgem Waitzem, který ho seznámil s metodami jemné a důsledné historické kritiky. Pro mladého historika to bylo předznamenání pro celou jeho činnost na poli historie. Po návratu do vlasti, přes holandské a anglické archivy, začal Goll učit na obchodní akademii v Praze a v roce 1875 se habilitoval na filozofické fakultě pro obor obecných dějin. Jeho habilitační spis se týkal diplomatických jednání mezi Francií a Anglií v letech 1624-25. Již roku 1880 byl jmenován mimořádným profesorem, roku 1885 se stal profesorem řádným. Nadto získal i významnou funkci ředitele historického semináře. Svým pedagogickým působením ovlivnil, a to velmi výrazně, několik generací svých žáků, mladých historiků, kteří pak v následujících desetiletích rozvíjeli a prohlubovali dílo svého učitele. Pro jejich označení brzy vznikl název - Gollova škola. Pamětníci Gollových přednášek vzpomínali na vysokou úroveň a sugestivní podání jeho výkladů. Goll uchvacoval svými pedagogickými schopnostmi při seminářích v práci s prameny a jejich kritickým rozborem. O autoritě prof. Golla svědčí i skutečnost, že byl zvolen do funkcí děkana filozofické fakulty (1891-92) a rektora UK (1907-08).

Cesta k dějinám Jednoty bratrské vedla Golla přes období počátku 17.století. Na zmíněnou habilitační práci navázaly další studie. Věnovány byly slezskému Majestátu Rudolfa II., pražské defenestraci 1618, evropským poměrům po Bílé Hoře v návaznosti též k osobnosti J. A. Komenského. Díky Komenskému se Goll začal badatelsky zajímat o prostředí, z něhož tento velký teolog a filozof vzešel - o Jednotu bratrskou. Navázal tak na linii Palackého v hodnocení husitství spolu s Jednotou bratrskou jako ústřední epochy českých dějin. Jemný analytik Goll se nejprve soustředil na klíčové prameny ke vzniku a počátkům Jednoty. Podrobil je důsledné historické kritice jako základnímu předpokladu jejich výkladu. Z této pramenné základny vyšly dílčí statě - o výslechu bratří na Kladsku roku 1480, o spisku Víta z Krupé ad. Přípravná etapa vyústila v práce základního významu, které jsou z metodického hlediska hodnoceny jako "nejdokonalejší příklad aplikace kritické dějezpytné metody v našem dějepisectví"(F. Kutnar). Gollova hlavní pozornost se soustředila na osobnost a dílo Petra Chelčického a na rozbor učení rané Jednoty bratrské. S tím souvisel i Gollův badatelský zájem o duchovní vývoj a činnost Lukáše Pražského, Jana Blahoslava, ale též Jana Rokycany či Jana z Příbramě. Tak vznikla analyticky pojatá práce, psaná německy, obsahující studie a prameny k dějinám Jednoty (2 svazky,1878,82). K témuž tématu, ale s větším důrazem na souhrnný pohled, se obrací česky psaná rozprava "Jednota bratrská v 15.století", vycházející v Časopisu Českého musea v ročnících 1883-86. Její revidovaný text spolu s překladem 2.dílu uvedené německé práce je obsažen v knize "Chelčický a Jednota v 15.století"(1916). Gollovi se v těchto pracích podařilo osvětlit v širších souvislostech podmínky za nichž Jednota vznikala. "Vyložil zejména ten základní převrat, kterým bylo opuštění přísných zásad zakladatelů o nezbytnosti negace vezdejšího světa. Tím, že se Jednota smířila se sociální skutečností, umožnila nejen svou další existenci, ale zjednala předpoklady ke svému epochálnímu kulturnímu a ideovému působení v národní společnosti" (F. Kutnar).

V našich souvislostech ponechme stranou další Gollova díla, vztahující se nejen k českým, ale i evropským dějinám (věnoval se též husitství). Právě Gollovi přísluší zásluha o metodické i obsahové začlenění českého dějepisectví do evropského celku.

Základní prací o životě a díle Jaroslava Golla je stejnojmenná kniha od Jaroslava Marka (1991), spolu s rozpravami Františka Kutnara a Bohumila Jirouška. Prof.Goll, jehož 165.výročí narození jsme si v loňském roce připomínali, zemřel v Praze a je pohřben na Olšanských hřbitovech.

Michal Flegl

Pozvání ke společným modlitbám

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů
18. – 25. ledna 2012

„Všichni budeme proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista"
(srov. 1 K 15,51-58)

Milí bratři a milé sestry v Kristu Ježíši našem Pánu!

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů pravidelně připravuje pracovní skupina z některé země. Pro rok 2012 jej vypracovala skupina složená ze zástupců Církve římskokatolické, ortodoxní, starokatolické a protestantských církví z Polska. Za text, který nás má provázet v rámci modlitebního týdne za jednotu křesťanů, zvolila slovo naděje vzešlé ze svědectví apoštola Pavla.

Těžko lze pátrat po důvodech tohoto výběru. Možná, že v něm hrála roli i zkušenost vzešlá z polských dějin. V nich docházelo ke dramatickému střídání vítězství i porážek. V pohledu na vlastní dějiny nemohou se Poláci vyhnout zážitku ponížení i dlouhých časů touhy po svobodě. Něco takového známe i my.

Apoštol Pavel však nepotvrzuje pozorování vyplývající z dějin. On se dívá na obecnou pozici člověka, která je jen stěží základem triumfů a vítězství. Ve chvíli, kdy člověk poznává, jaké dílo a jaký vliv na něm koná smrt a hřích a jak jej tělesnost a smrtelnost svazují, neumí počítat s heroickým vzmachem a vítězstvími. Nepotkává to až nás, lidi ovlivněné současným sekularismem. Vzpomeňme si, jak i Ježíšovi učedníci se dokázali mezi sebou dohadovat, kdo z nich je největší (Mk 9,34). Ježíšova reakce na jejich zahanbené mlčení vzápětí prozradila tajemství prvenství: první je ten, kdo slouží (Mk 9,35)! Tím Ježíš poukázal na jiný charakter prvenství, z čeho roste a jak k němu mohou přijít i jeho věrní. I zkušenost učedníků ukazuje, že úvahy o vítězství byly běžné, ovšem jejich možnost již napořád byla spjata s tím, co je postupně učil poznávat Ježíš.

Ježíšův důraz říká, že ani poslední člověk není vyřazen z podílu na vítězství a z možnosti vítězit. Je to Kristova oběť a vzkříšení, které jsou klíčem k této cestě. Na ní Kristus se svým důrazem buduje příklad, jak založit pilíře křesťanského života, kterému vítězství neujde.

Modlitební shromáždění v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů budou tvořit viditelnou podobu jednoty. Budou určující pro náš přístup k našim církevním tradicím. Poznáme všechno, co máme společné, nepřehlédneme i to, co rozděluje. V modlitebním shromáždění v Kristově blízkosti jeho proměňující moc vyloučí jakékoliv podoby vítězství jedné tradice nad druhou. V apoštolově slově se totiž dotýkáme také sportovní tematiky. Známe, že touha po vítězství umí rozdělovat a že všelijaké zápolení staví jednoho proti druhému. Vědomí, že největší je ten, kdo slouží, aby naplnil příkaz Kristův, je dopad oné moci, jež nás může moudře formovat tak, aby rok 2012 byl pro nás všechny rokem dobrým.

Tuto úvodní zkrácenou část z oficiálních materiálů předkládáme i našim čtenářům s povzbuzením, aby se – pokud je to možné – účastnili těchto společných modlitebních setkání v místech, kde je k tomu příležitost. Společné modlitby i setkání křesťanů z rozličných církví a tradic má jistě svůj velký význam. Přejeme si, aby se to stalo povzbuzením pro všechny účastníky a dobrým svědectvím o schopnosti církví účinně spolupracovat.

Předsednictvo Kostnické jednoty – Sdružení evangelických církví, o.s.

Nabídky

Evangelická církev metodistická nabízí za symbolickou cenu kompletní ročníky ET-KJ z let 1956-1957 a 1959-1983.

Pozvánky

ETS pořádá kurz Vedení malé skupinky.
Vyučuje Fred Průdek, Th.M. ,kazatel v USA a misionář v ČR.
13. -14. ledna a 27. -28. ledna 2012
vždy od pátečního večera do sobotního odpoledne v prostorách Křesťanského společenství Nymburk, ul. Komenského 586.
Další informace a online přihlášky na www.etspraha.cz: Kurzy pro veřejnost

KS Nymburk:
www.ksnymburk.estranky.cz

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám za jednotu křesťanů a zve na úterý 17. ledna 2012 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) k Podvečeru modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu. Kázáním poslouží ThDr. Pavel Černý, Th.D., kazatel Církve bratrské v Praze 1 a vedoucí katedry praktické teologie na Evangelikálním teologickém semináři v Praze.

(JNe)

* * *

Strašnický sbor ČCE Kralická 1001/4 Praha 10 srdečně zve na tradiční lednové koncerty
* **15. ledna 2012 - 17.00**
Soubor Collegium Instrumentale, dirigent prof. Pavel Tylšar
Program: W. A. Mozart, A. Dvořák - dechové serenády
* **22. ledna 2012 - 17.00**
Tereza Nováková - soprán, Miroslav Orság - baryton, Radomíra Šlégrová - klavír, Vladimíra Kolková - klavír
Program: Fr. Cavalli, P. Martini, G. F. Händel, B. Smetana, A. Dvořák
* **29. ledna 2012 - 17.00**
Eva Bublová, varhany, vítězka soutěže Pražského jara 1999
Program: W. A. Mozart, J. Brahms, L. Vierne, B. A. Wiedermann, R. Schumann

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš – Ne 9.30h
Husovo nám. 3, f. Pavel Kučera
Černošín – Ne 10 h (a c e) 14,30 h (b d)
Husova 249, f. Jiří Marván
Dolní Bělá – Út 17.30 h
Nový obvod 137, a f. Jiří Marván
Domažlice – Ne 9 h
Tyršova 690, f. Petr Grendel
Horní Slavkov – Ne 11 h
Dolní příkopy, a f. Radek Matuška
Cheb – Ne 10.15 h
ul. 26. dubna 529/5, f. Pavel Hejzlar
Chodov u Karl. Varů – Ne 9.15 h
Dukelských hrdinů 281, f. Radek Matuška
Chrást u Plzně – Ne 9.30 h
Železniční 477, f. Karel Šimr
Karlovy Vary – Ne 9.15 h
Zahradní 898/33, j. Pavel Klimeš, a f. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě – Ne 9 h
Dělnická 359, f. Daniela Zapletalová Grollová
Kralovice – Ne 9 h
Žatecká 480, f. Jana Kadlecová
Mariánské Lázně – Ne 10 h
Lidická 189/16, f. Daniel Matouš
Merklín u Přeštic – Ne 9 h
Husova 201, f. Jan Satke
Nejdek – Ne 9 h
Husova 525, f. Bob Helekia Ogola
Ostrov – Ne 10 h
Jáchymovská 170, f. František Pavlis
Plzeň- Korandův sbor – Ne 9.30 h
Anglické nábř. 13, f. Miroslav Hamari, f. Helena Hamariová
Plzeň-Západní sbor – Ne 9 h
Němejcova 1722/2, f. Ladislav Szabó
Podbořany – Ne 11.05 h (a c)
Politických vězňů 300, f. Jana Kadlecová
Přeštice – Ne 9 h
Rebcova 557, f. Jan Satke
Rokycany – Ne 9.30 h
Jiráskova 481/II, f. Leonardo Teca
Sokolov – Ne 10.30 h
Nábřeží Petra Bezruče 501/7, j. Pavel Knorek, a f. Pavel Kučera
Stříbro – Ne 10 h (a c d e), 16 h (b)
Masarykovo nám. 15, a f. Daniel Matouš
Teplá – Ne 9.30 h
Máchova 357, j. Renata Šilarová, a f. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary – Ne 9 h
Bulharská 2061/29A, k. Tomáš Holubec
Kladno – Ne 10 h
Víta Nejedlého 1503, k. Daniel Kaleta
Klatovy – Ne 9.30 h
Masarykova 367/III, k. David Kašper
Plzeň – Ne 9.30 h
Doudlevecká 31, k. Zdenek Šplíchal
Rakovník – Ne 9.30 h
Vysoká 195, k. Jiří Bort

Evangelická církev metodistická

Plzeň I-Lochotín - Ne 9.30 h
Bolevecká náves 2, f. Zdeněk Eberle
Plzeň 3 - Ne 9 h
Husova 14, f. Filip Jandovský
Tachov – Ne 10 h
náměstí Republiky 85, I. patro, Bc. Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš – Ne 9 h
Táborská 1226/9, k. Alois Boháček
Cheb I. – Ne 9 h
Libušina 4, k. David Sláma
Cheb II. – Ne 9,30 h
Společenské centrum Vinice, Mánesova 7
Karlovy Vary – Ne 9.30 h
Závodu míru 112, k. Nicolae Lica
Kraslice – Ne 10 h
Fučíkova 1639, k. Tomáš Pacovský
Sokolov – Ne 9.15 h
Brněnská 486, k. Michal Jílek
Teplá – Ne 9 h
Havlíčkova 42, k. Jaroslav Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2012

11. ledna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 18. ledna 2012

Z obsahu

* *Zamyšlení nad modlitbou*
* *Jižní Čechy, malý cestopis*
* *Otázka požehnaného věku*

Poselství ke 2. neděli po Zjevení Páně

Zvláštní to moc Ducha svatého…

1 K 2,1–10

Jaké tajemství před lidmi Bůh skrývá? Jak to, že právě Korintským mohl apoštol Pavel hlásat Boží tajemství?

Otočme se zpátky, píše Pavel. Vzpomínáte, jak to s námi začalo? Přišel jsem k vám - a vy jste mě přijali. Proč? Nejsem řečníkem jako Apollos. Koktám, ani krásy jsem příliš nepobral. Nejsem vůdce…

Byl to i ten můj rozpačitý příchod k vám. I ten můj koktavý hlas. I ta slova, která vás zpočátku nijak neoslovovala. I to vaše zklamání a nesouhlas. Ale i ten váš čas, který jste mi přesto dál věnovali. A pak i to vaše první porozumění. I to vaše přijetí. Vaše víra. I ten váš křest to byl. To vše jsou přece součásti jednoho jediného děje! Čím více jsme si jej uvědomovali, tím více nás spojoval. Takto se na nás projevila moc Ducha Božího!

Ukřižování Krista Ježíše nelze pochopit. Lze je buď odmítnout, nebo do něho vstoupit. Ohromná velikost naší lidské slepoty, odhalující se v ještě ohromnější velikosti jeho, do slova a do písmene Boží, lásky! To my jsme ukřižovali našeho vlastního Zachránce. To on se námi ukřižovat nechal. Kvůli nám. Pro nás. Proč? Ani nám nezbývá než s otevřenou pusou mlčet před tím, jak strašlivě jsme my lidé nepochopili, že ten jeho život je od samého začátku Životem pro nás.

Být dokonalými neznamená vědět. Ale být připravenými naslouchat. Vyjít spolu s ním. Spolu s ním se narodit. A vykročit do jeho tajemství, které je z obrovské Boží milosti přímo před námi.

Petr Grendel
farář ČCE
Domažlice

Co je to spravedlnost?

Hospodin dává ve Starém zákoně soudcům příkaz, aby soudili spravedlivě. Neměli nadržovat ani bohatému ani chudému, zlému či hodnému, ošklivému či krásnému, neboť zákon je zákon. A vskutku, co jiného si lidé přejí než spravedlnost? Někdo si možná říká: „Celý život se dřu a poctivě pracuji, mělo by být tedy spravedlivé, abych se měl lépe než zloděj a flákač.“ Nebo: „Ó jak jsem se snažila žít ctnostně, mělo by být proto spravedlivé, abych měla lepšího muže než nějaká coura nestydatá.“ Ovšem to jsou myslím velice idealistické představy, nicméně praxe často ukazuje opak.

Jak vidno, lidé mnohdy posuzují spravedlnost podle svých měřítek, tudíž je nemožné dosáhnout spravedlnosti, aniž by byla narušena spravedlnost jiného člověka. Ptám se tedy: „Existuje alespoň dokonalá spravedlnost Boží?“ Odpovídám, že na tomto světě je částečně. Bůh totiž dá komu dá a nedá komu nedá. Někdo je více chytrý a jiný méně, někdo je hezčí a jiný ne, někomu žehná bohatstvím a jiný žije v bídě. Je tomu tak, protože tomu tak je od počátku světa. Příčina této nezasloužené a neovlivnitelné vyšší spravedlnosti se vysvětlit nedá. Vše se děje z Hospodinovy vůle.

Stále však zůstává otázka: „Kde je tedy ta spravedlnost, po které člověk tolik touží?“ Ježíš nám říká ve svém podobenství „O pšenici a koukolu“, že dokud nenastane soudný den, žádná spravedlnost nebude. Zároveň nás vyzývá, abychom nebyli soudci, Pro ně platí výše uvedený tvrdý starozákonní příkaz, ale my máme tu milost odpustit bližnímu svému a nesoudit druhé s tvrdostí srdce. A samozřejmě, už vůbec nám není dáno soudit našeho Pána, byť by konal jak by konal.

Stále kolem sebe slýchám, že kdyby byl Bůh, tak by jistě nedopustil tu katastrofy, tu tuneláře, a jinde zas nemravnost apod. V této souvislosti si často říkám: „A kde je psáno, že Bůh nedopouští zlo? Kde je psáno, že Hospodin vždy zjedná spravedlnost, kdykoliv se děje zlé?“ Pravda je, že on ji nakonec zjedná. Jenomže běda těm, kdo volají po soudném dnu. Spravedlivých je na světě strašně málo, ne-li vůbec někdo. Cesta do Nebe totiž nevede skrze námi lidmi tolik milovaný a zároveň porušovaný Zákon, ale skrze víru ve Spasitele všehomíra – Božího Syna, který za spravedlnost nejen bojoval, nýbrž skrze svou obětovanou krev nad ní zvítězil.

Ano, kdybych snad byl králem, co jiného bych měl dělat, než usilovat o spravedlnost? Na druhou stranu, jaký bych byl král, kdybych v sobě nenalezl ani špetku slitování! My, věřící, jsme andělské kněžstvo, lidem vyvoleným. Spravedlnost pro nás znamená žít podle Božího slova.

Ivo Kraus

Aktualita

Kostel v Itálii nemá peníze na provoz, zavírá až do Velikonoc

Až do Velikonoc zavírá jeden z kostelů ve vesnici Fontanelle nedaleko Trevisa na severovýchodě Itálie. Věřící kvůli ekonomické krizi šetří na darech, a tak místnímu faráři chybí peníze na běžný provoz kostela, informovala agentura ANSA.

Farář Stefano Taffarel působící ve Fontanelle tvrdí, že mu chybějí peníze na to, aby kostel svatého Petra a Pavla vytápěl a svítil v něm. Po zbytek zimy proto zůstane zavřený a fungovat bude jedině při pohřbech a významných církevních svátcích. Pravidelné mše se budou sloužit v menším kostele ve Fontanelle, který na běžný provoz ještě prostředky má.

Podle statistik se k Římskokatolické církvi hlásí 90 procent obyvatel Itálie.

Itálie se potácí v hluboké hospodářské krizi, patří k nejzadluženějším zemím vyspělého světa. Čeká ji velké šetření, aby se vyhnula hospodářskému kolapsu.

podle ČTK

Pražskou barokní památkou jsou i Vrtbovské zahrady

Zaostřeno na blízko

Z církví doma i ve světě

V pravoslavné církvi vyhlásili rok svatého Rostislava

Velkomoravský kníže Rostislav je neprávem opomíjenou postavou našich dějin. Tak to alespoň vidí představitelé české a slovenské pravoslavné církve. Vyhlásili proto rok svatého Rostislava, který má být přípravou na oslavy svatých Cyrila a Metoděje v roce 2013.
Kníže Rostislav byl jedním ze dvou nejvýznamnějších velkomoravských panovníků, jehož význam spočívá podle historiků ve dvou ohledech: prosadil politickou nezávislost Velké Moravy na Východofrancké říši a dosáhl zřízení samostatné církevní provincie. Součástí těchto snah bylo i vyžádání misionářů, kteří by zajistili prohloubení křesťanské víry na Velké Moravě a vyškolili dostatečný počet domácích kněží. Když Rostislav se svou žádostí neuspěl v Římě, obrátil se k byzantskému císaři Michalu III., který mu poslal Cyrila a Metoděje.
V roce 2013 uplyne od této události 1150 let.
Srovnávat význam knížete Rostislava s významem obou věrozvěstů ovšem není úplně na místě, domnívá se historik Vladimír Vavřínek.
„Oni tento politický úkol spojili s kulturní myšlenkou, s vytvořením slovanského písemnictví. To byl v té době počin naprosto ojedinělý, ba přímo převratný."
Pravoslavná církev v Českých zemích a na Slovensku prohlásila knížete Rostislava roku 1994 za svatého. Vycházela přitom z myšlenky, že vladaři, kteří předali svým národům křesťanskou víru, bývali dříve za svaté pokládáni automaticky.
O Rostislavově životě však nevíme téměř nic a jeho snaha po dosažení církevní nezávislosti byla čistě politickým aktem, tvrdí Vladimír Vavřínek.
„Jak vládl, jaký byl jeho charakter, o tom máme spíše ta negativní hodnocení z francké strany, protože nebyl jen ochotným a poslušným vazalem říše. Jeho synovec ho pak ale zradil a vydal Frankům. Ti ho soudili pro porušení slibu, že s nimi nebude válčit. Byl pak oslepen a jeho stopa mizí někde v bavorském klášteře. Ale že by byl mučedník pro víru, to naprosto ne."
Také z toho důvodu Římskokatolická církev Rostislava za svatého nepokládá.
Oslavy cyrilometodějského jubilea v roce 2013 by ovšem tyto rozdílné pohledy ovlivnit neměly. Cyril a Metoděj jsou pro římské katolíky i pravoslavné symbolem ještě nerozděleného křesťanství.
Během oslav se plánuje i slavnostní setkání nejvyšších představitelů obou církví.

Křesťan dnes

Anglikánská farnost v kanadském Calgary přešla k Římskokatolické církvi

Anglikánská farnost sv. Jana Křtitele v kanadském Calgary přijala na Vánoce římskokatolickou víru. Počínaje vánoční vigilií jsou bohoslužby ve farním kostele celebrovány podle římskokatolického misálu se zachováním některých anglikánských tradic.
V Kanadě nebyl dosud zřízen personální ordinariát. Farnost proto potřebovala zvláštní dovolení papežského delegáta, arcibiskupa Thomase Collinse, na jehož základě mohla předběhnout ustanovení oficiální struktury. Liturgii prozatím slouží k tomu určený diecézní kněz. Bývalí pastoři, farář a kaplan, se nyní připravují na přijetí římskokatolického svěcení.
Farnost sv. Jana Křtitele v Calgary se rozhodla pro hromadný přestup už před rokem, a to téměř jednomyslně. V anglikánském společenství zůstali jen dva někdejší farníci.
Noví římští katolíci budou po příštích pět let svůj kostel a přilehlé budovy pronajímat od anglikánské diecéze. Po skončení tohoto období dostanou přednostní právo k jejich odkoupení.

RaVat

Řekové zatkli jednu z předních osobností pravoslavného mnišského státu na hoře Athos

Řecká vláda zatkla jednu z předních osobností pravoslavného mnišského státu na hoře Athos, jež je srdcem byzantského pravoslaví a má v rámci Řecka územní autonomii.
Igumen Efrem čili představený z Velké lávry kláštera Vatopedi byl zatčen řeckou policií pro podezření z nedovolené obchodní transakce s pozemky, čímž mělo Řecko utrpět finanční škodu. Od 27. prosince je igumen v řeckém vězení navzdory svému pokročilému věku a chatrnému zdraví.
Metropolita ruské pravoslavné církve, Hilarion Alfjejev, jenž je zástupcem moskevského patriarchátu pro vnější styky, řekl v této souvislosti agentuře Interfax, že „igumen Efrem je pro celý svět významnou a respektovanou osobností a jeho obdivuhodná mnišská horlivost je všeobecně uznávána. Jeho uvěznění, domnívá se metropolita, proto nemůže být ničím jiným než projevem nevraživosti vůči mnichům z hory Athos a vůči celé pravoslavné církvi."
I moskevský patriarcha Kirill zaslal poselství prezidentovi Řecka, Karolosovi Papouliasovi, aby vyjádřil politování „milionů věřících Ruska, Běloruska, Ukrajiny, Moldávie a dalších zemí" nad zprávou o uvěznění tak významné postavy mnišského života právě ve dnech, kdy řecká pravoslavná církev slaví Narození Páně, a zároveň požádal o jeho okamžité propuštění.

RaVat

Bez evangelíků?

Česká země je už od patnáctého století zemí lidu dvojí víry. Římští katolíci a reformační křesťané se většinou spíš škorpili, ba někdy do krve bili. Katolíci na Bílé hoře vyhráli a užili si to pořádně.
Evangelíci viděli zadostiučinění ve vzniku první republiky - a tak dále. Teprve s odstupem ukazuje se, že obojí tradice se stala tradicí tak českou, že nelze ni jednu „vyříznout", aniž by to byl řez do srdce národa. Řečeno v názvech erbovních písní obou tradic - jak Svatý Václave a Zdrávas Královno, tak Studně nepřevážená a Soudce všeho světa Bože.
Ale vždyť já vím. Smířlivost z pohledu kulturní historie je snadná. V praxi to bývá těžší. V praxi se sblížení obou tradic zřejmě poprvé uskutečnilo až v disentu sedmdesátých let. To v Chartě se poprvé nablízko potkaly morální elity českého katolicismu a českého protestantismu, aby vzdorovaly společnému nepříteli - a přitom se učily poznávat se a odkládat předsudky o „beranech" a „římanech". Ekumenismus Charty byl nejlepším vkladem do budování ekumenismu dnešní svobody.
Proto je ostuda, že bohoslužba za zesnulého prezidenta nebyla bohoslužbou ekumenickou. Za prvé, byl to prezident, za něhož se léta modlili křesťané obou větví. Za druhé, byl to muž, který býval vůdčím duchem Charty, toho praktického ekumenického institutu. Za třetí, byl to muž, který se za života odmítával hlásit příliš jednoznačně k jedné - k jakékoliv - církvi.
Za čtvrté, svatovítská katedrála je na ekumenická shromáždění od počátku devadesátých let zvyklá a prakticky by to nebyl takový problém. Zesnulému jistě neuškodily modlitby shromážděných premonstrátů a křižovníků - ale proč nebyl dán hlas také evangelickým duchovním? V samotné Chartě jich bylo několik desítek. Správně znělo Svatý Václave a Zdrávas Královno - ale proč neznělo také Studně nepřevážená či Soudce všeho světa, Bože? Opomenutí? Nebo zlé znamení?

Martin C. Putna

30. prosince 2011,
www.lidovky.cz

Palackého spolupracovník Karel Jaromír Erben

*7. 11. 1811 v Miletíně u Hořic,+21. 11. 1870 v Praze

Studoval filosofii a práva v Praze, kde potom pracoval kulturně i politicky -1848 byl členem Národního výboru, zastupoval Čechy v Záhřebu a inicioval "slovanskou pouť" do Petrohradu 1867. Známe ho sice jako spisovatele a národopisce, ale už méně jako historického pracovníka. Nejdříve pracoval u soudu, potom na berním úřadě, ale od r. 1843 už jako asistent a sekretář Vlasteneckého muzea, člen výboru Muzea království českého a archivář města Prahy. Stal se i členem České společnosti nauk. Bádal v českých venkovských archivech a společně s V. V. Tomkem tak pomáhal Palackému při jeho práci na Dějinách národa českého.
Významné jsou jeho edice, úvody a rozbory české reformační literatury: Bartošovy Kroniky české, Tomáše ze Štítného, Kryštofa Haranta z Polžic, M. Jana Husa a Výboru z literatury české.
"V Erbenovi soustředily se všecky krásné vlastnosti, které u vrstevníků jeho vzbuzovaly všeobecnou úctu a náchylnost, zvláště pak to byly jeho nestrannost, umírněnost a takřka něžná šlechetnost, které ho i po smrti činily nezapomenutelným" (Jos. Emler v OSN).

Bohuslav Vik

Bratrský biskup Martin Michalec

*1504 v Litoměřicích, +27. 1. 1547 v Prostějově

Vzdělával se na bratrské škole v Mladé Boleslavi pod vedením biskupa Lukáše Pražského (1460-1528), kterému až do jeho smrti pomáhal. Stal se jáhnem a knězem, nejprve v Mladé Boleslavi a od r. 1533 v Prostějově. Významná byla jeho jednání s německými reformátory: 1533 a 1535 s Martinem Lutherem a Philippem Melanchthonem ve Wittenbergu, 1540 s Johannem Hessem ve Vratislavi. Snažil se také o domluvu s zwingliánskými Bratřími habrovanskými. Podnítil Luthera k napsání předmluvy k německému vydání Bratrského vyznání. 1532 se stal členem Úzké rady a 1537 biskupem.
Do církevní práce vnesl nového ducha, měl pedagogické vlohy a uměl pracovat s mládeží, dovedl rovněž tolerovat odlišné názory bratrských kněží.
K jeho žákům patřil pozdější biskup Jan Blahoslav (1523-1571).

Byl vtipný a výmluvný a z jeho spisů je patrné, že vedl četné polemiky, často psané jakoby ve spěchu. Takové je také "Kázání o večeři Páně" a "Odpověď na psaní kněze Bartoše Bilinského" z r. 1544.

Z jeho písňových textů se 31 dostalo do "Šamotulského kancionálu" 1561 a 4 do "Evangelického zpěvníku" 1979.

Titulní list Šamotulského kancionálu

Těš se, dcerko Siónská,
ty církvi křesťanská,
vzkřikniž hlasem vesele,
vítej Spasitele;
plesej mu s radostí,
chval jej s milostí,
neb jest pro tebe přišel
ten nebeský posel,
Pán tvůj přežádoucí.

Bohuslav Vik

Slovo a život

časopis pro lidi, kteří přemýšlejí

moderní křesťanský časopis vycházející z metodistické tradice Nabízí pohled na svět z křesťanské perspektivy, nebojí se konfliktních témat, obsahuje autentické příběhy obyčejných lidí i články odborníků. Současný design, humor a nadhled, každé číslo je tematické.

Výběr z článků
posledního ročníku:
Portrét skupiny U2, Příběh syna nacistického zločince, Proč se děti bojí, a další.

Autoři článků:
Jan Sokol, Svatopluk Havelka, Karel Řežábek, Ivana Procházková, Miloslav Čech, Lukáš Bujna, Jiří Beneš, Petr Pokorný, Miloš Rejchrt, Petr Vaďura a další.

Vychází čtyřikrát do roka,
cena 45 korun.

Napište si o zaslání jednoho ukázkového čísla zdarma.

Ústředí ECM, Slovo a život,
Ječná 19, Praha 2
E-mail: office.umc.cz@gmail.com

“Trubínská filiálka”

Tak nazývá prof.Ferdinand Hrejsa enklávu předtolerančních evangelíků na Berounsku. V průběhu 18.století se v lesnaté krajině v řadě obcí udržela menšina tajných evangelíků. Tato skutečnost ovšem nemohla uniknout protireformačním misionářům, jejichž ostražitá pozornost byla soustředěna právě do této oblasti. V první polovině 18.století zde působil jezuita Krausenek. Ač prošel řadu vesnic a horlivě vyhledával podezřelé u víře i zakázané knihy, nenašel ničeho. Kraj tak působil jako zcela pokatoličtěný, leč jen zdánlivě.

Nové misie z počátku sedmdesátých let, tedy z doby těsně před tolerancí, nacházely v řadě zdejších obcí nemalé množství dosud úspěšně ukrývaných kacířských knih. Jednalo se např. o husitské kancionály a modlitby, Písně duchovní Jiřího Třanovského, Žalmy Jiřího Strejce, knížku Havla Žalanského, modlitby Václava Kleycha a mnohé další. V letech 1772-1774 se konaly tajné schůzky v okolí Trubína, obce západně od Berouna. Ke schůzkám však nedocházelo přímo v Trubíně, ale v nedalekém Kublově. Zde totiž žila rodina Šimonů, tajných evangelíků zřejmě po generace. Těm se podařilo úspěšně ukrývat starou evangelickou postilu. Když se jejich dcera provdala za krejčího Jana Kotase, přivedla svého manžela k četbě této knihy. Přidal se k nim i jeho bratr Pavel a záhy i další - švec Josef Zima z Kublova, Jakub Kayl a Josef Pelc z Trubína i Josef Míšek z Hudlic. U Kotasů se scházeli k nedělním pobožnostem. Čítali společně Bibli a zpívali písně z kancionálu. Obě knihy si koupili v Žitavě. S Janem Kotasem předzpěvovali švec Jan Zima a tesař Josef Zima. Přicházely také jejich manželky a další rodinní příslušníci. Ze sousedních Broum vodil účastníky schůzek krejčí Šimon Pelc. Ten zřejmě patřil mezi nové vyznavače,jak o tom svědčí jeho výrok: ”Nevím, co lidé proti mně mají. Dokavad jsem sloužil světu, kartám, kuželkám, žádný proti mně nic neměl. Nyní, co Pánu sloužiti začínám, všichni na mne shlížejí.”

K odhalení tajných schůzek došlo o vánočních svátcích 1774, kdy je překvapil kublovský rychtář. Účastníci byli uvězněni v Berouně a protože odmítli odvolat, odsoudil je apelační soud k jednoročnímu obecnímu dílu v železech a poutech. Po propuštění (s výstrahou!) však tajní evangelíci ve své činnosti pokračovali. Povzbuzoval je Pavel Synek, který přišel z Pruska a přinášel evangelickou literaturu. Opět však následovalo odhalení a potrestání. V roce 1778 byl Pavel Synek odsouzen “za příčinou do země české donášení a rozdávání kacířských kněh, pak mnohých lidí v kacířství podvádění a vyučování”, a to k jednoročnímu obecnímu dílu v železech a poutech v pražském spinhausu (robotné přádelně). Trest mu byl zostřen deseti ranami karabáčem čtyřikrát do roka a pak byl pod ztrátou hrdla vypovězen z Čech. Současně byli uvězněni také manželé Kotasovi z Kublova a manželé Kaylovi z Trubína.

Zajímavým dokladem z té doby je dopis evangelického vojína, který se hlásí k trubínskému okruhu. Odveden byl z náboženských důvodů. Píše domů příbuzným i známým a nabádá je, aby vytrvali “v jednotě Ducha svatého a svazku pokoje”. Dopis psal zřejmě již dospělý muž, čtenář Bible a starých reformačních spisů. Citáty z Písma jsou voleny velmi případně a text připomíná svým stylem staré bratrské kazatele. Vydání Tolerančního patentu v říjnu 1781 umožnilo, aby se zdejší evangelíci přihlásili ke svému vyznání. A tak se opět setkáváme se jmény známými z předtoleranční doby - rodinami Kotasů z Kublova, Kaylů z Trubína a dalších. Toleranční patent, od jehož vydání letos uplynulo 230 let, přinesl evangelické menšině po těžkých letech protireformace nadějný výhled do budoucích časů.

Bibliografická poznámka

Celý dopis evangelického vojína z Trubínska viz v časopise Evangelický církevník 1876. Seznam evangelíků v pražském okolí ze 7.listopadu 1782 otiskl Josef Lukášek v knize - K dějinám doby toleranční (1939).

Další doklady viz: B. V. Košut - Historie o založení evangelické církve v Praze (1862) a Ferdinand Krejsa - Dějiny české evanjelické církve v Praze a ve středních Čechách v posledních 250 letech (1927).

Michal Flegl

Chrástecký advent vyvrcholil živým betlémem

Se zájmem se v Chrástu u Plzně setkala inscenace živého Betléma. Pro zástup malých i velkých diváků ho letos poprvé sehráli členové místního evangelického sboru spolu s dalšími ochotníky.

Betlémská scéna s Ježíškem, Marií, Josefem, anděly a pastýři ožila na farské zahradě na Štědrý den. Velký úspěch zvláště u těch nejmenších sklidila také živá zvířata - ovečka nebo poník, který si zahrál roli osla doprovázejícího těhotnou Marii. Nechyběly ani rázovité vesnické postavičky známé ze starých českých betlémů. O doprovod známých koled se pak postaral nefalšovaný venkovský dudák.

Role právě narozeného Ježíše se ujala dvouměsíční Evelínka. V závěru představení si účastníci mohli ke štědrovečernímu stolu odnést betlémské světlo.

Muzikanti odolali naléhání zástupu po zpěvu nejznámější koledy "Narodil se Kristus Pán". Ta zazněla až o několik hodin později v závěru noční bohoslužby k oslavě Narození Páně v zaplněné modlitebně.

Karel Šimr
Foto: K. Šimr

Nad Biblí

Ten, který jediný viděl Boha

Při četbě Písma svatého se stává, že určitá místa, která máme zafixována v paměti, začínáme chápat v novém, často hlubším smyslu, takže dospíváme i k jejich dalšímu porozumění. K tomu nám dnes napomáhá i možnost srovnávání kralického textu s novými moderními překlady. To jsem si znovu ověřil při jednom ze základních biblických výroků o poznání Boha, skrytého lidskému vidění. Jde o verš v prologu Janova evangelia J 1,18. V Kralickém textu: Boha žádný nikdy neviděl; jednorozený ten Syn, kterýž je v lůnu Otce, onť vypravil. – F. Žilka: Boha nikdy nikdo neviděl, jediný Syn, jenž jest v náručí Otcově, ten o něm vypověděl. – ČEP: Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. – B-21: Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v Otcově náruči, on jej vylíčil. Jeruzalémská bible: Boha nikdo nikdy neviděl; jediný Syn, nakloněný k Otcově náruči, ten nám jej dal poznal.

Starobylý kralický text „onť vypravil“ je novými překlady vysvětlen a dává smysl. Janovské prolegomenon oznamuje základní pravdu, že Bůh Otec, Stvořitel a Pán všeho, není viditelný lidskému zraku a přístupný lidskému přirozenému poznání. Proto ho nemohly vidět očima ani osobnosti jemu podle biblického svědectví zvlášť blízké, jako Mojžíš, Jákob, Izaiáš a Ezechiel. Boha Otce mohl vidět jen jeho jediný jednorozený Syn, který byl už na samém počátku u Boha, jako „Slovo, které bylo Bůh“. (J 1,1-2) Jen on, Boží Syn, osvědčovaný svými evangelisty, mohl zprostředkovat poznání Boha Otce i těm, kdo jsou ochotni ho poznávat, chápat a přijímat.

Nejvýstižnější překlad zde máme v Jeruzalémské bibli, která výborně tlumočí původní řecké znění. V něm je pojem exegetovat, který se vztahoval ve starém Řecku na věštce a kněze vyjevující božská tajemství; později znamenal něco (vy)povídat, oznamovat, ale i vykládat, dávat poznat. Syn Boží je tu tedy Janem představen jako základní Exeget pro plné poznání Boha Otce! To o sobě připomene v Janově podání sám Pán Ježíš: Kdo přichází z nebe, svědčí o tom, co viděl a slyšel. (J 3,31b) Ne, že by Otce někdo viděl; jen ten, kdo je od Boha, viděl Otce. (J 6,40) Učedníku Filipovi pak vysvětluje na prosbu o „ukázání Otce“: Kdo vidí mne, vidí Otce. (J 14,8-9)

Jeruzalémský překlad však také dobře vystihuje i smysl gramaticky zvláštní formulace v původním textu o vztahu Syna k Otci. Zatímco ostatní překlady setrvaly na představě, že Syn je v náruči Otce, jeruzalémští vykladači nepřehlédli, že v řeckém textu není předložka „v“, nýbrž „k“. V tom je jejich překlad přesnější i působivější: Syn, který je nakloněný k Otcově náruči. Je tu snad v pozadí této janovské formulace antická představa o zvláštní příchylnosti vznešených božských bytostí? Můžeme tu však hledat i souvislost se situací při poslední večeři Páně, kde učedník, kterého Ježíš miloval (vztaženo na Jana), byl u stolu v Ježíšově náruči? (J 13,23) Tam je v původním textu předložka „v“, ale je nutno vzít v úvahu, že tehdy se při stolu leželo na lehátkách, takže šlo právě o důvěrný příklon. – Je však s podivem, že u Jana nenacházíme později žádnou zmínku o Kristu při pravici Boží, a to ani v oddílech po jeho vzkříšení, na rozdíl od dalších evangelistů (Mt 24,64; Mk 14,62; 16,19; L 22,69), při Štěpánovi (Sk 7,55-56), i u apoštola Pavla (Ř 8,34).

Boha nikdy nikdo z lidí neviděl. Bůh „přesahuje naše smyslové poznání”. A přece: podle biblického svědectví mohl o svém vidění Boha svědčit Štěpán jako mučedník pro víru: Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka, stojícího po pravici Boží. (Sk 7,56) Pro ostatní zůstává zaslíbení Páně v „Kázání na hoře“: Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou. (Mt 5,8)

Jiří J. Otter

Z názorů čtenářů

Ke zpovědi

Článek Pavla Říčana Dobrodiní zpovědi v ET-KJ 35/2011 mě potěšil. Říkám si, že snad už přestaneme podceňovat onen rozměr „života víry“, který známe jako známý českobratrský deficit a který nazýváme spiritualita. Psycholog ocenil význam zpovědi.

D. Bonhoeffer v Životě v obecenství, brožurce, kterou vlastním ještě v samizdatovém vydání, v 5. kapitole Zpověď a večeře Páně, píše: „Zbožná společnost nedovoluje nikomu, aby se projevoval jako hříšník.“

Českobratrský způsob víry (církev, kam náležím svým členstvím, se stále ještě jmenuje ČCE) podle mé zkušenosti záleží spíše na členství k jistému historickému církevnímu útvaru (nebo v historii později „dotvářenému“ nebo „sjednocovanému“) a spousta lidí v ČCE si vystačí s vědomím tohoto členství, než na společenství, jež povolal Vzkříšený Pán nad dějinami.

Českobratrský evangelický život víry spočívá podle mé zkušenosti více v předávání informací, než na opravdu prožité zkušenosti s milosrdným Bohem. Jako českobratrští evangelíci si vystačíme s historickou tradicí, ale nepouštíme se dále jak za morální nároky. Důsledky pak známe jak v „českobratrské“ evangelické liturgii, tak v podobě evangelického moralismu, který zúžil a dosud zužuje obecně křesťanskou víru. Ne všechno „evangelické“ je z Luthera, a ne všechno z Luthera lze dnes uvést do běžné praxe tak snadno.

Psycholog, který ocenil význam zpovědi, mě potěšil.

Otto Miklík

Diakonie ČCE ocenila nejlepší pečovatele roku 2011

Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze ve spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR již podeváté vyhlásilo vítěze celostátního ocenění „Pečovatel/ka roku 2011“. Titul získalo devět žen a jeden muž, dalších 11 pečovatelek pak obdrželo čestné ocenění. Záštitu nad soutěží převzala paní Miroslava Němcová, předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, ministr práce a sociálních věcí pan Jaromír Drábek a starosta Městské části Praha 2 pan Jiří Paluska.

Ocenění Pečovatel/ka roku vyhlašuje každoročně Diakonie ČCE - SKP v Praze. Cílem projektu je upozornit na potřebnost tohoto povolání, vnímaného zpravidla jako životní poslání. Chceme ocenit práci pečovatelů i pečovatelek a získat tomuto povolání vážnost a respekt, jež mu po právu náleží.

„Když se ocitneme v určité fázi, najednou zjistíme, že v žebříčku V.I.P. není nejdůležitější hokejista či modelka - ve vší úctě k tomu, kdo umí bruslit či je krásný a umí nosit šaty. Je dobré si uvědomit, kdo je důležitý pro náš život," připomněla důležitost povolání pečovatelů Miroslava Němcová. "Vím, že se jedná o práci, která není viditelná, ale je nejpotřebnější, jak si jen umí kdo představit." (Zdroj: CT24.cz)

Komise odborníků ze sociální oblasti vybírala na základě nominačních dopisů a výpovědí nominovaných. Celá akce není pojímána jako soutěž či klání, ale spíše jako příležitost poděkovat a veřejně ocenit práci pečovatelek a pečovatelů. Vyhlášení výsledků a předání ocenění se uskutečnilo na společenském setkání 5. 12. 2011 na Novoměstské radnici v Praze.

Ocenění Pečovatelka či Pečovatel roku 2011 převzali:
Marta Bubeníková, Centrum sociálních služeb Uničov
Milena Hrubešová, Pečovatelská služba Praha 6
Jaroslava Klímová, Charita Zábřeh, Charitní pečovatelská služba
Aloisie Krišková, Oblastní charita Sobotka, Domov pokojného stáří Libošovice
Jana Mráčková, Sociální služby pro seniory Olomouc
Jiřina Mrkvičková, Diakonie ČCE, Domov na zámku Myslibořice
Jana Navrátilová, G-centrum Tábor, Pečovatelská služba
Helena Portschová, Centrum sociálních služeb Děčín
Zdeněk Šolc, Centrum sociálních služeb Uničov
Květa Tlustá, Diakonie ČCE, Domov odpočinku ve stáří v Krabčicích
Více na www.diakonie.cz.

Kontakt – public relations:
Mgr. Libuše Roytová,
ředitelka DČCE-SKP v Praze
e-mail: roytova.skp@diakonie.cz
Mgr. Vendula Kodetová,
PR Diakonie ČCE
e-mail: kodetova@diakonie.cz

Nabídky

Evangelická církev metodistická nabízí za symbolickou cenu kompletní ročníky ET-KJ z let 1956-1957 a 1959-1983.

Pozvánky

ETS pořádá kurz Vedení malé skupinky.
Vyučuje Fred Průdek, Th.M. ,kazatel v USA a misionář v ČR.
13. -14. ledna a 27. -28. ledna 2012
vždy od pátečního večera do sobotního odpoledne v prostorách Křesťanského společenství Nymburk, ul. Komenského 586.
Další informace a online přihlášky na www.etspraha.cz: Kurzy pro veřejnost

KS Nymburk:
www.ksnymburk.estranky.cz

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám za jednotu křesťanů a zve na úterý 17. ledna 2012 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) k Podvečeru modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu. Kázáním poslouží ThDr. Pavel Černý, Th.D., kazatel Církve bratrské v Praze 1 a vedoucí katedry praktické teologie na Evangelikálním teologickém semináři v Praze.

(JNe)

* * *

Strašnický sbor ČCE Kralická 1001/4 Praha 10 srdečně zve na tradiční lednové koncerty
* **15. ledna 2012 - 17.00**
Soubor Collegium Instrumentale, dirigent prof. Pavel Tylšar
Program: W. A. Mozart, A. Dvořák - dechové serenády
* **22. ledna 2012 - 17.00**
Tereza Nováková - soprán, Miroslav Orság - baryton, Radomíra Šlégrová - klavír, Vladimíra Kolková - klavír
Program: Fr. Cavalli, P. Martini, G. F. Händel, B. Smetana, A. Dvořák
* **29. ledna 2012 - 17.00**
Eva Bublová, varhany, vítězka soutěže Pražského jara 1999
Program: W. A. Mozart, J. Brahms, L. Vierne, B. A. Wiedermann, R. Schumann

Bohoslužby

Seniorát poličský

Českobratrská církev evangelická

Borová u Poličky – Ne 9.30 h
Borová u Poličky č. 30, j. Miloš Lapáček, a f. Tomáš Jirků

Hlinsko – Ne 9 h
Straněnská 837, f. Miroslav Čejka, f. Naděje Čejková

Jimramov – Ne 8.30 h
Nám. Jana Karafiáta 148, f. Tomáš Jirků

Krouna – Ne 9 h
Krouna č. 155, f. David Sedláček

Krucemburk – Ne 10 h
ul. Mikuláše Střely 178, f. Marek Vanča

Poličká – Ne 8.30 h
Nábř. svobody 561, f. Jiří Tengler

Proseč u Skutče – Ne 9 h
Proseč u Skutče č. 120, f. Lukáš Klíma

Raná u Hlinska – Ne 10.30 h
Raná u Hlinska č. 80, f. Marta Sedláčková, a f. David Sedláček

Telecí – Ne 9 h (a c d e)
Telecí č. 129, f. Lukáš Pešout

Pražský seniorát – střední Čechy

Českobratrská církev evangelická

Benešov u Prahy, Ne 10.00
Husova 656, f Tomáš Trusina

Beroun, Ne 9.45
Husovo náměstí 43/30

Dobříš, Ne 10.00
Husova 1556, f Samuel Hejzlar

Hořovice, Ne 9.30
Valdecká 408, f Drahomíra Dušková - Havlíčková

Hvozdnice, Ne 9.30
Hvozdnice č. 125, f Vendula Kalusová

Kladno, Ne 9.00
gen. Klapálka 37/1394, f Daniela Brodská

Libčice nad Vlt., Ne 9.00
5. května 66, f Dana Rotkovská

Sedlec - Prčice, Ne 8.00
K. Burky 150, j Pavla Jandečková, a f. Tomáš Trusina

Soběhrdy, Ne 10.00
Soběhrdy č. 21, f Petr Turecký

Škvorec, Ne b, d 9.30
Husova 133, a f. Elen Plzáková

Církev bratrská

Kladno, Ne 10.00
Víta Nejedlého 1503, Daniel Kaleta

Neratovice, Ne 10.00 misijní sbor
Vojtěšská 1219, Petr Grulich

Rakovník, Ne 9.00 Vysoká 195, Petr Simmer

Vlašim, Ne 10.00 misijní sbor
Spolkový dům, Palackého nám. 7, Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

Kladno, Ne 10.00
Milady Horákové 1526 (modlitebna CASD), Daniel Hottmar

Slaný, Ne 9.00
Vepřkova 1087, Husův dům, Jana Daníčková

Novinky od EMANA

Nico ter Linden
KRÁL NA OSLU.
Vyprávění podle novozákonních evangelií

Převyprávění evangelijních příběhů pro odrůstající děti. Nizozemský vypravěč biblických příběhů tentokrát sáhl po postavách Matouše a Lukáše a prostřednictvím jejich rozhovoru přibližuje dětem poselství novozákonních příběhů. Zjistíte, že evangelijní vyprávění vznikala často spíš tváří v tvář otázkám a problémům současníků evangelistů než samotného Ježíše. Především však autor dokáže našeho současníka vystavit síle evangelijního poselství. Vhodné pro společnou četbu rodičů s dětmi.
Ilustrovala Ceseli Josephus Jitta.
240 stran formátu 16 x 24 cm, barevné ilustrace, pevná vazba,
cena 287 Kč, při objednávce u nakladatele 19% sleva.

Novinky zasíláme bez účtování poštovného!

Kompletní emanskou produkci můžete nakupovat
V NAŠEM NOVÉM INTERNETOVÉM OBCHODĚ na známé adrese http://eman.evangnet.cz
(Kdo už u Emana objednával, nemusí platit předem, ale fakturou po dodání knih)
OBJEDNÁVKY ZE ZAHRANIČÍ můžete nyní platit převodem na náš účet u FIO banky: ze Slovenska bez poplatků, z ostatních států Evropy za poplatek 1 EUR.

Z posledních novinek připomínáme

* SVĚTLO TMOU ZJIZVENÉ, novela Pavla Rejchrta
* JONÁŠ, Kázání Štěpána Hájka s ilustracemi Mariky Bumbálkové
* DVAKRÁT DVĚ JE PĚT, Vzpomínková kniha Hebe Kohlbrugge

Objednejte u EMANA
Husova 656, 256 01 Benešov
t. 317 722 215
http://eman.evangnet.cz

Dary na tiskový fond za listopad – prosinec 2011

Farní sbor ČCE - místo neuvedeno	5.000 Kč	bratr Krauz Samuel	200 Kč
Sbor církve bratrské - Hradec Králové	1.000 Kč	bratr Kužel Jiří	2.000 Kč
II. sbor ČCE - Praha 3 Žižkov	1.294 Kč	sestra Líbalová Helga	500 Kč
		bratr Macek Jan	3.000 Kč
sestra Bártová Božena	500 Kč	sestra Míková	500 Kč
bratr Brchaň Pravdomil - Praha	2.000 Kč	sestra Nosková Stanislava	500 Kč
sestra Cieslarová Helena	500 Kč	sestra Paďourková Jitka	500 Kč
bratr Czyž Pavel - Hrádek nad Olší	300 Kč	sestra Palaščáková Jiřina	200 Kč
bratr Czolko Jan	500 Kč	bratr Pawlica P.	1.000 Kč
bratr Černohorský Petr - Pardubice	500 Kč	bratr Pilát Daniel	2.000 Kč
sestra Dejmková Eva	500 Kč	sestra Pokorná Milada - Pardubice	5.000 Kč
sestra Drápalová Iva PhDr	300 Kč	sestra Pražanová – Praha 2	3.000 Kč
bratr Dušek Petr	2.000 Kč	bratr Schilla František – Praha	3.000 Kč
bratr Hanus Ladislav - Horní Holetín	1.000 Kč	bratr Schulz Adolf	1.000 Kč
sestra Hlavsová Jelena	2.000 Kč	bratr Svaříček Jaroslav -	1.000 Kč
sestra Hrdá Jana Ing. – Chrášťany, Rudná	5.000 Kč	sestra Vacková Věra	1.000 Kč
bratr Chyba Lubomír MUDr.	300 Kč	bratr Valach Jan - Belgie	1.000 Eur
sestra Janáčková Věra	1.000 Kč	bratr Veber Emil - Praha 10	500 Kč
sestra Jechová Bohuslava	5.000 Kč	sestra Vedralová Miloslava – Praha 10	1.000 Kč
sestra Kalvachová Věra - Pardubice	1.000 Kč		
bratr Klement Pavel - Praha 9 Počernice	3.000 Kč	dárci s neuvedenými jmény	15.300 Kč
bratr Kouřil Jaromír - Nová Ves – Postřelmov	200 Kč		

Všem dárcům velice děkujeme.
Pro ochotné dárce z ciziny sdělujeme potřebné údaje: č. ú 228961190/0300
BIC: CEKO CZ PP; IBAN: CZ23 0300 0000 0002 2896 1190

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

3-4/2012

18. ledna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
1. února 2012
Z obsahu

* *Světový den modliteb 2012 z Malajsie*
* *Otázka požehnaného věku*
* *Z církví doma i ve světě*

Poselství k 3. neděli po Zjevení Páně

Vyplatilo se mi poslechnout muže Božího

2 Kr 5,1-19

Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Nemoc se nevyhne ani Námanovi, veliteli vojska. A zrovna malomocenství, není pomoci. Nevyzpytatelné jsou cesty Páně, a tak malé zajaté izraelské děvče je ten, kdo dá radu nad zlato: "Prorok v Samaří jistě pomůže." Tonoucí se stébla chytá, Náman spěchá ke králi s touto novinou. Král využije diplomatickou nótu, posílá Námana s dary a žádostí o pomoc k sousednímu králi. Izraelský král si neví rady. Léčit neumí, a tak má obavu, že by soused hledal záminku ke konfliktu? Musí se ozvat prorok sám. Proč, králi, stahuješ kalhoty před brodem? Pošli jej ke mně. Konečně je Náman před domem proroka Elíši. Potřebuje pomoc a má jasnou představu, co by se mělo dít.

Přijde prorok, bude vzývat jméno Hospodina, mávat rukou a tak mne zbaví nemoci. Ale co je moc, to je moc. Pan prorok se ani neobtěžuje přijít před dům, troufne si poslat jen posla se vzkazem, ať se sedmkrát omyju v Jordánu. Tak kvůli téhle radě jsem jel dlouhou cestu? Což naše řeky Abána či Parpar nejsou lepší než Jordán? Cožpak jsem se nemohl omýt v nich? Už jsem chtěl velet, že se s nepořízenou vrátíme, ale naštěstí mne moji služebníci přemluvili. Sestoupil jsem a sedmkrát se ponořil. Jsem čist. Spěchám zpět k prorokovi, řádně zaplatit a poděkovat. Nevzal nic, prý tak slouží Hospodinu.

Tak se mi vyplatilo poslechnout muže Božího. Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jen v Izraeli.

Pavel Kalus,
farář ČCE Praha – Žižkov 1

Z koncertu Geshem v Bošíně u Nymburka

Hledejte...

Mt 13,44-52

Kdo jsme? Odkud přicházíme a kam jdeme? Prastará tajenka? Nebo snad jen zdání možného smyslu života? Má cenu se ptát? Znovu riskovat odpověď a zas nešťastně naletět novopečeným inženýrům lidských duší? Co takhle nechat to být a prostě si /tak nějak, nějak tak/ pohodově žít..., a v nepohodě se krapet přikrčit, uhnout, nějak se s tím poprat, trápení skousnout a dál to neřešit, tenhle výlet z nicoty do nicoty: Tečka a šáteček. Jen žádné „sbohem"! Už neotvírej, notuje si postmoderna s modernou. Po bláznech dřívějška opakují, že Boha není. (Ž 14,1)

Sešli jsme se, hrstka podivínů, bratři a sestry, zaměstnáni nesamozřejmostí svého bytí, hledači odpovědí a smyslu. Jsme tu, abychom společně naslouchali něčemu za tím, co padá z kazatelny. Věříme v toho, který nás oslovil dílem svých rukou a svěřuje nám své myšlení o nás, zjevuje svůj dobrotivý zájem. Má laskavý, shovívavý, ale svrchovaný přehled po svém stvoření, až dosud pracuje i na nás ke změně. Jeho je počátek i konec (Zj 1,8). Cesta s ním je plná překvapení: Zaslechneš, čeho sis nevšímal, rozeznáš neviditelné, pocítíš, o čem jsi neměl tušení. Království Boží je objev. Je zjevením krásy (Mt 13, 44-45).

Šťastný objevitel prodal všecko, co měl, aby dosáhl na tu jedinou, v níž rázem spatřil skvost bez konkurence (četli jsme). A nejen to: Hledáš přesah své člověčiny? Vyšší smysl své existence? Slovo o tom království je toho nápovědou. Náznakem skrytých vzrušujících tajemství, nalezištěm hodnot nesrovnatelných s čímkoli, čeho si vysoce ceníš. Je pokladem skrytým v poli. Kdo to objeví, komu to s vírou docvakne..., zprvu neví, jak si to srovnat, komu o tom povědět. Skrývá, četli jsme. Zato tím chvatněji se vydává z posledního. Než by pro nějaký ten vedlejšák riskoval ztrátu té šance, všeho se vzdá, jde do toho se vším, co má (Fp 3,7-8). „Kdo se neodřekne všech věcí, kterými vládne," řekl Ježíš, „nemůže být mým učedníkem." K ostatním zástojům sis myslel přifařit Boží kralování? Blázínku!? (L 14,16-33)

Královskému pozvání hledáš místo v kalendáři? Radši KRÁLI otevři svůj diář, nebo ho rovnou zahoď a důvěřuj. Leccos vyškrtáš, změníš směr a styl, zrevidueš a opustíš staré návyky, objevíš milost pokání, kudy se protlačíš těsnou branou a pak krok za krokem úzkou cestou. To tě předělá, to tě zformuje. Zpozorníš k tomu, co tě nechávalo lhostejným. Že tudy jdou nemnozí (Mt 7,14)? Čím komfortněji vybaveni, čím víc toho s sebou vláčí, tím raději volí cestu širokou a své vyhlídky v Božím království ztrácejí (Mt 19,23-24; L 18,25)...

Snaživcům se tehdy mohlo zdát, že Mistr mluví o bráně zákona, ale farizeus z Tarzu, apoštol Pavel, který si vůči Zákonu sám se sebou připadal ve slepé uličce (Ř 7,24), když mu svitlo, vyznává: „Já zajisté skrze Zákon jsem Zákonu umřel, abych živ byl Bohu. Živím se chlebem sestupujícím shůry (J 6,51). S Kristem jsem ukřižován (říká dokonce). Už nežiju já, ale žije ve mně Kristus. Pokud mne ještě vidíte a potkáváte v těle, jsem a trvám z víry v Krista. A kde že je tajemství mé nové totožnosti? I mne si zamiloval a taky za mne se vydal nenávistné mojí ruce. Ruce mého starého lidství, starému mému „já" na pospas, abych to s lítostí a hanbou při setkání s ním nahlédl a přiznal. Abych se poznal, v čem vězím, a přijal jeho odpuštění lásky, vysvobození z ohlávky Zákona hříchu a smrti a vykoupení

Dokončení na str. 2

Aktualita

O oběti

Často slyšíme známou tezi, že kdo nehrabe na sebe, tak okrádá vlastní rodinu. Oběť pro blaho společnosti nebývá veřejně přijata a pochopena, přitom je základem existence daného systému, který jen tak tak přežívá, ale stále nějak funguje. Dobrovolnictví bojuje s fenoménem vlastního zázemí a pohodlí. Na základě obětavých přístupů dochází vlastně k rozkolům v rodinách, neboť se objevují výčitky, že dané úsilí mělo spíše směřovat do společné domácnosti. A tak panuje rozpor, zda se obětovat pro společenské blaho, anebo se zavřít rovnou do baráku. Dnešní tendence volí spíše druhý přístup, jenž je na první pohled bezpečný a pohodlný, ale pro budoucnost může být devastující a likvidační. Naše myšlení většinou dává hlas současné jistotě, která se „zdánlivě" ztenčuje, přesto však existuje, což znamená, že oběť pro společenské blaho a morální principy bývá oceněna mnohem později - dokonce až po smrti dobrovolného aktéra.

Václav Kovalčík, Náchod

Zaostřeno na blízko

Na koncertech Geshem se v roce 2011 vybralo 140 000 Kč na pomoc lidem v nouzi

Geshem znamená hebrejsky déšť. Pražský akapelový soubor Geshem chce být svým posluchačům vším dobrým, čím je déšť pro vyprahlou zem: osvěžením, povzbuzením, posílením i praktickou pomocí. A tak se zpěváci dohodli na programu Pomoc potřebným, v rámci kterého realizují benefiční koncerty pro charitativní a humanitární účely. Program byl veřejně vyhlášen 14.12.2010 na slavnostním koncertě desátého výročí souboru a získal podporu Magistrátu hl.m. Prahy.

Z celkového počtu 21 koncertů v roce 2011 bylo 14 benefičních pro nejrůznější potřeby lidí v nouzi. Mohli bychom je rozdělit do 4 kategorií:

1. Benefice ve prospěch lidí handicapovaných a sociálně slabých: koncerty pro Teen Challenge, pro Pavlínku, pro Nadaci Propojeni, pro žáky ZŠ Nejdek a pro Domov sv. K. Boromejského v Řepích.

2. Benefice na podporu vzdělávání: koncerty pro Devon Development Fund Uganda, koncert pro ICEJ Praha a pro MŠ Srdíčko.

3. Benefice na pomoc obětem živelné pohromy: Koncert pro humanitární organizaci ADRA na pomoc obětem zemětřesení v Japonsku.

4. Benefice na pomoc opravám zanedbaných památek: koncert v Sedleci.

140.000,-Kč, které se vybraly na výše uvedené účely, není mnoho. Přesto i touto formou děkuji zejména všem zpěvákům akapelového souboru Geshem za jejich neutuchající nadšení pro zpěv i pro pomoc potřebným, kterou realizují zcela dobrovolně po svém běžném zaměstnání. Současně děkuji všem posluchačům a příznivcům souboru nejen za vynikající atmosféru, kterou nám pomáhají vytvářet na koncertech, ale také za finanční příspěvky potřebným při benefičních koncertech. Poděkování patří Magistrátu hl.m. Prahy za podporu tohoto programu.

Marek Šlechta

Z církví doma i ve světě

Reformace a hudba v roce 2012

Hannover (ekd). Německá evangelická církev se připravuje na rok 2012. Ten je v rámci dekády příprav na 500. výročí reformace věnovaný vztahu reformace a hudby. V souvislosti s tímto tématem se církevní sbory v celém Německu zapojí do projektu s názvem: 366 plus 1 hlas církvi 2012. Každý den v budoucím přestupném roce zazní koncert duchovní hudby. Charakteristickým znakem v rámci série koncertů je duchovní program, který je naplánovaný v předvečer Velikonoční neděle. I takovým způsobem chtějí jednotlivé církevní sbory kázat a šířit evangelium o Boží lásce a věrnosti v tomto světě.

Setkání předsednictva ERC s delegací Věcí veřejných

Setkání předsednictva Ekumenické rady církví (ERC) v České republice a delegace politické strany Věci veřejné (VV) proběhlo ve čtvrtek 5. ledna v prostorách Ústřední církevní kanceláře Českobratrské církve evangelické v Praze.
K informativní schůzce došlo na přání paní místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Kateřiny Klasnové, doprovázela ji paní místopředsedkyně vlády ČR Karolina Peake. Za ERC bylo přítomno předsednictvo, tj. Joel Ruml, předseda, Daniel Fajfr, první místopředseda a Dušan Hejbal, druhý místopředseda. Schůzka trvala necelou hodinu.
Zástupkyně VV informovaly předsednictvo o návrzích, se kterými VV vstupují do projednávání návrhu zákona o majetkovém narovnání s církvemi, a vysvětlily důvody, které stranu VV vedou k takovým krokům. Během věcného rozhovoru byly vyjasněny pozice obou stran.
Předsednictvo ERC sdělilo, že k jakémukoliv jednání o podobě majetkového narovnání může dojít až tehdy, kdy k tomu budou církve sdružené v ERC vyzvány vládou ČR. Do uzavření jednání v rámci vládní koalice a rozhodnutí vlády není proto žádoucí činit ze strany církví jakékoliv kroky nebo přijímat další rozhodnutí.

www.e-cirkev.cz

Tříkrálový koncert

V sobotu 7. ledna se v Betlémské kapli v Praze na Žižkově (Praha 3, Prokopova 4) uskutečnil tříkrálový koncert staré české vánoční hudby. Na koncertě vystoupil pěvecký sbor Jeroným pod vedením sbormistryně Viktorie Dědečkové, která je rovněž sólovou sopranistkou, a Daniel Kahuda hrající na niněru. Po skončení koncertu proběhlo neformální setkání se členy pěveckého sboru Jeroným a D. Kahuda zájemcům představil svůj nástroj spolu s detailním předvedením techniky a hry na niněru.

www.e-cirkev.cz

Národní týden manželství bude zahájen v parlamentu

Rozumíme si? Tak se zeptá českých žen a mužů Národní týden manželství 2012. Jeho tématem budou Cesty k lepší komunikaci v manželství. Šestý ročník české součásti celosvětové občanské iniciativy se uskuteční v týdnu od 13. do 19. února s valentinským svátkem zamilovaných. Patronkou akce bude tentokrát Miroslava Němcová, předsedkyně Poslanecké sněmovny, kde bude také týden slavnostně zahájen v pondělí 13.2. tiskovou konferencí od 10:30 hodin.
„Většina rozváděných manželství udává jako hlavní důvod rozdílnost názorů a povah," říká k volbě tématu Petr Činčala, organizátor akce a šéf Centra Generace v Liberci, „Komunikace vedoucí k porozumění je právě způsob, jak rozdílnost názorů a povah může být nejen překonána, ale jak se může stát silnou stránkou manželského páru."
Do Národního týdne manželství se jako každoročně zapojí řada občanských organizací, společenských středisek, manželských poraden, církví i městských samospráv. Ty organizátoři týdne vyzývají k podpoře mezinárodního happeningu „Zahoďte klíč" spočívajícího ve vyhrazení jednoho mostu v každém městě pro milence a manžele, aby zde mohli jako výraz slibu své věrnosti zavěsit na zábradlí visací zámek se svými jmény, zamknout a klíč hodit do řeky. Takový most se zámky zamilovaných mají již například v Děčíně. Na Valentýna 14. února 2012 pojmenují názvem Most lásky lávku přes Ohři v Sokolově a její zábradlí město upraví pro partnerské petlice věrnosti.
Národní týden manželství je také příležitostí k vydávání knih pro páry. Za posledních pět let vyšlo na českém knižním trhu 80 knih na téma manželské vztahy. K šestému ročníku vyjde například kniha Komunikační dovednosti pro páry od manželské poradkyně Nancy van Peltové. Národní týden manželství začal v roce 1996 ve Velké Británii, následně v roce 2007 v ČR a v současné době se připravuje v dalších 14 zemích na světě.

Pro další informace kontaktujte:
Petr Činčala, PhD., koordinátor Národního týdne manželství
Mobil: 777 815 481
Jan Frolík, tiskový mluvčí Národního týdne manželství
Mobil: 602 200 159
info@tydenmanzelstvi.cz

www.tydenmanzelstvi.cz

Hrdloval se s ním: "Zaplať mi, cos dlužen!"

Myslím, že mohu předpokládat znalost podobenství o nemilosrdném služebníku (Mt 18,23-35). Ten příběh o velkém věřiteli a dlužníku se obvykle vykládá v přeneseném smyslu: Bůh v Kristu ti odpouští množství hříchů, třeba i těch nejtěžších, a ty nejsi ochoten odpustit bližnímu ani malé provinění? Nepochybně to tak cítili již první křesťané, zejména ti z pohanů. Ovšem Ježíš nebral témata ke svým podobenstvím ze vzduchoprázdna, nýbrž je vyprávěl s ohledem na realitu. Pokud zde volí téma dluhu, musel to být v židovské společnosti tehdejší doby dozajista ožehavý problém. Vždyť nesplacený dluh mohl znamenat buď vězení pro dlužníky, nebo - co horšího - prodání do otroctví s celou rodinou. Při pohledávce deset tisíc hřiven, astronomické to částce, přicházela přirozeně v úvahu ta druhá alternativa - osobní bankrot a otroctví. Pro takové případy existovalo v Izraeli "léto odpuštění" (Dt 15,2). Každý sedmý rok nesměl věřitel vymáhat dluhy. Ty se stávaly často nesplatitelnými a směřovaly nezadržitelně ke ztrátě osobní svobody. Podobné úlevy přinášelo také t.zv. milostivé léto (Lv 25,8-16). Jaké je v tom úžasné milosrdenství! Jaký to ohled na ty chudé, kteří nemají to štěstí být zajištěni stejně jako jejich mohovití bližní. Bohužel byl onen Hospodinem požadovaný sedmý rok léta odpuštění, případně padesátý rok léta milostivého, postupem času stále více zatlačován do pozadí, až se na něj úplně zapomnělo. A tak můžeme mít, po mém soudu, plným právem za to, že Ježíš ve svém podobenství naráží mimo jiné i na tuto stránku věci: království nebeské musí rovněž disponovat i tímto nástrojem humanity: létem odpuštění.
Křesťanská civilizace by se měla rozpomenout na své kořeny a odpustit nesplatitelné dluhy, za nimiž se šklebí ne sice faktické po starověkém způsobu, ale přesto svého druhu otroctví. Dnes konkrétně Řekům. Však ony už by se s tím banky, které přeochotně půjčovaly a půjčovaly na vysoký, v podstatě lichvářský úrok, nějak vyrovnaly. Koneckonců je přece evangelium včetně našeho podobenství napsáno řecky a první křesťané po Židech byli Řekové, není-liž pravda?

Jaroslav Kraus,
Mariánské Lázně

Hledejte...

Dokončení ze str. 1

k životu mocí jeho vzkříšení (Ga 2,19-20; Ř 8,2). To jsem já, Pavel:
„Pro milosrdenství Boží vás, bratři, prosím, abyste svojí rozumnou službou vydávali svá těla za prostředek obnovy živého, svatého, Bohu libého společenství s ním. A než byste napodobovali tento svět, proměňte se raději (kristovským) obnovením své mysli tak, abyste mohli nahlédnout, jaká by byla Boží vůle dobrá, libá a dokonalá" (Ř 12,1-2).
Tak rozvádí svědek Kristův, co dál s tím polem, jehož skrytý poklad umožňuje perspektivní investici. „Jako kamení živé vzdělávejte se v dům duchovní, na té parcele plné bohatství," píše Petr (1 P 2,5). „Zdali nevíte, že jste chrám Boha živého a Boží Duch ve vás přebývá?" (1 K 3,16; Ef 2,20-22) Duch přebohaté inspirace, nových nápadů, překvapení a radostí jako dobrá setba, která rozmnožena vzchází (Mt 13,8.23.). Kvas zadělaný ve třech měřicích mouky zkypří všecko těsto, činí je chutným a stravitelným (Mt 13,33). Tak Boží království zaměstnává věřící mysl: rozum, cit, vůli člověka. Je živým, vše proměňujícím osvěživým procesem (2 K 5,17). Svou slávou nás osvěcuje (2 K 3,18) a vůni své známosti skrze nás zjevuje na každém místě (2 K 2,14). Z jeho nejnepatrnějšího vstupu vyrůstá rozložité, nosné stvoření jako ze semínka mocný strom. Uděláš-li zárodečnému impulzu na poli svého života místo, začne Boží kralování se vším, co se tě týká, souviset: Jako bylina kořínky, vlásečnicemi zpracovává své okolí k růstu, tak působí Boží kralování ke tvému duchovnímu prospěchu.
„Rozmáhejte se v milosti a známosti našeho Pána a Spasitele (2 P 3,18). Upřímně se majíce v lásce rosťme všemožně v toho, který je hlava, totiž v Krista" (Ef 4,15). Protože neplodný fíkovník zemi jen daremně vyžívá a vyčerpává a na vinici překáží, hrozí mu, že bude vyťat (L 13,7-9). Nemylte se! Shovívavost zahradníka není bezbřehá ani lhůta nekonečná.
Tohle řekl Pán Ježíš těm, kteří mu vypravovali o Pilátově zmasakrování galilejských obětníků a o mrtvých v sutinách věže, která se zřítila u rybníka Siloe. „Co to muselo být za hříšníky, když je něco takového postihlo!" mysleli si a Ježíš to poznal. Vycítil, co za tím jejich horlivým přetřásáním cizího neštěstí a hrůzy vězí: „My, tady shromážděni v Mistrově blízkosti jsme přece jen jaksi za vodou," fandili si. „Nuže, to si jen zahradník dává na čas," varuje Ježíš. „Bez ovoce pokání všichni též zahynete." Široká většinová cesta jinam nevede. Že jste z věřící rodiny? Že otce máte Abrahama? Nechte si to pro sebe a čiňte pokání a to, co z něho plyne (L 3,8). Neste ovoce pokání hodné.
Královský rozsévač osel dobrým semenem tento svět, ale noc, čas ochablé bdělosti je časem škůdce. Nepřítel zanesl do pole plevel. Koukol prorůstá obilím až do konečné sklizně. Teprve pak, přestože je vidět, že s úrodou není něco v pořádku, teprve pak budou synové toho zlostníka vybráni a odděleni od synů království, jako se plevel odstraňuje k spálení (Mt 13,24-30). Vlečná rybářská síť taky zahrne kdeco (dodal Ježíš). Na břehu času pak vyberou dobré a ostatní odhodí (Mt 13, 47-48).
Konečně, království Boží má svůj trh práce. Hospodář vychází, aby najal dělníky na pole nebo na vinici. Je čas, je příležitost se vyprofilovat; osvědčit; získat kvalifikaci dobrého a věrného služebníka (Mt 25,21), za něhož by se Pán nemusel stydět (2 Tm 2,15). Kdo se obrací za jinými zájmy, sotvaže se chytil pluhu, není způsobilý (L 9,62; 16,13). Taky svěřené hřivny jsou pracovním zadáním. Dobrý zástupce, dobrý dealer Božího království (řekněme tenkrát mojžíšovský zákoník, který uvěřil v Krista) vynáší ze svého pokladu nové i staré věci (Mt 13,52). Rozžatá svíce svítí všechněm v domě a ty už dnes na to mysli, aby tvá lampa v nenadálém příchodu Páně jasně zářila (Mt 26,6n).
„Moje království není odtud," řekl trestanec Ježíš Pilátovi, „..není z tohoto světa." A přece vyptávajícím se farizeům pověděl: „Je mezi vámi," (J 18,36; L 17,21) jakkoli vaší vstupní kontrole uniká a nemá shrnující definici, abys mohl říct „tady nebo tam". Jen pár přirovnání, pár podobenství oslovujících osobně každého zvlášť. Komu je shůry dáno, ten s tím vystačí.
I na slavnost veliké večeře zve Hostitel pozvané jmenovitě a každý se na vlastní zodpovědnost vymlouvá (L 14,17).
Nakonec král osobně vypoví ze svatební hostiny výtečníka, který se vetřel po svém, aniž oblékl oděv závazný pro tu příležitost. Doufal snad že se v zástupech tak mnohých ztratí? Žel, nepoznal, nesvěřil se duchovní moci, která zevnitř všecku lidskou hanbu přiodívá novým vědomím, svědomím, vnímáním, citem a soucitem, pokorou, lítostí, láskou. Nepoznal..., je mimo.
Ne že by se mu Boží království nepřiblížilo: „Pakli prstem Božím vymítám ďábly, jistě přišlo k vám království Boží," řekl Ježíš se sebou spokojeným spravedlivcům (Mt 12,28). Byli jste u toho (L 11,20).
„Moment, Pane," řeknou v onen DEN dveřníkovi té slávy a samému KRÁLI, „ jedli jsme a pili před tebou a na našich ulicích jsi učíval" (L 13,26) „Copak jsme ve tvém jménu neprorokovali? Ďábly nevymítali a mnohé divy nečinili?! Evidentně! Mají to média...Tehdy a tehdy. Už ze staré známosti nás vezmi dál..."
Božský DOBRODINEC, jemuž jde o kdejakého vandráka, a po všem světě svolává ke svému hodu, jim s politováním řekne: „Odejděte, neznám vás" (L 13,25-27; Mt 7,23). „Odejděte ode mne... Nikdy jsem vás neznal... Odkud jste, činitelé nepravosti?!"
Čím si to způsobili? Jak se stalo, že se omezili na cosi před očima? Na slupku? Na vnější, průvodní, jevovou prezentaci Božího království, aniž pronikli k jádru milosti, aby se chopili spasitelného umění (2 Tm 2,11; L 1,77)? Hledajíce znamení z nebe uvázli ve zdání; v sebeklamu a iluzi. Oddáni zkušenostem svých smyslů, magickému kouzlu svátostných prostorů, Ducha PRAVDY, Ducha Stvořitele nepřijali a do Boží blízkosti netrefí (Ř 8,9). Zbloudili v opatrnostech a opečovávání své tělesnosti, v níž si libují, napsal apoštol o mnohých někdejších věřících (Fp 3,18-20; Ř 8,5). Mnohou svou nábožností pracují ke smrti a míří do zahynutí. Život je z Ducha, kterým pohrdli, a při skončení to už nezmění... Ještě ten DEN je před námi a „kostky nejsou vrženy", přátelé. Ještě Bůh otvírá všechny možnosti a na nás je, do které vstoupíme. Nezaslouženě obdarováni vírou jsme prozřeli k duchovní bdělosti. Duch Boží v nás přebývá (Ř 8,11); DUCH, Božský vychovatel nového vkusu a zalíbení v hodnotách, jichž si tělesnost nevšímá. Nepůsobí nevolnické poddanství ani bázlivost, ale osměluje nás k synovství. Jestliže nás Otec vytrhl z moci temnosti a přenesl do království svého milého Syna (Ko 1,13; Ř 8,16.17.), pak víme, kdo jsme. Víme, odkud, kudy a kam jdeme (2 K 5,1). Amen

Samuel Jan Hejzlar

Koutek písmáka

O modlitbě 1

1. Kde to všechno začalo... (Modlitby v Tóře)

Otevíráme písmácký koutek a na mysli máme modlitbu. Rád bych vás, milí čtenáři, povzbudil a nadchl pro modlitbu osobní i společnou. Modlitba patří přirozeně k našim zápasům, kdy usilujeme o změnu nebo o vytrvalost. A je to také důležitá podoba vztahu člověka s Bohem. Bylo to asi před 15 lety, kdy jsem zažíval několik měsíců takové jakoby vábení k modlitbě, začal jsem o modlitbě více přemýšlet a říkal jsem Bohu, vezmi mě prosím do školy modlitby. Po několika týdnech jsem však na vše zapomněl a vzpomněl jsem si za půl roku. Bylo mi velmi líto promrhané příležitosti a ptal jsem se Boha, kolik takových šancí mi dá a zda se o to mohu znovu pokusit.

Některé určitě překvapí, jak to popisuji. A nekladu si za cíl, aby ostatní přemýšleli tak jako já. Přeji si však, abychom si v setkání s druhým člověkem uvědomili svou vlastní kulturu, své postoje, dosavadní zkušenosti i to, jak si tyto zkušenosti vysvětlujeme. Budeme zápasit s biblickými příběhy i vlastními zkušenostmi, a tak se snad posuneme dále.

Na stránkách Evangelického týdeníku - Kostnických jisker budeme společně v příštích týdnech procházet řadu biblických textů i témat, půjde o všeobecně známé i téměř neznámé modlitby v Bibli, podnětné a inspirující zkušenosti předchozích generací křesťanů a další témata související s modlitbou.

Tóra

Začneme tedy od začátku. Otevíráme svatá Písma, která jsou Bohem vdechnutým svědectvím o jeho zjevení. Je-li dnes v naší situaci Písmo především měřítkem (kánonem) toho, jak vykládáme zkušenosti s Bohem, je historicky první mírou Mojžíšův zákon: Jen to, co se shoduje s Mojžíšovým zákonem, může být součástí Starého zákona. Tak zněla jedna ze zásad kanonického procesu. Proto se dnes zaměříme na pět knih Mojžíšových, zvaných Tóra. A podle čeho poznáme (změříme), že Tóra je právem součástí Písma? Pádným argumentem bude osobnost samotného Mojžíše, který je jednou z hlavních postav Tóry. Mojžíš se uměl modlit, měl odvahu modlit se skutečně, měl vzory v praotcích. A nebyl jediný ve své generaci, kdo měl velké zkušenosti s modlitbou.

V knize Exodus čteme o Mojžíšových modlitbách, když si lid odlil zlaté tele. Z celého příběhu se zaměříme na dvě Mojžíšovy modlitby: Ex 32,31-32 a 33,12-20 (ČEP).

V hebrejštině, jazyce Starého zákona, je několik skupin slov, které mohou znamenat modlitbu. První a nejběžnější skupinou jsou slova mluvení a volání, např. sloveso d.b.r. – mluvit, z.'.q. – volat o pomoc, q.r.`. – volat, a také slovo qól – hlas. Druhou skupinu tvoří prosby nebo žádosti, např. š.`.l. a '.t.r. – žádat, prosit, h.n.n. – žadonit, prosit o milost. Třetí skupinou jsou slova přímo napěchovaná teologickým významem, základní slovo p.l.l. – modlit se, š.h.h. – klanět se, uctívat, již zmíněné sloveso q.r.`. ve spojení s předložkou b ve významu vzývat, j.d.h. – v hitp. znamená vyznávat a h.l.h. – snažit se někoho si získat. Nakonec jsou tu slova, která v některém případě také znamenají modlitbu, např. b.q.š. – hledat, často hledat Boha, p.r.s. – rozprostírat (dlaně) a n.p.l. – padat (na tvář), klanět se. Neměli bychom dále zapomínat celý bohoslužebný jazyk (např. sloveso k.p.r. – smiřovat) a také na vyjadřování radosti nebo smutku, které přirozeně s modlitbou souvisí. U předchozích slov jsem uvedl pouze slovesné kmeny, jde však také o všechna odvozená podstatná a přídavná jména.

Mojžíš

V našem textu se objevují především slova první skupiny. Je tu zajímavá zmínka o tom, že Mojžíš se pokusí s Bohem usmířit (32,30). Úvodní věty kap. 33 popisují barvitě, jak Mojžíš vynesl svůj stan za tábor, nazval ho stanem setkávání a chodil se tam modlit. Modlitba v tuto chvíli představuje celou bohoslužbu budoucího stánku, který ještě nestojí.

Moje zkušenost je, že člověk modlitbu opravdu začne potřebovat ve chvíli, kdy přijal od Boha nějaké poslání. Jakmile přijmeme od Boha poslání projevovat Boží lásku lidem kolem sebe, vychovat děti, dobře odvést svou práci nebo starat se o potřebné, je možné to zvládnout bez modlitby? Mojžíš dostal úkol, vyveď tento lid, a také Boží příslib, já budu s tebou. Nyní stojí před Bohem a hájí zájmy Izraele (svůj úkol), aby za chvíli stál před Izraelci a hájil zájmy Boha. John White tomu výstižně říká dvě lásky: „Laskavý zájem o lid, který vedl, a žárlivé střežení pověsti jeho Boha." (People in Prayer, 1984, str. 38.)

Pochopitelně modlitba přichází ke slovu, když „nám teče do bot", v potížích zdravotních i jiných. Právě zde vyniká, v čem je Tóra zvláštní. Když se v Tóře objeví slova „Mojžíš se modlil", znamená to vždy „Mojžíš se modlil za někoho". A stejně tak je tomu v celé Tóře – modlit se (p.l.l.) znamená přimlouvat se! Abraham se modlí za Abímelecha podle Božího pokynu (Gn 20,7 a 17), Mojžíš se modlí za vzbouřený lid (Nu 11,2), po přímluvné modlitbě pohled na bronzového hada zachraňuje uštknuté (Nu 21,7). I dění v Ex 32-34 vypráví Mojžíš jako příběh o modlitbě (Dt 9,7 - 10,5). Modlitba znamená přímluvu za druhého. Jaké vnější okolnosti nás přimějí modlit se za druhé lidi? Jaké vnitřní důvody nebo přesvědčení nás vedou k tomu modlit se za druhé? Jakou roli v tom hraje poslání, zodpovědnost, kterou jsme od Boha přijali?

Všechny zmíněné příklady přímluvných modliteb v Tóře se odehrají v situaci Božího hněvu, přímluva čelí Božímu hněvu. Cílem takové modlitby je smíření s Bohem. V první uvedené modlitbě Mojžíš nejprve zcela otevřeně vyloží karty na stůl – lid zhřešil, a to hodně. Pak z toho vyvodí závěr: Nelze-li jim to odpustit, vymaž mne ze své knihy. Podobnou modlitbu vysloví také apoštol Pavel v Ř 9,3. A vskutku ta modlitba působí velmi odhodlaně. Již Mojžíšovi však Bůh odpověděl, že tuto modlitbu nelze vyslyšet: Kdo proti mně zhřešil, toho vymažu ze své knihy. Proto také nevidíme Ježíše, že by se modlil tímto způsobem. Místo toho Ježíš vysloví modlitbu, jejímž cílem je opět smíření: Odpusť jim... (L 23,34)

Tři prosby

Modlitba v kapitole 33. obsahuje několik proseb, řekněme tři. V první prosbě (verše 12-13) vystupuje do popředí volání: Nuže..., dej mi poznat svou cestu! Mojžíšova slova mají opět dvě části, kde druhá začíná důrazným slovem „nuže" (`attáh). Mojžíš se odvolává na Boží milost (nalezl jsem milost ve tvých očích) a na osobní vztah s Hospodinem (znáš mne jménem). I křesťanská modlitba má takový základ: Bože, ty jsi poslal svého Syna, aby dal svůj život za mne, vstoupil jsi do mého života Evangeliem a svým Duchem a uzavřel se mnou novou smlouvu; nuže tedy prosím tě... Mojžíš pokračuje druhou prosbou: Jestliže tvá přítomnost nepůjde s námi, nevyváděj nás odsud. Nyní lépe rozumíme tomu, co myslí tou cestou: Chce, aby Bůh odlišil svůj vztah k Izraeli od všech ostatních. Sloveso „odlišil" se totiž v knize Exodus objevilo již třikrát v těch okamžicích, kdy egyptská rána dopadne jen na Egypťany (8,18; 9,4 a 11,7). Vyslyšení má také týž základ – Boží milost a osobní vztah s Mojžíšem.

A pak přijde třetí prosba. Je zvláštní. Vybočuje z dosavadního tónu. Mojžíšovi šlo o druhé, Bůh slyší, odpovídá. Nyní Mojžíš jakoby přistupuje blíž k Bohu a zbývá jediné, co ho neodolatelně přitahuje – Bůh sám: Ukaž mi svou slávu, vyklouzne mu z úst. Tento zvrat v modlitbě „hrozí" vždy, když centrem modlitby je Bůh sám. Zde Bůh odpovídá nejdůkladněji. V jádru je odpověď: Ano i ne. Jeho samotného (Boží tvář) spatřit nemůže, uvidí však všechno Boží dobro v jakémsi ohlédnutí, v tom, co zůstává po Božím přiblížení se. Následující kapitola vypráví, jak se to stalo...

Inspirace pro dnešek

V čem nám může být Mojžíš příkladem či povzbuzením? Lze vůbec jeho příklad v něčem následovat, vždyť kdo z nás je Mojžíš?! Vidíme, že Mojžíš v modlitbě použil několik otázek a protiargumentů: Je to tvůj lid; vyvedl jsi jej silnou a pevnou rukou a teď je tvá pověst, Bože, v sázce; připomíná Boží příslib. Zkusme Bohu v modlitbě povědět zásadní otázky či protiargumenty na obhajobu našich blízkých a lidí nám svěřených.

Mojžíš usiluje o smíření, o odvrácení Božího hněvu. Zažíváme dnes Boží hněv? Trvalo mi řadu let, než jsem opravdu uvěřil Boží lásce a spolu s tím jsem přestal vnímat těžkosti jako Boží tresty. Potkávám dvě podoby toho, v čem někdo viděl Boží hněv. V prvním případě se jedná o lidi se zvláštní až pověrčivou vírou. Ti se setkávají s Božím hněvem často, ale mne to příliš nepřesvědčuje. Tím druhým případem jsou lidé, kteří zápasí o svůj sbor, v kterém vidí ztrátu duchovní vitality, nezájem o duchovní věci, chybějící víru i pokání. Tuto vlažnost vidí jako projev Božího hněvu, a proto se modlí, aby se Bůh nad nimi slitoval, a vyhlíží novou vlnu duchovního života. Tento druhý případ je pro mne přesvědčivější a považuji jej za jedinou podobu Božího hněvu, s kterou jsem se na vlastní kůži setkal.

Můžeme si položit i jinou otázku: Jaké to je být součástí lidu, kterému stojí v čele přímluvce jako byl Mojžíš? Jaké by mohlo být vědomí, že se za mne takto někdo modlí? Toužím po člověku, který by se za mne modlil? S rozvolňováním vztahů a sociálních struktur v současné společnosti upadají podle mého mínění také přímluvy. Kolik přímluvců každý z nás má? Mohou to být naši rodiče (jako se Jób modlil za své děti), může to být manželka či manžel, může to být pastýř v církvi, je to Ježíš, náš přímluvce a obhájce...

James Hastings, presbyterní kazatel a teolog ve Skotsku na přelomu 19. a 20. století to pověděl takto: Zdá se, že ačkoli je každá pravá modlitba v nebi vítána, zvláštního přijetí se dostává modlitbám, které nepřinášíme sami za sebe, nýbrž za druhé. (Christian doctrine of prayer, 1915, str. 112)

Povzbuzení

Celý duchovní život je o tom, že objevujeme, co to znamená, když Bůh se stane středem, zdrojem a cílem našeho života, jak se žije a spolupracuje s Bohem, kterému jde o celý svět a každého tvora, jak růst v lásce a otevírat své srdce druhým v situaci, kdy je ve světě tolik zla. Přímluvná modlitba je vlastně projevená láska, otevíráme své sobectví jako past, která nad námi sklapla, uvědomujeme si závislost na Bohu i druhých, víme, že Bohu záleží na druhých stejně jako na mně.

Vybavuje se mi přitom rada, kterou v pohádce Anděl Páně dostane Petronel od Marušky ve chvíli, kdy usiluje o nápravu jediného hříšníka, aby si zachránil život: „Nemysli jen na sebe, Petronelku, nesnaž se zachránit jen sebe. Pak bude celé nebe stát při tobě."

Protože začínáme sérii článků na toto závažné téma, chci dát příležitost vám čtenářům, abyste reagovali a psali mi své podněty a otázky. Otázka k dnešnímu zamyšlení zní: Za koho se chci přimlouvat a kdo by se mohl modlit za mne?

Své příběhy a podněty pište e-mailem na adresu jan.vales@etspraha.cz nebo na adresu: Jan Valeš, Stoliňská 2417/41a, 193 00 Praha 9, případně můžete použít diskuzní fórum na: http://www.evangelickytydenik.cz/diskuze.html

Jan Valeš (*1973)
Kazatel CB, ředitel Evangelikálního teologického semináře, kde přednáší novozákonní řečtinu a systematickou teologii. S manželkou Janou má dvě dcery.

Z názorů čtenářů

Vážená redakce ET-KJ!

I když jsem dlouhá léta čtenářem ET-KJ, nepodařilo se mi dosud v časopise objevit upozornění na základní pravdu Ježíšova evangelia, že "není žádného jiného jména pod nebem, daného lidem, skrze které bychom mohli spaseni býti" (Sk 4,12. Kral). V tom smyslu soudím, že nemůžeme mít kromě Ježíše jiného věrohodného učitele. "Váš učitel je jeden," čteme v Mt 23,10. Také je jediný "jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš" (1Tm 2,5) a "On si mne jménem zavolal" (J 10,3. Kral.) Právě od tohoto svého jediného učitele a prostředníka jsem se dověděl, že "milujete-li mě, budete zachovávat má přikázání". (J 14,15) a "kdo má přikázání zachovává, ten mne miluje", "i já ho budu milovat" (J 14, 21,) Stejně tak platí, že " kdo mé slovo nezachovává, ten mne nemiluje " (J 14, 24).

Co je záhadného na tom prostičkém Ježíšově evangeliu, že se musíme ptát na radu pana Martina Luthera či dokonce pana Benedikta XVI.? To je přece jen mezi mnou a Ježíšem. Co je těm pánům po tom, že se mne pokoušejí přesvědčit, že bez nějaké jimi zprostředkované zpovědi jsem ztracen? - "Qui bono ?", komu takové přesvědčování prospívá? Mému spasení zcela určitě ne, spíš má jenom pohladit něčí ješitnost a pocit hierarchické nadřazenosti. Může to mít i prozaičtější důvody (J 21,17). Stále víc se přikláním k vyznání jednoho vyloučeného Svědka Jehovova: "Jsem rád, že na mém vztahu k Bohu nikdo neparazituje." Ga 5.1. "Tu svobodu nám vydobyl Kristus."

Proč by se protestanté měli ještě dnes vzhlížet v institucionalizované zpovědi, jak o tom čtu v článku "Dobrodiní zpovědi" od Pavla Říčana v ET-KJ 35/2011? Jaké dobrodiní taková zpověď přináší, si můžeme přečíst v interwiew s upřímně ve zpověď věřícím katolíkem MUDr. Bartákem, dnes ve vazbě pro znásilňování žen. Institucionalizovaná zpověď je dobrodiním pro pedofilní kněží; po vyzpovídání a po pokání v podobě deseti zdrávasů a deseti otčenášů jsou opět čisti a kněžími až do smrti. Nebýt postihu státním právem, přes "zpovědní tajemství" by se nikdo nic nedověděl. Televize informovala dokonce o případu, jak katolická církev platí alimenty na tři děti, aby jejich autor po vyzpovídání neztratil status celibátníka. Cizoložný kněz není dnes státním právem postižitelný. Nechtěl bych se dočkat dne, kdy by v ET vyšel článek "O dobrodiní uctíváni soch". I to by se dalo "teologicky racionálně" zdůvodnit.

3. prosince 2011.

Miroslav Šlechta - Pardubice

Jižní Čechy, malý cestopis

Byli jsme s manželkou loni v červnu týden v Českém Krumlově, nad nímž se vznešeně tyčí krásný zámek a v němž je ojedinělé barokní zámecké divadlo. Pohraniční problém s odsunem Němců je tam stejný jako na Liberecku. Žilo tam mnoho Němců a po válce byli vyhnáni. Dnes tam samozřejmě bydlí Češi a další. V muzeu jsou fotografie, jak si městem vykračuje Adolf Hitler 20. října 1938 a fotografie se vzducholodí Graf Zeppelin nad městem s nápisem, že navštěvuje osvobozené Sudety. V Krumlově stojí opuštěná židovská synagoga, kus tabulky s nápisem je ulomen. Otáčivé hlediště divadla v zámeckém parku je originální řešení a nemělo by být zpochybňováno. Přehrada na Lipně a voda v ní působí svým klidem. V Horní Plané žil Adalbert Stifter, básník Šumavy, psal o Wittikovi, česky Vítkovi, mezi sudetskými Němci působí Wittikobund. O kus dál jsou zbytky Schwarzenberského kanálu se zachovalými portály tunelu z 19. století, jímž lesáci plavili polena do Vídně, kde nebylo čím topit. Vltava tvoří úžasné meandry pod zámkem v Krumlově a také kolem hradu Rožmberk, který patřil do roku 1945 Buquoyům z francouzského rodu, jejichž předek bojoval na Bílé hoře 1620 proti Čechům a hrad mu daroval císař Ferdinand II. Na hradě je kopie sochy malého slona uprchlé židovské rodiny z Berlína. Nacisté ji zkonfiskovali a kvůli bombardování odvezli do kláštera ve Vyšším Brodě, po válce rodina sochu převzala a pro hrad dala zhotovit kopii. Bedřich Smetana Vltavu nádherně zhudebnil ve své symfonické básni. Řeka je plná vodáků. Zajeli jsme do koncentračního tábora Mauthausen nedaleko Lince, kde nacisté sedřeli spoustu vězňů v kamenolomu s pověstnými schody smrti, jiné popravili a také tam 24. října 1942 popravili 261 Čechů jako odvetu za atentát na Heydricha. Hitler také v Rakousku dal budovat podzemní továrny ve skalách pro výrobu zbraní, například v Ebensee. V pobočním táboře Gusen je mezi mnohými jinými také památníček ve tvaru srdce zhotovený z mušlí pro 420 židovských dětí zabitých v únoru 1945. V cisterciáckém klášteře Zlatá koruna bývalo 35 mnichů, dnes žádný, v cisterciáckém klášteře Vyšší Brod je dnes šest mnichů, mají heslo „modli se a pracuj“. Při obou klášterech jsou mohutné chrámy. Žižkova socha u Trocnova je plná autority. Zřícenina Kozího hrádku působí pro Husovo vyhnanství až tesklivě. Vila Benešových v Sezimově Ústí nutí k zamyšlení nad politickou cestou druhého prezidenta a jeho paní. Na zámcích a hradech v Čes-

Český Krumlov

kém Krumlově, Rožmberku, na Dívčím kameni, na Hluboké a v Třeboni jsme naráželi na šlechtu Rožmberků a Schwarzenbergů s otázkou, zda nám nechybí šlechta anebo šlechtický duch anebo aspoň šlechetnost.

Jan Čapek

Křesťanství v kultuře

(„Novodobá Lidská komedie“ v českém vydání)

„Poloprázdnou místnost pokrývali Ježíšci a jedličky ozdobené girlandami,“ líčí vánočně vyzdobenou pařížskou restauraci kniha Mapa a území (s. 14), česká verze románu Michela Houellebecqa. Mechanické nahrazení Mikulášů či Santa Clausů z originálu (s. 20) „Ježíšky“ hned zkraje románu napovídá, že náboženské reálie z „novodobé Lidské komedie“ (jak Houellebecqův zatím poslední román označují literární vědci) prošly v české verzi určitou aktualizací – přizpůsobením českému trhu. Otázkou ovšem je, nakolik zdařile. Projděme pár dalších míst.

Malíř a fotograf Jed Martin, hlavní hrdina románu, odmaturoval u jezuitů, takže „znal základní dogmata katolické víry, jejíž vliv na západní kulturu byl tak mocný – zatímco jeho současníci toho obvykle věděli o Ježíšově životě ještě trochu míň než o Spider-Manovi.“ (s. 31) Nadbytečné slůvko „ještě“ stačilo ke zdeformování výpovědi. (Podle originálu věděli vrstevníci ze škol světských obvykle o populárních komiksových a filmových postavičkách hodně, o Ježíšovi o něco méně; komiksy přijímali jako nikoli úpadkovou, ale plnohodnotnou součást kultury odvozeně křesťanské. Také absolventi českých necírkevních škol toho o smyšlených seriálových postavách vědí hodně.)

Kněz na pohřbu Jedovy babičky byl „rovněž starý muž a vzhledem k věkovému složení obce nepochybně s velkou pohřební praxí“ (s. 34). Originál (s. 55) je kontroverznější, doslova: „kněz rovněž starý a starý rutinér, pokud jde o pohřby, jež jistě vzhledem k průměrnému věku populace tvořily jeho bezkonkurenčně hlavní činnost.“ V nakladatelství zřejmě hloubali, zda pohřby mohou či smějí tvořit „zdaleka hlavní činnost“ kněze, resp. zda se sluší psát o kněžské rutině; pak diplomaticky krátili … (Pamětníkům přednášek, v nichž prof. Jan Heller varoval studenty, ať se z nich nestanou „flákající se faráři“, Houellebecqova výpověď až tak nepřístojná připadat nemusí. Podle vnitřních předpisů katolické církve má kněz sloužit mši co nejčastěji, i denně; spisovatel je buďto nezná, nebo „obyčejnou“ mši za práci nepovažuje. „Umravňovat“ ale překládaného autora přímo v textu?)

Ke kněžskému stavu chová jinak Jed bezmeznou úctu. Jak sám vysvětluje při výčtu svých uměleckých neúspěchů: „ještě jsem zkazil jednoho kněze …“ (s. 112) Zde (a na řadě dalších míst) z textu vysvítá, že překladatel nedostatečně ovládá cílový jazyk, tj. češtinu. Obraz kněze nemohl malíř pokazit, neboť s ním vůbec nezačal, netroufl si na něj (doslova: „selhal jsem také v případě jednoho kněze“, s. 173 originálu). Kumštýřova rezignace na tvůrčí záměr vypodobit kněze je podrobně vysvětlena v dřívější části románu (s. 63n české verze) …

V ironickém popisu večírku při vyhlašování literární ceny odchytí věhlasného spisovatele Beigbedera „jedna pornoherečka známá z bulvárního tisku, která právě vydala knihu rozhovorů s jistým tibetským mnichem“ (s. 74 originálu). Překlad mění „mnicha“ na „duchovního“ (s. 47). Snad znovu z důvodů diplomatických – po religionistickém bádání, co vše „tibetská“ řehole obnáší … (Dodejme nicméně: V dané souvislosti se, poučen z absolvovaných soudních sporů, sám autor vyhýbá výrazu „buddhismus“.)

Jedův otec vedl stavební společnost dodávající stavby na klíč. Nesl odpovědnost za závažné stavební vady: „například za zaseklý výtah nebo ucpaný záchod.“ (s. 25) Nepřesnost obou příkladů pozná jistě nejeden čtenář našeho týdeníku sám. Za ucpaný záchod může ten, kdo ho ucpal (stavební inženýr nese odpovědnost jenom např. za prasklé stoupačky); i zaseklý výtah bývá banalitou. Nesmysl o ručení za ucpaný záchod stojí už v originále, leč selhání výtahu je podáno jinak: „si un ascenseur s´effondrait (s. 39 originálu, doslova: „pokud by se zřítil výtah“). To vypadá přece jen závažněji, byť s odpovědností je to i zde složitější … (Originál je částečně nepřesný, překlad každopádně míru diletantismu v textu umocňuje.)

K odbornějším pasážím, jež se v české verzi povedly ještě méně než v originále, patří také zásadní debata kriminalisty Jasselina s manželkou o zlu a lidské povaze. Manželka (ekonomka) použije výraz „hrdelní zločin“ (s. 212 překladu, v originálu použit výraz „le crime“, tj. trestný čin) a Jasselin ji ani neopraví. Ale ouha, žádný „hrdelní zločin“, tj. zločin trestaný smrtí, ve Francii ani v celé Evropské unii již drahně let neexistuje! Překladatel pravděpodobně „hrdelním zločinem“ rozumí vraždu (kdy přijde o krk čili o život oběť)! Vedle momentů kocourkovských (blíže viz Ahistoričnost a „odklony“, ET-KJ 1/2012) tak Houellebecqova novodobá Lidská komedie obsahuje v české verzi (byť tato nezamění hojně skloňovaný „bojler“ s „brojlerem“ ani jednou) navíc i momenty jakešovské …

Z (neúplného) výčtu podivných českých aktualizací světoznámého románu lze snad odvodit obecnější poučení pro aktualizace kazatelské: měly by být a) fundované, b) citlivé.

František Schilla

Odkazy:

Houellebecq, M.: Mapa a území. Z francouzského originálu La carte et le territoire vydaného nakladatelstvím Flammarion v Paříži roku 2010 přeložil Alan Beguivin. Redigovala Alexandra Pflimpflová. Odpovědný redaktor Jindřich Jůzl. Euromedia Group, k. s. – Odeon Praha 2011

Houellebecq, M.: La carte et le territoire. Flammarion 2010

Pozvánky

Magni Cesty s příběhem
Poznávejme kořeny naší duchovní tradice

Navštivte s námi významná místa spojená s duchovní tradicí katolictví, reformace a židovství na území Prahy.
Židovské památky v Praze
Kdy: 22. 1. 2012 od 13.30 h a 29. 1. 2012 od 13.30 h
Průvodce: Rabi Michael Dushinsky
(bude potvrzeno) pouze v anglickém jazyce
Maximální délka procházky: 2 - 3 h
Maximální počet účastníků jedné procházky: 20
Akce je určena zástupcům křesťanských sborů, kteří mají zájem ohistorii a podílejí se na vytváření kulturních sborových programů.
Účastníci obdrží knižní publikaci Magni i Turistický průvodce po sakrálních památkách v ČR.
Registrujte se na: magni@ magni.cz

* * *

ETS pořádá kurz Vedení malé skupinky.
Vyučuje Fred Průdek, Th.M. ,kazatel v USA a misionář v ČR
13. - 14. ledna a 27. - 28. ledna 2012 vždy od pátečního večera do sobotního odpoledne.
V prostorách Křesťanského společenství Nymburk, ul. Komenského 586.
Další informace a online přihlášky na www.etspraha.cz: Kurzy pro veřejnost
KS Nymburk:
www.ksnymburk.estranky.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Královéhradecký

Českobratrská církev evangelická

Broumov – Ne 8.15 h
Kladská 85, a f. Michal Kitta

Černilov – Ne 9 h
Černilov č. 139, f. Radim Žárský

Dvůr Králové nad Labem – Ne 8.30 h
nám. Odboje 1128, f. Aleš Mostecký

Hořice v Podkrkonoší – Ne 10 h
Husova 870, a f. Aleš Mostecký

Hradec Králové – Ne 9 h
Nezvalova 1/529, f. Štěpán Brodský

Hronov – Ne 10,15 h
Českých bratří 181, f. Michal Kitta

Jičín – Ne 9,30 h
Konecchlumská 289, a f. Tomáš Molnár

Klášter nad Dědinou – Ne 9 h
Klášter nad Dědinou č. 22, p. České Meziříčí, f. Jonatan Hudec

Kostelec nad Orlicí – Ne 9.45 h
Štefánikova 753, f. Miloslava Hofmanová, f. David Najbrt

Letohrad – Ne 9 h
Petříkov 201, f. Jiřina Kačenová

Náchod – Šonov – Ne 9 h
Purkyňova 535 Náchod, f. Marek Bárta

Nový Bydžov – Ne 9 h
U památníku 1156, f. Jaroslav Kučera

Semonice – Ne 9 h
Semonice č. 57, p. Jaroměř 1, a f. Radim Žárský

Trutnov – Ne 10 h
Úpická 163, f. Tomáš Molnár

Třebechovice pod Orebem – Ne 9 h
Masarykovo nám. 19, f. Filip Čapek

Vrchlabí – Ne 9 h
Českých bratří 112, f. Petr Chlápek

Církev bratrská

Česká Třebová – Ne 9.30 h
Tykačova 1183, k. Tomáš Pospíchal

Hradec Králové – Ne 10 h
V Kopečku 89, k. Martin Legát

Chrudim – Ne 9 h
Filištínská 27, k. Petr Jelínek

Litomyšl – Ne 10 h
Moravská 1222, k. Daniel Smetana

Pardubice – Ne 9 h
Lonkova 512 – Archa, k. Samuel Jindra

Vysoké Mýto – Ne 10,30 h
kostel ČCE, Javornického 49, k. Přemysl Pýter

Bratrská jednota baptistů

Broumov – Ne 10 h
Lidická 230, k. David Hýsek

Příloha 1

3–4/2012

vychází: 18. ledna 2012

Magni – Cesty s příběhem III

Magni Cesty s příběhem, projekt Agentury pro rozvoj cestovního ruchu Helptour, je pozváním k návštěvě vybraných míst a památek spojených s příběhy významných historických událostí a osobností duchovních dějin Čech a Moravy. Svědkové dob významných a dávno minulých jsou mimo jiné stavby katedrál, kostelů, synagog a soch dodnes přítomných v historických městech i vesnicích po celém území naší vlasti.
I vy přijměte tuto další pozvánku k výpravám do míst důležitých, výmluvných a často i přitažlivých, ukázky z textů turistického průvodce a webových stránek Magni. Na webových stránkách www.magni.cz/ naleznete mnoho zajímavých informací, rubriky jako „Magni průvodce" = interaktivní průvodce po nejvýznačnějších církevních památkách, „Video/Animace", které sdělným a poutavým způsobem provádí duchovním vývojem v naší zemí obecně, v soustředění na katolické, reformační, pravoslavné a židovské Čechy a Moravu. Dále je možné se pobavit i podívat ze zajímavého úhlu pohledu na několik historických osobností dost netradičním, ale vtipným způsobem.
Příjemným a přehledným pomocníkem na webových stránkách je i Kalendář - Přehled aktuálních duchovních a kulturních akcí, které se připravují na území ČR. Dozvíte se, kde jsou připravovány koncerty, kde se otevírají nové expozice, k jakým změnám dochází u nejrůznějších sakrálních památek a další zajímavosti.

Týnský chrám

Hlavní město Praha a Středočeský kraj
9. – 16. století

Počátky českého státu

Založení Prahy a šíření křesťanství na česká území
Praha bývá nazývána srdcem Evropy, a to nejen díky své poloze. Praha patří k nejkrásnějším městům v Evropě, pyšní se nádhernými architektonickými památkami a k její historii neodmyslitelně patří také bohaté kulturní dědictví. Sídlila tu česká knížata, čeští králové a římsko-němečtí císaři. Za dob vlády Přemyslovců byla centrem českého království, Karel IV. ji povýšil na sídlo římského císaře. Svůj královský dvůr z Vídně do Prahy přenesl v období renesance na přelomu 16. a 17. století císař Rudolf II., milovník umění a alchymie.
Praha se do dnešní doby vyvíjela jedenáct století. Podle pověsti Prahu založila kněžna Libuše, manželka zakladatele přemyslovského rodu Přemysla Oráče, když ve svých vidinách uzřela „město, jehož sláva hvězd se dotýká". Její potomci pak na tomto místě vystavěli město Prahu.
Středočeskou kotlinu, kde Praha leží, obývaly původní germánské kmeny, v 6. století začali oblast osídlovat Slované. Základy českého státu tu v 9. století položil potomek Libuše a Přemysla Oráče Bořivoj, první český pokřtěný kníže. Křest přijal z rukou věrozvěsta Metoděje, misionáře a biskupa Velkomoravské říše. Bořivoj vystavěl první křesťanský kostel, a to ve svém sídle na Levém Hradci nedaleko Prahy. Metoděj podle legend pokřtil také Bořivojovu manželku Ludmilu. Přijetí křesťanství umožnilo Přemyslovcům získat politickou převahu a nadvládu nad ostatními kmenovými knížaty v Čechách.
Přemyslovci byli věrnými křesťany a zasadili se o christianizaci českých zemí. Svědčí o tom velké množství založených kostelů i klášterů – např. první ženský benediktinský klášter v Čechách na Pražském hradě, první mužský benediktinský klášter v Břevnově, středisko slovanské vzdělanosti Sázavský klášter, premonstrátský klášter v Praze na Strahově, cisterciácký klášter na Zbraslavi nebo Anežský klášter klarisek na Starém Městě Pražském. Přemyslovci podporovali i řeholní řády, Anežka Česká dokonce jeden založila – Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou. Tři ze čtyř českých světců - patronů pocházejí z rodu Přemyslovců. Jsou jimi dvě ženy - svatá Ludmila a svatá Anežka, která byla svatořečena v roce 1989 papežem Janem Pavlem II. Pro český národ patrně nejvýznamnější je svatý Václav, vnuk Bořivoje a Ludmily. Je uctíván jako patron české země a mučedník, který sehrál důležitou úlohu v emancipaci českého národa v rámci křesťanské Evropy. Kult svatého Václava jako českého patrona a šiřitele víry uctíval i český král a římský císař Karel IV., který nad Václavovým ostatky nechal vystavět kapli sv. Václava v rámci chrámu sv. Víta na Pražském hradě.

Židé v Praze
Svou roli na rozvoji Prahy sehráli také zde usídlení příslušníci židovského národa. Židé coby obchodníci a finančníci začali do Prahy přicházet v 10. století. I když byli křesťany často utiskováni, byli pod ochranou panovníků – ovšem za cenu daní a půjček královské pokladně. Mezi nejznámější Židy v českých dějinách patří primas Židovského města pražského Mordechaj Maisel. Podporoval vědu a umění, čehož si vážil císař Rudolf II. Maisel totiž také půjčoval peníze a od Rudolfa si za to vysloužil řadu privilegií. Za Maiselova působení v druhé polovině 16. století došlo k rozkvětu židovské komunity v Praze. Zasloužil se o výstavbu pražského ghetta. Nechal vydláždit ulice, což bylo na tu dobu neobvyklé. Maisel financoval stavbu několika synagog – konkrétně Vysoké synagogy a Maiselovy synagogy, kterou založil v roce 1590 jako rodinnou synagogu, radnice, nemocnice i tří studoven, kam povolal rabbiho Jehudu Löwa. Tato postava je známá především jako autor legendárního Golema, který měl chránit židovské ghetto před křesťany. Podle legendy má být Golem uložen ve Staronové synagoze, nikdy se ale nenašel.
V průběhu staletí se Praha stala svědkem mnoha převratných událostí. Jen letmou procházkou historií lze připomenout založení pražského biskupství a arcibiskupství, vznik pražské univerzity, první kázání mistra Jana Husa v Betlémské kapli a počátek reformace, stavovské povstání a bitvu na Bílé hoře, kterou prakticky začala rekatolizace do té doby protestantských Čech.

Turistické trasy

Památky křesťanství v předhusitské Praze

Výchozí místo: Strahovský klášter
I z předhusitských dob se přes řadu přestaveb a úprav dochovala řada sakrálních památek. Mnohé z nich ovšem pouze ve zlomcích nebo překryté mnoha následnými uměleckými vrstvami. To ovšem nesnižuje jejich atraktivitu, spíše naopak. První křesťanský kostel v Praze byl postaven na Pražském hradě na konci 9. století (kostel P. Marie) a následně zde vznikly i další sakrální stavby. V areálu hradu byl také založen první klášter v Čechách (973), náležející řádu benediktinek při kostele sv. Jiří. První mužský klášter v Čechách, rovněž řádu benediktinů, vznikl pak v nedalekém Břevnově (r. 993). Další raně středověké sakrální stavby byly zakládány na Starém Městě (rotunda sv. Kříže), v prostoru později založeného Nového Města (rotunda sv. Longina) a rovněž na druhém přemyslovském hradišti, na Vyšehradě (rotunda sv. Martina, bazilika sv. Vavřince). Významnou etapou vzniku nových kostelů a klášterů byla doba vlády císaře a krále Karla IV. Výstavba sakrálních objektů z té doby je opět spjata s Pražským hradem, Vyšehradem a s nově založeným Novým Městem (1348).
Začněte své putování na samých hranicích historického města. **Strahovský klášter** byl založen roku 1140 a i přes pozdější rozsáhlé přestavby se v přízemí křížové chodby dochovaly zbytky románských prostor. Také bazilika Nanebevzetí Panny Marie byla původně vystavěna v románském slohu, zdivo bylo z větší části zahrnuto do pozdějších přestaveb. I na Pražském hradě se dochovalo několik zajímavých svědků předhusitských dob. Vstupte do areálu Hradu nikoli branou hlavní, ale boční, vedoucí vlevo přes zahradu Na baště. V průjezdu na 2. hradní nádvoří můžete za sklem spatřit zbytky předrománského kostelíka, který je považován za v kronikách zmiňovaný **kostel Panny Marie**. Nevelký kostelík založený knížetem Bořivojem ve 13. století vyhořel a dodnes se dochovaly jen jeho základy. Základy se ostatně dochovaly i z původní **rotundy sv. Víta**, kterou roku 925 nechal vystavět sv. Václav. V její jižní apsidě byl později pohřben a následně byla rotunda přestavěna na baziliku. Z obou svatyní se dochovaly jen zbytky v podzemí dnešní **katedrály sv. Víta**, přístupné jen na požádání. Stavba katedrály začala v roce 1344 a do počátku husitských válek byl dokončen vysoký chór s věncem kaplí a unikátní síťovou klenbou a také téměř celá Velká jižní věž. Přes opakované snahy začala dostavba katedrály až v 19. století, i tak je však výmluvným svědkem náboženské a umělecké situace před vypuknutím reformačních snah. To **bazilika sv. Jiří** se dochovala v téměř původní podobě. Založil ji roku 920 kníže Vratislav. Po založení sousedního svatojiřského kláštera v roce 973 byl chrám rozšířen a přestavěn na trojlodní baziliku v raně románském slohu, další úpravy následovaly po požáru v roce 1142, kdy byla bazilika přestavěna do dnešní podoby. V první polovině 13. století byla přistavěna **kaple sv. Ludmily** s jejím hrobem. Na klenbě chóru i v kapli sv. Ludmily se dochovaly zbytky románské nástěnné malby. (*Otevřeno denně, duben-říjen 9.00-18.00, listopad-březen 9.00-16.00.*) Také vedlejší **kaple Všech svatých** vznikla původně v předhusitské době, ovšem v roce 1541 byla z velké části zničena požárem. Sejdete-li z kopce na Malou Stranu, můžete si nedaleko Karlova mostu prohlédnout další původně románský **kostel**. Je zasvěcený **Panně Marii** a má přízvisko **pod řetězem**. Kostel patřil johanitům a vysvěcen byl roku 1182. Jednalo se o románskou trojlodní baziliku s nejstarší částí na východě, na západ pokračovala až do míst dnešního dvora a byla zakončena průčelím s věžemi. Z tohoto období zůstaly dochovány četné fragmenty jižního zdiva. Gotická přestavba začala zřejmě roku 1314, bazilika byla z větší části zbořena a začala výstavba gotické lodi, která ovšem nebyla nikdy dokončena. K severnímu boku presbytáře byla přistavěna sakristie, jejíž podzemí sloužilo jako krypta (dochována dodnes). V chodbě před sakristií se nalézají zbytky gotických nástěnných maleb. Na severní straně vznikly základy pilířů arkád boční lodi, částečně byly vystavěny věže na západě a štít mezi nimi - až sem byla zamýšlena výstavba gotického chrámu, kterou přerušil vpád husitů. Nádvoří sloužilo jako hřbitov. - Přejdete-li přes most na Staré Město, dojdete podél nábřeží k **rotundě sv. Kříže**. Jedná se o nejstarší pražskou románskou rotundu, jejíž vznik je kladen do konce 11. století. Má okrouhlou loď a půlkruhovou apsidu na východní straně, zdobenou obloučkovým vlysem. Loď je sklenuta kopulí, na vrcholu je lucerna se sdruženými okénky. Roku 1625 připadla rotunda dominikánům od sv. Jiljí, posléze byla za Josefínských reforem v roce 1784 zrušena. Nicméně před zbouráním byla uchráněna a po opravě (včetně zbytků gotických nástěnných maleb ze 14. století) byla dána k dispozici starokatolické církvi, která ji využívá jako farní kostel. Kolem dominikánského **kostela sv. Jiljí**, který byl ve 14. století vystavěn jako trojlodní na místě menšího románského kostelíka a dodnes si,

Magni – Cesty s příběhem

přes pozdější barokní úpravy, uchoval gotické exteriéry, dojdete na Staroměstské náměstí. **Kostel Matky Boží před Týnem** byl stavěn v 2. polovině 14. století a na počátku 15. století. V těchto místech stával starší románský kostelík už v 11. století a sloužil jako špitální kostel pro cizí kupce, přijíždějící do Ungeltu. Ten byl v druhé polovině 13. století nahrazen raně gotickou stavbou asi o dvě třetiny menší než dnešní kostel. Dnešní vrcholně gotický kostel měl funkci hlavního staroměstského kostela i kostela farního. Současně se stavbou nového kostela postupně zanikal kostel starý. Na stavbu měla značný vliv dvorská huť Petra Parléře. Parléře připomíná zejména bohatě zdobené průčelní okno o výšce 28 m, kružby oken hlavní lodi, kněžiště a velkolepý severní portál. Začátkem 15. století už chyběly jen věže, štít a krov, ale na dokončení si kostel musel počkat až do doby vlády Jiřího z Poděbrad. V 17. století byl interiér kostela částečně barokně upraven.

Také na Novém Městě, které roku 1348 založil Karel IV., se dochovala řada sakrálních památek. Projdete-li z jedné strany na druhou, narazíte hned na několik zajímavých staveb. V bývalé osadě Poříčí se nachází **kostel sv. Petra Na Poříčí**. Byl postaven jako románská bazilika v druhé polovině 12. století a byl farním kostelem zmíněné osady. Na sklonku 14. století byl kostel goticky přestavěn a získal tím nejdříve novou loď, později i presbytář. Po husitských válkách přestavba pokračovala, byla doplněna širší boční loď a upraveny věže a portály. Po několika požárech byl kostel na přelomu 17. a 18. století barokně opraven, ovšem během 19. století došlo k jeho regotizaci a reromanizaci. Dalším zajímavým místem je **kostel sv. Jindřicha a sv. Kunhuty** v Jindřišské ulici, který byl založen spolu s Novým Městem. Jedná se o halové trojlodí s krátkým pětibokým presbytářem. Původní zvonice musela být nahrazena na sklonku 15. století novou, dodnes stojící. Kolem kostela býval jeden z největších hřbitovů. V roce 1529 byla doplněna renesanční kruchta, v 2. polovině 17. století byla přistavěna barokní **kaple Panny Marie** a interiéry byly částečně barokně upraveny. Ve Štěpánské ulici se nachází **kostel sv. Štěpána**, který byl založen jako druhý farní kostel Nového města v roce 1351. Byl vystavěn jako bazilikální trojlodí a dodnes se dochoval v téměř původní podobě. Pouze vybavení interiérů bylo nově doplněno v době baroka a také zvonice byla doplněna kolem roku 1600, neboť samotná věž kostela nemohla nést těžké zvony. V kostele je hrob významného českého barokního sochaře a řezbáře Matyáše Bernarda Brauna. V těsné blízkosti kostela stojí nejmenší a také druhá nejstarší ze tří dochovaných pražských románských rotund. Je jí **rotunda sv. Longina**, původně farní kostelík starobylé osady Rybníček, připomínané již roku 993. Byla postavena v 1. třetině 12. století a až do 14. století byla zasvěcena sv. Štěpánovi. Při založení nového farního kostela bylo změněno svěcení rotundy na počest sv. Longina, jehož ostatky přivezl Karel IV. z Itálie. Původní románská kaple, štíhlá válcová stavba zaklenutá kupolí s lucernou a apsidou, byla v 17. století na západní straně rozšířena o podélnou barokní loď, která byla později opět ubourána. Rotunda v současné době slouží řádu sv. Lazara a řeckokatolické církvi, čemuž odpovídá současný interiér.

Na Novém Městě najdete ještě spoustu dalších sakrálních staveb, které stojí za vaši pozornost – **kostel sv. Apolináře**, **klášter Emauzy s kostelem Panny Marie**, **kostel Panny Marie na Trávníčku**, **kostel Nanebevzetí Panny Marie a Karla Velikého**, které se dochovaly více či méně v původní podobě.

Také na Vyšehradě, starobylém sídle českých králů, založeném knížetem Vratislavem II. v 2. polovině 11. století jako protipól Pražského hradu, najdete několik sakrálních staveb z předhusitských dob. Projdete-li pevnostními branami, dojdete nejdříve k románské **rotundě sv. Martina**, která byla také postavena při založení Vyšehradu v 2. polovině 11. století. Po zřízení pevnosti byla proměněna ve skladiště prachu a hrozilo jí zbourání. Roku 1875 ji koupila vyšehradská kapitula a dala ji obnovit podle návrhu arch. Antonína Bauma. Také interiér byl druhotně vyzdoben. Vnitřní průměr rotundy je 650 cm, hloubka apsidy 220 cm a síla zdiva 95 - 97 cm. Nad portálem, vytvořeným v pseudorománském stylu, je zazděna dělová koule na památku pruského obléhání Prahy v r. 1757. Dominantou areálu je **kapitulní a farní kostel sv. Petra a Pavla**, založený knížetem Vratislavem II. ve 2. polovině 11. století podle vzoru římské stejnojmenné baziliky. Za 900 let prošel mnoha stavebními etapami. Od původní románské baziliky přes vrcholně gotickou podobu za Karla IV., kdy vzniklo monumentální trojlodí s bočními kaplemi, barokní přestavbu z 20. let 18. století vedenou Františkem Maxmiliánem Kaňkou, až po neogotické úpravy, které započal roku 1885 arch. Josef Mocker. V letech 1902 - 3 byly vybudovány vysoké průčelní pseudogotické věže a zároveň odstraněna barokní zvonice. Interiér chrámu je bohatě zdoben ornamentální a figurální secesní nástěnnou malbou z let 1902 – 03 a také ostatní vnitřní výzdoba byla vytvořena jako kombinace neogotiky a secese. Na jednom z bočních oltářů se nachází vzácný deskový obraz Panny Marie Dešťové, vynikající dílo české gotické malby z poloviny 14. století. Chrám sv. Petra a Pavla má novou zvonkohru s 15 zvony, které hrají vždy o církevních a státních svátcích příslušnou melodii. V parku vedle baziliky v malém občerstvení bývaly k vyzvednutí klíče od naleziště, kde stávala románská bazilika sv. Vavřince. Jednalo se o trojlodní baziliku s příčnou lodí, na východní straně byly lodě zakončeny polokruhovými apsidami. Severní loď zůstala zachována do výše 1. patra. Mohlo se jednat o soukromou modlitebnu krále Vratislava I., který z Vyšehradu vytvořil své sídlo. Každopádně později byla využívána také např. jako farní kostel. Byl při ní hřbitov, podobně jako u dalších církevních staveb v areálu celého Vyšehradu, který byl i s bazilikou zničen pravděpodobně husity. Při dalším archeologickém průzkumu, který probíhal od konce 60. let 20. století, se podařilo přesněji datovat vznik dlaždic i stavbu baziliky do poslední třetiny 11. století. V tomto období byly pod zdivem baziliky také objeveny základy ještě starší stavby - předrománské v tzv. otonském slohu, která stála na půdorysu rovnoramenného kříže. Byla datována do konce 10. stol.

Prahou M. Jana Husa a husitské revoluce

Výchozí místo: Staroměstské nám.

Reformní hnutí konce 14. a počátku 15. století je spojeno s působením mistra Jana Husa, s jeho činností kazatelskou, univerzitní i spisovatelskou. Po jeho mučednické smrti v Kostnici v roce 1415 došlo v Čechách k růstu podpory zásad Husova učení. Původně nenásilné hnutí bylo perzekucí ze strany Husových odpůrců donuceno k ozbrojenému povstání (30.7.1419 - první pražská defenestrace). Následující léta husitské revoluce (až do bitvy u Lipan roku 1434) přinesla pro město Prahu výrazný podíl na revolučním dění. Praha se stala dějištěm významných bitev revoluce (na Vítkově, u Vyšehradu) a rovněž místem důležitých politických jednání i teologických disputací mezi jednotlivými proudy husitství. Praha je tak spojena s řadou významných osobností, husitských teologů a kazatelů, jako byl M. Jakoubek ze Stříbra, Jan Želivský, M. Jan Rokycana a další.

Své putování reformační Prahou můžete začít na Staroměstském náměstí. Nacházejí se zde totiž hned dvě památky související s reformací a zároveň tvořící hlavní dominanty náměstí. **Týnský chrám**, který vznikal od poloviny 14. století, ovládla na počátku husitství skupina Husových přívrženců pod vedením Jakoubka ze Stříbra a od roku 1427 zde byl farářem volený husitský arcibiskup Jan Rokycana, který je zde také pohřben. Kostel se dostavoval za Jiřího z Poděbrad, za jeho vlády byl postaven štít hlavní lodi a severní věž. Kostel byl po požáru v roce 1679 barokizován, a tak vybavení interiéru zahrnuje jak gotické, tak renesanční a barokní prvky. Druhou dominantou náměstí je pak **Staroměstská radnice**, kterou tvoří několik domů a vysoká věž z roku 1338, jejíž nejznámější součástí je bohatě zdobený orloj. Zde byl roku 1422 popraven jeden z vůdců radikálního křídla husitů Jan Želivský. Roku 1458 zvolili čeští stavové právě zde Jiřího z Poděbrad novým českým králem. A dalo by se říci, že cesta české reformace se posléze završila na popravišti u radnice, když bylo roku 1621 popraveno 27 vůdců stavovského povstání. V neposlední řadě stojí na Staroměstském náměstí secesní **socha mistra Jana Husa** od Ladislava Šalouna. Jen pět minut chůze od náměstí leží **Karolinum**, dnes hlavní budova Karlovy university a sídlo rektora. Středověká univerzita neměla hlavní sídlo, přednášky probíhaly v kostelích i soukromých obydlích mistrů, od 3. čtvrtiny 14. století pak v budovách kolejí. Kolej Karlova od roku 1383 sídlila v tzv. Rotlevově domě. Toto gotické dvojdomí se během staletí rozrůstalo a postupně bylo přestavováno až do dnešní podoby. Na počátku 18. století byl komplex budov barokizován F. M. Kaňkou. Při poslední přestavbě v roce 1946 se architekt Josef Fragner snažil maximálně propojit dochované gotické části s barokními a také s moderní vstupní budovou. Na regotizovaném nádvoří s cihlovými arkádami a pavlačí stojí socha mistra Jana Husa od Karla Lidického. Vydáte-li se středověkými uličkami směrem k Vltavě, budete procházet kolem bývalého **kostela sv. Archanděla Michaela**. Tento původně románský kostelík byl zhruba kolem poloviny 14. století goticky přestavěn na halové trojlodí a sloužil i k veřejným disputacím univerzitních mistrů. Po svém vysvěcení zde kázal i Jan Hus. Kostel se tak stal významnou husitskou svatyní, proto zde 15. března 1411 jako v jednom z mála kostelů nebyla vyhlášena klatba nad Janem Husem a od roku 1414 zde bylo vysluhováno pod obojí způsobou. V roce 1621 odešel poslední nekatolický farář a krátce nato byl kostel darován servitům, kteří jej barokně přestavěli. Po svém zrušení sloužil mnoha účelům, dnes se zde, po nešťastné rekonstrukci z počátku 90. let, nachází hudební klub Kostel. Na dnešním Betlémském náměstí stojí asi nejznámější památka spojená s osobností mistra Jana Husa - **Betlémská kaple**. Jan Hus byl jmenován jejím správcem v roce 1402 a zde pak kázal až do svého nuceného odchodu z Prahy roku 1412. Kaple, založená v roce 1391 bohatým měšťanem a dvořanem krále Václava IV. Hanušem z Mühlheimu a obchodníkem Václavem Křížem pro česká kázání, pojala na 3000 lidí a stala se kolébkou reformního hnutí. Mezi dalšími kazateli byl Jakoubek ze Stříbra, Mikuláš Řehovec a v 16. století Tomáš Münzer. Po Husově smrti a husitských válkách byla kaple střediskem církve pod obojí. Roku 1609 ji získala Jednota bratrská v Praze. Po Bílé Hoře ji zkonfiskovala církev římská, v roce 1661 ji koupili jezuité a proměnili ji v katolický kostel. Po zrušení řádu byla kaple na příkaz Josefa II. odsvěcena a zrušena a roku 1786 zbořena. Zůstala jen sakristie s místností v prvním patře, v níž byl byt správce kaple a kde kdysi bydlel i Jan Hus. Zde se dnes nachází malá expozice o jeho životě a díle. V roce 1950 bylo rozhodnuto kapli znovu vy-budovat. Na základě původního středověkého stavu vyprojektoval arch. Jaroslav Fragner kopii původní stavby.*(Otevřeno denně 10.00-17.30.)* Budete-li pokračovat směrem k Novému Městu, můžete se zastavit také u původně románského **kostela sv. Martina ve zdi**, který byl za Karla IV. upraven v gotickém slohu. Loď byla zvýšena, při jejím jihozápadním nároží postavena hranolová věž a prostor kostela zvětšen výstavbou presbyteria čtvercového půdorysu. Žebrová klenba v presbyteriu je považována za jednu z nejstarších tohoto typu u nás. V roce 1414 zde z podnětu M. Jakoubka ze Stříbra zdejší farář Jan z Hradce poprvé podával laikům svátost oltářní podobojí způsobou. Své dnešní podoby nabyl kostel při pozdně gotické přestavbě v 2. polovině 15. století, kdy byly přistavěny dvě boční lodi. Dílčí úpravy proběhly také po požáru roku 1678. Na pomezí Starého a Nového Města, nedaleko dnešního Václavského náměstí pak můžete navštívit ještě jeden kostel spojený s dobou reformace. **Kostel Panny Marie Sněžné** je nejvyšší kostelní stavbou v Praze a založil jej roku 1347 Karel IV. pro řád karmelitánů. Nicméně z původního plánu trojlodního kostela, který měl být také kostelem korunovačním, se do počátků reformace podařilo postavit jen vysoký chór. Za husitských válek byl kostel stánkem strany Jana Želivského, vůdce pražské chudiny. Na počátku 17. století dostali klášter s kostelem bosí františkáni, kteří stávající stavbu upravili do dnešní podoby a doplnili barokní vybavení interiéru. (*Otevřeno denně mimo mše…*) Asi deset minut chůze od Václavského náměstí leží druhé novoměstské náměstí, kdysi to hlavní – dnes nazývané Karlovo. Zde se nachází **Novoměstská radnice**, jejíž stavba započala brzy po založení Nového Města pražského r. 1348, nejstarší část byla dokončena roku 1377. Byla sídlem správy Nového Města pražského až do r. 1784, kdy byla všechna čtyři pražská města spojena. V roce 1419 se stala dějištěm ozbrojeného konfliktu mezi katolíky a stoupenci podobojí. Procesí vedené Janem Želivským a Janem Žižkou žádalo před radnicí propuštění svých uvězněných stoupenců. Z radnice hodil někdo na procesí kámen, nato dav vtrhl dovnitř a vyhodil z oken na kopí a sudlice davu purkmistra, dva konšely a několik měšťanů. Tato první pražská defenestrace 30. července 1419 byla počátkem husitské revoluce. Ještě jednou se dostala do popředí zájmu, a to v roce 1609, kdy se zde sešli čeští stavové, aby donutili císaře Rudolfa II. vydat Majestát, který zaručoval náboženské svobody. (*Věž otevřena od dubna do října denně mimo pondělí 10.00-18.00, prohlídka sálů po předchozí domluvě.*) Mimo centrum můžete navštívit bývalou **pevnost Vyšehrad**, nebo **vrch Vítkov**, kde se odehrála jedna z prvních velkých bitev, kterou dodnes připomíná monumentální **jezdecká socha Jana Žižky**, která patří mezi deset největších na světě (výška 9 m, délka 9,6 m, šířka 5 m, hmotnost 16,5 tuny). Jejím autorem je Bohumil Kafka, dokončena byla v roce 1941, ale vzhledem k válečnému stavu byla odhalena teprve 14. července 1950; v nedávné době prošla rekonstrukcí.

Socha Jana Žižky na Vítkově

www.magni.cz

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2012

1. února 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
8. února 2012
Z obsahu

* *Od Biafry k nigerijskému dnešku*
* *Odlišná stanoviska*
* *Dvě pražské výstavy*

Poselství k neděli Septuagesimae

Chodící reklama

Jr 9,22-23

Potkali jste někdy na ulici chodící reklamu? Nejčastěji se jedná o osobu převlečenou do kostýmu nebo nosící desku s plakátem. V jistém slova smyslu jsme všichni chodící reklamou na sebe. Rádi se něčím pochlubíme: dítě svou hračkou, žáček pěknou známkou, sportovec svým triumfem, byznysmen tučným kontraktem a svým nablýskaným miláčkem v garáži.

I kdybychom byli naprosto chudí a nemožní, tak si přesto najdeme něco, na čem bychom si mohli zakládat. Naše bytí se tak stává pomyslnou chodící nástěnkou našich úspěchů, dovedností a vlastnictví, na které nakonec usedne prach, protože nebude toho, kdo by je oprášil.

V životě jsou i věci, z kterých stojí za to se opravdu společně radovat. Mohu zde zmínit dokončené studium, pracovní postup nebo to nejhezčí z životních událostí: svatba a narození dítěte. Při celé kráse Božího požehnání ale nesmíme zapomínat na toho, který nás tím vším zahrnuje!

Také apoštol Pavel se mohl na poli misie chlubit nemalým úspěchem, a přece se našli i tací, kteří zpochybňovali jeho službu. Pavel nepodlehl pokušení obhájit se ješitným výčtem úspěchů. Místo toho se chlubil Kristem, tím ukřižovaným, a svými slabostmi. Místo moudrosti tohoto světa zvolil bláznovskou zvěst a místo módních výstřelků se „oblékal v Krista“ (Ef 4,22-24)

Pro Jeremiáše i apoštola Pavla byl jedinou pravou chloubou Hospodin a jeho dílo, na kterém se vyplatí stavět v době krize i blahobytu. Jakou reklamu lidé uvidí, když se s námi potkají a zahledí se na vývěsní desku, kterou s sebou nosíme?

Jakub Škarvan,
kazatel CB,
Mladá Boleslav

Synodní senior ČCE a předseda ERC Joel Ruml - viz str. 3

O víře a těch milionech

Jákob dobře věděl, proč svým služebníkům přikázal, aby jeden, druhý i třetí nabídli Ezauovi stádo svého dobytka jako dar. Dostal se do veliké tísně. Bojí se svého bratra Ezaua, jehož připravil o dědictví, a proto se bojí přijít i Bohu na oči. Ale právě to musí podstoupit. Neboť od počátku se dostávaly přemezi bratry před Boha k rozsouzení. V tu chvíli se stal z Jákoba Boží nepřítel. Z jejich střetu vychází Jákob navždy poznamenaný. Bude kulhat. Tento střet poznamená každého, kdo se ve křtu postaví před svatého a milosrdného Boha: bude kulhat. Bude jiný než ostatní lidé, potrefený, třeba jen tím nebo právě tím, že jsou mu blízcí stejně potrefení bratři a sestry téhož Pána Boha.

Z takového střetu se rodí víra. Pokud je člověk sám, bez protějšku nebo protivníka, stěží se dopracuje k víře. Omylem je domněnka, že teprve až člověk uteče ruchu světa, jeho setkávání a konflikty dosáhnou vnitřního klidu, z něhož vyprýští potůček čiré víry. Když Bible vypravuje o víře, je scéna plná lidí a napětí, které vybuchne jako nastražená bomba, anebo to bude zemětřesení, které otevře nejenom dveře žaláře, ale odstraní všechny překážky ke svobodě. Jednou jsme zavedeni do domu, jindy do chrámu, jindy do zástupu na ulici; kdo chce podat ruku víře, nemůže se upejpat jako církevně vychovaná holčička nad okolnostmi a místy, kde se s ní chce víra setkat a zvolit pro ni ten kulhavý způsob žití, jaký předvádí Jákob. Je jiný než ostatní. A bude jiný. Přečtěte si to v Gn 32.

Žijeme v protestantské tradici, což už dnes není velká sláva. Z reformačního zápasu o živou víru zůstalo toho v našich rodinách moc málo, aby z toho člověk mohl žít protestantsky jako věřící. Bohužel stalo se, že slovo věřit a víra vstoupilo do běžného společenského používání a ztratilo přitom svou domovskou příslušnost, přestalo kulhat. A spíše naopak se uměle nafouklo a zastoupilo významy jinorodé i cizorodé.

Dokončení na str. 2

Obyvatelstvo podle náboženské víry:

	2001	2011
Apoštolská církev	4565	4934
Bratrská jednota baptistů	3622	3208
Církev adventistů sedmého dne	9757	7394
Církev bratrská	9931	10872
Církev československá husitská	99103	39276
Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů	1366	926
Církev Křesťanská společenství	neuvedeno	9387
Církev řeckokatolická	7675	9927
Církev římskokatolická	2740780	1083899
Českobratrská církev evangelická	117212	51936
Evangelická církev augsburského vyznání	14885	6645
Evangelická církev metodistická	2694	1952
Federace židovských obcí	1515	1132
Jednota bratrská	3443	2156
Křesťanské sbory	6927	3458
Luterská evangelická církev	5412	2591
Náboženská společnost českých unitářů	302	155
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	23162	13097
Novoapoštolská církev	449	98
Pravoslavná církev v českých zemích	22968	20628
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	14020	8162
Starokatolická církev v ČR	1605	1736
Ruská pravoslavná církev	neuvedeno	5844
Obec křesťanů	neuvedeno	884
Církev Nová naděje	neuvedeno	430
Církev Slovo života	neuvedeno	857
Anglikánská církev	neuvedeno	115
katolická víra	neuvedeno	71138
protestantská/evangelická víra	neuvedeno	8211
křesťanství	neuvedeno	13034
judaismus	neuvedeno	345

Následují nekřesťanské náboženské společnosti, které mají celkem malé počty přívrženců.

Zaostřeno na blízko

Církve a náboženství v České republice

V polovině prosince loňského roku byly zveřejněny některé výsledky sčítání lidu a mezi nimi i postoj obyvatel k náboženství. Většinu křesťanských církví statistická data nepotěší,neboť celkový počet lidí, kteří se přihlásili k některé církvi, rapidně poklesl. Na straně druhé přes 700 tisíc lidí uvedlo, že jsou věřící, ale nehlásí se k žádné církvi. Z toho je zřejmé, že mnoha lidem u nás nejsou duchovní záležitosti cizí. Také se ukázalo, že některá východní náboženství - hinduismus, buddhismus - u nás nezakořenila, neboť má několik málo tisíc příznivců; podobně i islám.Domnívám se, že mnozí z těch, kteří se k této otázce nechtěli vyjádřit, a bylo jich 4,77 milionů, nejsou k duchovním otázkám lhostejní, neboť k ateismu se přihlásilo jen 1075 lidí a k pohanství 863. Z toho je zřejmé, že nejsme ten nejateističtější národ v Evropě, jak to často slýcháváme, což někdy bývá tak trochu obhajoba nebo výmluva, proč u nás církve nerostou. Spíš by bylo namístě analyzovat, jaké svědectví církve vydávají v dnešním světě. Možná že daleko větším důvodem bude, že evangelium ani pro nás věřící již není tak přesvědčivě zapalující radostná zvěst, že jí už nejsme tak oslněni, aby to bylo přitažlivé i pro mnohé hledající. A jestliže Ježíš brzo po vyvolení svých dvanácti učedníků je vysílá, dává jim moc a přikazuje: "Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské," platí to i nám. Ano, království Boží je nejen blízko, je již zde, je tu nový a stále obnovovaný Boží lid a slyšíme slovo: "aj nové činím všechno." A toto platí i dnes a věřím, že se naplní slovo L 13,29 " a přijdou od východu i od západu, od severu i jihu, a budou stolovat v Božím království..." To je velká naděje i síla.

Z tabulky je zřejmé, že některé církve zaznamenaly strmý pokles; je zajímavé, že mezi ně patří i Svědkové Jehovovi, ačkoliv jsou misijně aktivní, například v pražském metru je vidíme často s časopisy Strážná věž. Naopak některé církve mají mírný vzestup.

Jan Trnka,
tabulku sestavil Martin Vaňáč z ETF

Světový den modliteb 2012 z Malajsie

Letošní shromáždění Světového dne modliteb se budou konat v obvyklém čase - první pátek v březnu (2. března). Liturgii pro ně tentokrát připravily ženy z Malajsie, která je obvykle pokládána za baštu asijského islámu. Úředním náboženstvím je zde skutečně islám, avšak Malajsie je zemí různých věrovyznání. Nejstarší byl animismus, kterému dodnes zůstaly věrny některé kmeny. Hinduismus, buddhismus a islám přinesli do Malajsie obchodníci a cestovatelé z Číny a Indie. Jsou zde ale i významné křesťanské komunity; ty jsou hlavně výsledkem působení evropských misionářů, kteří přijeli v 19. století. Ke křesťanství se celkově hlásí 7 % obyvatelstva. Hlavními denominacemi jsou římští katolíci, anglikáni, metodisté, luteráni a presbyteriáni. První křesťanský kostel je mnohem starší, již v roce 1511 ho postavili Portugalci v historickém městě Melaka.

V roce 1948 byla založena Malajská rada církví, ekumenická organizace, která sdružuje hlavní denominace a přidružené členy. Je to nejstarší církevní organizace v zemi. Ženský pracovní výbor, který organizuje Světový den modliteb, patří také pod tuto organizaci.

V roce 1978 byla založena Malajská křesťanská federace, která reprezentuje všechny křesťanské skupiny. Duchovní, včetně biskupů, jsou většinou místní lidé. V témže roce vznikla také Malajská křesťanská pomocná asociace, nezisková organizace, která poskytuje sociální služby chudým a potřebným včetně vězňů, HIV pozitivním a narkomanům.

Malajské sestry v liturgii narážejí na problém, který je trápí v náboženské oblasti. Označení Boha, na které jsou zvyklé (Alláh) a které běžně bez problémů křesťané užívali, naráží v poslední době na odpor u muslimů.

Jedním z cílů Světového dne modliteb je rozšířit poznání o zemi, z níž pochází liturgie, proto uvádíme několik zajímavostí o Malajsii.

Malajsie leží v jihovýchodní Asii, severně od rovníku. Skládá se ze dvou částí – poloostrovní, západní Malajsie, která je s pevninskou Asií spojena úzkou šíjí zvanou Kra, a východní Malajsie, kterou tvoří Sabah a Sarawak na severním Borneu. Na severu hraničí Malajsie s Thajskem, na jih od ní leží ostrov Singapur. Poloostrovní část Malajsie odděluje od její východní části Jihočínské moře. Celkem zabírá Malajsie téměř 330 000 km². Název Malajsie pochází z dřívějšího jména Malaja, které vzniklo z názvu převažující národnosti – Malajců. Východní a západní pobřeží poloostrova se od sebe značně liší. Na západním pobřeží vyrostla četná města a průmyslové závody, zatímco východní pobřeží s krásnými písečnými plážemi je rájem turistů a rybářů.

Malajský poloostrov měl vždy strategicky výhodnou polohu využívanou námořníky a cestovateli, kteří se vraceli z Arábie, Číny a Indie a mohli na něm přečkat monzunové období, kdy plavba byla zvláště nebezpečná. Přístav Melaka byl významným obchodním střediskem už ve 14. století. Od roku 1511 začala nadvláda Portugalců, později je vystřídali Holanďané a nakonec Angličané. Všichni kolonizátoři po sobě zanechali typické stavby včetně několika kostelů. Nezávislost byla vyhlášena ve městě Kuala Lumpur 31. srpna 1957.

Administrativně se Malajsie skládá ze 13 států a 3 federálních teritorií. Je to konstituční monarchie v čele s králem, který je také vrchním velitelem branné moci. Král je volen na 5 let. V čele každého státu stojí sultán, rádža nebo státní guvernér. Ministerský předseda vede kabinet a schvaluje všechna závažná státní rozhodnutí. Úředním jazykem je malajština (Bahasa Malaysia). Je to jazyk, kterým se mluví v televizi, rozhlase a vyučuje ve školách. Čínané mají svoje vlastní dialekty, Indové patří k různým jazykovým skupinám, mluví tamilsky, malajalamsky, hindsky i jinak. Malajská vlajka má 14 vodorovných červených a bílých pruhů, v levém horním rohu leží modrý obdélník se žlutým půlměsícem a hvězdou – tradičními symboly islámu.

Podnebí ovlivňuje poloha blízko rovníku (mezi 1. a 7. rovnoběžkou severní šířky). Během celého roku se teploty pohybují mezi 22 až 32 stupni C a vlhkost kolem 80 %. Prší denně a deště bývají prudké, často doprovázené bouřkami.

Typickou vegetací je rovníkový prales. Tvoří nejstarší a nejhodnotnější ekosystém světa. Pokrývá 21 milionů ha a má 2 500 různých druhů stromů a 5 500 druhů rostlin, mezi něž patří obří kapradiny, orchideje, liány a další vzácné stromy, jako je dipterpcarpus. Pobřeží poloostrovní i ostrovní části pokrývají mangrovové a bažinné lesy.

Husté pralesy jsou domovem mnoha zvířat, vzácných druhů savců, ptáků, motýlů a hmyzu. Rozsáhlé kácení stromů za účelem zakládání plantáží narušilo přirozené prostředí pro život zvířat a usnadnilo pytlákům lovit je pro cenné trofeje, zejména rohy nosorožců.

Ekonomika Malajsie je založena na těžbě a zemědělství. Dodnes drží Malajsie spolu s Bolívií světové prvenství v těžbě cínu. Dalším významným vývozním artiklem je kaučuk. Malajsie je také největším světovým pěstitelem palmy olejné. Palmový olej spolu se vzácnými dřevy, kakaem, ananasy, čajem a tabákem zaručují státu významný příjem deviz. V současné době vláda klade velký důraz na zpracování místních surovin. Nezanedbatelnou součástí místní ekonomiky je rychle se rozvíjející cestovní ruch.

Historicky a geograficky je Malajsie státem s bohatým kulturním dědictvím a s přátelskými, pohostinnými a srdečnými lidmi. Pestrá různorodá kultura se projevuje téměř všude – na festivalech, tancích, oblečení, umění, řemeslech, hudebních nástrojích, exotické stravě i v životních

Dokončení na str. 3

Z církví doma i ve světě

Setkání komunity Taizé v Berlíně

Berlín (epd, www.epd.de). Po pěti dnech společných modliteb, zpěvu a diskusí skončilo 34. evropské mládežnické setkání komunity Taizé v Berlíně. V poslední den roku 2011 hlavní představitel komunity Taizé bratr Alois vyzval mládežníky k tomu, aby převzali zodpovědnost za spravedlivý svět a zachování stvoření ve svých domácích zemích.

Na přelomu roků se tohoto setkání zúčastnilo okolo 30.000 účastníků ze 70 zemí ve 160 zúčastněných církevních sborech v Berlíně. Během noční modlitby se svíčkami se modlili za solidaritu a toleranci mezi lidmi. Po půlnoci přivítali Nový rok tzv. „oslavou národů".

Bratr Alois poděkoval lidem z Berlína a Brandenburska, kteří jako hostitelé a pomocníci přispěli k úspěšnému setkání. „Bylo jasné, že křesťané v Berlíně jsou v menšině," řekl. Avšak Berlín se svými dějinami jako rozdělené město mezi Východem a Západem bylo jako hostitel tohoto tradičního setkání mládeže na řadě. „Nikde jinde nemohou mládežníci lépe pochopit, že svoboda není samozřejmostí a že zdi se musí vždy zbourat," dodal ještě.

Příští setkání komunity Taizé na přelomu roků 2012/2013 se bude konat v Římě. Rozhodnutí pro italské hlavní město stojí v duchu solidarity, řekl bratt Alois. Itálie je ve velmi těžké hospodářské situaci. Proto je dobré, když se tam setkají mládežníci z Evropy.

(Red. zkráceno)

Cirkvi vo Veľkej Británii sa usilujú o environmentálnu zmenu

Londýn (www.eni.ch). Medzi spotrebiteľmi, spoločnosťami, ale aj cirkvami momentálne rastie trend prechodu na ekologickejšie zaobchádzanie so životným prostredím. Cirkvi vo Veľkej Británii využili obdobie Vianoc na zdôraznenie ich roly v skvalitňovaní životného prostredia. Na začiatku decembra na predmestí Londýna sa katolícky zbor Svätého Lukáša pridal k zelenej iniciatíve zapnutím solárnych panelov. Anglikánska diecéza Gloucesteru, Exeteru, Bathu a Wellsu zahájila ambiciózny projekt, vďaka ktorému má získať „zelenú" elektrickú energiu väčšina z ich 300 kostolov, 200 škôl a ostatných inštitúcií. Okrem vyššie uvedených bolo počas vianočného obdobia spustených veľa iných „zelených" iniciatív .

Egyptskí predstavitelia kresťanov uvažujú o dialógu s islamistickými skupinami

(ENInews). Predstavitelia kresťanov v Egypte sa stretli, aby hovorili o začatí dialógu s islamistickými skupinami ako spôsob riešenia sektárskych násilností. Pred pravoslávnymi Vianocami, 5. januára, sa stretla Jeho Svätosť Šenuda III. - vodca Koptskej ortodoxnej cirkvi s predstaviteľmi Anglikánskej cirkvi, aby prediskutovali, ako začať „konštruktívny dialóg" s islamistami, ktorí v parlamente získali väčšinu miest. Toto stretnutie sa konalo ako reakcia na voľby, v ktorých prehľadne vyhrali strany: Strana spravodlivosti a slobody (strana Moslimského bratstva) a Strana Al-Nour.

Ekuména vo svete

O víře a těch milionech

Dokončení ze str. 1

Místo aby se řeklo „uvidíme, co nám tyto mraky přinesou", už z vlastních úst slyšíme „věřím, že bude hezky, nezmokneme". A politik, zástupce lidu, se naučil povinnému optimismu, který často vyjadřuje slovem „věřím, že náš lid nebo aspoň naši straníci….".

To ojedinělé významné Věřím, jímž Luther vyjádřil obsah reformace, a které zpětně osvítilo to slovo slávou, se dostalo mezi ohmatané drobné. Dnes už jediné místo, kde zaznívá slovo víra v biblickém významu, je církev, což nepřekvapuje, protože svět a církev se v tomto ohledu staly konkurenty. Celá zásobárna českých slov patří oběma. Mohli jsme zpozorovat, že probíhá boj o význam slova křest, Václav Havel vzal v ochranu Slovo. Tak jako se kazatel evangelia neostýchá používat slov ze světské sféry, kulturní oblasti také není žádné slovo na světě zakázané, často to nejvulgárnější a nejšpinavější, ostatně ona si je sama vytvořila. Není oblasti, aby si nevytvářela nová slova a nějak pojmenovala všecky stránky své činnosti. I víře se dostává té cti, aby ona sama či někdo z jejích nepřátel přihodil do významové misky víry také tu stránku, která věří, že přes všechen starý a nový odpor dojde k majetkovému vyrovnání mezi státem a církví. My ovšem se přidržujeme rozhodujícího významu slova víry. Ten hlavní zní: Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen. Víra je naše vítězství, které přemáhá svět.

Ty miliony, které se objeví v ústřední pokladně církve, se musí objevit jako skutečná moc na nejnižších místech, tedy ve sborových pokladnách. Soudím tak podle toho, že pokladníci kdejakých institucí patřících do rodiny eurozóny neradi nechávají ležet peníze společných fondů v Bruselu a dožadují se jich. Tak i po restitučních milionech se budou v církvi dotazovat a dožadovat ti, kdo budou odpovědni za hospodářský chod církve na všech úrovních. Něco se změní: naši církevní pokladníci, zvyklí na stokoruny, se přeorientují na tisícikoruny, ale ten rozdíl nebude tak veliký, aby otřásl církevní sborovou pokladnou, církev se sotva dá svést penězi na scestí po tolika staletích, kdy se naučila skromnosti a poctivosti. Také se však mohla přiučit obezřetnosti, která se vědomě brání korupci, jež se objevuje vždy tam, kde peníze jsou. Církev a sbory nevedou andělé, ale hříšní lidé. Nuže, ty miliony v dohledu nás vybízejí k dobré víře, že církev ve všech svých částech obstojí v pokušení peněz a dá příklad světu, jak hospodařit a nebát se a nekrást.

Jestli si někdo myslí, že peníze jdou kolem něho nezaujatě, tedy lhostejně, podléhá velkému omylu. A jestli si myslí, že jeho samého peníze míjejí, protože o ně nejeví zájem, podléhá snad ještě většímu omylu: touha po penězích je vedle sexuality největším hybatelem. Nezakotvený člověk se jim vydává všanc tak, že jednou ho zastihnete v zajetí peněz, jindy v zajetí sexuality. Každá autobiografie na sebe nechtíc prozradí, že po čase sexuality si ji vzaly do laskavé péče zájmy převážně pekuniární, peněžní. Adrenalin v krvi neprodukuje jen pohled na hezké děvče, nýbrž i na kapitál, jenž neleží, ale podle vůle majitele se zdvihá, aby spolkl svého slabšího konkurenta. Hrátky vysokého kapitálu otřásají hospodářským životem, ale ne jen jím. Kurtizány se o to postarají, aby se i společenský život na těchto otřesech podílel. Román Ericha Kuby Rosemarie z poválečného Německa dokládá, jak úzce a trvale jsou spojeny sexualita s penězi. V obou případech jde o lásku. Ta první je potřebná (sexualita), ta druhá je škodlivá (láska k penězům).

To mluvíme o nezakotveném člověku. To je ten, kdo se odvrátil od Boha, aby byl jen podle své vůle živ. Kdo to je? Všichni bez výjimky. Jsme otroky hříchu, nakloněni ke všemu zlému. Ze sexuality nám kyne konzumentská stránka bez odpovědnosti, naše peníze ztrácejí svou služebnou stránku a stávají se prostředkem k ovládání. V tomto stavu nalézáme sami sebe. Bůh se nám nevnucuje. Asi chodí jen tak kolem a dívá se. Dlouho to trvá, než se rozhodne přistoupit blíž a poslat do neřešitelné situace rozhodující slovo, když už sami nevíme kudy kam: Pojď za mnou. To je slovo silnějšího. Zaslechli je nemnozí: Mojžíš, aby byl vůdcem Božího lidu z egyptského otroctví, a Ježíš, aby ho uvedl na cestu do Božího království. A my mnozí jsme ten hlas uslyšeli od lidí vědoucích, od církve, jež je „úředně" k tomu povolána, aby pozvání k Bohu nikdy neumlklo. Že se to děje, je v tomto světě jediná veliká událost na pokračování, kdy Bůh povolává svým slovem ze smrtelných temnot tohoto světa do království Božího Syna k jinému, novému životu, k víře a k následování Pána Ježíše Krista.

Pro pořádek bude ještě třeba říci, že v češtině máme možnost s předložkou nebo bez předložky dát slovesu věřit různý význam a stupňovat jej: 1) věřím, že dnes bude pěkný den, 2) věřím mu, že mne neopustí, 3) věřím v něho, což je nejúplnější výraz důvěry. Ne v někoho jiného ani v sebe, ale více než v sebe důvěřuji svému Pánu, jemu se odevzdávám, věřím mu víc než sobě.

Josef Veselý

Joel Ruml 2012

Přinášíme rozhovor s Joelem Rumlem, synodním seniorem Českobratrské církve evangelické, předsedou Ekumenické rady církví v České republice. Hovořili jsme spolu v době, kdy se již prakticky uzavírala nástraha ze strany Věcí veřejných ve snaze odsunout řešení na pozdější dobu; pověděl také: "Jsem rád, že jedna etapa skončila. Na druhou stranu je mi jasné, že jsme překonali jednu horu a už se objevují další." Tak komentoval výsledek koaličního sporu. Neplánovali jsme ale náš rozhovor vymezit sporem o restituce. O nadhledu synodního seniora mluví i to, že na monitoru počítače (viz snímek) má modrou planetu v hloubi vesmíru a se sebeironií sobě vlastní dodává, že „na svět hledí jako Hospodin".

**** Bylo osvěžující tě vidět mezi pětadvaceti neotřele vybranými osobnostmi roku 2012 v Lidových novinách. Měl jsi příležitost hovořit s těmi zajímavými lidmi, s nimiž ses tam setkal? Mluvil jsi i s oním NEMO, který měl zastřenou tvář, nebo s tím klukem, který zachránil své rodině život?***

S oním osobitým výtvarníkem jsem nemluvil, ale hovořil jsem s paní blokerkou Adou (www.modnipeklo.cz); starostou Moravského Krumlova Tomášem Třetinou, zápasícím o Muchovu Slovanskou epopej; úspěšným fotbalistou Petrem Jiráčkem; ministrem Miroslavem Kalouskem; překladatelem Shakespeara Martinem Hilským; zpěvákem Václavem Neckářem; statečnou Miluškou Havlůjovou, vězněnou komunisty; ředitelem ČT Petrem Dvořákem; zakladatelem firmy Student Agency Radimem Jančurou, který letos se společností Regiojet vstoupil i na železnici; Blankou Říhovou, výzkumnicí v oblasti léčiv, ničících zhoubné nádory. S Patrikem Pacandou, s tím byla legrace, moc jej zajímala letadla, byla to pro něj jedinečná událost. Pestrá společnost!

**** Koho bys přidal do výběru „nej"?***

Byla pozvána Hana Hegerová, Petra Kvitová, Václav Havel – s nimi bych se rád sešel.

**** Kandidaturu sis ale přinejmenším zasloužil. Na veřejnosti působíš nejen věrohodně, nýbrž i „normálně", lidsky, což se veřejným, nejen církevním činitelům ne vždy daří. Nepůsobíš jako pobožný, medový cukrkandl z jiné planety, ani účelový pragmatik, leč jsi schopen vyjádřit věcně, oč běží, a neschází ti nadhled i smysl pro humor.***

Vyjmenoval jsi asi všechno, co bych si sám přál... Tak nějak jsem si definoval, že by církevní představitel měl vystupovat. Pokud se to daří, jsem rád.

**** Před lety se Mirek Topolánek o církvích vyjádřil následovně: "Církev? To je jen organizace, která se chopila filosofie křesťanství. Rozhodně nedávám rovnítko mezi církev a náboženství. Křesťanství je pro mě názor. Prvotní křesťanství bylo bez církve, církev se chopila oblbování mas, díky brainwashingu totálnímu se zmocnili těch lidí a jejich mozků." A nehledí dnes vůdčí politické strany na církve jak na spolek zahrádkářů či filumenistů?***

Jak kdo hledí na církve, může být církvím srdečně jedno. Jako křesťané jsme dobře měřitelní. Tušení, jaká asi je křesťanská etika, ve veřejnosti přetrvává. Nevyhneme se tomu, že na nás lidé po svém, všelijak hledí. A některé soudy budou uchýlené jako Topolánkův. Stejně tak si nesmíme nic dělat z toho, když nás někdo ocení. V podstatě je jedno, jak na nás hledí; my jdeme dál.

**** Před pár dny došlo na žádost místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Kateřiny Klasnové (spolu s ní i místopředsedkyně vlády ČR Karoliny Peake, Věci veřejné) ke schůzce s předsednictvem Ekumenické rady církví v České republice. Jaké bylo jejich očekávání?***

Měl jsem dojem, že ony političky toho mnoho nečekaly. Spíše si ověřovaly, že budeme držet, co jsme dříve říkali a domluvili. Od počátku jsme drželi, že návrhy musí přijít od celé vlády, nikoli strany. Chtěly to zkusit. Jejich představa odkladu o rok – to si samy odporují. Nedá se čekat, že se něco změní. Přitom v zájmu politické reprezentace je ukončit stávající model, nastolit nové poměry a vyhnout se dalšímu zvýšení nákladů.

**** Politici přicházejí i odcházejí. V mysli nám zůstává závěr roku; Václava Havla jsi již zmínil. Pohřeb exprezidenta, jehož jsme si jako evangelíci vážili, je za námi. Jak je třeba rozumět oficiózní části pohřbu, působícího jako záležitost kléru se mší, když Václav Havel se za života s žádnou církví neidentifikoval? A nekatolíkům tam byly určeny dvě modlitby. Je věcí rodiny, když má soukromý pohřeb a nikomu pak nic není do toho, jaký má profil. Zde se ale jednalo o pohřeb státní...***

To, že kombinace soukromého a veřejného pohřbu byla spojena tak, jak byla, nebylo šťastné. Nekatolíci dopadli jak chudí příbuzní. A stejný problém mají Slováci, nikdo je neoslovil, aby promluvili. Jejich prezident to těžce nesl... K nedostatkům došlo. Otázka je, jak dobře, zodpovědně a důstojně vše udělat.

**** Mluvívá-li se o možné přímé volbě nového prezidenta a možných adeptech, schází mi, že nebývá zmíněno jméno Václava Krásy - předsedy Národní rady zdravotně postižených v ČR. Před lety se dokonce ptal jeden z ústavních činitelů: ...a kdo to je?***

Václav Krása je výraznou postavou a urputně hájí práva postižených. Každého kandidáta by měla navrhovat organizace, která jej zná; až jej Národní rada postižených v ČR navrhne, začne se s ním počítat.

**** Byť nám připadá úsměvné rčení o penězích „až na prvním místě" jejich roli nepopřeme. Sdělovacích prostředků se drží mantra o „zdravotnictví zadarmo", přičemž celý život platíme pojistné jak mourovatí. I kdyby to pojistné podražilo, kde je slibovaná reforma, která zajistí péči ve prospěch obyvatelstva? A je správné, když hrozí, že nemocnice nejsou, či nebudou veřejnou službou, nýbrž byznysem pro akcionáře? A při běžných zákrocích a léčení budeme mít lepší i méně kvalitní péči.***

Přiznám se, že hovorům o reformě bych rád rozuměl, někdy se v tom ztrácím. Domnívám se, že nejde jen o péči pro zdraví obyvatelstva. Zdá se mi, že v reformě mají slovo lobbisté a byznysmeni, protože zdravotnictví je perspektivní obor pro podnikání. Reformovat zdravotnictví je třeba, ale tak, aby sloužilo obyvatelstvu. Zmíněné kroky a vlivy věc komplikují a přiznávám, že tomu, kam vše a proč spěje, příliš opravdu nerozumím.

**** S tím souvisí i odchod do důchodu v pozdějším věku. Na jedné straně bychom brzy měli být zaměstnáni bezmála v sedmdesáti, zdraví, čilí, pracující – a na druhé straně věk kolem padesátky je v naší vlasti kritický a stává se vážným hendikepem. A pokud by se nám pracovat dál podařilo, neubíráme tím místo právě mladým lidem?***

Odchod do důchodu je problém dost komplexní. Podle jedné hloubkové analýzy když tito lidé ztratí práci, jinou nenajdou. Přijde vniveč jejich zkušenost a je to hazard s možnostmi, které lidé nabízejí. Je pravda, že proti tomu jde zájem mladých lidí, kteří chtějí uplatnit své vzdělání a končí na úřadu práce. Najít kompromis mezi dvěma zájmovými lidskými skupinami, to je opravdu oříšek.

**** Jsem na to trochu alergický, nejsem sám, že obvykle před volbami vydává synodní rada prohlášení, že je třeba k volbám jít a zvažovat tu nejlepší variantu. Mezi řádky mi to připadalo, že třeba se nechat motivovat do zelena, či snad i jinak... V církvi máme přitom členy nebo sympatizanty všech politických stran a jsou dospělí. Nebylo by namístě od toho upustit? Nechat čistě na rozvaze jednotlivce – žijeme ve svobodné společnosti a ctíme svobodu naší individuality.***

Názory jsou na to různé. Tak třeba jen naznačit směr volebního uvažování. Kdo se chce zařídit dle toho, nechť se zařídí. Jiní odmítají i to poukazem na naprostou svobodu voliče, kterou je třeba zachovat. Synodní rada není ale 100% do zelena, je zde 6 lidí, kteří mají svou politickou orientaci a není v nahlížení kompaktním celkem. Takže cokoli synodní rada v této věci udělá, je to špatně.

**** Je třeba přiznat. že synodní rada se snaží pro budoucnost hledat prostor pro farní sbory, aby zde vládla i solidarita, stejně jako ohled na pracovníky církve. Je v dané souvislosti ideální, když všechny sbory bez rozdílu hradí stejnou částku do Personálního fondu bez ohledu na velikost sboru i jeho příjmy, plynoucí třeba i z nemovitostí, zatímco jiné je nikdy neměly, nebo o ně přišly?***

Synod před lety měl na stole řešení, jak do jisté míry poměry Personálního fondu liberalizovat, upravit. Synod ono východisko zamítl, takže vše je, jak nyní je. Můžeme si myslet cokoli, ale toto platí. Rok co rok se nějaký prvek k liberalizaci vrací. Důkladnější řešení ale zamrzlo již tehdy. Každý člen v církvi má nejlepší názor, jak církev spravovat, a každý farář svůj teologický pohled, a v takovéto partě se těžko něco spravuje. Roztříštěnost v tomto slova smyslu nás blokuje.

**** V materiálech synodní rady jsme se dočetli, že z každého oddělení bude z ekonomických důvodů propuštěn jeden pracovník. Nezní to trochu mechanicky, vždyť někde mohou být, byť nesnadně, postrádáni dva, jinde sotva jeden a nemělo by jít spíše o celou soustavu služeb, než šablonovité řešení?***

Když se má ušetřit, tak každý vedoucí hlídá své oddělení. Pak každé oddělení si dává pozor, zda se nešetří jen někde. Potom je nutná dohoda, spravedlivá vůči všem. Bez kompromisu a úmluvy to nejde. Šablonovitě postupovat nebudeme.

**** Ne samým chlebem živ je člověk. Pověstným býval evangelický zájem o Bibli, neřku-li písmáctví. Ale abychom si nadmíru nestěžovali. Potěšil mne třeba v našem malém sboru narůstající zájem o Hesla Jednoty bratrské a jejich čtení, k čemuž přispívá pružně jejich vydáváním i náš Ochranovský seniorát. Určitě jsou povzbuzením také nejrůznější pobyty pro rodiny, mládež, seniory. Na celocírkevní rovině i iniciativa seniorátních odborů. Jim, ale i synodní radě zde musíme vyjádřit vděčnost.***

Existuje ale také vidění, že užitečných akcí je pořádáno až nadmíru. Spíše pro jistou výseč lidí, ustálenou společnost. Vázaná na osobu, která program vede, a zůstává nám tak model být „sami pro sebe" s těmi, s nimiž si setrvale dobře rozumíme. Ale učinit něco pro novou skupinu, pozvat lidi, kteří takovou zkušenost nemají… Pobyt pro lidi, kteří byli dosud mimo. Je otázkou, zda církev nabízí něco specifického. Sama pro sebe, nebo i s širším záběrem. Potřebná by byla aktivita skutečně otevřená. A tak sílí pohled, že na tak malou církev toho děláme až moc, pro uzavřený okruh, který by měl být širší, otevřenější.

**** Z čeho máš v poslední době radost, a co tě trápí? Jak se daří tvé rodině?***

Radost mám, když mají radost druzí a cítím, že jsem k tomu mohl i přispět. A trápí mne, když zjistím, že při všem dobrém záměru jsem přispěl k trápení jiných. A osobně - v prosinci se nám narodila druhá vnučka, máme vnoučata a rodině se daří dobře, jsem tomu rád. A jdeme dál.

Děkujeme ti za rozhovor a přejeme, s pomocí Boží, šťastné směřování tobě, tvé manželce Lydii, tvé rodině, tvému poslání i spolupracovníkům v roce 2012!

Jan Kašper

Světový den modliteb 2012 z Malajsie

Dokončení ze str. 2

stylech. Populární jsou stínové hry loutek, soutěže ve zpěvu ptáků apod. Východní pobřeží proslulo výrobou batikovaných látek a malováním na textil za pomoci vosku a barev.

Od roku 2009 přispěly výrazným způsobem k ekonomickému i sociálnímu rozvoji státu ženy. Mnoho žen nastoupilo do průmyslu a služeb a řada z nich dosáhla významného postavení. Vzdělávací a finanční programy vlády i nevládních organizací napomohly ženám získávat zkušenosti a snížily chudobu mezi ženami, zvláště svobodnými matkami a pomocnicemi v domácnostech. V Malajsii funguje také projekt maloúvěrových půjček pro začátek podnikání, přejatý z Bangladéše. Přes všechny tyto úspěchy se však mnohé ženy setkávají s potížemi a diskriminací ve všech vrstvách společnosti. Na ženské otázky má dozírat ministerstvo pro ženy, rodiny a místní rozvoj. Nejčastějšími formami násilí jsou sexuální obtěžování, incesty, potraty a domácí násilí. Ženy převážně trpí násilí tiše a neprotestují. Instituce, jako je Národní rada ženských organizací a další, upozorňují na hodnotu žen a na zákony proti sexuálnímu obtěžování a všem formám násilí na ženách prostřednictvím programů, které samy řídí. Malajsie je cílovou destinací mnoha asijských přistěhovalců. Někteří se stávají oběťmi organizovaného obchodu s lidmi. Ženské a přistěhovalecké organizace úzce spolupracují s nevládními organizacemi a s policií, aby bránily práva všech žen a přistěhovalců. Zřizují útulky pro strádající ženy a děti. Největším problémem jsou svobodné mladé matky, narkomani a děti bez státní příslušnosti. Velkým problémem je nakažení virem HIV.

Rozvinutý školský systém umožňuje předškolní, školní i vysokoškolské vzdělávání. Děti začínají chodit do školy v 6 letech a vyučování probíhá v malajštině a angličtině.

Zúčastníte-li se letošního Světového dne modliteb, dozvíte se ještě mnoho dalších zajímavostí o vzdálené Malajsii. Těm, kteří letos chtějí začít, ochotně s organizací pomůže česká předsedkyně Světového dne modliteb farářka Církve československé husitské Alena Naimanová z Rychnova nad Kněžnou (Bezručova 16, PSČ: 516 01, tel.: 494 534 854).

Podle materiálů SDM
Helena Bastlová

Životní jubileum doc. PhDr. Evy Melmukové – Šašecí

V únoru 2012 oslavíme životní jubileum naší emeritní farářky doc. PhDr. Evy Melmukové, a to 80 let od jejího narození.

Krátce bych vám chtěla něco málo připomenout z jejího života. Narodila se 25.2.1932 v Římě, kde její otec působil v Mezinárodním ústavu zemědělském jako představitel ČSR. Po maturitě na Nerudově gymnáziu v Praze r.1950 studovala na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě teologii a současně mimořádně na Filozofické fakultě UK archivnictví a historii. V letech 1954 – 1957 byla duchovní ČCE v Praze na Smíchově. Byl jí však záhy z politických důvodů odebrán státní souhlas; v téže době byl zatčen a odsouzen i její tatínek jako protistátní živel. Krátce pracovala ve Svazu architektů, pak v Osvobozené domácnosti jako krámská.

V roce 1960 se provdala a odešla se svým manželem farářem Jiřím Melmukem do Stříbra, kde pracovala v Západočeských mlékárnách a potom po narození syna Petra v Městském muzeu. S tím souviselo i její další studium etnografie a folkloristiky na Filozofické fakultě UK v Praze. V roce 1963 odešla s manželem do Velké Lhoty u Dačic. Pracovala v n.p. Koh–in-noor v Dačicích jako zásobovačka. Když se její manžel stal farářem v Telči, došlo k zakoupení domu na náměstí a jubilantka se tak vrátila do míst, která tak dobře znala z mládí. Pracovala zde jako vedoucí telčské pobočky Muzea Vysočiny, ale v době „ normalizace“ byla převedena do ústředí muzea v Jihlavě jako řadová pracovnice. Koncem sedmdesátých let pořádala odbornou knihovnu na II. Gynekologicko – porodnické klinice v Praze u Apolináře, potom působila na oddělení vědecko-technických informací ve Výzkumném ústavu pivovarsko-sladařském. Po celé období zůstala v kontaktu s prostředím církve.

V roce 1983 onemocněla mozkovou příhodou, měla invalidní důchod, vše nezdolnou vnitřní sílou a vírou zdárně překonala. V roce 1986 ještě jako invalidní důchodkyně získala státní souhlas pro práci na poloviční úvazek ve Farním sboru ČCE v Telči, a v letech 1990 – 1996 zde pracovala jako sestra farářka na plný úvazek.

Nyní vypomáhá spolu se svým manželem při bohoslužbách ve sboru v Telči, někdy v případě potřeby i ve sboru ve Velké Lhotě. Má i nadále spoustu aktivit, vede biblické hodiny, pomáhá při práci s dětmi. V roce 2008 se aktivně zapojila do přípravy Dolnorakouské zemské výstavy, zahajovala její dílčí část „Evropské setkání v Telči – 11. Konference evropských protestantských muzeí“ (konference se konala v r. 2001 v telčském zámku). V roce 2009 připravovala a vedla mezinárodní symposium „ Život v Evropě ve vzájemném respektu“. Vyšel i česko-německý sborník. S dobrovolnými pracovníky v r. 2010 se podílela na vytvoření Informačního centra v Telči a jeho pobočky ve Velké Lhotě u Dačic. (Projekt vznikl v rámci grantového projektu ČCE „Dědictví reformace.“) V tomto centru vyvíjí i další aktivity, v r. 2011 např. uskutečnila přednášku s promítáním „ Toleranční modlitebny, valdenské a hugenotské temply“. Dále se podílela na zprovoznění části turistické stezky v okolí Velké Lhoty „Cesta valdenské a české reformace“, včetně památníčku a výstavky v Šachu. Nacvičila pásmo o historii Betlémské kaple, které bylo původně připraveno a předvedeno v r. 1956, ale doba tomu tehdy nepřála. S novými aktéry mohlo být pásmo realizováno tentokrát přímo v Betlémské kapli v roce 2009 a část z toho pak zazněla další rok v Evangelickém tolerančním areálu ve V. Lhotě.

V kostele sv. Ducha v Telči je autorkou výstav , které hovoří o historii kostela, sboru i o husitství. Provází zájemce - nejen tuzemské ale i zahraniční - v Telči a ve V.Lhotě , připomíná historické souvislosti i místní pamětihodnosti, a to jak v češtině, tak i v němčině a francouzštině. Je pořadatelkou sborových zájezdů. Přednáší v různých sborech naší církve (např. ve Vel. Meziříčí, Suchdole, Nosislavi). Má přednášky i pro širokou veřejnost (v Lidéřovicích, o Noci kostelů 2011 v Telči, dále v Uherském Brodě a nedávno v Muzeu Vysočiny v Jihlavě). Jezdí i do zahraničí na Konference evropských protestantských muzeí. Všude se setkává s vřelým přijetím. Loni se podařilo vydat její další knihu „Setkání po dvou staletích“ (dříve šlo o pouhé samizdatové vydání). Je moderátorkou Historické společnosti pro aktualizaci odkazu České reformace Veritas, členkou Muzejního spolku. Její činnost je opravdu všestranná. Všem pomáhá nadále radou i skutkem, dokáže dát duchovní posilu. Je to asi tím, že toho mnoho zažila, musela překonat mnoho překážek, z nich nabrala mnoho životních zkušeností a vždy se obracela o pomoc i radu k našemu Pánu.

Proto přeji za celý náš sbor , aby jí i nadále sloužilo zdraví, aby ji neopouštěl její nezdolný elán a aby uskutečnila všechny plány, na které myslí. Prosíme našeho Pána o její ochranu , aby s námi mohla i nadále setrvávat a rozdávat moudrost, radost a učila nás, jak žít dle Božího zákona.

(DK)

Doc. Eva Melmuková

Inzerce

Koupím violu. Cena dohodou. Kontakt: 731483270.

č. 1

Pozvánky

Pátý ročník Memoriálu Jana Amose Komenského pořádá občanské sdružení Exulant v sobotu 4. února v Žacléři.

Sraz je v 10.30 h na náměstí, před budovou muzea, start v 11.00 h u železniční zastávky.

Trasu k památníku J. A. Komenského ujde každý, přijďte s běžkami i bez nich připomenout si odchod exulantů v roce 1628 z vlasti.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 14. února 2012 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu na téma "Zvířata a spravedlnost" s úvodním slovem P. RNDr. Matúše Kociana, Ph.D.

(JNe)

Oznámení

Bývalý děkan Husitské teologické fakulty UK, profesor na katedře praktické teologie a dlouholetý tajemník Ekumenické rady církví prof. ThDr. Milan Salajka zemřel 22. ledna 2012. Rozloučení se konalo 28. ledna v Husově sboru v Praze 7-Holešovicích.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Chrudimský

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f. L. Ondra
Bučina, Ne 10.00
Bučina č. 1, Vysoké Mýto, f. L. Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č. 59, Lázně Bohdaneč, a H. Schusterová
Čáslav, Ne 9.00
J. Karafiáta č.159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f. D. Hurtová
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č. 32, Hrochův Týnec, a L. Havelka
Džbánov-Ústí nad Orlicí, Ne Ústí 8.30h, Džbánov 10 h
Voděrady-Džbánov č. 4, Vysoké Mýto, f. Jiří Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f. J. Plecháček
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f. J.Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, Nasavrky, f. J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f. M. Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f. A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, a M. Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f. Daniel Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A. Tomíčka 69, f. V.Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č. 53, Luže, j. R. Kučerová, a J. Kučera
Opatovice, Ne 9.00
Opatovice č. 5, Čáslav, a P. Jun
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č. 25, f. D.Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86, f. H. Schusterová
Semtěš, Ne 10.30
Semtěš č. 69, Čáslav, j. H. Schuster, a J. Plecháček
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P. Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, Přelouč, f. M. Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, f. Vojen Syrovátka
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f. L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k Tomáš Pospíchal
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P. Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Moravská 1222, k D. Smetana
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k Viktor Glier
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k Jakub Ptáček
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P. Pýter

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

Četli jsme jinde

Jehovisté mimo restituce

Jsou jednou z jedenácti církví, kterým komunisté vzali majetek. Přesto jej Svědkové Jehovovi v rámci vládou schválených restitucí zpět nezískají. Podle rozhodnutí soudu totiž jejich někdejší ústředí v pražském Suchdole patří městské části. Jehovistů se netýká ani finanční odškodnění. O to se nepřímo připravili sami.

Náboženská společnost Svědků Jehovových je podle ministerstva kultury jednou z jedenácti církví, kterým stát v době komunistické totality sebral nemovitý majetek. Jehovisté usilují o vrácení svého bývalého ústředí v Kamýcké ulici v pražském Suchdole. "Máme za to, že předmětné nemovitosti - dům, stavební pozemek, na kterém stojí, a přiléhající zahrada - nám byly odňaty neprávem," říká člen koordinačního výboru církve Pavel Sommr. Stát ale bude církvím vracet pouze to, co patří Lesům ČR, Pozemkovému fondu a dalším státním organizacím. Bývalé sídlo jehovistů, které si koupili na jaře 1946, nyní vlastní Městská část Praha-Suchdol. Svědkové Jehovovi se od roku 1996 o dům neúspěšně soudili. "Spor je už vyřešený. Majetek zůstal městské části," uvádí starosta Suchdola Petr Hejl. Městská část například argumentovala, že předúnorová organizace jehovistů nemá s tou nynější nic společného. Jehovisté předložili ministerstvu kultury

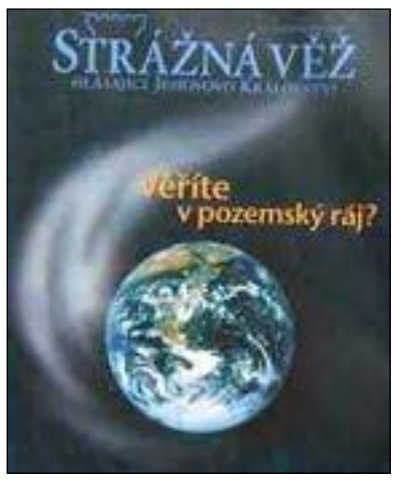

svůj restituční nárok už v roce 2005, kdy se resort snažil vyrovnání s církvemi vyřešit výčtovým zákonem. Ministerstvo v té době cenu bývalého sídla odhadlo na 9 milionů. Svědkové Jehovovi nedosáhnou ani na finanční odškodnění za zabraný majetek, které je součástí vyrovnání státu s církvemi. Na peníze má totiž nárok jen 17 církví, kterým stát přispívá na platy duchovních a provoz. To ale jehovisté (stejně jako Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů neboli mormoni) z ideových důvodů odmítají. Stejný postoj zprvu zastávala i Církev adventistů sedmého dne. V roce 2007 se však o státní příspěvek přihlásila právě proto, aby se neodstřihla od možného finančního odškodnění za ukradený majetek. "Pokládáme za nespravedlivé, že bychom měli být z narovnání vyňati jen proto, že nežádáme ze státního rozpočtu úhradu platů duchovních a věcných nákladů pro svůj provoz," komentuje to Sommr. Příští rok má rovněž začít sedmnáctileté přechodné období, během něhož se bude snižovat státní příspěvek a nakonec dojde k odluce církví od státu. Svědkové Jehovovi se řadí ke křesťanským církvím, kvůli odlišné věrouce k nim ale mnozí křesťané mají rezervovaný postoj a považují je za sektu. Jehovisté neslaví Vánoce, nepoužívají žádné křesťanské symboly, odmítají transfúze i služby v armádě. Na území Česka působí od začátku 20. století. Za nacismu čelili tvrdé perzekuci, v koncentračních táborech byli označováni fialovými trojúhelníky. Represe vůči církvi pokračovaly i v době komunismu, část jejích představitelů ale pravděpodobně spolupracovala s StB. Podle loňského sčítání lidu se k jehovistům hlásí zhruba 13 tisíc lidí. Církev získala státní registraci v září 1993. Má právo vyučovat náboženství na státních školách, vykonávat duchovní službu v armádě nebo uzavírat sňatky. Právo na zpovědní tajemství obdržela až poté, co na vyzvání ministerstva upravila svůj základní dokument. Své ústředí má církev od roku 1994 v Praze na Černém Mostě.

dle.idnes

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2012

8. února 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
22. února 2012
Z obsahu

* *První a druhý svět*
* *Život a životnost biblických překladů*
* *O projektu sjednocování Evropy*

Poselství k neděli Sexagesimae

Jaká chlouba je k užitku
2 K 12,1-10

Apoštol Pavel se nechlubí svými výjimečnými viděními a zjeveními Páně. Místo toho se chlubí svými slabostmi. „Rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista," píše do korintského sboru. Je snad apoštol Pavel nějaký masochista? Mají se křesťané vyžívat v utrpení a slabostech?
Myslím, že ne. Pavel se chtěl své nemoci, svého ostnu, posla satanova, jak svou chorobu nazývá, zbavit. Třikrát kvůli tomu volal k Pánu. Ale Bůh ho neuzdravil. Místo toho mu řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla".
Boží milost Pavlovi pomohla, že se přestal trápit otázkami, které často klademe, ale na které v podstatě neexistuje odpověď. Jsou to otázky typu: „Proč právě já jsem nemocný?" „Proč mě Pán Bůh neuzdraví?" Pavel přijal nemoc jako součást svého života, jako důkaz Božího působení v jeho misijní činnosti. Právě tehdy, kdy ho choroba nejvíc trápí, když se z lidského hlediska zdá, že nejsou ani ty nejmenší předpoklady, že se jeho prostřednictvím bude šířit dílo zvěstování, právě tehdy pociťuje Pavel Boží moc. A pociťuje ji právě v tom, že navzdory jeho slabosti Boží dílo roste. V Pavlově slabosti se ukazuje, že to není jeho výřečnost, chytrost, mimořádné náboženské zážitky, ale jen a jen Boží moc, která koná skrze něho. To je milost Boží, za kterou je Pavel vděčný a pro kterou rád přijímá nejen tělesné utrpení, ale i urážky, útrapy a pronásledování, které s sebou jeho poslání nese.
Jistě známe nemocné lidi, kteří se modlí a prosí, aby je Pán Bůh uzdravil. A jsou uzdraveni. Tento zázrak je jim znamením Boží moci a milosti pro další život. Jsme vděčni Bohu za taková znamení.
Známe ale také nemocné, kteří se roky modlí za své uzdravení, a přesto uzdraveni nejsou. Nemyslím si, že proto, že by se modlili málo nebo že by jim chyběla upřímná víra a důvěra v Boží moc. Když jsou ale přesto schopni věřit v Boží milost a radovat se z Boží moci ve své bezmoci, je to snad větší zázrak než uzdravení. Tito lidé se pak stávají znamením síly a naděje uprostřed beznadějné slabosti, síly, která je nad lidské schopnosti a paradoxně přebývá v těch slabých. Proto se apoštol nechlubí silou, svými výjimečnými viděními a zjeveními Páně, ale svou slabostí. Chlubí-li se svou slabostí, nechlubí se totiž svou mocí, ale mocí Kristovou, která v něm přebývá a koná skrze něho.

Pavla Jandečková,
farářka ČCE Sedlec - Prčice

Z ekumenické slavnosti (foto: Klára Břeňová)

Zaostřeno na blízko

Ekumenická slavnost v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů

Ekumenická slavnost v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů, kterou každoročně pořádá společným úsilím Ekumenická rada církví v ČR a Česká biskupská konference, se konala 23. ledna 2012 od 18 hodin v kostele sv. Vojtěcha v pražských Dejvicích. Pozvání pražského arcibiskupa a budoucího kardinála Dominika Duky přijal téměř kompletní římskokatolický biskupský sbor, čelní představitelé církví sdružených v Ekumenické radě a mnoho dalších hostů, například zástupci Armády spásy či řádové sestry. Bohoslužebné slavnosti se zúčastnila také asi stovka věřících z různých denominací.
Kázáním na text z knihy proroka Abakuka posloužil synodní senior Českobratrské církve evangelické a předseda Ekumenické rady církví v ČR Mgr. Joel Ruml.
Připomínáme, že je možné na účet Ekumenické rady církví v ČR posílat finanční dary (výtěžky sbírek), pokud máte zájem podpořit jeden ze sociálních projektů, které jsme vybrali ve spolupráci s Nadací Divoké husy. Děkujeme vám!

Sandra Silná,
generální sekretářka ERC v ČR

Apoštolské vyznání – Apostolikum

Je nám všem dobře známé. Patří mezi liturgické prvky, které nechybějí při křtu a při večeři Páně, velmi zřídka však poslouží kazateli k citaci, neboť jeho jednotlivé výroky jsou jako základní kameny, nenabízejí se do souvislosti a taky nesvádějí, aby byly do ní vloženy. Stojí jednotlivě, osamoceně, avšak nesmím zatajit, že apostolikum, jak tomu vyznání zkráceně říkáme, působí blahodárně: Každý z přítomných ve shromáždění se rád hlasitě k němu přihlásí, svou víru sdílí s druhými, ale i se svým kazatelem a s celou církví. Dostane-li se však se svým kazatelem na nejistou vodu galilejského moře a svou duši uvede v nejistotu, hlasitě recitované apostolikum vykoná svou strážnou službu, umožní duši postavit se na jeden z těch kamenů, které se nepohnou.
Apostolikum začíná slovem Věřím, ačkoli není dílem jednotlivce ani apoštolů. Je dílem celé církve, která začala už ve 2. století shromažďovat jednotlivé výroky, které koncem 5. století dostaly formu, kterou mají dnes. Je fakt, že mimo to blahodárné působení na duši jednotlivce, přispěla a ještě stále přispívá k sjednocování víry všech křesťanských církví. Ale hlavní jeho zásluha je v tom, že pomohlo církvi v boji proti gnózi, česky poznání, které učilo o Kristu, že byl nadpozemskou bytostí v neskutečném těle. Křesťanská víra se bez těla vůbec neobejde, věří v tělo Ježíše Krista, věří v jeho smrt i v jeho vzkříšení. Měl jsem sen o tom boji, přivanul několik mraků s popílkem, který na Ostravsku snížil kvalitu vzduchu. V boji proti nákaze horních cest dýchacích bylo pro jistotu nařízeno všem krajům, aby lidé společně na náměstí recitovali apostolikum. Proč ne? Naše náměstí už slyšela všelijak podivné písně a řeči. Pro Brno kdosi vyrobil náramně pěkný transparent s textem, který naznačoval, že lidé vědí, o co jde: stálo tam velkým písmem NE Gnózi, ANO Apostoliku, a pod tím na vysvětlenou Ne náboženství, Ano víře. Protože pan farář byl pro apostolikum, ale nechtěl tak bojovné heslo vyvěsit na dveře Červeného kostela, staršovstvo mu poskytlo místo na faře, v síni Václava Pokorného. Řekl jsem si, tam se to hodí, Pokorní jsou známí teologové u nás i ve světě. Tato myšlenka mne probudila, asi abych mohl pokračovat v tom boji pro apostolikum, k němuž mohou lidé mít menší nebo větší výhrady.
Začnu menšími výhradami: menšími proto, že se převážně vztahují na vnější, literární či literní podobu apostolika, což už jsme zčásti naznačili, když jsme jeho výroky přirovnali k jednotlivým kamenům bez souvislosti. Nedostatek souvislosti není náhodný. Církev neměla v úmyslu napsat kratičkou povídku o víře, ale shromáždit na jedné stránce papíru hlavní témata biblického poselství, podobně jako v knize obvykle najdete na konci „obsah". Od jiných knih se však apostolikum liší: chce být zároveň vyznáním, a proto začíná slovem „věřím", ale po literární stránce vyznáním není, chybí mu souvislý děj. A vskutku: Potom, co posluchač sledoval ve shromáždění čtení evangelia a kázání, připadne mu recitace apostolika, jako by vystoupil z řeky, kde je vše v pohybu, do stojaté vody rybníka, anebo jako by po slyšení milostného dopisu Janova evangelia dostal ke čtení zákoník práce, ačkoli připouštím, že některého posluchače, zvyklého na

Dokončení na str. 2

Aktualita

Medaile vděčnosti ve Velimi

Velimský sbor býval jeden z největších a nejvýznamnějších sborů v Polabí. V roce 1918 měl na 2100 členů. Už z vlaku je vidět mohutná věž velikého kostela, který byl nákladně opraven v letech 1997 až 2003. Nedávno byla dokončena i oprava fary a síní pro zimní bohoslužby. A sbor se také stará o rozsáhlý hřbitov za kostelem a farou. Všechny tyto práce organizovali manželé Maruše a Jaromír Čábelovi z Kolína, kteří mají ke sboru osobní vztah. Neumíme si vůbec představit, jaká práce s tím byla – úřadování, shánění řemeslníků, finanční pomoci, až i práce s maltou.
Při bohoslužbách v neděli 22. ledna 2012 nový farář sboru Lukáš Ondra v kázání na Iz 40 připomněl slávu Hospodinovu, která dodává sílu, že ti, kdo skládají svou naději v Hospodina, očekávají na něho, nakonec ve své slabosti chodí, běhají, ba létají jako orlové a orlice, „V tvé síle, Pane Bože můj, všem bouřím vzdoruji," zpívali jsme potom.
Naším milým hostem byla synodní kurátorka Lia Valková, která v ocenění veliké nezištné práce předala manželům Čábelovým jménem synodní rady medaile vděčnosti. A jakoby zástupně je přijali i všichni ti, kdo přidali ruku ke společnému dílu. Své poděkování připojila i kurátorka sboru Blanka Kopecká a presbyter Václav Radoň. Všichni jsme si pak společně zazpívali „Nuž Bohu děkujme ústy i srdci svými". Po bohoslužbách jsme poseděli při dobrém jídle a rozhovoru.

mf

Od Biafry k nigerijskému dnešku

Nestabilita Nigérie nemá jen náboženské pozadí

Zprávy, jež k nám přicházejí o nepokojích v Nigérii, dosvědčují, jak krátkou máme paměť. Sotva která z nich informuje o ustavení svobodného státu Biafra. Pamětníci dění u nás kolem roku 1968 možná vzpomenou, že u nás byl nově vyhlášený samostatný stát velmi populární. V Praze žili studenti z této oblasti a pořádali sbírky pro hladovějící Biafru. Uvádí se, že v občanské válce byl přinejmenším milion mrtvých, také následkem hladomoru zejména v samotné Biafře, odříznuté blokádou. V důsledku toho nastal hrozný hladomor. Pomoc přicházela i z některých evropských zemí, zvl. Francie, Portugalska a také Jižní Afriky (pomáhali i dobrovolníci, např. švédský letec, statečný veterán). Ústřední vládu podporoval zvl. Sovětský svaz a Spojené království. Přirozeně

Britové dali Nigérii, mladému samostatnému státu neblahé dědictví v podobě šablony koloniálních hranic nejlidnatější africké země.
Důvodů pro rozdělení velkého a lidnatého státu bylo již v době vzniku Biafry (1967-1970) více a platí dodnes. Jsou to především:
1. Kmenové rozdělení (na území vyhlášeného státu převážně kmen Igby).
2. Bohaté přírodní zdroje, zvl. ropa (15. nejvyšší těžba na světě).
3. Vojenský převrat (později jich byla ještě řada).
4. Nestabilní demokracie.
5. 70 % obyvatel je pod hranicí chudoby.
6. Náboženství (na severu většinou islám - v 19. století zde byl Sokotský sultanát -, na jihu spíše křesťanství, méně pak animisté).
Nigérie získala plnou nezávislost v říjnu 1960 jako federace tří oblastí (severní, západní a východní). Biafra, s hlavním městem Enugu, vznikla z oné jihovýchodní části. Posledním podnětem byly masakry Igbů poté, co převratem jejich důstojníci měli převahu ve vedení státu. Poté, co federální vojska donutila Biafru ke kapitulaci, byla Nigérie rozdělena, zřejmě pod heslem rozděl a panuj, na deset spolkových států. Od roku 2007 byl prezidentem muslim a viceprezidentem křesťan. V posledních prezidentských volbách zvítězil křesťan Goodluck Jonathan. Právě to se stalo roznětkou, po níž na muslimském severu vypukly nepokoje, křesťané jsou zabíjeni, podnikají se bombové atentáty na kostely, křesťanům je vyhrožováno, že neodstěhují-li se na jih, budou zabiti. Nebezpečná linie tak dnes není mezi jihovýchodem země, nýbrž mezi severem a jihem, kde žijí většinově křesťané a animisté. Nigerie má rozlohu 923 768 km² a se 150 miliony obyvatel je nejlidnatější zemí Afriky. Hlavním městem je severnější Abuja, největším a známějším městem je třináctimilionový přístav Lagos. Dnes je otázkou, nakolik vláda je schopna určovat postup armády, která nejednou nepostihuje útočníky na křesťanské obyvatelstvo. Velkým hráčem se tak stává muslimská sekta Boko Haram (údajný překlad: „západní vzdělání je hřích“). Svým postupem jí zřejmě nahrává vláda, policie, armáda, soudnictví. Sám prezident ztrácí reálnou moc. Cílem útoků se stalo koncem roku devět kostelů, banka, budova protiteroristického soudu, policejní stanice, vojenská stanoviště; uvádí se, že i několik mešit. Na snímku vidíme vrak auta, zapáleného před kostelem bombou na 1. svátek vánoční minulého roku. Je otázkou, zda ze strany křesťanů nedošlo také k odvetným akcím, jak tvrdí islamcz.cz. Tato agentura však neuvedla žádné pří-mé důkazy, ani jednu fotografii něco takového dosvědčující. Nigerijská biskupská konference (ŘKC) vyzývá vládu k nastolení pořádku a rozhovorům zúčastněných stran, Německá biskupská konference pak volá muslimské organizace a spolky i na území Německa, aby se zasazovaly o bezpečí křesťanů a pokojnou budoucnost Nigérie.

Jan Kašper

Z církví doma i ve světě

Americký soud nařídil odstranění modlitby ze zdi školy

Soud ve státě Rhode Island na východě USA nařídil okamžité odstranění křesťanské modlitby ze zdi tamního gymnázia. Odporovala prý ústavnímu zákazu upřednostňování jednoho náboženství nad ostatními ve státních institucích. Podle agentury Reuters soud odmítl tvrzení školy, že text v posluchárně je čistě světské povahy.
Podnět k odstranění malby podala studentka školy ve městě Cranston Jessica Ahlquistová, která se nástěnnou malbou z roku 1963 cítila dotčena ve svém ateistickém přesvědčení. Zástupci školy a města bezprostředně po vynesení rozsudku nebyli rozhodnuti, zda se proti verdiktu odvolají. Okresní soudce Ronald Lagueux odmítl, že modlitba, která začíná slovy "Náš nebeský Otče" a končí slovem "amen", je čistě sekulární. “Nemůže být diskuse o tom, že školní modlitba není ničím jiným než modlitbou, a to křesťanskou," uvedl Lagueux ve 40stránkovém posudku. Ahlquist řekla, že se jako ateistka cítila modlitbou vylučována ze společnosti a školu obvinila z porušení ustanovení z prvního dodatku k americké ústavě o tom, že vláda nemůže upřednostňovat jedno náboženství. Škola namítá, že nápis byl historickou připomínkou z doby založení gymnázia a nesloužil náboženskému účelu. Jeho cílem prý bylo podpoření hodnot jako jsou poctivost, dobrosrdečnost, přátelství a sportovní duch.

podle ČTK

Husitské muzeum v Táboře získalo vzácnou deskovou malbu upálení Mistra Jana Husa z trmického kostela

Husitské muzeum v Táboře získalo, podle serveru Ceskenoviny.cz, do svých sbírek dvě vzácné pozdně gotické deskové malby. Na jedné z nich je přitom znázorněn výjev upálení mistra Jana Husa. Ministerstvo kultury, jež je zřizovatelem muzea, je zakoupilo od insolvenčního správce majetku farnosti Trmice v litoměřické diecézi Římskokatolické církve. Uplatnilo tak předkupní právo státu při prodeji kulturní památky, sdělil ředitel muzea Jakub Smrčka.
"Jedná se o dvě pozdně gotické oboustranné deskové malby, které vznikly patrně počátkem 80. let 15. století jako křídla utrakvistického oltáře, určeného snad pro kostel sv. Václava v Roudníkách u Chabařovic. Zde byly desky objeveny náhodou v 60. letech 20. století při provádění restaurátorských prací na místním barokním oltáři, kde byly druhotně použity pro postranní dvířka," uvedl ředitel.
Podle ředitele muzea tak byl učiněn unikátní objev gotické deskové malby s výjevem upálení mistra Jana Husa, který patří k nejvýznamnějším a nejstarším známým dílům umění české reformace. Jan Hus je na obraze znázorněn jako svatý mučedník spolu se třemi prvomučedníky církve, sv. Janem Křtitelem, sv. Šebestiánem a sv. Vavřincem. Na vnějších stranách křídel pak jsou se svými atributy znázorněni sv. Jakub Větší, sv. Jakub Menší a pod nimi svatí jáhni Vavřinec a Štěpán.

www.christnet.cz

Apoštolské vyznání – Apostolikum

Dokončení ze str. 1

evangelium, může vzrušit i čtení jeho obsahu, tedy apostolika.
A dále, to už přecházíme k vážnějším výhradám: kdyby apostolikum mělo být křesťanským vyznáním, muselo by začít jeho druhým článkem (v Ježíše Krista), neboť v Bibli a pro toho, kdo věří, je Kristus středem vesmíru. Někdy apostolikum plní funkci strážnou, to ve chvíli, kdy evangelium bylo v kázání zkráceno ve svém plném významu, pak recitace apostolika vykřikuje plné peněžní částky každého kamene. Apostolikum jako symbolum se významově dostalo do sousedství, kde vládne symbola – peněžní částka. Dobře začalo, když na svůj začátek postavilo osobní „věřím“, které se hlásí k svému dědictví. Text apostolika však na to už nepamatuje, že všechno od stvoření člověka po jeho věčný život nebylo určeno jako divadlo pro anděly a vesmírné mocnosti a kolik je ještě diváků na nebi, ale pro nás, pro mne. K víře se musím přihlásit já osobně, ale dědictví víry, synovství je společné s druhými, pro nás.
Apostolikum vypočítává fakta z Ježíšova života: narodil se, trpěl, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího. Počal se z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, tato dvě fakta dávám zvlášť, protože ta se nejdříve stala předmětem sporů. A pak došlo k nedobrému posunu, místo na samého laskavého a přátelského Ježíše se křesťanská víra má orientovat na jeho skutky, jako by je nebyl učinil pro nás, nýbrž tak, aby se staly měřítkem víry, podmínkou, zákonem: když těm faktům nevěříš, nejsi křesťan. Máme pro tento posun doklad už z poloviny 3. století, církevní otec a mučedník Cyprian (zemřel 258) znal „víru podle zákona“, ač sám ji tak nesdílel. Křtěnec byl dotazován na svou víru otázkami, které neposuzovaly jeho vztah k osobě Ježíše Krista, ale k jeho skutkům. Víra se dostala do nebezpečí, že se stane znalostí zákona víry. Právě Cyprian přinesl důkaz, že církev tomu nebezpečí už podlehla: víra se v jeho době musí umět, znát, je možno se ji naučit. V severní Africe se v křesťanské církvi mluvilo o víře tak, jako by byla k dostání jako nějaké zboží, někdo vám ji mohl dát nebo prodat. Připomeňme si setkání toho zvláštního diakona Filipa s ministrem financí etiopské královny. Jede na voze a čte knihu Izajáše, kterou si v Jeruzalémě koupil, a nerozumí jí. Filip si k němu přisedne a vyloží mu v delším kázání, že ten služebník, jenž vezme na sebe naše nepravosti, je Ježíš Kristus, o němž se v Jeruzalémě muselo mluvit, byl tam ukřižován. Ministr uvěřil a v nejbližší vodě byl pokřtěn. Ten příběh tím ještě nekončí: Čtu ve Skutcích 8,39-40, že dvořan se radoval a jel dál svou cestou. A Filip přinášel „všem městům radostnou zvěst“. Nezdá se vám, že se z křesťanské církve vytratila radost, místo Ježíše a víry v něho zůstal jí zákon víry, zásluha místo milosti?
V zákoně chybí základní tón lásky, kterou Bůh miluje nás, má hříšníky rád. Apostolikum má o tomto vztahu lásky jeden výraz, který zní velmi vzdáleně jako ozvěna: hříchů odpuštění, který bez souvislosti zní podmíněně: jen když si je zasloužíš. A už vůbec z něho neuslyšíš ani nevycítíš, že odpuštění už vydobyl všem hříšníkům ten Ukřižovaný. V tomto ohledu je apostolikum slabý, vlažný odvar horkého, vytryskléhо pramene lásky. Zajisté je možno nalézt stopy Boží lásky ve slovech apostolika „byl ukřižován a umřel“, ale chybí nasměrování „za nás“. Většího milování není. Na tomto „za nás“ je možno zavěsit celou křesťanskou víru a naději. A je možno na něm ukotvit každý životní příběh. Ten, kdo nikoho neměl, aby mu pomohl vstoupit do tryskajícího pramene Boží milosti, dočkal se bez svého přičinění Ježíše a už nebylo potřebí té zázračné vody, stala se jí víra v Ježíše. To je osvobodivá zpráva evangelia, že kdykoli něco dělám pro své zdraví, kdykoli nastupuji do lázeňského léčení, mohu se spolehnout na Ježíše, jenž pro mne trpěl, byl ukřižován a umřel a pak vstal z mrtvých, abychom za všech okolností byli dobré mysli. Bůh nedovolil našim nepřátelům zvítězit nad námi, poddal je pod naše nohy.
Dali jsme apostoliku tolik „slávy“, kolik bylo možno. Jeho dobré působení v církvi nelze popřít. Nicméně nelze popřít ani jeho nedostatky a slabosti, které dovolily některým lidem, aby „se věnovali bezbožným řečem a protikladným naukám, které se lživě nazývají „poznání“. Kdo se k němu hlásí, zbloudil ve víře. Milost s vámi“ (1 Tm 6,20-21).

Josef Veselý

Národní týden manželství versus „valentýn“

(K filmům Perfect Days a Půlnoc v Paříži)

Erika, hlavní hrdinka filmu Perfect Days (s podtitulem I ženy mají své dny), slaví narozeniny. (Děj se z valné části odehrává mezi jejími čtyřiačtyřicátinami a pětačtyřicátinami.) Slaví též „valentýna“, „den matek“ a „vánoce“ – vše v nadpisech jednotlivých oddílků psáno s malým počátečním písmenem. Pravopisná anomálie má zdůraznit gramotnost „počítačovou“. Místo toho jako by slavení vytrhovala ze souvislostí a poukazovala na prázdnotu a jalovost filmu.

Nepřehledný “mišmaš”

Národní týden manželství Erika neslaví. Copak dostane k „vánocům“ – pod stromeček v parku? Inseminační pipetu. Joj, to je radosti! Erika by totiž ráda otěhotněla. Zásada „sex bez lásky je taky sex“ (čili: sex nade vše, i nad těhotenství a mateřství), vyhlášená úvodem filmu, však odvolána není … Obě priority – maximální pohlavní vyžívání na straně jedné a směřování k mateřství na straně druhé – koexistují: Při styku se Erika chrání; otěhotnět se pokouší pomocí pipety ... Zdá se vám to za vlasy přitažené? Na logiku zapomeňte. Postavy jednají ponejvíce v náhlých impulzech, namnoze jak přijde ke slovu zájem toho kterého chlebodárce. „Jé, to je krásný sako! Není od Max Mara? …“ Vypuštění dobré poloviny scének by příběhu prospělo, inzerenti by ale křičeli ... Mišmaš je podán v zářivých barvách a reklamním stylem. Nejenom korektnicky, ale až asepticky.

Klopotné víceobročnictví, mistrovská soustředěnost

Jalovost, která prostupuje film Perfect Days skrz naskrz, souvisí nicméně, domnívám se, hlavně s apetitem tvůrců na zdroje a fondy veřejné. Pamatujete ještě snímek Tajnosti z téže tvůrčí dílny? Ten vedle českého státního fondu na podporu kinematografie dotovalo také slovenské ministerstvo kultury. Vedle češtiny tam proto zaznívala slovenština. Oba jazyky zaznívají i v Perfect Days. Avšak považte: Matka (v podání Zuzany Kronerové) hovoří s hlavní hrdinkou soustavně slovensky, tato jí soustavně odpovídá česky! Oba „bratrské“ jazyky v konverzaci matky s vlastní dcerou a dcery s vlastní matkou koexistují v ledové korektnosti. Asepticky a dokonale jalově. Aniž by došlo k jedinému přeřeknutí, k jedinké nápodobě, k jedinkému čechismu ve slovenštině či slovakismu v češtině! Natož pak k vysvětlení toho kterého výrazu! Poslední věta filmu zní: „Díky, mami!“ Oč přirozenější a humánnější by bylo alespoň závěrem říci: „Vďaka, mamka!“

Eričino jazykové odrodilství slovenské ministerstvo kultury finančně nepodpořilo. (Ani se nedivím.) A tak pro posílení šancí na podojení – vedle fondu českého – měšce nadnárodního (celokontinentálního) byl navíc začátek filmu situován do Paříže. Co se však nestalo! Právě tento prvek filmu Perfect Days byl mimoděk usvědčen z účelovosti a formálnosti nádherným filmem Woodyho Allena Půlnoc v Paříži, který tradiční pařížskou atmosféru mistrně vyvolává … Oba filmy, tj. víceobročnické Perfect Days i monotematická Půlnoc v Paříži, se totiž v tuzemské distribuci potkaly. Pro Perfect Days velká smůla či zasloužený trest ...

Tunýlky a mosty

Shrňme: Film Perfect Days se tváří jako moderní zvěst o mezigeneračních, mezigenderových, multikulturních a mezinárodních mostech. Při zkoumavějším pohledu vidíme pohříchu spíše nevybíravé – vyjádřeno půvabnou zdrobnělinou Bohumila Hrabala – „tunýlky“. Mosty bez prázdných gest zato staví americký režisér Woody Allen. Postavy jeho filmu Půlnoc v Paříži modernost nepředstírají. Znají nadto nejenom manželství, ale dokonce i zásnuby …

František Schilla

Muzeum hl. města Prahy

Nad Biblí

Otázka požehnaného věku

Pojem "požehnaný věk" je zvlášť aktuální v dnešní době, kdy se lidé dožívají věku stále vyššího. Biblická meta sedmdesáti až osmdesáti roků (Ž 90,10) už je dávno převýšena.
Žel, že označením "požehnaný" se dnes povětšině míní jen počet dosažených let. Stranou zůstává otázka, zda onen počet let za něco opravdu stál, zda a jak byl opravdu požehnaný. Podle pouhého počtu dožitých let bychom mohli mluvit o "požehnaném věku" i při našich domácích pejscích a kočičkách, stejně jako při slonu v zoologické zahradě.(A proč ne, vždyť už sám vyšší počet dožitých let je i pro ně dobrým znamením.) V naší lidské společnosti však cítíme, že nemůže jít jen o navršený počet let, aby se mohlo mluvit o požehnaném věku. Jde také o to, čím byla ona léta naplněna! Jakou měla cenu! V čem je možno rozpoznávat i něco požehnaného.V hodnocení se nám dnes bohužel vytrácí duchovní rozměr.
Požehnání je duchovní pojem, který byl od nejstarších dob spojován s vyššími mocnostmi. A pokud se dochoval v naší kulturní oblasti až dodnes, neměli bychom jej vyprazdňovat. (Je to podobné nedopatření jako při znevážení pojetí křtu, chápaného jako pouhé polití vodou. A tak jsou dnes běžně "křtěny" nové knížky, cédéčka i zvířata v ZOO.- Za totality byl křest naopak potírán, protože ještě trvalo povědomí jeho původu: křtít - od stsl. *kristiti*, připojovat ke Kristu.)
Naší dnešní postmoderní společnosti již uniká, že i pojem "požehnaný věk" je založen duchovně, na Bibli jako posvátném Písmu. Ve Starém zákoně souvisí s Hospodinovým "žehnáním" jako Boží milostivou ochranou a pomocí, a to již od počátku stvoření (Gn 1,22), přes Abrahama (Gn 12,2) a praotce Izraele (Gn 26,24; 35,11 48,4), kteří pak přenášeli požehnání i na své potomky. V 5. knize Mojžíšově je požehnání souhrnně pojato jako dobrý prospěch pro ty, kdo jsou poslušní Božích přikázání (Dt 28,2n; 49,8n). Jako zvláštní požehnání pak byl pojímán i vyšší věk a počet potomků (Gn 12,2; 17,20 22,17; Žd 6,14). Požehnaný věk jako dobře prožitý a naplněný život je vyznačen i v záznamech o smrti praotců: *Zesnul v utěšeném stáří, stár a sytý dnů* (Gn 25,8 35,29).
Biblický výraz "požehnaný" tedy souvisí s vědomím Boží blízkosti a pomoci. V Novém zákoně je pojat i jako "dobrořečení".(Od slovesa *eulogein - dobře mluvit, chválit*.) Jde tam však o jeho dvojí pojetí a vyznačení. Výraz *eulogétos - požehnaný, chvalořečený* je vztažen jako přívlastek na samého Boha a Krista (Mk 14,61; L 1,68; Ř 1,25; 9,25; 2 K 1,3; Ef 1,3; 1 Pt 1,3). Na člověka je vztaženo pasivní příčestí minulého času: *eulogémenos - požehnaný - dobrořečený*, jako na objekt požehnání.(L 1,42 - Maria! Mt 21,9 - sám Ježíš při vjezdu do Jeruzaléma!). Připomínky žehnání: L 2,34; 24,50; Sk 3,26; Ga 3,9; Žd 6,14; 7,1; 1 Pt 3,9.)
Podle těchto připomenutých biblických odkazů znamená pojem "požehnaný" zvláštní projev Boží milostivé přízně a pomoci. Zvláště pro ty, kdo po tomto požehnání touží a prosí o ně.
V biblické knize Přísloví je požehnání spojeno i s "památkou spravedlivého" (Př 10,7). Také na to je dobré pamatovat v souvislosti s výrazem "požehnaný věk".Nepoužívat jej neuváženě, nebrat jej nadarmo! Jde přece o "dar shůry"!

Jiří J. Otter

Odlišná stanoviska

Už je tomu drahně let, co jsme se jednou na staršovstvu zabývali otázkou, která se vám dnes bude zdát zbytečnou, ale tehdy jsme to tak neviděli. Šlo nám tenkrát o to, jestli se mají lidé po nedělních bohoslužbách v klidu rozejít do svých domovů, nebo jestli se mohou zdržet s ostatními na kus řeči, jak bývalo u nás zvykem. Hloučky debatérů dlouho postávaly venku před kostelem a měly si pořád co povídat. Tak tomu je ostatně dodnes a navíc se uvnitř podává káva a čaj, protože v našem městském sboru mají lidé většinou dost času a nikam nespěchají. Na venkově tomu bývá trochu jinak. Věc má své zastánce i odpůrce a obě strany pro to mají pádné důvody. Jsou dva možné názory:

I. Lidé se mají zdržet a zůstat pospolu.

Sbor není jen množina lidí, kteří se v neděli na hodinu sejdou a hned zase rozejdou. Sbor je křesťanská rodina. Známe se navzájem, máme se rádi, těší nás, že se zas po týdnu vidíme. Dozvíme se, co je nového. jak se komu daří, není-li někdo nemocen a máme-li ho navštívit. Samozřejmě můžeme také mluvit o kázání, které jsme slyšeli, můžeme ho komentovat, hodnotit, doplnit vlastní zkušeností. Můžeme se kazatele zeptat na to, čemu jsme nerozu-

Dokončení na str. 4

Dvě pražské výstavy

(Ohlédnutí a pozvání)

Život v Praze v letech 1740-1791 dokumentovala výstava “Pražské rokoko”, kterou bylo možno zhlédnout v Clam-Gallasově paláci v Praze 1. Sestávala z exponátů zejména ze sbírek Archivu a Muzea hl.m.Prahy i dalších institucí. Zavedla návštěvníky do období rokokového uměleckého stylu, charakteristického pro uvedená léta. Tedy do období zahájeného nástupem Marie Terezie na trůn a končícího pražskou korunovací Leopolda II. Mezi těmito mezníky jsou léta spojená s panováním Josefa II. a s jeho na tehdejší poměry převratnými reformami. Doba, pro niž je charakteristické rokoko nejen ve výtvarné oblasti, ale také co do životního stylu, zároveň předznačená nastupujícím osvícenstvím a racionalismem, směřujícím k zásadním společenským změnám.
Tereziánské a josefinské reformy uvolnily celkové poměry, přinesly jejich změny v oblasti náboženské, sociální, hospodářské, demografické a kulturní v českém prostředí. Zásadně se změnil životní styl také obyvatel Prahy, v širším měřítku se začal probouzet národní život, rozvinula se vzdělanost a věda. Díky Tolerančnímu patentu z roku 1781, který patřil mezi zmíněné reformy, došlo také k nejprve skrovným počátkům obnoveného života českého evangelictví. V průvodních textech výstavy byly výstižně připomenuty zárodky náboženské tolerance již před rokem 1781. V šedesátých letech 18.století bylo totiž povoleno vyznávání evangelické víry jejím stoupencům ze zahraničí, kteří u nás působili jako obchodníci (kupci), řemeslníci a vojáci. Proto již v předtolerační době mohl být v pražském Karlíně založen evangelický hřbitov, určený původně pro evangelické norimberské kupce v Praze zemřelé. O vojenský evangelický sbor si získal velké zásluhy generál Wurmser, bohužel v církevně historických souvislostech málo připomínaný. Vždyť to byl právě on, kdo podal pomocnou ruku českým evangelíkům a.v. v Praze a jejich prvnímu kazateli Matěji Markovicovi.
Na výstavě byly připomenuty a dokumentovány mnohé historické události, které významně ovlivnily život Pražanů. Jednalo se o válečné děje, o klimatické katastrofy (časté povodně) i o zásadní změny životního stylu a existenčních poměrů obyvatel města. Výstavu tvořily exponáty utříděné do tematických celků - církevní umění (plastiky, obrazy, knihy), předměty každodenního života jako nábytek, ošacení, drobné předměty denní potřeby, ale také doklady zájmů Pražanů o hudbu, divadlo, lidovou zábavu. Působivě a živě pojednaná výstava, zvukově doprovázená reprodukovanou dobovou hudbou, se setkala s velkým zájmem kulturní veřejnosti. K výstavě byla vydána doprovodná publikace, obsahující nejen odborné studie, ale také více než sto barevných fotografií. Představuje tak možnost zážitku i pro ty, kdo nestačili výstavu zhlédnout.
Menších rozměrů, ale rovněž pozoruhodná výstava právě probíhá v Muzeu hl.m.Prahy (Na Poříčí 52,Praha 8). Název “Praha a její dcery” vyjadřuje záměr přiblížit výstavní formou pražské dějiny prostřednictvím jejích obyvatelek. Dějiny přece nejsou pouze záležitostí panovníků a vojevůdců, vynálezů a technického pokroku, státních zájmů apod. Patří do nich neoddělitelně i každodenní život člověka v různých historických obdobích. Expozice se úspěšně pokouší prostřednictvím specifických výstavních prostředků vyjádřit podíl žen na životě města, ať již se jedná o významné Pražanky, jejichž jména jsou obecně známa, či o blíže neznámé obyvatelky Prahy. Vystavené exponáty - obrazy, plastiky i předměty denní potřeby - nás uvádějí do “ženského světa” Pražanek. Defilují tak před námi ženy z různých staletí a rozmanitých životních osudů. Mnohé z nich významně zasáhly do českých společenských poměrů (sv.Anežka Česká, blahoslavená Mlada), uplatnily se v umění, v životě církví a v charitě, ale také svou neokázalou prací v běžném všedním životě (co však znamená všední?), v rodině a při výchově dětí. Vystaveny jsou artefakty, které ženy používaly, ale i umělecká díla, zobrazující ženu v jejích různých životních úlohách.
Výstava “Praha a její dcery” je otevřena do 15. dubna t.r. a rozhodně stojí za zhlédnutí.

Michal Flegl

Za prof. ThDr. Milanem Salajkou

ThDr. Milan Salajka (6. září 1928 Bohumín-Pudlov - 22. ledna 2012 Praha) byl český teolog, duchovní Církve československé husitské, pedagog Husovy československé bohoslovecké fakulty v Praze, po roce 1990 Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy, publicista, překladatel a ekumenický pracovník. Na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (1947-1949) studoval filosofii a český jazyk, v roce 1949 přešel na Husovu československou bohosloveckou fakultu v Praze, kde roku 1952 absolvoval a nato byl svou církví v témže roce vysvěcen na kněze. Po následném vypovězení z asistentského místa na fakultě odešel do duchovní správy. Až do roku 1968 působil jako farář v diasporních náboženských obcích se sídlem v Třešti, Hrušovanech u Brna a na Starém Brně, poté byl ustanoven do Prahy-Žižkova a nakonec jako duchovní do Prahy-Holešovic. Zimní semestr roku 1968 strávil studiem v Ženevě pro svou doktorskou a pozdější habilitační práci o ekumenismu. V letech 1968-1990 byl na HČBF postupně odborným asistentem, habilitovaným docentem, profesorem praktické teologie a ekumenismu (1973-1990) a současně suplentem pro obor církevního práva. Voleným děkanem Husovy československé bohoslovecké fakulty byl v letech 1976-1990; následně působil do roku 1999 jako profesor na Husitské teologické fakultě, inkorporované do svazku Univerzity Karlovy. Po odchodu do důchodu od roku 2002 až do své smrti v lednu 2012 přednášel na Vyšší odborné škole Husův institut teologických studií v Praze a na bratislavské Fakulte misijnej práce Jána Pavla II.

Jako teolog několikrát absolvoval přednášková turné v Německu a pro pravoslavné učiliště v bývalém SSSR, na jaře roku 1979 hostoval na Helsinské univerzitě a souběžně přednášel ve finských církevních diecézích. Několik let se podílel na práci Evangelických akademií v Německu, Švýcarsku, Nizozemsku, Norsku a Itálii. Byl dlouholetým výrazným a uznávaným představitelem ekumenického hnutí nejen v domácích, ale i v jeho mezinárodních kontextech, v letech 1965-1985 úspěšně zastával funkci tajemníka Ekumenické rady církví. Byl po léta bratrským delegátem při Ústředním výboru Světové rady církví a pracoval pro Mezinárodní bibliografickou společnost (IOB) v její pracovní skupině pro evropské ekumenické informace. Prof. Milan Salajka zanechal rozsáhlé publicistické dílo (asi 30 knih, skript a studií, kolem 1000 odborných i populárních článků v domácích i zahraničních časopisech - publikoval mj. i v ET-KJ) a desítky vděčných studentů.

(noe)

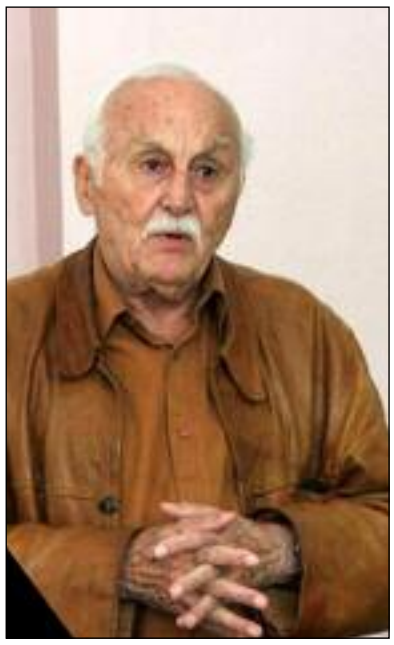

Prof. ThDr. Milan Salajka

Pozvánky

VERITAS, historická společnost, zve své členy i další zájemce na svou mimořádnou valnou hromadu, která se bude konat v sobotu 25. února 2012 od 10.00 hodin v sálku v zadním traktu sborového domu Českobratrské církve evangelické v Praze na Smíchově, ulice Na Doubkové č. 8/2040.

Mimořádná valná hromada je svolána k významnému životnímu jubileu moderátorky VERITAS doc. PhDr. Evy Melmukové. Jediným bodem programu bude společná spíše neformální oslava, otevřená samozřejmě i nečlenům. Občerstvení zajištěno.

K místu konání se lze dostat pohodlně s využitím pražské MHD: Ze stanice metra B Anděl pokračovat východem k zastávce autobusu Na Knížecí. Na lince č. 137 (směr U Waltrovky) je Santoška v pořadí první zastávka. Z ní je nutno již jít do ulice Na Doubkové pěšky (prakticky to znamená obejít ze dvou kostelů ten níže položený).

Výbor VERITAS

* * *

Vyšší odborná škola sociální a teologická - Dorkas, Blažejské nám. 9, Olomouc zve k návštěvě zájemce o studium v rámci Týdne otevřených dveří, který se koná 6.-11.února 2012 (v pondělí až pátek od 9 do 15 h, v sobotu od 9 do 12 h).

Mgr. Petr Hlaváček, ředitel školy

Bohoslužby

Seniorát moravskoslezský

Českobratrská církev evangelická

Bruntál Ne 10.00
U potoka 383/34, a f. Vlastislav Stejskal
Český Těšín Ne (polské a c 8.00) české 9.00
nám. Dr. M. Luthera 1, f. Marcin Pilch, f. Štěpán Janča
Frýdek – Místek Ne 9.00
Husova 377, f. Pavel Křivohlavý
Hodslavice Ne 9.15
Hodslavice č. 96, f. Lubomír Červenka, f. Mária Jenčová
Hraboná Ne 8.30
Hrabová č. 117, Zábřeh 1, f. Jan Hudec
Hranice Ne 8.30
Farní 43, f. Pavlína Lukášová
Javorník u Jeseníku Ne 9.45
Lidická 162, a f. Daniela Havirová
Jeseník Ne 9.15
Bezručova 7/41, f. Daniela Havirová
Krnov Ne 9.45
Albrechtická 746/92, j Radovan Rosický, a f. Jan Lukáš
Nový Jičín Ne 9.00
Janáčkovy sady 184/1, f. Pavel Prejda
Odry Ne 8.15
1. máje 63, a f. František Hruška
Olomouc Ne 9.00
Blahoslavova 916/1, f. Jana Rumlová
Opava Ne 9.00
Lidická 747/2, f. Jan Lukáš
Orlová Ne 9.00
Palackého 787, f. Štěpán Janča
Ostrava Ne 9.30 (Třanovského sál)
Husovo nám. 1188/4, f. Aleš Wrana
Ostravice Ne 9.20
Hamrovice 230, f. Pavel Janás
Prostějov Ne 10.00
U kalicha 2574/1, f. Jan Jun
Přerov Ne 10.00
Čapky Drahlovského 912,/1 f. Petr Kulík
Suchdol nad Odrou Ne 10.00
Malá Strana 45, a f. Pavel Prejda
Šenov u Ostravy Ne 9.30
Hasičská 1131, j Štěpán Marosz, a f. Pavel Křivohlavý
Šternberk Ne 9.30
U Horní brány 130/4, f. Vlastislav Stejskal
Štramberk Ne 9.00
Zauličí 473, f. František Hruška
Šumperk Ne 8.45
Revoluční 1174/8, f. Hana Chroustová
Vítkov Ne 9.15
Opavská 116, a f. Jan Lukáš
Zábřeh Ne 10.00
U Vodárny 545/2, a f. Hana Chroustová

Církev bratrská – Severní Morava

Frýdek – Místek, Ne 10.45
Jiřího z Poděbrad 260, k. Petr Kučera
Frýdlant N. O., Ne 16.00
Padlých hrdinů 1275 (Dům zahrádkářů), k. Lubomír Hlavačka
Havířov, Ne 9.00
Fryštátská 21, k. Martin Grohman
Opava, Ne 9.00
Hradecká 50, a k. Karel Buba
Ostrava, Ne 9.30
tř. 28. října 148, k. Martin Jurčo
Ostrava – Poruba, Ne 16.00
M. Majerové 1733/6 (Středisko AS), k. Petr Polách
Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č.102, k. Radek Palacký
Vsetín, Ne 9.30
Horní Jasenka 102, k. Josef Fišer
Vsetín – Maják, Ne 9,00
Smetanova 1484, k. Bedřich Smola
Zlín, Ne 10.45
Okružní 4551/17, k. Pavel Škrobák

Církev bratrská - Těšínsko

Český Těšín, Ne 9.00
Studentská 25, k. Tadeáš Firla
Horní Suchá, Ne 8.45
Těrlická 64/353, a k. Tadeáš Firla
Hrádek, Ne 9.30
Hrádek č.74, k. Stanislav Stebel
Třinec, Ne 9.30
Dolní Lištná 9, k. Otto Rusnok
Třinec – Terasa, Ne 9.30
Chopinova 463, Třinec – Lyžbice, k. Slavoj Raszka

Bratrská jednota baptistů

Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, Jeremenkova 36 (u hl. nádraží) k Petr Coufal
Ostrava, Ne 9.00
Závoří 101/32, k Erik Poloha
Suchdol nad Odrou, Ne 10.00
Malá Strana 40, k Tomáš Mrázek
Šumperk, Ne 9.30
Štefánikova 10, k Pavel Mrázek
Vikýřovice, Ne 9.30
Šumperská 272
Příbor, Ne 9.30
nám. S. Freuda 20

Evangelická církev metodistická

Mikulov na Moravě – Ne 8.30 h
Purkyňova ul, f. Michal Kostka

Novinky ze Samuele

Hermie a Buzbyho plážová párty
DVD, Max Lucado
V příběhu HERMIE SOUTĚŽÍ zjistíte, zda je důležité být vždy prvním. A proč je lepší rozdávat radost a štěstí než očekávat dárky od jiných, se dozvíte v příběhu s názvem Dát nebo brát?
MILO, BEZBOŽNÁ KUDLANKA NÁBOŽNÁ vás zavede do vysoké trávy, kde jí pomůžete vyřešit problém s jejím domečkem a na BUZBYHO PLÁŽOVÉ PÁRTY si pak můžete zatančit a zazpívat.
A náš poslední příběh BUZBY A NEPOSLUŠNÉ DĚTI vám ukáže, jak napravit ty, kdo jsou nevychovaní a neumí se k ostatním chovat tak hezky, jak to umíte vy.
Urania, cena: 99 Kč

Evangelium podle Matouše 2
DVD v papírovém obalu
Jedním z nejlepších filmů v edici Visual Bible je velkofilm Evangelium podle Matouše. Richard Kiley, oceněný cenou Emmy, ztvárnil postavu Matouše. Představitel Ježíše Krista Bruce Marchiano v tomto filmu podal nejen vynikající herecký výkon, ale také se sám stal "Ježíšovým učedníkem".
Film se natáčel na území Tunisu, Maroka a Jižní Afriky. Vyznačuje se velmi širokým hereckým obsazením, historicky přesnými kostýmy a mezinárodně oceněnou režií. Scénář filmu "slovo od slova" sleduje biblický záznam a dabing, v podání předních českých herců, čerpá z moderního překladu Nového zákona - Slovo na cestu. Tento film nabízí nejen silný umělecký zážitek, ale je i výbornou pomůckou pro ty, kteří se chtějí hlouběji seznámit s Biblí.
Režie: Regardt Van Den Bergh
Bonus: Vytištěné Matoušovo evangelium
Speciální bonusy: vyhledávání podle kapitoly, vyhledávání podle události, biografie postav, aktuální kapitola a verš v obrazu.
Maranatha, DVD, 257 min., zvuk CZ, SK, titulky: CZ, SK
cena: 79 Kč

Magdaléna
DVD
Stud, zármutek a beznaděj – tyto emoce naplňují životy žen, s nimiž se setkává Marie Magdalská. Sama strávila tři roky mezi učedníky Ježíše Krista a viděla také odpuštění, radost, novou naději a proměněné životy.
Ježíš radikálně změnil její život, protože ji uzdravil z posedlosti zlými duchy – a z hanby. Marie Magdaléna je vypravěčkou i přímou účastnicí Ježíšova příběhu. Mluví o tom, co Ježíš udělal pro ni i řadu jiných lidí – žen i mužů, kteří se s ním setkali.
Film zobrazuje setkání několika žen s Ježíšem podle záznamů evangelií. Marie Magdalská, samařská žena u studny, žena přistižená při cizoložství a další prožily Ježíšův zájem a lásku způsobem, který zcela změnil jejich životy.
Upozornění: film není dabován do češtiny, obsahuje pouze české titulky.
Nový život, 84 min, cena: 90 Kč

Místa uzdravení
Záznam semináře v MP3
Paul Clift (UK)
Záznam semináře, který v říjnu 2011 v Praze pořádala KMS.
Paul Clift, vedoucí britské pobočky Mezinárodní asociace míst uzdravení, vyučuje o uzdravování Boží mocí.
Témata: Uzdravující Slovo; Žít v Boží přítomnosti; Příčiny nemocí; Slovo poznání a rozlišování duchů; Pomazání, které zmocňuje; Jak fungují „místa uzdravení"; Autorita Božích dětí. Doplněno textovými podklady k dalšímu studiu.
KMS, čas 10:29:13 cena: 150 Kč

Správní rodiče? Životem se člověk učí. Mariella Bombardieri
„Jak vypadají správní rodiče?" Nebo: „Jak se stát těmi správnými rodiči?" „Proč to u nás v rodině tak nefunguje?" „Co jsme udělali špatně?" - To jsou otázky, které trápí mnohé z nás. Autorka shrnula v této knížce své četné zkušenosti ze skupinové i individuální práce s rodiči, s rodiči a dětmi i jen se samotnými dětmi ve školách, kde působila jako psychoterapeutka. Nejvíce ovšem v publikaci hovoří o svých poznatcích ze skupinové terapie se společenstvím rodičů, aby jednak ukázala, že taková možnost vůbec existuje, a jednak aby nastínila, jak je úžasně přínosné vzájemné sdílení rodičů ve skupině. Problémy, které často těžce dopadají na jednotlivce, se ve společenství otevírají, nahlížejí z různých stran a nakonec se stávají uchopitelnějšími s možným východiskem. Celá kniha je psána velmi laskavým tónem a doplněna množstvím autentických výpovědí.
Paulínky, cena: 135 Kč

Odlišná stanoviska

Dokončení ze str. 3

měli. Určitě bude potěšen, že jeho slova mají ohlas. Jeden katolík onehdy napsal, že nám závidí rodinné prostředí našich sborů. U nich se prý lidé po mši svaté rozprchnou, jako když do vrabců střelí. My to chápeme. Velká církev mívá velká shromáždění a je pak technicky obtížné připravovat pohoštění nebo se dlouho zdržovat v prostorách, kde není dost místa. Nás evangelíků není tolik, a proto je čas mezi bohoslužbami a nedělním obědem zvláště vhodný k tomu, abychom s ostatními setrvali ve společenství a posílili tak vědomí bratrské a sesterské sounáležitosti.

2. Shromáždění se má po bohoslužbách v klidu rozejít do svých domovů. Naše sestra farářka Marie Taichová, dej jí Pán Bůh nebe, zastávala tento druhý názor. Tvrdila totiž, že dlouhé povídání překryje dojem z nedělního kázání a maří jeho účinek. Nic proti tomu, když spolu lidé hovoří o duchovních věcech. Jenže tomu tak vždycky nebývá a je nebezpečí, že nám ze slova Božího nezůstane v paměti skoro nic. Proto doporučovala: Rozejděme se po bohoslužbách do svých domovů, abychom tam ještě za čerstva přinesli něco z toho ovzduší, jehož jsme byli účastníky při společném shromáždění. Vždyť nedělní shromáždění, jak bylo trefně pověděno, je jako tankovací stanice, kde máme načerpat duchovní energii pro všední dny příštího týdne.

❖

Musíte uznat, že oba tyto odlišné názory mají něco do sebe. Kterému dáme za pravdu? My evangelíci věříme, že správné je to, co nám radí Písmo.
A cože nám radí v našem případě? „Každý měj jistotu svého přesvědčení" nebo jak měli Kraličtí „Každý budˇujištěn ve svém smyslu" (Ř 14,5). A tak si to ve svém sboru zaveďme tak, jak nám to vyhovuje. Budeme přitom pamatovat na to, že ve věcech podstatných má být svornost, v nepodstatných volnost a ve všem láska.

V. Hajský

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7-8/2012

22. února 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
7. března 2012
Z obsahu

* *Život a životnost biblických překladů*
* *O projektu sjednocování Evropy*
* *Z církví doma i ve světě*

Poselství k neděli Invocavit

Ne: „Až jednou“ – ale: „Teď!“
2 K 6,1-10

Chtěla bych mít hezký život. Takový – zdařilý! Bez nedokonalostí, bez úzkostí a temných myšlenek, bez bojů s druhými i se sebou, bez bolesti a bez smrti. A chtěla bych být Kristovým nástrojem a zářit jeho pokojem.
Jen to pořád není ono. Máloco v mém životě je dokladem zdařilosti. Jako nástroj Kristův často selhávám. A moc nezářím.
„Snad jednou“ – říkám si. Jednou – až to všechno zvládnu a poperu se s tím. Až v mém životě nebude nic bolavého. Pak budu šťastná, že se mi to všechno podařilo. A budu zářit, protože konečně dosáhnu vytoužené milosti.
Do mých myšlenek zaznívá Pavlovo: „Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy.“
Co to znamená - pro mě a každého, kdo chce všechno zvládnout, aby to konečně „bylo ono“ a jednou byl šťastný? Všechno, konečně, jednou. Ale to Pavel neříká. Naopak: Nyní. Dnes. Teď je čas uvědomit si, že je můj život spasen, že žiji v milosti.
T. Merton píše: „Díky modlitbě poznáš, že všichni chodíme po světě jako zářící slunce. Žiji z místa ve mně, které je svaté, uzdravené a umožňuje mi zastavit se a sám v sobě odpočinout.“
Bůh je pro mě tady a teď. Nechce, abych se nejdřív stala perfektní a dala svůj život a své okolí do absolutního pořádku. On mě proměňuje a dává mi život. A tak pouštím po kouskách své starosti a nechávám působit jeho. Učím se spolehnout na to, že je všechno v nejlepším pořádku. Navzdory tomu, jak můj život právě vypadá nebo jak mizerně se právě cítím. On, a ne já. To je milost. To je život. Právě teď.
Věřím, že když přijmeme tuto milost, Bůh promění nejen nás, ale skrze nás i svět.

Hana Chroustová
farářka ČCE Šumperk

Rozdávání potravin a oblečení v Plzni

Zaostřeno na blízko

Dobrovolníci pomáhali lidem bez domova celý víkend

V neděli 12. února si mohli lidé bez domova v centru Plzně přijít pro polévku a něco na sebe. Celý mrazivý víkend je vyhledávali dobrovolníci a rozdávali jim teplé jídlo spolu s oblečením a dekami.
Přes třicet dobrovolníků z křesťanských církví, terénních pracovníků neziskových organizací a dalších občanů se od pátku 10. do neděle 12. února 2012 zapojilo do spontánní akce na pomoc lidem bez domova v Plzni. Třídili sebrané ošacení, vařili polévku a čaj, objížděli místa pobytu lidí bez domova a rozdávali pomoc přímo v terénu. Chtěli tak společně vyjádřit sounáležitost s těmi, kdo v tomto mrazivém počasí nemají střechu nad hlavou, a usnadnit jim přežití v náročných podmínkách.
Několik plných aut materiální pomoci se tak dostalo ke zhruba pěti desítkám lidí. Denně probíhal výdej ošacení, čaje a polévky vedle podchodu u plzeňského hlavního nádraží. Další ohrožené občany kontaktovali dobrovolníci na periferiích města. V několika případech zanechali ošacení a lůžkoviny v obývaných improvizovaných úkrytech. Největší zájem byl o spacáky, deky, kabáty a zimní boty.
Vše pocházelo ze sbírky "Nenechte své srdce zmrznout", kterou vyhlásily evangelické sbory na Plzeňsku. Rychlá reakce veřejnosti tak pomohla zejména těm, kdo i za současných klimatických podmínek nocují venku. Podle informací pracovníků v terénu i v azylových domech je v tuto chvíli akutní potřeba oblečení naplněna a není potřeba nosit další.

Karel Šimr
farář Českobratrské církve evangelické v Chrástu

První a druhý svět

A bude i třetí. Toto označení a rozlišení je pokus na základě biblických údajů umožnit člověku, aby si uvědomil, že žije v druhém, padlém světě a není už schopen uposlechnout některých Ježíšových výzev z Kázání na hoře, které dojdou uskutečnění až v třetím světě. V druhém, padlém světě nenalézají adresáta.
Abych vám pomohl k sledování a spolupráci, prozradím, které jsou to ty neuskutečnitelné Ježíšovy výzvy. Otvírám Nový zákon a čtu u Matouše 5: „Kdo hledí na ženu chtivě, je vinen cizoložstvím. Vyrvi si pravé oko, které tě svádí. Utni si pravou ruku, která tě svádí, jinak se celé tvé tělo dostane do pekla. Nejednejte se zlým jako on s vámi. Kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou. Milujte své nepřátele.“ Čtenář těchto výzev je nesvůj, nechtěl by je rovnou odmítnout, ale nemůže je přijmout; jednak není schopen je uskutečnit a pak vůbec cítí, že svět se svými řády, v nichž žije, je s nimi v přímém rozporu. Pokud je neodsuneme do třetího světa a pro třetího člověka, budou nás trápit. A trápit nás nepřestanou, zůstávají totiž citelným upozorněním, že Ježíšovým výzvám a celému jeho evangeliu patří i budoucnost; ono je věčné, projeví svou pravdu před celým třetím světem.
Začali jsme uprostřed, u sebe, a už jsme prozradili, že náš svět je ten druhý, a je to padlý svět. A aby bylo úplně jasno, ten svět je jen kulisa: kdo padl, jsme my. To my jsme svým odvrácením od Boha neslavně a Bohu žel zahájili čas druhého, padlého světa - svým hříchem. Bible o tom vypravuje ve 3. kapitole knihy Genesis, ale nechává nás žít až do potopy, kdy Bůh smetl vše, co povstalo. Teprve v 8. kapitole nás vyvádí z archy. K prvnímu světu lze tedy počítat Stvořitelovu péči o člověka v Boží zahradě a jeho trpělivost s ním od Adama k Noe. Po potopě je obnovena země a zabezpečen život. A jsme v 9. kapitole, kde Bůh žehná člověku a znovu mu říká: „Ploďte a množte se a naplňte zemi.“
Tímto požehnáním jsme se ocitli na začátku, Bible jej nazývá Novým počátkem. Bude to opakování prvního světa? Nejprve to tak vypadá. Obraz prvního světa nebude však smazán. Rozdíl se brzy ukáže, a to tak podstatný, až je z toho člověku úzko. Nemůže vládnout tak, jako v prvním světě vládl Bůh všemu stvoření: uno moto digito, pohybem jednoho prstu, neboť v druhém světě Bůh má co činit s jiným člověkem, vzpurným, padlým, jenž bude vládnout jen nad určitou částí stvoření, nad zvířaty, ptáky a rybami i nad bližními z pozice síly, vzbuzující bázeň a děs. Je odvrácen od Boha, zatímco ten první byl obrácen k Bohu a čekal na každý jeho pokyn, jako naň čekají hráči v orchestru. Místo pohybu jednoho prstu se nositelem vlády v druhém světě stala pěst. A „zrodil se“ jiný člověk, než kterého znal první svět.
Nalezli jsme ho před několika týdny na ulicích Londýna přestrojeného na mstitele; ne snad proti Bohu ani proti vrchnosti, ale naprosto jednoznačně proti řádu na ulici, proti lidem, jedněm svým bližním rozbíjeli obchody, druhým zapalovali auta. S bezohledností vůči Bohu se vždycky sveze bližní jako poslední autorita.
My však teď mluvíme o novém počátku, jenž byl lidem darován a v Bibli zaznamenán týmiž, slavnostně znějícími slovy: „Ploďte a množte se a naplňte zemi.“ To je pověření k vládě nade vším. Leč hned se dovídáme, že to nebude vláda uno moto digito, pohybem jednoho prstu, naopak, člověk a všechno stvoření musí být k poslušnosti donuceno slovy tak silnými a násilím, které šíří strach: „Bázeň a děs z vás padnou na všechno stvoření, i na bližního. Za život člověka bude Bůh volat k odpovědnosti každého jeho bratra, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím“ (Gn 9). Z této odpovědnosti vyplyne ustanovení právních norem a trestů, včetně vrcholného, jímž je smrt.
V prvním světě platily stvořitelské

Dokončení na str. 2

Aktualita

Občané marně hledají ráj

Nelíbí se mi bujení pochybných firem, které nabízejí občanům České republiky rychlé zbohatnutí, ale ve skutečnosti mají ve svých "podnikatelských záměrech" ožebračení těchto důvěřivých lidí.
Stále se nadává na oběti daného systému. Právě pochybné společnosti mají žně, neboť zneužívají lidského neštěstí. Se situací nejsem vůbec smířen, neboť se jedná o mafiánské praktiky v podnikatelském prostředí.
Občané marně hledají ráj, co se týče "jednoduchého výdělku". A tak nepomůže reklama na příslušném automobilu, nepomůže daný smluvní vztah. Život těch, kdož naletěli na uvedené sliby, se jenom zhorší.
Žijeme v právním a vyspělém státě? S přibývajícím časem o tom pochybuji stále víc. Proč vítězí zlo a neetické jednání ve společnosti? Je opravdu populární přivádět důvěřivé oběti na dlažbu? Bohužel se v České republice tolerují nečestné a bezohledné praktiky vůči obyčejným lidem.

Václav Kovalčík,
Náchod

Z církví doma i ve světě

Rozhodnutí o spojení evangelických zemských církví Severní Polabí, Meklenbursko, Pomořansko

Rostock-Warnemünde (epd). 7. ledna 2012 zasedal zákonodárný synod v Rostocku - Warnemünde. Bylo na něm odsouhlaseno spojení evangelických zemských církví Severní Polabí, Meklenbursko a Pomořansko. Po více než čtyřech letech jednání byla potřebná dvoutřetinová většina v závěrečném hlasování jednoznačně překonána. Budoucí Evangelickoluteránská církev v severním Německu zahrnuje spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko, Hambursko a Meklenbursko-Předpomořansko. V Šlesvicko-Holštýnsku je v současnosti okolo 60 % obyvatelstva evangelického vyznání, v Hamburku je to 41 %, v Meklenbursku 18 % a v Pomořansku 19 %. Severní církev bude pátou největší zemskou církví mezi budoucími 20 německými zemskými církvemi. Její založení se plánuje na svatodušní neděli 27. května 2012 v Ratzburgu.

Církve na Tchaj-wanu usilují o férové prezidentské volby

(ENInews). Politická korupce na Tchaj-wanu na sebe poutá tak velkou pozornost, že se tamní církve začaly seskupovat a společně požadovaly spravedlnost při prezidentských a parlamentních volbách. Po sérii zpráv, které indikovaly případy podplácení a kupování hlasů v oblastech země, kde žijí domorodci, Konference katolických biskupů na Tchaj-wanu spolu s Presbyterní církví na Tchaj-wanu požádaly své členy, aby nepodporovali kandidáty, kteří si kupují hlasy obyvatel.

Kalkatská arcidiecéza napomáha pri zastavení obchodovania s ľuďmi

India (TKKBS). Obchodovanie s ľuďmi a vykorisťovanie ľudských bytostí v Indii, predovšetkým žien a dievčat, predstavuje sociálne zlo, ktoré si podľa odhadov doteraz vyžiadalo 20 až 60 miliónov obetí. Ide o naliehavé prípady, proti ktorým sa snaží bojovať aj cirkev v Indii. Kalkatská arcidiecéza zriadila služobné centrum Seva Kendra Kalkata, ktoré má pomáhať pri zastavení obchodovania s ľuďmi, so zreteľom na otroctvo detí. Rovnako sa zameriava aj na starostlivosť o mladé dievčatá, ktoré boli nútené k prostitúcii, a prostredníctvom rehabilitácie a resocializácie im pomáha začať nový život.

Centrum sociálnych služieb vytvorilo 50 kontrolných výborov vo viacerých dedinách. Tvoria ich skupiny 30 mladých ľudí v Západnom Bengálsku na severovýchode Indie, ktoré majú sledovať a bojovať proti tomuto negatívnemu javu. K dispozícii je aj 50 skupín mladých dievčat, ktoré fungujú ako tzv. „antény" v dedinách. Centrum využíva aj moderné technologické prostriedky a ostáva takto v spojení s vládnymi orgánmi, s inými združeniami a zástupcami z dedín, čo im uľahčuje a zjednodušuje prácu.

Náboženský rozpor o segregácii žien v Izraeli

Jeruzalem (ENInews – výber z článku Judith Sudilovsky). Mal by Izrael povoliť segregáciu podľa pohlavia na verejných miestach iba preto, že to požaduje jedna náboženská skupina – ultra ortodoxní židia? Tento problém sa stal stredobodom pozornosti pri snahe Izraela zachovať si svoju identitu ako židovského demokratického štátu.

Ultra ortodoxní židia len donedávna používali svoje pravidlá týkajúce sa oddelenia ľudí rôzneho pohlavia vo vlastných štvrtiach – vrátane chodníkov pre mužov a ženy. Začali sa však snažiť o rozšírenie týchto pravidiel aj do iných oblastí. Trvajú na tom, že oddelenie je nutné pre ochranu skromnosti žien a je ustanovené židovským náboženským právom Halachou. Napriek tomu popredný konzervatívny rabín Eliezer Melamed vo svojej rubrike v jeho týždenníku napísal, že tento príkaz je na báze dobrovoľnosti a nie je vyžadovaný židovskými zákonmi.

22-ročný Alon Visser z Jeruzalema, ktorý 1. januára zorganizoval protest proti segregácii na základe pohlavia, na túto tému povedal: „Sú isté hodnoty, ktoré chcem, aby si táto krajina zachovala. Nechcem vidieť, ako sa táto krajina mení na baštu fundamentalistov."

"Ľudia si pletú zmysel konceptu multikulturalizmu," konštatovala Lura Whartonová, 49-ročná členka Jeruzalemskej mestskej rady, ktorá sa zúčastnila na protestoch proti segregácii mužov a žien. „Znamená to, že môžeme sláviť sviatky, ktoré chceme... Neznamená to však, že si môžeme vymýšľať vlastné zákony."

Arcibiskup vyzval Lutherovu nadaci, aby opustila církev

Cecilia Jaensson Wallander

"Duchovní hnutí Lutherova nadace by mělo opustit Evangelickou luterskou církev ve Finsku," řekl finský arcibiskup Kari Mäkinen v televizním rozhovoru. Lutherova nadace je teologicky konzervativní hnutí, které – mimo jiné - neuznává ordinaci žen. Přívrženci hnutí však tvrdí, že by chtěli být členy Evangelické luterské církve ve Finsku. Někteří faráři jsou činní jak v Lutherově nadaci, tak v Evangelické luterské církvi ve Finsku. Lutherova nadace si v roce 2010 zvolila vlastního biskupa Mattiho Väisänena. Podporuje švédskou misijní provincii, která má podobnou agendu a působí jako druhé nezávislé církevní hnutí v rámci švédské církve.

Kari Mäkinen však konstatoval, že už volbou vlastního biskupa se Nadace prakticky odloučila od Evangelické luterské církve ve Finsku. Arcibiskup doufá, že Lutherova nadace přijme vlastní závěry a oficiálně opustí finskou evangelickou církev.

Podle finské televizní stanice YLE Evangelická luterská církev zabránila Lutherově nadaci se nadále shromažďovat v církevních prostorech. Proto se příslušníci Nadace momentálně scházejí na půdě adventistické církve nebo pravoslavné církve.

Ekuména vo svete

Po atentátech v Oslo – diskuse je zakázána?

Multikulturalismus – Trojský kůň, který skrývá islamismus v Evropě?

Takto je nazván článek v Izraelské revue (Israël-Magazin, říjen 2011).

Multikulturalismus v Evropě je zdrojem nových a nepředvídatelných problémů. Vývoj situace po arabské revoluci nechává ve většině arabských států volné pole působnosti islámským extrémním organizacím, které prosazují víceméně návrat muslimských tradic. Hlavně návrat k zákonu šarída - jako konstituci nového státu, což je naprostá kontradikce s naší západní civilizací.

Je nutné zdůraznit, že populace, pocházející z Izraele nebo z arabských států, žijící na území Francie, se nemůže integrovat do naší západní demokracie. Při volbách v Tumisi volila tumiská komunita, žijící v Paříži, islámskou politickou stranu. V tomto kontextu se potvrzuje názor izraelské spisovatelky Bat-ye-or, která nazývá Evropu Euroarabia. Evropské humanitární organizace, jako Fondace Anna Lingh, které oficiálně bojují za právo člověka a demokracii, spolupracují s Organizací Islámské konference (OCI). Ta propaguje kulturní a politickou modifikaci ve spolupráci s islámem v Evropě. Islám zabírá stále více mediálního prostoru.

Jiným skrývaným aspektem tohoto vývoje je nenávist k Izraeli. V současném politickém kontextu není nic snazšího než propagovat soustrast a solidaritu s palestinským lidem a právem tohoto lidu formovat stát. Proč zrovna teď? Nikdy dříve tento stát neexistoval, byly to jen různé etnické skupiny. Proč se odmítá Židům obývat zemi jejich předků, která jim byla určena, poté co byli pronásledováni a vykořeněni ze všech ostatních zemí?

Tento vývoj současné situace ohrožuje ve Středozemí bezpečnost a právo na existenci Izraele, které bylo schváleno i volbou v ONU v roce 1948. Írán, který je téměř držitelem atomové bomby, neskrývá své úmysly vůči hebrejskému státu.

Nový akt ve prospěch palestinské politiky – 31.10.2011 – volba v UNESCU v Paříži potvrzuje Palestinský stát jako nový člen UNESCA. Francie, která obhajovala svou neutralitu, se nakonec připojila k volbě ostatních států. Jen USA zatím zůstává na své pozici a odmítá svou finanční podporu, která byla do této doby určena na podporu UNESCA.

Muslimové ve Francii stále víc vyžadují budování nových mešit a prosazují právo islámu před právem státu, ve kterém žijí. 2. listopadu byla v Paříži Molotovovým koktejlem napadena a zničena redakce časopisu Charlie-Hebdo. Redakce se připravovala uveřejnit článek o islámském právu šarída. Politická činnost hebrejského státu na jeho vlastním území je stále více omezována jen na sebeobranu. Ta je ve světových médiích představována jako agrese, protože ji považují vůči islamistům za nespravedlnost.

Náš pohled na tuto neřešitelnou politickou situaci je osvětlován Božím slovem – proroctvími, která potvrzují dědictví Izraele a varují národy, které ignorují Boží plány s jeho lidem. Nepřátelé Izraele jsou nepřátelé Božího plánu, podle kterého je Izrael vyvolený jako svědek Boží existence v lidských dějinách: Žalm 14,4-7 *„Což nevědí všichni, kdo páchají ničemnosti, kdo jedí můj lid jako by jedli chleba, ti, kdo Hospodina nevzývají, že se jednou třást budou strachem? S pokolením spravedlivého je Bůh. Radu poníženého ostouzíte, ale Hospodin je jeho útočiště. Kéž už přijde Izraeli ze Sijónu spása! Až Hospodin změní úděl svého lidu, bude Jákob jásat, Izrael se zaraduje.*

Izajáš 62,1-3 *„Kvůli Sijónu nebudu mlčet, kvůli Jeruzalému si nedopřeji odpočinku, dokud jako záře nevzejde jeho spravedlnost, dokud jako pochodeň nevzplane jeho spása."*

Izajáš 62,6-7 *„Na tvých hradbách, Jeruzaléme, jsem ustanovil strážce po celý den a po celou noc, ať nikdy nejsou zticha. Vy, kteří připomínáte Hospodina, nedopřávejte si klidu, dokud nepostaví Jeruzalém, dokud mu nevrátí v zemi chvalozpěv."*

Maja Jeancoffe

První a druhý svět

Dokončení ze str. 1

řády, z nichž prvním je sobota a hned druhým manželství. Druhý, padlý svět by s nimi nevyšel, nutně potřebuje řády, které budou chránit majetek a život člověka a uspořádají jeho vztahy na všechny strany. Na našem ministerstvu budou na to potřebovat zákon, smí-li podřízený služebník ve jménu svobody slova urážet ministra! Padlý svět potřebuje tolik zákonů, že nakonec k nim potřebuje armádu právních odborníků, aby se v nich aspoň někdo vyznal. A jsou to všechno zákony šité pro padlý svět. Na druhé straně ovšem jsou dokladem Boží trpělivosti udržet padlý svět při životě tak, aby se lidé a národy vzájemně nevyhubili, což zase vyžaduje násilí a donucovací prostředky. Lásce je ponechán intimní prostor vztahu mezi mužem a ženou, směřujícího převážně do manželství. Láska není přestupek ani záslužná ctnost, občanský zákoník s ní nepočítá.

Trpělivost a lásku Boží vůči padlému člověku ilustruje Ježíš ve svém rozhovoru s farizeji o tom, proč Mojžíš dovolil používat lístku rozloučení, když podle Boží vůle je manželství nerozlučitelné. „Na počátku tak nebylo," argumentuje Ježíš, ale pro tvrdost lidského srdce dovolil Bůh rozluku (pod jistou podmínkou), aby zabránil horšímu. Tak soudíme i my dnes, nicméně radíme, aby si člověk, dříve než vezme na vědomí možnost rozluky, připomněl první Boží vůli, nerozlučitelnost manželství. Sotva se najde někdo, kdo by dovedl spočítat a zvážit dobrodiní těch, kdo v manželství vytrvali, ale zvláště bědy těch, pro něž se jedno manželství stalo nezávaznou zkouškou pro další a ještě další manželství. Hádám, že vstoupit do manželství třikrát bude považováno za normální, ač raději apeluji k rozumu, který by spočítal a zvážil dobrodiní prvního a jediného manželství pro vás a zejména pro vaše děti. Pro ty, kdo vírou a křtem vstoupili do nejužšího obecenství s Kristem, je nerozlučitelnost manželství naprosto závazná. Závazek věrnosti v našem prostředí dráždí a provokuje i vystavuje jednoho nebo druhého nečekaným krizím i nevěře. Zanedbají-li o tom společně mluvit a usilovat o vzájemné pochopení i odpuštění, vybuchne často nezvládnuté ohnisko napětí v násilí, někdy i ve smrt. Umírají tak nevěřící jako věřící. Aby manželství nemuselo tak skončit, poskytuje Bůh takovým manželům východisko ve svém řádu trpělivosti, v rozluce, která oběma umožňuje nezničit se, ale žít a znovu hledat cestu k lidem i k Bohu.

Kdyby tento druhý, padlý svět nebyl zároveň domovem Ježíše Krista, cestu k třetímu, nejlepšímu světu by zatarasila taková spousta rozbitých manželství i přátelství, plačících a smutných dětí, spousta nenávisti, která plodí smrt a spoustu nepojmenovaného zla, které jako smrduté splašky s bahnem zadusí všechen život. Ale dost. Nám křesťanům nesluší jen naříkat a hromadit žaloby na lidi a poměry, třebaže na nich máme svůj díl. To ponechme psychologům a právníkům. Náš úkol je jiný: věřit v Ježíše Krista a jeho duchem dát se vést. Svým životem i svými slovy se snažme ukazovat, že je jen jedna síla, která je s to změnit člověka a přinášet ozdravění do poměrů padlého světa, a to je víra v Ježíše Krista. A až on přijde, nastane třetí svět a on mu bude vládnout.

Josef Veselý

Růst ve víře

Prostředkem, kterým u většiny lidí sílí a ožívá víra, jsou velká trápení. Když se na nás usmívá slunce štěstěny, ve víře nerosteme. Víra roste v přívalech a bouřích. Víra není nějaký dar, který zvolna padá z nebes jako občerstvující rosa, ale přichází obvykle v bouři a nečase. Podívej se na majestátní duby: proč jejich kořeny zakotvily v zemi tak mohutně? Zeptej se březnových vichrů, ty ti to povědí. Nezpůsobil to aprílový deštík, ani přívětivé májové sluníčko, ale surový vichr, který cloumal jeho korunou sem a tam; tu zapouštěl kořeny stále hlouběji a snažil se získat oporu. A tak tomu musí být i s námi.

Charles H. Spurgeon (+31.1.1892),

volně přel. B.V.

Co řekneme dětem?

V knize *Povídá se ... podle Marka a podle Matouše* (EMAN, 2009) nám holandský farář Nico ter Linden staví velmi ostře před oči rozdíl mezi tím, „co je psáno," tj. mezi doslovným významem biblických textů, a tím, co se podle názoru kritických biblistů pravděpodobně „skutečně stalo". K Ježíšovu pohřbu tam říká: „Že by byl pohřben, není příliš pravděpodobné, protože byl ukřižován, a ukřižovaní pohřbíváni nebyli. Ježíšovi Marek zřejmě přisoudil hrob proto, že v jeho příběhu měl Ježíš z hrobu vstát."

Nyní vydal benešovský EMAN další knížku téhož autora s názvem Král na oslu. Jde opět o převyprávění vybraných evangelijních příběhů, tentokrát pro děti. I zde si Linden dává záležet na tom – zdá se, že je to jeho hlavní záměr – aby čtenáři pochopili problém „příběh versus historie". Úvodem proto sděluje svou osobní zkušenost s příběhem, ve kterém Ježíš jde po vodě. Jako malého kluka ho ten příběh utěšoval za války ve chvílích strachu při náletech. Chodit po vodě ovšem není možné, ale Lindena tehdy nenapadla otázka, jestli se to stalo doopravdy. Když si ji později začal klást, příběh se mu nadlouho odcizil.

Dnešní děti se ovšem ptají hned! Lindenův vnuk už v pěti letech prohlásil příběh o tom, že Ježíš vstal z hrobu, za nesmysl, v čemž mu autor jako kritický biblista a liberální teolog dává za pravdu. Vysvětluje ovšem, že „i příběhy, které se ve skutečnosti nestaly, mohou vyprávět pravdu", například právě když evangelisté „nechali Ježíše, aby vstal z hrobu". Autoři těch příběhů, říká Linden dětem, „moc dobře věděli, že se to tak ve skutečnosti nestalo," a „ani je nenapadlo, že je dnes budeme brát tak doslova." Je to podobné, jako když v básni napíšu, že moje žena je růže: Ve skutečnosti růží není, a přece je to pravda.

Následují volně převyprávěné biblické příběhy, jež jsou střídány fiktivními rozhovory mezi Matoušem a Lukášem. Ti si povídají o tom, jak tyto příběhy vymýšlejí nebo odkud je získali a co jimi chtějí vyjádřit.

Problém zázraků řeší Linden různým způsobem. Jeden z evangelistů např. říká o Ježíši: „Snažil se uzdravovat a někdy se mu to povedlo ... Jak to dělal, nevím. ... Snad že jim umožnil, aby se setkali s Boží láskou." Narození Ježíše z panny si Matouš s Lukášem pochvalují jako dobrý nápad. Příběh, v němž Ježíš jde po vodě, je uveden jako sen. Janovu verzi seslání Ducha si libuje Lukáš: „To s tím dechem se mi líbí, to Jan vymyslel hezky." Příběhy uzdravení posedlého v Gerase a Petrovy tchyně popisuje Linden pro změnu jako mistrovské psychoterapeutické výkony.

Za zvláštní pozornost stojí převyprávění příběhu Jairovy dcerky. Ta je vylíčena jako anorektička citově vázaná na hyperprotektivního otce - faráře. Ve dvanácti letech jistě už menstruuje a mohla by se pomalu vdávat, ale „z lidí i života je k smrti vyděšená ... Někde ve skrytém koutku svého nitra chce zůstat malou holčičkou." Proto odmítá jíst a nejradši by umřela. Ježíš je pak ten, kdo jí řekne (jak by to možná udělal moderní terapeut): „Postav se na vlastní nohy, dokážeš to, opravdu..." Linden tedy tento biblický příběh s hravostí sobě vlastní dotváří; stává se, vedle Lukáše, jeho dalším autorem.

Na řadě míst se zdůrazňuje Ježíšovo lidství. „Když mu bylo smutno nebo měl strach, šel se modlit." – Když Herodes uvěznil Jana, Ježíš se polekal a odešel do Galileje. – Když se pohanská žena doprošovala pro své děti „drobtů" toho, co Ježíš dává Izraelitům, Ježíš „neměl odpověď ... ta matka měla svatou pravdu." – Když se ho ptali, zda zabití osmnácti lidí při pádu věže v Siloe bylo Božím trestem, Ježíš se až roztřásl hněvem, že někdo vůbec může o Bohu takto uvažovat ... a i pro něj to zůstalo bolestnou otázkou, až do posledního výkřiku na kříži.

Aby biblické vyprávění zpestřil a odlehčil (nikoli zlehčil!), sáhne Linden i po pohádkovém motivu: Ježíš říká Petrovi, že aby mohl dělat vrátného u nebeské brány, bude ještě muset leccos pochopit. – Příkré odsouzení „kozlů" Matoušovým Synem člověka při posledním soudu komentuje Lindenův Lukáš zamyšleně: „Ježíš se v tom příběhu hodně podobá tvému tatínkovi. Tvůj táta taky uměl vyhrožovat."

Lindenovská interpretace evangelií není pro naše duchovní ničím novým, znají ji z fakulty. V kázáních a na biblických hodinách se o ní zmiňují. Podávají ovšem opatrně, jen „po kapkách" to, co Linden ve svých knihách předkládá naplno evangelickým písmákům – a nyní tedy i dětem. Činí dobře, a dobře činí i vydavatel českých překladů Tomáš Trusina. Nedá se před tím uhnout, musíme se s tím nějak vyrovnat, nechceme-li spolu s fundamentalisty rovnou strčit hlavu do písku.

Musíme ovšem čelit nepříjemné skutečnosti, že evangelijní příběhy chápané tradičně, doslova, jsou psychologicky působivější než tytéž příběhy chápané jako autorské výtvory evangelistů. Sám se vzdávám doslovného chápání evangelií nerad a jen tam, kde jsem přesvědčen, že není udržitelné. Odmítám předem vyklidit pole obecnou „kapitulační formulí", podle které je Bible na omylu všude, kde se rozchází s „vědeckým světovým názorem". Mnohdy je však kritická biblistika natolik přesvědčivá, že se poctivě nedá dělat nic jiného, než přijmout to, co ona v textech objevuje – a co bývá i pozitivní, osvobodivé.

Král na oslu je určen dětem. Představuji si jako jeho čtenářku onu dvanáctiletou Jairovu dcerku podle autorů Lukáše/Lindena, uzavřenou do fundamentalistického duchovního světa svého farářského otce (snad ještě spíše evangelikálního kazatele). Ona ty biblické příběhy, které důvěrně zná a jimiž byla takřka doslova odkojena, upřímně miluje, ale jako kriticky myslící bytost je ztrácí – a s nimi celou svoji dětskou víru.

Posláním Krále na oslu není nic menšího než zachránit pro ni evangelium. Není to pro děti snadné čtení, a Tomáš Trusina důrazně doporučuje „rodinnou četbu," která otvírá rozhovor nad jednotlivými příběhy a vede k pečlivému zvažování, „tak-li by ty věci byly."

Co s Lindenem ve sborové práci? Přimlouval bych se za to, aby se probíral – kriticky, jak jinak – v biblických hodinách a při přípravách učitelů nedělní školy. Farář jistě uváží, zda to jeho sbor unese. Mnozí horliví evangelíci se totiž přiklánějí k fundamentalistickému chápání Bible a mohlo by se stát, že farář zůstane na biblické hodině sám.

Otevřenou otázkou zůstává, co s tím pětiletým Lindenovým vnukem, který suverénně prohlásí zázrak vzkříšení těla za nesmysl. Nedovedu si představit, jak bych mu např. vykládal, že vzkříšení je sice nemožné, ale že Ježíš „žije dál v příbězích", které o něm byly sepsány (tak bych to ostatně nevykládal ani dospělým). Nevidím jinou cestu než předkládat předškolním a školním dětem biblické příběhy jako prostě pravdivé, včetně zázraků, které přece pro Všemohoucího nejsou problémem (a dělat z nich tak „fundamentalisty") – a vyrukovat s Lindenem teprve až začnou pochybovat a budou pro něj zralé. Že to nebude pro evangelickou katechetiku, rodinnou i sborovou, procházka růžovým sadem, to je asi zřejmé.

Pavel Říčan
www.pavelrican.cz

Novinka od Emana

• A STALO SE SLOVO…

Sborník textů z kurzu Spolku evangelických kazatelů z r. 2011.

Co se to děje, když čteme v Bibli „stalo se slovo Hospodinovo"? Co znamená kázat – a poslouchat – slovo Boží v pohledu evangelické teologie i každotýdenní praxe? A co se to vlastně děje, když je vyřčeno slovo? A má vůbec slovo nějakou hodnotu?

Autoři:
Martin Prudký (A stalo se slovo Hospodinovo…), Jan Štefan (Naše lidská slova slovem Božím?), Jakub Čapek (Slovo a událost), Štěpán Hájek (Jak kážu slovo Boží), Petr Oslzlý (Jak poslouchám slovo Boží), Petr Bílek (Vytlačuje obraz slovo z veřejné komunikace?), Martin Zlatohlávek (Boží slovo a výtvarné umění), Jindřich Halama (Boží mlčení)

Knižnice SpEKu č. 17.
112 stran, 121 Kč
„K"amarádská cena u nakladatele 85 Kč.

Dále upozorňujeme, že kompletní nabídku knih našeho nakladatelství najdete na adrese
http://eman.evangnet.cz/

Tituly KNIŽNICE SpEKu najdete v rubrice
http://eman.evangnet.cz/kniznice-speku

Aktuálně zlevněné tituly najdete na
http://eman.evangnet.cz/prehled-vsech-knih/aktualni-slevy

Objednejte u EMANA
Husova 656, 256 01 Benešov
tel.: 317 722 215
http://eman.evangnet.cz

Z dopisů čtenářů

V článku "Zahájení činnosti Ekumenické komise pro Husovo jubileum 2015" (Evangelický týdeník Kostnické jiskry č. 1/2012 z 4.1.2012) Jiří Uher píše v první vě: "... u příležitosti blížícího se významného výročí - pětistého jubilea smrti českého reformátora...".
Je to velice nepříjemný překlep, neb 500. výročí se připomínalo v době válečného běsnění první světové války. Někteří, zejména mladí lidé u nás bohužel ani nevědí, v kterém roce M. Jan Hus obětoval svůj život za Pravdu Boží, takže aby je to mohlo i pomýlit.

S bratrským pozdravem

Jiří Motyčka

Pokus o odpověď

Na titulní straně druhého letošního čísla ET-KJ předkládá bratr Ivo Kraus k úvaze otázku „Co je spravedlnost?". Vychází z Božího napomenutí: „Nebudete přijímati osoby v soudu" (Dt 1,16.17.). „Nepřijmeš osoby chudého, aniž šanovati budeš osoby bohatého; spravedlivě souditi budeš bližního svého" (Lv 19,15). Ne ovšem proto, že „zákon je zákon", jak stojí v článku, ale: „Já jsem Hospodin." (Opakuje se jen v této kapitole šestnáctkrát.)

Jako „idealistické představy" spravedlnosti zmiňuje autor marná záslužnická, resp. rovnostářská stýskání a ptá se: „Existuje alespoň dokonalá spravedlnost Boží?" Odpovídá si, „že na tomto světě je částečně... Vše se děje z Hospodinovy vůle," a on nenaděluje všem stejně. (Že by sám soudce soudců nadržoval? Odstup to.) „Je tomu tak, protože tomu tak je od počátku světa," soudí br. Kraus: „Stále však zůstává otázka: Kde je tedy ta spravedlnost, po které člověk tolik touží? Ježíš nám říká ve svém podobenství O pšenici a koukolu, že dokud nenastane soudný den, žádná spravedlnost nebude."

Otevřme tedy 13. kap. Mt o stavu nebeského království mezi námi (jehož spravedlnost mimochodem jest nám především hledati (Mt 6,33), což ztrácí smysl, jestliže žádná není). Ověřuju si z Ježíšova výkladu, že „pole je tento svět, dobré sémě jsou synové toho království, ale koukol synové toho zlostníka, a nepřítel, který jej rozsívá, je ďábel. Sklizeň pak je skonání světa a ženci jsou andělé" (Mt 13,38.39.).

Spravedlnost toho království je nepochybně v existenci jeho synů. Je smyslem toho pole a koneckonců průběžně přispívá k jeho záchraně (srvn. v jaké souvislosti opakuje Hospodin „nezahladím" Gn 18).

Ne vše se děje z Boží vůle. Mnohé je pohříchu dílem naší svévole. Čas od času se vaříme ve vlastní šťávě. Bůh tak miluje svět, že věřící v Krista z toho zachraňuje, vysvobozuje a očišťuje, vede svým duchem k tomu synovství (J 3,16; Ř 8,14). Mezi řádky bratr Kraus připomněl, že „Zákon skrze Mojžíše dán jest, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se" (J 1,17). Ano, „máme milost odpustit... nesoudit". Milost očí k vidění, uší k slyšení a chápavé srdce ochotné ke spravedlnosti tady a teď, resp. k bytí s PRAVDOU (J 14,6; 15,4). Nejen k životu v pravdě podle Václava Havla ve shodě slov a činů, k jednání bez falše, pokrytectví a předstírání v jednotě se sebou, ale zůstáváme v PRAVDĚ, která není z nás.

Jeden každý sebe sama soudíme obžalování a usvědčeni křížem z trápení a usmrcení věčného Božího dobrodince mezi námi. Nejsme už sami svoji (2 K 5,15).

Mocí vzkříšeného Ježíše Krista z mrtvých nás Otec znovu tvoří, oživuje závdavkem Ducha a nadějí bytí s ním (1 P 1,3), k činění ovoce spravedlnosti.

Bratr Kraus píše o Synu Božím, že „za spravedlnost nejen bojoval, nýbrž skrze svou obětovanou krev nad ní zvítězil".

Obávám se, že autor článku nerozlišuje SPRAVEDLNOST Boží lásky zjevující se z víry pro víru („z víry k víře" Jer. Bible Ř 1,16. 17) od spravedlnosti tohoto světa, z níž svatý Duch PRAVDY svět obviňuje („prokazuje vinu světa co do spravedlnosti" Jer. Bible J 16,8.10; Ř 1,18) a jejího žalobce přemáhá (Zj 12,10.11). Jde zjevně o dvojí význam téhož slova.

Samuel Jan Hejzlar

Za sestrou Věrou Kozákovou

Ve Vídni zemřela dne 3. prosince 2011 poslední členka Spolku českých evangelíků a věrná opora Vídeňského evangelického sboru ve věku 83 let. Její rod, pokud se pamatuji, pocházel ze semtěšského sboru pod Železnými horami. Spolu se svým mužem byli laskavými hostiteli našich kazatelů, kterým za totality bylo povoleno několikrát za rok ve Vídni kázat našim krajanům. U nich mohli přenocovat, a také večer po bohoslužbách se v jejich bytě scházelo nezapomenutelné společenství. Každý přinesl něco k občerstvení a hovořilo se dlouho do noci. Padlo mnoho dotazů na život církve a sborů ve staré vlasti a my jsme se zase s lítostí dovídali, jak řídnou řady českých evangelíků v Rakousku, poněvadž mladší generace se vdavkami a ženitbami asimilovala do německy mluvících sborů. O úmrtí této milé sestry jsem se dověděl od bratra Martina Měřičky, syna dlouholetého předsedy Spolku českých evangelíků, který žije nedaleko Salcburgu, a je kurátorem sboru v Seekirchen. Ten zachovává stálé spojení s naší církví a byl také v Praze na oslavách 90. výročí spojení našich církví. S velkou vděčností myslím na manžele Kozákovy, na vážného bratra, který doma čítával z příručky "Na každý den", a nemýlím-li se, i "Kostnické jiskry", a na milou, vpravdě s vídeňskou laskavostí pohostinnou sestru Věru.

– oko –

Novinky ze Samuele

Nadosah
CD

NADOSAH je hudební skupina z Litoměřic pod vedením Pavla Kalouse. CD čtrnácti písní nese nejen písně chval a uctívání, ale zabývá se i různými tématy lidských postojů (zrada, láska, vlažnost, vnitřní zápasy touhy ...). Kdo chcete nahlédnout do dílny autora v církvi zdomácnělé písně „Ježíš je má skála“ a mnohých dalších, nechte se zastavit a oslovit. Skupina preferuje původní českou tvorbu. CD vyšlo na sklonku roku 2010. A proč Nadosah? Protože Radka Štolcová (zpěv, klávesy), Pavel Kalous (zpěv, kytary), Marcela Trejbalová (zpěv, basová kytara) a Libor Truhlář (bicí) chtějí být nadosah Kristu a lidem, kdykoli je třeba.

Ichthys
cena: 150 Kč

Perla (Nadosah 2)
CD

Druhé album skupiny NADOSAH s názvem „Perla“ je zrcadlem duší ke Kristu obrácených lidí, toužící po jeho blízkosti. Pavel Kalous není jen pastor s dvacetiletou praxí na sboru v Litoměřicích. V podstatě od svého obrácení se věnuje chválám a křesťanské hudbě vůbec. Poslední tři roky vede hudební skupinu Nadosah. V roce 2011 přichází s dalším CD s názvem „Perla“ (14 písní). Skupina se zaměřuje na vlastní písňovou tvorbu, kde středobodem vyznání je osobní vztah s Ježíšem Kristem.

Ichthys
cena: 150 Kč

K jádru křesťanství
C. S. Lewis

Vzdejte se sama sebe - a naleznete své skutečné já. Ztraťte svůj život - a naleznete jej. Denně přijímejte smrt, smrt svých ambicí a největších přání a nakonec i smrt svého těla, a naleznete věčný život. V době druhé světové války rozhlasová stanice BBC požádala C. S. Lewise, aby připravil sérii přednášek, které by vlily nový smysl do všech oblastí života dospělých lidí. Kniha K jádru křesťanství, v níž jsou obsaženy všechny texty těchto pořadů, je považována za nejpopulárnější a nejpřístupnější dílo C. S. Lewise. Připomíná nám to, co je v životě skutečně důležité, a ukazuje cestu k radosti a spokojenosti. Vydání k padesátému výročí vzniku tohoto titulu připomíná období, kdy C. S. Lewis v době války a nejistoty dokázal utěšit miliony lidí, ale jeho slova mají i dnes stejnou platnost a váhu jako tehdy...
3. vydání

Návrat domů, 11,5 x 19 cm,
242 s., váz., př. D. Drápal
cena: 245 Kč

Maté kalabasa, světle hnědá z Argentiny
nádoba z dýně

Kalabasa je nádoba vyrobená z dýně na pití tradičního jihoamerického nápoje maté. Před prvním použitím je třeba kalabasu řádně vypláchnout a vysušit. Lístky maté se nechávají vyluhovat i vícekrát za sebou. Maté se nemíchá, aby se neucpávala bombilla, a upíjí se pomalu.

Fair Trade
cena: 119 Kč

Maté bombilla
kovová „slámka“

Bombilla je kovová „slámka“ určená k popíjení jihoamerického nápoje maté. Přes sítko na konci kovové trubičky se cedí maté, v němž jsou trvale louhovány lístečky cesmíny paraguayské. Lístečky zůstávají po celou dobu v nádobě, protože u přípravy maté je běžné, že se tytéž lístky zalévají vícekrát.

Fair Trade
cena: 149 Kč

Staňte se našimi fanoušky na Facebooku - nejčastější informace o akcích a o dění v Samuelovi!

Jan Bíca
Nakladatelství
a knihkupectví Samuel
Soukenická 15, 110 00 Praha 1,
otevřeno: Po-Pá: 10-18 hod.

Z názorů čtenářů

Bez evangelíků?

ET-KJ 2/2012 otisknul stejnojmenný článek Martina C. Putny s tímto názvem Bez evangelíků? , který původně vyšel v Lidových novinách 28. prosince 2011. Nás evangelíky může potěšit, že někdo s námi stále počítá, jakkoliv při bohoslužbě za zesnulého prezidenta V. Havla podle Martina C. Putny chyběli koncelebrující evangeličtí duchovní. Čí je vina nebo jaký byl důvod, že při bohoslužbě za prezidenta v zemi „dvojí víry“ nesloužili též evangeličtí faráři nebo aspoň jediná evangelická farářka? Ale my, protestanté, vyjádřeme zcela upřímně svoji katolicitu: Je zcela jedno, kdo to řekne nebo bude viděn, důležité je, že se to vůbec řekne a vidět bude a hlavně v tom bude pravda. V Kristově obecné církvi přece nejsme na soutěži, jakkoliv horizontálně viděno jsme stále v dosud nevykoupeném světě, kde se to lidské projeví v tom špatném. Je to pořád náš svět, který závodí a jednotlivé části světa i jednotlivé koncerny a firmy v něm si konkurují. Tak to přece mezi těmi, co poznali Pravdu a Lásku být nemá, ale často bývá. Mně vůbec nevadí, že při tak slavnostně smuteční chvíli chyběli také předsedající evangelíci. A opravdu mě těší, že to jednomu římskému katolíkovi vadí, že umí být na straně absentujících evangelíků. Umíme to opačně i my, evangelíci? Nebo napořád odcházíme ze scény obrazně někam do Kunvaldu? Ten slavný prezident byl i můj prezident. A proto nebudu poťouchlý a neřeknu: dobře nám tak, slabochům, jakkoliv k evangelíkům (ač sám evangelík) mám spoustu výhrad. Je horizontála a vertikála spojená v symbolu kříže. Pro P. Tillicha byl kříž protestem absolutizaci všeho konečného. Myslím, že tomuto se dá rozumět. Proto Kristův kříž vnímám stejně jako římští katolíci a evangelický farář mně často nechybí, pokud je tam katolický. Kříž je symbolem vítězství a vzkříšení. Myslím, že zde rozumím i „zádušní mši“. Takže „nejsilnější“ církev v zemi si zaslouží jistá prvenství. Horší ale bude, když si jednotlivé církve v zemi rozdělí místa a zbude tu jedna, na kterou zůstane už jenom „špinavá práce“.

Otto Miklík

Pozvánky

VERITAS, historická společnost, zve své členy i další zájemce na svou mimořádnou valnou hromadu, která se bude konat v sobotu 25. února 2012 od 10.00 hodin v sálku v zadním traktu sborového domu Českobratrské církve evangelické v Praze na Smíchově, ulice Na Doubkové č. 8/2040.
Mimořádná valná hromada je svolána k významnému životnímu jubileu moderátorky VERITAS doc. PhDr. Evy Melmukové. Jediným bodem programu bude společná spíše neformální oslava, otevřená samozřejmě i nečlenům. Občerstvení zajištěno.
K místu konání se lze dostat pohodlně s využitím pražské MHD: Ze stanice metra B Anděl pokračovat východem k zastávce autobusu Na Knížecí. Na lince č. 137 (směr U Waltrovky) je Santoška v pořadí první zastávka. Z ní je nutno již jít do ulice Na Doubkové pěšky (prakticky to znamená obejít ze dvou kostelů ten níže položený).

Výbor VERITAS

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 13. března od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu na téma **"Rozvoj nebo development? (Praha a její příroda - pro občany, nebo pro developery?)"** s úvodním slovem Mgr. Ondřeje Mirovského, zastupitele MČ Praha 7.

(JNe)

Evangelický farář a církevní historik Josef Lukášek

(26.1.1874–3.2.1947)

Pocházel z evangelické učitelské rodiny v Humpolci a studoval teologii ve Vídni a v Erlangenu. Působil pak jako vikář v Opatovicích (1895-96) a jako katecheta a správce Lutherova ústavu v Hradci Králové (1896-98), jako farář v Pozděchově (1898-1907) a spolu s Dr. Ferd. Hrejsou v Praze u Salvátora (1907-20). 1913 byl jmenován licenciátem teologie a 1920-34 působil jako vojenský superintendent. Pracoval rovněž v České diakonii. Za svou historickou práci obdržel záslužný kříž a čestný doktorát v litevském Kaunasu.
Z jeho literární činnosti jmenujme díla:
Joachim Ondřej hrabě Šlik, Příspěvky k dějinám evangelické církve v Praze, Bedřich Vilém Košut, Jan Janata, Postila (1910-11), příspěvky do Almanachu Kostnické jednoty a do Ročenky českobratrského družstva. 1908-15 redigoval Evanjelický církevník (časopis českých luteránů).
Podle svědectví současníka byl neobyčejně pilný, svědomitý a povahou milý.

Bohuslav Vik

Bohoslužby

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa – Ne 9 h
Chelčického 1012, f. Tomáš Mencl

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f. Tomáš Matějovský

Jilemnice – Ne 10 h
Jungmannova 268, a f. Blahoslav Matějka

Křížlice – Ne 8.45 h
Křížlice č. 127, Jilemnice, a F Jiří Weinfurter

Liberec – Ne 9 h
Masarykova 454/22, f. Filip Susa, f Tabita Landová

Libštát – Ne 9 h
Libštát č. 83, f. Blahoslav Matějka

Nové Město pod Smrkem – Ne 10 h
Blahoslavova 325, f. Adam Balcar

Rumburk – Ne 10.30 h, c. 15 h pro rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f. Filip Šimonovský, f. Constance Šimonovská

Varnsdorf – Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7, f. Filip Šimonovský

Církev bratrská

Liberec – Ne 10 h
Puchmajerova 359/4, k. Pavel Urban

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Smetanova 29, k. Patrik Horváth

Jilemnice – Ne 9 h
Valdštejnská 267, k. Luděk Petrilák

Nové Město pod Smrkem – Ne 10 h
Havlíčkova 787, k. David Bulušek

Bratrská jednota baptistů

Brniště – Ne 14 h
OÁZA Brniště 13, k. Miloš Matys, k. Martina Matysová

Cvikov – Ne 9.30 h
Československé armády, k. Karel Kuc

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Máchova 39b

Liberec – Ne 10 h
Malé nám. 295/7, k. Blahoslav Fajmon

Rumburk - Sv. Helena – Ne 10 h
Sv. Elena 156, k. Václav Peh

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 96 (2011)

Aktualita (A), Církev doma (CD), Církev ve světě (CS), Editorial (ED), Koutek písmáka (KP), Nad Biblí (NB), Názory čtenářů (NČ), Ohlasy (O), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), Recenze (RE), Zaostřeno na blízko (ZnB), Zaostřeno do dálky (ZdD), Z dopisů čtenářů (DČ) (Drobné zprávy z církví u nás i ve světě přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)

Balabán Milan – Otevřené dveře 1
Balcar Adam – Reportáž o 20. století 8
Bárta Zdeněk – Dělal víc, než musel
(farář ČCE Vlastimil Sláma devadesátiletý) 18
Bastlová Helena – Světový den modliteb letos z Chile 5/6
Bassano Jiří – Přikázání a příkaz (L 17,7-10) **(PO)** 5/6
Belatková Martina – Slovo na cestu
– Bible s ilustracemi **(A)** 15
BoK – Kostnická jednota – zprávy a informace 35
Budzáková Eva – Což takhle napsat vánoční fejeton? 38
cbs – Nové vedení Centra biblických studií **(A)** 12
Čapek Filip – Reakce na článek
„K+M+B+2011“ (ET-KJ č.3) (**DČ**). 4
Čapek Petr – Martě Kačerové
k devadesátinám (21.9.1921) 30
Čejka Jan – O knize „Zvířata jsou naši bližní“ **(RE)** 13
Česká evangelikální aliance – Zemřel John Stott 24/25
Česká křesťanská akademie – Dny vděčnosti
za stvoření 2011 16
Černý Pavel – Kdo nechce změnu, neměl by mít děti
(Ulrich Parzany v České republice) 8-9
- Nepostradatelnost
mezináboženského dialogu 24/25
- Památka zesnulých 34
- Vzpomínka na Johna Stotta 26
Červenka Lubomír – Kdo je nadějí (Zj 5,1-5) **(PO)** 35
ČTK *(přetištěno)* – Jiný pohled na křižáky **(A)** 36/37
Dračka Richard – Taky jsem Boha nikdy neviděl
(Ex 3,1-14) **(PO)** 4
Drápal Dan – Duchovní význam norského masakru 24/25
- Ke sporům o DPH 26
Ekumenická rada církví – Pozvání
na 33. evangelický Kirchentag 7
Fajfr Daniel – Diesel II **(RE)** 1
- Letnice – svátek jednoty v rozmanitosti 20
- Otevřený dopis
ministru zdravotnictví Leoši Hegerovi **(CD)** 19
- Pojď a viz **(RE)** 9
Fajfr Daniel, Ruml Joel, Hejbal Dušan – Výzva
řídícího výboru ERC duchovním a církvím
v severních Čechách **(ZnB)** 31
Fér Pavel – Pro Ježíše jsi důležitější ty,
než tvá služba (L 10,38-42) **(PO)** 8
Filipiová Daniela – Projev u pamětní desky
(zdravice k 390. výročí popravy
27 představitelů...) 22/23
Flegl Michal – České korunovační klenoty 18
- Čeští exulanti v Sasku 2
- Evangelíci a starokatolíci v Novém Boru 15
- Evangelíci na Frýdlantsku a Jakob Boehme 17
- Evangelíci ve Znojmě 27
- Hrad Rábí a Žižka v pověstech 13
- Hrad Říčany a Jan Žižka 7
- Kozí Hrádek a Josef Švehla 22/23
- Křesťan Dobroslav Líbal 28
- Tolerance na Berounsku a Jan Vojáček 29
- Toleranční evangelíci jihovýchodně od Prahy 3
- Zakázané knihy v Praze v 18. století 8
Flieglová Anna – Vzpomínka k svátku všech věrných duší
– 2. listopadu 32/33
Frydrych Mir. – Jan Zlatohlávek (1911 - 2005) 22/23
- Ladislav Soukup se narodil před sto lety 19
- Radost z Boží slávy při pohřbu
(Věry Hajské +23.2.2011) 11
- Vítej, Králi náš (vzpomínka na farářku
M. Taichovou, faráře J. Batlu a faráře S. Tůna) 1
Fürst Samuel – Těžká životní zkouška (Gn 22,1-13) **(PO)** . . . 12
Garwin Jan – Marie z Nazareta
očima evangelického křesťana 2
Gerloff Johannes *(přel. Kallus Mojmír)* – Proč má Izrael
v médiích tak špatný obraz? 1
(*přel. –ms-)* – Sto let izraelských kibuců
Společně pracovat a žít 10
(přel. –ms-) – Vánoce, nebo chanuka? 38
Hájek Blahoslav – Daniel Henych osmdesátiletý 4
- Nepřímé dědictví Komenského **(ZnB)** 30
- Němečtí evangelíci v Čechách 9
- Vzdorovat úpadku **(ZnB)** 7
Hajský Vlastimil – Advent **(NČ)** 36/37
Hajských Věra a Vlastimil – Adventní pozdrav 1
Halamová Eva – Roste samo? Roste samo!
(Mk 4,26-29) **(PO)** 7
Hallerová Ludmila – Jak jsem sloužila jedné kartářce
a na jejím místě 24/25
Havelka Ladislav – Zpívejme Bohu (Mt 21,14-17) **(PO)** 17
Hejzlar Samuel Jan – Dialog v náboženské polévce? 30
- Dveřník 35
- Kristus život náš 31
- Vstal Pán právě... (L 24,34-45) **(PO)** 14
Henych Daniel – Všechno je v pořádku 38
- Zemřela sestra Hana Svatoňová
(vdova po tajemníkovi synodní rady) 4
Herold Ilja – Husovské oslavy **(A)** 22/23
- Konkrétní evangelium 15
- O manželství a rodině 5/6
- O nové čtení Bible **(A)** 24/25
- Popelec? (ET-KJ č. 9/2011) **(NČ)** 11
- Reakce na články z ET-KJ č. 3/2011
(Jelínek, Kašper, Taizé) **(DČ)** 4
- Svátky a slavení 38
- Trochu jednostranný pohled... (ET-KJ 5-6/2011:
Františkánští mučedníci) **(NČ)** 9
- Zahřejeme se prací? 11
Heřmanová Alena – Životní běh sestry B. Veselovské 12
Hlaváč Pavel – Český bratr Miloš Vacek 29
Horáková Gabriela – Blázen staví s Adonajem
(Mt 7,24-27) (PO) 24/25
Hromádka Josef – Blahoslavený člověk Karol Wojtyla
(osobní vzpomínka) 17
Hruška František – Ježíš očišťuje (Mk 1,41-45) **(PO)** 28
http://pit-cr.info – Z mezioborové konference
na ETF UK 32/33
Hurta Josef – Naděje i pro reptaly (Iz 29,17-24) **(PO)** 26
Hurtová Debora – Věčná odměna (L 18,28-30) **(PO)** 29
Hübner Miloš – Když se silnější bojí (Češi, víra a polévka
s játrovými knedlíčky - ET-KJ č. 24-25) 27
- Mučedníci tolerance **(A)** 10
ih – Memorandum o krizi v církvi... (podle Getsemany) 12
Jančaříková Katka – Katka a jeden svět 16
Jelínek Jan – Novoroční ekumenické bohoslužby **(A)** 4
(JK) – Slova potěšení a povzbuzení 28
Jonczy Radomír – Největší zázrak (Mt 12,38-42) **(PO)** 10
Jurčo Daniel – Hospodin se smiluje (Ez 34,1-13,31) **(PO)** 15
Just Jiří – Archiv Matouše Konečného
začíná vydávat první plody 22/23
(jzk) – Ribston Hall High School
v evangelickém kostele (Lysá nad Labem) **(CD)** . . 15
Kaczmarczyk St. – Plnit Kristův příkaz – naše jedinečné
poslání! 5/6
Kadlecová Martina – Přišel, aby ve světě vládla láska
(Ř 15,4-13) **(PO)** 36/37
Kallus Mojmír – Kulturou proti antisemitismu **(ZnB)** 12
Kameníková Dana – Otec a syn ThDr. Jiří Melmuk
a ThDr. Petr Melmuk ThD 10
kar – Interview s Martinem Lutherem 22/23
- Nejen podzimní ekumenický piknik **(ZnB)** 29
- Ztráta nejen pro Romy
(+ Vojtěch Vágai – romský duchovní) 11
kar/christnet – Koptští křesťané v Egyptě mimo hru 8
kar (dle Rostislava Matulíka) – Postoj prezidenta
Václava Klause k Římskokatolické církvi 34
Kašková-Němcová Ester – Biblický obraz pastýře,
který se stará o své stádo 19
- Utrpení, nemoc, uzdravení 18
Kašper Jan – Bratr, biskup, mučedník (Karel Otčenášek) 19
- Být křesťanem bez konfese? 32/33
- Do konce března!
(na zvýhodněnou koupi Slova na cestu) 11
- Koniáš očima dneška 13
- Náboženství a politika **(ZnB)** 8
- Nechutná reklama **(A)** 13
- Nepředvídatelná přítomnost
(Knížka P. Pithart-M.T.Zikmund:
„Ptám se, tedy jsem“) **(RE)** 5/6
- Nerezignovat v politice? **(ZnB)** 35
- Ne/úplná reformace? **(ZnB)** 27
- Nevybíravý zásah policie **(ZnB)** 15
- Ohlédnutí za Jiřím Dienstbierem **(ZnB)** 3
- Okurkám navzdory **(ZnB)** 21
- Oltář a trůn včera, dnes a zítra 32/33
- Paradox kříže 14
Kejř Bohumil – Alianční týden modliteb v Praze 4
- Demonstrace lhostejnosti? **(A)** 4
- Dialog o mezináboženském dialogu u nás
(rozhovor s evangelickým farářem
Mikulášem Vymětalem) 24/25
- Jak spolu žít v míru? 4
- Ke 390. výročí popravy 27 představitelů
stavovského odboje (z úvodu moderátora) 22/23
- Pozdrav Kostnické jednoty ke konci roku 38
- Projev (moderátora) u pamětní desky
(k 390. výročí popravy 27 představitelů...) 22/23
- Magni – Cesty s příběhem 32/33,36/37
- Už to u nich začalo **(A)** 5/6
Klasnová Libuše – Dětský den překonával hranice **(ZnB)** . . 34
Klimeš Pavel – I blízko smrti trvá naděje (J 4,46-54) **(PO)** 3
- V Karlových Varech slavili
(60. výročí existence sboru) 17
Klobása Ludvík – Když kazatelé odcházejí 2
- Nad knihou WM Paula Younga Chatrč **(RE)** 12
Kodetová Vendula – Velikonoční sbírka solidarity
směřuje opět do Etiopie 14
- Významné ocenění pracovnice Diakonie ČCE
(Dobromila Krupová-Zlínský kraj) 35
- Životní jubileum (Hermína Dušková – 101 let) . . . 15
Korpa Luděk – Je-li království vnitřně rozdělené, pustne
(L 11,14-23) **(PO)** 32/33
Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.
– Nabídka pro naše čtenáře **(A)** 19
Kostruch Jan – Vzpomínka na univerzitního profesora
MUDr. Františka Vrubla, CSc.
(13.5.1927-4.2.1982) 9
Košťál Miloslav – Beránek Boží (Jan 1,35-42) **(PO)** 22/23
Kotrč Rostislav – Křesťanská policejní asociace **(ZnB)** 20
Kovalčík Václav – Paradox „období tlustých
a hubených krav“ v České republice 30
- Za správné podnikatelské prostředí 32/33
Kraus Ivo – Balkán tam i tady **(ZdD)** 26
- Čeká nás ekonomická katastrofa? 31
- Díkůvzdání 29
- Genové manipulace 30
- Nové zaměstnání – pěstoun 32/33
- Skeptická budoucnost **(ZnB)** 10
Kraus Jaroslav – Ještě ke sporům o DPH **(NČ)** 28
- Nad 4. číslem Katolického týdeníku 5/6
- Poznámka k rubrice „Z názorů čtenářů“ v č. 9
(Trochu jednostranný pohled…) **(NČ)** 11
- Zeptáme se Ježíše? 24/25
Křesťanská misijní společnost – Pokání je cesta
od minulosti k budoucnosti 10
Křivohlavý Jaro – Týden manželství 2011 9
Kubíček David – Včas..? (L 12,42-48) **(PO)** 34
Kulík Petr – Známý – neznámý (J 16,16-23a) **(PO)** 16
Kupka Jan – Jak jsem prožíval synod ČCE **(ZnB)** 19
Kvasnička Daniel – Mráz z ministerstva kultury **(ZnB)** 4
Lebeda Josef – K pojetí českých dějin 18
Lomozová Jarmila – Česká nemocnice v Ugandě
slaví 4. narozeniny 7
Loukota Jaroslav – Rozloučení s V. Kovářem
(21.11.1954-25.2.2011) 12
Lukášek Marek – Husova pouť 2011 . . . . . 22/23
Mareš Ivo – Mimořádné zasedání 33. synodu ČCE 38
Marková Ester – Memento a povzbuzení 27
Mečkovský Ladislav – Pozdrav k novému roku 2011 1
Mello de Antony – Ježíš se přiznává
(z knihy „Modlitba žáby 1“) **(A)** 31
Mencl Tomáš – Na co čekáme? 38
-mf- - Štěpán Milan Pavlinec devadesátiletý 22/23
Miklík Otto – Ještě k „dvojí predestinaci“ 27
Moldan Martin – Reakce na zprávu „EU vydala diář
na rok 2011 bez křesťanských svátků“
(ET-KJ č. 2/2011-**CS)** 7
Molnár Tomáš – Símě svaté (Iz 6,1-13) **(PO)** 20
Morée Peter – Jan Hus a česká reformace pohledem
nizozemského církevního historika **(ZnB)** 28
Mutlová Olga – Diakonie ČCE otevřela
pět regionálních vzdělávacích center 26
Najbrtová Hana – Dívejme se opačně
(Diakonie Myslibořice) 26
- Jak pomáhat 15
Nečas Jiří – Přání Ekologické sekce ČKA 1
- Předpostní zamyšlení 9
Nekvasil M. – „Nebudeš míti Bohů jiných přede mnou...“. . 13
- Setkávání (k osmdesátinám D. Henycha) 4
Nekvasilová Jiřina – Pojeďte s námi do Chotěboře! 10

Nešpor Z. R. - Kostnické jiskry / Česká reformace (výběr z knížky „Století evangelických časopisů“) . . 4
Němec Alois – Ježíšova rodina (Mk 3,31-35) **(PO)** 27
Němcová Miroslava – Projevy u pamětní desky (zdravice k 390. výročí popravy...) 22/23
Novák Jiří – Letošní 1. máj v Římě a Brně **(ZnB)** 17
Nováková Věra – Ohlas na článek K+M+B+2011 (ET-KJ č. 3/ 2011) **(RČ)**. 8
NTM – Národní týden manželství (z tiskové zprávy) 7
Ogola Helekia Bob – Člověk na Boha nerad myslí (Mk 4,3-9) **(PO)** 13
Otter Jiří J. – Ač nebyl apoštol, napsal epištolu! **(NB)** 2
- Co znamená „nehodně“ **(NB)** 16
- Jako moudří, vykupujíce čas! **(NB)** 31
- O „zvláštním lidu“ v Bibli **(NB)** 21
Pavelka Tomáš – Ad Dvojí predestinace 21
Pechar Miloš F. – Ad: Na místě by byla kajícnost (Jaroslav Kraus, ET-KJ 35) **(NČ)** 2
Pešout Lukáš – Oslava zabíjí (J 5,41-44) **(PO)** 21
Petříček Rudolf – Zamyšlení po roce 31
Plecháček Jaroslav – Reakce na dopis F. Čapka k článku K+M+B 2011 (ET-KJ 3+4 2011) **(DČ)** 7
Pokorný Jan – Nedokončená stavba 22/23
- Pozoruhodná knížka „Věřit a rozumět“ 20
- Povelikonoční zamyšlení 16
- Z ničeho něco, z něčeho nic 8
Pokorný Petr – Vzpomínka na ThDr. Ladislava Horáka (biblista +24.4.2011) 17
- 80 let faráře Mgr. Ctirada Nováka 22/23
Polma Jiří – Bratr Jindřich Halama st. (zemřel 22. dubna 2011) 18
- Zemřel ing. arch. Živan Kužel, CSc. 15
Prečan Vilém – Bez ohlávky (rozhovory s Jiřinou Šiklovou) **(RE)** 30
Prejda Pavel – Komu budeš naslouchat? (Gn 3,1-14) **(PO)** . . . 9
Předsednictvo Kostnické jednoty-Sdružení evang. křesťanů – Průběžné informace z ústředí KJ 14
- Přestěhování dokončeno! **(A)** 18
- V pololetí 21
Raszka Slavoj – Příběh bohatého mladíka (Mk 10,17-22) **(PO)** 31
(red) – K 70. výročí úmrtí Františka Bílka (6. 11. 1872 – 13. 10. 1941) 29
- Několik vysvětlivek (latinských názvů nedělí církevního roku) 11
- Ohlédnutí za Nocí kostelů **(A)** 21
redakce a administrace – Výzva čtenářům Evangelického týdeníku Kostnické jiskry 32/33
Richterová Miriam – Veřejná sbírka: Běleč bez bariér 15
Rohovská Dana – Jestliže kdo žízní... (J 7,37-39) **(PO)** 18
Ruml Joel – Vyjádření synodního seniora ČCE k událostem v Krupce **(ZnB)** 14
Rumlová Jana – Vírou k cíli (Mk 9,17-27) **(PO)** 30
Říčan Pavel – Dobrodiní zpovědi 35
- Ďáblův kotel **(ZnB)** 32/33
- Po ekumenickém chodníku 24/25
- Světlo na svícnu – nebo nevědoucí levice? 30
Seniorátní výbor Ochranovského seniorátu ČCE – Prohlášení OS k usmíření **(CD)** 15
Schilla František – Ahistoričnost a ekonomismus **(A)** 2
- Ani štvanec, ani nemakačenko 26
- A přece se hýbe! 20
- Bulvár a církev 27
- Dějiny církevní a obecné 31
- Dějiny zfalšované a dějiny zfušované 20
- Evangelium a vnitrocírkevní represe **(A)** 11
- Evangelium a služba 28
- Film a církev 36/37
- Ježíš byl také Žid! (K „oscarovému“ filmu V temnotách) 35
- Prolamoval bariéry (K úmrtí Hermanna Goltze) **(A)** 1
- Tajemství a lidská nedokonalost 5/6
- Teologie a církev 14
- U světa mdlé vyvolil... (100 let Spolku pro šíření Brailleova písma v církvích) 22/23
- Věda čtivě podaná 30
- Víra, hudba, nepořádek 18
- Výzvy nové i dosud odsouvané **(A)** 28
- Zastaralí lidé? **(A)** 34
- Židovská obdoba reformace 8,17
Schlimm Henning – Heslo roku 2011 (Ř 12,21) **(PO)** 1
Sígl Miroslav – 390 let od nejznámější popravy v našich dějinách 21
Silná Sandra – Japonsko potřebuje stále pomoc 19
- Zahájení činnosti Husovy komise **(ZnB)** 22/23
Sláma Milan – Zamyšlení nad Týdnem modliteb za jednotu křesťanů **(DČ)** 7
Soběslavský Ondřej – Ze zákulisí Kirchentagu **(CS)** 29
Soušek Zd. – Kdo je „lid svatých“? 34
Srbová Marta – Nová podoba vztahu mezi křesťany a Židy **(ZnB).** 24/25
Staršovstvo sboru ČCE v Brandýse nad Orlicí – Rozloučení s bratrem farářem Dr. Ladislavem Horákem (3.5.2011, zemřel 24.4.2011) 22/23
Stejskal Vlastislav – Kolik nám zbývá pro Boha? (Mk 12,41-44) **(PO)** 11
Světlík Pavel – Boží sláva – aneb Boží záda (Ex 33,18-23) **(PO)** 2
Svoboda Ludvík – Vzpomínka na Bohuslava Nováka 16
Šimr Karel – Česko spojí vzpomínka na oběti nehod 34
- Fara v Chrástu ožije hudbou a divadlem 19
- K dálnici se vydali za tichem **(ZnB)** 18
- Kázání na ekumenické bohoslužbě za oběti teroru v Norsku 24/25
- Na Plzeňsku sehráli spor pastýřů s králi **(ZnB)** 2
- O druhé prosincové neděli vzplály svíčky za zemřelé děti **(CD)** 38
- V Chrástu obnovili tradici brigád 38
- Velikonoční sbírka pomůže oživit faru v Chrástu **(A)** 14
- Vyjádření solidarity a křesťanského postoje k atentátům v Norsku 24/25
- Zvláštní cenu Mosty 2010 získal za záchranu života Petr Bouda **(A)** 17
Škaloud Radomír, Jandovský Filip – U Branky se o Velikonocích opět četla Bible (Plzeň) **(CD)** . . . 15
Šlechta Marek – Nový zpěvník spirituálů 26
Šlechta Miroslav – Prozářit dnešní den (opis úryvku z knihy D. Koontze „Koutkem oka“) 14
- Reakce na článek „O neviditelné církvi, že není“ (ET-KJ č 4/2011) **(DČ)** 7
- Tajný překlad Bible 24/25
Špirko Petr – Filmový festival a předsudky 24/25
Šorm David – Země se třásla, skály pukaly 15
Štifter Ladislav a Kejř Bohumil – Vzpomínka na kazatele Josefa Štiftera, narozeného 1881 12
Takahashi Kazuto *(překl. Silná Sandra)* – Zpráva z oblasti Tohoku (Japonsko) postižené tsunami . . . 19
Tlustý Vlastimil – Jak vykládat Bibli? 10
(TKKBS) – Reakce církví na smrt Usámy bin Ládina **(A)** . . . 20
Trnka Jan - Heslo na rok 2011 4
- Jesus Christ Superstar 13
- Popeleční středa (lat. Dies cinerum) letos 9. března **(A)** 9
- Pouť důvěry na zemi 5/6
- Taizé – pár slov závěrem 32/33
- Uchem jehly (nový cyklus 2. programu ČT) 11
- Vánoční strom 38
- Velký syn velkého otce (Jan Masaryk) 10
- Vytříbená zbožnost **(NČ)** 12
- Vzkříšení 16
- Zpěvy a modlitby z Taizé **(KP)** 1-24/25,28-32/33
Trojan Jakub S. – O svobodu tehdy a dnes (z 390. výročí popravy 27 představitelů...) 22/23
Trusina Jan – Dvě přednášky profesora Lochmana 18
Vajzr Arnošt – Václav Budovec z Budova (z 390. výročí popravy 27 představitelů...) 22/23
Valachovi B. a J. *(překl.)* – Noemův koráb 13
Vejnar Emanuel – Betlémské dítě 38
- Čas radosti, veselosti (projev při slavnostním zahájení adventu v Sojovicích) 36/37
- Inspirující a příjemný (Oslavy M.J.H. v Lysé n. Lab.) 22/23
- Jan Roháč z Dubé 29-30
- K+M+B+2011 3
- Modlitba za prezidenta 11
- O demokracii a populismu, prorocích a manipulátorech 26
- Sčítání (duší) **(ZnB)** 9
- Vzkříšení 14
Veritas – 27 křížů v místě popraviště na Staroměstském náměstí v Praze 24/25
Veselý Josef – Abyste se nermoutili 15
- Co je svět 35
- Co je v životě nejdůležitější 5/6
- Černé desky versus Bible 34
- Dvojí predestinace aneb jak číst Ř 9-11 19
- Hrozí nám něco? 18
- Jak jsme přivedli Boha na mizinu 10
- Jsme ti, za něž se vydáváme? 3
- Kázat evangelium – ale čisté! 12
- Kdo má poslední slovo 30
- Kdo prý nám to dovolil? 28
- Nejsme moralisti 13
- O neviditelné církvi, že není 4
- O spáse všech lidí 27
- O té jinakosti 29
- Ospravedlnění – naše právo 36/37
- Posudek 17
- Pravda je jen jedna, v Koperníkových a Galileiových stopách 9
- Proč Bůh stvořil nebe a zemi, i mne? 11
- Přiblížilo se království Boží 26
- Trampoty s embryem 20
- Znovu se narodťe a obraťte se! 7
Vik Bohuslav – Bratrský šlechtic Václav Vilém z Roupova . . 26
- Český král Jiřík z Poděbrad a Kunštátu (23.4.1420-22.3.1471) 11
- Evangelický učitel a básník František Kučera (26.9.1880-6.4.1946) 12
- Evangelistka a diakonka Kristina Royová (18.8.1860-27.12.1936 ve Staré Turé) 38
- Komenského vnuk Daniel Arnošt Jablonský (nar. 1660, zemřel 25.5.1741) 15
- Koniáš očima dneška ET-KJ 13/2011 **(A)** 16
- Průkopník ekumenismu (Nathan Söderblom) 20
- Reformační kazatel a básník Paul Speratus (Spret) 22/23
- Šamotulský kancionál 1561 **(ZnB)** 16
- Švýcarský reformátor Huldrych Zwingli (1.1.1484-11.10.1531) 28
- Velký polyhistor Gottfried Wilhelm Leibniz (1.7.1646 Lipsko – 14.11.1716 Hannover) 34
- Výročí známého ruského spisovatele (Fjodor Michajlovič Dostojevskij) 5/6
- 90 let od úmrtí francouzského historika (Ernesta Denise) 3
Vobrová Žofie – Toleranční evangelíci v Dobříči 12
Vojtíšek Zdeněk – Češi, víra a polévka s játrovými knedlíčky. Proč tady uspějí léčitelé 24/25
Vopalecký Jan – Ohlas na článek br. Vejnara K+M+B+2011 a na reakci br. Čapka (ET-KJ č. 3+4/2011) **(RČ)** 8
Vurst Vítězslav – Kaplani ve službách nemocnic budou mít svou Asociaci 34
Vychopeň Jan – Přímluvce přijde a vše zjeví (J 16,5-15) **(PO)** 19
Vychopeň Pavel – Řekl Bůh v Kristu své jasné ANO? (2 K 1,18-22) **(PO)** 38
Vymětal Mikuláš – Golda **(RE)** 36/37
Vysocina-news.cz – Zpravodajství z Vysočiny – Neučiníš sobě rytiny 32/33
www.cirkev.cz – Oslava u Salvátora **(A)** 35
www.e-cirkev.cz – Nové varhany v pražském chrámu U Salvátora **(CD)** 14
www.diakoniecce.cz – V domově pro seniory Diakonie ČCE blahopřáli ke 105. narozeninám 8
www.christnet.cz – Ježíška v Asii nenajdete, zvítězil Santa Klaus 2
- Nezávislé církve přicházejí o své kostely **(ZnB)** . . 5/6
www.faize.fr/cs - Dny důvěry v Olomouci 32/33
Z.Č. – Křivoklát, Dan Páně 1561-24.4.2011=450 **(DČ)** 17
Zálabová Sandra – Ekumenická bohoslužebná slavnost v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů **(A)** . . 7
- Založena Česká křesťanská environmentální síť . . . 7
Zejfartová Vendula – Archivní materiál Kostnické jednoty uložen v Ústředním archivu ČCE 14
Žárská E. – Několik poznámek ke křesťansky zaměřeným pořadům v médiích . . . 14

Básně:

Blatný Ivan – Advent 36/37
- Naděje v říjnu 29
Mikolášek Oldřich – Podzimní elegie 34
Plecháček Jaroslav – Čekání 3
Řeháčková Zdeňka – A přece chci tolik, tolik žít 21
Silesius Angelus – Jen bláznu postačí. 32/33
Zábrana Jan – Hra vidomých 26

Články bez uvedení autora:

Dny důvěry v Olomouci – 28, Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha – 36/37, Dvacetiletá školka – 27, Křesťanská škola Jana Husa – 35, Olga Grušinová: Život a sny Anatolije Suchanova (RE) – 13, Pomoc opuštěným dětem – 20, Přípravy Dnů důvěry v Olomouci vrcholí – 29, Svobodně! (60. výročí zahájení českosl. vysílání Radia Svobodná Evropa) (ZnB) – 13, Usnesení mimořádného synodu ČCE – 36/37

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9/2012

7. března 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 14. března 2012

Z obsahu

* *Chceme mít jasno*
* *Nenapsané básně*
* *Bez falešné ctižádosti*

Poselství k neděli Oculi

Povolání ke svatosti

„Ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života. Vždyť je psáno: `Svatí buďte, neboť já jsem svatý“
1 Pt 1,15-16

Životní styl křesťana je něčím, o čem Bible často v různých souvislostech mluví. Výzva apoštola Petra je vybídnutím k tomu, aby křesťanský charakter života nepostrádal přívlastek svatý. Jako by nám tu Boží slovo chtělo povědět, že to, čeho si lidé nejdříve všimnou, nejsou informace, které jim předáváme, ale život, který žijeme. Povolání ke svatosti je vybídnutím k tomu, aby křesťanský život nepostrádal nejen správnou formu, ale i hodnotný obsah. Laťka je přitom nastavena vysoko s odkazem na Boží svatost. Bůh je tím, kdo život křesťana formuje do podoby biblické svatosti. Prostředky, které k tomu používá, jsou rozmanité, ale výsledek stejný - život, který je pro nevěřící okolí světlem ukazujícím k Bohu. Boží láska, kterou Bůh zjevil skrze oběť svého Syna Ježíše Krista, je tou největší motivací na cestě ke svatosti. „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou“(1 Pt 1,18-19a). Boží láska je přitom láska trpělivá a vytrvalá zvláště tam, kde cesta ke svatosti pro nás není cestou snadnou.

Martin Legát
Kazatel CB Hradec Králové

Římskokatolický kostel v Pekingu - viz str. 2

Několik poznámek k umenšování církve

Jistě každého evangelíka překvapilo a na první pohled zarmoutilo, jak podle posledního sčítání lidu klesl o polovinu počet těch, kteří se hlásí k Českobratrské církvi evangelické. Roku 2001 celkem 117.212, roku 2011 celkem 51.934. Abychom se nedali vyrážet z mysli, mám pro sebe i pro čtenáře k této statistice několik poznámek.

Je to Boží soud nad naší polovičatostí, sebespokojeností a nevýrazností. Nebyli jsme nejen jako jednotlivci, nýbrž i jako společenství soustředěni na tu jednu drahou postavu - na Pána Ježíše Krista a následování jeho cesty. Nesvítili jsme jako město na hoře ležící. Zbožnost nám byla spíše jen jakousi dekorací všedního dne. V praxi jsme se neodlišovali od svého okolí pravdivostí, ochotnější službou, radostností a pevnou nadějností. Není divu, že jsme ztráceli věrohodnost. Mnozí proto zvolili věřit na vlastní pěst.

Sáhl jsem po knize A. Zahna „Aus dem Leben eines reformierten Pfarrers“ („Ze života reformovaného faráře“). Tam jsem se dočetl, že kolem roku 1850 byl v Magdeburku sbor s počtem duší 4.-5.000. A jaká že byla v nedělních službách Božích návštěva? Kolem 50! Byla potíž najít osoby pro volbu do staršovstva. Sbor byl odkázán jen na malý hlouček lidí. Platilo za vědecké posmívat se křestanství. To nepřipomínám proto, abychom si úlevně řekli: tak zlé to s námi ještě není. Připomínám to pouze proto, že kolikrát už zde byly časy takové vyprahlosti. Evangelium má však v sobě tak živý náboj, že opět vyšlehne s novou silou a naléhavostí, s čerstvým životadárným obdarováním. Neztrácejme proto naději, zvěstujme věrně a srozumitelně evangelium Pána Ježíše Krista a neustávejme na modlitbách za novou, poslušnější cestu církve.

Buďme si vědomi toho, že tzv. atheismus, který nás obklopuje, jak ukázal už prof. Halík, je v hluboké krizi. Sám sebe vyprázdnil a ztrapnil se do lhostejnosti. Kde jsou ty časy, kdy přesvědčení atheisté na úrovni zápasili s věřícími. Dnes jsme kolikrát svědky toho, jak v televizních dotazech přicházejí neuvěřitelně naivní otázky a obvinění církví. Přitom většina tazatelů si ani Bibli nepřečetla. Také nevědí a nechtějí vědět, že řada

Dokončení na str. 2

Aktualita

Ministryně u zpovědi

Názornou ukázkou sporné kompetence vládní garnitury byl nejen exministr kultury zubař Jiří Besser, jenž odstoupil za podivných okolností. Jeho nástupkyně, učitelka Alena Hanáková, nedokázala vysvětlit zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi v rozhovoru na ČT 24, zejména pak pohořela v rozhovoru s komentátorem Martinem Veselovským, když měla vysvětlit, jakým způsobem se došlo k propočtu restitučních 134 miliard. Část rozhovoru k této záležitosti uvádíme.

** Dojde ke zveřejnění vydávaných nemovitostí majetku církví?*
V této chvíli tento seznam není... není.

** Není? Tak mi popište ten systém, jak se došlo k oné částce, která je v současné době v návrhu zákona v poslanecké sněmovně.*

Ráda bych k tomu chtěla podotknout, že v průběhu toho vyjednávání jsem u toho nebyla, takže vám nemohu přesně říct, jak k tomu došlo.

.

** To je jeden z nejzákladnějších zákonů této koalice a vy jako členka vlády a ministryně kultury tady sedíte a říkáte, že nevíte, jak se došlo k těm částkám. A to je zároveň zásadní výhrada opozice, že vláda dává, nebo se chystá dát církvím příliš velkou částku peněz. Tak na čem postavíte svůj argument...?*
Postaven je na propočtech, které já tady momentálně u sebe nemám.

** Ale věříte jim.*
Ano, věřím jim.

** Takže jestli tomu dobře rozumím, vy jako ministryně kultury nevíte, jak se došlo k těm částkám, které jsou napsány v návrhu zákona.*
Já v této chvíli vám je přesně neřeknu.

-kar

Zaostřeno na blízko

Slyšeli jsme jinde

A sice v televizním pořadu Barbory Tachecí, nač se mj. ptala poslance Martina Ratha a jak on odpovídal:

** Vy asi ty české církve obecně rád nemáte a hlavně proti tomu zákonu o vyrovnání budete bojovat do poslední kapky...je to pravda, nebo ne?*
Je to pravda. Víte, mně přijde naprosto nehorázné, že v době, kdy vláda tvrdí, nejsou peníze, musí se šetřit, lidem se snižují platy, všechno zdražuje, najednou přijde s tím, že dají katolické církvi zhruba asi 80 miliard v hotovosti a dalších asi 50 miliard na majetcích.

** Pro jiné lidi, třeba pro mne, přijde nehorázné něco ukrást. A pak to nevrátit.*
Josef II. – kam bychom měli jít v tom vracení? A my jsme jim to vrátili. Už dávno. V 90. letech byla vlna restitucí. A nevraceli jsme nikomu všechno. I moje rodina dostala v restitucích jen část a větší část jsme nikdy nedostali. České lékařské komoře například nebylo vráceno vůbec nic. Jaký je rozdíl mezi tím a katolickou církví? Bylo zcela správné v 90. letech učinit první vlnu restitucí pro lidi i pro církev a tím to mělo skončit.

** Máte pohnutky říci, že vrátit majetek církvím bylo nemorální... A vy jste vykladačem morálky?*
Já jsem nechtěl zabíhat do historických reminiscencí, ale neměla by katolická církev vracet majetek těm, kterým jej také ukradla, statisícům lidí, které třeba upálili, čarodějnicím... vracet to, co v dějinách ukradla lidem, a nebylo toho málo.

** Pane hejtmane, už jsme to ukončili...*

Byl to jen výsek z celého rozhovoru, který se ubíral i jiným směrem. Ovšem vydatný. Pozoruhodné bylo i to, že paní redaktorka hovořila zásadně o „církvích“, kdežto poslanec Rath o Římskokatolické církvi. Jeho odpovědi, a v případě církví i demagogické teze, jsou pak celkově kouzelné bez dalšího komentáře.

-kar

Z církví doma i ve světě

Rasismus je neslučitelný s křesťanskou vírou

Vídeň (epdÖ). Na Náměstí hrdinů ve Vídni byla 27. ledna vzpomínka na oběti holokaustu. Přesně před 67 roky byl osvobozen koncentrační tábor Auschwitz-Birkenau. Biskup Evangelicko-luteránské církve v Rakousku Michael Bünker při této příležitosti řekl: „Kdo zapomene na oběti, zabíjí je dvakrát!" „Tajemství vykoupení znamená vzpomínku," citoval z Talmudu. Biskup dále zdůraznil, že vzpomínka na provinění národních socialistů, speciálně v Auschwitz, je důležitým předpokladem pro odvážné a solidární konání dnes.

Heslo 34. Kirchentagu v Hamburgu znie: „Toľko, koľko potrebuješ"

Hamburg (www.kirchentag.de). 34. nemecké evanjelické cirkevné dni - Kirchentag, ktorý bude od 1. do 5. mája 2013 v Hamburgu, má už svoje heslo. Je ním starozmluvný biblický verš z 2. knihy Mojžišovej, 16.-tej kapitoly, 18.-ty verš: „Toľko, koľko potrebuješ." Rozhodlo o tom predstavenstvo Kirchentagu v Erfurte. Tento nosný biblický verš sa nachádza v starozmluvných dejinách, keď hladujúcemu izraelskému národu počas jeho prechodu púšťou padá z neba manna. Na konci má každý toľko, koľko potrebuje. „To je božský princíp každodenného chleba," povedala teologička, ktorá vedie ústredie Kirchentagu vo Fulde. Prezident Kirchentagu Gerhard Robbers označil heslo ako „útechu" a „povzbudenie" a zároveň aj ako „výzvu", aby sme sa prispôsobili „výzvam času". Spolu s heslom určilo predstavenstvo Kirchentagu 2013 biblické texty pre služby Božie a biblické hodiny, schválilo podmienky spolupodieľania sa na programe, ktoré budú spolu s pozvánkami dostupné od marca na internetovej stránke kirchentagu - www.kirchentag.de.

Berlínske cirkvi sa stavajú proti zaobchádzaniu s azylantmi

Berlín (ENInews). Kresťania rôznych denominácií sa so skupinami bojujúcimi za ľudské práva postavili proti výstavbe na Brandenburskom letisku v Berlíne. Plánovaná je totiž výstavba zariadenia na zadržanie azylantov pri vstupe do Nemecka. Jej rozloha je plánovaná na 1000 metrov a má sa otvoriť už v júni tohto roku. Toto zariadenie by slúžilo na zabránenie vstupu azylantov na nemeckú pôdu, kým by sa počas 48 hodín preverili žiadosti a vynieslo rozhodnutie o následnom postupe.

Kresťanské agentúry pomáhajú tisícom postihnutých záplavami na Fiji (fidži)

(ENInews). Kresťanské agentúry pomáhajú tisícom postihnutých ľudí na Fiji, ktorých zastihli minulotýždňové záplavy. Západná časť hlavného ostrova Fiji – Viti Levu bola postihnutá záplavami, ktoré si vyžiadali 6 obetí. Medzi nimi bola štvorčlenná rodina, ktorej dom sa zrútil pri zosuve pôdy. Takmer 3500 ľudí je odkázaných na 74 evakuačných stredísk riadených cirkvami a lokálnymi autoritami. Dočasná vláda na Fiji vyhlásila stav pohotovosti v postihnutej oblasti. Tropické dažde z 23. januára potopili viacero budov a spôsobili škody v hodnote 18,7 milióna amerických dolárov. V oblasti zničili aj polovicu úrody a dobytka.

Kresťansko–moslimský dialóg

(www.oikumene.org). 24. – 27. januára zorganizovala Svetová rada cirkví v spolupráci so Stredovýchodnou radou cirkví v Antelii (Libanon) stretnutie na tému „Kresťansko-moslimský dialóg o kresťanskej prítomnosti a svedectve v arabskom svete". Zúčastnili sa ho zástupcovia cirkví, učitelia a mladí ľudia zo štátov Stredného východu. Stretnutie reflektovalo pohyb známy ako „Arabská jar". Diskusia sa zamerala na tri hlavné témy: Dopady „Arabskej jari" na kresťanov a moslimov, Súčasnosť a budúcnosť občianskych modelov v arabskom svete a Vzájomná spolupráca na zachovaní slobody a spravodlivosti. Zúčastnení sa zhodli v tom, že veľkú úlohu tu zohráva mládež. Preto jedným zo záverov rokovania bolo postarať sa o zabezpečenie vzdelávacích materiálov, ktoré pomôžu k lepšiemu poznaniu a porozumeniu medzi kresťanmi a moslimami. Podľa oficiálneho vyjadrenia zúčastnených „...je prítomnosť poznačená rastom spoločnej nádeje pre novú realitu. Ak bude arabská spoločnosť stavať na ľudskej dôstojnosti, je to základ pre vzájomné spolužitie, rôznosť a rešpektovanie druhého v jeho odlišnosti."

Inštalácia Mariana Čopa v Prahe

(www.ecav.sk). V Chráme svätého Michala V Jirchářích v Prahe 5. februára inštalovali nového zborového farára Slovenského evanjelického augsburského vyznania cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. v Českej republike Mariána Čopa. Pre cirkevný zbor sa rok po tom, ako predchádzajúci zborový farár Dušan Tillinger odišiel na svoje ďalšie pôsobisko v Kanade, skončilo provizórium. Inštaláciu Mariána Čopa vykonal generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Miloš Klátik. Kázal na text 1.-ej knihy Kronickej, 28.-mej kapitoly, 20.-teho verša: „Neboj sa a nestrachuj!" Lebo „Hospodin – Boh, môj Boh bude s tebou. Nezanechá ťa, ani ťa neopustí!" Veriacemu ľudu sa prihovoril aj generálny dozorca Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Pavel Delinga. 4.-ho februára večer sa oficiálne stretlo Predsedníctvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku s Predsedníctvom Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Českej republike. Prítomný bol aj novozvolený, ešte neinštalovaný superintendent Marián Čop. Obe strany vyjadrili záujem pracovať na uzatvorení partnerskej zmluvy medzi oboma cirkvami. Okrem podpory slovenského zboru by zakotvovala užšiu spoluprácu vo vieroučných otázkach, pri výchove a vzdelávaní kaplánov a ostatných duchovných, modlitebnú podporu a podporu misijnej práce.

Ekuména vo svete

Kniha disidenta odhaluje "tajnou minulost" křesťanství v Číně

"Přítomnost křesťanství v Číně byla před Západem utajená mnoho roků," říká Wenguang Huang v předmluvě svého překladu knihy "Bůh je Červený: Tajný příběh, jak křesťanství přežilo a prosperovalo v komunistické Číně".

Autorem knihy je disident Liao Yiwu. Jeho poslední kniha ho dostala do vězení.

Wenguang informuje, že v Číně je navzdory pevnému komunistickému režimu okolo 70 milionů aktivních křesťanů. Křesťanství je nyní největším oficiálním náboženstvím v Číně na rozdíl od minulosti, kdy bylo tvrdě potlačováno.

Kniha poskytuje několik příběhů odvahy a víry v extrémně zlých podmínkách.

Nejpoutavějším příběhem knihy je zřejmě příběh Dr. Suna, který opustil úspěšnou kariéru ministrova osobního chirurga a vydal se pomáhat lidem z chudinských komunit v odlehlých vesnicích Yi a Miao. Sun představil Liaa mnoha lidem, které by sám neměl šanci nalézt.

"Bible mě naučila milovat a žít v úctě k Bohu. To jsou dvě důležité kvality, které lidem v Číně chybí. Převelice mnoho Číňanů udělá cokoliv za triviální zisk bez ohledu na morálku, etiku nebo právo," říká Sun v jedné pasáži a dodává: „Jak to můžeme změnit? Můžeme se spolehnout na komunistickou stranu? Můžeme se spolehnout na pravidla a předpisy vlády? Zjevně nikoliv."

Sun opustil své povolání prominentního chirurga. Byl přesvědčený, že nemůže být křesťanem a zároveň vládním úředníkem. Místo toho nyní pracuje v oblastech, kde je nedostatek lékařů a nejsou zde nemocnice.

Duch totalismu visí nad každým rozhovorem. Navzdory tomu, že v Číně jsou státem schválené církve, mnozí odmítají být jejich součástí a dávají přednost tajným bohoslužbám ve vlastních domech a na jiných místech.

I když kresťanství poskytuje duchovní útočiště, jak říká Liao (který sám není věřící), klade i několik závažných otázek. „Způsobí křesťanství - tak jako buddhismus a taoismus – že lidé budou více poddajní totalitnímu režimu? Čínští učenci momentálně debatují o tom, zda křesťané odpustili této vražedné vládě na základě skutečného působení Boží laskavosti, nebo kvůli zbabělosti."

Na druhé straně Liao naznačuje, že odlehlá místa, která musel navštívit, aby našel lidi pro svou práci, slouží jako uzlové body setkání Východu se Západem. Navzdory střetu kultur Liao říká, že "nyní existuje nová křesťanská identita, která je zřetelně čínská."

Výběr z článku Paula Bennetta, (ENInews)

Několik poznámek k umenšování církve

Dokončení ze str. 1

světově uznávaných vědců či umělců jsou věřícími lidmi.

Žijme jako svobodní lidé, kteří uvěřili Osvoboditeli Ježíši Kristu. Jestliže jsme ho poznali jako pravdu a život, pak jsme nejsvobodnějšími občany v České republice. Žijme a rozhodujme se podle toho. Nestaňme se ubožáky vlečenými veřejným míněním, jednáním svého okolí, módou, konzumentstvím, majetkem, kariérou a mocí. Mějme odvahu k odlišnosti, která zprvu provokuje, ale nakonec budí zvědavost a přitahuje. Uniformity mají lidé po dvou totalitách až po krk. Buďme proto vděčni za maličké ostrůvky alternativního smýšlení a způsobu života. Např. mladí lidé, na něž si kolikrát jen stěžujeme, se začínají zajímat o poctivou vědu nebo umění. A co víc, objeví se dobrovolníci ve službě postiženým a nemocným, dokonce se hlásí ku pomoci umírajícím v hospicech. Podporujme je a modleme se za ně.

Pěstujme vážný, nejen zdvořilostní ekumenismus. Pro lidi kolem nás je rozdělení církví pohoršením. Velikým pokrokem je už to, že na sebe nesočíme, že si vážíme zbožnosti jiných církví a spolupracujeme na sociálně a celosvětově pomocných akcích. Jde ještě o to, společně promyslet, prověřit a promodlit zásadní věroučné a praktické otázky, např. společnou účast při stolu Páně. Není křesťanské církve, která by se nemohla něčemu přiučit od jiné křesťanské církve, a není takové církve, která by nemohla jinou něčím obdarovat. Jinak se nebojme různosti v důrazech a podružných věcech. Pravá jednota může být jen v různosti, nikoli v uniformitě.

To je několik (ne)souvislých poznámek pro zamyšlení i povzbuzení po této statistické zprávě. Důvěřujme vedení Pána Ježíše Krista, nepodléhejme sklíčenosti a postupujme statečně kupředu. On sám kráčí před námi a razí nám cestu do budoucnosti.

Jan Pokorný

Nad Biblí

Nad J 15,20

"Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat - jestliže mé slovo zachovali, i vaše zachovají," tak vyjádřil český ekumenický překlad Ježíšův proslov k učedníkům. Kralická Bible to říká trochu ji-nak: "Poněvadž se mně protivili, i vám se protiviti budou, poněvadž řeči mé šetřili, i vaší šetřiti budou." Podle ČEP by jedna věta protiřečila druhé, zatím co "šetřit" ve významu "vyšetřovat" tu dává dobrý smysl. Nadto pohledem do řeckého slovníku zjistíme, že u evangelisty použité sloveso "terein" také znamená "na něco nebo někoho číhat". Církevní otec Jeroným, autor latinského překladu Bible, t.zv. Vulgáty, tu má sloveso "servare". To sice znamená "zachovávat", ale také "dávat na něco pozor". "Poněvadž číhali na každé mé slovo, budou číhat i na vaše," tak po mém soudu to asi evangelista myslel. Je tu ovšem ještě jedna možnost: že by se byl Ježíš uchýlil k ironii. Asi tak, jako když někdo něco zkazí a my zvoláme: "To se ti tedy povedlo!" Nu u Marka, Matouše, Lukáše bych si tu ironii dovedl představit, u Jana sotva. Nezapadá to do jeho stylu.

Někdo může namítnout, proč se těmito věcmi dnes vůbec zabývat. Je to ještě aktuální? Číhá snad dnes někdo na každé naše slovo, tak jako farizeové a zákoníci číhali na Ježíšovo? Řekl bych, že tak úplně od věci to není. Vezměme si ty dnešní boje za církevní restituce. Čeští kritici církví, náboženští indiferenti či bezvěrci, berou zcela logicky církevní představitele za slovo. A kdo by se jim mohl koneckonců divit? Předlistopadový režim učinil církve chudými. Neměly by tedy být vlastně rády? Vždyť Ježíš Kristus, Pán církve, viděl v bohatství překážku pro vstup do království nebeského - oč více v případě církve než v případě jednotlivce! - a ona, oné překážky zbavena, si ji chce opět postavit do cesty.

Na slovo učedníků Ježíšových se však dává dobrý pozor i v jiných otázkách, například je-li řeč o poměrech ve společnosti. Jen zkuste v rozhovoru vyjádřit svůj názor, že statky by se měly spravedlivěji rozdělovat, že by bohatí nemuseli tolik bohatnout a chudí neměli dále chudnout, a hned máte na krku obvinění, že jste socan (u nás je to pořád ještě nadávka). Učinil jsem jinou zkušenost - prosím, v církvi! Když se svého času u nás rozhodovalo o tom, zda v Brdech instalovat americký radar či proti němu protestovat, snažil jsem se, z víry, o to, aby se touto rozporuplnou věcí zabýval synod. A hle, za tímto návrhem se hledal jakýsi podivný záměr s nevysloveným otazníkem, komu tím vlastně sloužím. Nebo řekněte někde, že Bible a Korán jsou dvě rozdílné knihy, že nemají tutéž funkci, protože Korán byl celý vnuknut Mohamedovi a každý verš tu má stejnou platnost, zatímco z Bible musíte Slovo Boží vytěžit exegezí a Nový zákon může za určitých okolností popřít Starý.A jste antiislamista, politicky nekorektní kazimír. Ještě můžete být rád, že nebudete za to terčem kritiky u některých křesťanů.

Myslím, že netřeba uvádět další příklady. Ostatně ono hrozí jiné nebezpečí, církvi i světu. Kdežto farizeové a zákoníci pitvali Ježíšova slova, zda by se v nich nedalo najít rouhání, dnes se to slovo pitvá, zda by se nedalo vyložit obrazně, symbolicky, čímž by se tak z něho odfiltroval sociální důraz a jeho nepříjemný dopad do dnešního konkrétního života.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

O modlitbě 2

2. Učebnice modlitby (modlitba Páně)

V předchozí části písmáckého koutku o modlitbě jsme to vzali od začátku – od Tóry. A v té části Písma je pramenem modlitby přímluva za druhé lidi v situaci Božího hněvu. Tóra nenabízí teorii o modlitbě, nýbrž příklady modliteb. Dnes se dostáváme k příkladu nad všechny příklady – k modlitbě, která je pro modlitebníky mnoha generací cestou, která je vede dál a blíž k Bohu.
V Lukášově podání (L 11,1-4) je tato modlitba přímou odpovědí na prosbu: Nauč nás, Pane, modlit se. Také u Matouše (Mt 6,5-17) má modlitba toto pedagogické poslání. Správně používat tuto modlitbu tedy znamená považovat ji za učebnici. Jistě je to slabikář modlitby, podle zkušeností svých i dalších mám však za to, že je to také čítanka pro pokročilé. Jedna žena z našeho sboru mne zrovna minulý týden upozornila: Modlíme se tu modlitbu společně takovým tempem, že ji akorát stihneme říct a nic víc.

Nejdůležitější prosby našeho života

V dějinách výkladu vidíme členění buďto na šest proseb nebo na sedm. Rozdíl je v tom, zda slova „ale zbav nás od zlého“ považujeme za druhou část předchozí prosby (pak jich je celkem šest), nebo za samostatnou prosbu (pak jich je celkem sedm). Augustin (354-430) doporučuje výklad Cypriánův († 258), který zde vidí sedm proseb, podobně Tomáš ze Štítného (cca 1333 – 1401), Jan Hus († 1415), Martin Luther (1483-1546), Dietrich Bonhoeffer (1906-45) nebo Fr. Zdychynec (1889-1954). Šest proseb má vedle Jana Zlatoústého († 407) Kalvín (1509-64) a také A. Adlof (1861-1927) nebo John Stott (1921-2011). Tímto čtenáře odkazuji na výklady uvedených autorů, které jsou všechny dostupné v češtině.
Já osobně se kloním k členění šesti proseb: druhá část šesté prosby je spojkou „ale“ těsně napojena na předchozí větu, týká se stejného tématu a také celá modlitba má zřetelně dvě části (každou o třech prosbách) a sedmá prosba by toto členění spíše narušovala než podtrhovala. První polovina modlitby Páně má podobu imperativů „posvěť se – přijď – staň se“, které jsou v řečtině ve tvaru 3. osoby jednotného čísla, tedy ve tvaru, který český jazyk nemá. Překládáme je jako imperativy 2. osoby, ale je přitom jasné, že adresátem není „ty“, nýbrž „jméno“ ať se posvětí, „království“ ať přijde, „vůle“ ať se stane. Tyto tři prosby soustředí naši pozornost mimo nás na starosti, které nejsou člověku vlastní. Naproti tomu další tři prosby vystihují základní lidské potřeby a jsou řečeny ve tvaru imperativu 2. osoby: „dej – odpusť – ne-uveď, ale vysvoboď“.
Modlil se Ježíš také těmito slovy? Co dalšího vedle šesti vět Ježíš svým učedníkům předal? Evangelista Jan Ježíšův modlitební život víceméně zamlčuje, když zmiňuje pouze jednu jeho veřejnou modlitbu (J 11,41-42) a zápas před ukřižováním v zahradě Getsemane nahrazuje modlitbou na chrámové hoře (J 17). V této tzv. velekněžské modlitbě dostává nejvíce prostoru první a poslední prosba: posvěť se jméno tvé (J 17,17-19 a důraz na Boží jméno v 17,6.11-12 a 26) a zbav nás od zlého (verše 12 a 15). Prosba „přijď království tvé“ má podobu přímluvy za učedníky a „ne za tento svět“. Nejvíce o Ježíšově modlitebním životě mluví evangelista Lukáš (L 3,21; 5,16; 6,12; 9,18.28n; 11,1; kap. 22), podle kterého také Ježíš o modlitbě dost vyučoval (L 6,28; 11,2; 18,1 a 18.10nn; 19,46; 20,47). Získáváme obraz Ježíše, který pravidelně (zřejmě denně či vícekrát za den) poodejde od učedníků, a oni vědí, že se jde modlit. Neslyší jeho modlitby, ale vidí, že se modlí. Sami mezitím mluví o tom či onom (L 9,28-29 nebo 11,1-2). Nesdílí s nimi své modlitby, ale sdílí s nimi důležitost modlitby.
Dvojí poučení z Ježíšovy modlitby je jasnější než ta všechna ostatní. To první vystihuje Martin Luther hned v úvodním slově svého výkladu z roku 1519: Čím méně slov, tím je modlitba lepší. Málo slov a mnoho smyslu, to je křesťanské, mnoho slov a málo smyslu je pohanské. To druhé poučení je také jasné: nejprve Boží „starosti“, pak ty naše.

Šest proseb

Po vzoru Husa, Luthera a dalších se pokusím o stručný výklad každé prosby.
Prosba „posvěť se jméno tvé“ staví do centra naší pozornosti svatost Božího jména. Čteme žalmy, Ezechiele a další proroky a uvidíme, že svatost Božího jména je často důvodem k činu člověka, ale ještě více k Božímu jednání. Proto *Boha prosíme*, aby v této věci jednal. Nesouhlasím tedy s Lutherem, který tuto prosbu vykládá jako výzvu křesťanům k úsilí o svatý život. To by to Ježíš kázal a ne vyslovoval v modlitbě. Spolu s církevním otcem Cypriánem si myslím, že v modlitbě prosíme Boha o jeho díl práce, který nikdo z lidí nezastane. Proto považuji za významné spojit tuto prosbu modlitby Páně se slovy, které Ježíš vysloví ve velekněžské modlitbě: A sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli v pravdě posvěceni (J 17,19).
Prosba „přijď království tvé“ navazuje na hlavní téma Ježíšových kázání. Podstatou Božího království je příchod krále. Prosba je tedy výzvou: Králi, přijď! Tato výzva měla jedinečný význam v době Ježíšova pozemského působení. Ani dnes však není zbytečná, vždyť očekáváme návrat krále.
Prosba „staň se tvá vůle“ je součástí velkého biblického tématu hledání Boží vůle (Ř 12,2), hledání Boha samého (Ž 119,2) a dělání Boží vůle (Mt 7,21-27). Často ji vyslovujeme `v situaci, kdy si nevíme rady: Vidím to tak a tak, ale nevím, jaká je tvá skutečná vůle, a proto prosím buď vůle tvá. Pokud se však chceme držet Ježíšova příkladu, jak on se tuto prosbu modlí, musíme vzít vážně modlitební zápas v Getsemane v předvečer ukřižování, Mt 26,37-46. Slova "staň se tvá vůle" jsou konečným rozuzlením, jsou tečkou za hledáním. Nejde nutně o hledání Boží vůle, nýbrž o hledání odvahy k jednání podle Boží vůle. Ježíš tuto prosbu vyslovil ne proto, že Boží vůli neznal (jak se to stává nám), nýbrž právě proto, že ji znal. Domnívám se tedy, že pro Ježíše tato prosba měla své místo v závěru „hledání Boží vůle“, nikoli na začátku. Tato prosba nesmí být naším alibi.
Prosba „chléb náš vezdejší dej nám dnes“ otevírá druhou část, přecházíme od „Božích starostí“ k těm důvěrně známým. Slovo „vezdejší“ zůstává nadále otázkou. Nevyskytuje se nikde ve starověkých řeckých textech, pouze v modlitbě Páně, ale zato u Matouše i Lukáše. Je třeba vzít vážně, že slovo je důležité pro pochopení toho, co Ježíš touto prosbou myslel. Slovo může odkazovat na každodenní nebo naopak v nějakém smyslu nadpozemský chléb. Chléb zde zastupuje naše živobytí, je základní potravinou. Jaký byl tedy Ježíšův vztah k péči o živobytí? Ovládal řemeslo a dokázal se o sebe postarat, vděčně přijímal péči ostatních. Na druhé straně se vysmívá radosti z dostatku a zajištěnosti (L 12,13-21) a varuje před snahou chtít dnes vyřešit starosti zítřka (Mt 6,25-34). „Kdo tedy začal být Kristovým učedníkem, má prosit jen o denní pokrm a neprotahovat prosebná přání do daleké budoucnosti,“ praví Cyprián.
Prosba „odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme“ podtrhuje důležitost odpuštění. Je třeba o ně prosit. Je třeba je přijmout. Měřítkem přijetí je to, zda je můžeme poslat dál (Mt 18,21-35). Bez přijetí nemá prosba smysl – tuto důležitou životní pravdu je třeba přijmout. Kdo neodpouští druhým, ať tuto prosbu radši přeskočí, ušetří si trapnou chvíli před Boží tváří; radši ať se zaměří na to, co mu brání, aby mohl odpustit. V této souvislosti doporučuji knihu Kateřiny Lachmanové *Vězení s klíčem uvnitř*.
„Neuveď nás do pokušení, ale zbav nás od zlého“ je jediná prosba bojové kategorie. Jsou prosby, v kterých něco chceme získat, a pak jsou prosby, v kterých se snažíme něčemu se postavit, něčeho se zbavit. Zde máme příklad té negativní prosby: Stavím se proti zlu a volám Boha na pomoc, protože sám nestačím.

Modlitba Páně jako přímluva

Víme, že přímluva je prapůvodním zřídlem modlitby v Tóře. Leckdy zápasíme, jak a za co se modlit. Vyhlížíme nápovědu od Ducha Božího. A modlitba Páně poskytuje odpověď, která je osvobozující. Mohu se za druhé přimlouvat slovy právě této modlitby. Nakonec nejde o to mít co nejpřesnější informace o druhé osobě. Ježíš mi dal šest témat a jistě mne budou inspirovat ke konkrétní prosbě.

Poznání Boha a poznání člověka

Ježíš je geniální mentor v tom, jak stručně a hluboce vyjádřil lidskou duši ve vztahu k Bohu, naše niterné pnutí a hledání, základní životní otázky a dilemata. K hluboce pravdivému lidskému životu patří to, že dokážu pojmenovat své základní prosby a potřeby. A Ježíš mne učí tyto základní potřeby odsunout na druhé místo až po těch „Božích starostech“. Tak se Boží starosti stávají mým nejdůležitějším zájmem a těkající postmoderní duše nalézá bod, ke kterému směřuje.
Modlitba Páně odhaluje poznání Boha a podněcuje lidskou zralost. Přeji hodně podnětných okamžiků s tímto průvodcem krajinou modlitby.

Jan Valeš

Jak vstoupit do internetové diskuze?

Zadat: http://www.evangelickytydenik.cz/, vybrat si: Diskuze k článkům s Janem Valešem, kliknout na http://www.evangelickytydenik.cz/diskuze.html (nebo touto adresou rovnou začít), zvolit MODLITBA a jít na Vložit příspěvek.

Slovo vzácné a pravdivé

Není diskutovanější téma než izraelsko-palestinský konflikt a v tomto smyslu je obava vyjádřená názvem článku Maji Jeancoffové v ET-KJ č.7-8 (Po atentátu v Oslo – diskuse je zakázána?) zbytečná. Zaznívají názory extrémní i velice rozumné a s přímou znalostí věci. Za velice nešťastné však považuji neustálou snahu vracet diskusi do bodu nula a popírat právo na zřízení Palestinského státu poté, co toto právo bylo uznáno všemi kromě krajní izraelské pravice. Mnohokrát toto právo deklarovaly rezoluce OSN, orgány EU i všechny poslední americké administrativy. Dokonce se nepříliš ochotně vyslovila pro zřízení Palestinského státu i vláda Benjamina Netanjahua a její nejradikálnější člen, ministr zahraničí Avigdor Lieberman pochválil nedávno politický přínos Jordánska a odsoudil nápady některých radikálů, aby se za pravou Palestinu považovalo Jordánsko a v zájmu etnicky vyčištěného Izraele začal proces vyhánění Palestinců do Jordánska. Snaha usuzovat na složení palestinského obyvatelstva podle barvy pleti a tvaru lebky s tím, že se někteří prohlásí za příbuzné Egypťanů a jiní Jordánců, vede pouze k politováníhodným pokusům obnovit používání nacistických metod rasového třídění pro odůvodnění účelových politických cílů.
Za osvěžující hlas pravdivosti a křesťanského smyslu pro spravedlnost ke všem považuji názor sestry Hebe Kohlbrugge, který vyjádřila během své loňské návštěvy v Praze. Cituji z jejího rozhovoru pro časopis Protestant č.7/2011. Sestru Kohlbrugge nemůže nikdo obviňovat z antisemitismu či z nepřátelství ke státu Izrael, přesto odmítla přímé vztahování starozákonních výpovědí na tento stát:
„Chápu, že tohle si lidé můžou myslet, ale je to veliké nedorozumění. Podívejte se, říkat Bůh, Bůh, Bůh - na tom nic není, to říká i každý muslim. U vás otázka islámu není ještě tak žhavá, ale už je jasné, že je potřebí zřetelně vymezit, že náš Bůh je Bohem Izraele. Samozřejmě nejde o stát Izrael, ale o lid, který si Bůh vyvolil. Kdyby mělo vzniknout nedorozumění, řekla bych „Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův“, tak to je nejpřesnější. Nový zákon odkazuje na Starý zákon. My všichni jsme jako rostlinky zasazené do Izraele. To je půda, v níž máme růst.
Novodobý stát Izrael, to je spíš smutná záležitost. Musíme připustit, že Palestincům se v Izraeli děje křivda. Izrael se měl spokojit s hranicemi z roku 1967, měl se dohodnout s Arafatem. Oni si ale mysleli, že můžou dostat víc, a to nikdy není správné. Hněv Palestinců má jisté oprávnění a nemůžeme se na ně příliš zlobit.“
Tak to by opět mohlo vést k polemice a nové polemice, ale byla by to diskuse politická, která za normálních okolností vyústí v nějaký kompromis. Až bude jednou Palestinský stát zřízen, neuspokojí jeho podoba nikoho a Izrael si bude trpce stěžovat, že mu byla učiněna křivda. Tak to v reálné politice chodí. Biblicky lze pouze říci, že spatřuje-li Starý zákon ve vzniku Izraele naplnění Božích slibů, tak rozpad či zánik Izraelského státu považuje za spravedlivý Boží soud a trest za selhání lidu i politických elit. Bylo by pod úroveň biblického myšlení vysvětlovat každý nezdar Izraele mírou nenávisti jeho nepřátel.

Miloš Hübner

Rodinné rekreace v Chotěboři 2012

Kuratorium Evangelického střediska Chotěboř připravilo na letošní prázdniny následující termíny pobytů:

Termíny běhů:	Vedení běhu:	Zaměření:
1. běh 30. 6. – 7. 7.	ses. far. M. Zemánková	rekreace a Víra a světlo
2. běh 7. 7. – 14. 7.	ses. far. R. Kučerová	maminky s dětmi
3. běh 14. 7. – 27. 7.	ses. far. E.Plzáková	hudební
4. běh 28. 7. – 4. 8.	br. far. L. Červenka	rodinná rekreace
5. běh 4. 8. – 11. 8.	ses. far. M. Židková	maminky s dětmi
6. běh 11. 8. – 18. 8.	br. far. O. Pellar	rodinná rekreace
7. běh 18. 8. – 29. 8.	br. far. T. Matějovský	rodinná rekreace

- je možné se přihlásit i na dva i více běhů za sebou
- více informací je možné získat ve vašich sborech a na naší internetové stránce
- uzávěrka přihlášek je 30 dubna 2012

Přihlášky přes internet na stránce http://es-chotebor.evangnet.cz (platí pro zájemce, kteří byli v posledních letech ve středisku na rekreaci)

Přihlášky potvrzené sborem, zasílejte na adresu:
Ing. Petr Černý, Na Moráni 8, 128 00 Praha 2

Rozloučení s farářem Vlastimilem Slámou
předsedou SČED a čestným předsedou SpEK

Zemřel 13. února 2012 ve věku 90 let

Vážená paní Kempe-Voglová, milí příbuzní, přátelé, bratři a sestry,

Vlastimil Sláma byl zvolen v únoru 1968 předsedou Svazu českobratrského evangelického duchovenstva. Tato organizace sdružovala evangelické faráře a farářky ke společenství, vzdělávání a ke vzájemné solidaritě a pomoci. Vznikla v roce 1952, navazovala na organizaci duchovních z doby před válkou a statečně zápolila se situací církve a společnosti pod komunistickou nadvládou. Vlastimil Sláma měl důvěru členstva pro svou bohosloveckou výraznost, osobní samostatnost a farářskou věrohodnost. Vstoupil se Svazem a s jeho výborem do období tak zvaného obrodného procesu roku 1968, pro který se vžila idea socialismu s lidskou tváří. Byla to doba větší a větší svobody i pro církev a duchovní. Avšak přepadení naší země sovětskými a dalšími vojsky 21. srpna zasadilo ránu nadějím toho roku. Vlastimil Sláma a SČED pokračovali ve svém díle a čelili omezením, která doléhala z úředních míst stále víc.

Vlastimil Sláma se angažoval ve veřejných věcech, v litoměřickém tisku, v Klubu angažovaných nestraníků, ohlásil, že se nezúčastní voleb v listopadu 1971. Vyvěsil ve sborové skříňce závažné prohlášení Synod svému národu z února 1969, vystřižené z časopisu Kostnické jiskry. Svaz duchovenstva vydal v lednu 1969 kritické Stanovisko k vnitropolitické situaci. Vlastimil Sláma je v německém překladu poslal příteli do Západního Berlína. Dne 8. prosince 1971 byl Sláma zatčen, obviněn z pobuřování a z poškozování zájmů republiky v cizině. Po uvalení vazby na bratra Slámu členové výboru přijeli navštívit paní Helenu Slámovou do Litoměřic, aby tak vyjádřili svou solidaritu s Vlastíkem a s ní. Byla to žena statečná, zásadová a rozvážná, která stála věrně po boku svého manžela. Zemřela před několika týdny a zde se s ní Vlastík, Vy a mnozí rozloučili.

Soud se konal 23. 6. 1972 v Litoměřicích a zasedání se zúčastnilo 14 farářů ze Svazu duchovenstva. Já jsem byl předvolán jako svědek a jako jednatel výboru jsem považoval za svůj úkol se předsedy Slámy energicky zastat. Rozsudek byl vyhlášen až 26. června, kdy už tam faráři nebyli. Vlastimilu Slámovi byl udělen podmíněný trest odnětí svobody na 10 měsíců se zkušební dobou tří let. Vzhledem ke zmíněným prohlášením je tomu tak, že bratr Sláma vlastně trpěl zástupně za synod a za SČED.

Vlastimil Sláma po soudu pracoval jako klimatizér v Severočeských chemických závodech v Lovosicích a farářem se stal opět až po sametové revoluci v roce 1991, a to zde v Litoměřicích. Dočkal se rovněž soudní rehabilitace.

SČED a jeho výbor po zatčení bratra Slámy vedl tehdy už bez svého předsedy svůj zápas dál, ale v roce 1974 byl ministrem vnitra rozpuštěn mezi jiným proto, že výbor odmítl zbavovat členství faráře, kterým stát odňal souhlas k výkonu duchovenské služby.

V navázání na SČED vznikl v roce 1990 Spolek evangelických kazatelů a ten se na své valné hromadě 29. ledna 2004 usnesl jmenovat Vlastimila Slámu svým čestným předsedou. Byl to výraz vděčnosti farářů a farářek za život a dílo Vlastimila Slámy, za jeho statečné postoje, když byl předsedou SČED, za jeho svobodu a trpělivost v době, kdy nemohl být farářem, výraz vděčnosti za to, že byl zastáncem svých kolegů a kolegyň a že byl nositelem důstojnosti kazatelské a pastýřské služby evangelického faráře.

Vážená paní Kempe-Voglová, milí příbuzní, přijměte, prosíme, projev účasti Spolku evangelických kazatelů nad odchodem Vašeho tatínka a dědečka. Věříme, že on a jeho manželka jsou skryti ve věčném životě v království nebeském.

Jan Čapek
člen výboru SpEK
V Litoměřicích 18. února 2012

Recenze

Petr Melmuk: DĚJINY TEXTU A DOBY STARÉHO ZÁKONA. Vydal Husův institut teologických studií. Praha 2011, 96 stran, 98 Kč. ISBN: 978-80-904964-2-2.

V závěru roku 2011 (téměř jako vánoční dárek) se na knižním trhu objevila sličná brožovaná publikace ve fialové vazbě a formátu A5, ze které budou mít radost zejména studenti prvních ročníků teologie (Starého zákona). Autorem je absolvent Komenského evangelické fakulty a činný farář ČCE dr. Petr Melmuk, který působí rovněž jako pedagog HTF UK Praha a Husova institutu teologických studií. Ten připravil učebnici k předmětu, který na obou školách již několik let učí. Nečiní si vyšších ambicí než poskytnout (nejen studentům) stručný přehled poznatků ze dvou úvodových starozákonních podoborů: dobového pozadí a literárního úvodu. Z toho důvodu je učebnice rozdělena na dvě části: Dějiny starozákonního textu (40 stran) a Dějiny starozákonní doby (45 stran). Každá část má pět kapitol, resp. věnuje se pěti tématům. A každá kapitola (téma) má stejnou strukturu: úvod, celkový přehled tématu, podrobnější informace a soupis příslušné české, německé a anglické literatury. Nadpisy jednotlivých odstavců a klíčová slova jsou zvýrazněny. Z formálního uspořádání poměrně výrazně vysvítá, že autorovi leží na srdci zejména přehlednost a srozumitelnost předkládané látky. A to je také vedle stručnosti základní charakteristikou Melmukovy knihy.

Sympatické na ní je však zejména to, že cílí na studenty, a to konkrétně na studenty, kteří se s teologií setkávají na fakultě vůbec poprvé. Jim předkládá základní a fundované informace. Nepředpokládá žádné predispozice, nechce ohromovat rozsáhlými teoretickými znalostmi ani vstupovat do odborné diskuse. Je to skriptum, tedy učebnice v pravém slova smyslu, která chce přístupnou formou a přehledně roztřídit, tj. uspořádat informace, které jsou sice známé, ale dnes již obtížněji pro řadu studentů dostupné. Vedlejším produktem této snahy je uvedení do základní odborné terminologie k předmětu. Na několika místech Melmuk svou knihu také obohacuje o některé (již standardní) aktuální údaje ze současné literatury (na str. 71-84), které od ostatního textu graficky odlišuje (tučnou kurzívou).

Encyklopedičností své učebnice navazuje Melmuk zejména na stále výbornou Bičovu knihu „Ze světa Starého zákona“ (příp. „Palestina“) a Kubáčova skripta „Úvod do hebrejského textu Starého zákona“. Důrazem na reálie a poučenou reflexí dobových souvislostí vypovídají Melmukova skripta o jeho odborné lásce – dějinách a archeologii. Poměrně dlouhá souvětí zase prozrazují vliv literatury z německého prostředí, jíž je Melmuk formován.

Solidní práci s mnoha fakty a pro studium Starého zákona užitečnými detaily jistě ocení nejen studenti, ale i laičtí čtenáři Starého zákona. Lze jen doufat, že Melmukova kniha snad studentům zabrání připravovat se na zkoušky z pochybných zdrojů. Vyjadřuji zde vděčnost všem, kdo se o vznik této užitečné publikace postarali. A přeji Melmukově knize, aby se stala praktickou učebnicí, ke které se student (její čtenář) bude rád vracet i po uplynutí svého studia. Svou srozumitelností a přehledností k tomu má dobré předpoklady.

Knihu je možno získat buď v Husově institutu teologických studií www.hits.zde.cz, nebo na tel. +420 233 371 541.

Jiří Beneš

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 13. března od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu na téma **"Rozvoj, nebo development? (Praha a její příroda - pro občany, nebo pro developery?)"** s úvodním slovem Mgr. Ondřeje Mirovského, zastupitele MČ Praha 7.

(JNe)

Učitel, básník a redaktor
Josef Baštecký

(1844 v Libiši - 13. 3. 1922 v Pusté Rybné)

Byl synem učitele a sám jako církevní učitel působil v německé škole v Habřině u Litoměřic, ve Velkém Újezdě u Mělníka, ve Sloupnici a v Praze u Klimenta. 1868 se stal správcem, jednatelem a korektorem nakladatelství Spolku Komenského, 1892 rovněž vypomáhal jako katecheta klimentského reformovaného sboru. Ve spolupráci s reformovaným farářem L.B. Kašparem (1837-1901), který spolek vedl, se věnoval literatuře. Žil chudě a také tak dožil na faře svého bratra Bohumila Ivana (1856-1943), rovněž básníka, v Pusté Rybné u Poličky.

Napsal "Vínek z květů sionských" (1866), "Zlatá zrnka" (1870), "Perličky" (1873), "Dvanáct písní školních" (1878), "Deset písní ke slavnostem výročním" (1878), ale známější je "Lyra sionská" (1871 a 1876), "Písně cestou života" (1873 a 1890 spolu s Kašparem), kde jsou jeho texty a překlady z němčiny a angličtiny. Podobně je tomu ve "Zpěvníku žalmů a písní duchovních" (1877). Jeho příspěvky bychom našli rovněž v almanachu "Biblí k svobodě" (1881).

Redigoval církevní časopisy "Česká rodina" a "Přítel dítek".

Vděčně vzpomínáme na tohoto skromného a pilného pracovníka, bez jehož tvorby si minulé generace nedokázaly církevní zpěv dobře představit. Některé jeho písně a překlady ovšem zpíváme dodnes.

Lásko věčná, čistá,
Ježíši můj,
naděje má jistá,
jen vždy při mně stůj!
Když tíží mě
hříchů mých břímě,
vléváš v duši moji
útěchy sílě.
Ó Jezu milý,
naděje má,
veď mě šťastně k cíli,
tam v sídla svá.

(Volně přel. podle Louisy v. Hainové)

Bohuslav Vik

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát brněnský

Českobratrská církev evangelická

Boskovice – Ne 9.30 h
Hybešova 9, f. Marek Zikmund
Brno-Husovice – Ne 9 h
Netušilova 720/26, p. Brno 14, f. Štěpán Hájek
Brno-Židenice – Ne 9 h
Konečného 6/8, p. Brno 15, f. Pavel Kašpar, f. Romana Špačková
Brno I – Ne 8.30 h + 10 h
Opletalova 600/6, p. Brno 2, f. Jiří Gruber, f. Olga Tydlitátová
Brno II – Ne 9 h
Lidická 719/79, f. Jaroslav Vítek, f. Ondřej Kolář
Břeclav – Ne 8.45 h
nám. Svobody 2056/14, a f. Jarmila Řezníčková
Dambořice – Ne 9 h
Dambořice č. 73, f. Jana Gruberová
Heršpice – Ne 9.30 h
Heršpice č. 117, p. Slavkov, f. Jarmila Řezníčková
Hrabětice – Ne a c 9 h
Šanovská 304, a f. Ondřej Titěra
Hustopeče u Brna – Ne 10 h
Masarykovo nám. 390/4, a f. Ondřej Macek
Klobouky u Brna – Ne 9.30 h
Brněnská 30/218, f. Luděk Korpa
Miroslav – Ne 8.30 h a 17 h
Husova 67/44, f. Ondřej Titěra
Moravská Třebová – Ne 9 h
Svitavská 961/40, f. Alois Němec
Nikolčice – Ne 8.15 h
Nikolčice č. 70, a f. Luděk Korpa
Nosislav – Ne 9 h (nešpor-zima 14 h, léto 18 h)
Masarykova 156, f. Ondřej Macek
Olešnice na Moravě – Ne 9 h
Rovečínská 131, f. Olga Smrčková
Prosetín u Bystřice n Pernštejnem – Ne 9,30 h
Prosetín u Bystřice n Pernštejnem č. 44, f. Jaroslav Coufal
Rovečné – Ne 9.30 h
Rovečné č. 174, f. Ondřej Ruml
Silůvky u Brna – Ne 8.30 h
Kopaninky 184, f. Martina Kadlecová
Svitavy – Ne 9.30 h
Poličská 3, f. Filip Keller
Vanovice – Ne 9 h
Vanovice č. 60, f. Pavel Freitinger, f. Lenka Freitingerová
Veselí – Ne 9 h
Veselí č. 21, p. Rovečné, a f. Ondřej Ruml, j Martin Litomiský
Znojmo – Ne 10 h
Rudoleckého 928/15, f. Jana Špinarová

Církev bratrská

Brno Betanie – Ne 10.30 h
Kamenná 1, a 1. k Jiří Lukl, 2. k Aleš Kratochvíl
Brno Kounicova – Ne 9 h
Kounicova 15, k Jan Asszonyi, 2. k Jakub Škarvan
Brno Královopolská – Ne 10 h
Královopolská 810/74, Brno Žabovřesky, k David Kubíček
Kyjov – Ne 9.30 h
Urbanova 716, k Mirko Tichý
Letovice – Ne 9 h
Okružní 13, k. Zbigniew Lipus
Třebíč – Ne 9.30 h
Kpt. Jaroše 638/7, k Karel Šustek

Evangelická církev metodistická

Archa Brno – Bystrc - Ne 9 h
Lýskova ul., f.Jana Křížová

Bratrská jednota baptistů

Blansko – Ne 9 h
Svatopluka Čecha 11, k. Michal Petratur
Brno – Ne 9 h
Smetanova 20, k. Pavel Coufal

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2012

14. března 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. března 2012

Z obsahu

* *Živost a životnost biblických příběhů*
* *Běda mně, budu-li mlčet*
* *Kříž*

Poselství k neděli Laetare

Je každé kázání evangelia užitečné?

Fp 1,15–21

Kážeme evangelium vhod i nevhod? Apoštol Pavel to dělal. Všude, kam přišel, měl radostnou zvěst na rtech. A jeho zvěstování nebylo bez odezvy. Apoštolovo nadšení pro hlásání evangelia ho dovedlo až do vězení. Ale evangelium to zastavit nemohlo. Jsou tu mnozí jíní, kteří slyšeli a zvěstují dál.

Jedni to činí z lásky k apoštolovi, protože poznali Ježíše Krista jako mesiáše, spasitele a vědí, kým Pavel je. Jsou tu však druzí, kteří zahlédli v evangeliu příležitost k prosazení sebe sama, příležitost snadné obživy, nebo protože snad závidí apoštolovi, co pro evangelium dokázal.

Bůh dokáže mnohé. Apoštol Pavel je přesvědčený o tom, že jakékoliv kázání evangelia si Bůh nakonec obrátí v dobré.

Přemýšlím o tom, jak zvěstuji já. Jaké jsou mé pohnutky. Mám před očima „apoštoly" naší doby, jako byli Matka Tereza nebo Bruce Olson... – Bručko… a nakonec sebe. Mé zvěstování a služba nepřináší takový užitek. Ovšem jako oni i já následuji Krista. Jdu za ním, protože vím, že mě zachránil z nicoty a o to se chci rozdělit s druhými. Ne vždy to dělám dobře, ne vždy vidím ovoce. Mám s tím proto přestat? Nebyl bych pak právě takovým vypočítavcem, jako byli ti, o kterých mluví Pavel? Věřím, že přes moji nedokonalost si můj život, moje zvěstování může Bůh použít pro to, aby radostná zpráva evangelia přinesla ještě mnohý užitek tady na zemi.

Martin Švehla,
2. kazatel ECM Horní Počernice,
student ETF UK

Terezínský památník - viz str. 2

Chceme mít jasno

Nebudete mít ve své víře jasno, pokud budete v zajetí domněnky, že ve víře jde o něco tajemného a v každém případě nejasného. Není to pravda. Písmo svaté, které o Bohu a víře svědčí, je matematicky přesné v tom, jak ukazuje k jedinému člověku, jenž nám všem pomůže k vysvobození v životě i ve smrti. To mluvíme o křesťanské víře, která ovšem není tak jasná jako islám, jenž ji shrnul do určitých povinností a postojů. Křesťanská víra nepřikazuje, kdy máme sedět nebo vstát nebo co máme jíst a pít, nelze ji označit jako něco. Samo okolí, ulice ji pojmenovala jako vztah k osobě – vzpomínáte si, že to bylo hned zpočátku v Antiochii syrské, kde učedníci byli nazváni Kristovci, křesťany. Jméno Krista, vzývané, oslavované v písních se dostalo až k lidem na ulici. To je pro nás neobyčejně významná zpráva, která nás nutí odstranit ze svého pohledu víry všechno ostatní a ovšem i Boha, Hospodina, jehož ctila a vzývala židovská synagoga. Snažte se mi rozumět: Bůh poslal svého Syna na svět, abychom v něm měli vykoupení a odpuštění hříchů. Kde se to děje, tam jsme „v království milovaného Syna" (Ko 1,13,14). Slyšte: my, křesťané, žijeme v království Božího milovaného Syna, Ježíše Krista. V pohledu víry ve vykoupení a odpuštění je Syn první na řadě a jediný ve významu, ač je to Otec, který vyvoluje a posílá Syna a nikdy naopak, a je to Otec, kdo zplodí Syna ze své podstaty. Konečná hierarchická skutečná nadřazenost patří Bohu Otci.

Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen ty i dům tvůj – tento výrok z úst apoštolů Pavla a Silase ve Filipech na druhé misijní cestě (Sk 16,31) může dobře označit obsah celého Nového zákona i celého Písma. Jméno Ježíše Krista je v něm naprosto dominantní, bez konkurence. Věřící věří v Pána Ježíše, chodí s ním, jsou s ním a chtějí být s ním. Všechny životní trampoty a strázně překonávají nebo se s nimi smiřují, protože nejsou na ně sami. Apoštol Jan za ně vyslovil, kam až sahá jejich víra: kdo věří v Krista, má život věčný – ne až potom, už teď. A přece je tu ještě jeden nepřítel, smrt. Pro toho, kdo věří a chodí s Ježíšem v jeho světle, chmurný portál smrti zrazuje sám sebe, otevírá se, neboť se přiblížil Silnější, který je s tebou, s věřícím. Stále se vezeš.

To už jsme si odpověděli na otázku, kde je teď moje zemřelá žena. Když jí smrt zavřela oči a zastavila srdce, vypadalo to tak, jako by už nikdo nemohl smrti překazit, aby dokončila své dílo. Z krematoria mi poslali její popel v urně řádně evidované, jako na potvrzení, že zemřelá je stále v rukou nepřítele. Biblické zprávy v té věci (1 a 2 Te a 1 K 15) nehledají pro naše zesnulé útěchu v tom, že „jsou v Božích rukou", nýbrž uvažují o jejich cestě s Kristem tak podrobně, že se čtenář táže, má-li je brát vážně a pak také: má to apoštol z přímého zjevení, nebo ze svého myšlení víry?

Soudím, že myšlení víry umí rozvinout základní věty křesťanského vyznání a jejich základu se nevzdálit. Správnost tohoto domýšlení zjistíte tak, že jeho výsledek vyslovíte paralelně se základní větou vyznání, a nevznikne mezi nimi žádný nesoulad. Víra nejen věří, také myslí. Tomuto myšlení poskytuje Písmo směrnice, aby nesklouzlo do náboženského blouznění. Příklad myšlení víry nám podal apoštol Pavel, jenž jednu chvíli ve vězení, z něhož by nemusel vyjít, uvažuje takto: touží odejít a být s Kristem, ale vidí, jak potřebný je pro zvěstování evangelia v Makedonii. Zůstal tedy, aby byl ku prospěchu a k radosti filipských věřících. V obou případech jde mu o Krista nebo o jeho evange-

Dokončení na str. 2

Aktualita

Virtuální spirála

S přibývajícím časem narůstá nesmírný počet veškerých omezení a smluvních vztahů ohledně využití sociálních sítí aj. webových stránek. Lidé se tak dostávají do větších a větších závislostí ohledně využívání virtuálního prostoru.

Právě přítomnost ve virtuální spirále oddaluje společnost od reality, dokonce ničí lidské osudy a životy. Již bylo mnoho sebevražd z tzv. kyberšikany. Elektronický svět je dobrým společníkem při adresném a zodpovědném užívání, ale při nezodpovědném užívání může způsobit chaos a úpadek v osobním i profesním životě.

Již ve světě existuje "předražená" odvykací kúra ohledně závislostí na internetu. Z lidského neštěstí se bohužel vytvářejí podnikatelské záměry, vždyť jsou velmi výnosným byznysem.

Virtuální spirála se jeví jako Pandořina skříňka, a proto je na současné společnosti, aby uvažovala o všech okolnostech, co se týče využití virtuálního světa.

Václav Kovalčík,
Náchod

Zaostřeno na blízko

Není křesťan jako křesťan

Možná, že namítnete: co je to za otázku? Na lidech přece nezáleží, vzorem nám má být jen Kristus. Ale když pak slyšíte ve zprávách, že nějaký křesťanský fundamentalista z Norska povraždil tábor mládeže, jen žasnete. Co na tom, že do sboru nechodil? Co na tom, že tamějším protestantům nemohl přijít na jméno? Veřejnosti je to myslím jasné.

Naštěstí pro nás věřící společnost prozatím vyhodnotila výše uvedený ostudný čin jako akt psychicky narušeného jedince, který nesprávně pochopil náboženství. Nicméně, jakmile jsem se dozvěděl, že prý šlo o křesťana, tak jsem očekával, že jej jeho domovský sbor okamžitě vyloučí, anebo že někdo dementuje, že členem sboru byl. To se bohužel nestalo. A tak jistá pachuť z víry v lidech přece jen přetrvávala.

Jak ale odlišit čin jedince a čin celku? Není přece křesťan jako křesťan! Starozákonní lid úzkostlivě dbal na čistotu svého společenství, protože hřích jednoho člověka mohl dopadnout na všechny.V kontextu Kristovy milosti jsme křtem zbaveni těchto hříšných pout, ale je správné nechat znevažovat důstojnost Církve, která reprezentuje vůli Boha na Zemi?

Toto vše je podnětem k zamyšlení nejen pro církev v Norsku, ale i pro nás. Domnívám se, že jsme často haněni pro věci, které jsme nespáchali a ani neschvalovali. Většinou jsou v médiích slyšet názory jedinců, ale hlas církve jako celku odeznívá do neznáma.

V minulosti jsem i já nesprávně odsuzoval jiné církve na základě konání konkrétního jedince. Zrovna nedávno jsem měl možnost pozorovat jednoho heretika - sektáře v jednom jím narušeném občanském sdružení, který se bez jakéhokoliv teologického vzdělání a pověření deklaroval jako pastor letničního Křesťanského společenství. Po nějaké době mě však evangelický farář upozornil. "Ale to je divné, letniční v tomhle většinou mají disciplínu, raději si to ověř." A tak jsem napsal na radu KS. A odpověď: dotyčný nebyl pastorem a ani nebyl pověřen k vedení domácí skupinky s odůvodněním, že v něm pastýřské poslání musí teprve uzrát.

Od té doby jsem raději v soudech opatrný. "Nesuďte, abyste nebyli souzeni" platí zejména na soudy kolektivní. Hodně lidí si dává pozor na to, co řeknou, aby se nedotkli nějakého konkrétního jedince. Ale když se hovoří o těch druhých všeobecně anonymně, jako by bariéry vyjádření a výroků padaly.

V této souvislosti, necitujeme-li Boží Slovo, zdržme se ukvapených výroků na cikány, židy, muslimy, homosexuály, rusáky, Američany a kdovíco ještě. Bible říká jasně, kdo koná špatně, a my to víme. Raději však dbejme na čistotu vlastního společenství, unávejme pokoru a kázeň. Jen tak může církev znovu nabýt společenské úcty, která vyplývá z jejího poslání.

Ivo Kraus

Z církví doma i ve světě

Luteráni pomáhajú Haiti

(www.elca.org). Záväzok Evanjelickej luteránskej cirkvi v Amerike k Haiti sa pomaly začína napĺňať. 2. februára bolo slávnostné stretnutie v dedine Gressier, ktorá bola v roku 2010 postihnutá zemetrasením. V rámci projektu Svetového luteránskeho zväzu sa tu v roku 2012 postavia obydlia pre 1200 ľudí. Evanjelická luteránska cirkev v Amerike podporila projekt za 3,5 mil. dolárov. Jej pomoc nezostáva iba v rovine financií. Úzko spolupracuje s Luteránskou cirkvou na Haiti pre pomoc postihnutým, zriadila dve sanitné miesta v Gressier a blízkom Sapolille. Pomáha dodávať čistú vodu a základné sanitné prostriedky pre 17 000 ľudí, a tak zamedzuje šíreniu cholery. Projekt novej dediny má byť ekologický. Postaví sa 200 domov, ktoré budú fungovať na solárnu energiu. Súčasťou priestorov bude aj detské ihrisko a multifunkčné spoločenské centrum. „Sme cirkvou, ktorá je hlboko zakorenená v Božej misii na obnovu spoločenstva," povedal reverend Rafael Malpica Padilla, výkonný riaditeľ svetovej misie Evanjelickej luteránskej cirkvi v Amerike. Pokračoval: „Tento projekt „je znakom nádeje, pokusom ponúknuť nový začiatok pre rodiny, ktoré stratili svoje domovy pri zemetrasení. Nie je izolovaný od ďalšej práce, ktorú koná Luteránska cirkev na Haiti."

Církevní experti uvítali postoj Evropské rady k eutanázii

Štrasburg, Francie (ENI news). Církevní zástupci vyzývají křesťany, aby se znovu zamysleli nad tématem eutanázie po tom, když Evropská rada složená ze čtyřiceti sedmi členů přijala nové usnesení. „Je důležité, aby lidé souhlasili se stejným formulováním definic," řekl Richard Fischer, výkonný tajemník Komise pro církev a společnost Konference evropských církví. „Je zároveň potřebné jasně odpovídat na konkrétní otázky lidí, když se ptají, co by se jim mohlo stát v určité situaci. Lidé si často pletou eutanázii a asistovanou sebevraždu s jinými zákroky, ty jsou však v praxi různých evropských zemí rozdílné," konstatoval francouzský luterský farář. Usnesení z 25. ledna odsuzuje eutanázii, ale podporuje přání pacienta, jak by se s ním mělo zacházet v případě zdravotních komplikací (odmítnutí lékařské pomoci atd.) a udělení plné moci podle výběru pro pacienty, kteří čekají na smrt.

Prezident Svetového luteránskeho zväzu zaslal pastorálny list evanjelikom v Nigérii

Ženeva (LWI). Prezident Svetového luteránskeho zväzu biskup Munib Younan (Munib junan) vyzval dva milióny evanjelikov v Nigérii, aby pokračovali v boji za spravodlivosť uprostred extrémistického násilia voči kresťanským a moslimským zborom. Podľa mediálnych správ bolo od Vianoc veľké množstvo veriacich zavraždených. Vraždy zrejme vykonala islamistická skupina Boko Haram. V jednom pastorálnom liste zo 16. januára adresovanom Evanjelickej cirkvi v Nigérii vyzval biskup Younan (junan) cirkvi, aby naďalej pracovali na odpustení a zmierení v nepokojmi otrasenej krajine. „Zostaňte vytrvalo vo svojom povolaní. Prinášajte Božiu lásku všetkým ľuďom. Prekonajte zlo dobrom, aby extrémizmus nedostal žiadnu šancu...," napísal v pastorálnom liste Younan.

Ekuména vo svete

Bez falešné ctižádosti

(Z německého protestantského měsíčníku Chrismon 2/2012)

„Vždy bych řekl jen, že něco umím lépe. Nikdy, že jsem lepší," zdůrazňuje Wolfgang Huber. Zredukování člověka na jediný aspekt podle něj „neodpovídá plnosti našeho lidství".
Redakční rozhovor s biskupem Huberem, který do roku 2009 stál v čele rady Evangelické církve v Německu (federace německých protestantských církví) a nyní je členem Německé rady pro etiku, a s Ines Geipelovou (za komunistů vrcholovou sportovkyní, nyní pedagožkou na herecké akademii) stojí stejně jako celé únorové číslo celoněmeckého protestantského měsíčníku Chrismon ve znamení protestantské postní akce „7 týdnů bez", tj. 7 týdnů bez falešné ctižádosti (blíže viz www.7-wochen-ohne.de). Dodejme, že jeden z nejznámějších českých trestně-právních případů poslední doby (vražda Václava Kočky mladšího Bohumírem Ďuričkou) vznikl z hádky, kdo z obou zúčastněných je „lepší člověk". Mezi církevníky se ctižádost jevit se lepším člověkem (vyjádřeno po pavlovsku: lepším „starým Adamem") namnoze projevuje kontrastním vyzdvihováním vlastních historických zásluh …
Téma „plnosti lidství" se v obměně vrací, když Geipelová přiznává fobii z víceúrovňových parkovišť, Huber pak nešikovnost v řemeslnických a domácích pracích. (V tuzemsku býval, co pamatuji, dáván začínajícím kazatelům za příklad ten či onen, co dokázal „zastat zednickou". Toto letité převracení profesních a lidských priorit se pamětníkům zpřítomnilo v plné absurditě zcela nedávno, když se o zesnulém Václavu Havlovi starousedlíci od Hrádečku do médií vyjadřovali jako o „nešikovi" …)
Po připomenutí ideologického zneužívání dětí ve východoněmeckém sportu Geipelová prohlašuje, že v honbě za efektivitou se nyní znevolňujeme sami: „Málokdy existovala generace tak ochotná nechat se zneužít jako ta současná ..." Huber přitakává: „Všední den dětí nesmí být skrz naskrz naplánován … Život dětí nesmí být od počátku zredukován na jejich užitnou hodnotu." A v souvislosti s postní akcí, která byla zahájena ranními bohoslužbami ve Frankfurtu v neděli 26. února 2012, upozorňuje na smysl dobrovolných (sebe-)omezení: „Spor o ochranu neděle … je koneckonců sporem o čtyřiadvacetihodinovou disponibilitu člověka pro práci a spotřebu." (Doplňme: v tuzemsku se žel – na rozdíl od Německa nebo Slovenska – žádný veřejný spor o ochranu neděle nevede.)

František Schilla

Chceme mít jasno

Dokončení ze str. 1

lium. Přečtěte si ten oddíl Fp 1,21-26, jímavě dokládá apoštolovo myšlení víry, které obsahuje jeho život i smrt. Opakujeme svou otázku: kde jsou ti, kdo právě zesnuli? V 1. listu Tesalonickým v dlouhém odstavci ve 4. kapitole apoštol píše: „Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu." Další slova však naznačují, že by jejich definitivní úděl mohl nastat teprve při příchodu Páně. Do té doby – teď mluví naše myšlení víry - budou v čekárně bez Pána? Je studené to naše myšlení a je v rozporu se zjeveným učením apoštola Jana, že věřící je s Ježíšem tak spojen, že ani smrt nemůže na tom nic změnit, což se nám jeví jako jasné sdělení, že věřící nebudou na Ježíše někde čekat, vždycky budou s ním, nikdy nebudou sami. Proto zvedáme hlavu od prachu, od urny, od hřbitova, své zemřelé máme blízko, tak blízko, jak je nám blízko Ježíš, s nímž přebývají bezprostředně. Když v něho věřili, byli v učení, poznávali ho prostřednictvím jeho slova a jeho prostředníků - církve a jejích služebníků. Nyní se s Ježíšem drží za ruce nebo jsou v jeho náruči. Jsou nám tedy tak blízko jako je nám Ježíš, jenž nás slyší, když s ním nebo o něm mluvíme. Slovo je jediné, které proniká odtud tam. Není to možnost, abychom i my mohli mluvit ke svým zesnulým?
Ta blízkost, o níž raději myslíme a mluvíme, je opakem důkladně provedeného vzdálení: úmrtní list s razítkem, řádně uzavřený hrob betonem nebo těžkým kamenem a na něm jméno na důkaz, že zesnulí nepatří nám, ale sami sobě nebo smrti. Což jste neslyšeli z řídící věže: Ztratila se z obrazovky! Musíte si zvyknout žít bez ní. A vskutku, je to tak, vidíme na každém kroku, že jí není, ale a přesto Písmo nám zjevuje, že nejenom bude, už je, ale jiným způsobem bytí v novém těle, které slyší a vidí, je s Ježíšem. Proti všemu opačnému zdání panuje ŽIVOT.
Dospěli jsme ke konci svého hledání jasnosti o údělu našich zesnulých. Měl jsem na tom konkrétní osobní zájem. Ptal jsem se, kde je moje žena: tady se mnou není, tam taky není, hrob je prázdný, v urně mám jen trochu jejího popela. Je s Ježíšem a očekává vzkříšení všech v den D.
Naši zesnulí věřící jsou nám blízko, protože jsou s Ježíšem. Věříme, že vidí a slyší, i když nemohou zasahovat do našich věcí (L 16,26). Chcete-li se s nimi „stýkat", nezapomeňte, že ještě blíž máte své drahé příbuzné, bližní i blízké, kteří první a právem očekávají od vás slovo lásky i užitečného vzdělání. Takové slovo, promluvené nebo odeslané včas, je jako pohlazení, jehož jsme všichni potřební, teď a zde.

Josef Veselý

Vzpomeňte na největší vraždění v dějinách našeho státu!

Impuls: Pamatuj! na zmařené životy Terezínského rodinného tábora

"Je to od nás příliš daleko," odpověděla mi pracovnice jedné filmové instituce, když jsem se ptal, zda se náhodou neplánuje natočení celovečerního filmu na téma největší hromadné vraždy československých občanů v dějinách, totiž likvidace Terezínského rodinného tábora v Osvětimi v roce 1944.
Jak to myslíte, "daleko", zeptal jsem se. Po celém západním světě se točí tolik filmů na téma holokaustu ve všech jeho fázích od nástupu nacismu přes transporty, koncentrační tábory, pochody smrti až po repatriace a následky holokaustu do dnešních dnů, česká kinematografie přitom vůbec není pozadu, od roku 1945 až dodnes se natočila celá řada zajímavých snímků s touto tematikou. Proč je to příliš daleko? "Jaksi pocitově," odpověděla. "Česká společnost to prostě nevnímá jako své současné téma." Pochopil jsem, že ta paní moc dobře ví, o čem mluví, a zamrazilo mě. Podobnou reakci jsem ke svému zklamání obdržel téměř od všech organizací, které mají s tematikou holokaustu něco společného.
Naše generace (narozená v šedesátých letech) se ve škole o holokaustu nedozvěděla, židovská otázka byla tabu a pokud byla naznačena, obdržela okamžitě záporné znaménko komunistického antisemitismu. Důsledek je ten, že většina lidí v této zemi dnes vůbec neví o tom, že v Osvětimi-Birkenau došlo v roce 1944 k největší masové vraždě našich spoluobčanů v dějinách tohoto státu, která mnohonásobně svými počty obětí převyšuje vyvraždění Lidic a Ležáků za II. světové války nebo dokonce i te-

Dobová fotografie

roristický útok na WTC v New Yorku 11. září 2001!
Impuls PAMATUJ! usiluje o to, aby se v naší společnosti začala nově připomínat tato největší masová vražda v našich dějinách, a to těmi nejdůstojnějšími formami jako jsou smuteční oznámení, přednášky, besedy, koncerty, divadlo, promítání filmů, literární večery, pietní akce, smuteční bohoslužby atd. Jsme si vědomi, že Židovská náboženská obec, Terezínská iniciativa a Židovské muzeum své vzpomínkové akce samozřejmě mají. Tato iniciativa do nich nijak nezasahuje. Jejím cílem je probudit většinový "zbytek společnosti" z letargického spánku a vybídnout ty, jejichž rodiny nebylyly postiženy holokaustem, aby vyjádřili své znepokojení, smutek, lítost a soucit se spoluobčany, kteří jakožto nevinní lidé byli bezdůvodně zavražděni. Jejich množství je srdceryvně obrovské.

Impuls PAMATUJ! na zmařené životy Terezínského rodinného tábora (TRT) vybízí ke vzpomínkovým akcím největší hromadné vraždy československých občanů v dějinách tohoto státu:
*** V noci z 8. na 9. března 1944 bylo zavražděno 3 792 terezínských vězňů včetně 256 dětí**
*** V noci z 10. na 11. července 1944 bylo zavražděno na 3 000 terezínských žen a dětí**
*** V noci z 11. na 12. července 1944 bylo zavražděno zbývajících přibližné 3 500 vězňů z Terezína**
Terezínský rodinný tábor přestal existovat (www.holocaust.cz)

Každý vážný zájemce o účast na impulsu PAMATUJ! na zmařené životy TRT obdrží podle svého zájmu:
*** Doporučený postup při organizaci vzpomínkové aktivity**
*** Seznam hraných filmů o holokaustu v rámci celosvětové kinematografie**
*** Zdroje informací o největší hromadné vraždě v dějinách naší země**

Marek Šlechta
lektor o antisemitismu a holokaustu

Nenapsané básně jsou jako neobjevená souhvězdí

70 let od smrti Rainera Marii Rilka

"Ale co vlastně jsi ty? Němec ne, i když jsi celé Německo, ne Čech, i když jsi narozen v Čechách, ještě k tomu ve státě, který předtím neexistoval. Úžasné. Nejsi Rakušan, protože Rakousko bylo a ty budeš. Nemáš vlast." Marina Cvetajevová v dopisu R. M. Rilkovi.

Společně se Stefanem Georgem a Hugo von Hofmannsthalem je Rilke jedním z velkých tvůrčích zjevů německy psané poezie našeho století a zapsal se i do historie prózy. Tento velký lyrik neudělal nic jiného, než že přivedl poprvé německou báseň k dokonalosti, prohlásil o něm rakouský spisovatel Robert Musil. Jako člověk trpěl Rilke vykořeněností, části jeho životopisu se čtou jako cestovní deník. Měl slabost pro vše aristokratické, rád pobýval na sídlech svých šlechtických mecenášů, ale úzkostlivě střežil svou tvůrčí samotu. Jeho dopisy jsou řečeno s Franzem Werfelem monology jeho samoty a zároveň básně v krystalickém stavu, umělecká díla člověka, který vše, co chce říci, dovede pouze zbásnit. Schopnost porozumět skutečnosti nepatřila k Rilkovým přednostem, proto se nevyhnul politickým iluzím a zidealizovanému vnímání světa, zejména Ruska.

4. 12. 1875 se v Praze v Jindřišské ulici narodil Sofii a Josefu Rilkovým syn René Maria. Otec byl úředníkem na dráze, matka, pocházející ze zámožné pražské německé rodiny, měla umělecké sklony a později, když už s manželem, jehož společenské postavení bylo nižší, nežila, vydala dokonce fiktivní deník.

První léta školní docházky absolvoval René v piaristické obecné škole v Panské ulici, oblíbené u vyšších vrstev německé Prahy. Pak ho rodiče poslali do vojenských škol v Sankt Pöltenu a Hranicích na Moravě. Pro chlapce to byla velká změna, protože ho matka vychovávala způsobem vhodným spíše pro dívku. Jak se s tím vyrovnal, není zcela zřejmé, dospělý Rilke sice hovořil o této době s odporem, ale mohlo jít i o jakousi sebestylizaci. Jisté je, že v roce 1891 odešel Rilke z Hranic ještě před ukončením školy na obchodní akademii do Lince, kde však nevydržel ani rok. V nastalé situaci přinesla řešení nabídka strýce Jaroslava Rilka, který přišel o oba syny, že ponese výlohy na Reného studia, pokud se synovec uvolí převzít v budoucnu jeho advokátní kancelář. Této příležitosti se Rilke dychtivě chopil, složil roku 1895 maturitu a zapsal se na pražskou universitu. Jeho pozornost však nepoutaly ani tak přednášky z práva jako spíše dějiny umění a vlastní básnické pokusy, jejichž začátky spadají patrně již do doby hostování na obchodní akademii. Mladý adept básnictví se také poprvé zasnoubil, jeho vyvolená byla neteř Julia Zeyera Valérie Davidová-Rhonfeldová, která mu finančně pomohla s vydáním jeho první sbírky. O Vánocích 1894 vyšla Rilkova básnická prvotina Život a písně, která přes jistou odvozenost prozrazuje Rilkův osobitý talent a bývá považována za dílo zahajující slavnou éru pražské německé literatury. Z autorovy druhé sbírky Obětina Lárům (1895), která dokazuje, jak byl básník se svým rodným městem spjat a že do sebe vstřebal i leccos z českého prostředí, dýchá kouzlo staré Prahy, jakou si dnes snad už ani neumíme představit, i života v jejích domech a kostelích. Ve Svatováclavské kapli žhnou karneoly, Malá Strana má svůj tichý půvab, před nádherným dómem stojí žebrák a prosí. Autor čte verše Jaroslava Vrchlického a nakonec neví, zda ho omámily ony, či vůně chryzantém. Samostatnou báseň věnoval mladý básník nejen pověstmi opředené postavě rabiho Löwa, ale i druhé pražské defenestraci.

Roku 1896 se Rilke přestěhoval do Mnichova, kde se seznámil s Lou Andreas-Salomé, spisovatelkou radikálních názorů narozenou v Rusku, s níž ho po celý život pojilo velmi těsné pouto. Na její popud si změnil první křestní jméno na Rainer a následoval ji i do Berlína. Tam vznikla na podzim 1899 údajně za jedinou noc první verze Písně o lásce a smrti korneta Kryštofa Rilka, sepsané v rytmické próze lyrickým jazykem s množstvím metafor, která se postupně stala Rilkovým nejznámějším dílem. V témže roce podnikl Rilke s Lou cestu do Ruska, při níž navštívil i L. N. Tolstého, a o rok později se tam vypravil sám. Pobyt v Rusku měl zásadní význam pro utváření jeho básnické i lidské osobnosti. "...Všechno, co se týká staré Rusi, té nezapomenutelné tajemné zkazky, mi nepřestalo být blízké, drahé a posvátné a patří navždy k základům mého života," napíše ještě necelý rok před smrtí Leonidu Pasternakovi, otci slavného básníka.

V prvním desetiletí našeho století prochází Rilkova tvorba hlubokým přerodem, jehož důkazem je i skutečnost, že básník v té době přepracoval některá raná díla. Jeho výraz se vyznačuje větším významem symbolu a novým vztahem k věcem. Ne nadarmo si autorův románový dvojník Malte L. Brigge uvědomuje, že "básně nejsou pocity, jak si to lidé myslí, ale jsou to zkušenosti". Nové pojetí básnické tvorby se projevilo jak v "Knize obrazů" (1902) tak i v "Knize hodinek" (1905) inspirované setkáním se zbožností ruských pravoslavných mnichů i "Nových básních"(1907), v nichž autor zpracovává antické i biblické motivy a zážitky z cest. Krásnou ukázkou básně o "věci" je báseň "Růžová hortensie".

Román "Zápisky Malta Lauridse Brigga" pokládaný za Rilkovo nejzávažnější prozaické dílo se vyrovnává s pocity člověka v moderním velkoměstě. Paříž, v níž se Malte ocitá, je město bídy, nemoci a utrpení, napolo stržené domy bezcitně odhalují intimní stopy života bývalých nájemníků, smrt v nemocnici, kam chodí umírat chudí, je tuctově anonymní. Protikladem tohoto světa jsou vzpomínky na Maltův dánský domov. Malte se pokouší vzdorovat odcizení a únavě životem, ale cítí, že se v něm odehrává cosi, co ho začíná ode všeho vzdalovat a oddělovat. Rilke v Zápiscích postihl situaci lidského individua ztraceného v labyrintu moderní společnosti, zejména problém odcizení, který je - i když v jiném ztvárnění - i tématem Franze Kafky či literatury ovlivněné existencialismem.

První světovou válku prožil Rilke po krátkém intermezzu ve Válečném tiskovém odboru ve Vídni jako civilista v Mnichově, a když tam byla po porážce Německa vyhlášena Bavorská republika rad, nechal se strhnout nadšením. To mu posléze vyneslo vyhoštění, ale naštěstí mu udělilo občanství Československo, a tak mohl poslední léta života strávit v klidu na zámečku Muzot ve Švýcarsku. V roce 1922 básník překonal určitý tvůrčí útlum, do něhož upadl po první světové válce, a dokončil Elegie z Duina, nazvané podle zámku jeho dlouholeté příznivkyně kněžny Marie Thurn-Taxisové, které svou šíří objímají celou duši člověka a oslovují ji hlubokými myšlenkami vyjádřenými prostými a zároveň nevšedními obrazy, a napsal i Sonety Orfeovi tematicky na ně navazující.

29. prosince 1926 básník zemřel na leukémii v sanatoriu Val-Montu. Rilkovo dílo, které se od skromných začátků vzpíná až k vrcholu Elegií z Duina, nelze pominout z vývojových souvislostí poezie nejen německy psané, ale i světové.

"Jak jako stavitelé katedrál, podobni semenům, hned vzešli a rostli a kvetli a nic nezbývalo, ... tak jsou doposud pro mne zhola nepostižitelní velcí minulí i současní básníci; za každého z nich je tu věž a zvon jeho srdce," napsal kdysi Rilke. Snad tlukot jeho básnického srdce, které prožilo a procítilo i naše problémy, zaslechneme alespoň občas i my.

Mgr. Jindra Broukalov, Ph.D.

Z dopisů čtenářů

Co řekneme dětem?

Úvaha o vzkříšení inspirovaná recenzí Pavla Říčana

Pavel Říčan upozornil v 7. – 8. čísle tohoto týdeníku na knížku Nica ter Linden „Povídá se…" a připomenul problém křesťanské výchovy i křesťanské víry vůbec. To, co psycholog a teolog Pavel Říčan pověděl, bych rád doplnil.

Ke knížce bych byl kritičtější. Když někdo vykládá starý text (v tomto případě Bibli), znamená to, že tomu textu přikládá určitý význam. A je neodpovědné (a samozřejmě neprofesionální), když nepředpokládá, že ten text by mu mohl povědět něco nového, a vykládá jej tak, aby odpovídal tomu, co si sám ví. Autor sice z jednotlivých příběhů vyvozuje určitá ponaučení a vybízí k rozhovoru, ale nepokusit se vážně vzít oddíly o Ježíšově vzkříšení je povážlivé. I dítě pochopí, že to, co v Bibli čteme o Ježíšově vzkříšení, neznamená jeho zázračné znovuoživení (resuscitaci). Potom bychom se museli ptát, kdy tedy doopravdy zemřel. Ve vzkříšení jde o víc, jde o naději člověka. Ježíš je „prvorozený z mrtvých". Vzkříšení je nejzávažnější výraz pro to, co je dostupné jen svědectvím (akt vzkříšení nikdo neviděl). Někdy se v Bibli místo o vzkříšení mluví o tom, že Ježíš byl „vyvýšen": Ježíšovým příběhem se otvírá (zjevuje) nová skutečnost, něco, co člověk běžně nevnímá, ale co přesto je pro něho rozhodující („nahoře" je obraz pro klíčovou pozici), co působí na naše srdce a mysl a provází nás až za smrt.

Tohle píši pro dospělé, pro rodiče, ale jsou to věci, které s mírným zjednodušením lze vysvětlit už dětem ze základní školy. Můžeme jim ukázat, jak pro to, co dosud není běžnou zkušeností, musíme užívat přirovnání a metafory, a jak je musíme užívat důsledně a přesně. Lze jimi vysvětlit, že ve starověku vyjadřovali lidé význam událostí tím, jakým způsobem je vyprávěli, i to, že na celý Ježíšův život hleděli očima velikonoční zkušenosti. Odrazilo se to i ve způsobu vyprávění o některých jeho zázracích. I když někdy nedovedeme přesně odlišit, co je událost a co je vyjádřením jejího dosahu, musíme přepokládat, že základem byly skutečně neobvyklé činy, jinak by se o nich nedochovaly záznamy. Pavel Říčan má pravdu: Bible nemusí být na omylu všude tam, kde se rozchází s vědeckým světovým názorem, přesněji s přírodovědným obrazem světa.

Především však děti a vnuky zaujme už to, že k takovým příběhům sami budeme přistupovat s vážností, úctou i s tušením velké naděje. Budou-li to na nás vidět, jen těžko řeknou, že vzkříšení je nesmysl.

Petr Pokorný

Co řekneme dětem? (a ne jen dětem)

Bratr Pavel Říčan v č.7-8 ET-KJ doporučuje knihy Povídá se a Král na oslu, tj převyprávění evangelijních příběhů, z nakladatelství EMAN od holandského liberálního teologa a faráře Nico ter Lindena, nejen k přečtení, ale i k přijetí toho, co se v textech objevuje. A co se tam objevuje? Cituji něco z článku br. Říčana:

* Ježíš vstal z hrobu? - nesmysl
* Jairova dcera – anorektička a Ježíš ji staví na nohy jako moderní terapeut-postav se na nohy, dokážeš to.
* Fiktivní rozhovory mezi Matoušem a Lukášem, jak oni vymýšlejí evangelijní příběhy
* předkládat předškolním a školním dětem biblické příběhy jako prostě pravdivé, včetně zázraků (a dělat z nich tak" fundamentalisty") – a vyrukovat s Lindenem teprve až začnout pochybovat a budou pro něj zralé (tedy těmto dětem asi zbořit všechno, v co věřily, vlastně zbořit to i dospělým).

Jsem dost otřesen tím, jak může být liberální teologie sebevražedná a jak to, že je ještě - v tomto případě bratrem Říčanem - doporučována. V situaci, kdy křesťanská Evropa prochází duchovní krizí, je zasazována věřícím, tímto také u nás, těžká rána zevnitř.

Myslím, že společným kořenem evropské duchovní krize je ztráta víry ve spasitelné dílo Ježíše Krista, ztráta víry v přítomnost zmrtvýchvstalého navěky živého Ježíše Krista v našem středu. Bez víry v živého Krista končí v bezvýchodnosti jakýkoliv pokus o " přitažlivější" interpretaci, o přiblížení evangelia člověku. Bez jasné orientace svědeckého ano - ano, ne - ne nemá církev budoucnost a také ani svůj smysl, neboť má být solí země. Té nemusí být tak mnoho, ale musí být "slaná". Jsem rád, že je naštěstí ještě dost těch, kteří vyznávají spolu s Janem Karafiátem ...mým jediným potěšením v životě i smrti je to, že napatřím sám sobě, ale že náležím svému věrnému Spasiteli...

Jan Trnka

Co říkáme dětem

Pokus o odpověď na otázku prof. Pavla Říčana

Profesor Říčan velmi přejně – i když s osobními rozpaky - recenzuje knihu holandského faráře Nico ter Lindena „Král na oslu", která je určena, aby zavčas otevřela oči dětem vychovávaným v církvi. Otevřela v tom smyslu, že všecko v Novém zákoně jsou jen příběhy, které ovšem mají nějaké mravní nebo náboženské poselství, jsou ale veskrze vyfabulovány jako kterákoliv beletrie. Čtenář, i dětský čtenář, má pochopit problém „příběh versus historie". Knihy nizozemského autora (krátce je zmíněna ještě jedna) jsem nečetl, ale Říčanova recenze je zřejmě výstižná, takže se po nich ani nebudu shánět. Mají být založeny na kritickém zkoumání Nového zákona. Některé příklady z nich, uvedené v recenzi, mně však svědčí spíše o bujné fantazii pana Lindena než o vědeckém myšlení. Například, že Ježíšův hrob je výmysl. Je známo, že Římané nechávali pro výstrahu zbytky těl popravených co nejdéle na křížích. Všichni čtyři evangelisté však uvádějí intervenci člena židovské velerady Nikodéma u prokurátora Piláta, který mu vydal tělo. Tady bych se odvážil domyslet „příběh", že za to třeba žádal Pilát úplatek, ale fabulace, že si to pisatelé evangelií vymysleli, aby měl Ježíš odkud vstát z mrtvých, mně připadá přitažená za vlasy. Lindenovo vysvětlení vzkříšení Jairovy dcery silně připomíná metody biblických výkladů prvorepublikové „Volné myšlenky", které pak byly s oblibou využívány komunistickou protináboženskou propagandou. Tu je dokonce představený židovské synago-

Dokončení na str. 4

Příběhy versus historie

Začala postní doba, blíží se Velikonoce. A právě na první postní neděli – Invocavit – uveřejnil ET-KJ text, který by neměl zůstat bez odezvy. Jde o recenzi Pavla Říčana na knihu holandského faráře Nico ter Lindena Král na oslu, podle které všechno to, o čem evangelisté píší, bylo trochu jinak. Evangelisté si totiž tak trochu vymýšleli a „ani je nenapadlo, že je dnes budeme brát doslova". Ale nebojme se – „i příběhy, které se ve skutečnosti nestaly, mohou vyprávět pravdu". Jde jen o to, abychom pochopili problém „příběh versus historie". Kritičtí biblisté samozřejmě tento problém nemají, ti Lindenovskou interpretaci evangelií „znají již z fakulty". Jinak je tomu ale s dětmi (právě těm je Lindenova kniha určena), evangelikálními kazateli, různými fundamentalisty a rovněž i s velkou částí tradičních evangelíků. Pro osvětu je zde tedy prostoru víc než dost, ale pozor – musí se s ní opatrně. Předškolní a školní děti by to asi nepochopily a u starších členů sboru by se zase mohlo stát, že „farář zůstane na biblické hodině sám".

Ústřední myšlenkou Velikonoc je zvěst o Ježíšově zástupné oběti na kříži a o prázdném hrobě. Podle pohledu „kritických biblistů" typu ter Lindena či Pavla Říčana je dnes ale nutné toto tradiční pojetí trochu korigovat. Jisté je podle nich jen to, že Ježíš zemřel. „Že by byl pohřben, není příliš pravděpodobné, protože byl ukřižován a ukřižovaní pohřbívání nebyli." A vzkříšení? Tak tady je třeba říci zcela jasně: Vzkříšení je „sice nemožné, ale Ježíš žije dál v příbězích". Evangelisté sice „nechali Ježíše, aby vstal z hrobu", přitom ale „moc dobře věděli, že se to tak ve skutečnosti nestalo". Podobně je tomu i s Ježíšovými zázraky. I tady je nutné realisticky vnímat rozdíl mezi tím, „co je psáno" a tím, „co se skutečně stalo". Ježíšovo chození po vodě? – To se podle Lindena stalo jen ve snu. Uzdravení posedlého v Gerase? – Mistrovský psychoterapeutický výkon. Přeměna vody ve víno? – Tam se podle všeho jen nějak pomíchaly sudy…

Díky Bohu, že konečně víme, jak to všechno bylo. Pravda přece, jak známo, osvobozuje. Jen jedna věc zůstává tak trochu záhadou. Proč se stále trápit s textem, který pravý obsah halí do matoucích fiktivních příběhů, a proč ho – místo té nevděčné biblické kritiky – jednou provždy neočistit od všeho toho literárního balastu? Neboť o to podle recenze právě jde: „Posláním Krále na oslu není nic menšího, než zachránit pro ni [dnešní generaci] evangelium." Požehnané Velikonoce!

Josef Potoček

Emil Stodola a česká evanjelická inteligencia

Štúdium historických prameňov nám osvetľuje pôsobenie mnohých skvelých odborníkov na politickej scéne. Takým bol v prvej polovici 20. storočia i JUDr. Emil Stodola (1862 – 1945) – politik, advokát, teoretik v oblasti verejnej správy, menšinovej a jazykovej otázky. Narodil sa do uvedomelej evanjelickej rodiny Stodolovcov z Liptovského Mikuláša.

Ako sám uvádza vo svojich pamätiach, už od útleho veku bol vedený svojimi rodičmi v znamení viery v Boha a pravidelnej návštevy kostola. Svoju vieru opísal príznačným spôsobom. Viera mu bola nástrojom na boj proti všetkému zlému, čo život ponúkal. Emil Stodola sa za svoj idealizmus nehanbil. Veril, že usilovnou a vytrvalou prácou môže aktívne prispieť k zmene pomerov v konzervatívnom Uhorsku a tak zlepšiť komplikované postavenie slovenskej society. Patril medzi popredných odporcov pasívnej politiky SNS, odmietal však aj neskoršiu protičeskú rétoriku katolíckej SĽS. Časom si uvedomil, že katolíci svojim presahujúcim konzervatívnym premýšľaním nedosiahli dostatočnú intelektuálnu úroveň. Nebral to však ako tragédiu, ale skôr ako výzvu do budúcna. Veril, že katolíci v demokratických pomeroch budú môcť oveľa ľahšie prijímať spoločenské zmeny a otvoriť si myseľ novým názorom.

Emil Stodola bol aktívny pri vzniku Československa. Bol signatárom Martinskej deklarácie, ktorou sa Slováci pripojili k Československu. Prvotné miesto mu patrí pri nastolovaní otázky slovenskej samosprávy v novom štáte. Je mimoriadne oceňujúce, že dokázal sa v závažných otázkach odideologizovať. Autonómiu požadoval z verejno-správneho hľadiska. Neskôr sám zdôrazňoval, že autonómiu nepotrebuje slovenský národ, ale všetci ľudia na Slovensku bez rozdielu na národnosť. Uvedomoval si, že 1000ročný odlišný vývoj od Česka mal na svedomí vytvorenie vážnych diferencií. Svojim neoblomným autonomizmom si však narobil aj veľa odporcov.

Výrazným medzníkom bol rok 1925, kedy sa konali voľby do parlamentu. Evanjelické elity v historických zemiach si uvedomovali, že za sedem rokov existencie republiky je slovenský autonomizmus vážnou témou a treba sa ňou seriózne zaoberať. Redakcia Kostnických jisker dala preto priestor významnému českému pedagógovi a spisovateľovi Františkovi Loubalovi, aby vyjadril svoje názory na autonomizmus. V súvislosti s tlačovým orgánom SNS - Národnými novinami - sa k nemu vyjadril v tom zmysle, že stranu a noviny „zakotvil jiný evangelík dr. Em. Stodola, jeden z nejvážnějších lidí a politiků slovenských vůbec, třebas přesvědčení samosprávního, ale poctivého. Svoji dosti dobrou orientaci strana ztratila, jakmile se dr. Em. Stodola předsednictví ve straně vzdal a odešel do politického ústraní a věnuje se práci právně vědecké.“ Nebolo to prvýkrát, keď Loubal oceňoval jeho osobné a odborné kvality. V roku 1928 bol obnovený časopis Hlas a v ňom musel opäť obhajovať svoje sympatie k Emilovi Stodolovi: „Neustanu tvrditi, že jediným ideovým autonomistou je na Slovensku dr. Emil Stodola, kdežto všichni ostatní jsou více méně autonomisti konjukturální.“ Emil Stodola bol pre neho „svědomitý vůdce“.

Redaktori Kostnických jisker pokračovali v diskusii. Podujali sa vytvoriť anketu zameranú na slovenskú otázku. Víťazstvo katolíckej HSĽS brala redakcia ako víťazstvo opozičného zmýšľania Slovákov a dožadovania sa autonómie. Do tejto roviny sa snažili vsunúť aj protičeské, ba až čechofóbne premýšľanie všetkých voličov oboch autonomistických strán. S istou dávkou rozhorčenia redakcia konštatovala, že protičeská nálada prenikla i medzi erudovaných slovenských evanjelikov. Preto sa rozhodli ich vyspovedať v problematike čechofóbie, slovenského autonomizmu a vstupu HSĽS do vlády. Jedným z prispievateľov bol aj Emil Stodola, ktorý sa vyjadril v tom zmysle, že otázka autonómie sa nemusí dotýkať nijakým spôsobom postavenia národa. Argumentoval tým, že na svete je mnoho krajín, ktoré pozostávajú len z jedného národa (Nemecko), ale kvôli špecifickým geografickým, hospodárskym a kultúrnym odlišnostiam sú tieto regióny autonómne spravované. Stodola sa však snažil vžiť aj do postavenia tých, ktorí na Slovensku Čechmi opovrhovali. Nepremyslená unifikácia a neuvážený centralizmus boli podľa neho chyby, ktoré do istej miery oprávnene zdvíhali protičeskú atmosféru na Slovensku.

Stodola udržiaval pomerne blízke priateľské kontakty s viacerými českými intelektuálmi. Takým bol aj Karel Kálal, ktorému často chodil mráz po tele, ak počul slovo autonómia. Stodolovi vytýkal, že od vzniku republiky sa dôrazne neohradil proti maďarskej iredente: „Nic takového neřekl přítel můj. On první slovo pronesl: autonomie!“ Kálal však pochopil neoblomný Stodolov idealizmus, akúsi silnú vieru vo svoje konanie: „Na konci války přicházeli ke mně někteří pražští úředníci a žádali, abych jim vyjmenoval Slováky způsobilé pro vyšší centrální úřady; [...] v řadě byl vždy i dr. Stodola. Zkrátka muž výborný.“ Praha však odmietala dosadiť slovenských autonomistov do vyšších úradníckych pozícií. Kálal si to plne uvedomoval a bolo mu Emila Stodolu i ľúto. Z dejín by sme sa však mali ponaučiť - Stodola by mal byť vzorom aj pre dnešných ľudí – nikdy nás nemôže nič zlomiť na ceste za napĺňaním svojich snov, každé odmietnutie má byť novou výzvou.

Lukáš Krajčír

Literatúra:

KRAJČÍR, Lukáš. Emil Stodola a samospráva Slovenska (1919 – 1929). Koncepcie, predstavy a diskusie. Bratislava: Univerzita Komenského, 2012.

KRAJČOVIČOVÁ, Natália. Emil Stodola. Džentlmen slovenskej politiky. Bratislava: Kalligram, 2007.

Pozvánky

Jarní seminář historické společnosti VERITAS bude věnován tématu: Evropský rozměr protestantských modliteben. O osobitosti tolerančních modliteben a valdensko-hugenotských templů, jejich architektonickém pojetí a obsahovém charakteru promluví Žofie Vobrová a doc. Dr. Eva Melmuková. Seminář se bude konat v sobotu dne 24. března 2012 v 10 hodin v Pardubicích, v sálku na faře ČCE ve Sladkovského ul. č.638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.
Fara je šestý dům za evangelickým kostelem.

* * *

Církev jako odpověď? 17. Studijní den Ekumenické rady církví v ČR
Komise mládeže Ekumenické rady církví v ČR pořádá 24. dubna 2012 od 9 h ve velké posluchárně Evangelické teologické fakulty UK v Praze (Černá ul. č. 1) studijní den.
Předmětem bude reflexe vztahu církve a společnosti z rozličných hledisek. Svoji účast přislíbili: sociložka zabývající se náboženstvím Dana Hamplová, tajemník České evangelikální aliance Jiří Unger a religionista Ivan O. Štampach. Ti vystoupí v prvním dopoledním bloku konference.
V druhé části dopoledne navážeme diskusními workshopy. Účastníci konference si budou moci vybrat ze čtyř různých témat:
* „Srozumitelná církev, aneb jaké jsou naše odpovědi na otázky dnešního člověka?“
* Problematika církví a jejich obrazu v médiích
* „Aktivní církev“
* „Občansky angažovaná církev“
Více informací o programu studijního dne je uvedeno na webových stránkách Ekumenické rady církví v ČR (www.ekumenickarada.cz), najdete tam i formulář, jehož prostřednictvím se můžete registrovat. Snížený konferenční poplatek činí 100,- Kč či 50,- Kč (studentská sleva) pro ty, kteří se registrují právě prostřednictvím formuláře nejpozději do 22. dubna 2012.
Bez předchozí registrace činí konferenční poplatek na místě v den konání 120,- Kč.

Kristýna Mlýnková

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, Ne 9.00
ul. 28. října 277/II, f Richard Dračka

Strmilov Ne 10.00
Studenská 382, f Drahomír Frühbauer

Tábor, Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Ondřej Soběslavský

Volyně, Ne 10.00
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, Ne 9.00
J. Š. Baara 64, k Svetozár Slavka

Husinec, Ne 10.00
Kostnická 85, k Pavel Fér

Písek, Ne 9.30
Tyršova 15, k Ondřej Kyml

Tábor, Ne 9.30
Bechyňská 2, k Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, Ne 9.30
U Hvízdala 11, k Jaroslav Hrůza

Evangelická církev metodistická

Bechyně, Ne 15.00 (1.3.5. ECM; 2.4. ČCE)
Čechova 284, f Josef Červeňák

České Budějovice, Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), f Dalimil Voříšek

Protivín, Ne 9.00
Mírová 171, f Josef Červeňák

Týn nad Vltavou, Ne 11.00
Komzákova 416, f Josef Červeňák

Třeboň, Ne 9.00
Seifertova 449, f Richard Novák

Z dopisů čtenářů

Dokončení ze str. 3

gy vymyšlen do role despotického otce, fundamentalisty, „snad ještě spíše evangelikálního kazatele“. Vykládat Ježíšova podobenství jako „pohádkové motivy“, a že těmito příběhy dokonce „vyhrožuje stejně jako Lukášův otec“, to je úmyslné zesměšňování toho, co používal k vyučování o Bohu ten nejpravdivější vyprávěč v lidské historii. L. N. Tolstého se kdysi zeptali, který příběh ve světové literatuře považuje za největší, a on odpověděl: Ježíšovo podobenství o marnotratném synu.

Nechci pokračovat v kritice knihy, kterou jsem četl jen v citacích recenzenta. Recenzentovi se omlouvám, ale to, co jsem od něho o Lindenově díle četl, mě naplňuje údivem a smutkem nad tím, kam až se může dostat reformovaná teologie. Souhlasím s prof. Říčanem plně, že dětem se lhát nemá. Ani my jsme nevykládali synkovi, že mu sestřičku někde koupíme, ale manželka ho nechala sáhnout si na její bříško, jak ta malá tam už statečně kope. Nikdy jsme jim nebájili, že vánoční dárky nosí Ježíšek, či dokonce Santa Klaus, který se k nám spustí komínem. Už jako malé připravovaly své dárečky a těšily se na ty od nás. Ale nezůstali jsme jim dlužni zprávu o tom, jak jsme byli všichni obdarováni od Boha tím, že se stal člověkem Ježíšem, zemřel za naše viny na kříži, ale slavně vstal z mrtvých. Dnes jsou dávno dospělí, vystudovali vysoké školy, ale víru ve Zmrtvýchvstalého neodložili jako nesmysl, jako něco, co nesmíme přece brát doslova. A sdělují ji zase svým dětem. A tak se nestydíme za to, že jsme tak mluvili i k jiným dětem a vidíme, jak víra prospívá těm, kdo ji přijali i v dospívání za vlastní.

Proti čemu se ohrazuji, je označení lidí věřících v Bibli jako v prostředek Božího sebezjevení a v Ježíše jako v Syna Božího za FUNDAMENTALISTY. Jistě nelze brát každé slůvko v Bibli doslova, Písmo má stránku božskou i lidskou. Nemusím věřit ve stvoření za týden, ale ani si nemusím dát Bibli rozcupovat na výplod židovských povídkářů. Jestliže ovšem označíme za fundamentalistu Ježíše, když řekl: „Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; takovým patří království nebeské,“ jsem fundamentalista. A držím i s „fundamentalistou“ Pavlem, když napsal: „Nebyl-li Kristus vzkříšen, je vaše víra marná…jsme nejubožejší ze všech lidí.“ Uznávám ovšem, že mám něco, co mně takovou víru usnadňuje. Nejsem totiž svým vzděláním ani kritický teolog, ani psycholog, ale biolog. A přírodní vědy, už nefiltrované „vědeckým světovým názorem“ doby nedávno minulé, přinášejí to, co krásně vystihl molekulární biolog a katolický kněz Marek Orko Vácha: „Narození dítěte z Panny je jistě zázrak, ale narození dítěte ze dvou rodičů je stejný zázrak, jen jsme mu uvyklejší. To, že jsem se kdysi já sám narodil své matce, je nepochopitelná událost. Samozřejmě, rodičům se rodí děti, no a?, říkali jsme dříve. Dnes trochu rozumíme embryologii, a mlčíme. To, že se seskládají atomy dvou těl a vznikne bytost, která jednou bude mnohem citlivější nebo moudřejší než my, by nás mělo naplnit pocitem závrati nekonečna. To, že se jednou setkal muž se ženou a vznikli jsme, je zázrak podobný narození Ježíše Krista“ (Návrat ke Stromu života, evoluce a křesťanství, 2005: 161). Váchovy knížky doporučuji všem křesťanům, včetně adolescentů. Lindenovy výlevy pochybností, byť „dotvářené s hravostí jemu vlastní“, bych nikomu nedoporučil.

Ještě k přírodním vědám: např. teorie Velkého třesku zmrazila hlásání, že hmota a energie jsou věčné, a potvrdila vlastně vznik hmotného vesmíru e nihilo. Objevy genomu a genetických kódů čtou podrobné zápisy miliardami „písmen“ v každé buňce živých tvorů – že by to biblické „Řekl Bůh“ byla vesmírná informace nutná ke každému životu? Seriózní zpětné rekonstrukce lidské dědičnosti přivedly k poznání, že dnešní lidé prošli tak „úzkým genetickým hrdlem“, že všichni na Zemi jsme zřejmě potomky jediného lidského páru. Úspěchy v klonování neoplozených mateřských vaječných buněk savců na nové jedince udělaly konec výsměchu nad panenským zrozením. Těžko pochopíme orientaci tažných ptáků a ryb, zvláště když třeba mladé vlaštovky letí na zimoviště dříve než rodiče a setkají se s nimi tam, kde předtím nikdy nebyly. Jak jednoduše vysvětlit, že pavouk vykoná 1400 úkonů a utká dokonalou síť, ačkoliv nikdy neviděl ani síť, ani svoji matku při práci? Ne, nechci dokazovat Bibli a Boha přírodními vědami. Ale zlehčovat geniální pravost základních biblických pravd, a třeba i zázraků, je dnes ve skutečnosti těžší – a někdy i nesmyslnější – než v minulých dobách příliš sebejisté vědy.

Pavel Javornický

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2012

21. března 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
4. dubna 2012

Z obsahu

* *Přání všem křesťanům*
* *Kdo nám odvalí kámen?*
* *Ostrý řez*

Poselství k neděli Judica

Malomyslnost je naším průvodcem?
Nu 21,4–9

Po kolikáté si už tyto příběhy opakujeme. Spolu s Izraelity i my jsme unaveni a utrmáceni. Pořád na té cestě do zaslíbené země. A nic tu není jednoduché. Všude se musíme chovat opatrně jako hadi. Ani ten náš příbuzný nám nechce vyjít vstříc a jsme kvůli němu utaháni prodlouženým putováním (20,21). Jsme vyčerpáni bojem s odpůrci (21,1n). Blízcí, ke kterým jsme měli důvěru, nás pomalu opouštějí (20,29). Hospodine, vyvedl jsi nás, abychom na té poušti zemřeli? Zmalomyslněli jsme…
Skomíráme. S každým sčítáním lidu je nás méně. I pořádná duchovní výživa schází. Ten pokrm se nám zošklivil. Zůstaly jen zvyk a tradice. Není divu, že moře lidí církev ze života vynechalo... Hospodine, my jsme se vydali na cestu následování za tebou. To ano. Ale my jsme si ji představovali jinak. Zmalomyslněli jsme… Pane Ježíši, ty jsi nás vyvedl z otroctví našich selhání, ze zajetí naší hříšnosti, a nám to v životě stále nejde jak by mělo. Tak málo chybí a začínáme naříkat stejně jako tamten Boží lid. I nás ustavičně doprovází netrpělivost a malomyslnost.
Před námi je pátá pašijní neděle. Opět budeme slyšet, že Bůh v Ježíši Kristu zvedl korouhev vítězství nad vší naší slabostí. A že nám na kříži zjednal právo záchrany. A že stačí vzhlédnout a otevřít své srdce. To je opravdu nejradostnější zpráva, jakou jsme mohli obdržet. Na sebelítost právo nemáme.

J. Wiera Jelinek,
farářka ČCE,
Ratiboř u Vsetína

V tomto domě v Uherském Brodě se s největší pravděpodobností 28. března 1592 narodil biskup Jednoty bratrské Jan Amos Komenský

Triptych o konci světa Mt 25

„Víme, že Syn Boží přišel a dal nám smysl, abychom poznali toho pravého, a jsme v tom pravém i v Synu jeho, Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a život věčný.“

1 J 5,20

Kam to povede? Jak dál pokročí Boží kralování? Představením o třech dějstvích, uzavírá Ježíš, podle sepsání svatého Matouše, svá kázání evangelia toho království, s nímž před časem vyšel od Janova křtu do Galileje (Mt 4,17). Jakou má budoucnost při apokalypse, při skonání světa, které předpověděl v předchozí kapitole?
„Bděte!“ opakuje svým židovským posluchačům, „protože nevíte kdy, v kterou hodinu...Ještě krátce je s vámi světlo. Choďte, pracujte na své životní orientaci, ať vás tma nepřekvapí, ať vás nezachvátí tma v bezradnosti kudy kam“ (J 12,35,36).
„Bděte!“ (Mt 24,42) je rámec hned prvního obrazu, ačkoli vzápětí nechává vypravěč všecko únavou usnout. Úvod - expozice dramatu je protahující se čekání, vyhlížení, těšení se na slavnost, na svatební veselí. Ovšem nejen na ovace, které s příchodem ženicha propuknout. Mnohem osobnější, intimnější je touha čekající nevěsty (Zj 22,17), slíbený happyend toho čekání: radostné objetí, nádhera štěstí být s ním. Deset panen na scéně představuje spíš než učesanou stafáž tleskajících družiček nebo smluvený či dokonce najatý doprovod - proroky a apoštoly předjímanou Beránkovu nevěstu (Zj 21,2; J 3,29). Ježíš ji prorocky vidí jako shluk bytostně zaujatých vdavekchtivých panen, jak berou své lampy a jdou vstříc královskému ženichovi. Svítí si na cestu, ovšem, ale především ať na ně vidí vytoužený... Proto přece ošetřuje každá své světlo.
Hned zkraje se tu už ale krčí zárodek kolize toho natěšeného společenství královy lásky: Přemýšlivější z jeho ctitelek si předvídavě s sebou berou do zásoby to, čím si svítí, zatímco ty trochu do větru jdou nalehko. Spíš si vezmou parádu do vlasů, na krk něco šik a tak... Koho by napadlo, že si dá ženich tak nemožně na čas. Kdo ví, co s ním je a jak to vlastně myslel? Už se tomu ani věřit nechce. Štěbetání utichá, usnuly všechny. Když vtom nad polehávající ekumenou spáčů se ozývá:
„Vzhůru, děvčata, stálo to za to! Ženich jde!“ V radostném zmatku toho překvapení zazáří lampy. Lampy staré nezahanbující naděje, paměť dávných zaslíbení. Tváře se rozjasní láskou rozlitou v srdcích skrze svatého Ducha... (Ř 5,5) Proč ale oči některých nesvítí (Mt 6,22)? Odkud ty stíny? Myslely, že přece vědí co a jak, a že to tak stačí. Když vanul Duch MILOSTI k vidění a slyšení a ke změně srdce, ten průvan jim nevoněl. Šlo to mimo ně... Že by tím nevratně navždy rozhodly a přivodily si tuhle už neřešitelnou, nezhojitelnou krizi? Čekaly ho jinak a jindy. Nestíhají. Bezradné nad hlušinou svých zdání a zbožných představ, trochu mu zazlívají ten převoz a vytržení z pohodové dřímoty, ale budiž, tedy vzhůru! Přes vnitřní své skrupule a zábrany, jestli to snad není přepjatá výstřednost či sen, jdou k prodavačům, improvizují a po peripetii nákupní horečky na trhu duchovna končí u zavřených dveří: „Pane, Pane, otevři nám,“ vlastně ani nevědí, co chtějí. Z klece té neznámosti už cesta nevede. Katastrofou je ženichovo: „Neznám vás.“ Už vždycky jen nicování bez něho.
Opona padá a Pán Ježíš říká: „Nebo taky takhle.“ Mění scénu a na tentýž námět „budoucnost Božího království“ staví před oči nový obraz:
Na scéně čilý ruch. Ani stopy po ospalosti protagonistů z prvního dějství. Domácí pán se chystá na dalekou cestu a svěřuje služebníkům domácnost.

Dokončení na str. 2

Glosa

Co řekneme dětem?

Dovolil bych si krátce glosovat článek Pavla Říčana Co řekneme dětem? (ET-KJ 7-8/2012). V závěru píše: Otevřenou otázkou zůstává, co s tím pětiletým Lindenovým vnukem, který suverénně prohlásí zázrak vzkříšení těla za nesmysl. Nedovedu si představit, jak bych mu např. vykládal, že vzkříšení je sice nemožné, ale že Ježíš žije dál v příbězích, které o něm byly sepsány (tak bych to ostatně nevykládal ani dospělým). Také bych to nevykládal ani dětem, ani dospělým.
Není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus. Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu.
Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí (1 K 15,16-19).

Miloš F. Pechar

Zaostřeno na blízko

Živost a životnost biblických překladů

(K odkazu předního překladatele Písma)

„Každý jazyk mapuje skutečnost jinak,“ tvrdí The Theory and Practice of Translation (Teorie a praxe překladu, z roku 1969), kterou spolu s C.R.Taberem sepsal americký baptistický kazatel, jazykovědec a překladatel Písma Eugene Nida (11. 11. 1914 - 25. 8. 2011).
Na citované tezi založil Eugene Nida teorii překladu, pro kterou se v českých protestantských církvích ustálilo označení „teorie dynamického ekvivalentu“. Čeští lingvisté dnes hovoří spíše o „metodě dynamické ekvivalence“, popř. o „metodě funkční ekvivalence“. (Starší označení zjevně koření v praxi, kdy primární byla konkrétní novozákonní pasáž v řeckém originále.)
Vedle publikace více než desítky odborných knih a časopisu The Bible Translator (Překladatel Bible, od roku 1949) se Nida zasazoval „v terénu“ o překládání Písma do moderní angličtiny i do dalších jazyků. Od roku 1968 po celém světě neúnavně koordinoval projekt Spojených biblických společností a Vatikánu na vytváření mezidenominačních překladů Písma. Patřil k iniciátorům ekumenického překladu Písma do moderní češtiny ze 70. let 20. století. Zrovna zde byla ale metoda dynamické ekvivalence plně uplatněna pouze ve skupině novozákonní, pracující pod vedením prof. Petra Pokorného; prof. Bič ani prof. Heller ze skupiny starozákonní nepřijali jeden z hlavních postulátů uvedené metody, totiž že „základní jednotkou sdělení je věta“. (Uvedený postulát byl nověji poněkud relativizován, např. u právních textů se vychází z toho, že základní jednotkou sdělení je odstavec.)
Rozdíl v metodě vyvolával spontánní diskuse, z teologického hlediska velmi užitečné … (Synodní rada tenkrát prozíravě zajistila, aby každý student bohosloví studující za ČCE průběžně dostával po jednom výtisku z každého nově vydaného dílu ekumenického překladu.)
Polemiky kolem Nidova odkazu, potažmo kolem metody biblických překladů trvají v českém protestantismu doposud, byť povětšině bez původní razance. O rozsahu recepce (přijetí) Nidových důrazů na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (KEBF) svědčí, že úvodem citovaná práce Teorie a praxe překladu byla v 70. letech probírána na jednom ze seminářů prof. Luďka Brože v rámci katedry systematické teologie (dogmatiky). Tam také prof. Brož prohlásil: „Kraličtí zas nebyli až tak doslovní …“
Zakončeme Nidovým – druhdy z důvodů taktických nepříliš zmiňovaným – důrazem: „Životnost každého biblického překladu činí přibližně padesát let.“

František Schilla

Naše recenze

Denně k tobě volám

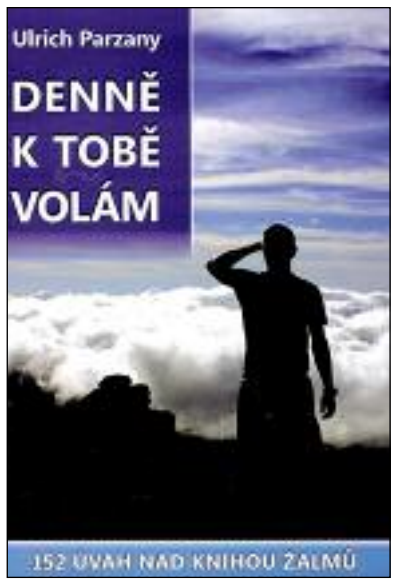

Trefný název příručky (vydalo KPK Hradec Králové, 164 stran, 99 Kč), jež motivuje ke čtení biblických žalmů. Autorem je Ulrich Parzany, farář pracující s mládeží a bývalý generální tajemník YMCA v Německu. V posledním desetiletí je řečníkem ProChrist při satelitních evangelizacích. Vyhlíží jako konzervativní teolog a apologeta, snažící se udržet dialog v pluralistické společnosti.

Publikace, jež se nám dostává do ruky, působí dojmem biblického „čtení na každý den“, jak je známe z tradiční církevní produkce. Každý výklad je velice přehledný na zvláštní stránce. Foto na titulní straně a grafická úprava vyznívají barvotiskově a poněkud prvoplánově. Nejedná se přitom o misijní materiál. Autor počítá s obeznámeným, biblickým čtenářem. Z každého žalmu je „vypíchnut“ určitý verš nebo podnět, jenž je shrnut v nadpisu, objasněn a ilustrován biblicky nebo zajímavou perličkou. Závěr a celkové vyznění bývají často christocentrické. Kromě žalmů bývá citován výlučně Nový zákon. Každé pokračování bývá zakončeno určitým naučením, povzbuzením, napomenutím. Nelze tak činit bez určitých zjednodušení. Zřejmé to je např. při 41. žalmu, když je vysloven soud, že „člověk nemůže porozumět novinám, pokud nečte Bibli...“; Bible člověka demaskuje: „za maskami z frází je vidět bezohlednost a sprostota“, aby dále byla zdůrazněna silná sociální nota Písma: „Blaze milosrdným, neboť oni milosrdenství dojdou - takže milosrdenství se vyplatí, protože Bůh je milosrdný a nechává nás zakoušet milosrdenství“. Posléze pak autor přešel ke zkušenosti žalmisty: *„I ten, s nímž jsem žil v pokoji a jemuž jsem důvěřoval, ten, jenž můj chléb jedl, vypíná se nade mne a zvedá patu,“* aby nakonec zmínil zkušenost těch, kteří nacházeli jména přátel v seznamech bezpečnosti a „východisko z žalostné reality tohoto světa“ (i církve?!) našli v modlitbě.

Řada vyložených oddílů působí kompaktněji a sevřeněji, tak např. Žalm 46, jenž je pro nás „přípravou na zlé časy“. Díky modlitbám „se posouváme k důvěře a naději tím, že poznáváme Boha novým způsobem. Není to žádný miloučký Bůh, podobný kouzelnému dědečkovi, který pečuje o to, aby vše bylo hezké a milé ... My jeho cestám velmi často nerozumíme. Protože jsme ale směli poznat Boží soud a milost v ukřižovaném a vzkříšeném Ježíši Kristu, získáváme k němu důvěru a díky vzývání Boha také naději a odvahu pro sebe a svůj život“. Některé výklady budí dojem náčrtu kázání, tak třeba Žalm 46, kde pisatel předkládá čtenářům čtverý „protijed“, jak překonat smrtelné nebezpečí – nepropadnout nenávisti a hořkosti. Výrazné je také v předchozím žalmu varování před zakřivením do sebe sama (snad jen překlad „zacyklenost do sebe sama“ není nejšťastnější).

Výjimečně se stane, že snaha po ilustraci převáží nad obsahem, jako v případě americké datace 9/11 s rozpomínkou na teroristický útok na dvě věže World Trade Center v New Yorku. Následná citace *„Vždyť ty, kdo se dotazují po tvé vůli, neopouštíš, Hospodine“* není k oné tragické události případná a jasný není autorův závěr vzhledem k danému kontextu: „Žalm 9 mluví o bouřlivé skutečnosti, která je podrobena Božímu soudu. Jeho středobodem ale je datum, na něž nesmíme zapomenout – 9/11: Bůh je spolehlivý a neopouští.“

Naše zastavení uzavřeme ukázkou z Žalmu 97 „Bůh proti bůžkům“, kde Parzany nám připomíná, že *Hospodin kraluje*!, a to i „uprostřed změti představ o Bohu, které si sami vytváříme ... o vliv na náš život se vede prudký konkurenční boj. Rádi dáváme své srdce lidem a silám, které nám slibují jistotu a bezpečí, uznání a štěstí. A necháváme se snadno ovlivnit obrazy. Co vidíme, nám připadá skutečné. Zapomínáme přitom, že cenou za viditelnost je pomíjivost. Budeme hořce zklamáni, pokud se necháme balamutit modlami a bůžky a jejich obrazy.“ Je zde zřejmě dobře postižen záměr autora, jak nás vést přehlídkou důrazů knihy žalmů, kterou pro nás otevřel.

Jan Kašper

Evropský rozměr protestantských modliteben

VERITAS, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, pořádá tradiční, již třicátý pátý seminář pro učitele a další zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy, tentokrát na téma: „Evropský rozměr protestantských modliteben“.
Přednášku s promítáním fotografií pro větší názornost si připravily členky výboru VERITAS: doc. PhDr. Eva Melmuková a Žofie Vobrová.
Seminář se bude konat jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 24. března 2012 od 10 hodin.
Všichni zájemci jsou srdečně zváni, vstupné dobrovolné.
K ulici Sladkovského jedou od nádraží trolejbusy č. 2 a 13 do stanice třída Míru (třetí zastávka). Fara je šestý dům za evangelickým kostelem, blízko železničního podchodu.

Výbor VERITAS
(http://veritas.evangnet.cz, veritas@evangnet.cz)

Biskup Václav Malý v Brně

V úterý 6.března večer se zaplnil sál centra salesiánů v Brně–Líšni. Důvodem bylo pozvání pražského biskupa Václava Malého k přednášce: Vztahy mezi církvemi u nás a ve světě.

Neexistuje u nás po listopadu 1989 člověk, aby neznal kněze tehdy bez státního souhlasu Václava Malého. On moderoval v Praze většinu velkých setkání na Václavském náměstí a na Letné. On dokázal přimět všechny k Modlitbě Páně. Při změně režimu nepatřil k těm, kteří toužili po státních nebo církevních funkcích. Stal se farářem v jedné pražské farnosti, později pomocným biskupem pražské arcidiecéze. Do Brna přijel v prostém oblečení bez kolárku, bez kravaty a prostě se také choval. To je opravdové osvěžení v dnešní nabubřelosti „mocných“.

Z přednášky zmíním aspoň to, co považuji sám za důležité, jiní mohli mít zase jiný pohled.

Nejprve zmínil spektrum církví, mezi kterými žijeme, včetně většiny nekřesťanů a pokračoval římským katolictvím. Řekl, že znakem katolické tradice je univerzalita. Ta jde napříč kulturami a světadíly. Katolíci kladou důraz na svatost, slaví liturgický rok na rozdíl od sekulárního světa. V katolickém prostředí hraje významnou roli výtvarné umění (v protestantském ne), tedy i zrak. Do víry má být zapojen celý člověk svými smysly, tedy i výzdobou chrámu. Římští katolíci mají závazné učení, ve kterém má důležité postavení Panna Maria, svatí a jejich propojení se živými (u evangelíků ne). Apoštolská sukcese (posloupnost) odlišuje katolíky od protestantů; má být také trvalou službou a k tomu ještě papežství

V hlavních rysech protestantů nejprve zmínil reformátory Luthera a Kalvína a pokračoval, že nejdůležitějším znakem je úcta k Božímu slovu. Podobně mluví už i II. vatikánský koncil. Dále protestanté kladou důraz na postavení všech pokřtěných, a to spoluodpovědnost, všeobecné kněžství, všichni tvoří Kristovo tělo. Římští katolíci počítají s univerzalitou církve. Mnohde zapomíná na rozvíjení farností a na společenství, což je u evangelíků opačné. U nás mají evangelíci ještě další výhodu: oni mají už vžitou menšinovost, katolíci se jí teprve učí. To ale neznamená, že se máme cítit méněcenní. Při církevních slavnostech je stále nebezpečí triumfalismu, sluší se skromnější vystupování.

Pravoslaví u nás nemá dostatečnou tradici. Pravoslavní se vyznačují zdůrazňováním Ducha svatého. To je pro katolíky i evangelíky vážným napomenutím. Pro obojí jsou reakcí různá letniční hnutí. Pravoslavní vnímají liturgii jako předobraz Božího království. Evangelické i některé interpretace katolické liturgie jsou až civilní, proto je snaha u některých tradičnějších katolíků k návratu k předkoncilní bohoslužbě (Bratrstvo Pia X.). Pravoslavná tradice zdůrazňuje více kolegium biskupů, římští katolíci zase papežství. Pravoslaví říká, že v teritoriu má být jeden biskup, proto těžce nesou třeba v Rusku něco jiného.

Po těchto charakteristikách řekl biskup Malý podstatnou věc: „My katolíci se máme co učit od protestantů a pravoslavných a naopak.“

Jak by jednota měla být uskutečňována? Nemůžeme očekávat, že k jednotě dojde hned. Papežské znamení jednoty nemusí být spojeno vždy se všemi jurisdikcemi (pravomocemi). Jednota není otázkou dobré vůle, ale je darem Ducha svatého. Dnes je (u nás) zdánlivá stagnace, ale ve skutečnosti dochází k pohybu. Římští katolíci a jiné církve (ČCE, CČSH) si uznávají křest, existuje společná služba v armádě, policii, vězeňství. Chybí nám hlubší teologický rozhovor, ve světě jsou dál. Například dnes je velká rozvodovost, jistě nás to netěší, ale za určitých okolností připouští pravoslavná církev druhý církevní sňatek, pak neplatí vyloučení od svátostí. Tady může být inspirace.

Zajímavé bylo i srovnání západního a východního světa. Západ oslovují katolíci a protestanté, východ zase pravoslavní. Ale jde také o sever a zvláště o jih. Na jihu má značný vliv fundamentalismus, prorocká služba, lidová zbožnost. Bída způsobuje sociální vlnu inspirovanou evangelikalismem. Evangelikální církve velmi získávají věřící, způsobují biskupům velké starosti. Ovšem u nás se jedná spíš o lhostejnost. My žijeme v odkřesťanštělé společnosti..Papež Jan Pavel II. říkal, i přes naznačená úskalí:„Ekumenismus je cesta církví.“

Po hodinové přednášce následovala ještě půlhodina dotazů a trpělivých odpovědí. Naznačme aspoň něco z toho - jen jak šly dotazy a hlavně odpovědi za sebou. Nejprve o společném vysluhování VP. Václav Malý řekl, že to právě může být vrchol, katolíci vidí v eucharistii reálnou přítomnost Krista, protestanté většinou ne. Na dotaz o CČSH biskup odpovídá, že tato dříve početná národní církev dbala na národovectví, to již utichlo, nyní vážně hledá svou identitu. ČCE zase klade důraz na intelektuální stránku. O USA: je tam asi 250 protestantských církví. Další dotazy se týkaly toho, proč biskup Malý ještě nekázal při slavnostech na Velehradě a naopak proč ve Staré Boleslavi letos „kázal“ prezident Klaus? Další otázky a odpovědi se týkaly biskupek v severských luterských církvích, homosexuality...

Na otázku o kázání v evangelických církvích přednášející odpověděl, že úroveň kázání je tam mnohdy vyšší než u římskokatolických církví, není to samozřejmě pravidlo. Zvěst má vycházet z biblických oddílů, a ne co mně přinesla slina na jazyk. Objevily se i dotazy na existenci ďábla a pekla. Odpověď mě velmi zaujala: „Člověk musí odolávat síle, která není z něho a která ho převyšuje.“ Peklo vidí jako stav naprosté samoty. Jeden příspěvek mluvil bezprostředně do naší doby, když přítomný člověk sdělil, že pokládá při bohoslužbách za nevhodnou citaci slov: Pane, nejsem hoden (nezasloužím si)… Odpověď byla krátká a jasná. To souvisí s přílišným lidským sebevědomím, které si nechce připouštět svou vinu a hřích.

Přednáška byla pro nás, příslušníky různých vyznání, velkým přínosem a byla skutečně vyvážená, což je při našich rozdílech velmi obtížné. Pokud jsem něco zkreslil, je to možné, tak se omlouvám.

Jiří Novák

Triptych o konci světa Mt 25

Dokončení ze str. 1

K dychtivému zájmu lásky nevěsty, s níž měla prve vyhlížet ženicha, připojuje teď Ježíš neméně významnou a nepostradatelnou ctižádost účastníků nebeského království: Zájem o jeho prosperitu a vědomí odpovědnosti.

Pánova důvěra zakládá vědomí závazku a povinností, ale nejen to. Už tady se uplatňuje klíčový fortel: Nejen v duchu služby k bázni, ale v zaujetí o dědictví Duchem synovství (Ř 8,15-17). Nepřeslechnutelný je vlastnický vztah Božích dětí. Tihle dělníci hospodáře a krále dělají pro sebe: „Tu jednu plonkovou hřivnu přidejte tomu, který jich má deset.“ MÁ! Ne že prostě spokojenému zaměstnavateli odevzdal výtěžek jeho investice. Tady platí: Majícímu bude dáno a rozhojní se. Otec se raduje z tvého úspěchu, křesťane. Jde o něco tvého. Rosteš tedy ve známosti Otce a Syna v Duchu svatém? Svědčíš o Kristu? Duchovně tím investuješ a podnikáš ve svém. Dobrovolně, nadšeně, svobodně a s radostí dáváš do oběhu svěřené hodnoty ve vlastním svém zájmu, nad málem věrný.

Docela jinak se k tomu staví ten s jednou hřivnou. Pracuje jaksi ve mzdě jako na cizím, aby se nepřetrh´. Zná svá práva, ale „Ducha Kris-tova nemá,“ řekl by apoštol (Ř 8,9). Radši se do ničeho moc nehrne: „Kdo nic nedělá, nic nezkazí.“ Věc Páně není jeho vlastní: „Tady máš, Pane, co je tvé... Stačí. Co bys ještě nechtěl, že.“ Je mimo, mimoběžný od začátku a tudíž bez účasti na Pánově radosti. A přitom to myslel tak dobře, naříká venku a skřípe zuby. Taky to nechápe... Opona padá.

V závěrečném dějství představení Božího království pojednává Pán Ježíš globalizaci věčného panství Syna člověka a planetární rozměr jeho panství, které se neruší (Da 7,14.27). Přijde ve své slávě s anděly svatými neboli se suitou svého poselstva, s družinou nejmenších svých bratří (Mt 10,42; Mk 9,41; J 13,20; L 10,16). Když se ujme svrchovanosti a moci, neboli usedne na trůn své velebnosti, učiní tento „lid svatých výsostí“ (jak čteme u proroka Daniele) ukazatelem duchovního stavu národů. Na obrazovkách a displejích jejich vědomí se v té chvíli objeví prostý test, a lidstvo nedokáže myslet na nic jiného, než jak na tom jsou ve vztahu k jeho bratřím. K těmto jeho přehlíženým věrozvěstům a poslům, ponížených, nepatrným až k neviditelnosti. Tehdy, už bez opravných možností, poznají jedni své předpoklady a druzí nezpůsobilosti. Tehdy zrealizují svoji takto rozeznanou někdejší volbu a z ní plynoucí dispozici: Jedni se pustí k životu, druzí nastoupí svou cestu k trápení.

„Když dokončil Ježíš všecky tyto řeči, řekl učedníkům: Jak víte, za dva dny budou Velikonoce. Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován...“ (Mt 26,1.2.)

Modleme se: Pane náš, děkujeme za tento čas usebrání a MILOSTI. Děkujeme za tvé slovo. Dej, ať porozumíme, žes je pověděl v těžké chvíli se smrtelnou vážností. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Komenského Kšaft umírající matky Jednoty bratrské a jeho dědicové

Historik Josef Polišenský tvrdí, že Jednota bratrská, tato početně nepatrná církev, která vznikla v Kunvaldu v roce 1457, „žila u nás do roku 1918 v plné svobodě pouhých 11 let, a přece se stala malým zázrakem v dějinách." Označuje ji „jako sůl hospodářského, společenského, kulturního pokroku." Historik Goll dokonce hovoří „o podivné škole dokonalosti a obětavosti".

Jan Amos Komenský patří k nejznámějším osobnostem, které tato církev dala světu. Po bitvě bělohorské musel jako bratrský kněz opustit vlast a spolu s ním odešlo z naší země do exilu více než 200 000 většinou velmi vzdělaných lidí. Pro mravní vývoj země měla tato neblahá událost dalekosáhlé důsledky i pro budoucnost. Vlast opustili nejenom ekonomicky dobře zaopatření, schopní občané, ale – což pro genetickou posloupnost národa má zvlášť velký význam – právě ti nejcharakternější a mravně nejsilnější jedinci. Svým etickým přínosem následně obohatili země cizí. Také teologické, filozofické a pedagogické dílo vyhoštěného českého myslitele, představující na dvě stě padesát prací, patří do literární a vědecké pokladnice světové, nikoli pouze české. Totéž lze říci i o Komenského pedagogických principech, které se nám dodnes nepodařilo v plnosti naplnit. Kdybychom jich dbali důsledně, byli bychom vědně i výchovně mnohem dál, ale my dnes Komenskému jen málo rozumíme. Vytrháváme kusé pravdy z dokonale promyšleného celku. Uveďme jeden příklad za mnohé. Nelze vyčítat velkému mysliteli naivitu, jak tu a tam u komeniologů zaslechneme, spojuje-li růst vzdělanosti s růstem mravnosti. Ne, to nebyla naivita, věřil-li Jan Amos, že ze stromu vzdělanosti bude možné sbírat o to větší plody laskavosti a dobroty, oč košatější, bohatší jeho koruna bude. Byl si příliš dobře vědom toho, že vědění samotné jen málo zmůže. Celá jeho pedagogická soustava však obsahovala tzv. princip zbožnosti, na němž byla vzdělanost naroubována a s nímž my už dávno obecně při výchově nepočítáme. Princip zbožnosti, princip vážně pojaté zodpovědnosti každého člověka nikoli jen před církví, ale především před autoritou Nejvyšší – před Bohem – tvoří základní pilíř jeho výchovného usilování směřujícího v posledu i k dokonalé vizi světové společnosti. Teprve vzdělání podepřené touto nedogmatickou, avšak vnitřně opravdovou osobní zbožností je schopné podle Komenského pomoci lidstvu z cesty temnosti na cestu světla, z via mala na via lucis, jak by řekl on. S tím lze souhlasit, s tím lze nesouhlasit, nelze však uvažovat v polopravdách a následně vynášet neopodstatněné soudy. Také jeho „škola hrou" byla pojata do hloubky, zodpovědně a nepředstavovala ono laškování s učením, s nímž se dneska nejednou setkáváme. Škola Komenského byla vždy školou kázně, neboť bez ní by byla „mlýnem bez vody." Jak moudré! Hra a kázeň, vzdělanost a zbožnost, obojí tvoří v Komenského pedagogice neoddělitelnou jednotu.

Po nešťastném míru vestfálském uzavřeném v roce 1648, který pošlapal všechny naděje exulantů na návrat do vlasti, píše Komenský jako poslední biskup své církve Kšaft umírající matky Jednoty bratrské. Je to jakési rozloučení, jakási duchovní závěť církve, jíž sloužil a která – viděno očima člověka – prohrála. Neztratila však svou důstojnost a vědomí své vlastní ceny. A nyní na konci cesty chce předat s důvěrou a nadějí potomkům v soužené vlasti velké duchovní dědictví, které po sobě zanechává. Dostala se závěť do rukou národa, jemuž byla určena? Byla přijata pravoplatnými dědici? Pozastavme se alespoň u jejích nejznámějších slov:

„Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu při svém již dokonalém s tebou se loučení, nýbrž k tobě nejpředněji se obracejíc, tebe pokladů svých, kteréž mi byl svěřil Pán, dědicem nejpřednějším činím … Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu hříchy našimi na hlavy naše uvedeného vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český …"

Žel, Komenského Závěti se ve vlasti nedostalo vděčného přijetí a plného docenění. I známá citovaná slova národ většinou zná pouze jako Modlitbu Marty, zpívanou Martou Kubišovou v roce 1968, plném nadějí, později v roce 1989, ale jen málokdo opravdu ví, kdo stojí za obsahem milované písně. Budeme-li upřímní, musíme konstatovat, že ani přes snahu protestantských církví, které na Komenského odkaz v mnohém navazují, se Komenského Závěť nestala českým dědictvím v té míře, jak si přál. Nezapadla však v zapomenutí a i ona se rozlétla do celého světa, když promluvila ústy tzv. Obnovené jednoty bratrské (jinak též Jednoty ochranovské), která vzešla právě z oblasti Komenského prvního působiště, z Fulnecka na severní Moravě. Zdá se, že i Jan Amos Komenský tedy, aniž by ovšem tušil, už jako mladý kněz ve Fulneku přispěl svým výrazným svědectvím víry, předávaným později generacemi otců na syny, k tomu, aby Závěť jeho církve nalezla jednou své pokračovatele. Zaseté semeno vydalo užitek, o tom už však rozsévač nevěděl. Možná, snad v to ale přece jen doufal v skrytu své tolikrát zkoušené duše, v naději proti naději, jak říkával. Možná, kdož ví.

Jak vlastně žili věrní doma ve vlasti po prohrané bleskové bitvě na bělohorské pláni? Milovaný odkaz otců měl příliš silné kořeny, a byl-li násilně umlčen, potom jen zdánlivě. Národ se učil žít s dvojí tváří, učil se klamat silnějšího nepřítele. Když nesměl svobodně, četl tedy tajně, za zavřenými okenicemi i Bibli kralickou i zakázané spisy Komenského a – jak již bylo řečeno – předával dál po svém a jistě časem s umenšující se silou štafetu vlastního duchovního poznání synům a vnukům. Mnozí z těch, kteří zůstali ve vlasti, zakusili, že i přetvářka může být východiskem pro čas útlaku a bezpráví. Zakusili však také její ponížení, její hořkost a tíhu. Stala-li se nesnesitelnou, někteří hledali útěkem záchranu v cizině. A tady jsme u pokračování duchovní historie Jednoty bratrské, která se postupně v exilu rozdělila na několik větví, ale v podstatě směřovala pod tlakem okolností k zániku vlastní identity. Jedním z těch, kteří se pro svobodu svědomí rozhodli opustit vlast, když náboženský tlak neustával ani po stu letech, byl Kristian David, tesař ze Ženklavy u Nového Jičína na Moravě. Na jaře 1722 stanul na panství hraběte Mikuláše Ludvíka z Zinzendorfu a Pottendorfu v Horní Lužici, o jehož hluboké zbožnosti a zároveň náboženské toleranci měl bezpečné zprávy. Mladý hrabě pozorně naslouchal vyprávění o utrpení bratří žijících na Moravě a patřících dosud ke zbytkům staré, kdysi slavné Jednoty bratrské. Kristian David se zmínil také o bolestném rozhodování některých vystěhovat se pro tvrdý náboženský útlak do ciziny, a tu mu hrabě nabídl bez váhání svou pomoc. Již 17. června 1722 byl na jeho pozemcích na místě Hutberg poražen první strom ke stavbě obydlí pro prvních deset přistěhovalců z Moravy. Místo darované svobody dostalo jméno Herrnhut, což česky znamená Ochranov, a vešlo do světových dějin, neboť právě zde byla obnovena – pod jiným jménem ovšem – stará Jednota bratrská se svým svérázným odkazem prakticky žité víry, se svými přísnými církevním řády i se svou obětavou, rozvětvenou misijní činností spojenou zároveň s úsilím o šíření vzdělanosti a hospodářského rozkvětu. Prvním biskupům Obnovené jednoty bratrské udělil svěcení vnuk Jana Amose Komenského Daniel Arnošt Jablonský, biskup polské větve Jednoty bratrské. Tímto aktem potvrdil duchovní propojení, návaznost mezi Jednotou bratrskou a ochranovskými bratřími. Jistě je zvláštní, snad až dojemné, že bylo takto žezlo víry vlastně i se Závětí odcházející církve předáno Obnovené jednotě bratrské právě z rukou Komenského vnuka. Říkali si – a říkají dodnes – také Moravané, Moravská církev a ve světě působí pod latinským názvem Unitas fratrum nebo Moravian Church, Moravian Brethren. V současné době mají asi tři čtvrtě milionu členů s mnoha dalšími sympatizujícími, především ale v zámoří. Církev je rozdělena do devatenácti provincií a nachází se na čtyřech kontinentech – od Aljašky po Tibet a od Labradoru po Jižní Afriku.

Rozšíření Jednoty bratrské – Unitas Fratrum – ve světě

Milada Kaďůrková

Kříž

V luterské ikonografii míval kříž stejnou podobu jako ten římskokatolický. Zmučené a mrtvé tělo (korpus) na kříži. Později bylo toto římskokatolické dědictví vizuálně poměrně striktně zjednodušováno, protestantismus obecně použil za svůj znak v sakrálních (svátostných, bohoslužebných) prostorách prostý kříž bez těla – a tím se vlastně vůči katolicismu vymezil. Tak to dnes známe třeba v modlitebnách BJB. V 90. letech bavorská společnost hojně projednávala ústavním soudem zamítnutou vyhlášku bavorského školského úřadu jako protiústavní, kdy kříže měly být podle školského úřadu vyvěšeny v každé škole. Na jedné straně se též hovořilo o tom, že kříž se zmučeným tělem je neestetický a k výchově dětí nepřispívá. Dodnes se setkáváme s námitkami, že doménou křesťanů je utrpení. Že tomu tak není, svědčí slavení Velikonoc a vlastně každá neděle, která je z postního období vyňata jako radostná oslava Vzkříšeného, ačkoliv v postní liturgii „halelujah" chybí.

Máme dvě podoby kříže: ten s tělem a prostý bez těla. Hlavní sdělení je u obou stejné. Kříž vyjadřuje utrpení. Ten první s tělem vyjadřuje utrpení výrazněji. Utrpení máme zřetelně před očima. Ten druhý a prázdný už naše myšlení soustředí ke vzkříšení. Kříž je prázdný, Ježíš je vzkříšený.

Často diskutovaný film Mela Gibsona Umučení Krista vyjádřil pro některé lidi Ježíšovo utrpení nadměrně. Sám osobně v Gibsonově filmu vidím totéž, o čem mluvil D. Bonhoeffer, že totiž Boží milost je drahá, ne laciná. Boží Syn opravdu trpěl. Povídání o utrpení Božího Syna není pouze „náboženská vodička", náboženské „žvanění", ale velmi tvrdá realita.

Kříž s tělem i prostý kříž mají svůj biblický komentář. Symbol je vykládán Písmem, jak to můžeme slyšet od každého řadového římskokatolického kněze, kdy „kříž je nejjednodušším vyjádřením sv. Trojice". Když hovoříme o Boží Trojici, máme na mysli shrnutí všech Božích skutků záchrany člověka, jak je čteme v Bibli. J. L. Hromádka tak dobře vysvětloval sv. Trojici, která shrnuje (i chronologicky) biblické dějiny, Boží spásy od stvoření až k vykoupení. A dodám, že naděje vzkříšení nechybí, to právě už je věcí každého z nás a naší víry.

Kříž s tělem zastavuje pozorovatele u cizího utrpení. Estetika jistého druhu humanismu se sotva smíří s výrazem lidského zmaru, byť se jednalo o Spasitele. Ale právě v té smrti je vítězství, ba už vzkříšení a naděje nového. Kristus na kříži končí s naším starým Adamem, zůstaneme-li u stvoření, které Bůh provádí. Pohlédneme-li na kříž s tělem, pak se už vlastně (možná nestandardně) klade otázka nám: Člověče, co to provádíš? Co vytváříš svým životem? Proč je důsledkem tvého života utrpení někoho jiného?

V ČCE byl diskutován kalich i kříž. Který ze symbolů vystihuje českobratrskou tradici lépe? Osobně to mám snazší, protože vlastním pár různých vydání starých českých luterských zpěvníků, kdy na deskách je na jedné straně kříž (prostý) a na druhé kalich. „… Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne, ale však ne má vůle, ale tvá staň se" (L 22,42 Kral.). Evangelista Lukáš zachycuje Ježíšova slova o kalichu jako o utrpení. Význam kříže i kalicha je pak totožný.

Hinduistická svastika je znakem štěstí, je původně zcela pozitivní symbol. Ale byla zneužita, vnímáme ji už negativně a její používání dnes je postaveno mimo zákon. Kříž je ve svém původním významu velmi negativní, ale správným používáním se stane sdělením něčeho velmi radostného a pozitivního. A pak platí: per crucem ad lucem (přes kříž ke světlu) nebo zcela na adresu vzkříšeného Ježíše: ave crux spes unica (buď pozdraven, kříži, jediná naděje).

Otto Miklík

Z dopisů čtenářů

Vážený pane „OKO"

Neumíte si představit, co se mnou udělal nadpis článku „Za Věrou Kozákovou" v ET-KJ. Jedná se o mou spolužačku a pozdější kamarádku ze sdružení. Stačilo první slovo – Vídeň – a věděla jsem co a jak.

Já jsem bývalá členka Evangelického spolku ve Vídni Běta Bešťáková, provdaná Hrochová. S Věrou jsem se poznala nejdříve na měšťance „Komenského" v XVI okrese, seděly jsme spolu v jedné lavici, a později na faře v Sechskrügelgasse, ve sdružení mládeže. Tam jsem ale dlouho nechodila, odjela jsem v necelých šestnácti letech do Čech, abych ulehčila rodičům, bylo nás 5 dětí. Se sdružeňáky jsem však udržovala písemný kontakt, tak jsem věděla, kdo s kým atd… Vídala jsem se s nimi vždy, když přijeli do Bělče, do LTK. Protože já jsem žila a pracovala v Třebechovicích p. O. a chodila do místního evangel. sboru a mládeže. Zde jsem se také poznala se svým pozdějším manželem. S Věrou a Karlem Kozákovými jsem se vídala také ve Vídni, při návštěvách u své sestry, která tam žila se svým manželem a s Kozákovými se také navštěvovali.

Plně souhlasím se vším, jak píšete ve svých vzpomínkách o ochotě, laskavosti a pohostinnosti manželů Kozákových. Věra mi později napsala o zlé nemoci Karlově. Ještě mi popsala, jak si zařídila život, když zůstala sama: ubytovala se v jednom domově důchodců. Pak se odmlčela a písemný kontakt ukončila.

Jedna zpráva ve Vašem článku mne mate: uvádíte věk úmrtí 83 let. Já jsem 17. ročník, Věra mohla být o 1 – 2 roky mladší, tedy 92 – 3 roků, ale to jen tak na okraj.

Moc Vám děkuji za tu vzpomínku v K. J., mně to mnohé připomnělo, vyhledám všechny fotky, i s malým Martinem Měřičkou, jak ho maminka chová na ruce při návštěvě pí. far. Nory Polákové i s Liou. Škoda – nebo dobře, že zůstaly jen ty fotografie a vzpomínky.

Náš Pán to dobře řídí, buď vůle Jeho.

Srdečně Vás pozdravuji a cokoliv byste chtěl vědět, jsem ochotná napsat.

Běta Hrochová

Vzpomínka na bratra faráře R. M. Šimšu

Dne 31. března uplyne 100 let od narození faráře Rudolfa M. Šimši. Narodil se ve Štýrském Hradci, mládí strávil na Znojemsku. Po vystudování Husovy čs evangelické bohoslovecké fakulty v Praze byl rok vikářem v Praze na Žižkově a poté farářem v Opatově (1938-43), v Humpolci (1943-1949) a ve Znojmě (1950-89). Zemřel 8. dubna 1993.

Rád bych jemu a zároveň i profesoru Starého zákona na Husově fakultě PhDr. Slavomilu Daňkovi, od jehož smrti letos 23. února uplynulo 66 let, věnoval osobní vzpomínku.

Šimša byl muž širokého rozhledu, dobrý kazatel výrazně písmácko-biblicky orientovaný, ovlivněný theologií prof. Sl. Daňka. V době, když byl farářem v Opatově, administroval zároveň strměšský sbor, kde působil diakon Miroslav Zástěra, který neměl vysokou školu a nemohl tedy vyučovat náboženství na gymnasiu. A tak na pelhřimovském gymnasiu vyučoval farář Šimša. Velice rád vzpomínám na jeho hodiny náboženství. Svým přístupem i výkladem uměl zaujmout pozornost posluchačů. Ač náboženství bylo povinné jen do kvarty, několik nás se Šimšova vyučování účastnilo nepovinně i ve vyšších ročnících. Spolu s dvěma dalšími spolužáky (kteří po válce šli studovat medicínu) jsme plánovali přidat si k maturitním zkouškám též maturitu z náboženství. Zabránilo tomu uzavření pelhřimovského gymnasia gestapem. Po válce jsme po tříměsíčním kursu místo maturity dělali jen zkoušky z běžných vyučovacích předmětů. Šimša ve mně ve vzbudil zájem o biblické studium a měl nemalý vliv na mém rozhodnutí jít studovat theologii. Zejména ve školním roce, kdy nám vykládal dobové pozadí Starého zákona, se velmi často zmiňoval o profesoru Daňkovi a o spolupráci s ním. O Daňkovi jsem pak slýchal i od faráře Rostislava Nechuty, který spravoval Strměchy od podzimu r.1943. Byl jsem na profesora Daňka zvědav.

Není proto divu, že když jsem na podzim r. 1945 nastoupil na bohosloveckou fakultu, jsem právě na tohoto profesora upnul svou pozornost a také zapadl do skupinky studentů, kteří se k Daňkově theologii hlásili a studovali již v letním mimořádném semestru. Těšil jsem se na Daňkovy přednášky z dobového pozadí Starého zákona, které konal pro první dva ročníky. Musím však přiznat, že jsem zprvu byl z nich trochu zmaten. Fakultní přednášky profesora Daňka, které byly pečlivě a velmi úsporně formulovány, vyžadovaly též znalost některých dalších starozákonních badatelů (s nimiž často polemizoval), takže člověk snadno ztratil souvislost. Své přednášky Daněk diktoval. Skoro jsem zalapal po dechu, když při první přednášce pan profesor po citování biblického verše (přednášky začínal vždy citací některého biblického verše) začal diktovat: „Jisrael disrupce. Dvacet tři – před tečkou. Tirsa, Ramat, Šomeron" – ta tři slova byla pro mne tenkrát zcela neznámými pojmy – a pokračoval: „Římská jedna (I). Egyptské kořeny. Arabská jedna, a po tečce (1.a). Daleko nazpět v předešlé období sahá dějinný podklad událostí…". K orientaci mi pomohl kolega, který studoval na fakultě už v letním semestru, Jan Heller. Oč byly Daňkovy přednášky složitější, o to volnější a pro mne zajímavější byly exkursy, kterými občas přerušil přednášku a které neměl písemně formulované. Velký užitek jsem měl z Daňkových výkladů v „Martinském kroužku", kamž mě v listopadu 1945 přivedl opět Jan Heller. „Martinský kroužek" tvořila skupinka příznivců Daňkovy theologie především z řad laiků, kteří se scházívali k pobožnostem v klubovně Husova domu v Jungmannově ulici. Z farářů tam, pokud se dobře pamatuji, chodil jen Bohuslav Pospíšil, který byl tehdy profesorem náboženství na několika gymnasiích v Praze. Z laiků, kteří mi zůstali trvale v paměti, bývali přítomní krejčí Jan Filipi z Vinohrad, ing. Čestmír Hudec s manželkou z Nuslí, vedoucí knihkupectví Kalich Jan Mazel z klimentského sboru, Jiří Cirkl, redaktor MF (a později spisovatel a scenárista), spisovatelka a básnířka Marie Rafajová, chemik Milan Pokorný. Kolokvium po prvním semestru, na něž jsem se chystal, jsem však už u Daňka nedělal. Daněk po Vánocích těžce onemocněl, byl hospitalizován a nemocnici už neopustil do své smrti.

Jsem už poslední žijící, kdo osobně zažil profesora Daňka nejen na fakultě, ale i v Martinském kroužku.

Zd. Soušek

Pozvánky

Dům Přemysla Pittra – příklad soužití

V neděli 4. března se v kostele Milíče z Kroměříže na Jižním Městě, po bohoslužbách s kázáním o hořčičném zrnu a kvasu, konala vernisáž výstavy Milíčův dům Přemysla Pittra – příklad česko-německo-židovského soužití. Výstava dokumentuje Pittrovu službu, která vyrostla z malého semínka do velikého stromu a prokvasila životy mnoha lidí.

Na této akci se jako spolupořadatelé podílejí: Českobratrská církev evangelická, Praha 11 - Jižní Město, Vojenský a špitální řád svatého Lazara Jeruzalémského, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze, Nadační fond Přemysla Pittra a Olgy Fierzové.

Výstavu je možné navštívit do 16. dubna, a to každou neděli od 9.30 do 15 hodin, v jiný termín po domluvě na tel. 739 244 681.

* * *

Církev jako odpověď? 17. Studijní den Ekumenické rady církví v ČR

Komise mládeže Ekumenické rady církví v ČR pořádá 24. dubna 2012 od 9 h ve velké posluchárně Evangelické teologické fakulty UK v Praze (Černá ul. č. 1) studijní den.

Předmětem bude reflexe vztahu církve a společnosti z rozličných hledisek. Svoji účast přislíbili: socioložka zabývající se náboženstvím Dana Hamplová, tajemník České evangelikální aliance Jiří Unger a religionista Ivan O. Štampach. Ti vystoupí v prvním dopoledním bloku konference.

V druhé části dopoledne navážeme diskusními workshopy. Účastníci konference si budou moci vybrat ze čtyř různých témat:

* „Srozumitelná církev, aneb jaké jsou naše odpovědi na otázky dnešního člověka?"
* Problematika církví a jejich obrazu v médiích
* „Aktivní církev"
* „Občansky angažovaná církev"

Více informací o programu studijního dne je uvedeno na webových stránkách Ekumenické rady církví v ČR (www.ekumenickarada.cz), najdete tam i formulář, jehož prostřednictvím se můžete registrovat.

Snížený konferenční poplatek činí 100,- Kč či 50,- Kč (studentská sleva) pro ty, kteří se registrují právě prostřednictvím formuláře nejpozději do 22. dubna 2012.

Bez předchozí registrace činí konferenční poplatek na místě v den konání 120,- Kč.

Kristýna Mlýnková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát východomoravský

Českobratrská církev evangelická

Hodonín – Ne 9 h
Husova 6, f. Pavel Šebesta
Hošťálková u Vsetína – Ne 10 h
Hošťálková u Vsetína č. 23, f. Petr Maláč
Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou – Ne 8.30 h (Velká n.V.), 10 h (Hr. Vrbka)
Hrubá Vrbka 117, f. Mojmír Blažek
Huslenky – Ne 10 h
Huslenky č. 439, f. Jiří Palán
Jablůnka – Ne 9 h
Jablůnka 45, Jablůnka nad Bečvou, j. Martin Tomešek, a f. Daniel Heller
Jasenná – Ne 9 h
Jasenná č. 108, Vizovice, f. Radmila Včelná
Javorník nad Veličkou – Ne 10 h
Javorník nad Veličkou č. 111, Velká nad Veličkou, f. Josef Hurta
Kateřinice – Ne 9 h
Kateřinice č. 226, Ratiboř, f. Miroslav Jelinek
Kroměříž – Ne 9 h
Riegrovo nám. 147/37, f. Ivan Ryšavý
Kyjov – Ne 9.30 h
Dobrovského 511, f. Dan Petříček
Leskovec – Ne 9 h
Leskovec č. 156, Valašská Polanka, f. Libor Špaček
Liptál – Ne 10 h
Liptál č. 8, a f. Radmila Včelná
Pozděchov – Ne 8.45 h
Pozděchov č. 121, Valašská Polanka, a f. Jiřina Kovářová
Prusinovice – Ne 10 h
Přerovská 174, f. Leoš Mach
Pržno – Ne 10 h
Pržno č. 32, Jablůnka nad Bečvou, f. Jaroslav Voda
Ratiboř u Vsetína – Ne 10 h
Ratiboř u Vsetína č. 221, f. Jarmila Wiera Jelinek
Rusava – Ne 8.30 h
Rusava č. 28, a f. Leoš Mach
Růžďka – Ne 10 h
Růžďka č. 138, f. Martin Fér
Střítež nad Bečvou – Ne 9.30 h
Střítež nad Bečvou č. 120, f. Vladimír Kopecký
Uherské Hradiště – Ne 10 h
Jana Blahoslava 419, a f. Petr Pivoňka
Valašské Meziříčí – Ne 9.30 h
Blahoslavova 430/3, f. Daniel Heller
Velká Lhota – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 30, Valašské Meziříčí, f. Jan Krupa
Vizovice – Ne 8.45 h
Palackého nám. 364, f. Jiří Malý
Vsetín-Dolní sbor – Ne 9.30 h
Palackého 153, f. Bronislav Czudek
Vsetín-Horní sbor – Ne 9.30 h
Palackého 156/17, f. Jiřina Kovářová, j. Pavel Čmelík
Zádveřice-Raková – Ne 8.45 h
Zádveřice č. 139, Vizovice, f. Miloš Vavrečka
Zlín – Ne 9.30 h
Slovenská 3063, f. Petr Pivoňka

Církev bratrská

Olomouc – Ne 10 h
Mariánská 3, v. Dalimil Staněk, a k. Pavel Škrobák
Prostějov – Ne 9.30 h
Šárka 10a, k. Pavel Lukáš
Velká Lhota – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 102, k. Ladislav Melkus, v. Radomír Palacký
Vsetín – Ne 9.30 h
Horní Jasenka 102, k. Josef Fišer
Vsetín-Maják – Ne 9 h
Smetanova 1484, k. Bedřich Smola
Zlín – Ne 10.45 h
Slovenská ul. (kostel ČCE), k. Pavel Škrobák

Bratrská jednota baptistů

Kroměříž - Ne 9.30 h
Moravcova 430/16, k. Alois Klepáček
Uherské Hradiště – Ne 14 h
Jana Blahoslava 419, k. Pavel Novosad
Vsetín – Ne 9.30 h
Rokytnice 273, k. Jan Vychopeň
Zlín – Ne 9.30 h
Hluboká 1343, k. Marek Titěra

Novinky ze Samuele

Roucho
Lloyd C. Douglas

Román Roucho se odehrává v době říše římské za císařů Tiberia a Caliguly, tj. v první polovině 1. století po Kristu. Líčí neobvyklou životní cestu hlavního hrdiny, římského patricije Marcella: Zúčastnil se hostiny na císařském dvoře, kde opilého následníka trůnu hosté oslavovali jako boha. To přišlo Marcellovi k smíchu. Za trest byl proto poslán do nehostinné Gazy v Palestině a ustanoven velitelem tamní římské posádky. Znamenalo to pro něj odloučení od jeho milé dívky Diany i od rodičů, doprovázet ho směl jen věrný otrok Demetrius. Mezi povinnosti posádky římské pevnosti v Gaze patřilo udržovat v Jeruzalémě klid o velikonočních svátcích. Marcellově setnině navíc připadl úkol skutečně „historický" – ukřižovat Ježíše Krista. Tak se k němu, do jeho vlastnictví dostalo Kristovo roucho. Nebyl to ovšem pouhý kus látky. Brzy se ukázalo, že na toho, kdo se ho dotkne nebo se do něj obleče, mocně působí. Roucho začíná tedy v Marcellově životě zaujímat čím dál tím důležitější místo, až dramaticky změní celý jeho život... Roucho (poprvé vydáno v roce 1942) může někomu vzdáleně připomínat slavný Sienkiewiczův román „Quo vadis?" V anglicky mluvících zemích se ho ve 20. století prodalo přes tři miliony výtisků, přeloženo bylo také do mnoha jazyků. Za druhé světové války ho v nacistických zajateckých táborech rozšiřovala křesťanská organizace YMCA. Kniha vyšla ve Švýcarsku, německy r. 1968 a česky r. 1974.

Karmelitánské nakladatelství s r.o., A5, 421 s., brož., př. Š. Kadlecová,
cena: 295 Kč

Duchovní revoluce v srdci Evropy
Pohled do dějin českého národa
Přemysl Pitter

Kniha je výsledkem Pittrova celoživotního zájmu o české dějiny a zároveň ideovým odkazem. V galerii významných postav českých dějin přibližuje základy české duchovní tradice – tradice demokratického smýšlení a humanistických ideálů. Ve shodě s T. G. Masarykem spatřuje smysl našich dějin a poslání českého národa ve výzvě „Ježíš – ne Caesar" a ve výroku F. Palackého „Kdykoli jsme vítězili, dálo se to vždy převahou ducha, a nikoli mocí fyzickou". V křesťanské a humanitní tradici, v hlubokých etických hodnotách nalézá pramen obrody Pražského jara, síly k odporu proti okupačním vojskům a naději na překonání totalitní moci v Československu.

Kalich, 11,5 × 17,5 cm, 136 s., brož.,
cena: 130 Kč

Seniorská dovolená v Chotěboři

Venku stále ještě vládla zima, oknem jsme hleděli na zasněžené pláně a na mohutné rampouchy, visící z okapů. Dětem se to líbilo, ale my staří se už snažili myslet na něco příjemnějšího, na co se vždy těšíme. Ta zima nás brzdila v našich aktivitách, ale už je za námi a konečně přichází jaro se svými krásnými svěžími barvami a po jaru léto, ve kterém se budeme snažit nabrat co nejvíce životního elánu a dohnat vše, co jsme přes zimu zmeškali.

Je hezké posedět na zahrádce, projít se v přírodě, ale i my staří toužíme také po společenství, potřebujeme si navzájem sdělit své zážitky: radostné, ale i všelijaká trápení, bolesti, smutky. Říká se přece, že sdělená starost se stane poloviční. Vždyť ten druhý je na tom podobně, ne-li ještě hůř!

Kde najít takové společenství? Já mám velmi dobrou zkušenost s každoročním pobytem mezi seniory v našem evangelickém středisku v Chotěboři. Že už jsme na to staří, abychom trávili dovolenou tak trochu „tábornicky"? Hůlky a jiné pomůcky přece nejsou na závadu! I když jich rok od roku přibývá, vše zvládáme s úsměvem a vzájemně si pomáháme. Jsou mezi námi i úctyhodní senioři, kteří pamatují „historii" a když začnou vyprávět, rádi je posloucháme.

Středisko je téměř v rovině, bydlíme teď už ve dvou pavilonech, hodně vylepšených proti dřívějšku: je tu i ústřední topení, ve kterém nám zatopí vždy, když je někomu zima. Venku na louce jsou křesílka a lavičky (snadno i přenosné). Kolem je les, kam ti, kteří jsou ještě mobilnější, vyrážejí na houby a jiné lesní plodiny a ti, co musí už chodit opatrněji, se mohou projít po lesní cestě nebo zajít na zmrzlinový pohár do sousedního Geofondu.

Vedení střediska se o nás velmi dobře stará po stránce duchovní (bývají s námi dva až tři faráři), ale i materiální. Strava je výborná, polévku rádi dojíme i večer, když zbude. U stolu nás obsluhuje mládež, která nás obveselí i zpěvem. Každý den jezdí autem někdo z vedení do Chotěboře a ochotně svezou i zájemce, kteří se chtějí podívat do města, případně něco koupit.

O programy se stará vedení, ale může přispět i kdokoli, kdo má něco zajímavého, o co by se chtěl s druhými podělit. Hezký je i seznamovací večer. Každý poví, odkud přijel, z jakého prostředí a něco o sobě. A to jsme si pak ještě bližší a rádi si popovídáme. Každoročně se pořádá i výlet autobusem po okolí, např. po sborech na Vysočině.

Těch deset dní nám vždycky strašně rychle uteče, ale načerpáme novou energii, máme mnoho krásných vzpomínek a získáme nová přátelství. Kapacita míst se teď zvětšila, když už jsou v provozu oba pavilony. Zapřemýšlejte a pojeďte tam letos s námi!

Miluše Tytlová, Borová

Pobyt seniorů se koná letos v termínu od pátku 15. do neděle 24. června. Cena 2.600,- Kč. Doprava autobusem z Prahy přímo do střediska a zpět. Terén je schůdný i pro ty, kdo chodí s holemi. Stravování včetně diet bez příplatku. Pobyt není vyhrazen jenom členům církve, rádi přivítáme každého, kdo chce strávit příjemné dny ve společenství věřících lidí v pěkné vysočinské přírodě.

Přihlášky a další informace: D.Rotkovská, FS Libčice n.Vlt., 233930823, 776798580.

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2012

4. dubna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 18. dubna 2012

Z obsahu

* *Horúce chvíle synody v Trenčianskych Tepliciach*
* *Ostré šípy svaté pravdy*
* *Bůh není k poznání*

Poselství k neděli Velikonoční

Hospodin svým jednáním naplňuje radostí

1 S 2,1–8a

Chanin chvalozpěv je píseň, která by mohla být klidně také v žaltáři. Na tento chvalozpěv navazuje chvalozpěv Mariin, zvaný Magnificat. Bible často zaznamenává příběhy lidí, kteří v rozhodujících okamžicích svého života zpívají. Mirjam a izraelské ženy zpívají poté, co Pán Bůh zachránil Izraelce před Egypťany. Debóra a Bárak zpívají Hospodinu, když Izraelci zvítězili nad nepřáteli. Když Marie přišla za svou příbuznou Alžbětou, z jejího srdce vytryskla oslavná píseň o Pánu Bohu a o jeho spasení. Tyto písně zazněly v různých historických souvislostech a za jiných okolností, ale mají společného jmenovatele – všechny hovoří o tom, co se stalo, když Pán Bůh zasáhl a odpověděl na prosby člověka. Chana zpívá, plesá, jásá, raduje se. Sám Hospodin ji totiž naplnil radostí. Chana vyznává, že Hospodin je jedinečný. Nikdo z bohů a nikdo z lidí k němu nemůže být přirovnán. Hospodin je svatý, je jiný než všechno tvorstvo.

V těchto dnech si připomínáme vzkříšení Ježíše Krista. Můžeme se radovat a připomínat si velikonoční poselství i v dalších dnech. Můžeme zpívat píseň z Taizé: Nebojte se, radujte se, Kristus, slavný vítěz, z hrobu vstal.

Daniel Freitinger, farář
Českobratrské církve evangelické
České Budějovice

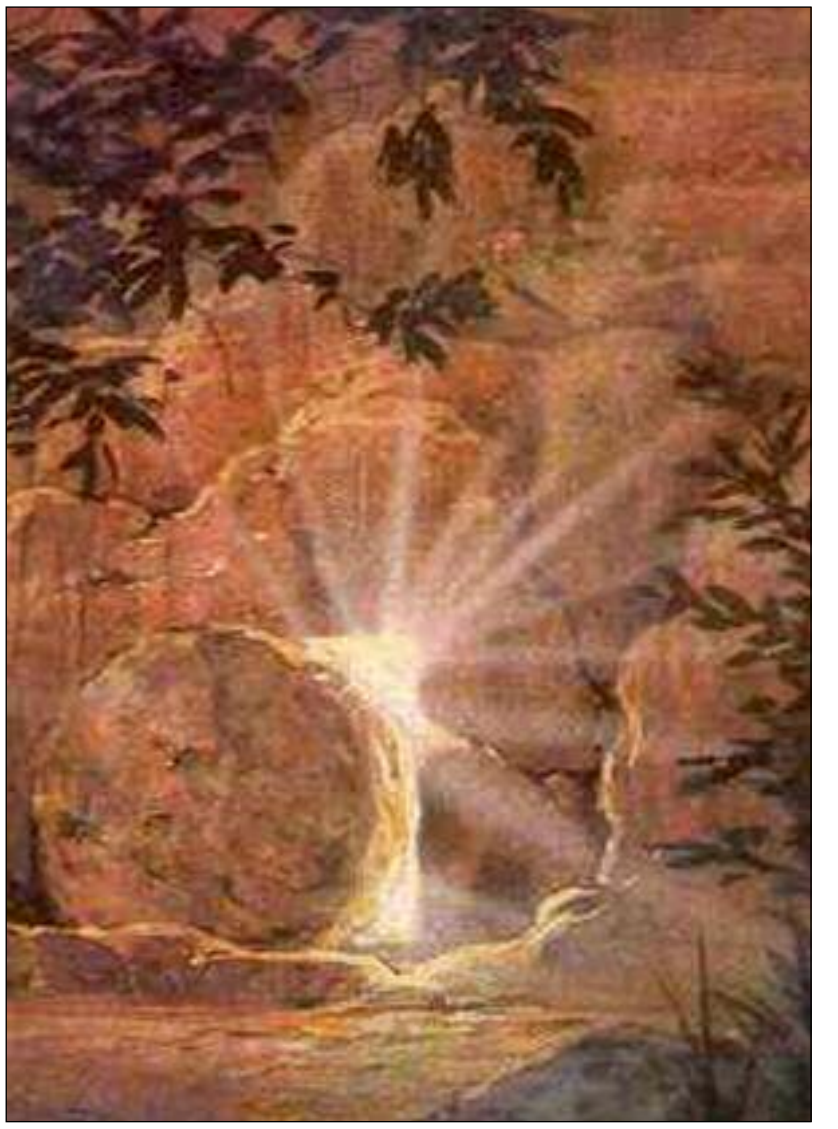

Církev jako důsledek Kristova vzkříšení

Čtenář Písma a každý člen církve se dověděl, že prvotní církev nebyla tak jednotná, jak bychom očekávali. Apoštol Pavel ve svém listu do korintského sboru tu nejednotnost rovnou vytýká a také ji pojmenovává: Jeden z vás je Pavlův, druhý Apollův, jiný je Petrův a nakonec opět jiný je Kristův. To byli kazatelé evangelia o Ježíši ukřižovaném a vzkříšeném, kteří v Korintě zanechali po sobě viditelnou stopu a vytvořili s podivnou Kristovou skupinou skupiny čtyři, které ohrožovaly jednotu sboru. Na Pavlovi bylo, aby Korintským důrazně připomněl, co všichni jmenovaní kázali o Ježíši Kristu jako jedním hlasem a v čem nebylo mezi nimi rozdílu: bylo to vzkříšení Ježíše Krista, jedinečná událost, které nic tak velikého nepředcházelo a po ní nic tak nového nenásledovalo. Byla to jedinečná ukázka, vzorek toho, co nazýváme novým světem, o němž je řeč na konci Janova Zjevení (21,1): „Viděl jsem nové nebe a novou zemi.“ Velikonoční události, v jejichž středu stojí neděle vzkříšení, tvoří střed nových dějin, který byl označen číslem jedna. Civilizace a národy přestaly přepočítávat svá léta dál po starém způsobu, naopak škrtly jejich součet a začaly znovu od nuly. Nemylme se: nebylo to Ježíšovo narození, které vyvolalo tak revoluční změnu v počítání našich let na Zemi; bylo to jeho vzkříšení, neboť kdyby ho nebylo, Ježíšovo narození a ukřižování by brzy upadly v zapomenutí. Mezi tisíci křížů by Ježíšův kříž pozbyl svůj jedinečný význam. Světlo, které osvítilo k nezapomnění tu neděli, nevycházelo z pomíjivých zdrojů slunce, měsíce a hvězd (Gn 1,14-18), nýbrž ze stvořitelského slova Božího: „Buď světlo! I bylo světlo.“ (Gn 1,3) Písmák překvapen zjišťuje, že Bůh zařadil slunce mezi pomíjivé zdroje světla, jimž není určeno trvání. Světlo nepomíjivé, jež Bůh daroval nebi a zemi, aby na ní mohli lidé žít, přišlo ve stvořitel-

Dokončení na str. 2

Velikonoční pozdrav Kostnické jednoty

Milé sestry a bratři,
srdečně vás zdravíme v tomto velikonočním období. Jistě si s úlevou všímáme probouzející se přírody a těšíme se z hřejivých paprsků sluníčka, které nám v uplynulých zimních měsících poněkud chybělo. Vzduch začíná vonět – a mnozí již v předstihu, třeba při svých procházkách, spřádají plány na letní výlety, dovolené pobyt v přírodě. Ale ani tyto neklamné znaky, že přírodní procesy, na kterých jsme tak závislí a jejichž projevy nám navíc dokáží nabudit lepší náladu, nemohou zásadně změnit situaci, kdy člověk prochází závažnými životními zkouškami. Když jej svazuje ohrožující nemoc. Když se zhroutí jeho životní sny. V čase, kdy se rmoutí z toho, jak špatně dopadají ti, na nichž mu hodně záleží. Když na něj tvrdě dolehne ekonomická hubenost a nedostatečnost. Za takových okolností se člověku jen těžko dýchá, jen těžko se vzpřímí, nesnadno nabírá odvahu jít do dalších dní. To obvykle nezvrátí ani to, jaké je počasí za okny, ani prostý soucit jeho okolí, ani vlastní odvaha se s problémy statečně poprat, vzdorovat tomu, co na člověka dopadá.
Naší náladě a výhledu do dalších dní nepřidává ani pohled na naši politickou scénu. Trapný obraz, který na nás vykukuje ze soudního líčení „obálkové aféry“ VV; zveřejňované nahrávky, které dávají tušit, že místo představitelů pražského magistrátu tahaly při důležitých rozhodováních za nitky přepodivné podnikatelské struktury; společně s dalšími věcmi a projevy, odehrávajícími se v naší zemi i jinde ve světě, které bychom ani nestačili vyjmenovat, to všechno na nás neblaze působí a toužíme, aby se naše životy odehrávaly v jiných souřadnicích. Po pravdě řečeno se však už neodvažujeme doufat, že by mohlo být lépe.
Toužíme, aby i pro nás se stávalo každodenní zkušeností, co Pán Ježíš odkazoval svým následovníkům před tím závěrečným úsekem svého pozemského života, který končil na kříži:
„Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!“ (Jan 14,27)
Poselství prázdného hrobu, vítězství života nad smrtí se stalo i pro nás povzbuzením, že o nás rozhodují jiné skutečnosti než jak se právě cítíme, co prožíváme, co se ve světě děje…
Vzkříšený Kristus je pravým důvodem, aby se naše srdce nemusela chvět a děsit!
S přáním velikonoční radosti a pokoje, které nebudou překryty starostmi a těžkostmi všedních dnů,

za předsednictvo Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.
Bohumil Kejř

Zaostřeno na blízko

Otázka demokracie na internetu

Od devadesátých let se v naší zemi prosadil nový informační fenomén „internet“. Ten přinesl mnohé dobré, ale i nová úskalí, se kterými běžný uživatel často nepočítá. Jedním z nich je otázka demokratičnosti většinou anonymních internetových diskusí.

Osobně diskuse podporuji a mám je dokonce rád. Myslím si totiž, že když se lidé sdílí a vyměňují si názory, tak to často může pomoci nalézat řešení či navazovat přátelství, a to nepovažuji za špatné. Domnívám se zároveň, že většina diskutujících na internetu tuto činnost neprovádí se špatností v srdci nebo s cílem zhřešit a pokud má daná diskuse moderátora, který maže extrémní příspěvky, bývá i kultivovaná a dá se číst.

Na druhou stranu anonymní diskutování na web obvykle vynáší na povrch i veškerý hnůj lidských srdcí představovaný urážkami, výpady či útoky, které by při osobní komunikaci vyřčeny nikdy nebyly. Elektronický prostor stejně jako drby kypí často i neověřenými informacemi a polopravdami, byť někdy zaperlí i skutečnou pravdou v jiných médiích utajovanou. Ale jak se v tom vyznat?

Přiznám se, že tyto diskuse mě pobaví vždycky jen na chvíli. Téma se většinou omílá stále dokola a pokud se například odhalí nějaká aféra, tak je za týden zapomenuta, neboť diskutující již žijí aférou jinou. Mohu tedy konstatovat, že se dlouhodobě ve vybrané diskusi nevyznám, protože mě úplně zahltí. Proti komunismu, kdy se nediskutovalo, je to hotová potopa slov – inflace, která totálně znehodnocuje význam vyřčeného. Taková diskuse ke svému konsenzu dojde jen málokdy. Většinou vše končí konstatováním, že každý má svou pravdu a protože těch pravd je povícero, nevíme, která pravda je ta pravá. Často vítězí neutrální nenázor: „Já nejsem pro a ani proti!“ To ovšem nic neřeší.

Boží slovo říká, tvé slovo buď ano, ano - ne, ne. Bylo by hezké, kdyby si především vlivní a mocní lidé dokázali stát na svém alespoň po delší dobu. Na počátku bylo slovo a to slovo bylo u Hospodina. Ano, Bůh své slovo nezmění po věky, ale člověk jej často bez Boží pomoci nedokáže udržet, a tak jej více méně mění podle toho, jak to zrovna myslí nebo nemyslí.

Všímám si však ještě mnohem horších věcí. Inflace slov či střevní dojem z anonymity internetových diskusí bere lidem chuť diskutovat vůbec. Minimalistické reakce na články, TV reportáže a prohlášení dělají dojem,

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Experti z OSN naléhají na Pákistánskou vládu, aby zlepšila bezpečnost pro náboženské menšiny

Ženeva (ENInews). Tři nezávislí odborníci na lidská práva Spojených národů oslovili 2. března pákistánskou vládu. Požadují, aby rázně zakročila proti sektářskému násilí a tak zvýšila bezpečnost menšinových náboženských skupin. Tato iniciativa vznikla po vraždách šíitských muslimů v únoru tohoto roku. „Tyto vraždy zase znova ukazují na ohromující úroveň náboženské nenávisti v zemi, která evidentně selhává při zabezpečení ochrany menšinových náboženských skupin," řekl ve svém prohlášení Heiner Bielefeldt – reportér specializující se na svobodu vyznání a víry.

Jednota je Boží dar

Ženeva (ENInews). Anglikánsky arcibiskup Rowan Williams navštívil minulý týždeň ústredie Svetovej rady cirkví v Ženeve. Pri tejto príležitosti prispel v diskusii príhovorom o jednote kresťanov. Konštatoval, že „jednota nie je ani prostriedkom ani výsledkom. Jednota je dar, ktorý sme dostali od Boha skrze cirkev". Zodpovednosť kresťanov, ktorí tento dar dostali, sa nachádza v „hľadaní života, v ktorom nikto nie je osamelý. Tento koncept tak núti každého človeka žijúceho v láske Božej, aby sa opýtal: Kto ešte nie je medzi nami?" Na diskusii sa okrem anglikánov zúčastnili aj zástupcovia luteránskych cirkví, katolíckej cirkvi, pravoslávnej cirkvi a reformovaných cirkví. Diskusiu moderoval generálny tajomník svetovej rady cirkví Olav Fykse Tveit.
Reverend John Gibaut pripomenul, že „pokiaľ sa nedokážeme zhodnúť v tom, čo vlastne myslíme pod výrazom Cirkev, nemôžeme o jednote veľmi hovoriť". Reverend Gibaut je riaditeľom komisie zaoberajúcej sa vypracovaním dokumentu o jednote cirkví pod názvom „The Church- Cirkev" .

Obnovení promítání dokumentu o Norimberském procesu ve školách

www.eni.ch. Historický dokumentární film o Norimberském procesu, natočený po druhé světové válce, by měl být co nejdříve vydán v Anglii. Tento dokument obsahuje záběry ze soudních pojednávání nacistických válečných zločinců a je určený k promítání na anglických středních školách. Mluvčí Hnutí reformovaného judaismu ve Velké Británii – rabín Jonathan Romain - zdůraznil: „Nemůžeme žít minulostí, ale zároveň je velmi důležité na ni nezapomenout." Tento devadesátiminutový film má název „Norimberk: Poučení pro dnešek". Film je složený ze záznamů amerického námořnictva, připravených v roce 1948 pro tehdejší Americké ministerstvo války.

Ekuména vo svete

Otázka demokracie na internetu

Dokončení ze str. 1

jako by dnes již nikoho nic nezajímalo. Ano, na internetu to vře, ale vystoupit se svým názorem jako by se dnešní člověk bál. A poslední aspekt si dovolím dodat. Za hnus internetových diskusí se lze také krásně schovávat. Mnohý provinilec má pak alespoň výmluvu, proč se nechce k tomu či onomu vyjadřovat. I přes veškeré možnosti se informace stále ještě tají a tajit se i budou.
Bůh však před námi neskrývá nic důležitého pro spasení, jeho slovo je neměnné a pravdivé. Díky Bohu.

Ivo Kraus

Kancléřka a její prezidenti

Poslední dva němečtí prezidenti ve své funkci skončili předčasně. První z nich, Horst Köhler, možno říci, odstoupil pro věc svého svědomí. Nedokázal se srovnat s německým vojenským angažmá v Afghánistánu a své názory vyjádřil veřejně, v nesouladu s kancléřkou. Ostatně vývoj událostí v této zemi, prakticky fiasko válečného, bezvýchodného působení USA a spojenců z NATO v rozpolcené, muslimsky radikální zemi, mu v mnohém dává za pravdu. To odstoupení Christiana Wulffa mělo jiný říz. Byl k němu až dohnán pro výstřelky finančního rázu, když ze státních prostředků financoval své soukromé výdaje. Je pozoruhodné, že při jeho volbě v roce 2010 mu byl protikandidátem právě Joachim Gauck. Volbu Christiana Wulffa prosadila kancléřka Angela Merkel. O to hořčejší pilulkou pro ni muselo nyní být, když Gauck byl nominován na místo prezidenta jak opozicí, tak její vlastní koalicí. Navíc byl zvolen oběma komorami hned v prvním kole (volby bývají i třikolové). Svým způsobem nyní navazuje na posledního svého předchůdce, který řádně naplnil svůj úřad v letech 1999-2004, jímž byl Johannes Rau, jenž byl v sociální demokracii populární jako „Bruder Johannes". Působil i jako laický evangelický kazatel. Nynější, právě zvolený prezident Joachim Gauck, jak známo, evangelickým, a to luterským farářem je. Těžko říci, zda Gauckovou slabinou nebo naopak předností, je jeho původ – a to jej přitom spojuje právě s kancléřkou. Stejně jako Merkelová i Gauck pochází z NDR. V čele země najednou stojí dvě osobnosti z bývalého NDR. Farář Gauck byl oproti Merkelové již tehdy znám jako radikální obhájce lidských práv i svobody pro církevní život. Populárním se stal i u nás, když po sjednocení Německa se stal pověřencem pro kontrolu a zpracování materiálů Stasi („německé StB"). V tomto úřadu se prokázal být rozhodným, otevřeným a poctivým hned zkraje v míře, kterou bychom si v naší vlasti a v téže době mohli jen přát. A zde přicházíme ke spojnici osudů prezidenta a jeho kancléřky. Ta pochází rovněž z evangelického prostředí: její otec Horst Kasner byl rovněž luterským farářem. Ten ovšem patřil k nevídaným výjimkám, když emigroval v roce 1954 s manželkou a právě narozenou Angelou z Hamburku do NDR. Jeho manželce, učitelce, tam nebylo uznáno vzdělání a starala se o rodinu, když se jim narodily další dvě děti. Horst Kasner byl nejprve vesnickým farářem, po třech letech sloužil v církevním vzdělávacím středisku v Templinu. Angela byla sice pionýrkou a dokonce činnou v „FDJ", snad jediná ze třídy však na základní škole neprošla obligatorní „Jugendweihe", formou mládežnického, režimem požadovaného slibu věrnosti, zato byla konfirmována. Faráři na jejího otce zprvu údajně hleděli s nedůvěrou a přezdívali mu „rudý Kasner", nicméně se nedochovalo svědectví, že by kolegům škodil nebo je udal či přímo podepsal spolupráci se Stasi. Angela odmaturovala a studovala v Lipsku fyziku a jadernou chemii. Studijní pobyt měla v SSSR v Leningradě a Moskvě. Tam se seznámila se svým budoucím manželem, rovněž studentem fyziky Ulrichem Merkel, jejichž bezdětné manželství bylo v roce 1981 rozvedeno. Po studiích byla na stáži také v Československu. Dále pracovala v Akademii věd v Berlíně. Zde se seznámila se svým druhým manželem, chemikem Joachimem Sauerem. Po sjednocení Německa prošla Merkelová strmou kariérou v CDU. Zde se uzavírá i oblouk, jímž je její osud v období i odlišnosti s farářem - a nyní prezidentem Joachimem Gauckem. Ten nemá vazby na žádnou politickou stranu a nebojí se na veřejnosti říkat své názory na kontroverzní témata. Svojí politickou nezávislostí a odvážnými názory je v přímém kontrastu se svým předchůdcem Christianem Wulffem, který rezignoval minulý měsíc. Dvaasedmdesátiletý evangelický teolog má charisma i strhující řečnické nadání. Mezi Němci je oblíbený i kvůli svému odporu vůči komunistickému režimu před pádem Berlínské zdi. Mezi konzervativními voliteli ztratil několik hlasů, když je o něm známo, že žije již dvacet let odloučeně od své manželky a jedenáct roků má vztah s přítelkyní, novinářkou Danielou Schadt. Spekuluje se nyní o dovršení rozvodu a možném sňatku. Na každý pád se jeho přítelkyně stěhuje z Norimberka za ním do Berlína, kde se ujme role první dámy, přičemž se vzdá novinářské činnosti. Gauck se nyní již ujal úřadu a po inauguraci se chystá na první zahraniční cestu, příznačně do Polska. Ve svém rozhodování dává přitom najevo, že nechce být nostalgikem, zahleděným do minulosti. Je otevřený novým tématům, jež se týkají spoluobčanů, rovněž nové generaci, vstříc budoucnosti. Kancléřce i novému prezidentovi zbývá jen přát, aby ve své rozličnosti, jistě i potřebné shodě, prospěli své vlasti a Evropě.

Jan Kašper

Církev jako důsledek Kristova vzkříšení

Dokončení ze str. 1

ském slovu, jímž je Boží Syn. To on od začátku poskytuje světu světlo. Bez něho bychom nemohli žít. Bez něho nemůžete nic učinit (J 15,5), neboť on je světlo. Zkuste žít bez světla a uvidíte, jak budete omezeni ve svém počínání. Tu druhou zkoušku, žít bez Krista, Bůh světu, tak doufám, nedovolí, bylo by to zkázonosné a sebevražedné. Všechno zlo, jímž lidé pokoušejí Boha, se stále ještě podobá zlobení, kterého se opovažují děti, které vědí, že Bůh nedopustí, aby jejich ruce způsobily nenapravitelnou katastrofu.
Na počátku křesťanské církve lze dobře rozeznat sílu vzkříšení, pod jejímž bezprostředním vlivem stálo dvanáct apoštolů a další svědci. Je nepochybné, že oni to byli, kdo zažehli vidění a víru dalších stovek a několika tisíců, kteří svým svědectvím o vzkříšení Krista založili církev. O tom máme v Bibli dvě svědectví, jedno je z úst apoštola Pavla, druhé z lukášovského vyprávění, zaznamenaného ve Skutcích svatých apoštolů (15). Z jejich srovnání vysvítá, že Skutky svým referátem prozrazují snahu udržet nově vznikající křesťanskou církev ve svazku s židovskou synagogou tak, že by na nově příchozí bylo vloženo zachovávání Mojžíšova zákona a zvláště povinná obřízka (Sk 15,5). Proti tomu se rezolutně postavil apoštol Pavel svým prohlášením, že ze skutků zákona nebývá ospravedlněn člověk, ale skrze víru v Ježíše Krista (Ga 2,16). V průběhu tohoto apoštolského koncilu v Jeruzalémě Pavel udělil apoštolu Petrovi důtku za nedůsledné a nebratrské chování. Vůdčí postavení apoštola Pavla nebylo otřeseno, naopak všichni apoštolové si s ním podali ruku, což bylo dobrým znamením pro budoucí život církve. Pavlinismus nevyhrál na celé čáře, ale díky jeho vlivu se církev ubránila všem zlým pokušením. Vedlejším ziskem bylo posílení vědomí, že Bible není neomylná ve všech svých částech; obraz církve lépe a věrohodněji podává apoštol Pavel než Skutky svatých apoštolů. Leč i z jejich rozdílného obrazu se může poučený čtenář dovědět, jak se věci mají. Jinak řečeno: Bible od svých čtenářů vyžaduje víc než pro prvňáky slabikář. Je to kniha, která chce se svým čtenářem vejít do rozhovoru a přitom zůstat autoritou, neboť v každém případě skrývá Boží pravdu. Má pak takový čtenář štěstí, že se při četbě a přemýšlení setkává s apoštolem, jehož myšlenkové bohatství a soudnost, pokud jde o Krista a o víru, zůstává bez obdoby. Nebylo nikoho takového před ním a nikdo po něm. Jen díky jemu se vznikající církev ubránila vlivu židovské synagogy, jejímž záměrem nebylo nic menšího než učinit z nového hnutí jen další synagogu, odnož shromáždění, jež byla pevně usazena po celém světě a uznána jako židovská náboženská obec. Zatímco mladé křesťanství muselo bojovat o svou existenci a mělo učedníky pro svou víru v Krista, židovští věřící v Mojžíše žili v poměrném pokoji. Lze si představit, že toto židovské postavení ve světě bylo mocným pokušením, aby se křesťané vydali tou cestou, kterou jim židovští představitelé nabízeli. Jako část židovské církve i s prorokem Ježíšem byli by se vyhnuli pronásledování. Z Pavlova listu Galatským se jeví toto pokušení jako zcela reálné. I apoštol Petr se choval tak, že židé jej mohli pokládat za toho, kdo přivede křesťany pod židovská křídla. Napomenutí, kterého se Petrovi dostalo od Pavla, muselo mít tento význam: zabránilo Petrovi, aby se pokoušel sedět na dvou židlích.
Tím není řečeno, že vliv synagogy skončil. Mojžíšovské náboženství skutků a odplaty, které nezná víru jako osobní vztah k osobě, se stalo hlavním konkurentem Pavlova kázání Ježíše Krista jako tomu, kdo za člověka naplnil Boží zákon a stal se tak jeho spasitelem. Víra a vděčnost i poslušnost jeho přikázání, z nichž přední je: Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás – neopouštějí oblast osobních vztahů. Apoštol Jan svým evangeliem a listy přispěl podstatně k tomu, že křesťanství na své pouti dějinami nikdy neztratilo úplně laskavou tvář, jež se otevírá všem, kdo hledají pomoc z bídy a vysvobození z osamělosti a nespokojenosti. Tito lidé, kteří okusili tohoto evangelia lásky, zachraňovali pak tvář církve i poté, co se dostala pod státní ochranu a podílela se na jeho moci a slávě. Vedle těch mnohých, kteří udělali v bohaté a mocné církvi kariéru, protože mysleli jen na sebe, a na něž církev ráda zapomněla, je jen málo těch, kdo mysleli na druhé.
Obraz církve se mění v živé společenství, které se rádo setkává, společně čte a zpívá evangelium, pokud moje mysl a mysl mých bratří a sester zůstává při vzkříšeném, živém Kristu, jak ho zvěstují naši kazatelé Pavel a Jan. To se děje, ale také se děje cosi opačného. Církev nedbalá v tom učednictví nemůže vytvářet obecenství s Bohem, ale jen náhražky, které mohou být zajímavé a přitažlivé. Služebník evangelia bývá v pokušení zaujmout nás především něčím jiným než evangeliem, avšak tento způsob nemůže být úspěšnější než ten, který pracně hledá pravdu a pokoj v tištěných řádcích evangelia. Od svého kazatele očekávejme, že se dá touto svízelnou, ale jedině pravou cestou zvěstování pravdy a slávy Kristovy. Každé zrnko, které vytěží, bude cennější nad zlato. Uvažujte, kolik jich budete potřebovat: Ještě jedno nebo dvě a budete moci na nich pevně stát v obecenství s druhými. Dnes se v církvi opakuje před našima očima ten div: Čte se a vykládá se ten starý, dávný záznam, kázání apoštolů Pavla a Jana, jak je zachovala Bible. Z jejich řádků a jedině z nich může vystoupit živý, vzkříšený Kristus. Jinak to nejde. Církev je živa jen se vzkříšeným Kristem.

Josef Veselý

Cesty civilizací a kultur

Tak zní podtitul rozsáhlé knihy (813 s.) s hlavním názvem "Kolaps a regenerace". Egyptolog prof. Miroslav Bárta a historik obecných dějin raného novověku prof.Martin Kolář soustředili do početného autorského týmu přední české odborníky v humanitních, přírodních a ekonomických vědách. Každý ve svém speciálním oboru se soustředil na rozbor základních rysů společných krizím v různých společnostech a v různých dobách. Z něho pak vzešly pozoruhodné zobecňující závěry v pohledu na vývoj lidských kultur a civilizací. Autoři neponechávají stranou ani důsledky tohoto směru studia pro analýzu současné situace naší civilizace a jejího vývoje v budoucnosti. Vstup k pochopení problematiky i metodiky jejího zpracování představuje výstižná, promyšleně strukturovaná studie Miroslava Bárty - "Kolaps a regenerace: pokračující cesty minulých civilizací". Následující kapitoly jsou věnované různým časovým obdobím (od pravěku až po dobu nejnovější), různým kulturám a ovšem i různým geografickým prostředím. Tak se můžeme seznámit s krizovými momenty jak v dějinách velkých říší (od staroegyptské či římské až po sovětské impérium), tak i v dějinách českých zemí. Oddíl "Člověk a přírodní prostředí" poté doplňuje výklad objevnými pohledy z hlediska přírodních věd.

Podrobněji charakterizovat jednotlivé kapitoly díla je jistě mimo možnosti našeho listu. Vzhledem k předpokládanému zájmu našich čtenářů soustřeďuji stručný pohled na problematiku husitství a Bílé Hory. Obě tyto kapitoly jsou pojednány odborníky nad jiné povolanými. Husitskou revolucí se ve svém výkladu zabývá prof.Petr Čornej. K hodnocení husitství přistoupil s vyváženým pohledem na období, jež dodnes vyvolává rozporné názory. P. Čornej chápe husitství jako nedílnou součást pozdně středověké krize. Ta od poloviny 14. století až do konce století následujícího zasáhla celou západokřesťanskou Evropu. Čornejův výklad, opřený o výsledky vlastního bádání i o poznatky dalších autorů, ukazuje její příčiny. Nachází je, včetně jejich důsledků, v oblasti sociálně-politické i náboženské, ale také hospodářské a demografické. Pokud jde o české země, v nichž krize propukla na sklonku 14.století za vlády krále Václava IV., pak husitská revoluce představuje snahu o nalezení východiska z krizové situace. Čornej ve výstižné zkratce postihuje jednotlivé složky tohoto komplikovaného a těžkého procesu. Kromě otázek církevních a církevně politických upozorňuje na pozoruhodnou snahu o vytvoření stavovského státu. Název kapitoly zní -"Husitství: katastrofa, nebo východisko z pozdně středověké krize?". Čornejův závěr: "Přes veškeré nesnáze však husitská revoluce zakotvila v historické paměti nekatolické většiny českého obyvatelstva jako velká a slavná epocha". Doplnil bych tento závěr i na základě dalších prací (např. Amedea Molnára či Roberta Kalivody) ve smyslu: český pokus o křesťanské východisko z pozdně středověké krize!

Autorem kapitoly "Bílá Hora a černý pád stavovského státu" je prof. Jaroslav Pánek. Oprávněně pozoruje, že mýtus Bílé Hory stále žije v obecném povědomí a vrací se ve zlomových situacích. Ve své studii, opřené o výsledky vlastního systematického studia, se pokouší vystihnout bělohorský zvrat jako výsledek vnitro i mezinárodně politického napětí, projevujícího se v oblasti náboženské, církevně politické i sociální a hospodářské. Řeší tak neúspěch pokusu o vytvoření stavovského státu s vysokým podílem stavů na správě věcí veřejných s rovnoprávností historických zemí, se zajištěnou obranou a hlavně s náboženskou svobodou. Tato snaha se ukázala v daných souvislostech jako nereálná jak z vnitřních,tak vnějších důvodů. V Pánkově výkladu najdeme pozoruhodné doklady až prorocky vyznívajících názorů Petra Voka z Rožmberka, varujících před českou nesvorností a vyjadřujících obavy z budoucího osudu vlasti. Pánek uzavírá, že zásadní společenské změny v českých zemích po Bílé Hoře znamenaly nemožnost obnovení stavovského státu předbělohorského typu. Pro obyvatelstvo to představovalo zásadní změnu v oblasti náboženské i sociální, "bělohorský šok", jak je některými historiky tato situace nazývána.

Českým dějinám jsou ovšem věnovány i další kapitoly, sledující události v našem zeměpisném prostoru od pravěku až po dobu nejnovější. V oddílu historicko přírodovědném jistě zaujmou studie o vývoji české kulturní krajiny. Publikace je výstupem projektu Českého egyptologického ústavu, řešeného na Filozofické fakultě UK. Rozsáhlá kniha doplněná četnými obrazovými přílohami vyšla v nakladatelství Academia. Je jistě potěšitelné, že finančně náročné vydání podpořili sponzoři (historikovi se chce říci mecenáši), které se sluší vděčně zmínit: Josef Jíša-Rentcar, Inset, Unileasing, Mibcoh. Výsledkem je půvabná a obsahově přebohatá kniha, zvoucí k příjemnému a inspirativnímu čtení!

Michal Flegl

Kdo nám odvalí kámen?

Takto se ptají podle Markova podání tři ženy, které jdou brzy ráno prvního dne po sobotě k Ježíšovu hrobu. Evangelista je identifikuje jako Marii z Magdaly, Marii matku Jakubovu a Salome. Statečné a obětavé ženy. Ježíšovi učedníci zůstali doma. Dozvídáme se o nich, že po smrti svého Mistra truchlili a plakali. Ale ženy chtějí dát najevo víc než zármutek. Rozhodly se vyvážit pohanu Ježíšova ukřižování, které ho postavilo do role zločince, tím, že ho pomažou vonnými mastmi jako krále. Jejich plán však má jednu velkou slabinu. Nevědí, kdo jim odvalí kámen od vchodu do hrobu.

Toto je i naše otázka: Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu? Ne, nezapomněli jsme, že v něm Ježíš není. Ani to, že podle andělského poučení nemáme hledat živého mezi mrtvými. Myslíme totiž na kámen, který bude jednou uzavírat vchod našeho hrobu. Najde se někdo, kdo ho dokáže odvalit a otevřít tak před námi cestu ze smrti do života? Vyjdeme ze svého hrobu, nebo zůstaneme navždy uvězněni v jeho temnotě? Nikdy si nejspíš nebudeme jisti definitivní odpovědí. Pokud však ten kámen někdo odvalí, učiní to ten, který odvalil kámen od vchodu do Ježíšova hrobu.

Když přišly Marie z Magdaly, Marie matka Jakubova a Salome ke hrobu, nalezly kámen odvalený. Evangelista v té souvislosti poznamenává, že byl velmi veliký. Větší, než aby na něj stačila jejich síla. Větší, než aby jím dokázali pohnout Ježíšovi učedníci. Ale menší, než aby ho nedokázal odvalit Bůh. To dává tušit, kdo odvaluje náhrobní kameny a otevírá tak cestu k životu. Je to Otec toho, který vstal z hrobu jako první z celého stvoření. Ten, který ve svém stvořitelském díle učinil všechno dobré. Mládenec v bílém rouchu, který ženám sděluje, že Ježíš není v hrobě, je jeho poslem.

Tato radostná zpráva není určena pouze těm třem. Je adresována všem, kteří jsou událostmi Velkého pátku zaskočeni a ptají se: Jak se mohlo něco tak hrozného stát? Jak mohlo být „svaté" tak potupeno? Mládenec na tyto otázky neodpovídá popisem oněch procesů. On nám sděluje něco mnohem důležitějšího. To, že Bůh tuto hrůzu vetuje a co jsme my lidé pokazili, napravuje: Ukřižovaný Ježíš byl vzkříšen! Tato perspektiva se nyní otevírá před každým, kdo se mu ve svých projevech snaží podobat. Ani on nezůstane uvězněn v temnotě hrobu. Bůh odvalí kámen od jeho vchodu.

Emanuel Vejnar

Mateřství versus kariéra

(K filmu Musíme si promluvit o Kevinovi)

Film Musíme si promluvit o Kevinovi je drsný! Pojednává o mateřství jako katastrofě. Ona katastrofa pramení z životního stylu hlavní hrdinky. Tu evidentně obtěžuje už těhotenství. A rodinu založila jen jako třešničku na dortu rozvinuté kariéry …

Film stojí na výkonu Tildy Swintonové. Čeho je tato celebrita ve světě nejznámějším ženským symbolem? Toho, co v tuzemsku symbolizuje Květa Fialová. A copak k buddhismu (snad mě za vyslovení toho, co je ve filmu jenom naznačeno, nikdo neukamenuje) patří? Oproštěnost od všeho, včetně mezilidských vazeb (ta jistě např. v přírodních katastrofách plní významnou funkci: pomáhá přežít). Tvůrci jako by varovali, že „nevázání se a odvázání se" vposledu odlidšťuje a může, třeba „zmutovaně", pokračovat dál a dál a ještě v další generaci. Není tudíž radno si s ním zahrávat … Vysoce aktuální sdělení v době, která vyznává tzv. singlismus nejméně do třicítky a podřízení všeho včetně rodičovství úspěšné kariéře! Celibát zavrhovali už staří rabíni. A apoštol Pavel pojímá schopnost žít v manželství jako dar (charisma). Trhu – i trhu práce vyžadujícímu naprostou disponibilitu pracovníka – navzdory! (Jinak samozřejmě nic proti mezináboženskému dialogu. K jeho poctivému vedení však patří, domnívám se, právě pojmenování otázek, nikoli jejich obcházení.)

František Schilla

Slova

Slova jsou útěchou i zbraní
některá uzdravují, jiná zraní.
Jedny ničí, druhé chrání,
mnohé jsou pěstí, jiná otevřenou dlaní.

Slova tupí i ostří kopí,
sova povzbuzují, když se člověk topí.
Slova zažehnutý oheň vodou kropí,
když se jich včas někdo chopí.

Slova lásky jsou citovaná ze všech stran,
jsou-li však upřímná, jsou bez děr a hran.
Slova lásky srdce hřejí,
to si jistě všichni přejí.

Boží slova a láska naději dávají v každém čase,
na každém místě a v každé rase.
Kdo poslouchá Boží slova,
může začít zase znova.

Jaromír Šturc

Z dopisů čtenářů

„Co řekneme dětem?" – Pavel Říčan, ET-KJ 7-8/2012

Tak nevím: jsem odporný fundamentalista, nebo se snad ještě mohu považovat za normální věřící evangeličku?

Po přečtení výše uvedeného článku (2x) jsem opravdu v šoku. Kam chce církev dospět, když považuje za nutné a dobré vyučovat tak pochybné názory jednoho liberálního p. faráře!

Dva tisíce let žijeme ve společenství s Pánem Ježíšem, opíráme se o víru a vyznání mnoha vzácných svědků: těch, kteří sestavili KREDO, těch, kteří svými životy dosvědčovali a dosvědčují, že Pán Ježíš vstal z mrtvých, že je Pravda, Cesta i Život! Bible je nejvzácnější KNIHA – pětiletý človíček ji degraduje slovy: „je nesmysl, že Ježíš vstal z hrobu" – a dospěláci to přijímají málem s nadšením!

Jsem šťastná, že znám tolik vzácných, upřímně věřících (obrácených) lidí ve všech církevních denominacích, že už celá léta probíhá u katolíků setkávání charismatické obnovy církve. Jsem vděčná Pánu Bohu, že nás neopouští pro naši nedověru, ale že nás pořád ještě hledá a obživuje svou láskou, svým Duchem svatým.

Milý Tomáši, snažím se porozumět tomu, proč je potřeba takovou knihu vydávat. Věřím, že milujícím Boha všechny věci k dobrému sloužiti musí – mám tedy naději, že jedině proto, aby vyburcovala čtenáře k přemýšlení. Aby se konečně i naše církev probudila z té unylé letargie a stala se živou a sloužící.

Všem čtenářům bych ráda doporučila přečíst si knihu „Návrat" od M. C. Czyscheové, z Karmelitánského nakladatelství. Nebo knihu „3 a 1/2 roku" od Radima Passera.

Při dnešním zoufalém tápání většiny lidí, kterým chybí záchytný bod pro život, kterým chybí povědomí zodpovědnosti, úcta k lidem i k hodnotám lidství, pan Linden jistě nepomůže. Každý z nás potřebujeme hledat živého Boha, potřebujeme prožít setkání s živým Pánem Ježíšem Kristem a navázat s ním vztah. Pak teprve bude naše křesťanství věrohodné.

Kéž náš Pán požehná všechny naše dobré snahy „nést dobré ovoce".

Anna Zajícová, Březí (Břeclav)

Milí přátelé,

v článku „Co řekneme dětem?" br.Pavel Říčan píše jakousi recenzi knihy „Povídá se – podle Marka a Matouše" (vydal EMAN, 2009), kterou napsal holandský farář Nico ter Linden. Knížku samotnou jsem nečetl, ale z popisu a z citací, které br.Říčan uvádí, je zjevný styl a zaměření knihy.

Musím říci, že takové knihy, dle mého názoru, nejsou k ničemu dobré. Čtení jich je ztrátou času, dětem bych takovou knihu v žádném případě nečetl. Kniha totiž zpochybňuje biblické příběhy – věci se údajně udály jinak než je psáno, možná se vůbec nestaly, avšak příběhy mají pravdivé jádro, které nám má co říct… Zpochybňování se děje decentně ve stylu liberální teologie. Myslím, že čestnější by bylo ateistické odmítnutí Bible (prostě tomu nevěřím), než když nevěřící teolog se snaží rádoby moderním způsobem dětem (i dospělým) biblické příběhy převyprávět.

Nedivím se, že autorův vnuk považuje zmrtvýchvstání Ježíšovo za nesmysl, když – jak ze souvislostí vyplývá – ho dědeček odmalička živí ne vírou, ale nevírou.

Osobně jsem přesvědčen, že uděláme mnohem menší chybu, když budeme Bibli a její příběhy chápat doslovně (tedy fundamentalisticky), než když budeme vše zpochybňovat a tak vlastně škrtat z Bible jednu stránku za druhou.

Profesor Smolík, jehož paměti vycházely v ET-KJ asi před 10 lety, uvádí v 89.kapitole pamětí (ET-KJ č.42/2003), že „…fundamentalistické je teologicky blíže k pochopení biblického světa než psychologismus liberalismu a historismu". To je řečeno sice vědeckými výrazy, ale dostatečně srozumitelně. Už tenkrát mě tato slova prof. Smolíka potěšila.

Jiří Marek

Odpor k restitucím

V minulých týdnech jakoby ožilo staré rčení o Češích jako ateistickém národě. Po rozhodnutí o církevních restitucích se zvedla vlna rozhněvaného odporu proti nim. Někteří z těch, kdo mají dobré důvody být znepokojeni vládními návrhy, přibrali do argumentů svého odporu také restituci církevního majetku. A bývají přitom patřičně hluční. Můžeme se dočíst, že 70 % našeho občanstva je proti restitucím. Škoda, že se tento průzkum mínění také nezeptal, jak se tedy s tímto dědictvím vypořádat. Vždyť by tento dlouhodobě neřešený stav musel být tak jako tak nějak uzavřen. To však zřejmě mnoho lidí už nedomýšlí, protože emocionální výkřik je působivější než namáhání mozku.

Výbuchy hněvu zřetelně postihují římskokatolickou církev a my ostatní křesťané jsme mimo jejich pozornost; snad nás ani neberou na vědomí. Celá věc se tedy nás menšinových protestantských církví netýká. Můžeme tedy k tomu být lhostejní? Nebo se dokonce k protikatolickému pokřiku přidat a navázat tak na zápas našich otců minulých staletí?

Zřejmě se dá připustit, že i v současné české katolické církvi jsou zastoupeny retardační tendence (myslím, že spíš mezi laiky než kněžími). Jejich stoupenci jsou si jisti samospasitelností jediné svaté církve a z toho jim plyne pýcha i s mocensko-politickými důsledky. Obávám se však, že útoky proti celé katolické církvi a proti její majetkové restituci tyto nešťastné tendence spíš posilují, než oslabují.

Dokonce i týdeník Literární noviny, který jinak dobře přispívá ke společenské solidaritě a spravedlnosti, se k tažení proti restitucím vehementně přidal. Trojice jejich autorů je přesvědčena, že majetek českého státu má být neprávem převeden do soukromého vlastnictví katolické církve. Autoři ve svém hněvu adresují svou stížnost dokonce samému papeži. Ve svém dopise se pak dovolávají historických autorit nám blízkých a pak papeže informují, že „skutečná víra nepotřebuje prostředníka, je to dar, s kterým se nedá kupčit, protože sídlí v srdci a nikoliv v chrámech".

Před nedávnem jsem redakci Literárních novin poslal svou reakci na protikatolické výpady jejich novin, avšak ona ji neuveřejnila ani v dopisech čtenářů. Tak alespoň zde jeden odstavec z toho:

Jsem evangelík a mohl bych se – po vzoru našich předchůdců – přidat k posměchu vůči mocenským a majetnickým nárokům katolické církve. Ne neprávem, vždyť naši předkové zakusili v dějinách jeden a půl století pronásledování od pyšné církve, po staletí neúměrně protežované habsburskou monarchií. Ač jsme dnes druhá nejpočetnější církev u nás, je nás směšně málo a rozsah našich majetků k restituci je zanedbatelný. Také nedokážeme televizní obrazovce nabídnout spektakulární podívanou slavnostních ornátů. Ale přece se k posměchu nepřidám. Protože vím něco o pohybech dějin i o ekumenismu. Také proto, že žijeme v době příliš nebezpečné, než abychom mohli plýtvat zlomyslnostmi vůči komukoliv, ať už v naší zemi či kdekoliv.

Blahoslav Hájek

Novinky ze Samuele

Jak dosahovat předvídatelných výsledků v nepředvídatelných časech
Stephen R. Covey, Bob Whitman, Breck England
Jedinou věcí, kterou si můžeme v byznysu být jisti, je nejistota. S. R. Covey ve své nejnovější knize ukazuje, že přesto existují organizace, které – bez ohledu na nejisté ekonomické podmínky – dosahují vynikajících výsledků tím, že se za všech okolností řídí čtyřmi klíčovými principy, které jsou trvalé a neměnné (dotahují věci do konce a vynikajícím způsobem realizují své priority, vytvářejí atmosféru důvěry, dosahují vyšší hodnoty s méně zdroji, nešíří strach).
Management Press, A5, váz.., 128 s.
přeložil Lumír Šarman
cena: 269 Kč

7 návyků úspěšných teenagerů
Sean Covey
Kniha 7 návyků úspěšných teenagerů přibližuje dospívajícím nadčasové principy, které jim pomohou vytvořit si základ pro zvládání nejobtížnějších problémů v jejich dalším životě. Čtenáři zde naleznou mnoho skutečných příběhů teenagerů z celého světa. Ukázky problémů, se kterými se potýkají, příklady způsobů řešení různých situací mohou být pro mnoho mladých lidí i jejich rodičů inspirací, jak se vypořádat s náročným obdobím dospívání.
Management Press, 15 × 23 cm, 300 s., brož.,
přeložil Aleš Lisa
cena: 269 Kč

Důvěra: jediná věc, která dokáže změnit vše
Stephen R. Covey
Druhé vydání nejúspěšnější knihy renomovaného autora "motivační" literatury a experta na rodinnou problematiku a vedení lidí charakterizuje 7 návyků, které je třeba si osvojit, abychom jednali co možná nejefektivněji a které jsou základem pro vytvoření harmonické, cílevědomé a integrované osobnosti. Čím větším změnám a obtížnějším úkolům musíme čelit, tím naléhavější je potřeba se jimi řídit. Aktualizované vydání knihy, která je považována za jednu z nejvlivnějších knih století a jež byla přeložena do více než 40 světových jazyků, vychází ve zcela novém překladu Aleše Lisy.
Vychází ve spolupráci s FC Czech. Čtenáři, kteří by si chtěli osvojit "8. návyk" a chtěli by přejít od "efektivnosti k výjimečnosti", přivítají i "pokračování" této knihy, novinku Dr. Coveyho "8. návyk. Od efektivnosti k výjimečnosti".
Management Press, 17 x 24 cm, brož., 348 s.,
přeložil Aleš Lisa
cena: 439 Kč

Střetnutí
Frank E. Peretti
Ashton. Typické americké městečko. Když si však jeden skeptický novinář a jeden mladý kazatel začnou dávat dohromady, co zjistili, pochopí, že spolu stojí proti nestvůrnému komplotu jisté teroristické organizace, která chce podmanit všechny obyvatele města a vposledu celého světa.
Román s výjimečně pronikavým vhledem do duchovního boje a důležitosti modlitby. Poutavý, napínavý děj s dobrým spádem z něj činí knížku, která se může měřit s těmi nejlepšími detektivkami ve vaší knihovně.

Nové vydání oblíbené a stále žádané knihy.
Křesťanský život, A5, 430 s.,
přeložila Renata Ferstová
cena: 259 Kč

Pozvánky

Kulturou proti antisemitismu
Neděle 22. dubna 2012
*** Pochod dobré vůle**
13.30 hodin
Praha, náměstí Franze Kafky
Připojte se k modlitebnímu pochodu Prahou a přijďte veřejně vyjádřit svou víru v Boží plán s Izraelem a podpořit pravdu proti lžím.
*** Všichni jsme lidi**
15 hodin
Praha, Valdštejnská zahrada
Kulturní program za účasti herce Jana Potměšila, kantora Michala Foršta a dalších předních českých osobností pokračuje a graduje v sídle Senátu.
Pod záštitou 1. místopředsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky a primátora hl. m. Prahy Bohuslava Svobody pořádá Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ). Vstup volný.
www.vsichnijsmelidi.cz

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu „Voda v Praze – povídání o potocích a rybnících", která se bude konat v úterý 10. dubna 2012 v 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy,
Praha 2, Vyšehradská 49. Na besedě promluví Ing. Jiří Karnecki z Magistrátu hl. m. Prahy.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země v úterý 24. dubna 2012 v 19.00 hodin v kostele Nejsvětějšího Salvátora. Kázáním poslouží br. Ing. Jiří Ort, zpívat bude pěvecký soubor Gabriel. Po bohoslužbě cca od 19.50 hodin následuje beseda s Ing. Petrem Hejlem, starostou městské části Praha – Suchdol.

* * *

Misijní odbor Kostnické jednoty a Operace Ester
srdečně zvou všecky křesťany na návštěvu do IZRAELE.
Jarní únorové zájezdy se už s nadšením vrátily, můžete využít letního zájezdu od 19. do 29. července nebo podzimního od 21. do 30. října.
Poznáte nejen líbeznou zemi patriarchů a Pána Ježíše, ale setkáte se s obyvateli Židy a Araby a od našeho průvodce Fredi Winklera se dovíte nejen všecko, co Vás bude zajímat o Zemi, ale také s ním nahlédnete do prorockého Božího slova. Plánujeme i další zajímavá setkání.
Bližší informace:
Ludmila Hallerová,
Ve Vilách 7, 140 00 Praha 4 – Michle
tel.: 242 428 814; 774 572 671
email: hallerova@volny.cz

Králův kříž
Život Ježíše a příběh světa
Timothy Keller
Příběh nejvlivnější postavy lidské historie byl během tisíciletí vyprávěn již nesčetněkrát. Má smysl zabývat se jím i dnes? Známý manhattanský pastor a myslitel označený časopisem Newsweek za „C. S. Lewise 21. století" předkládá čtenářům překvapivě svěží pohled na Ježíše Krista, v jehož příběhu vidí klíč ke smyslu našeho života i světa. Tak jako ostatní jeho knihy i tato je určena všem přemýšlivým čtenářům - věřícím, duchovně hledajícím i skeptikům.

Biblion, 12 x 18 cm, 264 s.,
přeložila Zuzana Kempná
cena: 280 Kč

Bohoslužby

Seniorát horácký
Českobratrská církev evangelická

Daňkovice – Ne a c 11 h, b d e 9.30 h
Daňkovice č. 4, p. Sněžné na Moravě, f. Debora Rumlová
Horní Dubenky – Ne 9 h
Horní Dubenky č. 54, f. Tomáš Vítek
Horní Krupá – Ne 10.15 h
Horní Krupá č. 63, p. Havlíčkův Brod 1, f. David Šorm
Horní Vilémovice – Ne 9 h
Horní Vilémovice č. 31, p. Čechtín, a f. Pavel Janošík
Humpolec – Ne 9 h
Husova 143, f. Pavel Šindler
Jihlava – Ne 8.30 h (10.30 h Stříž ov)
Vrchlického 1, f. Jan Keřkovský
Moraveč – Ne 9.30 h
Moraveč č. 35, p. Pelhřimov,
f. Daniel Matějka ml.
Nové Město na Moravě – Ne 9 h
Křenkova 151, f. Zdeněk Šorm,
f. Vojtěch Hrouda, f. Debora Rumlová
Opatov – Ne 11 h
Opatov č. 10, p. Dušejov, a f. Pavel Šindler
Pelhřimov-Strměchy – Ne 8.45 h (Pelhřimov), 10.45 h (Strměchy)
Růžová 82, f. Michael Hána
Sázava – Ne 10 h
Sázava č. 73, p. Velká Losenice, f. Petr Gallus
Sněžné na Moravě – Ne 9.30 h
Sněžné č. 60, f. Michal Vogl
Telč – Ne 8.30 h
nám. Zachariáše z Hradce 21/1, f. Petr Melmuk
Třebíč – Ne 8.30 h
Bráfova 561/33, f. Jana Potočková, f. Tomáš Potoček
Velká Lhota u Dačic – Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č. 37, p. Dačice f. Kateřina Frühbauerová
Velké Meziříčí – Ne 9 h
U Světlé 737/24, f. Pavel Janošík

Církev bratrská

Havlíčkův Brod – Ne 9.30 h
Strážná 1364, k. Vladimír Horský
Horní Krupá - Ne 9 h
Horní Krupá 105, p. Havlíčkův Brod, k. Roman Neumann
Vlašim – Ne 10 h
V Sadě 1505, k. Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

Jihlava – Ne 8.45 h
Seifertova 13, f. Jan Zajíc
Znojmo - Ne 9.30 h
Chelčického 774/2, 1. patro
f. Pavel Kuchynka

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2012

18. dubna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
25. dubna 2012

Z obsahu

* *Systémová chyba*
* *Bohové světa*
* *Ostrý řez*
* *Doma v Husinci*

Poselství k neděli Misericordias Domini

O dobrém pastýři
jan 10,11–16

Jaký pastýř je dobrý? Snad ten, jemuž svěřili do opatrování to největší stádo? Nebo ten, jemuž nikdy žádná ovce nezbloudila? Ten, kterému nikdy žádná nepošla? Nebo snad ten, kdo má nejhezčí klobouk, nejhlasitější píšťalku a vydrží nejdéle sedět na studené mezi?

Evangelista Jan píše o jediném kritériu: Dle slov Pána Ježíše je dobrý pastýř ten, kdo položí za ovce svůj život.

Zdá se to být přehnané. Ovce, jakkoliv jsou užitečné, přece nemají cenu lidského života.Tak alespoň může uvažovat pastýř, jemuž stádo nepatří, který byl pouze najat k jeho opatrování za mzdu. Takový pastýř nebude riskovat a při prvním náznaku nebezpečí uteče.

Jinak ovšem uvažuje pastýř, jenž si ke stádu vytvořil vztah. Bere ovce za své - zná je a ony znají jeho. Jsou jeho živobytím a on je také ochotný svůj život za ně vydat, přijde-li na to.

Je naším štěstím, že jsme takového pastýře nalezli v Ježíši Kristu. V něm máme pastýře, jemuž patříme, jenž nás zná a který za nás - své stádce - svůj život skutečně položil.

Ale smrt, pobíjející ovce stejně jako lidi, jej nepohltila. Z toho se radujeme v těchto dnech, to je nám posilou v každém nebezpečí i trápení naší časnosti.

Sláva buď Bohu pokoje, „který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše Krista.“ (Žd 13,20)

Jiří Palán
farář ČCE Huslenky

Rozbřesk *Foto: Jindřich Falta*

Zaostřeno na blízko

Ježíš nebyl živola

Téma článku bylo ryze politické (Údajní; MFD 5. 4.). Nelze se divit, že vedlo redaktora Martina Komárka k slovnímu obratu o vládě, která „sestupuje do pekel“. Nejspíše tam dle autora ale zůstane. Ta vláda. Velikonoční souvislost pak směřovala pisatele k vyjádření: „Křesťané věří, že v době velikonoční - od ukřižování na Velký pátek až do procitnutí v neděli ráno - nebyl Kristus ani živý, ale ani mrtvý v pravém slova smyslu. Prý sestoupil do pekel.“ Z tohoto vyjádření, na prahu Velkého pátku bychom mohli předpokládat, že Ježíš tak docela nezemřel. Nebo alespoň že jde o skutečnost jiného druhu, kterou přijímají jen křesťané za bernou minci. Nezbývá než oponovat. Autor, ovšem, jak víme, je křesťanem a sám se následně vyjádřil, že „přirovnání použil volně, možná až příliš“. Celý křesťanský svět přece ví, že Ježíš zemřel. Byl smrtelný. Jeho srdce dotlouklo. Vydechl naposledy. Odumřel i je-ho mozek. Jeho bok probodlo kopí. O poslední fázi jeho života svědčí evangelium následovně: „Okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." A nakloniv hlavu, skonal. Když přišli vojáci k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali, ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda.“ Zatímco Ježíšovi učedníci se rozutekli, dva tajní, Josef z Arimatie a Nikodém, statečně požádali Piláta o jeho mrtvé tělo a pohřbili je. Navíc než se tak stalo, Pilát se podivil, že Ježíš už zemřel. Nechal si to proto potvrdit od zkušeného setníka. Ježíš zemřel. V tom se shodnou věřící křesťané - i s ateisty. Ukřižován, umřel a byl pohřben. Co se dálo poté, je pro křesťany obestřeno tajemstvím a záležitostí jejich víry. Nic to nemění na skutečnosti, že Velký pátek je obestřen smutkem.

Jan Kašper

Bůh není k poznání

To vám přece řekne také váš soused. Zdá se dokonce, že by byl ochoten jej poznat (takže si myslím, že je na dobré cestě ho poznat; ta ochota je totiž blízká „hledání“, a kdo hledá, nalézá, jak řekl Ježíš), ale dosud ho nepoznal. Většina lidí však takovou ochotu nevykazuje, spíše lhostejnost. Ta se nemůže setkat s Bohem, jenž se nikomu nevnucuje. Zůstává vzdálen i myšlenkovému světu těch nejvzdělanějších lidí, ačkoliv i jim a všem lidem zanechal po sobě svědky, spíše jsou to nemluvní svědkové jeho věčné moci a jeho božství v díle jeho stvoření. Znáte ten pocit, když stojíte na nějakém vrcholku a odtud vidíte mohutné, důstojné horstvo, anebo stojíte na břehu moře s jeho velebným tichem a hned zase pohybem, jejž způsobuje neobyčejná síla, proti níž nelze nic postavit, zdali necítíte cosi nesrovnatelně silnějšího a většího než jsme my lidé? Tu písničku, kterou zná i Bible, že jsme o maličko menší než andělé, si tam nezazpíváte. To je obecný pocit: Není národa, který by neměl nějaké povědomí o Bohu, nějaké náboženství, kterému říkáme pohanství, více nebo méně úctyhodné. Méně úctyhodné, když chce být náboženstvím, které má v čele jméno Boha a určuje svým věřícím bohoslužbu, jež má svůj vyhrazený čas a ostatní náležitosti, jako jsou obřady a oběti. Více úctyhodné je to pohanství, které se nesnaží býti náboženstvím, které však předpokládá slušného člověka a očekává od něho, že nebude klást svému bližnímu překážky a chovat se ve všech oblastech života tak, jako sám totéž očekává od něho. Toto pohanství vykazuje mnohdy tolik lásky a bratrství, že nás zahanbuje. Jeho spravedlnost nechtějme znehodnocovat, vítejme ji, neboť ona přispívá viditelně k spravedlnosti v našem městě. Tam, kam církev by sotva dosáhla svým světlem a solí, nastupují slušní lidé. Kdyby jich nebylo, zjistili bychom, že svět leží jen ve zlém a už by se nám na něm nedalo žít. Tato civilní spravedlnost slušných lidí, jejichž zásady jsou blízké Ježíšovým nárokům z Kázání na hoře, udržují chod světských pořádků tak, aby upadání a pomíjení světa neurychlilo příchod posledního dne. Vidíte to jinak? Věřím však, že svět, takový, jaký je i dnes, je v Božích rukou.

Vzpomeňme na Jonáše, připomene nám, že se svět právě v té chvíli, kdy nad ním tak rádi vyslovujeme Boží soud (ne svůj), dal na cestu lítosti a nápravy. Kniha proroka Jonáše je nezbytnou brzdou proti moralismu, jemuž mohou propadnout i kazatelé evangelia, zapomenou-li, že u Boha nad vší spravedlností sídlí milosrdenství, které neočekávaně zasahuje do dění, jež příliš rychle označujeme za nezvratitelné. Uvažujme: Na skoro sedm miliard lidí (to je rozdíl proti niniveckým 120 tisícům!) na celém světě pohlížíme s obavami, že nás svým počtem a pohanstvím strhnou do katastrofy. Boha však žádná cifra nepřivádí do rozpaků. Ninivským nevyčte, že se tak „nerozumně“ rozmnožili, vytkne jim nešlechetnost, která vstoupila před Boží obličej (Jon 1,2). Přelidnění nám nehrozí, věříme, že svět je v Božích rukou, stvořil jej a udržuje, ač i člověka ustanovil pánem nad vší Zemí (Gn 1,26). Boží a lidský rozum, každý svým dílem, dává nám poznat Boží věčnou moc a jeho božství, ne však Boha samého. Neboť na tuto Boží tvář se dívá Adam, člověk padlý, oddělený od Boha, jehož oči nevidí a uši neslyší tak jako zamlada, kdy chodil s Bohem. Boží věčná moc a jeho božství se staly nečitelnými. Zakalené, neoperované oči ani nevědí, že jsou nemocné a vykládají rády Boží stvoření světa a člověka materialisticky: to je vlastní postoj člověka, jenž obdivuje krásu a velebnost přírody a moře, ale nevzhlédne k Bohu. Sama hmota, materie, ho svou obrovskou tíží získá za svého věřícího. Jiný člověk na tomtéž místě pocítí tu rozumnou účelnost v složitém stvoření, v němž se mu hmota a duch jeví jako spolupracovníci a on pak nejen materii, ale i duchu vzdává svou úctu. Ateista se brání náboženskému dojetí při pohledu na stvoření a stává se obdivovatelem podivného třesku, z něhož se mají vyvinout nebesa a Země. Zatěžuje ten třesk významem, jenž nikdy nemůže být výsledkem náhody, ale odmítá hledat v něm intelekt.

Bůh se zjevil jen Izraeli, později se zjevil všem národům v Ježíši Kristu a zjevuje se stále v trvalých písemných stopách, které jsou čitelnější než zmiňovaná věčná moc a božství, neboť je shromáždili židovští rabíni a Ježíšovi apoštolé a učedníci a zapsali je do Knihy, která je ke čtení všem lidem. Toto jedinečné dění je od Boha, přichází k nám, není výsledkem vývoje od primitivních náboženských her, které jsou k vidění u afrických národů, ale je Božím darem zbloudilému, pomatenému člověku, jenž svým odvrácením od Boha ztratil rozeznávací schopnost a už nerozliší pravdu od lži a zdravé od škodlivého. Máte-li tu schopnost, děkujte za ni a čtěte ty

Dokončení na str. 2

Peklo

Peklo jsou války a utrpení,
když vládne lidská zloba.
Kdo jsou však ti provinění,
co je zač tato doba?

Doba, kdy bují závist, klam a sobectví,
doba, co tohle všechno rozvětví.
Jak najít cestu z toho všeho ven,
kdy se probudit a zapomenout jako na špatný sen.

Peklo je život v samotě,
když přítelem ti není Bůh,
je to jak život v nahotě,
je to jak bludný kruh.

Tak začni věřit Boží lásce,
která brány pekel zavírá,
přestaň žít s tváří skrytou v masce,
neb Boží milost brány nebe otvírá.

Jaromír Šturc

Z církví doma i ve světě

Téměř 80 veřejných škol v Maďarsku přešlo do správy církvím

Téměř 80 veřejných škol v Maďarsku bylo nedávno předáno církevním institucím, většinou římskokatolickým. Podle agentury AFP to bude mít důsledky pro malé obce, jejichž jediná škola bude církevní. Omezuje to prý také práva dětí na laické vzdělání, dodává agentura. Podle údajů ministerstva národních zdrojů, jež odpovídá za školství v Maďarsku, zvýšila Římskokatolická církev počet svých školních zařízení o 20 procent, evangelická o 13 a reformovaná o deset procent. Týká se to škol mateřských, základních a středních, gymnázií a škol technického či uměleckého zaměření.

Maďarsko je jednou ze zemí EU, která byla nejvíce postižena ekonomickou a finanční krizí. V letech 2008-2009 musela Budapešť požádat o dvacet miliard euro od EU a Mezinárodního měnového fondu (MMF), aby se vyhnula bankrotu. Konzervativní vláda Viktora Orbána nyní čeká na souhlas EU a MMF, aby mohla zahájit jednání o dalším úvěru. V důsledku krize už řada měst přestala být schopna udržovat školy a zbavuje se finanční zátěže, kterou se pro ně stalo základní a střední školství. Desítky veřejných školních zařízení tak byly postoupeny církevním institucím, většinou Římskokatolické církvi. "Každé pondělí začneme pobožností: děti se shromáždí a v tichu si vyslechnou čtení z Bible. A každé ráno bude začínat modlitbou nebo čtením jednoho přikázání z Bible," řekla představitelka evangelického školního zařízení Sztehla Gábora v Budapešti Katalina Kalinová. Radnice tvrdí, že nejde výhradně jen o finanční otázku: Školu nabídla pro možnost kvalitnějšího vzdělání. To také vedlo evangelickou církev k tomu, aby se tohoto zařízení ujala. Vzdělání bude nadále zdarma, ale žáci mají povinnost chodit buď na hodiny náboženství nebo etiky.

podle www.christner.cz

Podle výzkumu u nás lidé nejvíce věří rádiu, armádě a televizi, nejméně pak církvím

Z vybraných společenských institucí lidé nejvíce věří rozhlasu, armádě a televizi. Alespoň polovina Čechů důvěřuje také policii, tisku a neziskovým organizacím. Naopak nejmenší důvěře se těší církve. Vyplývá to z výsledků březnového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Rozhlasu důvěřuje 65 procent dotázaných. Proti poslednímu průzkumu, který se uskutečnil loni v září, je to mírný pokles o dva procentní body. Armádě aktuálně věří 57 procent Čechů, televizi o jedno procento méně. Důvěru v policii má 54 procent lidí a přibližně polovina věří také tisku a neziskovým organizacím. Další instituce už se v průzkumu přes padesátiprocentní hranici důvěry nedostaly. Patří mezi ně například banky, soudy nebo odbory. Nejhoršího výsledku dosahují v průzkumu dlouhodobě církve, které mají momentálně důvěru 29 procent Čechů. Stejného výsledku dosáhly také v září. Církvím a armádě nedůvěřují častěji muži. "U církví pak další významný faktor představuje pochopitelně víra či náboženská příslušnost, výrazně vyšší podíl důvěřujících se objevoval mezi římskými katolíky," uvedla CVVM. Se stoupající životní úrovní roste důvěra v soudy, policii, armádu, banky a neziskové organizace. Starší lidé častěji důvěřují církvím, mladší lidé naopak neziskovým organizacím. Vysokoškoláci mají vyšší důvěru k bankám, naopak nevěří příliš odborům. Těm častěji důvěřují lidé hlásící se k levici, kteří naopak nemají vysokou důvěru k soudům a bankám. Průzkum se uskutečnil od 5. do 12. března a zúčastnilo se 1053 lidí.

podle ČTK

Horúce chvíle synody v Trenčianskych Tepliciach

Vznik Československa predstavoval dôležitý medzník aj pre evanjelickú societu na Slovensku. Jej postavenie bolo veľmi kritické najmä po Peštianskej synode (1891 – 1894), kedy Preddunajský dištrikt so svojou výraznou slovenskou enklávou bol zámerne prerozdelený v prospech maďarských evanjelikov. Podľa Martina Rázusa to bol „počiatok zjavného zapredávania cirkvi a jej úpadku. Nátlak štátu rástol a maďarónskym živlom pribúdalo odvahy.“ Po prevrate v roku 1918 nemohol tento stav z prirodzených dôvodov ostať v platnosti. Vznikom nového štátu vzniklo aj nové rozvrstvenie evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Pripravované zmeny si však vyžadovali istú dobu provizória, ktorá by zamedzila možnému chaosu. Nariadenia ministra Vavra Šrobára zrušili viaceré ustanovenia cirkevnej ústavy, ktoré sa protivili s novými pomermi po vzniku republiky. Bola vymenovaná Generálna rada, ktorá mala cirkev dočasne spravovať. Tá napokon rozhodla o zvolaní synody do Trenčína a Trenčianskych Teplíc.

Synoda v Trenčianskych Tepliciach (17. 1. – 4. 2. 1921) predstavovala dôležitý medzník v živote evanjelikov. Definitívne usporiadala cirkevné pomery po vzniku Československa – vypracovala novú cirkevnú ústavu. Rázus už pred synodou vytýčil v Národných novinách základné ciele uberania sa evanjelickej cirkvi a. v.: „chce pestovať bratské styky s inými kresťanskými cirkvami, najmä evanjelickou cirkvou česko-bratskou a nemeckou cirkvou ev. na území Čiech a Moravy. Podobne s ev. cirkvou reformovanou na území Slovenska.“ Predpokladal, že odluka cirkvi od štátu „klope na dvere“, a preto sa treba pripraviť na hmotné zabezpečenie cez reformu generálneho cirkevného fondu.

Vyskytli sa však aj komplikácie. Už v prvých dňoch zasadnutia sa ukázalo, že Nemci a Maďari majú na ciele synody diametrálne iný pohľad. Rázusom vytýčené okruhy ich vôbec nezaujímali, začali popierať legitímnosť samotnej synody. K. E. Schmidt v mene Spišského, Bratislavského a Tekovského seniorátu predostrel synode Deklaráciu, ktorá vyjadrovala tri základné posolstvá: synoda by mala protestovať proti porušeniu cirkevnej autonómie a odvolať spomínané nariadenia ministra Šrobára. Druhý bod požadoval premeniť synodu na „obyčajné cirkevné zhromaždenie“. V treťom bode požadovali ustanovenú synodu rozpustiť. Medzi slovenskými evanjelikmi spôsobila síce rozčarovanie, avšak aj odhodlanie sa postaviť razantne proti nej. 5členný výbor na čele s Ľudovítom Bazovským vyvrátil všetky tri body Deklarácie. Na prvý bod reagovali v tom zmysle, že uhorská moc na Slovensku prestala platiť, a preto je bezpredmetné sa baviť o zachovaní pôvodnej cirkevnej autonómie, keď aj generálny inšpektor a dištriktuálni dozorcovia ostali so svojimi sídlami za hranicami ČSR. Bazovský obraňoval aj Šrobárove nariadenia, keď argumentoval ich významom z hľadiska za-medzenia chaosu v evanjelickej cirkvi. K druhému a tretiemu bodu Bazovský podotkol, že nechápe ich odmietavé stanovisko voči synode ako takej, keďže nemeckí a maďarskí evanjelici patrili k popredným iniciátorom zvolania synody a boli aj zastúpení v synodálnych výboroch. Schmidt si vynútil reagovať svojim Osvedčením na Bazovským prečítanú odpoveď. Mimo iného požadoval vyriešiť otázku postavenia maďarských a nemeckých evanjelikov v zmysle zlúčenia cirkevných zborov do etnicky vyčlenených maďarských a nemeckých seniorátov. Na Schmidtov prednes zareagoval významný evanjelik a signatár Martinskej deklarácie – V. P. Čobrda, ktorý v plamennej reči ostro odsúdil tieto návrhy. K nemu sa pridali aj ďalší rečníci – synoda zažívala ostré polemiky.

Dobová tlač pred konaním synody nespomínala žiadne obavy z Nemcov a Maďarov. V skutočnosti však medzi slovenskými evanjelikmi boli isté znepokojenia o uznášanie synody. Emil Stodola ako jeden z účastníkov videl situáciu nasledovne: „Pred tohoročnou synodou evanjelikov na Slovensku mali sme poradu o tom, či je ona riadna, či nebudú mať na nej majoritu práve tieto živly národne neprebudené a cirkvi nemecko-maďarské. Len jednohlasovou väčšinou (7 hlasmi proti 6) rozhodli sme sa za synodu, také boly obavy pred najhorším – a výsledok dokázal, že živly, pred ktorými mali sme obavu (Gemerčania, Východné Slovensko), volili a chovali sa „lojálne“ a len malá časť rodených Nemcov a Maďarov zaujala intrasigentné stanovisko.“

Opatrnosť slovenských evanjelikov bola na mieste – administratívny výbor synody už v prvých dňoch svojho pôsobenia dostal stanovisko istej skupiny maďarských evanjelikov z Lučenca. Spísali ho 14. novembra 1920 a požadovali zriadenie „samostatného maďarského seniorátu“, do ktorého by patrili všetky maďarské evanjelické enklávy. Ak by synoda bola proti tomuto návrhu, požadovali utvoriť z evanjelickej cirkvi v Lučenci „osobitný seniorát podriadený priamo dištriktu“. Tento diktát nemohol byť na synode akceptovaný, lebo išlo o uznesenie len istej skupiny. Ľudovít Bazovský, ktorý zhodou okolností bol z Lučenca, sa na synode kategoricky postavil proti tomuto návrhu. Synodu však zaujímali úplne iné problémy, svoju úlohu splnila a uvedené polemiky či apelácie menšín išli do úzadia.

Bc. Lukáš Krajčír
študent histórie FiF UK
Bratislava

Bůh není k poznání

Dokončení ze str. 1

zápisy a vybírejte, neboť ne všechno, co v nich je, určil Bůh k vašemu spasení, záchraně a novému životu. Jen co slouží Kristu a oslavuje jej, má pro nás prvořadý význam.

Uvěřit těm zápisům a už vůbec rozumět jim na první přečtení není nic snadného, a to taky proto, že při tom bývá člověk sám. Proto je Bůh vložil do rukou církve, aby je správně vykládala. Na cestě k poznání Boha stává se skoro každému člověku církev milou pomocnicí. Pohled na řadu těch, kdo uvěřili evangeliu přede mnou, mne těší a posiluje mou víru. Co bych byl, kdyby mne jejich víra, kterou zapsali do knih, neuváděla na pravou cestu? Chválím Knihu i jejich knihy, ale má víra nakonec není z knih, ale z Ducha svatého, jenž je vzýván při každé bohoslužbě, která prosí za jeho přítomnost, v něm záleží poslední a trvalý základ mé víry.

Josef Veselý

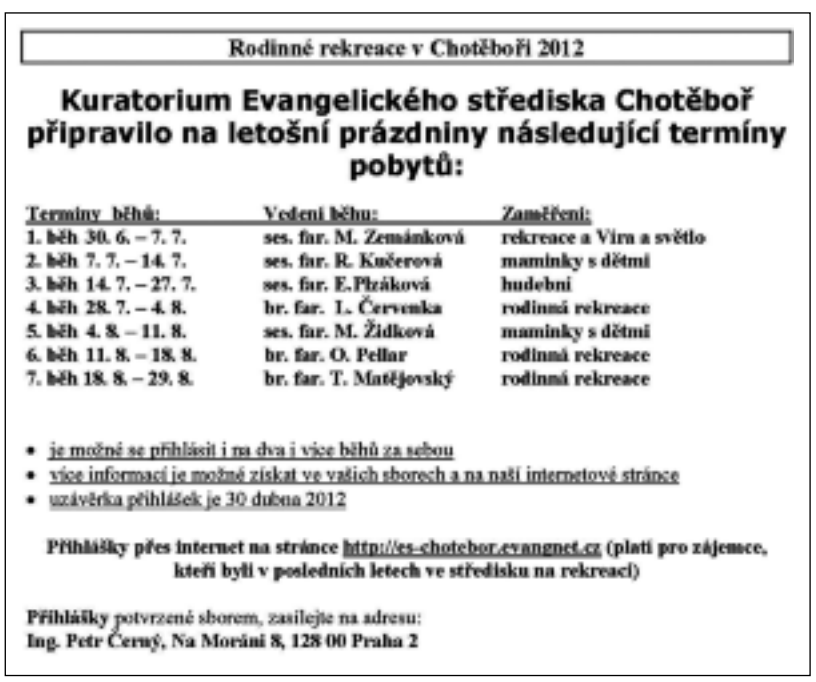

Rodinné rekreace v Chotěboři 2012

Kuratorium Evangelického střediska Chotěboř připravilo na letošní prázdniny následující termíny pobytů:

Termíny běhů:	Vedení běhu:	Zaměření:
1. běh 30. 6. – 7. 7.	ses. far. M. Zemánková	rekreace a Víra a světlo
2. běh 7. 7. – 14. 7.	ses. far. R. Kučerová	maminky s dětmi
3. běh 14. 7. – 27. 7.	ses. far. E.Plzáková	hudební
4. běh 28. 7. – 4. 8.	br. far. L. Červenka	rodinná rekreace
5. běh 4. 8. – 11. 8.	ses. far. M. Židková	maminky s dětmi
6. běh 11. 8. – 18. 8.	br. far. O. Pellar	rodinná rekreace
7. běh 18. 8. – 29. 8.	br. far. T. Matějovský	rodinná rekreace

- je možné se přihlásit i na dva i více běhů za sebou
- více informací je možné získat ve vašich sborech a na naší internetové stránce
- uzávěrka přihlášek je 30 dubna 2012

Přihlášky přes internet na stránce http://es-chotebor.evangnet.cz (platí pro zájemce, kteří byli v posledních letech ve středisku na rekreaci)

Přihlášky potvrzené sborem, zasílejte na adresu:
Ing. Petr Černý, Na Moráni 8, 128 00 Praha 2

Premiéra nových pašijových her přitáhla diváky ze širokého okolí

Ochotníci z Dýšiny, Chrástu a Plzně na letošní Velikonoce opět připravili lidové pašijové hry. Jejich premiéra proběhla v neděli 1. dubna 2012 pod širým nebem na zahradě.

Asi padesát lidí si na Květnou neděli přišlo připomenout dva tisíce let starý příběh o utrpení Ježíše Krista zhlédnutím jeho dramatizované podoby. Režisérka amatérského souboru Marcela Žandová letos zvolila jako předlohu "Komédii o umučení a vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista"- barokní pašijové hry z Podkrkonoší v úpravě J. Kopeckého. "Zaujalo mne spojení archaické barokní češtiny s obsahem, který je stále aktuální. Třeba že Jidáš v tomto podání uvažuje o zradě Krista proto, aby se finančně zabezpečil na stáří," zdůvodňuje výběr textu M. Žandová. I navzdory vážnému námětu úsměv na tváři přihlížejících vyloudila například přesvědčivá postava pokušitele v dobře padnoucím obleku s kravatou, Pilát v policejním koženém kabátě, Marie Magdaléna v silonkách nebo stráž s želízky a obuškem.

Pro herce především z místního evangelického sboru a sousední římskokatolické farnosti v Dýšině představovalo nejtěžší úkol naučit se košatý staročeský text přes hodinu trvající inscenace. Jak se jim ho podařilo zvládnout, mohli diváci zjistit také na reprízách pašijové hry na Velký pátek 6. dubna 2012 v kostele v Dýšině, případně si poslechnout další provedení o letošní Noci kostelů 1. června tamtéž.

Ochotnický soubor nadšenců už má za sebou v uplynulých letech ztvárnění pašijového příběhu s hudbou M. Pachnera nebo barokní vánoční hru od J. Libertina. Věnuje se ale i méně duchovním žánrům - v současné době nacvičuje divadelní hru "Past na myši" od A. Christie.

Pašije (z lat. passio - "utrpení") jsou vyprávěním o utrpení a smrti Ježíše Krista. Označují se tak buď přímo evangelní vyprávění nebo příběhy, dramatické hry, liturgická čtení či hudební skladby, které se jimi inspirují a toto téma zpracovávají.

Karel Šimr,
farář Farního sboru ČCE v Chrástu

Co řekneme dětem? – Závěr diskuse

Recenze Pavla Říčana na uvedenou knihu vzbudila až nezvykle bohatou odezvu čtenáčů. Jejich reakce byly dost podobné ve své kritičnosti. Protože však šlo o ohlasy pouze na to, co bylo uvedeno v recenzi, nikoliv v samotné knize, požádal jsem vydavatele, bratra Tomáše Trusinu, evangelického faráře v Benešově, spoluautora katechetických výkladů pro nedělní školu a vydavatele (EMAN), aby také on se k tématu vyjádřil.
Je to i výrazem skutečnosti, že Evangelický týdeník je otevřený pro názory z různých úhlů pohledu, pokud se pohybují na křesťanské rovině a zachovávají neurážlivý tón.
Jsme vděčni, že čtenáři nejen čtou, ale vyjadřují i své názory. Děkujeme za vaše dopisy. A jestliže je někdy neotiskneme, bývá to především proto, že se domníváme, že už k danému tématu byly uveřejněny podobné příspěvky.

Bohumil Kejř

„Potkat s dětmi sílu evangelia"

Nevím, kdy ET-KJ naposledy hromadně tiskl texty autorů, kteří se kriticky a odmítavě vyjadřují o textu, který sami nečetli. V hojné míře se to stalo u reakcí na recenzi titulu Král na oslu od nizozemského spisovatele a dlouholetého faráře (nikoli akademického teologa) Nico ter Lindena. Vymlouvat se přitom pouze na jednu byť obsáhlou recenzi nestačí. Také si říkám, kam to s (nejen) evangelickými křesťany spěje, když si v dostupném textu neověří, jak to vlastně je (popř. to ještě hrdě deklarují).

Recenze Pavla Říčana je totiž vůči ter Lindenově přístupu přejná (či je jím „přejně šokovaná"), ale je to především recenze psychologa náboženství. Sám její autor přiznává, že současným vykladačským ani katechetickým přístupům se od skončení svých teologických studií nijak soustavně nevěnuje. Proto ho po mém soudu některé momenty fascinovaly přespříliš, kdežto jiných, docela podstatných důrazů si ani nevšiml.

Učitelem je biblický text

Vykladačské texty Nico ter Lindena jsem potkal v 90. letech, kdy začala mít ozvučnost jeho kázání na starozákonní vyprávění. Používá vlastně převyprávění, s tím, že co je třeba současným posluchačům vysvětlit, vloží přímo do příběhu.

Po letech, kdy se zabývám Písmem jako kazatel v přípravě kázání, biblických hodin a výkladů pro děti, jsem v ter Lindenovi potkal přístup a autora, který přesně a především tvořivě a inspirativně vyjadřuje, co mi mnohokrát běželo hlavou. Východiskem mu je biblický text „tak jak je" - přičemž si všímá, co ten text právě v této podobě chce říci. Toto podání je pro víru směrodatné, nikoli rekonstrukce „jak to vlastně doopravdy bylo", kterých se mimochodem nedopouštějí jen tzv. kritičtí vykladači Bible, ale zrovna tak, byť jinak, i tzv. „fundamentalisté".

Nebere ovšem biblický text jako „dějepis", ale jako svědectví víry - které chce víru dalších vzbudit a oslovit. Přitom sleduje způsob, jakým se v textu pracuje s kontextem i s opakujícími se motivy. Zastavuje se mj. u takových „malicherností" jako je formulka „I řekl Bůh" nebo „I stalo se" a pokouší se sdělit jejich funkci i sílu (viz Povídá se…, EMAN 1998). Všímá si, proč v NZ jeden evangelista vykládá o „mladíkovi v hrobě", zatímco jiný tam má „dva", proč Lukáš vykládá při narození Páně o pastýřích , kdežto Matouš o mudrcích. Při výkladu novozákonních oddílů si daleko důsledněji než je ve zdejším prostředí zvykem (a v tomto smyslu si tzv. liberálové s tzv. fundamentalisty nemají co vyčítat) všímá návazností na starozákonní příběhy, motivy a souvislosti. Sleduje, jak text vyprávění spoluutvářejí klíčová biblická slova jako je „jméno", „milosrdenství" atd. O přiměřenosti, hloubce i inspirativnosti tohoto přístupu se mohou čtenáři přesvědčit např. v knize Biblická abeceda K. H. Miskotteho (EMAN 1996), Exodus a exil Karla Deurloo (EMAN 2007) či sborníku postních a velikonočních meditací Boží okno (EMAN 2000). Tady všude najde zvídavý čtenář zdroje, z nichž čerpá ter Linden při své vlastní vykladačské a katechetické práci. A minimálně s překvapením zjistí, že o věrnost Písmu - a důvěru v sílu jeho poselství - tu jde „až na prvním místě".

Ter Lindenovo kazatelské a spisovatelské působení (pěkně o něm vypráví v Protestantu 10/2009 a 1/2010) má od 90. let rostoucí ohlas a šestidílná řada biblických převyprávění Povídá se… se stala v Nizozemí bestsellerem. Podle mnoha svědectví "vrací" Bibli těm, kdo ji ztratili - a to zdaleka ne jen mezi protestanty, ale i mezi katolíky. Píše pro čtenáře, kteří si kladou otázky a důvěřují takovému autorovi, který je s jejich otázkami bere vážně. Při konfrontaci s biblickým textem pak ter Linden vtipně ukáže, které otázky nás mohou vést dál či blíž, a které jsou naopak zavádějící, protože se vlastně s textem míjejí. Drží se zásady, že „učitelem je (biblický) text" - právě jako text, nikoli naše (ať už akademické nebo fundamentalistické) rekonstrukce či představy na základě archeologických vykopávek. Po staru se tomu říkalo vykládat Písmo Písmem. Proto tu takovou podobu hraje „postava vypravěče", tzn. Marka, Matouše, Lukáše. Proč to uspořádali a sepsali tak, jak to napsali? Je to nejen otázka vykladačská - ale i katechetická. Vypíchnout „autory" umožňuje lépe dětem, zejména pak starším, aby se s textem a jeho problémy potkaly. (O vhodnosti tohoto přístupu svědčí mj. publikace Tinie de Vries, Tím vše začíná, jedna z nejlepších pro předškolní děti.)

A jestliže pak ve světě takto otevřeného textu současný posluchač či čtenář potká sílu a směr biblického poselství, nejde o žádnou lacinou výprodej biblického poselství. Pokud mne paměť neklame, pro tento přístup v knize Povídá se… podle Marka a Matouše (EMAN 2009) ho chválil a doporučoval v tomto listě Jaro Křivohlavý.

Co všechno dětem (i dospělým) zprostředkuje Král na oslu

Autor začíná zkušeností Velikonoc, Kristovy smrti a vzkříšení. Právě vzkříšení je oním impulsem, který „opuštěné svědky", evangelisty Matouše a Lukáše, vede k tomu, aby se dali do sepisování příběhů „od Ježíše" i „o Ježíši". Shromažďují je, zpracovávají ve společenství, kde se rodí potřeba naslouchat Ježíšovým slovům jako slovům živého Mistra a Pána. Začíná se příběhy, které zpřítomňují sílu Ježíšova vítězství a svrchovanosti, pokračuje se výkladem Ježíšových podobenství a slov. Na pořad přijdou nejednou proto, že se problém vyskytl ve sboru a je třeba ho řešit ve světle Kristovy autority. Po určité době je potřeba - podle dobových zvyklostí - „připsat úvod" o Ježíšově narození a na závěr se vrací k velikonočnímu a svatodušnímu ději. Bez složitého poučování, formou přiměřenou odrostlejším dětem (i dospělým) se tu čtenář jakoby mimochodem dozvídá to základní o procesu, jak novozákonní spisy dostávaly svůj tvar. A přitom se bezprostředně potkává se silou Ježíšových příběhů a slov.

Nemalý přínos ter Lindenovy katecheze je i v tom, že představuje evangelium jako svědectví, které se rodí ve společenství církve a tomuto společenství je adresováno, a to ať už jde o Lukášovy a Matoušovy rozhovory „nad Písmem", tj., Zákonem a proroky, nebo reakce na situace a lidi, které ve svém sboru potkali. Nedoktrinářsky, ale o to přesvědčivěji tu před námi vyvstávají novozákonní evangelia nikoli jako „historie o Ježíši", ale jako živé svědectví, které orientuje živé společenství.

V tom je asi největší síla ter Lindenova zpracování. Respektuje, že biblické svědectví je z jiných časů, a přitom prostředkuje, že evangelia nás nezatahují do více či méně nesrozumitelné a odbyté dávné minulosti - ale svou povahou jsou otevřena do budoucnosti, tedy i k nám.

Nový zákon jako rozhovor nad Písmem

A nakonec několik poznámek k rozhořčeným reakcím ohledně ter Lindenovy interpretace některých evangelijních oddílů.

Bible je rozhovor svědků a Nový zákon je rozhovor nad Písmem, tj. nad Zákonem a proroky. Odkazy na starozákonní autoritu a jednotlivé texty hrály pro novozákonní autory daleko větší roli, než se v církevních konvencích má za to. Právě na tomto poli jsou „Holanďani" od dob Miskotteho, který např. spolupracoval s Martinem Buberem a E. Rosenzweigem, hodně napřed. (Co pro církev znamená respektovat Hospodina jako „Boha Izraele", mimochodem pěkně dokládá Hebe Kohlbrugge ve svých pamětech Dvakrát dvě je pět, viz též rozhovor v Protestantu 7/2011.) Odmítnout vyobrazení evangelistů jako „židovských povídkářů" není potom jen projev nepoučené křesťanské arogance, ale i urážka takového apoštola Pavla, pro něhož o Ježíšově smrti a vzkříšení nelze v církvi svědčit jinak než „podle Písem" (1K 15,1nn), tedy v respektu k autoritě Zákona a Proroků (jen si najděte, kolikrát se tahle formule v NZ spisech vyskytuje). Učíme-li se znovu objevovat, že mnohé evangelijní pasáže jsou vlastně komentářem k starozákonním textům, „kázáním na text z Tóry a Proroků," nesnižuje toto překvapení sílu svědectví o Kristu, jen mu umožňuje přesněji porozumět. Když naopak církev zapomíná, že pro novozákonní svědky má Starý zákon autoritu Písma, nerozumí pak ani „svému" Novému zákonu. Stává se jí asi to, co milovníku baletu, který nic neví o fotbale, uslyšel, že v Madridu hraje „Bílý balet", a fotbalové utkání Realu Madrid interpretuje jako svéráznou inscenaci Labutího jezera. Nový zákon se - z hlediska jeho vlastních autorů - hraje na "starozákonním hřišti": jeho slova, důrazy, myšlenkové struktury jsou pro apoštoly a evangelisty, jejich posluchače - ale i jejich odpůrce (!) - tou rozhodující normou a autoritou. Pěkně je to vidět např. na užití údaje „třetího dne". Kdo ze Starého zákona neví, že to je „Hospodinův den obratu, kdy se teprve ukáže", zůstane u něj jako u pouhého časového údaje, kterým prostě není.

Opravdovost a metafora, aneb „takli by ty věci byly"

„A je to podobenství, nebo se to stalo doopravdy?" ptají se občas děti při probírání velikonočního evangelia. A když jim Ježíšovo zmrtvýchvstání vyložím jako „doopravdy", následuje otázka „A za jak dlouho tedy Ježíš zemřel doopravdy?"

Ter Linden usiluje od začátku vyprávění v Králi na oslu naladit své posluchače na „pravdu metafory", na to, že to základní (jako událost vzkříšení) vyjadřují bibličtí svědkové obrazy. "Vstal", "chodil po vodě", „utišil rozbouřené moře" a další biblické výpovědi jsou metaforou. Ale není to „jen" metafora. Pro základní skutečnosti Boží záchrany nemáme slov. Jinak než metaforicky je vyjádřit neumíme. Uděláme-li z nich režijní poznámku, degradujeme tím samotnou Boží záchranu.

Mám podezření, že za citacemi Pavlova „Nevstal-li z mrtvých Kristus, marná je vaše víra…" se skrývá (ať už vědomky či nevědomky) představa, kterou filmařsky ztvárnil Mel Gibson ve svém Umučení Krista - že prvního dne po sobotě vyskočil z hrobu resuscitovaný třicetiletý mladý muž. Každopádně že to bylo „doopravdy" takovým způsobem, že to lze podat jako „historickou rekonstrukci", ne-li (podle měřítek naší doby) jako náboženskou senzaci, po níž sáhne kdejaký bulvár.

Projektovat tento přístup do evangelií či jejich interpretace znamená jejich zvěst překroutit. Na takovém pojetí vzkříšení není nic fundamentalistického - ve smyslu držet se biblických základů. Daleko spíš je to ovoce přizpůsobování světu tomuto. Žijeme v kultuře a mentalitě, která je především divácká. Co nevidíme nebo si jako projekci svých zkušeností a představ nedokážeme představit, jako by nebyla pravda. Naše lpění na tom, že Ukřižovaný vstal takto představitelným způsobem, není pak ovšem vyznáním víry, ale projekcí naší poznamenanosti vyjadřovacími prostředky světa, kde žijeme. Někdo to řeší tím, že obviní toho, kdo takto „nevěří", že vyprodává evangelium. Biblickému poselství se mi zdá přiměřenější a věrnější povědět, že takto to evangelisté opravdu nemysleli. Pro evangelisty navíc není pravdivost zvěsti o vzkříšení dána tím, jestli se to stalo „doopravdy" (tj. tak, aby to vyhovovalo tomu, co je doopravdy podle našich měřítek a představ), ale jestli odpovídá pravdě Písem, tj SZ.

Ter Linden možná na náš vkus příliš rozlišuje mezi našimi představami a obrazivostí biblické řeči. Proto natvrdo řekne, že to - řečeno slovníkem současných dětských představ - „nebylo doopravdy". Děti ovšem touto poctivostí nepřipravíme o víru, už proto, že mají smysl pro tajemství a „pravdu příběhu". Podáváme-li jim tyto obsahy jako „podobenství", jsou pro ně kupodivu nosnější. Víra se jim v období dospívání nebude hroutit jako jiné „dětské představy" a vydrží jim i po přechodu do komplikovaného dospělého světa.

Tomáš Trusina
eman@evangnet.cz

Tituly zmiňované v textu jsou dostupné na http.//eman.evangnet.cz

* * *

Jsem rád, že moje recenze knihy holandského faráře Nico ter Lindena (ET-KJ 7-8) vzbudila zájem, byť jsou reakce čtenářů převážně negativní.

Ter Linden je pro nás podle mého názoru mimořádně důležitý proto, že zaujal skupinu českých duchovních, kteří ho přeložili a doporučují ho i pro práci s dětmi. Jde o muže, kteří jsou nesrovnatelně teologicky vzdělanější a katecheticky zkušenější než já, o žáky světoznámého novozákoníka Petra Pokorného. I proto jsem se ve své recenzi snažil podat ter Lindenovy názory a záměry co nejvstřícněji, POCHOPIT CO NEJPOZITIVNĚJI, JAK TO MYSLÍ A OČ MU JDE. V závěru jsem ovšem vyjádřil rozhodný, byť zdvořilý nesouhlas, a to v klíčovém bodě, v otázce vzkříšení. (Napsal jsem: „Tak bych to nevykládal ani dospělým.") Je mi líto, že někteří čtenáři považovali moji věcnost za souhlas. Napsal jsem přece, že sám se vzdávám doslovného chápání evangelií jen nerad a jen tehdy, jsem-li přesvědčen, že je neudržitelné.

Knihy si cením – opakuji – zejména proto, že nás konfrontuje velmi srozumitelně s určitým proudem liberální teologie, který má mezi našimi duchovními, jak konstatuji s překvapením a se starostí, značný ohlas. Už proto se jí máme zabývat, a to i ve sborech. Zdůraznil jsem, že kriticky. Prostým odmítnutím problém nezmizí.

Velice vítám, že se k věci vyjádřil sám profesor Pokorný, a to právě úvahou o vzkříšení, které je jádrem novozákonní zvěsti (ET-KJ 10). Pokorný chápe vzkříšení daleko hlouběji než ter Linden. V jednom se ovšem s ter Lindenem shoduje. Říká: „I dítě pochopí, že to, co v Bibli čteme o Ježíšově vzkříšení, NEZNAMENÁ JEHO ZÁZRAČNÉ ZNOVUOŽIVENÍ (RESUSCITCI)." Zároveň je přesvědčen, že jeho pojetí „lze s mírným zjednodušením vysvětlit už dětem ze základní školy". Jistě nejsem sám, kdo by si rád přečetl DOSLOVNOU FORMULACI takového vysvětlení!

Je zde totiž ta „nežádoucí," „nepodstatná," „nesprávná," „zavádějící" otázka, co se tedy asi STALO S TĚLEM Ježíše Nazaretského. Dítě ji položí a nenechá se jen tak odbýt. Ani Součkova formulace, že šlo o událost „nefotografovatelnou," ho neuspokojí. Ter Linden se nevykrucuje a řekne rovnou: S tím tělem se stalo to, co s každým mrtvým tělem. Protože nepochybně existovalo a něco se s ním stát muselo.

Mám rád liberální teologii, ale kam nás povede její plné uplatnění v církevní praxi – to je jedna z bolestných otevřených otázek, které před námi stojí.

Pavel Říčan

Církevní restituce

Mám veliké rozpaky nad tím, co dnes nazýváme církevními restitucemi. Především proto, že ač zdůvodňovány spravedlností, nejsou spravedlivé. To by musely být poctivě zkalkulovány a stejně poctivě zargumentovány. Handrkování se o čísla pod všelijakými politickými nátlaky a finančními zájmy tuto záruku neposkytuje.
Především nevím, co komunisté církvi ČCE "ukradli". Nemohlo toho být mnoho,- a nebylo to hospodářsky výnosné. Ale jistě by to šlo spočítat. Naproti tomu získávali jsme od státu po dobu 63 let slušnou úhradu duchovenských platů, daňové zvýhodnění sbírek, salárů a darů včetně těch zahraničních - a to finančních i věcných plynoucích církvi, sborům i jednotlivcům. Státní příspěvky na adaptace staveb rovněž nebyly nevýznamné. Jistě by se o tom všem daly najít v knihách záznamy, které by podložily kvalitu našich nároků spíše než jen rozhorlená slova. Nemám tušení, jak by takový kalkul dopadl: Ať již jakkoliv, dodal by celé akci punc věrohodnosti.
Nelze ovšem přejít ani slovo "krádež". Nedávno jsem četl článek horlící o tom, že komunisté kdysi kdesi ukradli římskokatolický kostel, který musel ustoupit těžbě uhlí. Článek požadoval, aby dnešní funkcionáři KSČM tento kostel osobně zaplatili. Společensky zdůvodněné vyvlastnění nelze ovšem ztotožňovat s krádeží, protože probíhá na základě zákona a ve prospěch společnosti, zde tedy i křesťanů. Ani jsem neslyšel o žádném případě za socialismu uskutečněné krádeže (komunismus jsme neměli), která by dosahovala dimenzí běžného polistopadového a dodnes trpěného tunelování. Jistě i tehdy se kradlo. Ale půl pytle cementu na opravu kanálu je mi přece jen jinou krádeží, než miliardový státní fond nebo do ciziny kapitalizované plochy lesa.
Nejsem si jist přínosem celé restituční akce.. Hovoří se o dvou miliardách pro ČCE (snad). Pokud by šlo jen o duchovní, těch máme asi 250 (snad). Tedy na jednoho 8 milionů korun. Budeme-li (budou-li) velice skromní a spokojí se příjmem Kč 50 000,- měsíčně, dostaneme se s pojištěním atd. na Kč 1 200 000 nákladů ročně. Samotná restituce nám tedy zajistí plat duchovních na 8 let. Jistě přijdou sbírky, dary, saláry. Podle logiky věcí budou ovšem zdaněny. Restituované peníze budeme také moci kapitalizovat. Ale na kolik, kde, a jak se uchránit omylů, chyb a defraudací? A jsou i výdaje na stavby, adaptace, provoz, auta, počítače, charitu, vzdělání atd.
A proto kdy, kde a jak dojde k nutné redukci farářských míst? A bude o ně vůbec dostatečný zájem při poklesu jejich atraktivnosti? Jak poběží fakulta při redukovaném počtu zájemců? Kdo uživí synodní radu? A budou bohaté sbory ochotny dělit se s těmi chudými? Neboli: Dokážeme udržet sbory a církev v nových podmínkách?
Vždy jsem zastával názor, že sbor (církev) má žít z příspěvků svých "členů". A opakovaně jsem zdůrazňoval, že ekonomickou otázku naší církve nelze řešit pouze ekonomicky, ale především teologicky, mravně a organizačně. Dnes, zdá se, je o věci rozhodnuto. Nemá smysl hněvat se ani plakat. Ale řešit ano, a to rychle. Především teologicky, mravně a organizačně. Ovšem úplně na začátku bychom měli být věcně poučeni o situaci těmi, kdo do věcí vidí: Jaká je skutečnost, co nás čeká a jaké naděje si tvoříme.
Zásadně je k tomu ale třeba říci ještě jedno: Restituce nezaplatí komunisté křesťanům (zvláště ti mrtví komunisté již ne),- ale žijící necírkevníci žijícím církevníkům. Takové jsou zákonitosti oběhu peněz, a tak je to také nutno deklarovat. Zda a čí je to úspěch, nevím.

Ilja Herold

Církevní miliardy

Nejsem příznivcem v současné době projednávaného návrhu oddělení státu od církve, nicméně, když už se tak děje, rád bych se krátce zamyslel nad osudem církvemi nabytých miliard.
Někdo se možná raduje a říká si: „Konečně nezávislost!“ a snad předpokládá, že se teď z těch peněz konečně důstojně zaplatí faráři nebo že se zaplatí opravy na kostelech. To by bylo jistě logické a biblicky správné, neboť ze Starého zákona již víme, že desátky mají jít nejprve na kněze, pak na chrám a to, co zbude, na charitu.
Jenomže dnešní svět oproti tomu starodávnému je daleko více organizován a centralizován a to s sebou přináší někdy užitečná a často také ne moc prospěšná ústředí. Ta mají nyní unikátní příležitost ukázat svůj investiční um a už nyní možná kypí nápady, jak svěřené megahřivny výhodně zúročit. Jinými slovy ke slovu se dostávají správci církevních pokladniček, kteří myslí i na dobu za 18 let, až odškodnění vyprchá. Možná si říkají: „Neutrácejme peníze teď, ale dejme je do něčeho, co nám bude vydělávat, abychom z toho pak mohli žít věčně.“
Logiku ekonomů i logiku věřících, co spíše chtějí zachovat chod svých sborů, lze chápat, ale nelze ji spojit. Když budeme jako církev podnikat a vydělávat anebo také prodělávat tak už nebude na platy duchovních či na opravy kostelů. A naopak, když dávat finance do sborů, tak je otázkou, z čeho budeme žít za 18 let. Řešení se jen těžko nalézá. Záležitost lze brát čistě ekonomicky, nebo i vírou. Podle mého názoru se můžeme zabezpečit spíše tak, že budeme investovat do těch sborů, kde dochází k nárůstu členů, či do aktivit, které nové věřící získávají. A tam, kde se to nedaří, se budeme snažit financovat misii. Jinak není vyloučeno, že se v Čechách bude za 20 let nacházet deset finančně zabezpečených krajských supersborů a jedna s.r.o. na správu a pronájem far.
Jinou možností, kterou bych osobně uvítal, by bylo rozdělení peněz z odškodnění rovnou na sbory. Staršovstva si jistě nějak poradí a pokud peníze probendí, potrestají se především sama. Takový model by byl jistě spolehlivější, protože z malé hromádky na sboru se nedá vyprodukovat obr průšvih, nicméně připravil by ústředí o tu radost nakoupit si nemocnici, školu či továrnu a tím se proslavit.
A nakonec by tu mohl být model kombinovaný, kde by získané peníze od státu šly do nějakého fondu, ve kterém by měly sbory podíly a podle nich by pak měly možnost rozhodovat, jak s penězi naložit. Z toho bych však také nebyl příliš nadšen. Ono je to vlastně prašť jako uhoď, protože do fondu by možná velké sbory nanominovaly své zástupce stejně jako je dosazují na ústředí. Výhodou by byl pouze pocit malých sborů, že nejsou úplně odepsané a že se s nimi musí alespoň trochu jednat.
Co k problematice dodat? Pán Bůh nás ochraňuj.

Ivo Kraus

Budou se církve soudit o majetek?

Arcibiskup pražský Dominik kardinál Duka to nedávno nevyloučil. Mohlo by se to stát v případě, že by parlament neodhlasoval zákon o restituci církevního majetku, který již prošel do druhého čtení. Církve vyznávají Ježíše Krista za svého Pána. Vědí, co soudil o majetku a mamonu, a přesto se zasazují o to, aby jim byly hmotné statky vráceny. Už to je protimluv. Jako by jim nestačila dosavadní praxe, kdy jsou platy duchovních hrazeny ze státního rozpočtu a stát přispívá na opravu církevních budov. Kdo ví, zda obrovský pokles těch, kdo se při sčítání lidu hlásili k církvím (Římskokatolická církev mezi léty 2001 a 2011 minus 61 %, československá husitská také tolik, českobratrská evangelická 57 %) není možno připsat na vrub těm dlouholetým tahanicím o majetek. Ale soudit se o to se státem? To je přece teologicky naprosto nepřijatelné. Právě v této věci se Pán vyslovil zcela jednoznačně, zřetelně. Církevní představitelé, nalistujte si Mt 5,25: "Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi, a byl bys uvržen do vězení."

Jaroslav Kraus,
Mariánské Lázně

Nový ekumenicky pojatý biblický komentář

Na letošní Velikonoce vydal KALICH novou knížku spolupracovníka našeho listu ThDr.Jiřího Ottera. Jde o malý komentář k 2. Listu apoštola Petra pod názvem Nejmladší apoštolský list v Novém zákoně. Tato krátká, časově poslední biblická epištola obsahuje apoštolské povzbuzení věrných křesťanů proti vlivu bludných učitelů a proti popěračům naděje v nový příchod vzkříšeného Pána. Autorův výklad je založen na novém průzkumu původního řeckého textu. Český Ekumenický překlad, použitý jako základní textová předloha, je při rozrůzněném pojetí srovnáván s překlady Kralické bible, Bible pro 21. století, nové Jeruzalémské bible, takže výklad Petrova apoštolského odkazu je nesen i v ekumenickém pojetí. Tento další autorův biblický komentář tematicky navazuje na dva předchozí malé komentáře k Listu Židům a Listu Judy (z r. 2009), jako na zcela okrajové a méně známé apoštolské listy. Také tuto novou knížku opět doprovodili „Slovem biblisty“ profesor Petr Pokorný a „Dobrozdáním religionisty“ profesor Milan Balabán.
V knihkupectví KALICH je prodejní cena pěkně vypravené publikace o 80 str. za 90,- Kč.

Inzerce

Odbor Křesťanské služby Chrudimského seniorátu pořádá Podzimní pobyt (nejen) starší generace v rekreačním středisku v Chotěboři.
Termín: 1. září - 8. září 2012
Cena: 2000 Kč.
Uzávěrka přihlášek: 30. 6. 2012.
Informace a přihlášky předá Hana Capoušková na adrese: hana.cap@seznam.cz
tel.: 777 877 080

č. 3

Sbor ČCE Nový Jičín nabízí na faře pokoje k rekreaci. (Beskydy, Poodří, památky v okolí).
Tel.: 732 638 517, 731 664 545

č. 2

Pozvánky

Poděbradský seniorát Českobratrské církve evangelické zve na seniorátní konferenci, která se koná v sobotu 28. dubna od 9.00 h v Lysé nad Labem v evangelickém kostele (Náměstí Bedřicha Hrozného).
Téma: Vztah křesťanů k veřejným záležitostem (angažovanost? stranickost? schopnost spolupráce?)
Promluví: děkan ETF UK Jindřich Halama, prorektor ČVUT Petr Moos a předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek.
Následuje panelová diskuse s hosty. (Dotazy k tématu vítány.)

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země v úterý 24. dubna 2012 v 19.00 hodin v kostele Nejsvětějšího Salvátora. Kázáním poslouží br. Ing. Jiří Ort, zpívat bude pěvecký soubor Gabriel. Po bohoslužbě cca od 19.50 hodin následuje beseda s Ing. Petrem Hejlem, starostou městské části Praha – Suchdol.

* * *

Misijní odbor Kostnické jednoty a Operace Ester
srdečně zvou všecky křesťany na návštěvu do IZRAELE.
Jarní únorové zájezdy se už s nadšením vrátily, můžete využít letního zájezdu od 19. do 29. července nebo podzimního od 21. do 30. října.
Bližší informace:
Ludmila Hallerová,
Ve Vilách 7, 140 00 Praha 4 – Michle
tel.: 242 428 814; 774 572 671
email: hallerova@volny.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát ústecký

Českobratrská církev evangelická

Děčín, Ne 10.00
Bezručova 4/90, f Petr Čapek

Duchcov, Ne 8.00
Havlíčkova 23, a. Jan Opočenský

Chomutov, Ne 9.30
ul. 28. října 12, f Jiří Bureš

Chotiněves, Ne 10.30
Horní Řepčice 58, Úštěk, f Martina Vlková Šeráková, a. f Jan Kupka

Kadaň, Ne 13.30
ul. 5.května 693, a. Jiří Bureš

Krabčice u Roudnice n. L., Ne 8.30
ve středisku Diakonie ČCE
10.00 v kostele
Krabčice č.26, f Jan Kupka

Libkovice pod Řípem, Ne 10.45
Libkovice č.74, a. f Kurt Bartoš

Litoměřice, Ne 9.00
Rooseveltova 7, a. f Jan Kupka

Louny, Ne 9.30
Českých bratří 1510, f Tomáš Pavelka

Most, Ne 10.10
U města Chersonu 8/1675, f Marian Šusták

Roudnice n. L., Ne 9.00
Švagrovského 674, f Kurt Bartoš

Teplice, Ne 9.30
J. V. Sládka 2006/16, f Jan Opočenský

Třebenice, Ne 8.30
Sokolská 89, a. f Marian Šusták

Ústí nad Labem, Ne 10.30 ve sbor. domě
Dvořákova 6, f Marie Molnárová

Žatec, Ne 9.30
Husova 1200, f Jan Veselý

Církev bratrská

Děčín, Ne 9.30
Puchmayerova 4, Karel Hůlka

Litvínov, Ne 9.30
Dukelská 424, Libor Trousil

Most, Ne 9.30
J. Kříže 3127, Milan Let

Teplice, Ne 9.30
Poštovní 10/934, Pavel Benák

Ústí nad Labem, Ne 9.30
V Zahrádkách 33, Štefan Paluchník

Evangelická církev metodistická

Litoměřice, Ne 9.30
Sládkova 8, f Zdeněk Brož

Bratrská jednota baptistů

Děčín, Ne 9.00
Šikmá 152, k. Jaroslav Poloha

Litoměřice, Ne 9,30
Žižkova 3/2039

Lovosice, Ne 9.30
Dlouhá 84, k. Radek Pospíšil

Teplice, Ne 9.30 modlitebna ASD
Křičkova 13, k. Vjacislav Jelisejev

Žatec, Ne 9.30
Lva Tolstého 1249, k. Jan Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2012

25. dubna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 2. května 2012

Z obsahu

* *Internetové barikády*
* *Trestání*
* *Ostré šípy svaté pravdy*

Poselství k neděli Jubilate

2 K 4,16–18

Tento text známe z pohřbů. Vzpomeneme si na něj, když potřebujeme potěšit a povzbudit. Ať už někoho jiného, či sami sebe. Vždycky když se střetáváme s bolestí, utrpením, ztrátou dobrých věcí a nakonec i se ztrátou života, tak nám tato slova apoštola Pavla znějí srozumitelněji, než když jsme šťastní, zdraví, úspěšní a bezstarostní.

Apoštol Pavel ovšem ve svém druhém dopise Korintským nepsal pohřební kázání, ani zřejmě nepotřeboval někoho konkrétního povzbudit v jeho trápení. Psal o svých pocitech, psal o tom, co jemu samému pomáhá zvládat nezdar, psal o své naději, která říká, že zlé věci nemají poslední slovo, psal o své víře, která vidí za obzorem lidské pomíjivosti Boží věčnost. Zní to téměř jako slovní hříčka, když Pavel píše, že lze vidět neviditelné. Že je třeba nenechat se oslnit viditelným a spolehnout na to, co je neviditelné.

Svým způsobem je toto učení velmi nebezpečné. Rizikové. Měli bychom vědět, že není výhradním vlastnictvím křesťanů. Dá se zneužít. Znám člověka, který dospěl pod vlivem esoterických nauk k velmi podobným závěrům a snažil se druhé přesvědčit, že v tomto ohledu jsou všechna náboženství stejná. Dokonce o tom napsal knihu s vševysvětlujícím názvem "Tělo proměnná, duše věčná". S touto logikou se pak dá snadno popřít zdravý rozum a tvrdit, že císařovy nové šaty jsou z dobrého materiálu a mají krásný střih a jen hlupák to nevidí.

Tak daleko ovšem apoštol Pavel nejde. Dosvědčuje pouze svým přátelům a čtenářům, že nalézá ve víře v Boha velikou sílu a že spolu s ostatními apoštoly může unést i ty zlé věci, pod kterými by se jinak zhroutil. Nevytahuje se lacinými triky, nesnaží se obohatit na důvěřivosti druhých. Říká jen, odkud čerpá. A za svá slova ručí svým životem, svými skutky, které jsou dobré, zjevné a dostatečně známé.

Jiří Kučera, farář ČCE, Hradiště

Daniel Ženatý (1. náměstek synodního seniora), Pavel Stolař (1. náměstek synodní kurátorky, Eva Zadražilová (2. náměstkyně synodní kurátorky), Joel Ruml (synodní senior), Lia Valková (synodní kurátorka), Pavel Kašpar (2. náměstek synodního seniora)

Zaostřeno na blízko

Prohlášení Synodní rady Českobratrské církve evangelické k aktuální společenské situaci

Synodní rada Českobratrské církve evangelické (SR ČCE) považuje za nutné vyjádřit se k některým problémům, které aktuálně zachvacují Českou republiku, kazí atmosféru ve společnosti a postupně stravují její obyvatele. Upozorňováním na některé negativní jevy nechceme v žádném případě zneužívat možnost oslovit své členy i širší okruh spoluobčanů. Autoři tohoto prohlášení proto dlouho zvažovali, zda je vůbec vydat. Nicméně vzhledem k faktu, že SR ČCE je atmosférou ve společnosti zneklidněna již delší dobu a že některé trendy dokonce považuje za alarmující, je potřebné analyzovat tento stav a upozornit na jeho příčiny i následky. Děláme to proto, aby bylo možné do budoucna se těchto jevů vyvarovat a pokud možno je eliminovat. V první řadě však považujeme za nutné promluvit proto, že vnímáme, jak současnými způsoby řešení krize je zasažen jednotlivec, který se tak stává bezbranným a jeho bezmoc jej vhání do náruče dalšího zneužití a zla. Nemůžeme k tomu mlčet, brání nám v tom naše poznání řádů Božího stvoření a jeho uchování.

Je několik skutečností, které nás nejvíce znepokojují.

Víme, že západní společnost, i Česko, žila dlouhá leta na dluh. Víme, že je potřeba šetřit a žít zodpovědně vůči dalším generacím. Nicméně nás trápí, že oběťmi současných reforem a úsporných opatření jsou především lidé z nejchudších společenských vrstev, lidé staří a v neposlední řadě také neziskové organizace, které se těmto lidem snaží pomoci. Reformy by měly být sociálně citlivé tak, aby neuváděly ty nejpotřebnější do ještě větší bídy a aby navzdory současné ekonomické krizi i oni mohli žít v podmínkách sice skromných, leč důstojných. Žádná vyspělá demokracie si nesmí dovolit házet tyto lidi přes palubu. Kromě špatné vizitky to vypovídá i o jejích trendech do budoucna, které mohou ohrozit každého z nás.

O to víc jsme nespokojeni zjištěním, že spousta finančních prostředků se ztrácí na účtech anonymních společností, které vlastní podivní lidé napojení na současnou zvolenou politickou reprezentaci. Ať už se jedná o tunelování veřejných zakázek či privatizaci státních podniků, toto „plýtvání" prostředky, které by bezesporu jinde mohly pomoci, je velmi nezodpovědné. Navíc za velmi nebezpečný trend považujeme zákulisní vliv na politická rozhodnutí těmito lidmi, kteří se žádné politické volbě ani veřejné kontrole nepodrobili. Vidíme, že se tak řízení českého státu postupně přesouvá od demokraticky zvolených politiků k lidem s podivnou minulostí, kteří se z principu nemusí zodpovídat nikomu.

S tím bohužel dle našeho názoru úzce souvisí i aktuální stav politické kultury. Očekáváme, že by měla vykazovat po již více než dvacetileté demokratické zkušenosti i díky generační obměně politických reprezentantů vyšší kvalitu než v porevolučních dobách devadesátých let. Musíme nicméně konstatovat, že politické elity, které mají formovat společnost a jít příkladem, vykazují právě nyní velmi neu-

Dokončení na str. 2

Bohové světa a Bůh Izraele a křesťanů

Bible pohlíží na lidstvo jako jednotu. Nezajímá ji toliko vyvolený národ (lid) izraelský. Avšak právě ten se stal zřítelnicí Božího oka. V samém středu Božího zájmu je Izrael. To není třeba žádnému čtenáři Bible vysvětlovat. Je to přece zcela patrné ze všech biblických příběhů; při každém otevření nám Bible sděluje, co se událo a zase děje izraelskému lidu a co se s ním stane. Ale i nám se stává, že zapomeneme, že Adam a jeho potomci nebyli Izraeliti, jako jimi nejsme ani my. Svět obývali národové, pohané, kteří neznali Boha. Jejich dějinám věnuje Bible několik kapitol knihy Genesis, 1 – 11. Teprve 12. kapitola uvádí na svém člověku, který, povolán Bohem, se stane pro své potomky otcem, zakladatelem zvláštního lidu izraelského: i bohatec, volající z pekla po slitování, nazve jej „otcem Abrahamem" (L 16,24). Bible od počátku zná dvojí lid, Adamův, jenž pokryl celý povrch Země a jehož příslušníky nazýváme pohany, a lid Abrahamův, tu hrstečku nepatrnou, kterou si vyvolil Bůh, aby skrze ni sdělil světu svou pravdu a lásku. O nápravu křiklavého nepoměru mezi jedenácti kapitolami knihy Genesis, které Bible věnuje dějinám světa, a asi tisíci kapitol, které věnuje dějinám lidu Izraele, se stará světská historická věda, v jejichž nespočetných dějinách je křiklavý nepoměr obrácen: dějinám lidu Izraelskému se dostává jen zájmu, který odpovídá počtu jeho obyvatel, výkonnosti jeho hospodářství a jeho atomové zbrani. Je zajímavé sledovat tyto vztahy, ale nejprve je třeba uvážit, že těch 11 kapitol knihy Genesis lze sotva označit za historicky závažné.

Bible se příliš nezajímá o všeobecné dějiny. Věnuje jim pozornost jen pokud zasahují do života izraelského společenství a pak státu, avšak poskytuje pro ně mnohé podněty.

Dokončení na str. 2

Aktualita

Očkování proti rakovině děložního čípku

Jistě neunikla vaší pozornosti velká mediální kampaň doporučující dívkám v celé občanské populaci, aby využily preventivní očkování proti nebezpečné, život ohrožující rakovině děložního čípku. Vznik tohoto očkování je jistě záslužný úspěch medicínské vědy. Podivuji se, že náboženská média jako by se ostýchala o tomto fenoménu také informovat, i když by si právě jejich pozornost zasloužil.

Vzniku této vakcíny předcházel dlouhodobý poznávací výzkum i dlouhodobá laboratorní námaha. Stálo to za to, dnes máme vakcínu. Jeden z tvůrců vakcíny při jejím prezentování na veřejnosti informoval o poznatcích, které umožnily vznik vakcíny a které by neměly být utajovány před ženami, které se k očkování rozhodnou, a před veřejností vůbec. Aby se mohlo dojít k nějakým průkazným výsledkům, musel být předem studován sexuální život ohrožených žen. Statisticky bylo dokumentováno, že pravděpodobnost ohrožení touto nemocí procentuálně roste s počtem sexuálních partnerů ženy. Nejméně je ohrožena žena, která měla za život pouze dva sexuální partnery. Od dvou přes deset až do neomezeného počtu se procento výskytu úměrně zvyšuje. . Spolutvůrce vakcíny upozornil na jedinou výjimku, ženy, které touto nemocí nejsou vůbec ohroženy a nepotřebují se tedy nechat očkovat. .Jsou to ženy, které za celý svůj život měly pouze jednoho jediného sexuálního partnera. Pro tyto ženy je očkování zbytečné. Neměl by právě tohle být fenomén křesťanských žen zasluhující pozornost teologické etiky?

Zdravotnická veřejnost pravděpodobně právem předpokládá, že neexistují ženy, které by nebyly promiskuitní, a proto bude plošně bez výběru proočkovávat všechny naše dívky. A my, křesťanští rodiče, s tím budeme souhlasit, protože také nevěříme, že jsme své dcery dovedli vychovat tak, aby nebyly promiskuitní. Takže vše bude vlastně v pořádku. Co jediné není v pořádku, je, že je stále méně lidí, pro něž jsou křesťané hodní následování, tedy věrohodní. Statistika sčítání lidu je potom už přirozený důsledek tohoto fenoménu.

Miroslav Šlechta - Pardubice

Z církví doma i ve světě

Vtrhly do kostela a zazpívaly Putinovi punkovou modlitbu, teď jim hrozí 7 let vězení

Tři členky Pussy Riot, ruské feministické punkrockové skupiny, které 21. února tohoto roku v rámci protestní performance vtrhly do moskevské pravoslavné katedrály Krista Spasitele a zahrály píseň "Bohorodičko, vyžeň Putina", nadále čekají ve vazbě na výrok soudu. Ten je viní ze zvlášť nebezpečného výtržnictví a hrozí jim až 7 lety odnětí svobody, informuje o tom Český rozhlas. Jekatěriny Samucevičové, Naděždy Tolokonnikovové a Marie Alechinové se minulý týden zastala mezinárodní organizace Amnesty International, označila je za vězeňkyně svědomí a požaduje jejich propuštění. Otázka hrozícího trestu vůči aktivistkám, které mimo jiné chtěly svou performancí upozornit na stále silnější propojení Putinova autoritativního režimu s pravoslavnou církví, rozděluje ruskou společnost. Například protodiakon Andrej Kurajev všechny účastnice punkové modlitby od počátku hájí. Naopak velmi ostře se vůči protestujícím na konci března vymezil moskevský patriarcha Kirill a k shovívavosti nevidí důvod: "Někteří lidé volají po mírném přístupu ke členkám kapely. Když to slyším, je mi těžko a zároveň nerozumím, jak se mohou tito lidé nazývat pravoslavnými věřícími. Zneuctily tuto svatyni. Vysmál se nám sám ďábel," řekl doslova. Část věřících ovšem tento postoj odmítla a patriarchovi ruské pravoslavné církve napsala dopis, ve kterém ho vyzvali, aby ukázal milosrdenství a slitování. Ten to ovšem odmítl: "Kapela, jejíž jméno ani nemohu vyslovit, věří v propagandu, sílu lží, internetu a médií, nic jiného."

Chrám Krista Spasitele byl postaven v současné podobě až v 90. letech minulého století. Původní chrám, který na místě dříve stával, nechaly ve 30. letech v rámci proticírkevního tažení vyhodit do povětří sovětské úřady, pro jejichž tajnou službu KGB Vladimir Putin léta pracoval. Na místě chrámu pak až do 90. let stával veřejný bazén, takže podle kritiků nemůže být o „znesvěcení" ani řeč.

www.christnet.cz

Německá církev vydala směrnice o sezdávání lidí různých náboženství

Berlín (ENInews). Protestantská Hessensko-Nassavská církev v Německu vydala směrnice o obřadech, při kterých jsou přítomní lidé různých vyznání. Cílem této publikace je pomoci duchovním v této době, kdy křesťané a muslimové žijí bok po boku v jediné komunitě. "Počet párů se smíšeným vyznáním víry narůstá," řekla Susanna Faust Kallenbergová, sekretářka mezináboženských záležitostí. Na závěr dodala: "Je tu výzva a otázka, kterou musíte zodpovědět. Nemůžete ji ignorovat."

podle ČTK

Ostrý řez

V Novém zákoně čteme, že „Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kosti a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce" (Židům 4,12). V tomto žalmu cítíme toto ostré tnutí, ostrý řez, velmi bolestně. Ústřední věta žalmu zní: *„Ty nejsi bůh, který má zálibu ve svévoli"* (Žalm 5,5). *„Neoblibuješ bezbožnost"* říká kralický překlad.

Bůh není „milý pánbíček", z něhož můžeme udělat kumpána a komplice svých lží, triků a nespravedlností. Svatý Bůh, který nenávidí zlo, není ani nějaká překonaná zvláštnost Starého zákona, nahrazená v Novém zákoně shovívavým, ke kompromisu ochotným Bohem. Naopak. Ostré odmítnutí bezbožné svévole není nikde tak jasné a radikální jako v Ježíšově ukřižování. Tam Bůh spravedlivého, „který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti (2. Korintským 5,21). Bůh říká radikální „ne" hříchu, protože z lásky chce vysvobodit hříšníka z jeho hříchu a smířit ho se sebou.

Tento žalm se smíme modlit díky ukřižovanému Ježíši a skrze něho. Chvástaví svévolníci, činitelé zla, pachatelé ničemností, lháři, vrazi a nepřátelé Božího lidu budou vydáni Božímu soudu. Tento soud ale na sebe Ježíš vzal zástupně i za ně. I jim mají být odpuštěny jejich viny, když o to poprosí. A spravedlnost modlitebníka není žádná vychloubačná sebespravedlnost. Z milosti nás Bůh ospravedlňuje – kvůli Ježíši! *„Spravedlivému, Hospodine, žehnáš, jako pavézou ho obklopuješ přízní!"* (Žalm 5,13). Jasný a ostrý řez vede k veliké radosti.

Prohlášení Synodní rady Českobratrské církve evangelické k aktuální společenské situaci

Dokončení ze str. 1

spokojivé morální kvality, stejně jako jimi používané praktiky. Fakt, kdy se standardním nástrojem politického boje stalo např. šmírování, nesvědčí nikomu. Chápeme, že politickým stranám jde o moc a o to, aby prosazovaly politické programy. Často ale pochybujeme, zda jim jde ještě o politické ideje, zda není v ohnisku jejich zájmů spíše moc, peníze a jejich vlastní osobní prospěch.

Nechceme nikoho a priori odsuzovat. Sami cítíme vinu, že jsme svým mlčením lecčemus nedobrému dali příležitost vzniknout. Nabízíme ruku ke spolupráci těm, kteří to s touto společností myslí dobře. Naším zájmem je společnost, ve které žijí lidé rádi, nemusí se za ni stydět, a která bude dobrým prostorem pro život i budoucím generacím.

Lia Valková, Eva Zadražilová, Pavel Stolař,
Joel Ruml, Daniel Ženatý, Pavel Kašpar
Synodní rada Českobratrské církve evangelické

Pády z oblak a ze schodů

(Z německého evangelického měsíčníku Chrismon 4/2012)

„Nežiji uvědoměleji … katastrofa nezměnila nic na tom, jak utvářím svůj život," říká Miroslav Wola, polský evangelický armádní biskup, který před dvěma lety jen náhodou neseděl v „prezidentském" letadle zřítivším se u Smolenska. V závěru rozhovoru v letošním čtvrtém čísle celoněmeckého evangelického měsíčníku Chrismon dodává: „Ačkoli na jedno dbám přece jen více než před neštěstím … Když odjíždím nebo odcházím, snažím se domov opustit v míru, nikoli ve vzteku (Wut oder Zorn)…"

„Spadla snad ze schodů?" – Otázka u fotky ženy s polozakrytou modřinou uvádí hlavní materiál čísla: okomentovaný příběh násilí v manželství lékaře a advokátky. (Z průzkumu mezi 10 000 ženami provedeného pro Spolkové ministerstvo pro rodinu vyplynulo, že každá šestá žena zažila od partnera násilí s následným poraněním a že vzdělání zde nehraje roli.) Steffen Burger z hamburského Střediska pro ochranu před násilím zdůrazňuje: „Kdo /doma/ rozdává rány, není z toho nikdy šťastný … Když se atmosféra v rodině uvolní, velmi se uleví i mužům. Ale i když stávající vztah už nelze zachránit, pomáhá trénink mužům do budoucích vztahů – jinak pokračuje násilí stále dál, a sice po generace." Teoložka Susanne Breit-Kesslerová se pak zevrubně zabývá smiřováním na smrtelné posteli.

Domácího násilí se letmo dotýká také redakční rozhovor s rabínkou Elisou Klapheckovou a muslimkou Lalou Akgünovou z úřadu vlády Severního Porýní-Vesfálska. Akgünová odmítá názory na přípustnost islámských smírčích soudů v Německu: „Když slyším, že smírčí soudy nabývají na významu a že se občanské právo přenechává imámům, polévá mne studený pot." Islám podle ní potřebuje reformátory, jako byl Martin Luther, nemá-li postupně zdegenerovat v „náboženství zákazů". S Koránem je třeba zacházet kriticky: „Kupříkladu súra povolující mužům čtyři manželky … dnes již neplatí." Rabínka Klapheckové dodává: „V Talmudu bylo dokonce muži přiznáno až osm žen! Ve srovnání s tím se Korán zdá být již dále ve vývoji. V jedenáctém století se pak ale také v židovství prosadila monogamie." Patrně nejzajímavější z rozhovoru je konsenzuální pasáž o neformálním spojenectví mezi médii a fundamentalisty všech směrů (ti jsou mediálně nejzajímavější a zvyšují čtenost/sledovanost). Téma dubnového Chrismonu – zejména ve spojení s tím, co nakonec „vypadlo" z polského armádního biskupa – vyvolá otázku: A co vztek („Wut oder Zorn") a násilí v rodinách farářů (armádních i nearmádních)? Těsně před pádem egyptského prezidenta Mubaraka se novináři z francouzského deníku Le Figaro věnovali případu dvou bývalých manželek koptských duchovních. Byly snad obě dámy uneseny radikály? Pravda byla prozaičtější: Za situace, kdy bývalá (mezitím zesnulá) hlava dotyčné církve nepovolila rozvod, představoval pro obě bývalé „paní farářové" přestup na islám(!) vysvobození ze začarovaného kruhu domácího násilí … (Tím nezlehčujeme dramatickou porevoluční situaci egyptské koptské církve. „Malé dějiny" nemusejí vždy do detailu ladit s dějinami „velkými".)

Ve východních církvích může domácí násilí na farách nepřímo podporovat fakt, že vyšší posty tam smí zastávat jen celibátníci (včetně vdovců). Nesmrtelné postavy tyranských protestantských duchovních ve filmech Ingmara Bergmana či Michaela Hanekeho jako by nicméně napovídaly, že zásada urovnání domácích konfliktů před každým odchodem, k níž dospěl polský evangelický armádní biskup (nota bene až v pětačtyřiceti letech a až po otřesu z leteckého neštěstí), by mohla být i na evangelických farách novinkou přímo revoluční …

František Schilla

Bohové světa a Bůh Izraele a křesťanů

Dokončení ze str. 1

Mnohobožství a velká orientální náboženství Východu nemají zájem o historii a podobně se chová celá řecká filosofie: projevuje o dějiny světa nezájem. Takový nezájem lze vysvětlit tím, že řecká filosofie a polyteismus východních náboženství nedospěly k tomu, aby objevily ve světě vládu jediného Boha. Jejich bohové měli toliko lokální pravomoc. Přirozený náboženský vývoj nedojde dál, neboť lokální páni neustoupí ze své moci a cestu k jedinému a pravému Bohu otevřou jen přes svou mrtvolu. Jednoho, jediného svrchovaného Boha Izraele neobjevili lidé. Tento Bůh se zjevil jim. Mojžíšovi z hořícího keře řekl: „Sestoupil jsem, abych vysvobodil svůj lid z ruky Egyptských" (Ex 3,8). Tento sestup se zradikalizuje, když Bůh pošle svého syna, který sestoupil z nebe, jak o něm píše evangelista Jan (3,13). Tento Bůh prohlašuje, že je Pánem všech lidí a vede je způsobem, který nám uniká, k věčnému cíli.

Naproti tomu židovství a islám vykazují velký zájem o celkové dějiny světa, přičemž čerpají zvláště ze Starého zákona. Myšlenka světových dějin, jak ji uchovávají křesťanství a islám, se v posledním století podivuhodně spřáhla s myšlenkou biblického směřování (teleologie) a pokroku. Toto světélko se dostalo pod kbelec dvou světových válek a pod vládu totalitních režimů i techniky, které otřásly vírou v pokrok. Do dneška se lidstvo docela nezbavilo jak beznaděje, tak optimismu, což obé je dítě pokroku.

V této široké věčné perspektivě se dějiny Izraele neztratily, jeho poznání Boha se neutopilo v náboženském moři světa. Vykoupalo se v něm, až se některým badatelům zdálo, že s ním má společné kořeny i bytí. Existence izraelské synagogy a existence církve Ježíše Krista dokazují, že svou jedinečnost, která je vyzdvihuje nad náboženské moře, dostaly od Boha: Bůh se jim zjevil a v Kristu k nim sestoupil. Tuto jedinečnost nese na sobě Izrael přes všechny věky. Dokázal, že nebude nikdy ochoten se jí zbavit, ani ji vyměnit. Martin Luther jim nějakou chvíli nadbíhal a když poznal, že je nezíská pro své křesťanství, doporučil světu je zlikvidovat kdejakým způsobem. Hitler už bez nadbíhání se stal vykonavatelem toho neblahého odkazu. Jeho dnešní následovníci se rekrutují z řad, které odmítly evangelijní Ano a zaměnily je za lhostejné nebo negativní Ne. Tato negace sama nestačí, aby se projevila, lhostejnost jí užírá síly, proto čeká na příležitost, až jí jiné síly pomohou zničit humanitní směřování a demokracii. To je veliká šance pro antisemity všeho druhu. Program Ne, nenávisti, lhostejnosti a zloby jen spí. Ďáblové čekají, až jich bude alespoň jedna legie v tomto městě. Že maluji čerta na zeď, to tedy ano. Ač vím, že antisemitismus je jen jednou pojmenovatelnou postavou toho chystaného dramatu, jenž může být jen zkázonosnější než ty dřívější. My křesťané víme, že svět pomíjí, ale stále očekáváme, že bude pomíjet alespoň tak pomalu, abychom se všichni dočkali kýženého důchodu.

Bůh se zjevil v Izraeli, jen v něm. Bůh přišel na zem jen v Ježíši Kristu a jen v něm. Tuto jedinečnost se naučil Izrael nést, i když byla spojena s nenávistí. Křesťané se pokusili vyměnit ji za lehčí nebo výhodnější úděl a dlouho si mysleli, že se jim to podařilo, dokud nepřišel účet. Ne, sklízeli bychom jenom jinou žeň než jsou restituční miliardy.

Josef Veselý

Husinec – 270 let tužeb a slz

Husinec, kolik tónů je pro českého čtenáře spojeno s tímto jménem. Nejen u nás, ale i v zahraničí se nachází stejnojmenná obec. Od jejího vzniku a až do doby po druhé světové válce, kdy byla opět přejmenována, v ní žili čeští evangelíci. V letech 1741/42, za první slezské války, z východních Čech do Pruského Slezska odešlo cca 2000 osob. Části z nich se po nesmírně těžkých začátcích podařilo zakoupit pozemky u městečka Střelín. Na nich, pod návrším, které nazvali Žižkov, si postavili zcela novou obec, jíž dali název Husinec. Přes 200 let odolávali všem germanizačním tlakům a ve sboru i v rodinách si udržovali českou řeč. Zájem o Husinec v Prusku lze v Čechách vystopovat již od poloviny 19.století. Až dosud však o něm nebyla k dispozici publikace, která by shrnovala velmi působivé dějiny jeho českých obyvatel. Teprve až nyní v Německu vyšla obsažná, graficky opravdu sličná, německy psaná kniha s názvem "Doma v Husinci"s podtitulem "270 let tužeb a slz" od B. Radeckého. Rozsah této stručné recenze ani neumožňuje popsat jejích zhruba 500 stran s mnoha zajímavými fotografiemi a reprodukcemi řady dobových dokumentů. Jistě se však jedná o důležité bohemikum, z něhož lze jasně vdechnout lásku jeho autora k rodnému místu. Vždyť již český král Jan Lucemburský pravil, že slunce rodné země je nejsladší. Stejný duch vyzařuje i z této knihy. Mezi nejdůležitější jména, která prochází touto publikací, jsou Komenský, nebo velmi zajímavá a až tajuplná postava faráře Blanického, který přitom byl nositelem velmi slavného českého erbu, faráře Josefa z Tardy a dalších osobností. Celá kniha je plná překvapivých zajímavostí až evropské důsažnosti. Její vydání tak důstojně zaplnilo dosud neznámá místa dějin české náboženské emigrace od poloviny 18.století a až téměř po naši dobu.

Pavel Jelínek

Koutek písmáka

O modlitbě 3

Modlitba Páně zjevuje Otce

Naposledy se v písmáckém koutku rozezněla modlitba, kterou Ježíš předal svým přátelům jako osobní odkaz pro jejich modlitební život. Také dnes u této modlitby zůstaneme: Mt 6,5-15 a L 11,1-13.

Našel jsem Otce

Ač oslovovat Boha slovem Otče není zcela Ježíšův vynález, je v tomto ohledu nejvýraznější postavou tehdejšího židovstva. A spolu s evangelisty konstatuji, že Ježíš nám zjevil Otce, a kdyby on to neudělal, nevěděli bychom, že ho máme a jakého Otce v nebi máme. Tak jsem i já ve svých 15 nebo 16 letech zaslechl pozvání v Ježíšových slovech „vy se modlete takto: Otče náš...“, pozvání objevit v Bohu svého otce.

Ježíšovo důvěrné oslovení „Abba“ bylo legendární, evangelisté je ne vždy přeložili do řečtiny (Mk 14,36), apoštol Pavel je také používá (Ga 4,6-7, Ř 8,15-17). Na jedné straně je možné říci, že Pavel je překládá nikoli familiárním „tati“, které v řečtině koiné také existovalo, ale překládá je základním slovem „otče“. Na druhé straně je pravda, že v aramejštině se jedná o běžné rodinné oslovení, které jistě dýchá intimitou. A tak myslím, že každý Ježíšův učedník je vyzván, aby Boha oslovil důvěrně. Zda je pro nás důvěrným oslovením „otče“ nebo „tati“, pak vypovídá především o nás samotných.

Prosba je jádrem modlitby!

Ježíš chápe modlitbu jako prosbu a zase prosbu! A kde je vzývání nebo vděčnost?

Minule jsme přemýšleli o přímluvách. Modlitba Páně se stává přímluvnou modlitbou, jakmile vážně vyslovíme slova: Otče náš. Jsme součástí skupiny a prosíme za nás všechny, za sebe i za druhé.

Vděčnost je pro mne důležitá. Život bez vděčnosti je vyprahlý a hluchý. Proto mi na modlitbě Páně vždy vadilo, že nevede k díkům. Co tím Ježíš sledoval? Cestu mi otevřel postřeh puritánského teologa Williama Amese (1576-1633), který v knize Morrow of Theology k modlitbě v bodě č. 92 říká, že v každé prosbě hledáme užitek od Boha, a tak je v ní zahrnuta také vděčnost za to, co on na základě naší prosby udělá. Jinými slovy: prosba je zakuklená vděčnost. W. Ames považuje kvůli tomu vděčnost za vyšší formu modlitby než prosbu. V této věci má Ježíš odlišný postoj: prosba je ta forma modlitby, která nás dovede k životu, který zahrnuje vděčnost.

Nebojme se v modlitbách prosit. Častým problémem je povšechnost a nekonkrétnost našich modliteb. Ježíš vyzývá, abychom se modlili s vírou: Věřte, že všecko, oč v modlitbě prosíte, je vám dáno, a budete to mít. (Mk 11,24) Stále si tedy klaďme otázku, zda se naše modlitba vůbec může stát; modlíme se tak, aby nás Bůh mohl vzít vážně? Nejsou naše prosby, myšlenky a postoje tak vágní a všeobecné, že na nich vlastně vůbec nesejde?

Škola modlitby

Téma modlitby jsem opakovaně vypsal na teologickém semináři jako volitelný kurz a – naši studenti si jej opakovaně nevybrali. Dokonce se kurz pro malý zájem neuskutečnil ani formou letní školy pro veřejnost. Vím přitom, že to není tím, že by studenti nebo křesťané obecně měli něco proti modlitbě. Tato písemná podoba v Evangelickém týdeníku je zřejmě šťastnější řešení. Již jsem dostal reakci na předchozí článek e-mailem a také již funguje internetová diskusní stránka Evangelického týdeníku. Těším se na reakce vás, čtenářů, a děkuji redakci za spolupráci na písmáckém koutku.

Ten, pro koho je zatím modlitba jakousi samozřejmostí, ničím zvláštním, ať již se sám modlí nebo ze stejných důvodů právě vůbec nemodlí, takový člověk má dnes příležitost vydat se na procházku Boží zahradou po pěšince, kterou mu Ježíš připravil.

Navrhuji každý den v týdnu věnovat jedné prosbě modlitby Páně. Ráno cestou do práce ji přinášet Bohu jako něco, čemu nerozumím, složitou elektronickou součástku s těmi nejmodernějšími technologiemi, nebo jako koření, které voní docela prostě, ale jídlo, které Bůh připravuje, tím kořením získá na jedinečnosti. Nepřináším mu tuto prosbu jako svůj vynález, ale jako výkvět jeho geniality, součástku a ingredienci, kterou ode mne dnes čeká. Jídlo, které Bůh připravuje, bude pak pokrmem nejen pro mne, protože on nemá jen mne. Dosah modliteb nikdy nemůžeme dohlédnout!

V průběhu dne se prosbu modlím znovu a znovu. Pro ten den mohu vynechat všechny ostatní modlitby a prosby a vše zkouším vyslovit právě těmito slovy. Snažím se jí přijít na chuť, zkusit ji říci jinými slovy podle toho, co tato modlitba v té či oné situaci prakticky znamená.

Vrcholem pak může být, že se v den odpočinku ohlédnu na dílo celého týdne a znovu se bez chvatu budu modlit celou modlitbu.

Jan Valeš

Jak vstoupit do internetové diskuze?

Zadat: http://www.evangelickytydenik.cz/, vybrat si: Diskuze k článkům s Janem Valešem, kliknout na http://www.evangelickytydenik.cz/diskuze.html (nebo touto adresou rovnou začít), zvolit MODLITBA a jít na Vložit příspěvek.

Naše recenze

Petr Pokorný: MÁ TO SMYSL. Vyšehrad Praha 2012; 324 stran. 298 Kč

V českých knihkupectvích se objevila nová kniha českého novozákoníka, prof. Petra Pokorného. Je to již pátý svazek oblíbené vyšehradské edice Rozhovory nad Biblí, kterou založil známý rozhlasový redaktor a popularizátor Bible Petr Vaďura. Jde o záznam rozhlasových výkladů 41 novozákonních perikop (vysílány na ČR 3, stanice Vltava – neděle 7.35), které jsou uspořádány podle svého postavení v Novém zákoně. Knize předchází Pokorného úvod o způsobu vykládání Nového zákona. Výklad perikop je doplněn čtyřmi rozhovory, které jsou souhrnně nazvány Vzpomínky (vysílány na ČR Plzeň a na TWR). Jde o Pokorného biografii a medailonek učitele prof. Pokorného prof. J. B. Součka.

Pro Petra Pokorného je charakteristický nadhled, zohledňování širokých souvislostí, bohatý slovník, zřetel na detaily (218), důkladná znalost Nového zákona v jeho řecké podobě a přehled po rozsáhlé odborné literatuře k oboru. Nepřehlédnutelná je jeho profesionální schopnost jednoduše, stručně, srozumitelně, zřetelně a hlavně živě vystihnout základní myšlenku. Petr Pokorný vykládá spontánně a s radostí. Argumentuje věrohodně a s potěšením. Dominantní tón jeho výkladů je ale optimismus, na který upozorňuje název knihy: „Má to smysl“.

Petr Pokorný formuluje pregnantně a s důrazem. Jeho výklad je po všech stránkách vyvážený, s potencí probouzet a podněcovat kritické promýšlení novozákonní zvěsti. Díky tomu, že jsou Pokorného pragmatické výklady oproštěny od metafyzických, nábožensky zatížených a emocionálně nabitých výrazů, mohou velmi dobře posloužit exaktně uvažujícím čtenářům k věrohodné konfrontaci s křesťanskou novozákonní teologií.

Příjemným zjištěním v této knize je fakt, že Pokorný je navzdory nadhledu, z něhož novozákonní zvěst sleduje, zaujatý (zbožný) člověk, který se nijak o své zbožnosti neostýchá mluvit (55. 286). Novozákonní zvěst, kterou vykládá, se jej totiž dotýká, neboli Pokorný se ve víře s vykládanou zvěstí a společenstvím, které ji nese, ztotožňuje.

Druhým z tvůrců této nové knihy je Petr Vaďura. Ten kladl otázky, natočil odpovědi, připravil je k vysílání a po jejich přepsání ze zvukové podoby je redakčně připravil k tisku.Vlastní rozhovor pak není literární povahy. Je živý, tj. otázka je jednoznačná a odpověď krátká, srozumitelná, výstižná a přehledná. Otázky odlehčují, člení a tím zpřehledňují text, který tak není zahuštěn ani přetížen. Čtenář může kdykoli v četbě ustat, promýšlet výklad a pak se pohodlně vrátit. Odpovědi tak získávají dynamiku, jsou dobře sledovatelné a čtivé. Vaďura dobře ví, na co se ptát a jak se ptát. Jeho otázky jsou poučené. Ptá se neotřele a jen na to, co jej skutečně zajímá. Mnohde otázkami předem dobře vystihne problém. Pro čtenáře je pak mnohem snazší odpověď rozkrýt a rozumět jí. V tom mu napomáhá i osobní zaujetí obou tvůrců pořadu předmětem, o němž hovoří, tedy biblickou zvěstí. Oba text oslovuje a oba od něj něco čekají. A navíc oba jej chtějí aktualizovat. Tedy sdílet sílu jeho výpovědi s posluchačem (čtenářem).

Podněty, jimiž kniha je nabita, jsou zárukou, že se k ní čtenář bude opakovaně vracet. Je použitelná jak pro osobní studium Nového zákona, tak pro biblické hodiny. Mne Pokorného výklady strhly i přesto, že jsem si je četl opakovaně. Děkuji Petru Vaďurovi za úspěšný pokus zpřístupnit široké obci čtenářů inspirativní Pokorného výklady. Slovy však nelze ocenit ani nakladatelství Vyšehrad za knihu, která kultivuje duchovní život dnešních čtenářů, ani Český rozhlas, který na svých frekvencích dává pro tyto výklady již několik let prostor.

Jiří Beneš

Rodinné rekreace v Chotěboři 2012

Kuratorium Evangelického střediska Chotěboř připravilo na letošní prázdniny následující termíny pobytů:

Termíny běhů:	Vedení běhu:	Zaměření:
1. běh 30. 6. – 7. 7.	ses. far. M. Zemánková	rekreace a Víra a světlo
2. běh 7. 7. – 14. 7.	ses. far. R. Kučerová	maminky s dětmi
3. běh 14. 7. – 27. 7.	ses. far. E.Plzáková	hudební
4. běh 28. 7. – 4. 8.	br. far. L. Červenka	rodinná rekreace
5. běh 4. 8. – 11. 8.	ses. far. M. Židková	maminky s dětmi
6. běh 11. 8. – 18. 8.	br. far. O. Pellar	rodinná rekreace
7. běh 18. 8. – 29. 8.	br. far. T. Matějovský	rodinná rekreace

- je možné se přihlásit i na dva i více běhů za sebou
- více informací je možné získat ve vašich sborech a na naší internetové stránce
- uzávěrka přihlášek je 30 dubna 2012

Přihlášky přes internet na stránce http://es-chotebor.evangnet.cz (platí pro zájemce, kteří byli v posledních letech ve středisku na rekreaci)

Přihlášky potvrzené sborem, zasílejte na adresu:
Ing. Petr Černý, Na Moráni 8, 128 00 Praha 2

Z dopisů čtenářů

Ohlas na nově vyšlou knížku J. J. Ottera

Milý čtenáři! Jak již bylo připomenuto v ET-KJ č.13/2012, vydalo nakladatelství KALICH ve sličné grafické úpravě výklad druhého dopisu apoštola Petra, nejmladšího listu v Novém zákoně, jako nové práce našeho biblisty J.J.Ottera. Je to vlastně rozsáhlejší komentář podle Českého ekumenického překladu, přihlížející i k textům Bible kralické, Bible 21.století a Bible Jeruzalémské. (Rozdílů jen málo.) V tomto druhém Petrově dopisu jde podle autorova krátkého sumáře o "povzbuzení věrných křesťanů proti bludům lživých učitelů a proti popěračům naděje v Kristův nový příchod".

Co může zvědavý písmák (snad ještě dnes žije tento vzácný druh mezi evangelickými čtenáři) očekávat od výkladu tohoto dopisu apoštola Petra, o jehož původním autorství jsou dnes závažné pochybnosti? V žádném případě nebude mít čtenář v rukou nudné a nezáživné čtení, ale čeká jej malý horolezecký výstup se zkušeným průvodcem, který trpělivě odkrývá různá tajemství původních řeckých slov a slovesných vazeb i nečekaných souvislostí s texty Starého zákona. A jak jinak, je u tohoto vykladače naprostou samozřejmostí i odhalování záhad řeckých hapaxlegomen. V Petrově dopise je jich nečekaně 62 v 61 verších jediné kapitoly! (Těmto zvláštním ojedinělým slovům věnoval J.J.Otter už v roce 2007 obsáhlejší studii s názvem "Jen jedenkrát v bibli - hapaxlegomena".) Každému horolezeckému výstupu (a nemusí jít o nějakou himálajskou osmitisícovku) musí předcházet pečlivá příprava. Zde to znamená: s velkou pozorností si přečíst průvodní slova odborného biblisty prof. P. Pokorného, religionisty prof.M.Balabána i autorovu předmluvu. Jsou to základní informace, jakési přehledné mapky, které mají posloužit k snazšímu pochopení časové i literární lokalizace Petrova listu, jako pro orientaci v málo známém terénu. Autor si ve svém výkladu zvlášť všímá nejen různých překladových možností, ale i dobových metafor a vztahů k apokryfní literatuře. Přihlíží i k paralelním motivům Pavlovské teologie, přibližuje pojetí eschatologie a apokalyptické orientace listu. Zvláště se věnuje tematice posledního soudu a parusie - Kristova nového příchodu. Velmi mu ovšem záleží i na správném slavení večeře Páně. Na straně odmítaných bludařů ukazuje nešvary duchovní pýchy, nepochopení křesťanovy svobody i rizika spjatá s pojetím Písma jako "verbálně inspirovaného".

Teprve při opakovaném čtení Petrova dopisu a jeho výkladu jsem si při svém "bivakování" položil otázku, kde se mohl setkat Petr, obyčejný galilejský rybář, který dovedl opravit sítě, díry v bárce a lovit ryby, s tak obtížnými tématy jako jsou parusie, Boží soud i shovívavost a trpělivost. A co jej vedlo k tomu, aby napsal malý teologický traktát o pouhých 61 verších a připravil budoucím čtenářům nejen napínavé, ale i obtížné čtení!! Ani současní biblisté neznají odpověď na otázku, kdo napsal tuto druhou Petrovu epištolu, a představa, že by prostý rybář navštěvoval nějaký dálkový kurs o teologii vznikajících křesťanských komunit, je více než nesmyslná.

Zdá se, že život prvotních křesťanů a sborů nebyl nějakou idylkou a bezproblémovou existencí. Často mluvíme o Duchu svatém, a tak si myslím, že jedinou odpovědí na otázku, kdo, jak a proč napsal neznámý autor pro nás toto petrovské poselství, je právě ten neviditelný Bůh, pracující v dějinách křesťanské církve jako Otec, Syn a Duch svatý. Nejmladší dopis NZ přispěl k budování sborů a církve, která do dnešních dnů žije z naděje v nový příchod Ježíše Krista a jeho království.

Milý čtenáři, nevím, jak se budeš cítit po svém výstupu, ale nezapomeň, že jsi udělal něco pozitivního pro své duševní zdraví.Šimon Petr kdysi vesloval na jezeře, ty jsi pro změnu šplhal po skále Petrova odkazu s autorem komentáře. Budeš na to rád vzpomínat.

Zdeněk Škrabal

Systémová chyba

Když pozorujete slepice u krmítka, tak si možná všimnete, jak se derou ke zdroji své potravy. První tam přibíhají většinou ty menší hbitější slepičky, které však záhy vystrčí ty větší vykrmené, které si nakonec pro sebe uhrábnou nejvíce. Nejslabší nosnice pak stojí vzadu a čekají, co na ně zbude. Těm šťastnějším se občas podaří něco uzobnout, třeba když se jde tučná vypasená kvočna napít či si pohovět na bidýlku. Zdá se vám to drsné? Myslíte si, že u lidí je tomu jinak?

Člověk byl obdařen Bohem rozumem, a přesto se může zdát, že se lidé někdy chovají jako zvířata. Někdo za tím vidí slovutný darwinismus a jiný to pokládá za lidskou přirozenost. Mnozí poukazují na skutečnost, že naši páni politici kradou po miliardách, zatímco zadlužené domácnosti sotva vyjdou od výplaty k výplatě. Jen dodávám, že výše uvedený pozorovaný jev se nemusí týkat jen politiků, ale obecně všech, kteří rozdělují nějaké prostředky obživy. Můj táta vždycky říkával: „Čím větší má úředník hromádku, tím větší má snahu si z ní uhrábnout pro sebe."

Možná snad i proto se vše stále více centralizuje, aby stále méně lidí mělo čím dál více peněz a majetků pod kontrolou. Takzvaný zákon padajícího lejna se již natolik zdokonalil, že možná většina obyčejných lidí nabývá dojmu, že na ně už nic nedopadne. Zvýšilo se DPH, aby bylo na důchody, a ejhle, zdražilo se málo, musí se zdražit víc, a přesto dnešnímu třicátníkovi není jasné, zda vůbec důchod dostane. Ještě se to ani nerozběhlo a už se zdá, že na Kalouskově důchodové deformě spíše než občané vydělají bankéři, které navíc stát štědře vydotuje. Jinými slovy, vypadá to, že bídní si moc nepomohou a boháči se napakují.

Na první pohled by toto zamyšlení mohlo končit nesprávným pochopením biblického verše: „Ach jo, kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má." Jenomže evangelium má na mysli jiné bohatství, takové, které neztrácí na hodnotě, neboť se jedná o bohatství víry. Jen takové nemůžeme ztratit a naopak, kdo ho má, tomu bude ještě přidáno. Ale ti, co víru nemají, logicky ztratí vše, co pracně nahrabali. Do nebe si to s sebou určitě nevezmou a do pekla? Kdo ví?

To, co se na světě děje, ač to jakkoli připomíná zvířecí boj o potravu, není pro člověka normální. Člověk je tvor přirozeně náboženský a nemělo by mu být jedno, že například trpí jeho bližní. Bohem stvořenému člověku nebylo určeno chovat se sobecky podle hesla „Hamty hamty, ať má víc než tamty!" Ba naopak. Jestliže je člověk, třebas lichvář nebo nepoctivý exekutor, schopen vědomě působit utrpení druhých pro vlastní prospěch, není to Boží chyba, ale je to zvrácenost toho člověka. To, že svět je, jaký je, ještě neznamená, že takový by měl být. To, co se děje, nebývá vždy přirozené jen proto, že se tak děje.

Kristus pravil, že za každého krále, chudí budou stále. Myšleno chudí materiálně. Bohatý duchovně, to může být každý bez ohledu na množství nashromážděného majetku. Výše uvedená majetková nespravedlnost není dle mého názoru systémovou chybou, nýbrž je chybou konkrétních lidí. A hřích je příčinou mnohého utrpení.

Ivo Kraus

Láska nikdy nekončí

Knížka o farmářově ženě, matce dvou malých dětí, příležitostné učitelce a metodistické kazatelce, která se ve 33 letech dozvěděla, že bude postupně ztrácet hlas, nebude se moci sama najíst, pracovat ani chodit. Smyčka se kolem ní měla utahovat po dobu dvou let. Nakonec jí byl přidán ještě jeden nesnadný rok. Zemřela 24.12.1990. Byla obklopena přáteli, členy sboru, byla vynalézavá ona i oni, hledali nové způsoby služby. Něco ze svých pocitů vyjádřila v knížce, kterou za pomoci blízkých před svou smrtí dokončila. Následuje několik citátů z pera Jenny Richards, které by nás měly učit vděčnosti za to, co ještě máme.

Byla údobí, ve kterých jsem si přála, abych nevěřila v Boha, který může uzdravovat lidi. Bylo by to snadnější. Ale věřit, že může uzdravovat, vystavuje člověka otázce: „Proč ne mne?"

„Pokud jsem mohla chodit nebo aspoň pokulhávat, ale ne mluvit, mnoho lidí křičelo, jako bych byla hluchá. Teď, kdy jsem odkázána na kolečkové křeslo a neschopná mluvit, myslí si mnoho lidí, že nevnímám."

„Pokoušela jsem se vyslovit slovo o lásce – ale vydávala jsem jenom ošklivé zvuky, pokoušela jsem se pracovat –
ale má ruka je zmrzačená a nepoddajná, pokoušela jsem se vykonat skutek lásky – ale mé nohy jsou těžké a pomalé.
Uvnitř mi puká srdce – na povrch se valí vina, zármutek, hněv a zklamání.
Všude se šíří zápach a ošklivost nemoci.
Rozpadám se…
Ale hleď!...
Na místě nesobeckosti se zjevují zázraky.
Zlomený hlas nalézá nový výraz.
Zmrzačené ruce, pomalé nohy se pohybují v jiných rozměrech.
Ve zlomeném srdci a kolem něj proplouvá uzdravující záplava lásky.
Z rozbitých rozvalin sobeckosti vychází sladká vůně…
Je to Kristova vůně – vůně mého života, vůně mé smrti.
„Osvoboď ty, kteří jsou v poutech, nadzvedni břemena způsobená hříchem,
daruj novou naději, novou sílu a odvahu, způsob úlevu od slz:
Světlo v temnotách, radost v bolesti;
lásku pro nenáviděné, pokoj rozhádaným.
Tahle a nespočetná požehnání plynou tam, kde dává Duch nový život."

Motor neurone disease je onemocnění nervového systému, které činí svaly nepoužitelnými. U někoho to začíná v údech, ale u jiných, jako u mne, napřed ovlivňuje hlasivky a hltan. Vyvolává také emoce, které působí, že člověk nekontrolovatelně křičí nebo se bez důvodu směje. V čase, ve kterém píšu tuto knihu, není znám způsob ošetření a to nejlepší, co mohou specialisté nabídnout, je spojit pacienty s podpůrnými skupinami a rozmanitými léčiteli.

Vybral a přeložil Pavel Fojtů

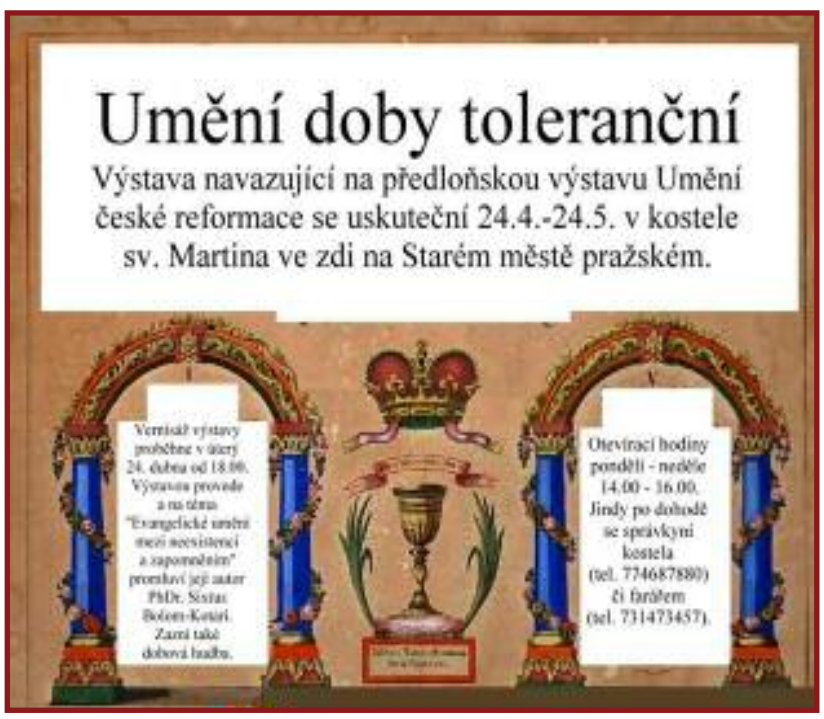

Exulantský kazatel Jan Teofil Elsner

(nar. 1717 ve Vengravě - zemř. 21.4.1782 v Berlíně)

Tento významný církevní pracovník se vzdělával nejprve v bratrském učilišti v Lešně, potom na univerzitách v Berlíně, Frankfurtu nad Odrou a Leidenu. V r. 1745 byl Danielem A. Jablonským (vnukem Komenského) ordinován a v r. 1747 nastoupil místo kazatele v české osadě v Berlíně. Pracoval intenzivně, navazoval na bratrské tradice, ale stál již na pozicích kalvinismu a v tomto smyslu vedl bohoslovecké polemiky s luterány i ochranovskými bratřími. Vydal významné bratrské spisy: Bratrské vyznání a katechismus 1748 (přel. S. Nagy), Komenského Praxis pietatis 1754, O utrpení církve české, Nedobytný hrad 1765 a Přemyšlení o dokonalosti křesťanské. Přičinil se rovněž o český Nový zákon a žalmy 1752 a o 3. vydání "Hallské" bible 1766. Významný je "Berlínský" Kancionál, to jest Kniha žalmů a písní duchovních 1753, který byl mnohokrát přetiskován a užíván i u nás. Z jeho spisů, většinou německých, je důležitý zvláště "Čeští bratří ve smyslu reformovaném" 1754 (česky M. Blažek 1783). Podle jeho pojetí si český potoleranční kalvinismus činil jakési výhradní právo na bratrské duchovní dědictví.

Ke staré Jednotě bratrské se ovšem i ve smyslu Komenského Ksaftu umírající matky Jednoty bratrské hlásí též luteráni, Ochranovští, všecky protestantské a vlastně i další křesťanské církve u nás a v zahraničí.

Vážíme si jeho práce v exilu, která byla posilou i "skrytému semeni" v zemi otců.

Bohuslav Vik

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu o geneticky modifikovaných potravinách, která se bude konat v úterý 15. května 2012 v 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49. Na besedě promluví RNDr. Viktor Žárský, CSc. z Ústavu experimentální botaniky AV ČR.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími pořádá v sobotu 26. května 2012 v 15 hodin v pořadí již pátou Ekumenickou bohoslužbu za krajinu na Sedleckých skalách. Kázáním poslouží Joel Ruml, synodní senior Českobratrské církve evangelické. K následné besedě je pozván ekonom Tomáš Sedláček. Místo bohoslužby je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (147 Budovec, 107 a 147 Kamýcká), od žel. zast. Praha-Sedlec nebo od přívozu v Praze-Sedlci (ve 14 h bude od přívozu zajištěn doprovod na místo bohoslužby). Bohoslužbě již tradičně předchází pouť od kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech, sraz v 10 h.

Více informací najdete v rubrice "akce" na www.drahan.chabry.cz .

Omluva čtenáře – pisatele

V letošním ročníku ET-KJ v čísle 7-8 jsem měl nějaké připomínky v článku Bez evangelíků?, kde jsem napsal: …a proto nebudu poťouchlý a neřeknu: dobře nám tak, slabochům, jakkoliv k evangelíkům (ač sám evangelík) mám spoustu výhrad…" K mojí omluvě jiným čtenářům mě vede tematický obsah posledního čísla Českého bratra 88/2012, který je uvozen: Je církev pro silné, nebo pro slabochy? V tomto čísle se dočteme o službě církve v různých rovinách. Sám dobře vím, že úkol církve v tomto světě je podle staré církve trojí, řečeno řecky: diakonia, koinonia, leiturgia (služba lásky, společenství, bohoslužba). V církvi Kristově jsou slabí i silní. Kristus říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout" (Mt 11,28 ČEP). Omlouvám se všem čtenářům, které zranil můj soud v ET-KJ, kdy jsem sice neřekl: „…dobře nám tak, slabochům,…", ale myslel jsem si své. Při psaní jsem myslel na jednu obdivovanou církev v české minulosti, která si za peníze najala žoldnéře, aby sama neměla ruce od krve a aby farizejsky zůstala „tichou v zemi". My každý máme umět říci rozhodné: ne!, ať slabí či silní. I mně se může zítra stát, že těžce onemocním a budu slabý a tak stanu Kristu nejblíž. A službu lásky od druhých budu potřebovat.

Otto Miklík

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát pražský

Českobratrská církev evangelická

Praha 1 Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag – Ne 10.30 h (sv. Martin ve zdi), f. Frank Lessmann-Pfeifer, f. Andrea Maria Pfeifer
Praha 1 Nové Město – Ne 9.30 h Klimentská 1211/18, f. Eva Halamová
Praha 1 Staré Město - Ne 9.30 h Salvátorská 1045/1, f. Josef Daniel Beneš, f. Svatopluk Karásek
Praha 2 Vinohrady – Ne 9.30 h Korunní 1440/60, f. Ester Čašková
Praha 3 Jarov – Ne 9.30 h U Kněžské louky 2139/9, f. Elen Plzáková
Praha 3 Žižkov I – Ne 9.30 h (Betlémská kaple) Prokopova 4/216, f. Pavel Kalus
Praha 3 Žižkov II – Ne 9.30 h (Druhý dům ČCE) Čajkovského 1639/10, f. Jaromír Stradál
Praha 4 Braník – Ne 9.30 h Modřanská 118, f. Jaroslav Pechar
Praha 4 Jižní Město – Ne 9.30 h (3.ne v měs. ekum. 18 h) Donovalská 2331/53, f. Michal Šourek
Praha 4 Modřany – Ne 9.30 h Písková 263/6, f. Zvonimír Šorm
Praha 4 Nusle – Ne 9.30 h Žateckých 1169/11, f. Marta Zemánková, f. Irena Škeříková
Praha 5 Radotín – Ne 9.30 h (kostel) Na Betonce 14, f. Lýdia Mamulová
Praha 5 Smíchov – Ne 9.30 h Na Doubkové 8/2040, f. Ivo Mareš
Praha 6 Dejvice Bubeneč – Ne 9.30 h Dr. Z. Wintra 15/746, f. Petr Hudec, f. Abigail Hudcová
Praha 6 Střešovice – Ne 9.30 h Nám. Před bateriemi 950/22, f. Pavel Pokorný, f. Lenka Ridzoňová
Praha 8 Kobylisy – Ne 9.30 h (Kostel u Jákobova žebříku) U Školské zahrady 1264/1, f. Miroslav Erdinger, f. Ondřej Kolář
Praha 8 Libeň – Ne 9.30 h U Pošty 1098/6, f. Roman Mazur
Praha 9 Horní Počernice – Ne 9.30 h Třebešovská 2101/46, f. Petr Firbas
Praha 10 Strašnice – Ne 9 h Kralická 1001/4, f. Pavel Klinecký
Praha 10 Uhříněves – Ne 9 h Husovo nám. 378/40, f. Vladimír Pír
Praha 10 Vršovice – Ne 9.30 h Tulská 1/14, f. Jiří Ort

Ochranovský seniorát – Ne 9.30 h (Domov Sue Ryder) Michelská 1/7 Praha 4 Michle, k. Eva Šormová

Církev bratrská

Černošice – Ne 9.30 h Hradecká 2192, k. Pavel Paluchník
Praha korejský sbor – Ne 14 h Skuteckého 1705/3a, k. Moon Key Choi
Praha mezinárodní sbor – Ne 10.30 h Peroutkova 57, k. John Waldrop
Praha 1 Soukenická – Ne 10 h Soukenická 15, k. Pavel Černý, k. Pavel Plchot
Praha 2 Vinohrady – Ne 9.30 h Římská 43, k. Pavel Mošner
Praha 3 Žižkov – Ne 10 h Koněvova 24, k. Bronislav Kaleta, k. Michal Žemlička
Praha 4 Jižní Město – Ne 17 h (Kom. centrum M. Terezy) U Modré školy 1, k. Robert Filip
Praha 4 Šeberov – Ne 10 h V Ladech 10, k. Robert Hart, k. Matěj Hájek
Praha 5 Smíchov -. Ne 9.30 h Vrázova 4, k. Bronislav Matulík
Praha 6 Dejvice – Ne 10 h (hotel Krystal) J. Martího 2, k. Daniel Heczko
Praha 9 Černý Most – Ne 10 h Stoliňská 2502/41b, k. Tomáš Grulich, k. Pavel Trefný
Praha 9 Horní Počernice – Ne 9 h Ve Žlíbku 168, k. Miloslav Kloubek
Praha 13 Stodůlky – Ne 10 h Nušlova 2273/11, a k. David Novák
Říčany – Ne 10 h (kaple Olivovy dět. léčebny) Olivova 224, k. Daniel Kvasnička

Bratrská jednota baptistů

Praha 3 Vinohrady – Ne 9.30 h, 18 h čínské Vinohradská 68, k. Vladimír Hájek
Praha 3 Vinný kmen – Ne 17 h ruské Vinohradská 68, k. Hennadiy Gavrilov
Praha 3 Mezinárodní sbor – Ne 11 h Vinohradská 68, k. Gareth Morris
Praha 4 Pankrác – Ne 10 h Na Topolce 677/14, k. Jáchym Gondáš
Praha 6 ŠVCC – Ne 10.45 h Nad Habrovkou 3, k. Keith G. Jones

Evangelická církev metodistická

Praha 2 Nové Město – Ne 9.30 h Ječná 19, f. Pavel Hradský
Praha 9 Horní Počernice – Ne 9.30 h Křovinovo n. 12/18, f. Pavel Hradský
Praha 10 Strašnice – Ne 10 h Vilová 512/26, f. Petr Špirko

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

15/2012

2. května 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
16. května 2012

Z obsahu

* *Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi?*
* *Svět bez křesťanských ctností*
* *Věřím, pomoz mé nedověře*

Poselství k neděli Cantate

Sk 16,23–34

K začátkům mé služby v církvi – bylo to v západním plzeňském sboru – patří tyto zážitky: Bratr, který po nocích maloval po zdích na veřejnosti jemu drahá tři písmena TGM (a když ho nakonec přece jenom chytli, pěkně si na něm „smlsli “), mi vyprávěl, co pro něj ve vězení znamenalo, když si v neděli ráno mohl zpívat v duchu písně, které znal z bohoslužeb sboru, kam rád chodil. – Pro sestru, která se během války dostala do vězení, se stal zdrojem naděje a potěšení žalm 91, který v našem zpěvníku začíná slovy „Kdo ochrany Nejvyššího“, a pak, když ono uvěznění přečkala, jej zpívala všem, kdo se ocitli v nějakém trápení či úzkostech. – Jezdíval jsem za jednou sestrou – bylo to 20 km vlakem a pak ještě pěšky – která pracovala v kravíně. Bylo nepředstavitelné, aby se vypravila do shromáždění sboru, stejně tak se nedalo předpokládat – byla–li na nohou od časného rána (pro mě hluboké noci), - že dokáže v neděli odpoledne naslouchat slovům. Jedině zpěv, který měla velice ráda, ji dokázal udržet v bdělém stavu a jenom takto dokázala prožívat „duchovno“. K dnešnímu světu patří žel i ti, kdo jsou „uzamčeni“ v nejrůznějších skutečných „kládách“. Myslíme na ně a prosíme, aby to tak nezůstalo. A jsou i „klády“ jiné, ve kterých můžeme uváznout i my. Vzpomínám, jak mi jednou estonští přátelé vyprávěli, jak před dvaceti lety doslova „vyzpívali“ duchovními písněmi režim, který jim k srdci nepřirostl.

Ondřej Soběslavský,
farář ČCE v Táboře

Zaostřeno na blízko

Internetové barikády

Řekl bych, že elektronický věk není až zas tak moc jiný oproti dřívějšku. Karel Marx hovořil o masách dělníků a rolníků, kteří jsou vykořisťováni v manufakturách, zatímco dnes by spíše hovořil o psychické deprivaci kravaťáků mučených za monitory počítačů.
Ano, v dobách minulých proletariát vedl třídní boj hlavně na pouličních demonstracích, kde se dožadoval svých požadavků. Úspěch se však mohl dostavit až v takové demokracii, kde byla umožněna svoboda slova a shromažďování.
Na internetu jde podle mého názoru vývoj spíše obráceně. Nastartoval se coby nositel a šiřitel téměř neomezené svobody spočívající v dostupnosti informací v rozsahu nebývalém. Samozřejmě jako všechno, v něčem je to dobře a v něčem ne. Mezi pozitiva však řadím například možnost sdílet politické informace, odhalovat korupční aféry, podvody a podobně. Hodně kauz převzala média právě z webu.
Otázkou však zůstává, zda se výše uvedená výhoda vždy hodí. Sociální sítě prý položily vlády v arabských zemích a bojuje s nimi také Čína. Západ zatím brání svobodné šíření informací a právo lidí spolu komunikovat, ale jak ještě dlouho?
Nedávno mě zaujal případ, kdy nějaký hoch dal na internet odkazy, kde se dají stáhnout filmy. Spáchal tím trestný čin a byl exemplárně odsouzen. Přitom ty filmy na web neumístil a ani je nešířil. Jinými slovy, pokud na ulici řeknu, že soused má na poli pěkné okurky, tak tím nic nelegálního neprovádím. Napíšu-li to však na internet, mohu někoho svést ke spáchání trestného činu krádeže.
V této souvislosti si kladu otázku: „Co by se stalo, kdyby vlády zakazovaly lidem vzájemně se informovat přes internet?“ Logicky mě napadá, že by zase bojovali na těch ulicích, a to také žádná vláda nechce. Díky tomu možná máme stále naději, že to Západ raději nechá být a svobodu slova zachová.
Církvi by teoreticky mohlo být jedno, jestli internet existuje nebo ne. Víra se šíří především ústním podáním. Jenomže apoštol Pavel psal i dopisy a technologický pokrok přinesl možnost psát i elektronicky. A pokud by tento způsob vyjadřování někdo začal omezovat, mohlo by časem být nebezpečné, díky dálkové kontrolovatelnosti jednotlivých sdělení, vůbec o křesťanství psát. Co kdyby to někoho urazilo?
Už dnes se dočtete, jak jedna nejmenovaná, možná podvodná firma prosadila, aby se kvůli pár diskusním příspěvkům smazala rovnou celá diskuse. Jiným příkladem je vypnutí celého serveru v USA kvůli nelegálnímu obsahu bez ohledu na fakt, že se na něm nacházejíí pro mnohé i velmi důležitá data legální. Piráti demonstrují a jiní to kvitují. Společnost řeší, jakou cestou jít dál.
Osobně preferuji svobodu prezentovanou komunitním softwarem. Mám ho legálně, zadarmo a ještě je to lepší. Přes to všechno linux u

Dokončení na str. 2

Bezzemek a bez divizí

Věříme a vyznáváme a rádi hlasitě zpíváme z Přídavku ty písně, které oslavují Kristovo panování navzdory mocnostem, které ještě drží náš život ve strachu a poddanství a nejraději by nám přikázaly, abychom v Krista nevěřili, nevyznávali ho a se svým zpíváním se uchýlili do kostela, do privátu tak, aby veřejnost nebyla rušena ani znepokojována. Na hraní a zpívání jsou tu státem prověřené, odborné instituce, které vědí, jak a koho oslavovat. Zahajují o Pražském jaru tak, aby Pražané a s nimi všichni Čechové pocítili na sobě kus slávy. Budiž, já jim to neberu, vím, jaký je rozdíl v úrovni zpěvu ve Smetanově síni a v brněnském kostele, ale hlavně vím, čí je království, moc i sláva a jako účastník Pražského jara se při poslechu Smetanovy Mé vlasti dívám výš než na Hrad a na české luhy a háje.

Kristova církev nás odedávna učila, abychom svou víru vyzpívali třeba na památku Božích bojovníků, kteří zpěvem zahnali nepřítele na útěk. Dějiny jen zřídka odhalily pohled na Kristovo skryté panování, které se nerado dává na odiv lidským očím. Kdo jiný než církev poodhaluje tento pohled písněmi novými (Za císaře Augusta, R. Schiller, 656 a Neskládejte v mocných naději, M. Rejchrt, 633) a mnoha reformačními jako je P. Gerhardta Svou oslav Pána písní, 191 ve Zpěvníku evangelické církve. Leč nebyla to jen světská moc a kultura, která vyznávání Kristova panování zatlačila do privátu; byli a jsou to někteří křesťané, kteří dovolují tomu panování vstup jen do soukromí. To ovšem se příčí Kristovu příkazu, aby ti, kdo v něho uvěřili, přiznávali se k němu vždy a všude, na veřejnosti i v soukromí. Třebaže se Nový zákon vyjadřuje o křesťanově vztahu k veřejnému životu velmi neurčitě, nelze z toho usoudit, že smíme svou úlohu ve státě a veřejnosti chápat jinak než službu Kristu. Křesťan nemá právo žít schizofrenní, rozdvojený život, v němž jedna naše bytost slouží Kristu a druhá jinému pánu. Kristus není rozdělený sám v sobě.

Z kazatelny se někdy ozve prostá věta, že Kristus je Pánem i nad státem. Ale kazatel sám asi cítí to, co jeho posluchači, že ta prostá věta zní dutě, spíše opovážlivě nebo provokativně než živě a opravdově. Jako by nevzala na vědomí podstatný rozdíl mezi Kristem a státem. Kristus je láska, svoboda, dobrovolnost, a stát je a vlastně musí být opak toho: okázale projevuje svou donucovací moc. Nebudeš-li poslouchat,

Dokončení na str. 2

Aktualita

Ostré šípy svaté pravdy

Věřím, že Bůh v nás musí dokončit své dílo předtím, než si můžeme nárokovat jakékoli zaslíbení ve smlouvě. Co je tou prací, která předchází všechno ostatní, jež na ní závisí? Jeremiáš nám říká: „Do srdcí jim vložím, aby mě ctili, aby se ode mě už neodvrátili“(Jr 32,40, B21). Boží přípravná práce je vložit do našich srdcí úctu k němu, což činí pomocí Ducha svatého.
Jeremiáš zde hovoří o podmínkách Boží Nové smlouvy, a ne té Staré. A Pán Bůh nám říká velmi jasně, jak bude toto první dílo smlouvy probíhat: „Do srdcí jim vložím, aby mě ctili.“ Nechává nás, abychom poznali, že nemůžeme v sobě probudit zbožnou bázeň tím, že budeme bojovat proti svému hříšnému tělu. Ne – jedinou cestou, jak v nás může být toto svaté dílo dokonáno, je práce Ducha svatého.
Pán Bůh nám tímto veršem říká: „Učiním v tobě úžasné věci. Sešlu samotného svého Ducha, aby v tobě setrvával a dal ti nové srdce. On ti umožní, aby sis zostudil veškeré skutky těla, a povede tě do naprosté svobody od moci hříchu. Nakonec způsobí, abys byl ochotný činit (a činil) to, co mi působí potěšení. Ale je jedna práce, kterou musí Duch v tobě vykonat přede všemi ostatními věcmi. Vloží do tebe opravdovou Boží bázeň týkající se hříchu. Vloží do tebe hlubokou úctu k mé svatosti, a tak se neodchýlíš od mých přikázání. V jiném případě tě tvůj hřích vždycky odvede pryč.“
Velmi jednoduše řečeno: Duch svatý mění způsob, jakým pohlížíme na svůj hřích. Ví, že dokud budeme brát své touhy na lehkou váhu, nebudeme moci být osvobozeni. Jak to Duch svatý dělá? Používá usvědčení z Božího Slova, kde jsou ostré šípy svaté pravdy.

David Wilkerson
(19. května 1931 - 27. dubna 2011)

Z církví doma i ve světě

Setkání křesťanů 2014 ve Vratislavi se už připravuje

17. - 18. dubna 2012 se v budově luterského sboru v ulici Kazimíra Velikého ve Vratislavi sešli zástupci luterských a reformovaných církví střední Evropy a začali plánovat deváté setkání křesťanů tohoto regionu.
K tradičním účastníkům patří vedle Poláků, Němců, Čechů a Slováků v posledních letech i Maďaři a Rakušané; přijíždějí také hosté z dalších zemí, aby zažili atmosféru setkání ve svobodě a různosti a aby tak přispěli ke smíření mezi národy a státy.
Přípravný tým spolupracuje již více než dvacet let (první setkání se konalo v r. 1991 ve Zhořelci) a za tu dobu vznikly stovky společných programů, přednášek, panelových diskuzí, hudebních vystoupení, bohoslužeb a společných shromáždění.
Mottem příštího setkání v Polsku bude „Svobodni v Kristu“ na základě 13. verše 5. kapitoly z epištoly Galatským: „Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.“ Téma by mělo mimo jiné reflektovat 25. výročí pádu železné opony, příležitost ke svobodě, která se tím Středoevropanům dostala, a poukázat na odpovědnost křesťanů, jak se svobodou nakládat.
Hlavní město Slezska, rodiště Dietricha Bonhoeffera, poskytne setkání důstojnou a krásnou kulisu. Zážitkem bude určitě i hlavní program v Hale století, která je na seznamu světového dědictví UNESCO.
Kdo chce budovat vztahy křesťanů přes hranice našich zemí a sdílet se s nimi ve společné víře, kdo chce dát dobrý základ pro sousedství našich národů a naplnit ho živým obsahem, kdo chce napomáhat procesu sjednocování Evropy, zkrátka kdo chce být u toho, přijeďte 4. – 6. července 2014 do Vratislavi a setkejte se s křesťany šesti zemí. Bude to další krok v našem putování ke svobodě.

www.e-cirkev.cz

Mezinárodní setkání mladých lidí Genfest

Od 30. srpna do 2. září 2012 se Budapešti uskuteční Genfest - mezinárodní setkání mladých lidí od 17 do 30 let jakéhokoli vyznání a přesvědčení. Cílem setkání je podle organizátorů akce umožnit světu, aby se setkal se svědectvím mladých lidí, kteří chtějí žít pro Ut Omnes - Sjednocený svět, a kteří hledají odpovědi na problémy dnešního světa.
„Víme, že během léta je mnoho příležitostí pro setkání mladých lidí; přesto bychom vás rádi informovali o jedné z nich. Letos na konci prázdnin se bude po dvanácti letech opět konat Genfest, třídenní setkání mládeže z celého světa, které organizují mladí z Hnutí fokoláre. Hlavním cílem je přispět k tomu, „aby všichni byli jedno“ – k lepšímu světu, v němž si každý může najít své místo. Proto je mottem Genfestu „Let's Bridge“ – Budujme mosty. A obraz stavby mostu je nosnou myšlenkou programu - jednotlivé fáze stavby mostu symbolizují situace a okolnosti našeho běžného života bez rozdílu vyznání, rasy, věku, národnosti. Jsme přesvědčeni, že i vaše přítomnost je nepostradatelná, proto vás na Genfest srdečně zveme. Také budeme vděčni, pokud nás už od této chvíle podpoříte modlitbou,“ přibližuje Genfest Lydie Luxová.

Možnost se přihlásit na http://genfest.naplno.net

www.e-cirkev.cz

Ruský patriarcha Kyrill I. našel společnou řeč s baptisty

Moskva (IDEA). Hlava Ruské pravoslavné církve, patriarcha Kyrill I., pochválil baptisty za jejich jasné stanovisko k morálním otázkám, například k otázkám manželství a rodiny či potratů. Při setkání s představiteli Světového baptistického svazu a dalších baptistických organizací 29. března v Moskvě řekl, že v této oblasti jsou si stanoviska baptistů a ruských pravoslavných blízká.
Patriarcha kritizoval skutečnost, že v mnoha zemích jsou hodnoty zásadně zpochybňovány a šíří se relativismus, který neuznává žádné závazné pravdy. Zde tvoří baptisté s jejich biblicky orientovaným postojem výjimku.
Také prezident Světového baptistického svazu John Upton chválil patriarchův jasný postoj k neměnným pravdám evangelia. Více než hodinový dialog se podle baptistů konal v přátelské atmosféře a ti doufají, že dialog s pravoslavnými se rozšíří po celém světě.

(juml)
www.christnet.cz

Internetové barikády

Dokončení ze str. 1

nás používá jen asi 1 % uživatelů. Oproti tomu nepoctivě získaný program má u nás v počítači lidí podstatně více. Kde je tedy chyba?
Závěrem bych chtěl vyjádřit názor, že internet by se měl zcivilizovat právě proto, aby mohl být nadále nositelem svobody slova. Bylo by škoda, aby kvůli nepoctivcům začal být omezován a cenzurován a potenciálně i vládními silami zneužíván.

Ivo Kraus

Duchovní, internet a …

(Z britského anglikánského týdeníku Church Times)

„Z výzkumu vyplývá, že duchovenstvo má podstatně vyšší míru sexuálního zneužití funkce než jiné pečovatelské profese,“ konstatuje duchovní a psychoterapeut Thaddeus Birchard.
Birchard, ředitel kliniky Marylebone Centre for Psychological Therapies, v britském anglikánském týdeníku Church Times z 10. února 2012 shrnuje výsledky prvního (a zatím jediného) odborného výzkumu ohledně „clergy sexual misconduct“ (sexuálního zneužití funkce/úřadu duchovního) v rámci anglikánské církve (Church of England): „Sexuálního zneužití duchovenské funkce se většinou dopouštějí heterosexuální muži s dospělými ženami.“ Obdobné číselné hodnoty byly podle něj ohlášeny ze Spojených států. Rozsáhlejší britský projekt, který Birchard vedl, byl kvalitativní i kvantitativní – byl založen na rozhovorech, práci ve třech tematických skupinách a dotazníku zaslaném stovce namátkou vybraných duchovních (z nichž 48 odpovědělo).
Příčiny procentuálně vyššího selhávání duchovních spatřuje Birchard ve faktorech souvisejících s jedinečným postavením duchovního (např. „očekávání volného přístupu do domácností v neobvyklých hodinách ve dne i v noci“) a s jeho osobní situací. Z osobních problémů se nejzevrubněji věnuje závislosti na sexu (sexual addiction), kde „problém tkví v tom, že … úlevný mechanismus dlouhodobě nefunguje“. (Doporučuje film Shame, který běžel i v tuzemsku.) U duchovních je prý závislost na sexu orientována hlavně na internet (levný a snadno dostupný).
Birchard se opakovaně přimlouvá za prevenci (včetně odpovídajících školení), jež by mohla hodně duchovních ušetřit ztráty postavení, rozbití manželství a veřejného ponížení: „Duchovní jsou dobří lidé a nezaslouží si, aby byli takto necháni napospas.“

František Schilla

Odkazy:
Birchard, T.: Ways of preventing sexual sin. Church Times, 10.2.2012, s. 11
(www.sexual-addiction.co.uk)

Bezzemek a bez divizí

Dokončení ze str. 1

čeká tě policie, soud a vězení. Vrchol jeho moci představuje armáda.
Je dobře, když stát plně využívá své moci podle zákona. Nedbá-li policie a soudy zákona, projevuje se to v celém státě jako návod ke lži, ke krádeži a k násilí. Žádná demokracie se neobejde bez trvalého úsilí udržet řádné fungování zákonodárné a výkonné moci s úctou k zákonu. Tuto pro stát nezbytnou moc mějme na paměti, abychom ve státě neviděli nepřítele, ale nám užitečnou instituci, v níž ovšem Kristus ještě nepanuje. On od nás žádá dobrovolnou lásku a svobodnou poslušnost, které jsou základem společenství a dobrého, pravého života, zatímco stát předpokládá, že lidé nebudou dobrovolně dělat to, co vyžaduje společné žití se sousedem, zákonům a nařízením se podřizují jen ze strachu a nedobrovolně. Není žádného souladu mezi panováním Kristovým a státní donucovací mocí.
To však neznamená, že by lidé jako občané státu a zvláště jeho funkcionáři a tak zvaní veřejní činitelé a posléze jeho reprezentanti byli jaksi úředně postaveni mimo moc a vliv Ježíše Krista, jenž nikoho nevynechává a chce, aby všichni lidé poznali pravdu. Ať si to neuvědomují nebo uvědomují, což je řídký případ, všichni jsou služebníky Ježíše Krista. Považíme-li, jaký je základ a charakter státu, sotva budeme očekávat, že se v něm Ježíšovo panování projeví zřetelněji než stopově. Představme si prostředí policie nebo vojenské služby, ale stačí pohled do našeho parlamentu, který je vzorkem všech občanů ve službě státu, aby nás opustila iluze, že tam lze evangeliem proniknout a usadit se. Je tomu tak asi všude.
Když jsem se v posledních dnech války dotazoval kanadských nebo australských vojáků, jaký je jejich vztah ke Kristově církvi, pokládali mou otázku za nepatřičnou: byli vojáci ve válce. U nás někteří křesťané vyžadovali pro sebe službu beze zbraně. Bylo těžké jim vyhovět, protože stát povolával ke službě v armádě proto, aby se naučili se zbraní v ruce bránit svůj stát proti nepříteli. Postavení vojenských kaplanů v armádě zdá se naznačovat, že došlo k dohodě mezi panováním Kristovým a státní mocí, obě strany - stát a církev - uznaly, že „na vojně“ se dá křesťansky žít. Tak tomu dosud je. Nacistická armáda zdiskreditovala křesťanské poselství biblickým heslem na opasku každého vojáka: Gott mit uns, Bůh s námi! Bůh se nedá vtáhnout do konfliktů, jejichž stratégy jsou mocichtiví lidé. Vypukla někdy nějaká válka za ušlechtilý cíl? Nakonec bude každý člověk postaven před Kristův soud, státní zaměstnanci, úředníci, vojáci i jejich generálové. Soud v Haagu jen potvrzuje konečnou suverenitu Kristovu nad každým člověkem.
Už docházíme k tomu, že skutečná suverenita Krista Pána se projevuje na těch, kdo mu uvěřili a nechávají se jeho slovem a Duchem vést a ovládat, a to je křesťanský sbor, který mu v poslušnosti víry a lásky slouží. Existence prvního sboru v Jeruzalémě a potom celé dějiny křesťanské církve dokládají, že nelze jeho panování zesměšňovat, i když vstoupil do dějin jako král bezzemek a bez divizí. Jako hlava ovládá celé tělo, které mu každou neděli skládá hold, obnovuje slib věrnosti a jako jeho vojsko vyhlašuje boj proti (poraženým) nepřátelům, ďáblu a smrti ve službě Božího království. Nelze však nevidět, co církev sama nejlépe vidí, jak daleko je od dokonalosti: její vzhled hyzdí ti hříšníci, kteří neuznávají upřímně Kristovo panování a chodí podle sebe. Jsou ilustrací podobenství o koukolu v pšenici. K naší útěše pravím, že velká obrácení (Pavel a Augustin) vzkazují, že nám není souzeno zůstat koukolem. Ti, kteří jsou opravdu jeho, ať už to vyznávají s radostí nebo ještě s pláčem, jsou dokladem skutečného Kristova panování. Řekněme, že to panování se děje tak, jak se mu podrobujeme ve všech oblastech života. „Kéž bychom to uměli zpívat píseň chvály, i když se nám nedaří vše, jak jsme si přáli“ (písnička 610). „Uč nás na cestě pravé v pokoře s tebou žít, bys mohl, Kriste, v církvi jediným Pánem být“ (písnička 679).
Dodejme k tomu, co je první a podstatné: Velikonoce – vítězství Kristovo i naše - Pátek přinesl jisté odpuštění všem, kdo o ně stojí, Neděle přinesla vzkříšení jako jistou naději na nový život s Pánem zde i potom. Ale to není ukolébavka. Poražená smrt a s ní všechny moci a mocnosti se ještě jednou postaví a budou mlátit kolem sebe v posledním záchvatu umírajícího panování. Krizové stavy světa jsou ilustrací k poslední biblické knize Zjevení Janovo, které drsně upozorňuje církev, že se nevyhne konečným bědám, které postihnou celý svět. Zachrání se ti, kdo zachovají věrnost Pánu a Králi Ježíši Kristu.
Věřte se mnou, že jeho panování zůstane neotřesitelné.

Josef Veselý

Zastav se na chvíli a čti!

Když jsem vystupoval z vlaku, přede mnou šla pomalým tempem stará žena. Pospíchal jsem a nevěděl, jak ji předběhnout. Nepříčetně mě vytáčela. Vtom jsem se zarazil a říkám si: Kam vlastně pospíchám? Ozvaly se ve mně výčitky svědomí, že jsem se v duchu zlobil na ženu, která měla dost času a navíc za svoji pomalost nemohla. Celý život pracovala a možná si i hodně vytrpěla. A možná i všechno trpělivě nesla. A já jsem takový netrpělivý a malicherný. A to všechno jen proto, abych byl o 10 minut dřív doma. Ty minuty i tak promrhám na internetu nebo u televize.
Alibisticky to shodím na dobu, ve které žijeme. Všichni jsme hrozně uspěchaní. A večer zjistíme, že jsme toho zase moc nestihli. Frustrovaní zalehneme a usneme spánkem spravedlivých. Přes SMS si vyznáváme lásku, komunikujeme přes chat a do očí si nemáme co říct. Trápí nás účty, kariéra.
Ve schránkách se nám hromadí maily, protože nemáme čas odepsat. Na polici se nám hromadí knihy, neboť nemáme čas číst, nevíme, jak voní příroda, protože nemáme čas k ní přivonět! Dokdy to ale vydržíme? Čím víc toho chceme stihnout, tím méně toho stihneme.
Věnujeme velmi času věcem, které si to nezaslouží. Neumíme se zastavit a uvědomit si hodnotu věcí. Nafotíme spoustu fotografií, ale už si je ani neprohlédneme. Vypálíme je na CD a tím to končí. Počítače máme plné hudby, na kterou nemáme čas, máme množství televizních kanálů, které ani nestačíme všechny sledovat. Místo zábavy stres!
Stále kontrolujeme mobil, jestli nám někdo nevolal, přestáváme si vážit krásných věcí, kvůli kterým se vyplatí žít.
Můj děda má 87 roků. V životě nebyl v zahraničí, nemá mobil, poslouchá jednu stanici na svém starém rádiu. A přitom si myslí, jaký krásný život prožil. S úsměvem vzpomíná, těší se z pěkného dne, z vůně dřeva, ze svých vnoučat. Žil těžký život, ale váží si ho!
To my dnes neznáme. A tak máme infarkty, rakovinu, deprese. A možná by stačilo jen zpomalit! Tvrzení, že se to nedá, neobstojí. Zamysleme se, kolik času věnujeme nepodstatným věcem. Zkusme vypnout mobily a počítače a porozprávět si.
Snad jsem si uvědomil svůj rychlý život včas, abych zpomalil. Kamarád má chalupu v malé osadě obklopené horami, není tam signál, žádná televize, obchod otevřený jen v úterý a ve čtvrtek a jedna hospoda 5x5m. Asi tam zaběhnu, abych zpomalil a nezlobil se na staré lidi, kteří si váží zbytku života a zbytečně nespěchají za smrtí, tak jako mnozí z nás!
Pěkný den…a zpomalte…žijete jen jednou…a velmi krátce!

Miroslav Šlechta

O modlitbě 4

Společenství lidí komunikuje s Bohem

V jednom městě má sbor modlitebnu v sousedství člověka, který není příliš nakloněn křesťanské víře, vadí mu velké množství lidí v neděli a pochopitelně křik dětí a příležitostný míč v záhonech. To není tak mimořádné. Za řeč však stojí, jakým způsobem se kazatel snažil utvářet vztah sboru vůči sousedovi. Pravidelně v neděli vyzýval k laskavosti a modlitbám za rodinu souseda. Jednou vysvětloval, že soused se snaží diskutovat s členy sboru o připravované rekonstrukci, všechny prosil, aby tyto diskuse nevedli a jen pana souseda odkázali na vedení sboru. Zkrátka sbor se snažil společně komunikovat se svým sousedem. A mne nyní zajímá otázka: Jak sbor společně komunikuje se svým Bohem? Může být Bohu jasné, co se mu to či ono společenství křesťanů snaží říct?

Když vyjdeme z obecných poznatků psychologie, lidská komunikace probíhá na třech rovinách: Komunikace slovní (verbální), komunikace mimoslovní (neverbální) a komunikace činy. Hned je však třeba podotknout, že ačkoliv Bůh stvořil člověka s těmito třemi rovinami komunikace, on na tyto tři není omezen. To ukazuje Boží odpověď Šalomounovi, když byl vysvěcen chrám a on prosil, aby Bůh slyšel modlitby svého lidu: Vyslyšel jsem tvou modlitbu a vyvolil jsem si toto místo za dům pro oběti. Uzavřu-li nebesa, takže nebude deště, přikážu-li kobylkám, aby hubily zemi, pošlu-li na svůj lid mor, a můj lid, který se nazývá mým jménem, se pokoří a bude se modlit a vyhledávat mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hřích a uzdravím jejich zemi. (2 Pa 7,12-14)

Příkladem první, verbální roviny komunikace je výzva apoštola Pavla v 1 Tm 2,1: Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi. V přímluvných modlitbách se společenství často spojí, když některá rodina prochází těžkou situací, ztrátou bydlení nebo zdravotními potížemi.

Na druhé rovině, neverbální, jde předně o to, jakým způsobem komunikujeme. Příkladem jsou slova ap. Pavla v 1 K, kapitoly 11 - 14, kde Pavel v několika oblastech napomíná Korinťany, aby byli vůči sobě ohleduplní, protože bezohlednost ve vztazích uráží Boha, který je Pánem společenství.

V třetí rovině jde o jednání. Může se Bůh spolehnout na náš sbor v tom, že vždy podpoříme dobrý nápad, že se ujmeme potřebného, že budeme mít radost z toho, když se Evangelium zvěstuje?

Vzpomínám na situace, kdy jsme zažívali jednotu v modlitbách a společném volání k Bohu. Byly to právě zkoušky a těžkosti, které nás semkly a v těch dobách jsme volali k Bohu opravdu společně. Až by se mi chtělo si postesknout, že kalamity mají své světlé stránky... Je možné, aby sbor zažíval jednotu a společně volal k Bohu, i když zrovna neřeší bolestné situace? Co by měl či mohl sbor Bohu říkat společným hlasem?

1. Hlad po Bohu. Vypráví se v 8. kapitole knihy Nehemjáš, že lid toužil po Bohu. Vyzvali zákoníka Ezdráše, aby jim četl z Bible, starosta Nehemjáš událost zaštítil, řemeslníci připravili pódium a začala slavnost celého města. Obec došla k tomu, že všichni společně vyjádří Bohu svoji touhu po něm a hlad po Božím slovu. Podobně se scházeli v Betlémské kapli, aby slyšeli Boží slovo. Leckdy je dnes naslouchání Božímu slovu rutinní událostí, která Bohu žádnou společnou touhu nekomunikuje. Je pak velkým povzbuzením přijít do společenství, kde lidé přicházejí k Bohu s živým očekáváním.

2. Naděje a obavy. Ve Skutcích apoštolských, kapitole 4. čteme o tom, jak se první sbor v Jeruzalémě vyrovnával s tím, když apoštolé byli zatčeni a vyslýcháni. Po jejich propuštění jednomyslně volali k Bohu v modlitbě. Sdělují Bohu společné pochopení událostí ve městě i společné vědomí toho, jak ztrácejí odvahu. Sbor společně komunikoval s Bohem a Bůh komunikoval se sborem – dodal jim odvahy.

3. Vděčnost. Vzpomínám na neděli díkůvzdání ve sboru Církve bratrské v Karlových Varech. Rozhodli jsme se ve staršovstvu, že Bohu společně projevíme vděčnost za jeho péči a že ji vyjádříme sbírkou, kterou si nenecháme, ale dáme ji na potřeby dětského domova. Měl jsem obavy, protože by bylo nepříjemné, kdybychom jako sbor společně Bohu vyjádřili nevděčnost! Prožili jsme však velkou jednotu, lidé se opravdu radovali z Boží péče a sbírka byla několikanásobná. Kdybychom neslavili neděli díkůvzdání, prožíval bych trochu vděčnosti i sám za sebe, ale to se nedá srovnat se společně vyjádřenou vděčností našemu nebeskému Otci.

Společná komunikace s Bohem vždy vyžaduje vzájemnou domluvu. Židé za Nehemjáše se museli nejprve domluvit stejně jako sbor v Jeruzalémě nebo v K. Varech. Jak se společně přimlouvat za vládu ČR, aniž bychom se nejprve domluvili na společném vidění vládní krize? Co řekneme Bohu o pomoci, kterou sbor chce nabídnout nejpotřebnějším lidem ve městě? Jak bychom mohli společně vyjádřit touhu po Bohu a jeho působení v našich rodinách a v našem městě?

Jan Valeš

Jak vstoupit do internetové diskuze?

Zadat: http://www.evangelickytydenik.cz/, vybrat si: Diskuze k článkům s Janem Valešem, kliknout na http://www.evangelickytydenik.cz/diskuze.html (nebo touto adresou rovnou začít), zvolit MODLITBA a jít na Vložit příspěvek.

Jak připravit modlitební setkání

A. Biblické slovo

1. Vzít jeden nebo několik veršů z Bible, které k nám mluví.
2. Velice stručně říct, o čem jsou. To je možné udělat buď před nebo po přečtení biblického oddílu.
3. Připojit jedno nebo dvě témata k modlitbám, která z textu vyplývají nebo s ním souvisí.
4. Vybrat společnou píseň, která vede k modlitbám.
5. To celé by nemělo přesáhnout 5 minut.
6. Mluvit nahlas a srozumitelně tak, aby všichni mohli rozumět.

B. Průběh modliteb

* Jak by se mohl zapojit člověk, který se ještě nikdy nahlas nepomodlil?
* Za co je třeba se modlit?
* Je potřeba začínat i končit setkání včas.
* Je dobré na začátku říci, že modlitby mají být nahlas a stručné. V dobré a laskavé atmosféře nevadí, když po setkání někoho poprosíme, aby byl příště stručnější, nebo výjimečně i modlitbu přerušíme, když je to opravdu moc dlouhé.
* Při pravidelném vedení věnujme pozornost novým formám (dialogická modlitba, tichá modlitba apod.) a svěžímu průběhu. Možný průběh modliteb:

1. Jednokolová modlitební chvíle: Každý se pomodlí jednou.
2. Postupná modlitební chvíle: Moderátor postupně přináší témata k modlitbám po jednom.
3. Zařazení tiché modlitby.
4. Společné utváření modlitby: Krátké modlitby, v kterých všichni modlitbu společně utvářejí, neskáče se od tématu k tématu.
5. Modlitba Páně jako osnova modlitebního setkání.
6. Responsní přidávání se k modlitbám: Vedoucí vyslovuje prosby, ostatní přitakají např. slovy „Pane, smiluj se!“ nebo „Hospodinovo milosrdenství je věčné!“

Co lze udělat pro to, aby se modlitební setkání nepovedlo

*** Přijít na setkání pozdě a rušit, když už se ostatní modlí.**
*** Mluvit hodně o tom, za co bychom se mohli modlit, takže na modlitby samotné nezbude čas.**
*** Přijít sice, ale nijak se k modlitbám nepřidat.**
*** Modlit se obecně a nekonkrétně.**
*** Modlit se dlouze dlouhé modlitby.**

Trestání?

„Dám vám srdce nové, a ducha nového dám do vnitřností vašich, a odejmu srdce kamenné z těla vašeho, dám vám srdce masité. Ducha svého, pravím, dám do vnitřností vašich, a učiním, abyste v ustanoveních mých chodili, a soudů mých si hleděli a činili je.“

Ez 36,26-27

Jk 1,13-18; Mt 13,9-17

Ve výpravném evangelikálním časopisu Brána (11/2011) nabízí právník, Daniel Macek, zajímavou představu: “Trestní řízení Boží“ odhalující náš hřích v plné nahotě a obhajobu hříšníků spočívající v tom, že Ježíš si sedá na lavici obžalovaných namísto nás.

„Boží trestní řízení a jeho milý Jednorozený na lavici obžalovaných.“ Pokusme se tuhle metaforu ze soudnictví biblicky ohledat.

V evangeliích čteme o trestním řízení vedeném velekněžem a římským místodržícím v hrdelní při proti Ježíši z Nazaretu: „Synem Božím se činil. My Zákon máme a podle Zákona našeho má zemřít, protože člověk jsa, dělá se Bohem...“ Všichni přece víme, jak má Mesiáš vypadat. Tento se rouhá, hoden je smrti (J 10,33; 19,7; Mk 14,61-64). Po způsobu mocností tohoto světa ho ztrestali jako jednoho z bezpočtu jiných. Pověsili na kříž mezi kříži v duchu toho, který dělá v synech vzpoury (Ef 2,2; 1 K 2,8). V intencích odvěkého sudiče a žalobníka (Zj 12,9) tahajícího za nitky a postrkujícího aktéry své aktuální inscenace, tentokrát Kaifáše, Annáše, Jidáše, Piláta... Lhář od počátku a vražedník, v němž zbla pravdy není (J 8,44). To on je tu bezesporu při díle proti Synu i Otci. Jeho je to hodina a moc temnosti (L 22,53), kdy Otec, LÁSKA, slyší Syna, trpí s ním na lavici obžalovaných, slyší jeho ponížené prosby s velikým křikem a slzami, a vyslýchá ho v tom strachu. Silou vidění a poznání je u toho. Vůlí, aby své svědectví PRAVDĚ člověk Ježíš vydržel; aby obstál, připraven duchem, leč nemocného těla (Mt 26,41), na znamení, že lidé ho zahrnuli s nešlechetnými, a utrápili k smrti svým hříchem, hříchem mnohých (Žd 5,7; Iz 53,6.12; J 17,25; 12,50) v čase lhářů.

Odtud apoštolská opatrnost v pojmosloví tohoto světa a výhrady vůči slovům, jimiž mluvíme o zkušenostech svých smyslů. Boží věci je přesahují a vyučuje jim Duch svatý slovy, jimž přivlastňuje významy a obsahy duchovní, tělesnému člověku cizí a nepřijatelné (1 K 2,6-14). Jejich výklad nezáleží na rozumu (2 P 1,20), ale vírou na moci Boží (1 K 2,5). „Dal jsem jim tvé slovo, Otče,“ modlí se Pán Ježíš před smrtí, „a svět je nenáviděl... Posvěť je ve své PRAVDĚ. Tvé slovo je PRAVDA.“ (J 17,14.17).

Jakkoli Pána Boha zaměstnáváme svými hříchy a obtěžujeme nepravostmi, už prorok ví, že jeho řízení s námi není trestní, ale člověka proměňující (Iz 43,24.25; Jr 31,33; Ez 11,19; 36,25-28). Jak je koná vzhledem k tomu, čeho jsme zjevně schopni vůči jeho dobrodinci na Golgotě? Jak právě tím chce člověka, dosud drženého na uzdě strachu z trestu, změnit?

Znamení, které vztyčil Mojžíš k životu, a které Pán Ježíš jako stín budoucích věcí připomíná (J 3,14), musel tenkrát v poušti smrtí ohrožený člověk spatřit, aby přežil (Nu 21,8.9). Jak se stane, že zrakem, jímž jsme zvyklí pozorovat sami sebe, pojednou Krista, mezi námi ukřižovaného, spatříme k životu? Že k němu vzhlédneme ze své marnosti a smrti, vzkříšeni k smysluplnosti života a naději? „MILOSTÍ Boží jsem to, co jsem,“ říká apoštol. A jinde: „Podle MILOSTI sobě dané, základ jsem založil poznáním, že trestanec Ježíš je Kristus.“ Těší se na návštěvu křesťanů, aby jim udělil částku nějakou MILOSTI duchovní k jejich potvrzení...

Milost, slovo, jemuž svět rozumí jako prominutí trestu, tady zřejmě znamená něco jiného. Je mu na základě jedinečné duchovní zkušenosti přivlastněn význam spasitelného poznání, o které je apoštol hotov se rozdělit.

MILOST Boží je dar očí k vidění, uší k slyšení a chápavého srdce (Mt 13,16; 1. K 3,10; Ř 6,23; J 17,3), jemuž se to znamení nad světem, znamení na-ší převrácenosti a Božího východiska stává klíčem k sebepoznání a dle Pavla k sebeznechucení až k smrti (Ř 7,6). Ze Zákona mrtví pak vírou ve vzkříšeného Pána procitáme k životu. Bůh tuhle velkopáteční obludnost v nás, ano, v nás obyčejných slušných lidech (obludnost, o které mimochodem rozjímá např. Z. Bauman v knize Holokaust), přemáhá vzkříšením Syna mezi námi utýraného. Darem MILOSTI světla k pravému pokání z mrtvých vstáváme s Kristem k bytí s ním a v něm, v novotě života (Ř 6,4; Ko 3,1; 2 K 5,17).

Jde o osobní událost. Zázrak, který je podstatou Pavlova evangelia: duchovní probuzení, znovuzrození, nové stvoření vykoupením; vytěsněním jáství a Bohu vzdorující svévole Kristem v nás, tou nadějí slávy (Ko 1, 27). Změna, jíž Stvořitel svoje odcizené stvoření přivádí k sobě, k bytí s ním na věky (J 3,16 aj.).

Trestní řízení ve světě končívá kompetentním rozhodnutím o vině a trestu, jímž se soudy snaží spravedlivě učinit zadost zákonem kodifikovanému právu. O jejich trestající spravedlnosti se říká, že drží váhy (patrně na to minulé) a meč (jako nástroj toho, co přijde) a že je slepá (ve smyslu nezaujatosti „každému, co jeho jest, padni komu padni“). Přikázání Otce je život věčný (J 12,50) a tomu Zákonu činí zadost i jeho spravedlnost, pochopitelně bez těchto rekvizit. Soud, o kterém mluví Pán Ježíš, spočívá v tom, že člověk milostivé Boží řízení ke změně odmítne (J 3,19). Před světlem jeho MILOSTI uhne, protože doufá, že potmě leccos schová a se svými přešlapy se spíše nenápadně ztratí.

Soud je, že pak netrefíš. Ztracen ve tmě sám sebe soudíš i trestáš. Ozvi se konečně. Ještě tě hledá. Ještě přijímá do společnosti s ručením neomezeným cesty, pravdy a života. Avšak do času, protože uložil DEN. Hvězdnou hodinu rozeznání a rozdělení všech lidí. Ty ve tmě vidí prorok, že toho DNE budou jako strniště vůči peci hořící. Zatímco světlem Boží MILOSTI v Kristu adaptovaným a změněným vzejde ten DEN úsvitem slunce spravedlnosti se zdravím na svých paprscích (Mal 4,1.2; Sk 17,31; Mt 25,31.32.). Amen.

Samuel Jan Hejzlar
v Luhu nad Morání

Dětská konference 2012

6. – 8. července 2012

Milí rodiče!
Zveme vaše děti na třináctou Dětskou konferenci (DK), která je součástí letní Křesťanské konference (KK), pořádané KMS a ČEA. Program DK opět zajišťuje Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti. Název a téma letošní DK bude „Pán Ježíš se vrátí". Dětem se budou věnovat zkušení služebníci, jejichž cílem je pomoci vašim dětem růst v lásce k Pánu Ježíši a k Božímu Slovu.

DK pro předškolní děti
Pro předškolní děti od 4 do 6 let včetně bude připraven denní program v Praze ve stejné budově, kde proběhne KK. Každý den po programu se budou děti vracet k rodičům. Do předškolního oddělení přijímáme pouze děti rodičů, kteří se zúčastní celé KK a jsou řádně přihlášeni (ideálně na stejné přihlášce spolu s dětmi). Děti mladší 4 let se DK nemohou zúčastnit.
Konferenční poplatek je 550,- Kč *(zahrnuje též obědy a svačiny)*. Upozorňujeme, že program pro předškolní děti se ne vždy zcela časově kryje s programem KK pro dospělé.

DK pro školní děti – pobytová
Pro školní děti od 7 do 14 let bude program na okraji Prahy v ZŠ Klánovice. Děti zde budou i přespávat (bude potřeba, aby měly vlastní spacák a karimatku), od vás tedy děti převezmeme v pátek ráno při registraci a předáme je zpět až v neděli odpoledne.
Děti rodičů, kteří se zúčastní KK, zaplatí konferenční poplatek celkem 950,- Kč.
Děti rodičů, kteří se nezúčastní KK, zaplatí konferenční poplatek celkem 1150,- Kč.
Konferenční poplatek zahrnuje i ubytování a stravování (plná penze) a společnou dopravu do Klánovic a zpět.
Upozorňujeme, že nižší konferenční poplatek platí pouze děti rodičů, kteří se zúčastní celé KK a jsou řádně přihlášeni (ideálně na stejné přihlášce spolu s dětmi). Slevu nelze vztáhnout na jiné příbuzné, známé apod.

Připomínáme:
* Není možné přihlásit dítě pouze na některé dny konference.
* Děti je potřeba přihlásit nejpozději do 15. května 2012. Pokud děti nepřihlásíte do tohoto data, nebudou se moci DK zúčastnit. Přihláška je platná až po zaplacení.
* Školní děti rozdělujeme do skupinek podle vlastního uvážení a na vaše ani jejich přání v tomto směru nemůžeme brát ohled. Prosíme, připravte na to své děti. Děkujeme.
* Kapacita DK je limitovaná a zejména u předškolních dětí může být naplněna ještě před 15. květnem.
* Všichni přihlášení obdrží e-mail s potvrzením přihlášky a bližšími informacemi (doporučený seznam věcí apod.). Jestliže tento e-mail neobdržíte do 15. června, kontaktujte nás prosím.
* Společnou přihlášku na KK a DK najdete na webové adrese http://prihlasky.kmspraha.cz/kk-dk-2012
Jestliže se již přihlášené dítě nebude moci z jakéhokoliv důvodu DK zúčastnit, prosím informujte nás co nejdříve o této skutečnosti e-mailem na adresu dk@samuelcz.com. Refundace zaplaceného konferenčního poplatku se řídí následujícími pravidly:
* při odhlášení do 31.5. bude vráceno 100 % poplatku
* při odhlášení od 1. do 30.6. bude vráceno 50 % poplatku
* při odhlášení od 1. do 5.7. bude vráceno 10 % poplatku
* neúčast bez odhlášení - poplatek se nevrací
Těšíme se na vaše děti!

Za přípravný tým
Jan a Ráchel Bícovi
Samuel, Biblická práce pro děti

Dva synové — Mt 21,28–31

Pán Ježíš vypráví podobenství o dvou synech. Jednomu otec poručil, aby šel pracovat na jeho vinici. Měl jít hned. Tedy bez odkladu. Dnes, jak tam čteme. On však odpověděl: „Nechce se mi." To je drzý chlapec, řekneme si. Kolik takových synáčků vidíme kolem sebe. Přiznejme si, že jsme je kolikrát sami tak vychovali nemístným rozmazlováním. Také, že jsme ve svém mládí sami tak někdy jednali. Možná jsme nebyli přímo tak drzí, ale všelijak jsme se vymlouvali. Třeba, že nejsme dost připraveni, a proč zrovna dnes, nešlo by to odložit na zítra? Však to znáte, všelijak se ošíváme, odkládáme s nadějí, že na to otec zapomene - zkrátka, že to nějak vyšumí do ztracena. Tak se často podobáme tomu prvnímu synu, jenže zde je ta počáteční drzost o to větší, že jde o jednání vůči nadevše milujícímu otci.
Avšak v našem podobenství si to ten první oslovený rozmyslel, litoval, že otci tak vzpurně odpověděl, a nakonec šel. Kolikrát litujeme, že jsme tak příkře odmítli někomu, kdo nás má rád, otci, matce, muži, manželce, nebo i dítěti, které po nás něco úpěnlivě požadovalo. Změníme svůj vzdor a přemýšlíme, jak bychom to napravili. A nejen přemýšlíme, nýbrž dodatečným vyhověním hledíme dokázat, že je máme rádi.
A jak to bylo s tím druhým synem? Na otcovu žádost, aby šel pracovat na jeho vinici, odpověděl: „Ano, pane." Bez otálení odpoví ano, a ještě otce osloví uctivě pane. I u nás bývalo dříve zvykem uctivé oslovení pantáto, ale později se to stalo spíše jakýmsi bodrým vyjádřením. Tehdy však kyrios nebo dominus znělo opravdu uctivě. Ale právě tento vzorňák nešel pak na vinici pracovat. Také jsme byli schopni někdy tak zdvořile odpovídat, ale skutek utek. Už kterýsi mudrc řekl, že nejsilnějším odmítnutím bývá okamžitý souhlas. Nechce se nám vyhovět něčí žádosti, a místo abychom řekli otevřeně ne, z pohodlnosti přikývneme, a pak se na to vykašleme.
Když nyní porovnáme jednání obou synů, pak musíme prohlásit s posluchači Ježíšovými, že vůli otcovu splnil ten první, který sice řekl „nechce se mi", ale potom toho litoval a skutečně jednal podle otcova přání
Koho Pán Ježíš ve své době vypodobnil těmi dvěma syny? Už Kraličtí poznamenávají, že „tím prvním jsou publikáni a nevěstky, kteří sami při sobě i v očích svého okolí říkali okázale k Boží vůli ne". Publikáni svým šizením na daních se postavili proti Božímu požadavku nepokradeš a nevěstky svým životem proti přikázání nesesmilníš. Ale když přišel Ježíš Kristus, změnili své myšlení, z vděčnosti jednali podle jeho přání. Někteří se stali jeho nejbližšími učedníky.
Druhého syna připodobňuje Pán Ježíš také podle Kralických „k farizeům a zákoníkům i jiným k nim podobným, kteříž se za povolné syny Boží stavěli, srdcem však daleko od něho byli". V rozhodující chvíli zůstávali ve své zarytosti.Takové, jak čteme v posledním verši našeho oddílku, „celníci a nevěstky předcházejí do království Božího".
Co to znamená pro nás? Dejme si pozor na svou zbožnost, abychom se nevynášeli okázale svým ano, netvářili se pomazaně, ale nebyli ochotni pracovat na vinici Páně. To neznamená jen ve sboru, ale také v rodině, v zaměstnání, ve světě, všude, kam jsme postaveni. Vždyť čteme, že „pole je tento svět" (Mt 13,38). Jak bychom mohli říct ano, a pak nejít? Na druhé straně nelámejme hůl nad těmi, kteří žijí mimo církev a často na samém okraji společnosti. Dostojevskij ukazuje ve svých románech, jak takové nevěstky dovedou zločince odkázat na evangelium a pracovat na jejich záchraně. Nejde však jen o krajnosti. I dnes je najdou lidé, kteří se nehlásí k církvi, ale v rozhodujících okamžicích naplní bez řečí a bez otálení Boží vůli, např. v ochotné pomoci postiženým.
V našem textu jsme slyšeli o dvou možnostech . Říci ne, a pak opravdu jít, a říci ano, pane, a pak nejít. Podle matematických variací jsou zde ještě jiné dvě možnosti. Říci ne, a pak opravdu nejít, a říci, ano, a pak opravdu jít. Říci ne, a nejít se nám zdá upřímnější než pokrytecký souhlas, a pak nic nedělat. Marnotratný syn řekl otci, že nebude už pracovat na jeho polích, a skutečně nepracoval. Odešel do světa. Jak to tam s ním skončilo, dobře víme. V chudobě a u prasat, tedy pro židy v oblasti pohanské poskvrněnosti. Ještěže v poslední chvíli přišel k sobě.
Pak je zde ta nejvýbornější možnost, totiž říci ano, a skutečně pak jít. To dovedl dokonale jen Pán Ježíš Kristus. Vzal na sebe úkol, jímž ho Otec pověřil a věrně v něm pracoval až do oběti života. Byla to práce na vinici s tvrdou půdou a všelijak propleteným houštím, ale neuhnul a poctivě dělal.
Ale, pozor, to všechno by mohlo vyznít jen jako apel na naši snahu a poslušnost, jen jako mravní poučení. Kam jsi, pisateli, zašantročil evangelium? Tu si připomeňme, kdo to vykládá a k čemu nás volá. Vždyť je to radostné poselství o díle, které je obrovskou výsadou a vyznamenáním. Dává smysl našemu životu, který stojí za to, aby byl žit. Jsme voláni k dobrému rozhodnutí a k práci, která neběží do prázdna. "Buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná."

Jan Pokorný

Inzerce

Odbor Křesťanské služby Chrudimského seniorátu pořádá podzimní pobyt (nejen) starší generace v rekreačním středisku v Chotěboři.
Termín: 1. září - 8. září 2012.
Cena: 2000 Kč.
Uzávěrka přihlášek: 30. 6. 2012
Informace a přihlášky předá:
Hana Capoušková na adrese:
hana.cap@seznam.cz
tel. 777 877 080.

Č. 3

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu o geneticky modifikovaných potravinách, která se bude konat v úterý 15. května 2012 v 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.
Na besedě promluví RNDr. Viktor Žárský, CSc. z Ústavu experimentální botaniky AV ČR.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími pořádá v sobotu 26. května 2012 v 15 hodin v pořadí již pátou **Ekumenickou bohoslužbu za krajinu** na Sedleckých skalách.
Kázáním poslouží Joel Ruml, synodní senior Českobratrské církve evangelické.
K následné besedě je pozván ekonom Tomáš Sedláček.
Místo bohoslužby je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (147 Budovec, 107 a 147 Kamýcká), od žel. zast. Praha-Sedlec nebo od přívozu v Praze-Sedlci (ve 14 h bude od přívozu zajištěn doprovod na místo bohoslužby).
Bohoslužbě již tradičně předchází pouť od kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech, sraz v 10 h.
Více informací najdete v rubrice "akce" na www.drahan.chabry.cz .

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát poděbradský

Českobratrská církev evangelická

Bošín - Ne 9.30 h
Bošín č. 44, Křinec, a f. Kateřina Roskovcová

Brandýs n. Lab. - Ne 9.30 h
Horova 1885. f. Jan Kašper

Český Brod - Ne 9.30 h
Za Nemocnicí 1159, f. Magdaléna Trgalová, f. Marek Lukášek

Chleby - Ne 8.30 h
Chleby č. 55, Bobnice, j. Miroslav Německý, a f. Václav Hurt

Kolín - Ne 9 h
Politických vězňů 560, f. Blahoslav Matějka

Kovánec - Ne 8.30 h (a c)
Kovánec č. 14, Skalsko, f. Michal Šimek

Krakovany v Čechách - Ne 10.30 h
Krakovany v Čechách č. 59, f. Jaroslav Kučera

Kutná Hora - Ne 9 h
Jiřího z Poděbrad 308/4, f. Jaroslav Fér

Libenice - Ne 10.30 h (a c)
Libenice č. 69, a f. Blahoslav Matějka

Libice n Cidl. - Ne 10 h (posl Ne v měs. v MS Diakonie ČCE Husova 2)
Ke hradišti 12, f. Martin T. Zikmund

Lysá n. Lab. - Ne 9 h
nám. B. Hrozného 442/16, f. Emanuel Vejnar

Mělník - Ne 9 h
Krombholcova 548, f. Hana Pfannová

Mladá Boleslav - Ne 10 h
Husova 199/15, f. Václav Hurt

Mšeno u Mělníka - Ne 10 h
Boleslavská 9, f. Michal Šimek

Neratovice-Libiš - Ne 9.30 h
Školní 44/1, f. Miroslav Pfann

Nymburk - Ne 10 h
Smetanova 14/613, f. Kateřina Roskovcová

Pečky - Ne 9 h
Husovo nám. 480, f. Blahoslav Hájek

Poděbrady - Ne 9.45 h
Husova 141, f. Pavel Dvořáček

Předhradí - Ne 9 h
Předhradí č. 36, Přňov, f. Helena Junová

Velenice - Ne 8.30 h
Velenice č. 34, Dymokury, a f. Pavel Dvořáček

Velim - Ne 10 h
Sokolská 26, a f. Blahoslav Matějka

Zruč n. Sázavou - Ne 9 h (a c e)
Zahradní 189, a f. Jaroslav Fér

Církev bratrská

Kolín – Ne 9.30 h
Královská cesta 226, k. Jan Drahokoupil

Kutná Hora – Ne 9.30 h
Masarykova 321, k. Miloš Hejzlar

Poděbrady – Ne 9.30 h
Vrchlického 109, k. Petr Geldner

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2012

16. května 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
23. května 2012

Z obsahu

* *Fejeton Svatodušní*
* *Svět bez křesťanských ctností*
* *Dluhová past*
* *Jak noc přechází v den*

Poselství k neděli Exaudi

Věřit s láskou
Jr 31,31–34

„To se hned pozná, žes to vařila s láskou!“ říká jeden bratr od nás ze sboru své ženě. Myslí to trochu z legrace, ale nejspíš má pravdu. Ono se to opravdu pozná, když člověk dělá věci s láskou. Když je při nich celým srdcem. Anebo když je dělá jenom tak naoko. Nebo aby mohl před druhými machrovat. Nebo ze strachu, co by se stalo, kdyby je neudělal. Nebo jenom pro peníze. Pozná se to snad v každém oboru lidské činnosti.

Ale pozná se to i ve vztazích – když k druhému přistupuji s láskou. Nemyslím jenom z nějakého citu, ale v otevřenosti srdce, s očekáváním, s radostí. Opakem je mít k někomu vztah jen proto, že z něj něco kápne, že mám strach být sám, z pouhé povinnosti či jenom ze zvyku.

A nejspíš je to tak i ve víře. Jeremjáš to vyjádřil krásným obratem – smlouva vepsaná do srdce. Znamená to, že člověk nevěří, protože se bojí pekla. Nebo protože se chce dostat do nebe. Nebo proto, že to tak chtěli rodiče. Ale prostě věří. Je to součást jeho samého. Věří s láskou.

Celé to Jeremjášovo slovo se týká budoucnosti. V takových lidech je totiž budoucnost a naděje. Pro vztahy. Pro církev. Nebo třeba pro lepší politiku.

Ale jak k tomu dojít? O tom Jeremjáš mluví taky. Říká: Hospodin je věrný. Neopustil nás, i když jsme nejednou opustili my jeho, a neopustí nás, ani kdybychom provedli nevím co. Není malicherný. Záleží mu na nás. Tak jako muži záleží na jeho vlastní manželce. A to nám dává svobodu – nebát se budoucnosti a žít svůj život – s láskou.

David Nečil
farář ČCE České Budějovice

Jarní přemítání nad politickou scénou

V průběhu posledních dvou měsíců jsem měl možnost sledovat hlasování o nedůvěře vládě ze strany opozice. Po jednání v Praze jsem měl volný večer a zašel jsem do poslanecké sněmovny, kde právě začínala mimořádná schůze. Strávil jsem na balkoně asi 4 hodiny a byl jsem překvapen, co jsem tak velmi zblízka viděl a slyšel. Druhé hlasování proběhlo tento pátek. Bylo o důvěře vládě, iniciováno vládní koalicí. I toto hlasování vláda ustála. Týden předtím jsem sledoval dění při demonstraci na Václavském náměstí. Z celé situace, která se nás musí jistě dotýkat, si pro sebe vyvozuji některé závěry, s kterými bych se rád podělil i s těmi, kteří si třeba toto přemítání přečtou.

I když do zákulisí politiky mnozí z nás nevidíme, je zřejmé, že kroky, které současná vláda dělá, se dotýkají mnoha lidí v naší zemi. Těžkosti jistě prožívají mnohé další evropské národy. Je zajímavé, že v posledním období „padlo“ v Evropě 9 vlád. Desátá nedostala důvěru v Rumunsku ve stejný pátek, ve kterém probíhalo u nás hlasování o důvěře.

Je mi líto těch, kteří žijí na, nebo pod hranicí životního minima, nebo lidí bez práce. Kdykoli se lidem sníží z různých důvodů životní úroveň, jsou nespokojeni a budou se bránit. Je to zlé, pokud se sahá na podporu lidem nemocným nebo postiženým. Byl jsem potěšen, jak se někteří představitelé politického života v Senátu vyjadřovali pozitivně o církvích, které jsou dle jejich poznání potřebné ve společnosti, jelikož konají dobrou službu na poli charitativním, sociálním. Z druhé strany krácením dotací asi 200 sociálních zařízení muselo omezit, nebo ukončit svoji činnost. Je zřejmé, že většinu z nich provozovaly křesťanské církve. Jen Slezská diakonie byla nucena propustit několik desítek vyškolených a profesionálních zaměstnanců z důvodu krácení státních příspěvků do sociální oblasti a tím značně redukovala svoji službu.

Další oblastí, která je často kritizována, je nestejný přístup soudů a úřadů k lidem různých společenských vrstev. Je-li zřejmé, že se jedná jinak s lidmi „obyčejnými“ než s privilegovanými, vnáší to pocit bezmoci, nespravedlnosti, frustrace a nepokoj do společnosti. Jistěže mnoha chyb a nedostatků se dopustila naše vláda i koalice a nejspíš bude nucena některé věci korigovat, zmírňovat. Zdá se zřejmé, že velikou chybou této koalice je nedostatek komunikace, vysvětlování postojů a priorit. Dokonce sám pan president Václav Klaus vyčítá této vládě neschopnost komunikovat. Přece základním principem účinného vládnutí, nebo spíše vedení, je dle odborníků na management a vůdcovství právě schopnost argumentovat, komunikovat, hledat zdravý kompromis, diplomaticky „likvidovat své nepřátele“ tím, že si je získáme za přátele, nebo se nás alespoň vynasnaží pochopit.

Samozřejmě je naivní očekávat, že ve věci dvou politických konceptů – pravicové, nebo levicové politiky lze nalézt sblížení. Ale pokusit se najít společný jmenovatel, průsečík směrem ke společnosti, pro účinné vládnutí je zřejmě nezbytné. Nejlepší vi-

Dokončení na str. 2

Aktualita

100 let českého skautingu

Junák je odběratelům ET - Kostnické jiskry nejvíce znám díky znalostní soutěži Stezka písmáků. Všechny skautky a všichni skauti však letos především slaví 100 let trvání tohoto výchovného hnutí pro děti a mládež v Českých zemích. Znamená to nejen uctění skautských osobností, jako byl zakladatel A. B. Svojsík anebo legendární skautský spisovatel J. Foglar, ale i příspěvky dnešních příznivců tohoto hnutí, ať již působí u oddílů anebo ve veřejném životě v celé naší vlasti, jako třeba „skautská družina Parlamentu ČR“. Po celé republice jsou otevřeny výstavy – jako např. v Muzeu hl. m. Prahy – a pro letní tábory, které se valem blíží, jsou připraveny programy, které budou toto výročí zpřítomňovat. Na svátek sv. Jiří, dne 24. dubna, věnovala Česká televize dokonce celý den tomuto výročí, kdy vysílala i řadu filmů a dalších pořadů. I když je skautské hnutí u nás o 50 let mladší než Sokol, v jehož řadách právě zakladatel českého skautingu A. B. Svojsík začínal svoji činnost ve prospěch mládeže, je to bezesporu výročí významné.

Adéla Čapková a Vladislav Jech,
emeritní vůdcové
bývalého evang. střediska
Junáka „Ječná“ Praha 2

Mamince

Chtěl bych se s větrem vrátit zpátky
do světlých dětských let,
proběhnout dávné křižovatky
a nad nimi se znovu zamýšlet,

čas projít, který hrstí něhy
ještě dnes voní z vzácných chvil.

Leč zastavit, co běží hlubokými břehy,
to ani srdci nelze, zná svůj díl.

A přece s větrem letět zpátky
alespoň snícím srdcem chci.
Ač sen je jako vítr vratký,
nejněžnější je, když tě probouzí.

Vladimír Kučera

Z dopisů čtenářů

Poznámky k provolání synodní rady ČCE

Ve svém čísle ze dne 25/04/2012 uveřejnil Evangelický týdeník Kostnické jiskry Prohlášení Synodní rady Českobratrské církve evangelické k aktuální společenské situaci. Myslím, že prohlášení je dobře uděláno a že je dobře, že se k němu Synodní rada rozhodla. Přesto jsem na něm nalezl několik škraloupků:

Škraloupek první: Prohlášení nemá datum. Ačkoliv ne všechny časy jsou (stejně?) příhodné. A slova jeden den osvobozující mohou být již zítra marná, směšná i škodlivá, pakliže jsou vyslovena do jiné situace a spojena s jinými nadějemi. Datum navíc naše vzdechy konkretizuje a alespoň naznačuje jejich vztah a obsah. A co víc: dává jim jistý punc rozhodnosti a závaznosti.

Škraloupek druhý: Prohlášení nemá adresáta. Bylo snad vysloveno do prázdnoty vesmíru? Nebo k milému Pánu Bohu, o němž se učíme, že pro nás všechno zařizuje? Parlamentu? Mocným bohatcům, kteří si na nás budují svou kariéru? Církvi? Duchovenstvu? Nebo v něm již smíme vidět závazek a program Synodní rady?

Škraloupek třetí: Chybí jakýkoliv náznak "JAK". Myslím, že naše církve obecně opomíjejí a zanedbávají konkrétní náplň toho, čemu se říkává politikum ... nebo po církevnicku již konkrétněji třeba láska, pokoj a spravedlnost. A soustřeďují se na formulaci konečných tužeb a přání, bez ohledu na konkrétní možnosti a přírodní i společenské podmínky a zákonitosti jejich dosahování.

Poznámka čtvrtá: Rád jsem si naproti tomu všiml, že Synodní rada se ve svém prohlášení zaměřuje na situaci společenskou. Nebývá to u nás zvykem. Škoda, že s tím koliduje závěr článku bratra Ivo Krause, uveřejněný ve stejném čísle ET-KJ: Hovoří zde i značně silnými slovy proti současné ekonomické situaci, aby nakonec shrnul, že "výše uvedená majetková nespravedlnost není dle mého názoru systémovou chybou, nýbrž je chybou konkrétních lidí". Z čehož vyplývá protichůdný požadavek společenské problémy neřešit, ale společnost samu ponechat soukromé etice mocných.

Ilja Herold
28/04/12
iherold@centrum.cz

„Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi?“

Sk 1,11

Známá scéna z biblického vyprávění o nanebevzetí Ježíšově vyjadřuje něco ze zmatku a bezradnosti učedníků, kteří jsou po 40 dnech, kdy byli vyučováni vzkříšeným Pánem, najednou sami. Jako by ho v tom hodně popisném, masivním vyprávění chtěli zíráním do nebe zachytit, ale nejde to. Když ovšem čteme celou souvislost, s překvapením zjišťujeme, že to vyprávění nás naopak vede z nebe na zem. Z cesty Ježíšovy do nebe se stane cesta jeho svědků do celého světa. Však i ten inspirující a všechno proměňující Boží Duch si to potom zamíří seshora dolů a ne obráceně. A tohle mě na tom poněkud zanedbávaném svátku mezi Velikonocemi a dobou svatodušní stále oslovuje. Asi nejvýstižněji zobrazil tuto biblickou scénu středověký mistr vyšebrodského oltáře. Na obraze nanebevstoupení vidíte učedníky, jak stojí jeden vedle druhého a hledí už jen na bosá chodidla svého Pána Vše ostatní je skryto v oblaku. Pán je už vlastně pryč. Ale jeho chodidla zůstávají jako stopy, které nemohou být vymazány. Nikdy. Jsou to jiné stopy než stopy člověka, který jde pískem po mořském břehu a když zafouká vítr, je jeho stopa pryč. Ty Ježíšovy zůstávají. Je možné do nich vstoupit a jimi jít. A na té cestě v jeho stopách pak můžeme poznávat, že i když ho nevidíme, nejdeme v nich ani my opuštěni a sami. A tak na ten svátek ve svých sborech nezapomeňme.

Petr Firbas

Jarní přemítání nad politickou scénou

Dokončení ze str. 1

ze a principy bez schopnosti je účinně sdělovat na všech úrovních budou působit kontraproduktivně a půjdou dříve nebo později ke dnu. Ledaže vůbec nejde o vedení a řízení státu, ale především jen o moc a vliv. Pak hovořit o principech je zcela nemístné.

Stejní odborníci na oblast vedení nás učí, že vůdce musí pilně naslouchat, mít otevřené oči , ale v konečném důsledku se nemůže řídit radami, touhami a přáním těch, které vede. Musí mít jasný cíl, a je-li přesvědčen, že je správný, následovat jej. K tomu patří i nezbytnost zachovat a naplnit kompetence, které jsou jednotlivým subjektům svěřeny. Správně citoval pan ministr zahraničí Schwarzenberg přísloví: „Ševče, drž se svého kopyta“. Vláda je zodpovědná parlamentu, odborům nepřísluší navrhovat demisi vlády a určovat, co má dělat. Vláda také neodvolává a nenavrhuje změny ve vedení odborů, jí to nepřísluší. Proč tyto kompetence nejsou akceptovány na obou stranách? Proč odešli z „tripartity“? V rozhovoru s oponenty je jejich místo. Pokud nedokážou ovlivnit svými dobrými podněty současnou vládu, sami nehledají kompromisy, pak jsou stejně neschopní jako ti, kterým to hlasitě vyčítají. Jsou neschopnými vyjednavači. Při rozhovorech nejsou vidět, na náměstí jsou viditelní. Na své postoje v jiném uskupení mohou doplatit.

Samozřejmě kouzlo demokracie je ve svobodě slova. Lidé pokřikující a proklínající svoji vládu si neuvědomují, že právě využívají možnosti, pro které by je minulý komunistický režim tvrdě trestal.

Možná to je jen detail, ale osobně jsem byl až pobouřen jedním ze vzkazů pro zemřelého zpěváka Krýla: „zas rejem držkou v zemi“. S radostí můžeme prohlásit, že „nerejem v zemi“. Máme se dobře, žijeme navzdory omezením a škrtům stále v blahobytu v porovnání s miliardami lidí v jiných oblastech. Slogany opozice o spálené zemi, o hladovém národě jsou velmi drzé, nevděčné a urážející.

Proč zevšeobecňují! Je potřeba nazvat problémy jménem, ale ne znevažovat to, co je stále pěkné, rostoucí, měnící se v našich očích pozitivně. Ano v celém kontextu se zdá, že znova „peníze jsou až na prvním místě“. Jsou důležité, ale taktéž je důležité duchovní bohatství, svoboda ve všech oblastech, vzájemné vztahy, nezištná pomoc, pokoj. Každý dobře vidící člověk za hodnoty, které v naší společnosti po roce 1989 můžeme hojněji a v pokoji budovat, může vzdát díky Pánu Bohu. Zároveň může být vděčný každé vládě, úřadu, institucím a církvím, které pomáhají uchovat nebo rozvíjet hodnoty života.

Jsem přesvědčen, že ani opozice, ani lidé na náměstí nemají právo hovořit za celý „nespokojený“ národ. Mají právo vyjádřit svůj názor. Bude skvělé, když ho vyjádří kultivovaně, nemusí při tom křičet, proklínat a deptat důstojnost jiných. Možná, že to dělají podobně jako ti, kteří je pobízejí a stojí v pozadí a mnou si ruce, očekávajíce, až nadejde jejich hodina a změní se jejich opozice na dobré pozice.

Ještě jednu výtku mám pro naši protivládní opozici. Je to opozice nejen proti vládě , ale proti všemu, co je proti jejich představám a choutkám. Možná se mýlím a mnohé jsem neslyšel a uniklo mi. V tom, co jsem slyšel, nikdy nezaznělo něco, co je pozitivní, co třeba omylem tato vláda udělala dobře. Žádný soudný, poctivý člověk nevěří, že všichni kradou, všichni jsou zkorumpovaní, země je spálená. Po hlasování se ptal redaktor programu ČT24 pana předsedy KSČM Filipa, zda tato vláda udělala něco dobře. Víte, co odpověděl? „Nic, ani jednu věc.“ Sám se zkompromitoval před veřejností. Je to arogance, nebo úmyslné ponižování jiných na úkor vlastní schopnosti a neomylnosti? Velmi často se opozice zaštiťuje politickou kulturou. Politická kultura a kultivovanost mezi jiným znamená, že jsem ochoten uznat úspěch oponenta, vyjádřit vděčnost za dobré, seknout poklonu. To je znamením slušnosti, diplomacie, pokory. Při sledování obou nekonečných monologů opozice ve sněmovně jsem si uvědomil, jak je ve špatném a oplakaném stavu. Ani si neuvědomují, jak sami hluboko klesli. Kritizují, proklínají, chtějí být vtipní, a přitom urážejí, soudí dle sebe, nemají žádné zábrany, plivají po svých konkurentech, „neberou si servítky“. Paradoxně mne zaujal pan hejtman Rath. Všiml jsem si, jak se naučil kultivovaně hovořit. Nedíval se na poslance, ale často hleděl přímo do kamery. Ví, jak zapůsobit na televizní diváky. Mohlo to být docela poučné, ale jeho jízlivost a zlost zhatí i některé zajímavé postřehy. Člověka mimochodem napadne, zda to celé není jen „extempore“, odvrácením pozornosti herců, kde smysl je zcela jiný. Při hlasování o nedůvěře vládě pozdě večer předsedající sněmovny upozornila poslance, že televizní kamery již jsou pryč, tedy mohou podstatně zkrátit své příspěvky.

Dovolím si použít biblické citáty; mimochodem i na jednání parlamentu v pátek jeden citát zazněl z úst doktorky teologie paní Klasnové. Uvedu jiné citáty: „Kdo soudí, bude souzen.“ „Proč vidíš třísku v oku bližního a trám ve svém nevidíš?“ „Co člověk zasévá, to sklidí.“ A jedno přísloví: „Kdo seje vítr, sklidí bouři.“ Jsou si vědomi ti „pracovití, schopní a poctiví“ poslanci, jak sebe s oblibou nazývají, že ta jejich tvrdá slova jsou setbou, která dříve nebo později přinese ovoce? Sami již vládli, nepřesvědčili, to, co často kritizovali, padlo na jejich hlavu. Přesto se vůbec nepoučili. Pokračují dál. Již mají několik důkazů a varování. Jeden z jejich předsedů to dělával stejně jako dnes oni. Posmíval se, soudil, kritizoval, ovoce na sebe nedalo dlouho čekat. Taky se moc nepoučil, nepochopil… Jsem přesvědčen, že všichni jsme již zakusili na svém životě, že opravdu, co sejeme, roste. Tím více, když se to děje veřejně, před zraky celého národa. To je velmi nebezpečná hra. Zaseté trní a hloží přinese stejné vícenásobné ovoce. Možná, že právě především z těchto důvodů je lepší, že nám ještě chvíli nebudou vládnout. Není zde žádná naděje na změnu politické kultury a nastolení větší prosperity, neboť „pýcha předchází pád“. Ještě jedna otázka se zde naskýtá, zda tito poslanci z obou táborů jsou skuteční nepřátelé, jak se to jeví z jejich útoků, nebo po tomto veřejném boji a získání bodů u veřejnosti jdou společně jako kamarádi posedět u piva. To by pak trochu mírnilo ovzduší zmaru, nepřátelství a zlosti. Pak se možná ani nejedná o pýchu, ale o pokrytectví této politické scény.

Poslední, co mne zaujalo po hlasování o důvěře vládě, je slovem do našich křesťanských řad. Zaznělo z úst analytika pana Besta. Při hodnocení krizové situace ve světě na otázku, kde je problém, řekl svojí pěknou češtinou s anglickým přízvukem: „Křesťané nejsou křesťanští, Židé nejsou židovští a muslimové nejsou muslimští…“ Jinak řečeno problém je v nás. Pro tento svět nejsme solí, ani světlem, jak nám to řekl náš Pán Ježíš. Je to oslovení od těch, kteří stojí „venku“ a sledují nás, hledají, kde je naděje pro tento svět. Jsou to lidé moudří, přemýšliví, ale nenalézají téměř nic tam, kde podle předpokladu by pomoc mohla být. Možná, že se důkladně nerozhlédli, aby uzřeli něco málo z Božího království, Kristovy přítomnosti a láskyplné pomoci pro potřebné. Možná tyto vzácné hodnoty dokážeme docela zastínit svým jednáním, postoji, nebo narušenými vztahy. Možná, že zde je klíč k obnově celé společnosti i církve. Kristus v nás, ta naděje slávy, aby svět uvěřil a poznal jeho lásku.

V závěru tohoto zajímavého rozhovoru v televizi zaznělo, že pokud se situace v našich zemích nezmění, existuje reálné nebezpečí, že někdo schopný vezme otěže vlády do vlastních rukou a zneužije situaci ve svůj prospěch.

Možná, že shrnutí mého přemítání by mohlo znít takto:

* Modleme se za v moci postavené.
* Buďme vděčni, pokojní a přející vůči lidem kolem nás.
* Děkujme Pánu Bohu za dobu svobody, mnohých možností a milosti sloužit.
* Hledejme možnosti, jak ve své blízkosti pomoci skutečně potřebným.
* Nedejme se zviklat a zneužít lidmi toužícími realizovat své vlastní ambice.
* Nesuďme, nekritizujme, ale žehnejme i našim nepřátelům.
* Pokud je možné zjednat nápravu věcí pokažených, zlých, zapojme se.
* Povzbuzujme obdarované mladé a vyšleme je do politické arény, ať jsou příkladem.
* Pokusme se najít odpověď na otázku, jak být jako křesťané pro tento svět „křesťanskými, jinak, jak být více jako Kristus - na pracovištích, ve školách, ve službách, rodinách.

Možná, že na této odpovědi záleží budoucnost, spokojenost a prosperita naší společnosti i naší církve.

Tadeáš Firla

Církevní historik František Michálek Bartoš

(*5.4.1899 v Rychnově n. K., +12.5.1972 v Praze)

Studoval historii na univerzitách v Praze u prof. J. Pekaře a ve Freiburku. 1919 v Praze promoval, ale habilitace mu nebyla umožněna. Od svého učitele se totiž distancoval a vedl s ním a s jeho žáky četné polemiky. Chápal totiž české dějiny ve smyslu Fr. Palackého a T.G. Masaryka. Nesouhlasil ovšem ani s prof. Zd. Nejedlým a jeho marxistickými souputníky. Rozhodl se pro členství v Českobratrské církvi evangelické, klonil se ovšem k unitářství -"věřil jako Masaryk". Přešel na evangelickou bohosloveckou fakultu, kde se habilitoval, kde se později stal profesorem církevních dějin a kde setrval až do důchodu. 1930-52 byl členem Československé akademie věd, 1947-52 Národní rady badatelské a 1947 se stal členem britské Královské historické společnosti. Jako husitolog byl respektován doma i v zahraničí. Zaměřil se na českou reformaci, kterou chápal hlavně z mravního hlediska. Pečlivě zkoumal archivní materiály a učinil četné objevy, ovšem některé jeho závěry jsou hypotetické.

Vydal spisy Jakoubka ze Stříbra, Jana Rokycany, Jana z Příbrami, Petra Payna, Martina Lupáče a spolu s P. Spunarem Jana Husa a Jeronýma Pražského. Pořídil rovněž soupis rukopisů Národního muzea. Z jeho spisů jmenujme: Do čtyř pražských artikulů, Husitství a cizina, O Husa a o Husovi, O kalich, Knihy a osudy, Co víme o Husovi nového, Čechy v době Husově, Světci a kacíři, Z husitského a bratrského dějepisectví, Ze zápasů české reformace, Husitská revoluce a (autobiografické) Vzpomínky husitského pracovníka. Psal rovněž četné časopisecké příspěvky - i do Kostnických jisker.

"Vše potom smetl kat na káru, vyvezl k Rýnu a vházel do řeky, aby nic nezůstalo Husovým přátelům na památku...Odvezli si poklad mnohem cennější, Mistrovy spisy, jež přetrvávají věky a rozejdou se, sotva vyjdou po sto letech tiskem, do celého světa jako přední kus duchovního jeho odkazu." Čechy v době Husově 1947, s.149.

Bohuslav Vik

Etik, technik, politik

Tak se sešli na konferenci Poděbradského seniorátu Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem: děkan Evangelické teologické fakulty UK Jindřich Halama, prorektor ČVUT Petr Moos, a Pavel Bělobrádek, předseda KDU-ČSL.

V úvodní pobožnosti jim a všem posluchačům zdůraznil místní farář Emanuel Vejnar nezastupitelný úkol prostoru církve, kde „lidé mohou žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti“. Politika a vztah křesťanů k veřejným záležitostem se dle něj „stává vycpávkou, která má v církvi zaplnit prázdno vznikající z absence víry. Těch náhražek je víc: Kultura, vzdělání, sociální angažovanost“. Tohoto se hned úvodem dotkl etik Halama, když vyhranil dva dost obvyklé postoje, jež oscilují v postoji církve. Jednak: Křesťan je vždy v konfliktu, vždyť svět „ve zlém leží“. Zároveň je zde i druhý přístup těch, kteří přinášejí tiché a nenásilné svědectví. Při stabilní situaci to nebývá problém. Při uzlových zvratech však stát bývá vnímán jako šelma. Halama pak vyjádřil své přesvědčení, že církev nemá své okolí „umravňovat“ a bývá pro ni nesnadné se projevovat v souladu se svým posláním. „Křesťanská politika“ se podle něj dělat nedá, protože křesťané mají mít blíže ke kříži a oběti, což ovšem nevylučuje jejich podíl na sdružování ve společnosti. Člověku určenému k obrazu Božímu hrozí, že se stane podivným propletencem. Pro křesťany je však zdravá určitá diskriminace nebo mírné pronásledování a je třeba varovat se toho, co na veřejném poli nazval jako „moderní džob“.

„Technik“ Petr Moos se hned zkraje opřel do systémových nepřístojností: „První systémová porucha - někteří poslanci Parlamentu ČR jsou současně i ministry vlády a porušují tak nezávislou působnost moci výkonné a moci zákonodárné. Dokonce si jako poslanci ponechávají doživotní imunitu, která se na ně vztahuje i v jejich ministerských a dalších pozicích. Strany na odborné posty ministerstev dosazují své aktivisty, kteří sledují své politické i ekonomické cíle, a klesající konkurenceschopnost země je nezajímá. Tým osvícených ekonomů, sociologů a techniků vidí příčinu klesající konkurenceschopnosti ve třech důvodech: 1. V nefungujících institucích (ve státní i veřejné správě); 2. V nedostatečné infrastruktuře (informační, dopravní, energetické a telekomunikační); 3. V neschopnosti rozvíjet inovační procesy (zhoršující se úroveň vzdělání).

Do třetice vystoupil politik Pavel Bělobrádek. Potěšil přítomné neformálním vylíčením svého hledání v životě víry v kontaktu s otevřenou církevní scénou; zkušeností z domova byla pak jeho maminka, evangelička. Jako dnes římský katolík působí otevřeně a ekumenicky. Pozoruhodný byl i jeho start do praktického života. Vystudovaný veterinář dokončil ve svém oboru doktorát a vyrovnával se i s atakem nemoci. Jako člen KDU-ČSL byl postaven do nové situace ve Východočeském kraji, když byl požádán jako oblastní funkcionář, aby vstoupil do ústřední funkce předsedy právě v období „krize“, co dál. Svou úlohu pochopil právě jakoby na rozcestí, pro sebe i druhé, jimž chce prakticky sloužit. Nechce nasazovat laciné, hodnotové parametry a těžko uchopitelné žebříčky hodnot, jež často zůstávají berličkou a jsou i liché, když jde do tuhého.

V rozsáhlé panelové diskusi se zúčastnění nevyhnuli konkrétním otázkám. Ukázkou - tak Bělobrádek na dotaz odmítl rozhodně možnost politických veletočů a zneužívání prebend. V tom se shodl i s ostatními, že podstatné je přijmout zásadní zákon o státní službě, který by vše určoval a dalším škodám zamezoval. Pokud jde o úlohu „jazýčku na vahách“, vyslovil pochybnost, zda rozdělení moci mezi dvě politické strany zemi prospělo i prospěje. K vystupování církví ve veřejných věcech různými proklamacemi se vyjádřil odměřeně. Dotaz po tom, jak s politiky zatočí vstup na nejvyšší scénu, komentoval Moos připomínkou svého syna, psychiatra, když vstupoval do Tošovského vlády: „Tati, my bychom tě nadále chtěli znát jako Petra Moose...“. Halama, byv dotazován na svůj odpor vůči předkládání receptů, byl konfrontován s vyjádřeními synodní rady, jako např. „Prohlášení synodní rady Českobratrské církve evangelické k aktuální společenské situaci“ a doznal, že stanovisko vypracovala komise, jejímž je členem. Opakovaně se pak vracela otázka, která zřejmě mnohé evangelíky trápí – jak přistupovat ke kompromisům, bez nichž se politika neděje. Ale to bylo vlastně avizovaným tématem konference: angažovanost – stranickost – schopnost spolupráce.

Jan Kašper

Nad Biblí

Věřím, pomoz mé nedověře!

Je pozoruhodné, že i v ekumenickém překladu Bible (ČEP) zní otcovská prosba za uzdravení posedlého synka (Mk 9,24) stejně archaicky, jak ji známe v kralickém znění: *Věřím, Pane, spomoz nedověře mé!* Výraz **"nedověra"** se už v českém slovníku nevyskytuje.(ČEP uvádí v odkazové poznámce, že jde o nevíru, - jak zní i původní řecký text. Bible B-21 překládá *přijď na pomoc mé nedověrnosti*, Jeruzalémská bible doslovně: *pomoz mé nevíře!)*

Náležím ke generaci, které byl onen archaický výraz "nedověra" velmi blízký. Hodil se nám jako vlídnější označení pro vnitřní nejistotu v duchovních zápasech, kdy je víra zmítána pochybnostmi. Ano, vždyť věřím, ale ještě mně chybí plná jistota. Uvědomuji si to jako tíživý nedostatek. Pojem *nedověra* nabízel ulehčené povědomí: nejsem nevěrec, vždyť věřím jako křesťan; souhlasím s biblickým učením a vyznáním víry, ale ještě nemám onu radostnou přesvědčenost pro opravdový život z víry. A hle, nové překlady původního textu znamenají konec naší berličce kralického archaismu. -Výraz nedověra je v kralickém textu ještě na dvou místech. V závěru Markova evangelia, když se *Pán nakonec zjevil samým jedenácti a káral jejich nedověru a tvrdost, poněvadž nevěřili těm, kdo ho viděli vzkříšeného* (Mk 16,14).V listě Židům pak jako odkaz na staré Izraelce, kteří *pro neposlušnost a nedověru padli na poušti* (Žd 4,11). Nové překlady jsou zde přesné: jde prostě o nevíru. V Novém zákoně však jsou ještě dva podobné výrazy. **"Malověrnost"** (v pův. textu *malá víra*) pro učedníky, kteří nedokázali uzdravovat (Mt 17,20; shodně i ČEP) a **"nevěra"** (*nevíra*) - při podivu Páně nad nevěrou těch, kdo byli svědky jeho mocných činů (Mt 13,58; Mk 6,6).

V apoštolských listech pak jde opět o připomínky nevěry starého Izraele (Ř 11,20; Žd 3,19). I tam je v původním textu výraz *nevíra (apistia)*. Oproti malověrnosti je v kralickém podání pojímána víra i jako věrnost. Tak i ve výtce Páně Tomášovi: *Nebuď nevěřící, ale věrný* (J 20,27). I zde je však v původním textu jednoduchý protiklad: nevěřící - věřící (apistos-pistos). ČEP: *Nepochybuj a věř!* B-21: *Přestaň být nevěřící a začni věřit!* Jeruzalémská: *Nebuď nevěřící, ale věrný.*

Připomeňme si ještě, že obdobou prosby o pomoc při "nedověře" je v kralickém textu další archaicky znějící prosba o **"přispoření"** víry. Tak prosí učedníci: *Pane, přispoř nám víry!* (L 17,5) V původním textu: *rozmnožuj, zvětšuj*. (Nové překlady: *Dej nám více víry!*)

Ony všechny biblické pojmy nám připomínají, že sami na víru nestačíme, že potřebujeme stále znovu pomoc z dobrotivé Boží duchovní moci. V tom navazuje novozákonní svědectví na starozákonní prosby, kde se však samostatný výraz *víra* nevyskytuje. Pojem *věřící* je obsažen v pojmu *spravedlivý*. (V kralickém textu sice čteme slovo víra v Ž 85,11-12 a Abk 2,4, ale jde o *věrnost* a *důvěru*.) Víra je až pojem novozákonní, vázaný na osobu Ježíše jako Božího Syna. Starý zákon je víc zaměřen na **spoléhání** v Hospodinovu pomoc (Ž 20,3; 23,1-6; 28,7; 40,18 atd.), na "radost v Hospodinu" (Ž 4,8; 97,11-12; Neh 8,10; Iz ,14), na "radost ze spasení" (Ž 51,14).

Jiří J.Otter

Drama bylo dovršeno

Pašijní hra inscenovaná pro povelikonoční, ekumenický podvečer v Brandýse nad Labem byla šťastně zahájena v kostele sv. Petra pobožností, v níž děkan Michal Procházka (ŘKC), farářka Ivana Peterková (CČSH) a farář Jan Kašper (ČCE) krátce přiblížili tři z aktuálních postav: Marii Magdalenu s apoštoly Janem a Petrem. Poté se již na nádvoří u fary rozběhl klasický děj, v němž šlo o život a smrt Ježíše z Nazareta. Podařilo se udržet závažnou linii příběhu. byť kouzlem nechtěného. Faráře ŘKC Jana Houkala v roli Ježíše vydal katům, coby Pilát, jeho evangelický kolega. Stovka diváků možná ani nepostřehla, že v dvojroli Jidáše a jedné z žen kolem Ježíše účinkovala lékařka Ludmila Jiráčková. Bezesporu nejpůsobivější byl v roli Kaifáše Martin Murin. Všichni účinkující díky své snaze překonali generální zkoušku předešlého dne. Je však třeba přiznat, že nejslabší byla role kokrhajícího kohouta, který má ještě co dohánět. Role jednoho z učedníků se úspěšně zhostila také klientka chráněného bydlení ze Staré Boleslavi Hana Kuklová. Pro řadu diváků bylo však nejpřekvapivější velice efektní vystoupení skupiny historického šermu, jež dodala Pilátovu úřadu a posléze ukřižování tří odsouzených přirozeně drsný ráz, avšak nepřehrávala lákavé efekty. Jejich technické zázemí napomohlo ukřižováním tří odsouzenců prokázat, že žoldnéři je mohli uskutečnit relativně jednoduše stejně kdysi, jako dnes. K pointě celého příběhu patřilo, jak statečně si vyžádal na Pilátovi tělo ukřižovaného tajný Ježíšův učedník Josef z Arimatie. Vrcholem pak byl zejména údiv žen, když nenadále a radostně, plny úžasu, přiběhly od prázdného hrobu. Dík patří všem účinkujícím i vstřícným divákům.

-kar

Přítel Čechů

Dne 16.3.2012 zemřel v Bad Ragaz ve Švýcarsku ve věku 87 let bratr farář evangelické reformované církve **Peter Eggenberger**, upřímný přítel naší církve. Seznámil jsem se s ním v prvním kurzu pro faráře v Chatêau de Bossey r. 1947. Od té doby trvalo naše milé přátelství. Eggenbergerovy jsem mohl několikrát navštívit v jejich domově, kde jsem také mohl posloužit kázáními. Sbor přispěl finančně na stavební potřeby našeho brněnského sboru. Br. far. Eggenberger zprostředkoval našim farářským manželům téměř měsíční pobyty v diakonském domě „Sonneblick" ve Walzenhausen. Pokud se pamatuji, mohou na tento pobyt vděčně vzpomínat manželé Doležalovi, Novákovi, Žilkovi a patrně i jiní. Diakonský dům byl v krásném místě na vysokém kopci a byl odtud výhled přes rýnské údolí přímo do ulic rakouského Bregenzu, proslulého svými operními festivaly, a vlevo na Bodamské jezero.
Na faře v Bad Ragaz našli vlídné přijetí naši další bratři, např. zesnulý Vladimír Kučera z Krouny. Náš hostitel se setkal také s profesorem a rektorem Basilejské iniverzity Janem Miličem Lochmanem.
Se svou pohostinnou paní Vreni (Verena) navštívili několikrát naši republiku. Mohli jsme jim ukázat staré sbory na Vysočině a bratr byl přítomen na instalaci br. Karla Jirků v Nikolčicích (1967). Br. Jirků byl totiž spolu s námi v onom prvém kurzu v Chatêau de Bossay 1947. Br. Eggenberger měl pravidelně výklady v kantonálním rozhlase. Napsal několik knížek básní a zvláště si liboval ve vtipných epigramech. Jeho osobitý humor představuje epigram, který napsal poté, co sovětský předseda Gorbačov byl přijat papežem. Stojí tam, že papež „dal požehnání urbi et orbi et Gorbi".
Myslím s řadou našich bratří ve velké vděčnosti na tohoto věrného přítele, na jeho zájem o naši církev a její dějiny (jeho koníčkem byla historie) a na všechna setkávání s ním.

Jan Pokorný

Nově schválené akreditace a studium pastorace

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy udělilo Evangelikálnímu teologickému semináři – VOŠ teologická a sociální akreditace pro roky 2012-2018. Jedná se o dva studijní obory: Teologická a pastorační činnost (61-41-N/01) a Pastorační a sociální práce (75-32-N/07) oba denní i dálkovou formou. Novinkou je pastorační zaměření. Termín pro podávání přihlášek je 31. května.
Oproti loňské nabídce studia na ETS je tu jedna důležitá novinka: Obor Teologická a pastorační činnost lze nově studovat se zaměřením na pastoraci. Učební plán, který je ke stažení na stránkách školy, je tvořen pastoračními a psychologickými předměty s rozšířením o úvodní kurzy teologie a sociální práce.
Porovnání čtyř forem studia pastorace na ETS – viz letáček
http://www.etspraha.cz/cs/public/article/1589
Absolventi pastoračního studia na ETS se uplatňují jednak v sociální práci (absolventi oboru Pastoračně sociální práce s diplomem ze sociální práce), jednak v řadě pomáhajících profesí (absolventi s diplomem ze sociální práce i z teologie). Nakonec je tu nemalá skupina lidí, kteří se pastorací zabývají jako dobrovolníci v církvi a neziskových organizacích.
Zájemci o pastoraci mohou také využít možnosti Letní školy ETS 2012, kde vedoucí katedry pastorace Ing. Pavel Raus M.A. et M.A. vyučuje jednodenní kurz o řešení konfliktů na základě své nové knihy Spojenci namísto protivníků. Kurz se uskuteční ve spolupráci se sborem Církve bratrské v Pardubicích dne 4. srpna.
Absolventi oboru Pastorační a sociální práce v průběhu studia získají znalosti, dovednosti a postoje a nezbytné kompetence k výkonu pastoračně sociální práce. Ke specifiku školy patří umění osobního pastoračního rozhovoru, který přesahuje rámec úředního postupu směrem k pastoračnímu poradenství. Sociální pracovník tak kvalifikovaně může klientům nabídnout také to, co skrze víru přijal od Boha.
Studium teologie na ETS připravuje jednak na práci v církvi v pracovním poměru, na dobrovolnou a volnočasovou službu v místním církevním sboru, ale také na práci v jiných profesích, kde křesťané chtějí reflektovat svoji víru ve vztazích a v pracovním procesu.
Přijímací řízení sestává z eseje na odborné téma, písemné zkoušky z cizího jazyka a ústního rozhovoru. Termín pro podávání přihlášek je 31. května, termín přijímacího řízení pátek 8. června. Ti, kdo podají přihlášku ke studiu po termínu, budou dělat přijímací řízení v náhradním termínu v závěru srpna.

Evangelikální teologický seminář
Stoliňská 2417/41a,
Praha 9 - Chvaly
www.etspraha.cz
ředitel ETS Jan Valeš

Křesťanský Rodinný klub Nuseláček

Rodina je základním článkem společnosti, ve které se formuje osobnost člověka. Ve fungující rodině se uskutečňují základní výchovné a sociální funkce. Důležitá je soudržnost všech členů rodiny, nejen rodičů a dětí, ale i prarodičů a dalších příbuzných. V posledních desetiletích funkce a soudržnost rodiny velmi slábne. I sociální instituce mají snahu oslabování role rodiny zastavit, protože bez fungující rodiny je ohroženo i fungování celé společnosti, která mění životní hodnoty a přijímá postoje směřující ke konzumnímu způsobu života. Rodinný klub Nuseláček chce přispět k soudržnosti rodiny, proto umožňuje v prostorách klubu setkávání rodin při různých činnostech.
Nuseláček nabízí ve svých prostorách v Táborské ulici č.p. 65 celou řadu volnočasových aktivit pro děti, rodiče i celou rodinu. Nejvíce jsou zastoupeny hudební a tvořivé činnosti. Nuseláček nabízí hry s hudbou, výuku zpěvu i víkendové muzikoterapie. Nejstarší zmínky o léčebném spojení hudby, slova a pohybu pocházejí již z Bible, kde je popisováno, jak David léčil hrou na harfu deprese krále Saula. Metoda je vhodná jak pro děti, tak i pro dospělé.
Vedoucí klubu, bývalá středoškolská profesorka sestra Mgr. Dana Krausová, která již řadu let organizuje dětské keramické kroužky na několika pražských školách a školkách pro (v současné době 220 dětí), říká: „Naším cílem je podporovat tradiční křesťanské hodnoty jako je manželství, rodina, úcta k rodičům, mezigenerační vztahy. Proto nabízíme nejen program pro volný čas, ale i zajímavé přednášky s diskusí a poradenství. Zájemcům může v našem klubu poradit pedagog, sociální pracovnice, psycholog a duchovní. Snažíme se, aby péče o rodinu byla komplexní." Dodáváme, že klub mohou navštěvovat nejen maminky a tatínkové s dětmi, ale i prarodiče se svými vnoučaty.
Rodinný klub Nuseláček nabízí mimo jiné volnou hernu s programem pro děti, krátkodobé hlídání dětí a výtvarné odpoledne pro celou rodinu. Jeho návštěva je jednou z vítaných možností, jak v Praze trávit volný čas mimo nákupní centra nebo restaurace.
Organizátoři klubu doufají, že zájem bude velký, proto doporučují si předem místo v aktivitách klubu zarezervovat, a to buď osobně, telefonicky na čísle nebo e-mailem mgr.dana.krausova@centrum.cz
Více informací o Nuseláčku je možné získat též na webových stránkách www.monteko.cz/hcentrum.
Rodinný klub Nuseláček provozuje Středisko pro děti a mládež Praha při obecně prospěšné společnosti Husitské centrum ve spolupráci s Náboženskou obcí Církve československé husitské v Praze 4 Nuslích. Projekt spolufinancuje Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky v rámci podpory rodiny.

Ivo Kraus

Bližší informace:
Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7,
140 00 PRAHA 4 – Michle
tel.: 242 428 814; 774 572 671
email: hallerova@volny.cz

Kvakeři v předstihu

„Jak kvakeři zpívají duchovní písně? Velmi pomalu, neboť pokaždé čtou další řádek, aby se přesvědčili, zda s ním souhlasí." – Společenství kvakerů přibližuje čtenářům britského anglikánského týdeníku Church Times Geoffrey Durham i anekdotou. Kvakerům podle něj běží především o přímé setkání s Bohem. Tradičně se jim daří vyhmátnout téma, v němž později všichni spatřují velký problém (např. otroctví). O ekologii mezi sebou důkladně debatovali už v roce 1750.
Roku 1947 obdrželi britští a američtí kvakeři Nobelovu cenu míru za humanitární činnost během obou světových válek; v současné době by však podle Durhama měli kvakeři okolní společnost poněkud více informovat o tom, že existují.

František Schilla

Odkaz:
Durham, G.: Back page interview, Church Times, 11.2.2011, s. 56

Pozvánky

EMAN uvádí knihu Řetěz bláznů
Dovolujeme si vás pozvat na uvedení knihy s autogramiádou ve středu 30. 5. v 17 h do Hradce Králové – Stud. a věd. knihovna, Hradecká 1250/2.
Aktuální info popř. doplnění programu o další místa na
http://www.facebook.com/events/275811789175982/

Aleš Březina, Řetěz bláznů
Deníkové záznamy, krátké povídky a básně, úryvky překladů, scénář filmu evangelického „beatnika", existencialisty, slavisty a pacifisty. Texty odrážejí svobodné nadechnutí konce 60. let, odpor vůči normalizační odevzdanosti i vyrovnávání s existencí exulanta.

Obsahuje texty:
Danielovo evangelium, Řetěz bláznů I a II, Betonové město, Helena opustila Paříž ve čtyři odpoledne, Kosmický cyklista, scénář … a andělé jeho bojovali.
Předmluvu napsal Jan Kozlík, ilustrovala Maria Gabánková.
Součástí knihy je i DVD s filmem …a andělé jeho bojovali.
336 str., 13,5x17 cm, brož., DVD s filmem

EMAN, Benešov 2011
DPC 299 Kč, při objednávce u nakladatele 19% sleva
EMAN
Husova 656
256 01 Benešov
t. 317 722 215
http://eman.evangnet.cz

* * *

Misijní odbor Kostnické jednoty a Operace Ester srdečně zvou všecky křesťany na návštěvu do IZRAELE.
Jarní únorové zájezdy se už s nadšením vrátily, můžete využít letního zájezdu od 19. do 29. července, nebo podzimního od 21. do 30. října.
Poznáte nejen líbeznou zemi patriarchů a Pána Ježíše, ale setkáte se s obyvateli Židy a Araby a od našeho průvodce Fredi Winklera se dovíte nejen všecko, co Vás bude zajímat o zemi, ale také s ním nahlédnete do prorockého Božího slova. Plánujeme i další zajímavá setkání.

Bohoslužby

Seniorát středočeský

Českobratrská církev evangelická

Benešov u Prahy – Ne 10 h
Husova 656, f. Tomáš Trusina

Beroun – Ne 9.45 h
Husovo nám. 43/30, a f. J. Pechar

Dobříš – Ne 10 h
Husova 1556, f. Samuel Hejzlar

Hořovice – Ne 9.30 h
Valdecká 408, f. Drahomíra Dušková Havlíčková

Hvozdnice – Ne 9.30 h
Hvozdnice č. 125, f. Vendula Kalusová

Kladno – Ne 9 h
gen. Klapálka 37/1394, f. Daniela Brodská

Libčice nad Vltavou – Ne 9 h
5. května 66, f. Dana Rotkovská

Sedlec-Prčice – Ne 8 h
K. Burky 150, a f. Tomáš Trusina, j Pavla Jandečková

Soběhrdy – Ne 10 h
Soběhrdy č. 21, f. Petr Turecký

Škvorec – Ne b,d 9.30 h
Husova 133, a f. Elen Plzáková

Církev bratrská

Neratovice – Ne 10 h misijní sbor
Vojtěšská 1219, k. Petr Grulich

Kladno – Ne 10 h
Víta Nejedlého 1503, k. Daniel Kaleta

Evangelická církev metodistická

Kladno – Ne 11 h
Milady Horákové 1526 (v modlitebně CASD), k. Tomáš Trávníček

Slaný – Ne 9 h
Vepřkova 1087 Husův dům, k. Jana Daněčková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2012

23. května 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
6. června 2012

Z obsahu

* *Příběh o pomazání v Betanii*
* *Stvořitelský akt a darwinisté*

Poselství ke svatodušní neděli

Duch světa kontra Duch Boží

My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha.
1. Korintským 2,12

Setkávám se s lidmi, hovořícími o jejich touze být již v Nebi. „Ať již přijde Ježíš.“ Chápu to, také si to častokrát přeji. V době plné zla chce člověk „odejít“ a být s ním.
Je to doba, kdy okolí a sdělovací prostředky na nás tlačí výroky typu Miluj jen sebe, nikdo ti nepomůže; Užívej si, dokud to jde; Půjčuj si, abys uspokojil své potřeby atd. Toto se na nás valí snad skrze všechny naše smyslové orgány. Slova jako sobectví, pýcha nemají takovou váhu jako dříve. Jejich význam je téměř smazán. Tomuto tlaku světa je velmi těžké nepodlehnout. S Duchem Božím můžeme vidět, kam má tento duch světa namířeno. V Babyloně byla obdobná situace - pýcha člověka a odvrácení od Hospodina vedly člověka k nevyhnutelnému pádu.
Život v dnešní době je životem, kdy duch světa se skrývá za „dobro“ pro lidstvo, ale ve skutečnosti nás zavádí dále od Boha.
„Vše, co by tě mohlo odvést od Krista, dej pryč. Buď obezřetný.“ To mi bylo řečeno, když jsem Krista poznal. Kristus by pro nás měl být vším. Bůh má pro nás plán. Není to plán náš, ale Boží.
Pavel z Tarsu říká, že život je pro něj Kristus a smrt je pro něj zisk. Toužil odejít a být s Kristem, ale viděl za potřebnější zůstat v těle.
I náš čas je určen k hlásání evangelia lidem okolo nás. Kristus je záchranou pro mnohé, nejen pro nás.

Zdeněk Neužil
kazatel ECM
Farnost Třeboň
misijní stanice Vimperk

Dědičný hřích

Je to nápad. I vás to napadne, jako to napadlo mne, když jsem si uvědomil, že není na světě člověka, který by byl tak, jak má být. Kolik na světě lidí, tolik hříšníků a k nim se připočítávám taky já. Mám dostatečnou zkušenost, jak mocný je hřích, nedokázal jsem se mu ubránit, přichází totiž neohlášen a nečekán. Všichni ostatní lidé, jak zjišťuji, jsou stejní slaboši jako já. Výsledek: hřích je tedy dědičný. Není divu, že k témuž výsledku se dopracoval svatý Augustin. Vy, kteří víte o jeho bouřlivém, bezuzdném mládí, se nedivíte, že to byl právě on, Augustin, kdo v církvi dokazoval, že hřích je dědičný. Poznal jeho moc, neodolal jí a svou zkušenost zevšeobecnil, viděl na svých kamarádech, že nejsou jiní a lepší než on. Církev se přidržela Augustina a dědičný hřích učinila základem učení o člověku.
K "dědičnému hříchu" dospěli i myslitelé - jsou takoví mezi námi -, kteří stejným metrem hodnotili to, co je na člověku vidět (ústa, oči a nos - celý otec, ale brada je matčina), jako to, co na něm vidět není (víra - Augustin by řekl o Timoteovi, že ji měl po babičce Lois a matce Euniké, což Pavel ani nenaznačuje). Má-li člověk toho tolik po rodičích, proč by po nich neměl mít i víru? To byl zase nápad! - ale taky nepravý. Cítíte, že nelze usuzovat z vlastností viditelných na neviditelné, viditelné jsou dědičné (po otci, po matce), neviditelné jsou na rodičích nezávislé. Člověk, který uvěřil Bohu, dobře ví, že nepodědil víru po otci ani po matce, víra je jeho nejvlastnější rozhodnutí. Víra je tak říkajíc nemanželská, ani po otci ani po matce, není od lidí, je to dar od Boha. Najděte a přečtěte si to v Bibli Ef 2,4-10 - uchvátí vás to.
Těchto několik slov o nemožnosti dědičné víry nám má pomoci nahlédnout, že podobně je tomu s hříchem. Ani hřích není dědičný. Je můj a váš. Jako si někteří lidé pamatují den a okolnosti, kdy uvěřili, tak si také někteří pamatují den a hodinu i okolnosti, kdy neodolali hříchu a upadli do jeho nástrah. My se nyní vrátíme k Augustinovi, jehož nezvládaná sexualita ovlivnila jeho učení a způsobila, že Augustin prožíval a promýšlel hřích převážně v náruči sexuality. Poznamenal ji nečistotou: přirozená posloupnost daná plozením a narozením neuvedla do života jen člověka, ale

Dokončení na str. 2

Aktualita

J. A. Komenský na ETF UK

Když se tehdejší Komenského fakulta stala na jaře 1990 součástí Univerzity Karlovy, musela vedle jiných změn vypustit i jméno Komenského ze svého názvu, aby kombinace jmen nepůsobila matoucím dojmem.
To rozhodně neznamená, že by se fakulta vzdala vědomí, že další práce na (přinejmenším) teologickém odkazu J. A. Komenského patří mezi její vlastní úkoly. Samozřejmě lze namítnout, že mezi plody práce fakulty za poslední generaci se Komenský neskví v první řadě - není mezi námi komeniolog tělem i duší, vracíme se ke Komenskému spíše příležitostně a jednotlivě.
Od letošního jara však je na fakultě trvale přítomno připomenutí Komenského obrazem i slovem. Akademický sochař Vojtěch Pařík věnoval fakultě svou plaketu s portrétem J. A. Komenského, umístěnou na kamenné desce s textem z Unum necessarium, při příležitosti 420. výročí Komenského narození na konci března. Deska je umístěna v děkanské pracovně a bude nás nadále nejen těšit svou sličností, ale i upomínat, abychom nezapomínali na závazek vynášet na světlo pozapomenuté či dosud neuchopené poklady z dědictví českého evangelictví mi-nulých staletí.

J. Halama

"A tak vzdávám díky svému Bohu, že chtěl abych byl po celý život mužem touhy neboť touha po dobrém je vždy potůček, vyvěrající z dobrého pramene, Boha..."

Nápis na desce

Fejeton svatodušní

„Napiš něco pěkného vánočního!“ To asi někdy slyšel každý, kdo kdy aspoň trochu psal. Vánočních povídek, básní, písní, jistě i fejetonů už je tolik, že každý další, kdož se pokusí, ocitá se na tenkém ledě. Může sáhnout po historkách z dětství vlastního i jiných, připomenout sobě i ostatním ty nejveselejší (či nejsmutnější) Vánoce, nebo svému výtvoru bezpečně ustlat v betlémských jeslích.
A nevím, jaké má kdo vzpomínky na rána velikonočních nedělí. Jsou to věru zvláštní rána, většinou slunečná, ač letos trochu sněžilo, ale i tak se, v tomto roce, pro mne Radost nevytratila.
A teď následuje prudký střih: Ve 13. kapitole Skutků apoštolů (kralicky apoštolských) nacházíme Pavla a Barnabáše v Pisidské Antiochii. Následuje kázání postupující od Mojžíše k Ježíši, pak další, hojně navštívené: ...“přišlo skoro celé město slyšet Boží slovo.“ Pak závist zapřisáhlých “přátel starého světa“, vyhnání z města. “Oni na svědectví proti nim setřásli prach s nohou“, řekli bychom, že se bez dalších zbytečných řečí sebrali a šli. Nebudu se pokoušet o nějaký teologický rozklad,, ale kvůli větě, která popisuje, co ve městě zanechali, jsem naznačila vše předešlé. A ona věta zní: “Učedníci byli naplněni radostí a Duchem svatým“.
Skutky apoštolů, aspoň mně se máloco čte tak dobře, nevím, čím by se lépe oslavily Svátky svatodušní! O tom, že jsou „popelkou“, už napsal leckdo, ale lze přece znovu tiše projít cestu první církve právě v přítomnosti oněch Skutků. Z kapitoly druhé zaslechnout aspoň náznak hukotu z nebe a nejen ve třináctě se radovat s učedníky!

Eva Budzáková

Z církví doma i ve světě

Poláci chtějí při fotbalovém Euru misionařit Čechy

Římskokatoličtí aktivisté ve Vratislavi, kde se za necelý měsíc při mistrovství Evropy ve fotbale představí český národní tým, by chtěli obracet fanoušky z České republiky na víru. "Ježíš zemřel za Čechy" - transparenty s takovým nápisem v češtině by zástupci vratislavské arcidiecéze a tamního Kulturního centra Jana Pavla II. chtěli rozvěsit ve fanouškovské zóně. Stanislaw Jóźwiak z vratislavské arcidiecéze vysvětluje, že jde o to dát fotbalovému svátku i duchovní rozměr. "Přijedou k nám představitelé různých vyznání: pravoslavní Rusové a Řekové i římští katolíci z Čech. Bude to skvělá příležitost k setkání, výměně názorů, posílení vazeb," tvrdí kněz. V Polsku se k Římskokatolické církvi hlásí skoro 90 procent lidí a je běžné, že Poláci svoji zbožnost dávají otevřeně najevo. Věřící příznivci sportu mají třeba svoji zvláštní modlitbu. Také pro fanoušky z ostatních zemí budou připraveny transparenty s nápisy jako "Rusko patří Bohu" nebo "Pán Bůh miluje Řecko".
Bohemista a překladatel z češtiny Maciej Domagalski varuje, že poměrně tvrdé heslo, jaké aktivisté připravili pro Čechy, se nemusí setkat s pochopením. Podle něho "typičtí Češi", jací určitě na fotbalový šampionát přijedou, to mohou chápat jako "brutální zasahování do svého ateistického světa".
Obracet fanoušky na víru bude ale pro vratislavské římské katolíky komplikovanější, než si mysleli. "Nedovolíme, aby někdo do fanouškovské zóny nosil jakékoliv transparenty," citovala Gazeta Wyborcza Julii Wachovou z tiskového oddělení vratislavského magistrátu. Ani tak se vratislavští šiřitelé víry nevzdávají. Nesmějí-li obracet na víru fotbalové fanoušky v jejich zóně, hodlají to dělat před kostelem svaté Alžběty poblíž hlavního náměstí.

podle ČTK

Ve slovenském parlamentu se chtějí poslanci scházet ke společným modlitbám

Vždy o poledni přestávce se chtějí ke společným modlitbám a debatám scházet věřící zákonodárci na Slovensku. Za těmito účely si v parlamentu zřídí svoji modlitebnu. S nápadem přišli křesťanskodemokratičtí poslanci, ale očekávají, že se k nim přidají i jejich kolegové z dalších stran, informoval server IHNED.cz. V budově slovenského parlamentu ve čtvrtek vznikne kaple. Kancelář Národní rady nebude stát žádné peníze ani prostor. Modlitebnu si totiž zřídí skupina věřících zákonodárců v jedné ze svých kanceláří. "Bůh patří i do parlamentu. Přečteme si něco ze svatého Písma, podebatujeme, stačí 15 minut," řekl Jozef Mikloško z KDH (Křesťanskodemokratické hnutí) o nápadu, který nadchnul i tři zákonodárce z klubu strany Obyčejní lidé. K modlitbě by se měli scházet společně během jednacích dní vždy v poledne, na začátek přestávky na oběd. Podle Miklošky se přidají i další. "Křesťané jsou ve všech stranách. Určitě i ve Směru," dodal. "Myslím si, že je to v pořádku," uvedl pro slovenské HN jeden z nich, Branislav Škripek. Pavol Hrušovský z KDH aktivitu poslanců vítá, ale veřejným modlitbám v plénu příliš nakloněný není. "Myslím si, že svědectví víry je možné projevovat i jinak." Lídr strany SaS (Svoboda a solidarita) Richard Sulík patří k ateistům, výhrady vůči parlamentní novince nemá. "My liberálové jsme tolerantní." Není bez zajímavosti, že ve slovenském parlamentu zaznělo snad poprvé osobní svědectví o Boží lásce a také modlitba za politické rivaly. Stalo se tak v rámci diskusního projevu poslance Branislava Škripeka (strana Obyčejní lidé) k předkládanému programovému prohlášení vlády.

www.christnet.cz

Prosba všem sborům a farnostem

Do redakce dostáváme upozornění na chyby v rubrice „Bohoslužby“. Prosíme vás proto, abyste nám dávali na vědomí změny kazatelů a farářů ve vašich sborech, popř. změnu adresy. Všechny oznámené změny zaneseme do své databáze a budeme je dále na poslední straně uvádět. Děkujeme.

Vaše redakce a administrace

Dědičný hřích

Dokončení ze str. 1

zvláště hřích. Sexualita dostala znaménko minus, dokonce byla ztotožněna s hříchem. Tady je počátek celibátu kněží a vůbec vyvýšení panictví a panenství nad stav manželský. Když se církev ve svém učení a svých řádech vydala touto cestou, paradoxně přispěla k znevážení manželského života, které se projevuje jeho hlubokou krizí. Potlačená sexualita vydává své jedovaté ovoce. Písmo mluví o sexualitě jako o dobrém a k životu důležitém daru. Muž se nemá stydět, že přilne ke své ženě a stane se s ní jedním tělem. Nic nečistého v tom není. "Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se" (Gn 2,25). Hřích byl vykázán za dveře. Vloudil se do sexuality, když byl člověk pro svou vzpouru proti Bohu vyhnán z rajského domova. Samu sexualitu hřích znetvořil a učinil z ní zboží. Když jsme ji vystavili necudné moci peněz, degradovali jsme ji v drogu, která vyvolává zběsilost, již vzbuzuje každá nenormálnost. Normy, směrovky ke svobodnému životu jsme přece dostali a každé scestí bylo postaveno na pranýř: "Zaměnili slávu nepomíjitelného Boha za zobrazení podoby pomíjitelného člověka." Přečtěte si oddíl Ř 1,18-25 a třeba se otážete, do jaké to souvislosti se tu dostává soutěž o Miss ČR nebo světa.
Hřích odvedl sexualitu od vlastního úkolu vzbuzovat čistou radost a být prostředníkem plození a množení. Řekne-li dnes člověk slovo hřích, rozumí se tomu většinou tak, že jde o sexuální oblast. Toto neblahé pouto mezi hříchem a sexualitou Kristus zlomil, vysvobodil ji a očistil, aby hasila žízeň jako pramenitá voda a obveselovala jako víno. Hřích však nelze hledat jen v sexualitě, působí ve všech oblastech lidského života. Nestačí jej vidět jako náhodné smítko na rukávě, které se snadno sfoukne. Celý člověk je jím postižen, od hlavy k patě a nemůže mu utéci. Odvrácen od Boha nemůže nehřešit. Tato krátká věta o nemožnosti nehřešit se zdá potvrzovat, že hřích je dědičný. Jak to tedy je?
Člověk je hříšník. Učení o dědičném hříchu však z něho činí loutku, neodpovědného otroka. Toto učení trčí jako cosi cizího v křesťanství, které drží proti všemu plytkému optimismu, že člověk je hříšník, ale ne dědičně. Je odpovědný za svůj hřích, jehož se bude muset dopouštět, dokud se nevydá celý Bohu jako beztvará hlína hrnčíři k novému ztvárnění.
A to už jsme v evangeliu, které je v této souvislosti dar Boží, Kristus Pán, který vede člověka do nového života a na novou cestu. Při Kristu, kterého přijal jako Pána, stává se novým člověkem. Starý zůstává v tom ohledu, že hřích stále útočí, a novým se stává v tom ohledu, že již tak snadno a samozřejmě nepodléhá svodům hříchu a chtěl by s ním naprosto skoncovat a mít radost a potěšení jen v dobrých Božích darech.
Nuže, jsme za hřích odpovědní, proto sotva kdo může žít, věřit a doufat bez odpuštění hříchů.

Josef Veselý

Politika v neziskovkách

Ten dělá to a ten za tohle a všichni dohromady udělají plán. Hurá, spolupráce, provázanost, vzájemné informování, diskuse. Ale co nám to kazí? Nejsou to náhodou peníze?
Možná si teď po přečtení úvodu řeknete: „To je hrůza, proč ten autor článku začíná tak zhurta! Cožpak našim obětavým diakonům nepatří úcta a chvála?“ To jistě, bezesporu, příkladným a nezištným služebníkům ochotným obětovat sebe sama pro druhé přináleží odměna v nebesích, jak praví Písmo. Jenomže žijeme ve světě, ve kterém to bohužel bez peněz nejde. Sociální služby se profesionalizují, řídí se svými standardy, a tak pracovní nasazení v těchto neziskových organizacích často nebývá jen službou, ale hlavně zaměstnáním. A co si budeme namlouvat, nemalá část pomáhajících pracovníků ani v Boha nevěří, jiní jsou pak zbožní jen naoko takovým tím svým způsobem. Bylo by proto bláhové domnívat se, že výše výplaty není pro ně rozhodující. Myslet si, že své poslání typický pracovník v sociálních službách dělá hlavně z touhy sloužit druhým, je v dnešní době až dětinské. A pokud se přeci jen nějaký nadšený křesťan najde, tak časem většinou přijde na to, že i on se musí něčím živit. Dělník je přece hoden své mzdy.
Na druhou stranu sociální sféra směruje spíše k trhu sociálních služeb, tedy od postoje, kdy se pečuje o nějaké ubohé potřebné, k vědomí, že si klient kupuje služby. Jinými slovy náš zákazník - náš pán. Některé diakonie se proto pomaloučku transformují de facto na firmy, kterým když někdo zaplatí, tak za to realizují zakázku. Nyní si možná pomyslíte: „Ale v minulosti tomu tak nikdy nebylo, bídný člověk vždy žádal o pomoc s pokorou a neměl na ni nárok.“ Ovšem, jsme v Evropě 21. století.
Možná kdyby se charita financovala hlavně z milodarů, měla by diakonická služba zcela jiný a mnohem více na církev navazující charakter. Každopádně tomu tak v současné době rozhodně není. Většinu sociálních služeb platí stát, a přesto, že mzdy například obyčejných pečovatel jsou hluboce podprůměrné, nemusí to být špatné rito. Například náklady na pobytové služby v ústavních zařízeních se mnohdy pohybují v desítkách tisíc ročně na jednoho uživatele. Kam ty peníze tečou, toť otázka. Napadá mne, že se asi kolem toho živí hodně lidí a dodavatelů, ale asi záleží na každém poskytovateli, jak hospodaří. Situaci velmi hezky srovnává fakt za jakou cenu dokáže vychovávat stát dítě v děcáku a za kolik jej dokáže, podotýkám dokáže, neboť je to podfinancováno, vychovávat pěstounská rodina.
Jistě, v dnešní době je téměř zázrak vyzískat pro malou neziskovku nějaké zdroje. Možná však existují také velké neziskové organizace a příspěvkovky, které se zdají být samonapouštěcí. Nějakým směrem teče peněz málo a jinam hodně. Nebylo by divu, kdyby některé neziskovky nepolitikařily, neboť trh služeb je spíše zatím o tom, kdo kde sežene nějakou dotaci a to moc tržní není. A u organizací, kterým se podaří dobře se zafinancovat, zase hrozí, že se bude politikařit uvnitř nich. Přirozeně v nich může nastat boj o dobré fleky jako všude jinde. V tom se možná některé diakonie od komerčních firem moc lišit nebudou.
Proč o tom píši? Protože jsem z dosavadního vývoje poměrně znechucen. V zahraničí financují charitu často církve. Naše církve ve své většině spíše skomírají a po odluce - kdo ví, zda vůbec uživí své faráře, kazatele či pastory. O opravách kostelů raději ani nepřemýšlím. Ptám se: „Mohou diakonie vůbec existovat bez církví?“ Jak se momentálně zdá, tak v České republice ano. Ale jak dlouho ještě? Co jim bude bránit po případném zániku mateřských sborů provést odluku diakonie od církve a stát se necírkevním subjektem? A potřebují vůbec některé diakonie Církev ke svému životu?

Ivo Kraus

Dluhová past

Ž 103,1–12; Mt 18,23–35

"Žádnému nebývejte nic dlužni, než to, abyste se vespolek milovali. Nebo kdož miluje bližního, zákon naplnil."

Ř 13,8

Máme před sebou šťastného člověka, který se raduje a bezpochyby vděčně velebí nad očekávání milosrdného panovníka. Vždyť doufal při nejlepším v odklad: "Poshověj mi a všecko ti zaplatím..." ačkoli ví, že nezaplatí, že je beznadějně ztracen. Dluh nevyrovnají děti ani děti dětí. Co zavinil, je na generace... Teď jásá. Je spasen, je zachráněn, je mu odpuštěno. Co to s ním udělá?
Jsme svědky, jak samo velkorysé odpuštění člověka nezmění. S radostí bere. Darované svobody se chápe, ale královo dobrodiní se ho netkne. Jeho "já", jeho srdce, zůstává tvrdé, nemilosrdné, jak vyjde najevo z jeho počínání vůči spolusluženebníku. Neschopen milosrdenství a slitování se v poměrech toho království znemožní, vypadne z panovníkovy milosti kamsi mimo království nebeské, protože o něm je řeč v tom podobenství.
Izrael má dávnou zkušenost zjevení Hospodina, Boha silného, lítostivého a milostivého, dlouhočekajícího a hojného v milosrdenství a pravdě, který odpouští nepravost a přestoupení i hřích (Ex 34,7). Už na Sinaji takto učinil Mojžíšovi známými své cesty a skutky. (Ž 103,7-12). Avšak po staletích Ježíši nezbývá, než představitele toho lidu na proroky odkázat: "Jděte a učte se, co je to, milosrdenství chci a ne oběti" (Mt 9,13;12,7; Oz 6,6; Mi 6,8).
Své stěžejní zvěstování: "Naplnil se čas, přiblížilo se Boží kralování," Ježíš v podobenství upřesňuje: Král hodlá se služebníky účtovat (Mt 18,23). Co počít vůči takovému věřiteli?! "Čiňte pokání, obraťte se. Přehodnoťte a změňte život. Věř, že tvůj Bůh, Izraeli, jak ho znáš od věků slitovného, je Král. Věř! Spolehni se a vykroč! Pusť se cestou jeho milosrdenství."
Tohle spasitelné volání se v plnosti času ozvalo v Judstvu na poušti a u Jordánu. Když pak Herodes nechal kazatele křtu pokání uvěznit a popravit, zvedl tutéž výzvu nazaretský Ježíš a šířil dál do Galileje a Samaří (Mt 4,17).
Posílá s tím učedníky před sebou do městeček a vesnic. Obdařen mocí prokazuje dobrodiní a bezpočtem podobenství představuje Boha Krále a poměry v jeho království. Mluví o tom, jak spatřit a vejít (J 3,3.5.), jak být při tom, co není z tohoto světa (L 19,10) a koná přesvědčen, že má jeho galilejská misie smysl a naději. Lze to vyčíst z trpkosti jeho zklamání nad nekajícími městy: Čekal spasitelnou změnu, vlnu pokání..., obrácení. "Běda tobě, Korozaim, Betsaido, Kafarnaum atd. Ninivetští vás zahanbí, protože k Jonášovu kázání hromadně pokání činili a víc než Jonáše vám Bůh do cesty posílá dnes:" (Mt 11,20-24) ... Vzápětí se jeho "běda" pozoruhodně láme. Jakoby nově ve své jednotě s Otcem osvícen, říká: "Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl ty věci před moudrými a opatrnými a zjevils je nemluvňátkům. Jistě, Otče, tak se ti zalíbilo" (Mt 11,25). Bezelstní jako děti vcházejí (Mt 18,3). Takových je tvé království (Mt 19,14).
Nejen že se náboženská vrchnost své příležitosti nechopila, ale netají se odporem a nepřátelstvím. Stále zřetelněji Ježíši na mysl přichází, že Syn člověka pro své svědectví PRAVDĚ "bude muset mnoho trpět, být potupen od starších a předních kněží a zákoníků, že bude zabit. Ve třech dnech pak nepředstavitelně vstane z mrtvých" (Mk 8,31; 9,31; 10,33.34) podle Písem. Ano, podle Písem. Nic se z těch dob při člověku nemění. Je tímtéž neurvalým správcem vinice (Mt 21,33 nn) jako v časech prorockých trpitelů, jak ho reflektuje např. Iz 53.
O smysl té předtuchy zápasí až do konce, kdy v zahradě se mu pot řine v krůpějích jako krev

Dokončení na str. 3

Bratr Dagobert v toleranční Praze

V článku o náboženských poměrech v Praze kolem roku 1781, v souvislosti s výstavou "Pražské rokoko" (ET-KJ č.6 t.r.) jsem se zmínil o generálu Wurmserovi a jeho úloze. Vracím se k této osobnosti poněkud opomíjené, ale přitom významné pro život evangelické Prahy v toleranční době, od jejíhož úmrtí uplyne letos 115 let.

Dagobert Zikmund hrabě Wurmser (1724-1797), který dosáhl hodnosti polního maršála, byl významným rakouským válečníkem druhé poloviny 18.století. Rodák ze Štrasburku pocházel ze starobylého alsaského šlechtického rodu. Vojenskou kariéru zahájil ve francouzské armádě, ale v roce 1762 přešel do služeb rakouských, kde záhy získal generálskou hodnost. Vyznamenal se zejména ve válce o dědictví bavorské (1778-79), kdy se svým sborem obsadil Kladsko. Následoval pobyt v Praze, ve funkci velitele pražské posádky. V tomto období, ještě před vydáním Tolerančního patentu 1781, se začaly projevovat první náznaky náboženské tolerance. Netýkaly se ovšem českého obyvatelstva, ale cizinců evangelického vyznání, převážně německé národnosti. Přišli do Prahy za svým povoláním z Německa i z Uher a byli ušetřeni inkvizičního pronásledování. Patřili mezi ně zejména důstojníci pražské posádky, ale také obchodníci z německých měst. Jejich ochráncem byl právě generál Wurmser, sám horlivý evangelík augsburského vyznání. Představoval tehdy osobnost značného vlivu i proto, že patřil k oblíbencům císaře Josefa II.

Vzápětí po vydání Tolerančního patentu generál Wurmser vyzval všechny evangelické vyšší důstojníky, aby se mu přihlásili. Tak již v červenci 1782 jeho zásluhou vznikla vojenská evangelická církev v Praze. Sdružovala příslušníky obou povolených evangelických vyznání, augsburského a helvetského. Generál Wurmser se stal jejím "představeným a patronem" a ve svém sídle v Morzinském paláci na pražské Malé Straně (v dnešní Nerudově ulici) dal k dispozici sál pro konání bohoslužeb. Za garsonního kazatele byl povolán Kristián Jiří Schmidt z Erlangen. Bohoslužeb jím konaných se účastnili nejen důstojníci a jejich rodiny, v čele s generálem Wurmserem, ale také vojáci z pražské posádky a z pluků v okolí. K nim se připojili další evangelíci národnosti jak německé, tak české (pokud ovládali němčinu). Kazatel Schmidt všem ochotně poskytoval duchovní péči.

Generál Wurmser však přispěl i ke vzniku českého pražského sboru a.v. Čeští evangelíci a.v. toužili po jeho založení. Obrátili se tedy o radu na významného luterského kazatele Michala Institorise Mošovského (1731-1803) z Bratislavy (Prešpurku). Ten jim ve svém dopisu (27.4.1782) doporučil, aby se bezodkladně obrátili "na generála Wurmsera, kterýž jest evangelického náboženství a v Praze zůstává". Charakterizuje dále Wurmsera jako moudrého pána, který je u císaře vážený a mnoho může učinit. Pražští evangelíci v čele s architektem J.J.Wirchem a Josefem Volfem následně požádali Institorise o doporučení ke generálu Wurmserovi. Institoris pohotově odpověděl (23.7.1782), že v té záležitosti současně píše generálovu adjunktovi Fridrichovi svobodnému pánu z Holze, u něhož se mají ohlásit. Na základě této zprávy představitelé pražských evangelíků podali generálu Wurmserovi žádost (28.10.1782), aby jim umožnil vykonávat české bohoslužby v Morzinském paláci, kde se již konaly bohoslužby německé. Generál Wurmser ještě téhož dne (!) žádosti vyhověl. České evangelické bohoslužby se pak konaly v sále paláce až do zřízení vlastní modlitebny v Truhlářské ulici na Novém Městě. Prvním pastorem českého sboru a. v. byl Matěj Markovic. Bohoslužby konal, v dobré spolupráci s kazatelem Schmidtem v Morzinském paláci, díky porozumění generála Wurmsera, až do 1.3.1784. Kazatel Schmidt vedl německé bohoslužby vojenské církve v neděli a o svátcích vždy od 9 hodin , poté (od 10 hod.) následovaly bohoslužby české, vykonávané pastorem Markovicem.

Wurmserův pobyt v Praze, nepochybně významný v dějinách pražské evangelické církve, byl ovšem epizodou v jeho dlouhé životní vojenské dráze. Její hodnocení ponechme historikům vojenství. Připomeňme jen jeho vynikající válečný úspech, jímž byla důležitá vítězství nad Francouzi v letech 1793-95, kdy velel armádnímu sboru na Dolním Rýně. Jak už to však v bitvách bývá, vítězství se střídají s porážkami. Ty maršálu Wurmserovi, stojícímu od roku 1796 v čele rakouské Lombardské armády v Itálii, připravil císař Napoleon. I v této situaci si však maršál Wurmser zachoval pověst čestného a statečného vojevůdce, bojujícího až do posledních okamžiků. Tak po devět měsíců obětavě proti Napoleonovi hájil obleženou Mantovu. Pokročilý věk (73 let) spolu s psychickým i fyzickým vyčerpáním následkem dlouhého obležení se však zapsaly na maršálově zdraví. Hrabě Wurmser zemřel 22.8.1797 ve Vídni, když se chystal převzít vojenské velení v Uhrách.

V paměti pražských evangelíků zůstává maršál Dagobert Wurmser jako zakladatel a představitel vojenské evangelické církve v Praze, ale také jako bratr, který podal pomocnou ruku při vzniku českého evangelického sboru.

Michal Flegl

Jak noc přechází v den

Rabi Pinchas položil svým žákům otázku, jak se pozná okamžik, kdy končí noc a začíná ráno.

„Je to chvíle, kdy se natolik rozednělo, že jsme už schopni na dálku rozeznat psa od ovce?" ptal se jeden žák.

„Nikoliv", odpověděl rabi.

„Je to okamžik, ve kterém už rozeznáme datlovník od fíkovníku?" otázal se druhý.

„Také ne", odpověděl rabi.

„A kdy tedy přichází ráno?" ptali se žáci.

„Je to tehdy, kdy pohlédneme do tváře jakéhokoliv člověka a rozeznáme v něm svého bratra a sestru," řekl rabi Pinchas. „Dokud to nedokážeme, je ještě noc."

(Opsáno z knihy Tomáše Halíka: NOC ZPOVĚDNÍKA)

Novinka z Kalicha

Právě vyšla knížka nejen pro děti a mládež, knížka formátem malá, avšak o to půvabnější a barevnější:

Martin Kepka:
Radostné bezdomovectví krlíčka a jeho přátel

David Vávra, herec a architekt, o knize napsal: „Radostné bezdomovectví krlíčka a jeho přátel" od Martina Kepky je skutečně přátelská kniha, kde čtivým a vřelým příběhem odehrávajícím se na smetišti u dálnice vstoupíte do lidského literárního odkazu minulosti. Nenásilně je vám přiblíženo Kristovo kázání na hoře nebo základy buddhismu. Současně je odhalena zvrácenost kultury přeplněného, avšak chorobného nákupního košíku. V situaci ztracence se umolousané bojácné kuře postupně stává sebevědomým českým Malým princem.

Váz., barevné obrázky, 72 stran.

V Kalichu do 15. června 2012 za pouhých 91 Kč.

Běžná cena v prodejnách 130 Kč.

Dluhová past

Dokončení ze str. 2

z otevřené rány (L 22,44). K tomu, který ho mohl zachovat od smrti, se modlí s křikem a slzami, a je v tom strachu vyslyšen. Zarmoucen až k smrti (Mk 14,34), i tady zajedno s Otcem, poznává, jak právě tudy se stane všem sebe poslušným původcem věčné spásy (Žd 5,7-9 Kral). V síle tak jistého smyslu se odvážil hanby. Trpěl a snášel to od nás, nám k dobrému, když jsme ještě byli hříšníci, vyznává apoštol. Ano, trpí a snáší od všech ještě hříšníků taková proti sobě odmlouvání (Žd 12,2.3; Ř 5,6.8; 1 J 4,10). "Ne má, ale tvá vůle, Otče." Tvá vůle i to nejodpornější vydržet, obstát. Nechává si od hříšníků trápení líbit až do vítězného: "Dokonáno jest. V tvé ruce, Otče, poroučím svého ducha" (J 19,30; L 23,49). Tady vítězí Beránek jako zabitý, Pán pečetí (Zj 5,5.6.). Hle, milost nám daná v Kristu Ježíši před časy věků, nyní zjevená (2 Tm 1,9.10.).

Leckdo si zběsilost lidské zvůle na Golgotě plete s vůlí Boží, jako by Otec tohle Synu připravil. Ale to my! Vpravdě protože jsme, jací jsme, došlo to s námi vůči Božímu dobrodinci tak daleko. Můžeš se v tom, člověče, najít a poznat, aby ses, otřesen a zraněn Bohu způsobenou bolestí, dobral pokání a mohl před Boží tvář k životu, k bytí s ním. Od nepaměti cesta jinudy nevede. K smrti přirovnává apoštol otřes toho sebepoznání. Avšak jak si troufnout? Jak se odvážit?

Apoštol Petr svědčí, že Ježíšovy přátele umrtvené strachem, bezradné v pokání nad svým hříchem a selháním, nebeský Otec našeho Pána a Spasitele znovu zplodil k živé naději skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých (1 P 1,3). Znovu je stvořil ke svému obrazu, k obrazu svého Syna, aby on byl prvorozený mezi mnohými bratry (Ř 8,29). Nuže, také mezi námi, otřesenými poznáním nejen minulého, ale toho, co se v nás krčí jako neblahá možnost ve dveřích našeho vcházení a vycházení, také mezi námi tím křižován, kvůli tomu trpí, aby to změnil a nás Bohu posvětil (J 17,19). Hle, mrtvý, živý je na věky věků a má klíče našeho pekla a smrti. (Zj 1,18). Také v nás živý (Ga 2,20). Skrze něho a jedině v něm jsme nové stvoření. Staré pominulo, hle, všecko činí novým (2 K 5,17). To všecko je z Boha, který nás, nepřátele, se sebou smířil skrze Jezukrista. Chlubme se takto poznaným Bohem, který nás činí služebníky toho smíření (2 K 5,18). Jím vykoupení, dokud zde trváme, nejsme sami svoji. Žijeme tomu, který kvůli nám takto pro nás a za nás umřel a vstal z mrtvých k slávě Boha Otce (2 K 5,15).

Jsme posly evangelia, dobré rady, jak obstát před nebeským věřitelem a Králem. Jeho dobrotivost se neptá na minulé, kdo to zaplatí. Nehledá náhradu nebo zadostiučinění, ale ohledává v mém a tvém srdci naše příští s ním. Vyhlíží při nás lidství nového stvoření.

Amen.

V Luhu nad Morání

Samuel Jan Hejzlar

Přečetli jsme za vás

Krize globálního finančního systému
V pohledu kněze-dominikána Wolfganga Ockenfelse, profesora společenských věd na universitě v Trevíru

Autor knihy „Co přijde po kapitalismu?" říká: „Dnes jsme svědky velikého hroucení. Takzvaný kapitalismus samou lačností požírá sám sebe. Globální finanční systém je ve stavu volného pádu a chystá se strhnout do propasti celé státy a kontinenty. Co bude pak? Odpověď je poněkud skličující. Kapitalismus totiž není žádný řád, nýbrž jeho nedostatek. Divoký západní kapitalismus dohospodařil tak, že člověk musí počítat s jeho brzkým dožitím.

Na otázku, na čem kapitalismus ztroskotává, říká autor: „Na rovině morální je to bezuzdná chamtivost jednotlivců. Na rovině sociálně etického řádu je to absence právních struktur a pravidel. Tím zakopaným psem je nakonec falešný pojem svobody, nerealistický koncept člověka, jímž se vyznačovaly obě velké ideologie. Musíme hledat novou, třetí cestu."

Autor připouští, že „krize mají přinejmenším tu přednost, že nás nutí znovu klást otázky po spravedlnosti, solidaritě a společném dobru. Už se smí klást otázky po mravnosti. Vůbec by neškodilo, kdybychom si vzpomněli na staré dobré Desatero."

Současná opatření směřující k překonání krize jsou bludným kruhem: „Dnes státy zachraňují banky, u nichž se zadlužily, zatímco banky finančně podporují státy, své dlužníky. Z tohoto kruhu není východiska. Ledaže bychom dospěli k prostému poznání, že trvale nemůžeme vydávat víc, než přijímáme. Teď je ďábel vymítán belzebubem, dluhy se zapravují ještě větším zadlužením. Ničí se dobré mravy a vede to nutně ke krachu."

A co s vírou v neustálý růst a pokrok? „Je čas odhodit moderní ideologie o věčném lineárním růstu a trvalém pokroku na smetiště dějin. Nikde v přírodě, ani u lidí nejde o trvalý růst, nýbrž o vznikání a zanikání."

Jak může katolické sociální učení přispět ke zvládnutí krize? „Katolická nauka nemá žádný patent na recepty, jak konkrétně zvládat krizi. Měla by nám však připomínat, že tržní ekonomika musí koordinovat svobodnou iniciativu s odpovědností jejích aktérů."

Zkráceno a upraveno podle interview v Katolickém týdeníku č.04/2012, příloha Perspektivy.

Z němčiny přeložil Petr Příhoda

Křesťané a křesťané

(Několik poznámek k článku v ET-KJ č. 13 a Hlasu mučedníků č. 1)

Tak jsme si opět přečetli, že v otázce důvěry kladou naši spoluobčané církev až na poslední místo.
I když může tato informace být trochu zkreslená statistikou, je to v každém případě smutné.
Ale: Je nejlepší, nejopodstatněnější a také nejužitečnější zlobit se na spoluobčany? Neměli bychom zaměřit svůj pohled jinam? Když někomu přestanu důvěřovat, je to skoro vždycky proto, že mě nějak zklamal. Neudělal, co měl, nebo udělal něco nedobrého, málo se mi věnoval, případně mě obelhal. Nemůže tedy naříkat a vyčítat mi, že už k němu nemám důvěru – což nevylučuje, že ho mám i nadále ráda. Je však na něm hledat nápravu.
Téměř mne zamrazilo, když jsem si přečetla otázku br. Herolda: „Bude vůbec zájem o farářská místa, když poklesne jejich atraktivnost?“
Kam jsme to dospěli?! Nejen od dob prvních maďarských farářů u nás, ale i od doby nedávno minulé?
Za svého dlouholetého setkávání s různými faráři jsem nabyla dojmu, že pro ně byla jejich služba – mnohdy nelehká – výsadou. Že jim rozhodně nešlo o „atraktivnost“, důstojnost či dokonce zisk..
Pravda, vzpomínám si na chlapce z brněnské mládeže, který každému (nejen křesťanům) na potkání vyprávěl, že studuje teologii, protože jako farář dostane hned byt a auto. Zejména nevěřícím se to moc líbilo. Na štěstí brzy ze služby odešel a našel si něco atraktivnějšího.
Pokud někdo myslí na kariéru, pohodlí, zisk, měl by se ještě pořádně zamyslet. Stejně tak staršovstva neobsazených sborů. Byli by na tom o mnoho lépe, kdyby raději počkali a sami usilovali o dobrý chod sboru.
Že to jde, si rovněž pamatuji z několika případů. Leda ovšem, že by jim to nepřipadalo dosti atraktivní.
Ale vlastním důvodem mého příspěvku bylo původně něco jiného. Dostávám čtvrtletník společnosti Pomoc pronásledované církvi „Hlas mučedníků“. Dovídám se vždy znovu o utrpení, zatýkání, vraždění, někdy i popravování křesťanů v různých zemích světa. A přece tam církev – chudá, bez sponzorů a státního příspěvku, stále ohrožená – zůstává. Co víc, přistupují k ní noví lidé, ač vědí o nebezpečí. „Kristus jim za škody stojí“.
Konají misii – zatím co nám se stále lépe daří zavírat dveře k ostatním obyvatelům tahanicemi o peníze, které se mnohdy vydávají nemoudře a nevhodně. Nemusíme hned myslet jen na tu církev největší a nejokázalejší, touha po přepychu se dá objevit i jinde.
Pronásledovaní křesťané se scházejí na různých místech, trpělivě nahrazují – kde je to možné – zničené modlitebny nejprostějšími stavbami. A dokonce odpouštějí svým nepřátelům, jak se lze dočíst v Hlasu mučedníků i se jmény postižených a odpouštějících.
Ptám se sama sebe i jiných: Jak je to možné? Proč tak veliký rozdíl mezi nimi a námi?
Jestli ono to nebude tím, že to jsou opravdoví křesťané – a že je to na nich vidět?

Hana Najbrtová,
Myslibořice

Novinky ze Samuele

David Loula
Studna lásky k pravdě

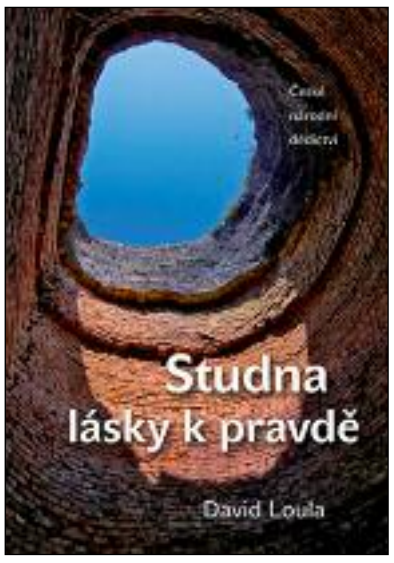

Hluboko pod zemí je voda života. Abraham kopal studny, aby měl život. Po jeho odchodu ze země přišli nepřátelé a tyto studny zasypali. Izák, Abrahamův syn, obnovil otcovy studny a nazval je stejnými jmény jako jeho otec. Obnovil dědictví po otci a pil ze stejných zdrojů jako Abraham.
Hluboko v srdcích Čechů jsou zasypané studny života. Jsou to hodnoty, které vykopali předkové a měli v nich život. Dnešní generace mají možnost se navrátit k hodnotám české reformace a obnovit staré české studny. Přední studnou je Studna lásky k pravdě. Prorocký hlas Jana Amose Komenského se přes čtyři staletí nese k nám a volá: “Synové milí a všichni, ke kterým snad dolehne tento můj hlas, poslechněte mne... Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český. A pro tuto naději tebe činím dědicem toho všeho, cokoliv jsem po svých předcích zdědila a přes těžké a nesnadné časy přechovala: Zejména a nejprve, lásku k Boží pravdě ... Tvé je to dědictví, tobě před jinými národy dané, ó vlasti milá! Ujmi se svého práva jako svého, když tobě milosrdenství prokáže a pravdě své dá průchod Pán, tvůj Slitovník.”
SAMUEL, A5, 208 s.
cena:199 Kč
http://www.samuelcz.com

Knihkupectví SAMUEL, Soukenická 15, Praha 1, otevřeno od 10 do 18 h.

Probuzení?

Chválím SR ČCE za prohlášení ze dne 11. dubna 2012. Je aktuální, k věci. Nesměju se. Jako Češi říkáme, že „…nikdy není pozdě“. Tomu „probuzení“ nerozumím jako probuzenečtí křesťané, kterým by vanoucí Duch z ústředí evangelické církve určitě udělal radost. Přiznám se ale, že mě by sv. Duchem rozevláté talary na ordinovaných členech vedení církve nemalou radost udělaly.
Nemusíme zrovna říkat, že neseme odpovědnost za události kolem nás. Odpovědnost neseme především sami za sebe. Humanismus a zájem o veřejné věci (politiku, demokracii) je tradičnímu protestantismu bytostně vlastní. Tzv. „učení o dvou říších“ od dr. Luthera to velmi výrazně obsahuje také, Luther sám měl velký zájem o dobré světské pořádky v křesťanské lásce bez církevnického přitakávání všemocnému státu. Interpretace Luthera od J. L. Hromádky ve věci světských pořádků jako „luterské pasivitě“ není a nebude zcela správná. Luther rozpohyboval tehdejší svět a šlo mu o obnovu církve a všech pořádků pod dvojí vládou jednoho Krista Krále – Boha Stvořitele. Velké tragédii ve XX. století, která ve 30. letech začala u našich západních sousedů, předcházela také celosvětová hospodářská krize. „Učení o dvou říších“ pouze podpořilo (nebo jej zneužil) jistý zločinný nacionalismus s rasovými čistkami, nacionalisté zneužili skutečnost, že Luther byl Němec a nacházeli v něm znaky rasové, náboženské nesnášenlivosti - antisemitismu. Ale nečekám, že by nám sám Luther výrazně pomohl dnes. Skutečnost EU by však pomoci mohla.
V naší současné krizi a jejím politickém řešení žádný z nás nechce oběti. Snad moudrost všech zmohutněla natolik, že viníky i řešení budeme hledat sami u sebe. Chudí v ČR existují. Patologie chudoby je zvýšená zločinnost, opravdu nadměrná zatíženost prací za málo peněz nebo naopak nezaměstnanost, ignorace vzdělání nebo nedostupnost dobrého vzdělání, nezájem o zodpovědnost ve svobodě ve veřejných věcech, nenávist ke každému. Myslím, že cosi z toho občané bývalé ČSSR dobře znají.
Chudí v ČR jsou a přibudou. SR ČCE to v prohlášení ví. Tím se trochu mění pojetí tradiční evangelické církve, která na intelektuální úrovni české společnosti měla vždy lví podíl. Vysoká vzdělanost vyjadřuje vysokou úroveň. Evangelíci ctili vzdělání a jejich duchovní byli vzdělaní. Chudí ale nepotřebují přednášky a velkou míru vědění. Stejně tak je chyba někomu peníze jen tak dát. Podle prohlášení SR ČCE se o chudých ví. Ptám se, nakolik je také známo o „střední vrstvě“, přechodové skupině mezi bohatými a chudými, kde byla vždy největší kupní síla a největší vzdělanost? A schválně: nakolik sama EU tuto „střední vrstvu“ podporuje?
Chceme další revoluci? Ale ta přece nic neřeší, provází ji chaos a dlouhotrvající uklidnění. Nejspíš bude nejlepší si vyjasnit vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, kdo koho a za co platí.
Už pár let v sobě nosím cosi z Komenského Haggaea Rediviva: „… extraordinarie (mimořádně) však (když pobožných vrchností, které se toho ujímaly, není), služebníci církve sami to činívají, jako když Kristus rozhorliv se, z chrámu svatokupce vymetal. Item (také) apoštolé bez pomoci světského ramene církev Kristu obnovili“ (Haggaeus redivivus, kap. IX.).

Otto Miklík

Pozvánky

Valná hromada VERITAS

Historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace VERITAS svolává letošní řádnou valnou hromadu na sobotu 26. května 2012 od 10 h do sálku v zadním traktu sborového domu Českobratrské církve evangelické v Praze na Smíchově, ulice Na Doubkové 2040/8.
Letošní valná hromada je volební. Navíc budeme pokračovat v programu věnovaném uplynulým 20 letům historické společnosti VERITAS.
Malé občerstvení je na valné hromadě zajištěno. K místu konání se lze dostat pohodlně s využitím pražské MHD: Ze stanice metra B Anděl pokračovat východem k zastávce autobusu Na Knížecí. Na lince č. 137 (směr U Waltrovky) je Santoška v pořadí první zastávka. Z ní je nutno již jít do ulice Na Doubkové pěšky (prakticky to znamená obejít ze dvou kostelů ten níže položený).

Výbor VERITAS

* * *

VI. Mezinárodní konference Moravian

se koná ve dnech 19.-21. října 2012 v Suchdole n. Odrou s hlavním tématem **Moravští bratři v polárních oblastech.**
V sérii přednášek a referátů budou zveřejněny nové poznatky o dalších asi dvaceti jubilujících Moravských bratřích, kteří na počátku 18. století odešli z tohoto kraje, aby obnovili Jednotu bratrskou v Herrnhutu a skrze ni se nesmazatelně zapsali do historie naší země. Chtěli bychom veřejnosti přiblížit jejich životní osudy. Seznam těchto Moravanů naleznete na www.moravian.cz
Vítány jsou referáty badatelů, kteří přispějí i příbuznými tématy, jež rozmnoží poznání o době reformace a protireformace.
Zájemce, kteří chtějí přednést své referáty o Moravanech, prosíme, aby své příspěvky s předstihem přihlásili, případně předem konzultovali na: daniel.rican@quick.cz
Podrobnosti budou publikovány na: www.moravian.cz

* * *

Součástí vzpomínkových akcí k 70. výročí transportů židovských obyvatel Kladna v roce 1942 je výstava obrazů a kreseb Václava Lamra v Husově sboru CČSH v Kladně (Plk. Stříbrného 686), která potrvá až do 17. června. 1. června zde probíhá "Noc kostelů", kdy bude autor podávat výklad k symbolice svých obrazů od 19 h.
Otevřeno bude v neděli po bohoslužbách (10.30 - 12 h), ve středu (15 - 17 h) a ve čtvrtek (9 - 11h).

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš – Ne 9.30 h
Husovo nám. 3, f. Pavel Kučera
Černošín – Ne 10 h (a c e) 14.30 h (b d)
Husova 249, a f. Pavel Hejzlar
Dolní Bělá – Út 17.30 h
Nový obvod 137, a f. J. Kadlecová
Domažlice – Ne 9 h
Tyršova 690, f. Petr Grendel
Horní Slavkov – Ne 11 h
Dolní příkopy, a f. Radek Matuška
Cheb – Ne 10.15 h
ul. 26. dubna 529/5, f. Pavel Hejzlar
Chodov u Karl. Varů – Ne 9.15 h
Dukelských hrdinů 281, f. Radek Matuška
Chrást u Plzně – Ne 9.30 h
Železniční 477, f. Karel Šimr
Karlovy Vary – Ne 9.15 h
Zahradní 898/33, j. Pavel Klimeš, a f. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě – Ne 9 h
Dělnická 359, f. Daniela Zapletalová Grollová
Kralovice – Ne 9 h
Žatecká 480, f. Jana Kadlecová
Mariánské Lázně – Ne 10 h
Lidická 189/16, f. Daniel Matouš
Merklín u Přeštic – Ne 9 h
Husova 201, a f. Jan Satke
Nejdek – Ne 9 h
Husova 525, f. Bob Helekia Ogola
Ostrov – Ne 10 h
Jáchymovská 170, f. František Pavlis, f. Daniel Ženatý
Plzeň- Korandův sbor – Ne 9.30 h
Anglické nábř. 13, f. Miroslav Hamari, f. Helena Hamariová
Plzeň-Západní sbor – Ne 9 h
Němejcova 1722/2, a f. Helena Hamariová, j. Ondřej Pellar
Podbořany – Ne 11.05 h (a c)
Politických vězňů 300, f. Jana Kadlecová
Přeštice – Ne 9 h
Rebcova 557, f. Jan Satke
Rokycany – Ne 9.30 h
Jiráskova 481/II, f. Leonardo Teca
Sokolov – Ne 10.30 h
Nábřeží Petra Bezruče 501/7, j. Pavel Knorek, a f. Pavel Kučera
Stříbro – Ne 10 h (a c d e), 16 h (b)
Masarykovo nám. 15, a f. Daniel Matouš
Teplá – Ne 9.30 h
Máchova 357, j. Renata Šilarová, a f. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary – Ne 9 h
Bulharská 2061/29A, k. Tomáš Holubec
Kladno – Ne 10 h
Víta Nejedlého 1503, k. Daniel Kaleta
Klatovy – Ne 9.30 h
Masarykova 367/III, k. David Kašper
Plzeň – Ne 9.30 h
Doudlevecká 31, k. Zdenek Šplíchal
Rakovník – Ne 9.30 h
Vysoká 195, k. Jiří Bort

Evangelická církev metodistická

Plzeň I-Lochotín - Ne 9.30 h
Bolevecká náves 2, f. Zdeněk Eberle
Plzeň 3 - Ne 9 h
Husova 14, f. Filip Jandovský
Tachov – Ne 10 h
náměstí Republiky 85, I. patro, Bc. Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš – Ne 9 h
Táborská 1226/9, k. Alois Boháček
Cheb I. – Ne 9 h
Libušina 4, k. David Sláma
Cheb II. – Ne 9.30 h
Společenské centrum Vinice, Mánesova 7
Karlovy Vary – Ne 9.30 h
Závodu míru 112, k. Nicolae Lica
Kraslice – Ne 10 h
Fučíkova 1639, k. Tomáš Pacovský
Sokolov – Ne 9.15 h
Brněnská 486, k. Michal Jílek
Teplá – Ne 9 h
Havlíčkova 42, k. Jaroslav Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2012

6. června 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
13. června 2012

Z obsahu

* *Pane, Pane, copak jsme...*
* *Svět bez křesťanských ctností*
* *Ještě k prohlášení*

Poselství k neděli sv. Trojice

Užitečnost mostu
Efezským 1,3–14

Most je velmi užitečná věc - spojuje dva různé břehy rozdělené těžko překonatelnou překážkou, třeba hlubokou propastí, proudem řeky nebo automobilového provozu. Most je svorníkem mezi rozpůlenou krajinou, představuje kontakt a prolínání, je pozváním k cestě na druhou stranu.

Mezi námi a realitou nebeského království zeje propast, propast lidské vzdálenosti od Boha. Dobrá zpráva zní - je tady most! Mostem, který nám umožňuje navštívit dru-hý, nebeský břeh, je Boží chvála. Před Božím trůnem dnem i nocí všechny bytosti chválí Boží slávu. Boží chvála v nebi prýští z úžasu nad Boží slávou zjevenou Kristovým křížem. Církev, chválící stejnou Boží slávu na zemi, je svorníkem pojícím nebe se zemí, mostem překlenujícím propast, která se zdála být nepřekonatelná, "ochutnávkou" jiného světa uprostřed tohoto světa bez vděčnosti Bohu. K tomu byla církev před založením světa určena, aby se stala chválou Boží slávy. Církev je prorockým společenstvím, které naplňováním svého poslání být chválou Boží slávy předznamenává realitu, která je před námi; sice ještě není vidět, ale nezadržitelně se blíží - realitu, kdy budou všichni díky Kristu v jednotě chválit Boha, takže zmizí každé rozdělení i samotná propast a most už nebude potřeba. Jsme si plně vědomi svého poslání strhávat nebe na zemi chválou Boží slávy? Naše chvála Boží slávy jistě zahrnuje více než jen zpěv v našich shromážděních...

Petr Polách
kazatel Církve bratrské
v Ostravě-Porubě

Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí

Tato slova jsme slyšeli mnohokrát z úst prezidenta Václava Havla. Jsou to jistě slova pěkná a perspektivní. Škoda, že dnes už zaznívají jen ve vzpomínkách na zesnulého prezidenta. I já si prezidenta Václava Havla vážím. Mám k tomu čtyři důvody. Přál svému národu politickou svobodu a život v demokratickém zřízení. Přál lidem kvalitní vzájemné vztahy – tedy život v pravdě a lásce, to znamená vztahy důvěry, vzájemného porozumění a pomoci. Pro tyto hodnoty byl ochoten žít, pracovat i trpět ve vězení. Také si ho vážím proto, že neměl ve své duši touhu po pomstě.

Když vyslovoval své heslo „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí“, myslel si jistě, že lidé se ve svém nadšení pro tyto hodnoty rozhodnou a vzájemné vztahy občanů této země se pak opravdu změní. Uvědomoval si, že kvalita lidského života závisí především na důvěře, vzájemné úctě a dobrých vztazích. Léta plynula a on sledoval, zda rozsévaná slova o pravdě a lásce klíčí a vyrůstají.

V závěru života prožíval zklamání. Měl jistě představu, že politikům, kteří se dostanou do nejvyšších funkcí, půjde o dobro národa. Když však viděl, jak mnohým politikům jde jen o moc a osobní zájmy, byl z toho smutný. Když sledoval život národa a šíření lží v nejrůznějších podobách, nečestné jednání, korupce a podvody, když pozoroval, jak v lidech vládne sobectví a lhostejnost, jak do mezilidských vztahů proniká nenávist, závist a pohrdání, byl zklamaný. Jeho heslo „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí“ se v naší společnosti neujalo a nenaplnilo. A když pak viděl, že se mezilidské vztahy viditelně zhoršují, jistě si uvědomoval, že lidé nebudou šťastní, i když mají politickou svobodu a hmotné zajištění.

Proč heslo o pravdě a lásce a nezměnilo lidi i jejich vzájemné vztahy v našem národě? Proto, že žádné lidské heslo nemá moc změnit člověka. Ani nejkrásnější hesla nemají moc proměnit lidskou přirozenost. Ani nejkrásnější lidská přání nepromění člověka v jeho podstatě. Přirozenost člověka je totiž velmi zkažená. Pán Ježíš Kristus to řekl zcela jasně: „Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“ (Mk 7,21-23) A apoštol Pavel jmenuje další negativní vlastnosti, které ovládají nitro člověka: „Skut-ky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci.“ (Ga 5,19-20) Kristova a apoštolova slova nám předkládají rentgenový snímek naší lidské přirozenosti. Pohled na tento snímek je pro nás šokující. Když někteří lidé čtou tato biblická slova, tak přemýšlejí nad tím, zda to Kristus nepřehání, zda zkaženost člověka je vskutku tak veliká. Žel ano, dějiny lidstva naplněné nenávistí, chamtivostí, mordováním a válkami dosvědčují pravdivost těchto slov. Zděděné negativní vlastnosti, které Kristus jmenuje, skutečně ovládají nitro člověka. Přísnou výchovou a sebeukázňováním mohou být tyto negativní vlastnosti trochu kroceny. Nejsou však odstraněny z nitra člověka. Stále ovlivňují myšlení člověka, jeho pocity i jeho rozhodování. Člověk není schopen změnit své vlastní nitro ani nitro druhého člověka. Apoštol Pavel při pohledu do svého nitra s velkou bolestí konstatoval: „Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci.“ Je zklamán sám sebou, a proto s bolestí volá: „Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?“ Pak s velikou vděčností dodává: „Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho!“ (Ř 7,18.24)

Ano, jediným, kdo dovede proměnit nitro člověka, je Pán Ježíš Kristus. Proto přišel na svět, aby proměnil naše nitro a tím i náš život. Tato

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Zasedání synodu Českobratrské církve evangelické

Na návrh předsednictva 33. synodu Českobratrské církve evangelické svolává synodní rada ČCE podle § 26 Církevního zřízení ČCE 2. zasedání 33. synodu ČCE. Toto zasedání proběhne ve dnech 7. – 10. června 2012 v prostorách Emauzského kláštera (Vyšehradská 49/320, 128 00 Praha 2 – Nové Město).

2. zasedání 33. synodu bude zahájeno ve čtvrtek 7. června v 18.00 hodin bohoslužbami v kostele Farního sboru ČCE v Praze 2 – Vinohradech (Korunní ul. č. 60) a zakončeno bude společnými bohoslužbami v neděli 10. června ve sboru ČCE v Praze 5 – Smíchově (Na Doubkové 8) od 9.30 hodin. Zasedání synodu jsou přístupná veřejnosti kromě uzavřených jednání v komisích.

„Srdečně Vás všechny zveme k účasti jak při jednání synodu, tak při bohoslužbách,“ tlumočí pozvání celé synodní rady synodní kurátorka ČCE Lia Valková a synodní senior ČCE Joel Ruml.

Více o synodu na www.synodcce.cz

Aktualita

Konec protestantské kvóty

„Hodnotovou základnou norského státu zůstává křesťanské a humanistické dědictví,“ zní nově druhý odstavec norské ústavy místo dosavadního: „Veřejným náboženstvím norského státu zůstává evangelické náboženství luterské.“ Zároveň končí ústavou doposud předepsaná kvóta pro počet protestantských ministrů v norské vládě, jež zkomplikovala už nejednu výměnu ministrů resp., změnu kabinetu. – Odlukou Norské církve (sdružující 85 % Norů) od státu, završenou v pondělí 21. května 2012 po čtyřicetileté diskusi, se zevrubně zabývá Gunnar Hermann v deníku Süddeutsche Zeitung. Luterští duchovní jsou nadále rozmísťováni a placeni norským státem, zatímco jiné denominace a náboženská společenství dostávají ze státního rozpočtu paušální částku na hlavu (podle počtu členů), s níž mohou volně hospodařit.

Obdobnou odluku provedlo před několika lety Švédsko, výhledově je diskutována v Dánsku. Běží, jak Hermann upozorňuje, o krok historického významu, neboť (světovou) reformaci (v návaznosti na prof. A. Molnára dodejme: na rozdíl od předchozí reformace české) charakterizovalo právě těsné propojení moci světské a církevní.

František Schilla

Odkazy:

Hermann, G.: Eine Kirche lässt sich scheiden, Süddeutsche Zeitung, 21. 5. 2012, s. 1

Z církví doma i ve světě

Festival „Tohle že je církev?“

Plzeň: Ve dnech 7.-9. června bude probíhat v areálu bývalého pivovaru Světovar festival pod názvem „Tohle že je církev?“. Představí se pestrá paleta uměleckých žánrů – hudba, tanec, umělecké dílny. Připraveny jsou také informační bloky různých kulturních a sociálních projektů, které křesťané dělají u nás i v zahraničí.
Cílem festivalu je představit současnou kulturu tvořenou na křesťanském pozadí, a to včetně toho, co se do kostela nehodí, a přece patří ke křesťanství. Nejde tedy o prezentaci křesťanství skrze kulturu a umění, ale naopak prezentaci kultury a umění tvořeného křesťany nebo na pozadí křesťanství.
Festival bude zahájen ve čtvrtek 7. června v 8.15 h a ukončen bude v sobotu 9. června ve 22.00 h. Na své si přijdou děti i dospělí, ti, kteří se chtějí aktivně zapojit i ti, kteří se chtějí jen zaposlouchat nebo se dívat.
Mimo jiné vystoupí hudební skupiny a zpěváci: Eva Henychová, Touch of Gospel, Filia, Quo Vadis, Slyšíme ryby. Představí se divadlo Kairos II (Taková divná doba). Zazní přednášky o drogách (David Rafael), vztazích (Karel Řežábek), pro rodiče (Jindřich Fencl), o Africe (J. Preis, F. Krampota) a mnoho dalších. Dobrovolné vstupné bude využito na pokrytí nákladů spojených s pořádáním festivalu.

Kontakt: Ing. Radomír Škaloud
Ing. Přemysl Breník
vesvetavaru@gmail.com,
www.vesvetavaru.cz

Prohlášení k regulaci hracích automatů a hazardních her vůbec

Rada Církve bratrské je znepokojena, že každoročně a již po řadu let narůstají miliardy korun, které protečou hracími automaty. Nejde však jen o velké peníze. Za těmito obrovskými částkami jsou konkrétní lidé, z nichž mnozí zaplatili cenu, která se penězi vůbec vyjádřit nedá. Mnozí lidé propadli herní vášni a zničili život nejen sami sobě, ale žel často i svým rodinám a nejbližším přátelům. Duchovní a pastorační asistenti církví v naší zemi by mohli vyprávět velmi smutné příběhy rozbitých životů a narušených vztahů, které má hazard na svědomí. Nakonec na negativní důsledky této „zábavy“ doplácí celá společnost v narůstajících nákladech na léčení obětí této šířící se závislosti.
Je všeobecně známo, že v počtu hracích automatů na počet obyvatel figuruje Česká republika suverénně na prvním místě v Evropě. Je smutné, že slabá legislativa upravující povolování hracích automatů a loterijních videoterminálů způsobuje úpadek společnosti zejména v ekonomicky nejslabších společenských vrstvách. Proto oceňujeme činnost občanských sdružení, jako je např. Občané proti hazardu, Brnění a Stop závislosti, a připojujeme se k jejich úsilí na tomto poli. Vyzýváme tvůrce zákonů, představitele obcí a všech, kteří se podílejí na legislativních úpravách spojených s hazardem, aby se zasadili o výraznou regulaci herního průmyslu v České republice.

Za Radu Církve bratrské

Daniel Fajfr — ***předseda***
Petr Grulich — ***tajemník***

Příběh o pomazání v Betanii

Nad Mk 14,2-9

Příběh o pomazání v Betanii je dobře znám. Mnohokrát byl již z kazatelny vykládán, takže k němu není teologicky co dodat. Přesto skutečnost, že evangelisté nejsou zajedno co do identity protagonistky příběhu, té, která vylila na Ježíšovu hlavu nardovou mast v domě Šimona Malomocného, provokuje naši zvědavost. Matouš a Marek hovoří prostě o nějaké ženě, Lukáš ji označuje za hříšnici, jinak řečeno prostitutku, Jan však ji rovnou jmenuje: Marie, sestra Lazarova. Uvažme však, že žena měla k osobní dispozici alabastrovou nádobku nardové masti nesmírné ceny. To svědčí o jejím bohatství, jež lze těžko předpokládat u ženy pověstné nebo u Marie. Ovšem kdo z Ježíšova okruhu mohl být velmi bohatý, byla Jana, manželka Herodova správce Chuzy (L 8,3). Mohla být také z první ruky informována o tom, že ortel nad Ježíšem již nejvyšší kruhy vynesly a že již není úniku. Odtud také rozumíme Ježíšovu výroku: učinila to k mému pohřbu. Tyto skutečnosti ukazují - alespoň pro mne - více než na kohokoli jiného právě na ni. Zbývá snad vysvětlit, proč Ježíši tolik záleželo na tom, aby se na její čin nikdy nezapomnělo. Inu, ta žena musela hodně, možná všechno riskovat. Vždyť prozradila utajovanou skutečnost a její akt byl demonstrativní. To je přece hodno ocenění! A je dobře, že se její čin trvale připomíná. Kdybychom totiž my bohatí lidé neměli než Ježíšův příměr o velbloudu a uchu jehly, znamenající praktickou nemožnost, aby se boháč dostal do království nebeského, museli bychom si zoufat. Takto je žena zmarnivší pro Ježíše Krista celé jmění i pro nás nadějí: Ježíš Kristus nezapomene na to, co někdo učinil bez jakýchkoli podmínek z pouhé lásky k němu.

Jaroslav Kraus,
Mariánské Lázně

Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí

Dokončení ze str. 1

proměna je tak důkladná, že ji nazývá novým narozením. K této proměně dochází v člověku tehdy, když člověk vědomě přijímá Pána Ježíše Krista jako svého Zachránce a cele mu svěří své srdce – své nitro, celou svoji bytost. Kristus pak mocí Ducha svatého a mocí svého Slova proměňuje nitro člověka. Stará přirozenost je umrtvována a v člověku se rodí nová přirozenost z Boha. Apoštol Pavel prožil tuto proměnu a rád o tom vydával svědectví: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ (Ga 2,20) Když člověk svěří svůj život Kristu, Duch svatý v něm umrtvuje starou přirozenost a tvoří přirozenost novou. Připomíná nám to i apoštol Petr: „Stali jste se účastnými božské přirozenosti a unikli zhoubě, do níž svět žene jeho zvrácená touha.“ (2 Pt 1,4) Duch svatý, který působí v člověku odevzdaném Pánu Ježíši, formuje v něm nové vlastnosti. Apoštol Pavel tyto vlastnosti jmenuje: „Ovoce Božího Ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání.“ (Ga 5,22) Jak jsme vděční, že Kristus svým slovem a svým duchem umrtvuje v člověku zděděné zlé vlastnosti a tvoří nové. Je to skutečný zázrak, za který jsme nesmírně vděční.
To je jediná cesta k proměně každého jednotlivce, ale i celého národa, jediná perspektivní cesta pro národy Evropy i pro všechny národy země. Jiné cesty k vítězství pravdy a lásky nad lží a nenávistí opravdu není.
Učitel národů J.A.Komenský to věděl, protože to osobně prožil. Proto také ve svých knihách obrací zrak svého národa ke Kristu a k Božímu slovu – k Bibli.
V knize Labyrint světa a ráj srdce vydává svědectví, jak po dlouhém hledání našel svého Zachránce v Ježíši Kristu a ten proměnil jeho nitro – jeho zklamané a smutné srdce proměnil v opravdový ráj. V labyrintu světa našel v Kristu Ježíši ráj pro své srdce. Komenský také viděl, jak požehnaný vliv měla Bible na mnohé generace našeho národa. Proto odkázal národu Bibli jako nejvzácnější dědictví: „Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu… odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Bibli svatou, kterouž synové moji z původních jazyků do češtiny s pilností velikou uvedli… Přijmiž to tedy za svůj vlastní klénot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a svému v dobrém vzdělání.“ Bylo by skutečně skvělé, kdyby se náš národ vrátil k Ježíši Kristu a ten vzácný klenot – Bibli svatou, Boží slovo přijal do svého života. Náš národ by prožil duchovní proměnu a pak by skutečně pravda a láska zvítězila nad lží a nenávistí.
Na tyto duchovní hodnoty upozorňoval náš národ i první prezident Tomáš G. Masaryk, když řekl slova: „Ježíš, ne Caesar - toť smysl našich dějin a demokracie.“ Bylo by velmi žádoucí, aby tento citát i duchovní hodnoty, na které prezident Masaryk poukazoval, náš národ opravdu přijal a prožil pak skutečnou duchovní proměnu. Za to se modlíme a tuto proměnu každému přejeme. Jedině Ježíš, ne Caesar dá smysl a novou kvalitu života každému člověku i celému národu.

St. Kaczmarczyk

Stvořitelský akt a darwinisté

Není to tak dávno, kdy v naší zemi dominovala liberální teologie, která říkala, že zprávy o stvoření obsažené v 1. knize Mojžíšově jsou jen pouhé mýty plné obrazů a symbolických vyjádření. Možná se zdálo, že věda definitivně porazila víru a že náboženským představám o vzniku světa definitivně odzvonilo. Ovšem i přesto se někteří věřící stále nebojí otevřeně přiznat, že věří v jednoho Boha, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. Kde berou tu odvahu? Je vůbec možné pod tíhou vědeckých poznatků postavit se tváří v tvář radikálním ateistickým darwinistům, pro které Bůh vůbec neexistuje?
Jistě málokdo dnes předpokládá, že svět byl stvořen v podobě, v jaké ho známe dnes. To ostatně netvrdí ani Bible. Boží Slovo však říká, že svět byl stvořen, a to je myslím podstatné. A pokud někdo nesouhlasí, ať dokáže, že tomu tak nebylo. Touto větou samozřejmě moderní biologii nevyvrátím a ani nechci, jen ukazuji na jádro sporu, kterým je oblast teoretická, vědecky nedokazatelná. Domnívám se totiž, že stejně jako není Boha možné vědecky dokázat (není to ani potřeba), tak jej není možné ani popírat. Pokud totiž věda nemá důkazy, že něco je, tak to ještě neznamená, že to neexistuje. A Bůh není „to“, ale vyšší bytost z jiného světa, kterou nelze lidskými měřítky plně popsat, změřit, zvážit a už vůbec ne vědecky vyloučit.
Kdysi jsem napsal do Českého bratra článek „Aby měli volbu“ o legitimnosti křesťana rozhodnout se pro takové vysvětlení vzniku světa, který mu více vyhovuje, neboť víra přece nezáleží na preferenci té či oné vědecké hypotézy. Tím jsem naznačoval hlavně fakt, že křesťan není automaticky bludařem, když se rozhodne nebýt darwinistou. K něčemu podobnému nás přece Písmo nevyzývá, není-liž pravda. A pokud známo, biblické zjevení je silně kreacionistické.
Dodávám, že Darwin zřejmě ve svých představách nahrazuje Boha pojmem „náhoda“. Stalo-li se v historii něco, co nelze vědecky prokázat, tak je vinna náhoda. Ano, slepá, nic netušící a bez cíle pracující náhoda, která za všechno může. Na druhou stranu v případech, které vysvětlit vědecky lze, z drtivé většiny naopak náhoda nikde prokázána není. Ku příkladu takový přírodní výběr, ten je těžce nenáhodný, ačkoliv se nám hledání partnerů může jako náhoda zdát. Ale co to povídám, zdání přece není vědecké.
Kreacionisté se na problém dívají z jiného úhlu pohledu, než klasická věda. Řekl bych, že ve veškerém stvoření vidí Boží vtisk, stvořitelskou informaci o sobě samém, obdobně jako ji vkládá autor do svého obrazu. Už samotná argumentace je možná pro akademika nevědecká, ale přesto se nedá jen tak odbýt jako nesmysl. Kdyby nebylo malíře obrazů, nemohli bychom obdivovat nádheru jeho díla nebo si máme myslet, že se ty barvy slily náhodou?
Jak vidno, kreacionisté často pracují s úplně jinými veličinami než vědci. Přesto však stále existuje jakýsi tlak na církve, aby kreacionismus odmítly jako nebezpečný fenomén, který ohrožuje vědu a chce nastolit dobu temna. Mohu vás ubezpečit, že většina kreacionistů jsou myslím upřímní věřící. Svůj vztah ke Stvořiteli vnímají hlavně jako vděčnost za svůj život a jako odpovědnost za svěřené přírodní hodnoty. Vědu neignorují, ale v určitých oblastech preferují jiná, alternativní vysvětlení.
Více o problematice se lze dozvědět na webu: www.kreacionismus.cz

Ivo Kraus

Reformovaný superintendent Ferdinand Císař

(27.2.1850 v Ledčicích pod Řípem - 14.6.1932 v Loučeni u Nymburka)

Studoval teologii a filosofii ve Vídni, Halle n. S. a Edinburku, pak nastoupil jako diasporní kazatel v Roudnici, byl vikářem ve Vanovicích u Boskovic, farářem v Novém Městě na Moravě a 1877-1922 v Kloboukách u Brna. Stal se seniorem a 1899 superintendentem. 1881 přijal do reformované církve T.G. Masaryka. Pro svou pracovitost, vzdělání a organizační schopnosti se těšil značné úctě, a tak zastával významné funkce na synodech a obdržel různá uznání rakouská i zahraniční. 1918 se stal členem synodního výboru Českobratrské církve evangelické. Jako výmluvný kazatel a řečník hovořil na mnoha slavnostních shromážděních a zastupoval církev i v zahraničí - v Itálii, Švýcarsku a Skotsku. Toleranční slavnost 1881 v Kloboukách byla podnětem k navázání zahraničních styků. Své ekumenické smýšlení rovněž projevil, když 1920 přivítal amerického metodistického biskupa J. Atkinse a metodistickou misii v republice vůbec.
Z jeho spisů připomeňme: Kristus v plamenech, Kralická v Kralicích, Pláč i ples, Chléb života, O tom nejdůležitějším, Pamětní spis jubilejní slavnosti toleranční 1881 a Po stu letech.
Přeložil některé spisy De Witt Talmageho, Smilese a J. Tullocha.
Vydal Katechismus mateřský, Elsnerův katechismus a s F. Kozákem postilu Slova víry.
Redigoval (spolu s F. Kozákem a J. Pelíškem) časopis "Hus" a přispíval do četných jiných církevních časopisů.
Patřil k čelným představitelům českého protestantismu v 2. polovině 19. století, o jehož osamostatnění a sjednocení usiloval.

Bohuslav Vik

Viktor Fischl: Povídky odjinud

V tomto roce v měsíci červnu si připomeneme sté výročí narození česko-izraelského spisovatele Viktora Fischla, oceněného kromě mnoha jiných řádů a vyznamenání také čestným doktorátem Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Naši univerzitní představitelé totiž dobře rozpoznali, že se spisovatel a také překladatel poetických knih Starého zákona z hebrejštiny do češtiny svým rozsáhlým dílem zařadil mezi nejvýraznější osobnosti naší literární současnosti a že je jeho umělecký profil svým způsobem naprosto ojedinělý. Na stránkách svých děl zpracovává nejčastěji etická, filosofická, nejednou filosoficko-teologická témata, o nichž jsme si v neblahé totalitní minulosti odvykli hovořit, i když je podvědomě stále nosíme v sobě. Nelze jinak. A byl to právě Viktor Fischl, kdo do naší přetechnizované, pragmatické současnosti opět vnesl duchovní rozměr, a tak svým literárním dílem připomněl dnešnímu konzumem a vnějším efektem štvanému člověku znovu jeho duchovní podstatu i jeho etickou zodpovědnost. Navíc tak učinil jazykem plným poetické krásy, bohatosti a čistoty, jazykem jiskřícím metaforami, básnivými intermezzy, též symboly a alegorií. Jeho romány *Kuropění, Píseň o lítosti, Dvorní šašci a Zátiší s houpacím koněm*, též mnohé z povídek lze bez rozpaků a bez nadsázky zařadit ke špičkám literatury světové.

Fischlovo literární myšlení je čisté, průzračné a spisovatel neužíval nikdy žádná z chapadla, jimiž bývá někdy umělecká a myšlenková úroveň díla nahrazována. Sám ovšem velmi dobře věděl, že plošná popularita v dnešní společnosti většinou nevyžaduje hloubku a etickou vážnost, které jsou mu vlastní. Cituji jeden z „úspěšnějších" receptů pro tvorbu moderní doby, který spisovatel úsměvně uvádí ve své knize vzpomínek *Prstoklady*: *„Třeba: Smíchej dobře dva díly politických aktuálností se třemi díly sexu, vraž do toho tři pětiny násilí a dvě pětiny narkomanie, polej to celé pikantní polevou z Moudré hlavy Guru X a nes na stůl. Děkuji pěkně. To si to raději upeču po svém."*

Popularita, peníze, sláva – to prostě nebyly pro Viktora Fischla hodnoty prvořadé. Ač patří beze sporu k naší současné literární špičce, nestal se a nestane se nikdy spisovatelem davu. Snad o dav ani nestál, jistě ne o jakýkoli dav. Jednou se mi svěřil: *„To víte, že mám radost, když mi lidé dávají najevo, že se jim moje dílo líbí, že jim něco dává, že si mě pro ně váží a mají mě snad i trochu rádi. Ale mám radost, když jsou to lidé laskaví. Ano, přeji si, aby moje knížky četlo co nejvíce lidí, ovšem lidí slušných, dobrých."* Přání se proměnilo ve skutečnost. Spisovatel si získal věrné, vděčné čtenáře, schopné docenit myšlenkovou, uměleckou a etickou hloubku jeho díla: Nové knihy, které se na knižním trhu postupně po roce 1989 objevovaly, byly čtenářskou obcí netrpělivě vyhlíženy a na Fischlových autogramiádách se čekalo na podpis celé hodiny.

Ve svých dvaadevadesáti letech dokončil spisovatel svůj poslední román, nazvaný *Vy, soudci athénští*. V dopise se svěřuje: *„… poslušně hlásím, že jsem ten román o Sokratovi dopsal … Má to jen o dvě stránky míň než těch 400, na které jsem to měl rozvrženo, a zatím s tím jsem dost spokojen. Teď ovšem přijde fuška spojená s opravováním a pravděpodobně i s mnohým přepisem …Ten strach, že se mi každou chvilku může něco stát, co způsobí, že to nedopíši, a ten závod s časem vůbec byl na mne už trochu moc, a musím si teď dát na chvíli pohov. Vůbec jsem se rozhodl, že tohle bu-de můj poslední román a že teď budu už raději psát jenom povídky, protože každá z nich má větší šanci na to, že bude dopsána…"*

Když přejímal V. Fischl v Praze v roce 2004 od Nadace Charty Cenu Jaroslava Seiferta za své celoživotní dílo, přednesl v Karolínu rétoricky i obsahově dokonalý projev a své vystoupení ukončil slibem, že bude psát až do posledního dechu. Auditorium povstalo – nadšené, vděčné i dojaté zároveň. *„Děkuji za tu cenu, děkuji za krásná slova laudatia, přijímám je s pokorou, ale i s velkou hrdostí … Já slibuji, že budu psát až do posledního dechu. Dělal jsem všelijaké věci za svého dlouhého života, všechno bylo krásné, ale nikdy jsem nepřestal cítit, že moje životní poslání je psát. Psát, vyprávět, vykládat složitosti osudů a životů. A to si přeji velice dělat i nadále až do posledního dechu …"*

A tak se i stalo. I když brzy po svém návratu z Čech do Izraele Viktor Fischl nešťastně upadl a zlomenina kyčle byla podle názoru lékařů pro slabost srdce neoperovatelná, jeho duševní svět a věrnost dílu zůstaly nedotčeny, jakož i humor, nadhled a nevyléčitelný optimismus. Jen dopisy omezil na naprosté minimum, ne-li zcela, neboť všechny své síly šetřil pro milovanou literární práci. Dostál svému slibu a na jeho psacím stole zůstalo několik povídek, které však již vyprecizovat a připravit k tisku nestačil. A kdyby nebylo vynalézavosti, píle a houževnatosti paní Liy Skálové, která pomáhala Viktoru Fischlovi už s finální úpravou románu o Sokratovi a po jeho smrti (28. května 2006) uspořádala celou jeho rozsáhlou písemnou pozůstalost pro Památník písemnictví v Praze, nemohli bychom dnes přivítat na svět ke stému výročí Fischlova narození nové literární dílo, dílo posledních spisovatelových dnů *Povídky odjinud*.

„Povídky odjinud… se mi často zdají nebýt z tohoto světa. Odehrály se na Dálném východě, anebo se zrodily z toho, co o této části světa vím. Přeskakují ze země do země a ze světadílu do světadílu a jejich náměty jsou zrovna tak pestré a rozdílné jako ty země samy … Jednoho dne jsem navíc zjistil, že jednotlivé příběhy někdy vyrůstají nějakým logickým řazením vlastně jeden z druhého, takže z nich nakonec může vzniknout celý řetěz nových krátkých literárních děl, které jedno s druhým nějakým způsobem souvisí. Tak mi – zdá se – místo hrstky povídek vyrůstá pod rukama nová kniha. Z té vám chci teď předčítat."

Milada Kaďůrková

Již po desáté v neděli odpoledne 10. 6. 2012 ožijí Libčice nad Vltavou festivalovým dění. Na jubilejním desátém ročníku se sejdou křesťané a Židé, aby společně dali najevo, byť „tichým hlasem", svou touhu po pokoji a míru ve Svaté zemi.

Tradičně festival zahájí ekumenická bohoslužba ve 14:00 v katolickém kostele, kterou povedou zástupci katolické i evangelické církve a židovských obcí. V 15:15 se rozběhne hudební program na zahradě při katolickém kostele a od 16:00 i v kostele evangelickém. V panelové diskusi na téma „Proč miluji Izrael" na farní zahradě během odpoledne se budeme moci setkat například s rabínem Shumi Berkowitzem (hnutí Masorti), Dr. Leo Pavlátem (ředitel Židovského muzea), Veronikou Barátovou (katolická Komunita blahoslavenství), Mgr. Danielem Hermanem (ředitel ústavu pro studium totalitních režimů). Na festivalu bude znít hudba od tradiční židovské až po folkovou. Uslyšíme například skupinu Ester, Dášu Voňkovou Andrtovou, Karla Diepolda, Slávka Klecandra, skupinu Klec a Geshem a řadu dalších. Můžeme se tedy těšit nejen na spoustu zajímavé muziky, ale i na mnohá setkání se zajímavými lidmi z církve i z židovských obcí a také na na osobní setkání se spoustou obyčejných lidí, jimž leží na srdci osud země, která je skutečně svatou pro mnohé a i jednou z kolébek naší civilizace.

Srdečně zveme všechny lidi dobré vůle.

Bližší informace naleznete na www.peplum.cz nebo na Facebooku Tichý hlas pro Svatou zemi

http://www.facebook.com/events/241783619263725/

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Města Libčice nad Vltavou.

Z pátého setkání v Terezíně

Terezín – smutné město se smutnou historií. Ač doba pokročila a městští radní se opravdu usilovně snaží o to, aby město dostalo v současnosti trochu jiný ráz, moc úspěšní v tom úsilí nejsou. Toto město pravděpodobně nikdo nikdy nezbaví provždy dané nálepky – největšího koncentračního tábora v českých zemích. Prošlo jím za druhé světové války 140000 převážně židovských mužů, žen a dětí…

To je historie, kterou nesmíme zapomenout ani vymazat z paměti, ale přes všechnu tu hrůzu si je třeba uvědomit, že

AM ISRAEL CHAJ
– IZRAEL ŽIJE!

Ano, Izrael nezahynul, ale žije a to je důvod k radosti, kterou se sdružení Operace Ester rozhodla na tomto místě utrpení proklamovat. Před pěti léty napadla tahle myšlenka naši členku a současně členku Kostnické jednoty Ludmilu Hallerovou. Oslovila nás s tím, že je třeba právě na tomto místě zdůraznit, že vzdor snahám nepřátel a atmosféře, která v Terezíně panuje, Židé přežili a žijí!

Řekla, pojďme, udělejme v Terezíně pravidelná setkání bez vzpomínání na hrůzy, ale naopak setkání plné radosti, zpěvu a tanců. Radujme se právě zde, kde je vše sevřené přestálými hrůzami. Vždyť přece vidíme, Pán Bůh nedovolil nepřátelům, aby zvítězili a aby se jejich plány naplnily. Židé existují a mají svůj prosperující stát.

Od doby války se našlo, a růžky vystrkuje, mnoho větších či menších nenávistníků, kteří by rádi Židům uchystali stejný osud, jaký pro ně měl připravený Hitler. Naše organizace však celou svou podstatou a zaměřením stojí na straně Izraele a Židů.

Dne 19. 5. jsme se už po páté sešli v terezínském kulturním domě. Záštitu nad celou slavností ochotně poskytla paní starostka Růžena Čechová. Začátek byl impozantní, sál rozezvučelo troubení šofarů, potom zněly radostné židovské písně, básně Delicie Nerkové a v jejím podání osobní zážitek z návštěvy Terezína. Zahrál nám houslový virtuos, Alexandr Shonert a mnoho dalších. Svým slovem celé shromáždění obohatila „babička" Ludmila Hallerová a do programu přispěl také bratr Karel Sedláček ze spřátelené organizace ICEJ. Opravdu radostné byly izraelské tance skupiny z Ústí nad Labem „SimchaT" pod vedením sestry Lydie Martykanové, která roztančila celý sál. V tomto radostném duchu se neslo celé sobotní odpoledne, které jsme zakončili symbolickým ukončením šabatu – havdalou, kdy jsme zapálili čtyřpramennou svíci, přivoněli ke koření a ochutnali sladké víno.

Nemalou radost nám způsobila žena z Izraele, kolemjdoucí turistka, která se nechala zlákat židovskými písničkami znějícími z otevřených oken. Pověděla nám něco o sobě, a když jsme se v Praze roz-

Sesstra Ludmila Hallerová

cházeli, byla dojatá a přiznala, že setkání s námi, nějak „jinými křesťany", jí od té chvíle změní život. Bylo to pro nás ujištění, že cesta, kterou jsme zvolili, je dobrá a Bohu milá.

Tak už v předstihu zvu k účasti zase za rok v Terezíně. Dostane-li se Vám do ruky pozvání, neváhejte a přidejte se k nám.

Marta Srbová
předsedkyně Operace Ester

Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem

3. května 2012 zemřel po delší nemoci český sochař a grafik Ivan Jilemnický. Při rozloučení v Hořicích zaznělo kázání, z něhož vyjímáme podstatné.

Dílo Ivanovo je rozsáhlé, desítky soch, desítky výpovědí. Jedna výpověď je však společná celému Ivanovu dílu. Je to, obrazně i doslova, vztah nebe a země, vztah Stvořitele a stvoření. Vlastně Ivan svými sochami kázal o životě mezi nebem a zemí, o člověku před Bohem. Kázal, jak se má správně kázat: srozumitelně, nevtíravě, s věrností a přesvědčivostí, bez prvoplánových ilustrací.

Řada námětů jeho soch vychází přímo z biblického textu: Vyhnání z ráje, Sloup ohnivý, Sloup oblakový, Místo, na kterém stojíš, Udeř holí. To Ivana oslovil biblický verš, který řadu měsíců i let promýšlel. Naposledy to bylo „Já jsem Alfa i Omega“, „Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným“: to jsou biblické myšlenky, na něž sochař své pískovcové kázání vytvořit již nestačil.

Pískovcová plastika z r. 2004 nese jméno „Nebe a země“. V následujícím roce ji použil na rodinnou novoročenku. Novoročenkám Jilemnických dominovaly kromě fotografií Ivanových děl biblické texty, vždy zdaleka největším písmem. Novoročenka z roku 2005 nese vedle plastiky „Nebe na zemi“ i biblický text, žalm 115,16: „Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem.“

Ivanova tvorba se pohybuje mezi těmito dvěma prostory a časy: nebem a zemí. Ivan věděl, že nebesa patří Hospodinu, i když dal zemi lidem.

Co jsou to nebesa? Nebesa jsou i časoprostor, který člověk uvidí, když zvedne hlavu a podívá se nad sebe. *„Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil…“* zpívá žalmista v žalmu osmém na loňské Ivanově novoročence. Nebesa jsou ale také časoprostor, který člověk uvidí, když zavře oči, ztiší mysl a řekne: „Hospodine, chválím tě, že jsi mým Stvořitelem i Spasitelem.“

Ale zemi dal Hospodin lidem. Ivanovi dal Hospodin na zemi mnoho darů.

Především dal Ivanovi Hořice. Město kamene, hořických trubiček (obří hořická trubička byla jednou z mála Ivanových „profánních“ soch, které nestačil udělat a udělat moc chtěl). Hořice byly Ivanovi dětstvím a mládím, byly mu místem, kde ho do široka, byť velmi nenápadně vzdělával jeho otec Alois Jilemnický, muž nejen vzdělaný, nýbrž i moudrý, aby lásku k tradicím i k evangelické víře svým dětem nevštěpoval násilně. V Hořicích našel Ivan materiál pro formování svých sochařských kázání, hořický pískovec v jeho dílech, myslím, převažuje. Hořice, kousek země, již dal Hospodin lidem, se staly i místem Ivanova ateliéru, místem snad nejmilejším.

Hospodin dal Ivanovi na zemi vzácnou manželku a výborné děti, také přátele. Ivan byl někdy i přítel nesnadný; byla mu vlastní přímost, ale nikoli diplomatická uhlazenost. Ale že břitké slovo provází Ivanův mírný a laskavý pohled, neviděl každý.

Hospodin dal Ivanovi také vnitřní i vnější zrak a jejich propojení. Vnější oči měl Ivan většinu života slabé, a tak si pomáhal silnými brýlemi. O to ostřejší měl oči vnitřní, jimiž obraz ze sítnice přetvářel do podoby svých soch. Tak vznikla jeho kamenná a dubová kázání, výpovědi o světě, jak jej Ivanovy vnější i vnitřní oči viděly.

A pak dal Hospodin Ivanovi na zemi ruce, dláta a špičáky, dubové dřevo a pískovec i opuku.

Zemi dal Hospodin lidem, zatímco nebesa patří Hospodinu. Ivanova socha „Nebe na zemi“ však připomíná, že mezi oběma živly existuje spojení. I tohle spojení Ivan znal. Přestože miloval Starý zákon se vší jeho zemitostí, byl křesťan. A co je křesťanství se svým Božím vtělením v člověku Ježíši jiným, než právě „nebem na zemi“? To není „ráj na zemi pro člověka“, nýbrž skutečnost, že Hospodin miluje zemi právě tak jako nebe, tedy že miluje člověka se vší jeho člověčinou. Že když Hospodin řekl „miluj bližního svého jako sám sebe“, sám jde v tom příkladem. Bůh je člověku bližním, to je nebe na zemi.

To Ivan poznal zejména v těžkých chvílích: když umřel jeho syn Tadeáš, když Ivana samotného před několika lety zle polámalo auto. A když mu lékaři zjistili tu vážnou diagnózu. Jako každý člověk se i Ivan lekl a bál. Ale viděli jsme na něm, jak právě v té poslední době ho neslo vědomí, že nebesa i na zemi promlouvají láskou.

Nakonec Ivan věděl, že zemře. „Já umírám,“ řekl jedné z návštěv, ale v očích měl smíření a snad i něco jako radost. Jistě ne radost ze smrti, ale radost z toho, že smrt není koneckonců koncem nejkoncovatějším. Nad smrtí je Boží láska, vzkříšení, návrat smyslu a – království Boží. To Ivan věděl.

Nakonec dal Hospodin Ivanovi, jeho pozemskému tělu, na zemi místo posledního spočinutí. Verš ze žalmu 115. pokračuje velmi vážně: *„Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem. Mrtví nechválí už Hospodina, nikdo z těch, kdo sestupují v říši ticha.“* (Ž 115,17) To zní velmi nenadějně, takže mnohé napadne, „to snad ani není v Bibli!“ Dočtěme však do konce! Další verš žalmu, dodává podstatné: *„Avšak my budeme Hospodinu dobrořečit nyní i navěky.“* (Ž 115,18) Totiž: mrtví nechválí, ale my, my, kteří víme o všem dobrém, jež Hospodin dal člověku na zemi, my budeme Hospodinu dobrořečit nyní i navěky. Ivan patřil a patří zcela jistě k těmto „my“, byl a zcela jistě je jedním z těch, kteří budou dobrořečit Hospodinu navěky. I nyní.

A to je naděje pro loučení s Ivanem: Ivan i nyní chválí Hospodina. Chválil jej svým dílem na zemi, chválil jej i v posledních dnech svého pozemského života a chválí jej i nyní, když za zemi zanechal své tělo a dílo, ale on sám vešel do Hospodinovy slávy na nebesích.

Pavel Klinecký

Pod záštitou primátora hlavního města Prahy
Doc. MUDr. BOHUSLAVA SVOBODY, CSc.
a starosty Městské části Praha 1
Ing. OLDŘICHA LOMECKÉHO

se koná ve čtvrtek 21. června 2012 v 18.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ
K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH
PŘEDSTAVITELŮ ČESKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze
a
u desky popravených obětí

Pořádají:
Město Mnichovo Hradiště, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Kostnická jednota, Masarykova společnost, ČSBS, ČsOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská v Praze, historické společnosti a další organizace

Inzerce

Odbor Křesťanské služby Chrudimského seniorátu pořádá Podzimní pobyt (nejen) starší generace v rekreačním středisku v Chotěboři.
Termín: 1. září - 8. září 2012.
Cena: 2000 Kč.
Uzávěrka přihlášek 30. 6. 2012
Informace a přihlášky předá Hana Capoušková na adrese:
hana.cap@seznam.cz
tel.: 777 877 080

č. 3

Křesťanský dětský tábor "Tajemství královny Ester" s výukou angličtiny

Křesťanské sdružení POHODA srdečně zve všechny děti ve věku od 6 do 16 let na letní tábor, který se bude konat od 25. 8. do 1. 9. 2012. Stejně jako v předešlých letech bude probíhat výuka angličtiny, kterou povedou zkušení američtí lektoři z baptistických sborů v USA . Angličtině je každý den věnována jedna výuková lekce a pak se rodilí mluvčí účastní spolu s dětmi všech her a táborových aktivit. Máme připravenou celotáborovou hru na téma Královna Ester. Budeme zpívat české i anglické chvály a chybět nebude ani oblíbený baseball a další sporty.

Pojedeme do chatkového tábora v Čichořicích nedaleko zámku Chyše. Areál tábora se skládá ze čtyřmístných chatek a hlavní budovy, ve které je kuchyň a jídelna. Sociální zázemí je v další zděné budově. O děti se bude starat tým zkušených vedoucích - křesťanů, kteří tyto tábory připravují již řadu let. Cena tábora je 2100Kč. Další informace, přihlášku a fotografie z předešlých táborů najdete na webové adrese www.kspohoda.com nebo můžete zavolat na telefon 728269095 Hedvika Plevková.

Farní sbor Českobratrské církve evangelické
Vás zve na přednášku s následnou diskusí
ASTRONOM JIŘÍ GRYGAR:
NEKONEČNÝ PŘÍBĚH KONCŮ SVĚTA
KDY:
VE STŘEDU 13. ČERVNA 17:00
KDE:
BRANDÝS NAD LABEM HORKA 1885
EVANGELICKÝ KOSTEL SV. PETRA

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát poličský

Českobratrská církev evangelická

Borová u Poličky – Ne 9.30 h
Borová u Poličky č. 30, j. Miloš Lapáček, a f. Tomáš Jirků

Hlinsko – Ne 9 h
Straněnská 837, f. Miroslav Čejka, f. Naděje Čejková

Jimramov – Ne 8.30 h
Nám. Jana Karafiáta 148, f. Tomáš Jirků

Krouna – Ne 9 h
Krouna č. 155, f. David Sedláček, f. Marek Váňa

Krucemburk – Ne 10 h
ul. Mikuláše Střely 178, f. Marek Vanča

Polička – Ne 8.30 h
Nábř. svobody 561, f. Jiří Tengler

Proseč u Skutče – Ne 9 h
Proseč u Skutče č. 120, f. Lukáš Klíma

Raná u Hlinska – Ne 10.30 h
Raná u Hlinska č. 80, f. Marta Sedláčková, a f. David Sedláček

Telecí – Ne 9 h (a c d e)
Telecí č. 129, f. Lukáš Pešout

Modlitba za domov

Ekumenická rada církví v České republice vyhlašuje ve spolupráci s Národní sítí místních akčních skupin České republiky u příležitosti ekumenické slavnosti Modlitba za domov 2012 výtvarnou soutěžní přehlídku pro děti a mládež na téma Nová standarta „Pravda vítězí“

Na standartě prezidenta ČR je znak České republiky složený ze zemských znaků, na kterých jsou erbovní zvířata. Ta symbolizovala statečnost, poctivost a pomoc svým pánům hájit dobrou věc.

Nyní hledáme nový obraz pro tak důležité heslo Pravda vítězí, který bude vyjadřovat pokoru, víru a naději. Obraz může být konkrétní (osoba, zvíře, rostlina, věc) nebo abstraktní (linie, barvy a tvary). Soutěžní práce mohou mít podobu barevné kresby návrhu, nebo podobu papírovou, nebo textilní koláže, nejlépe v provedení textilní technikou. Formát práce čtverec 30 x 30 cm napodobující tvar standarty.

Věkové kategorie
I. předškolní děti
II. žáci do 10 let
III žáci do 15 let
IV studenti nad 15 let.

Termín ukončení soutěže:
30. září 2012

Adresa:
Ekumenická rada církví v ČR, Donská 5, 101 00 Praha 10.

Další informace na
www.ekumenickarada.czwww.modlitbazadomov.cz

Kontakt:
Ekumenická rada církví,
Donská 370/5, 101 00 Praha 10,
tel.: 271 742 326

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2012

13. června 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
27. června 2012

Z obsahu

* *Zastavte se na cestě*
* *Poslušný rebel*
* *O Betlémské kapli a její obnově*

Poselství k 2. neděli po sv. Trojici

Pronásleduj lásku, dychti po darech

1 Korintským 14,1–3

Jsem charismatik. Charismatikům se někdy vytýká, že kladou důraz na vnější projevy jako je mluvení v jazycích, prorokování, uzdravování, a zapomínají na lásku. Přiznávám, že tato výtka je v konkrétních případech oprávněná. Setkal jsem se mezi charismatiky s hořkostí, sudičstvím, pokrytectvím, nadřazeností. A potom jsem měl možnost poznat několik křesťanských sborů, které by samy sebe za charismatické neoznačily. A také v nich jsem se setkal s hořkostí, sudičstvím, pokrytectvím, nadřazeností. Tato zkušenost mi přinesla prozření. Nejen charismatici zapomínají na lásku. Apoštolův příkaz, usilujte o lásku, původně určen do církve v Korintu, se týká křesťanů všech tradic. A co jeho druhá část? Horlivě dychtěte po duchovních darech. Přijímáme-li univerzální platnost první části Pavlova příkazu, musíme z logiky věci vztáhnout i jeho druhou část na všechny křesťany. Někdy na svou omluvu říkáme, že udělování darů je svrchovanou věcí Ducha svatého. On dává, jak sám ráčí. Ano, to je pravda, avšak Duchu svatému se ráčí. Ráčíme i my o dary Ducha horlivě usilovat? Není to alternativa – buďto láska, nebo dary. Potřebujeme obojí, lásku a dary Ducha. Církev, která vždy (pro)následuje lásku, a zároveň církev, která horlivě usiluje o dary Ducha. To je společenství, kde lidé poznávají skryté věci svého srdce, klaní se Bohu a vyznávají: „Vskutku, mezi vámi je Bůh!“

Mirko Tichý,
kazatel CB Kyjov

O ospravedlnění Boha

Jest Bůh a jsou bohové. Chceme-li volat Boha k odpovědnosti za to, co se děje na zemi, musíme nejprve povědět, o jakého Boha jde. Bohové se o svět nestarají. To je jejich charakteristika. Apoštol Pavel se o nich mimochodem zmínil: "I když jsou tak zvaní bohové na nebi či na zemi" (1 K 5,5). Ale "bohové tohoto světa nic nejsou" (1 K 5,4). Nic víc o nich neví, než že nic nejsou. Nelze je volat k žádné odpovědnosti. Apoštol nemate naše mysli a srdce, mluví pevně a jistě: "My přece víme, že je jediný Bůh Otec, od něhož je všecko, a my jsme tu pro něho, a jediný Pán Ježíš Kristus, skrze něhož je všecko, i my jsme skrze něho" (1 K 8,6). Jedním nadechnutím jmenuje jediného Boha Otce a jediného Pána Ježíše Krista. Nepřeslechnutelná zvláštnost křesťanské víry záleží v tom, že je podstatně spjata s Ježíšem Kristem. Nemá-li tento vztah, nelze ji označit za křesťanskou. V této chvíli a vlastně vůbec nás jiná víra nezajímá, neboť není-li podstatně spojena s Kristem, nemůže člověku přinést odpuštění a nový život. Chci důrazně říci, že dnes jako vždycky člověk si pro krátkost svého času nemůže dovolit vydat se do hlubokých bludišť světových náboženství. Křesťanská církev tam ovšem vysílá silné jedince, religionisty, tak jako Jozue vyslal potají dva zvědy do Jericha, aby poznali celou tu zemi a vyhledali v ní rodinu, která bude ochotna s nimi spolupracovat s vědomím, že Hospodin dal celou zemi Jozuovi do rukou (Joz 2). Na počátku a vpředu křesťanských shromáždění budou nadále stát "maličcí", v Jerichu to byla nevěstka Rachab s celou svou rodinou.
Příběh Ježíše Krista od narození po smrt na kříži je nejzřetelnější doklad, že Bůh vstoupil do našich dějin a podílí se na nich. Nevěstka Rachab vyznává o sobě i o všech lidech toho města i o Bohu: "Ztratili jsme odvahu a pozbyli jsme ducha, poněvadž Hospodin, váš Bůh, je Bohem nahoře na nebi i dole na zemi" (Joz 2,11). Hospodinův záměr se uskuteční na zemi i přes odpor lidí. Je pak osudný omyl umístit Boha jen na nebe a zbavit ho odpovědnosti za to, co se děje na zemi. K takovému názoru tíhne nebo se jím opije zbožnost, která má Boha

Dokončení na str. 2

Srdečně zveme všechny členy, přátele i zájemce na

shromáždění Kostnické jednoty,
které se uskuteční v sobotu 10. 11. 2012 od 13.30 h v klubu Maják, Ječná 19, Praha 2
Biblickým úvodem nám poslouží Mgr. Ivana Procházková, farářka ECM
V rámci dlouhodobého programu Kostnické jednoty, zaměřeného k velkému jubileu

MISTR JAN HUS
1415 2015

jeho předchůdci, souputníci a následovníci

přednese svou přednášku
S kalichem z krize (předpoklady husitství a východiska ze středověké krize) Michal Flegl.

Na toto shromáždění bude navazovat jednání 67. sjezdu Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., ke kterému jsou zváni všichni členové, zástupci Místních sdružení, ale i ti, kteří chtějí svou přítomností vyjádřit podporu činnosti tohoto sdružení.
Připomínáme, že tento sjezd bude volební – proto kromě obvyklých návrhů k jednání můžete zasílat i návrh na doplnění kandidátky předsednictva.
Srdečně zve
Předsednictvo Kostnické jednoty - Sdružení evangelických křesťanů, o.s

Zaostřeno na blízko

Noc kostelů

Další ročník zdařilého projektu Noc kostelů vyšel v letošním roce na Den dětí, a tak bylo celkem náležité, že se nesl pod biblickým slovem z 1 Te 5,5: "Vy všichni jste děti světla. Nám nevládne noc ani temnota."
Na projektu, kdy se otevírají dveře kostelů a modliteben všem zájemcům, se letos podílelo 11 církví. Jenom v Praze a Středočeském kraji se do akce zapojilo více než 200 kostelů a modliteben. Na mnoha místech se neotevíraly jen dveře, aby si lidé mohli prohlédnout interiéry, vidět výzdobu, obdivovat se uměleckým dílům a zakusit něco z atmosféry sakrálních prostor - ale mnohá místní společenství se snažila návštěvníkům nabídnout ještě něco více: otevřít i pohled na aktivity, které vykonávají, připravit koncerty s duchovní hudbou, dramatizaci biblických příběhů a mnoho dalších programů, podle toho, na co kde přišli a pro co mají podmínky.
Bylo mi osobně příjemné, když jsem v sobotu projížděl na kole

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Americké jeptišky se bouří proti Vatikánu

Sdružení amerických římskokatolických jeptišek se postavilo Vatikánu, který je kritizoval kvůli tomu, že údajně příliš podlehly feministickým názorům. Kvůli tomu, že řádové sestry "sešly z cesty", chtělo vedení církve do Spojených států vyslat trio biskupů, aby na jejich organizaci dohlíželi. Jeptišky ale na kritiku reagovaly nezvykle ostrým prohlášením a opatření označily za "nepodložená" a "nepřiměřená". Organizace amerických jeptišek (The Leadership Conference of Women Religious) o sobě tvrdí, že sdružuje zástupce 80 procent řádových sester ve Spojených státech. Napětí mezi sdružením a církevními představiteli narůstá už celá desetiletí, a to především kvůli tomu, že se jeptišky čím dál častěji veřejně odklánějí od církevních doktrín. V debatách se třeba věnují tak ožehavým tématům, jako jsou problémy věřících s menšinovou sexuální orientací, svěcení ženských kněží či antikoncepce. Spory vyvrcholily letos na jaře, kdy Vatikán rozhodl, že na organizaci řádových sester musí dohlížet trojice biskupů, která by dokonce měla právo přímo ovlivňovat její chod. Jeptišky se proti tomuto kroku vzbouřily a po několikadenním sjezdu 1. června vydaly prohlášení, podle kterého je takové opatření "výsledkem chybného a neprůhledného rozhodnutí". Tvrdí, že Vatikán "v církevním společenství vyvolal skandál a bolest, která jen zapříčinila další vyhrocení situace". Americké sdružení získalo velkou veřejnou podporu, to ale není pro církevní hodnostáře rozhodující. O dalším osudu organizace budou příští týden rozhodovat příslušní biskupové ve Vatikánu, kteří se sejdou s jejím vedením.

Téměř polovina Američanů nevěří v evoluci

Téměř polovina Američanů nevěří v evoluci a je přesvědčena, že Bůh stvořil lidi v jejich současné podobě někdy během posledních 10.000 let. Ukázal to nejnovější průzkum Gallupova ústavu. Podle dlouhodobé analýzy se ukazuje, že počet Američanů přesvědčených o tom, že evoluce neexistuje, zůstává po 30 let stejný. O tom, že lidi stvořil Bůh v jejich současné podobě, je podle průzkumu přesvědčeno 46 procent Američanů. Třetina dotázaných si myslí, že se lidé vyvinuli z primátů, ale že tato evoluce byla Bohem řízená. V přirozenou evoluci bez Božího zásahu věří 15 procent Američanů.

podle ČTK

Noc kostelů

Dokončení ze str. 1

Polabím a na několika místech jsem viděl na kostelích a modlitebnách velké transparenty s "logem" Noc kostelů a podrobnější informace, co se kde nabízí.

Sám jsem se zúčastnil části večera v katedrále sv. Víta - a byl jsem mile překvapen ohromnými davy lidí, které přicházely, aby si prohlédly toto jedinečné místo. Jistě, v tomto případě to bylo poněkud speciální: v době, kdy prohlídka tohoto svatostánku je zpoplatněna, je možnost prohlédnout si tento kostel zdarma a navíc v rámci komentované prohlídky vítanou příležitostí pro pražské i mimopražské.

I když prostorná katedrála byla velice slušně zaplněna a lidé postávali ve frontách k místům svého zájmu, přece při přivítání a pozdravu kardinála Dominika Duky ruch utichl a lidé pozorně naslouchali. Stejně tak ztichli při koncertu houslisty Alexandra Shonerta, který přednesl několik svých kompozic inspirovaných židovskou melodikou a také skladbu J. S. Bacha.

Jistě by zabralo mnoho stránek, kdybychom sbírali zprávy o této akci ze všech sborů, farností a náboženských obcí, ale nejde jen o to podávat podrobný přehled o tom, co se událo - to hlavní je, aby někteří lidé ztratili ostych projít kostelními dveřmi v čase bohoslužeb nebo tehdy, když by potřebovali v nějaké složité situaci hledat životní orientaci, pomoc, porozumění.

Bohumil Kejř

O ospravedlnění Boha

Dokončení ze str. 1

jen v nebi a nedoceňuje tudíž význam Ježíše a jeho kříže. K událostem na zemi se staví převážně negativně: svět, který ve zlém leží, zabil Ježíše, což je neodpustitelné. Pozitivně je chápe jen jako výjimku: Kříž Kristův přináší zbožným odpuštění všech vin, bezbožní mají smůlu. Vyvázáním Boha z celé odpovědnosti za pozemské, golgotské události ztratí se jejich všeobecný, kosmický význam, o němž zpíval prorok Izajáš: "Vzhůru všichni, kdo žízníte, pojďte k vodám, i ten, kdo peníze nemá" (Iz 55,1). To je výborná zpráva, evangelium, která je tu pro všechny bez výjimky, z nichž bych se rád přihlásil jako první, nejpotřebnější.

Pro tu největší nespravedlnost, jakou je Kristův kříž, nelze nevidět a umlčet nespravedlnosti a utrpení, jichž jsou dějiny plné. V jistém směru se nemění: lidé si ubližují, utiskují se a zabíjejí, a Bůh, který je milosrdný, laskavý a spravedlivý, se na to dívá. Člověku, který v tohoto Boha věří, je z toho úzko, jeho víra plápolá pod poryvy nespravedlnosti, až ji někdy tak orvou, až mu z ní zůstane jen bolestná vzpomínka. Není možné chodit v tomto světě tak nespravedlivém a nepoložit si otázku, co tomu říká Bůh a nevolat jej k odpovědnosti.

V Bibli, ve Starém zákoně je kniha Jobova, která se tohoto problému poněkud dotýká. Job, těžce a nespravedlivě zkoušený, nakonec řekne, že způsob, jímž Bůh řídí a spravuje tento svět, je tajemství, o němž se maličkému člověku nesluší bádat, natož soudit způsob, jímž vládne světu. Problém sám, jak ospravedlnit Boha, si Job ještě nepoložil. Jeho kniha patří na okraj starozákonní moudrosti, není na výši setkání proroků s Bohem a jeho pravdou. Je chybou stavět ji do středu nebo ji vynášet jako nejcennější z celé Bible, jak to činí religionista T. Halík.

Patřím ke generaci (1914), která věškeru nedostatečnost společného života na zemi viděla jako přechodnou: zítra bude lépe. Přišly však první a druhá světová válka, pronásledování židů, koncentrační tábory a nakonec atomová zkáza Hirošimy. Jiní, u nichž doznával optimismus, mluvili o nespravedlnosti a utrpení jako důsledku nedokonalosti lidské přirozenosti s neopodstatněnou nadějí, že zítřek přinese cosi lepšího, a přitom tragicky přehlédli, že v lidské přirozenosti se pro zítřek nepřipravuje lepší krok, ale horší toho prvního, který oloupí sousedy a pak je zotročí - druhá světová válka je již na obzoru. Na scénu dějin vkročil omámený národ, který nebude ospravedlňovat Boha ani jej činit odpovědným, ale cynicky se prohlásí za uskutečňovatele Boží vůle, když si podrobí evropské národy a potom společně s jinými loupežníky celý svět. Jak by mohl přitom vidět něco tak neokázalého, jako je ustavičný boj mezi královstvím temnot a Božím královstvím. Mimo jejich zření je Kristus Pán a jeho církev, kteří každodenním bojem proti mocnostem zla a smrti ospravedlňují Boha z toho, že stvořil svět podobný bludišti a člověka tak nerozhodného, že svému svůdci ďáblu ochotně podává ruku k společnému podnikání. Zatím k dobré naději pro celý svět je tu církev Ježíše Krista, která jeho evangeliem zve k pokání a obrácení.

Na počátku všech dobrých věcí ve světě je Bůh, totiž Kristus, jeho život a jeho kříž. Svou smrtí na kříži odsoudil hřích, ale zároveň daroval odpuštění a nový život, aby už hřích a smrt nemohly neomezeně vládnout. Kristův kříž vyhlašuje pro všechny lidi možnost vyznat svou vinu a nadíti se vykoupení, to jest napravení všeho zlého, čím jsme zatížili sebe i svou zemi. Ten kříž ospravedlňuje Boha.

Těmito úvahami se vnořujeme do tajemství, jak Bůh řídí vše na zemi; nám se zdá, že svítá, ale ku příkladu nová nemoc, bolest a utrpení, které postihují nejen nás dospělé, ale děti, ne někde daleko, ale u nás v naší rodině, a je konec s naším srozuměním. Kdyby byl Bůh nedal člověku svobodu rozhodování a učinil jej loutkou ve svých rukou, místo nářku postižených by odevšad bylo slyšet hudbu a tanec. Bůh však raději zvolil cestu, po níž kdysi dávno šel Abraham obětovat svého syna.

Kristův kříž je ospravedlněním Boha a pro nás výzvou k trpělivosti a naději, která neklame a vzbuzuje chuť ke zpěvu a tanci.

Josef Veselý

Ještě k prohlášení synodní rady

Synodní rada vyjádřila znepokojení současnou společenskou situací svým Prohlášením (ET-KJ č. 14). Vítám toto prohlášení jako projev křesťanské odpovědnosti za svět, v němž žijeme, podobně jako je vítá Ilja Herold (ET-KJ č. 16). Abych se však mohl s Prohlášením plně ztotožnit, potřeboval bych je, také podobně jako Herold, doplnit a korigovat.

1. Prohlášení kritizuje reformy prosazované vládní koalicí jako sociálně necitlivé. Svou rétorikou se přitom – patrně bezděčně – blíží paušálnímu populistickému odmítání reforem, které slyšíme od levicové opozice. Prospělo by, kdybychom dovedli kritizovat konkrétní reformní zákony, jež tu necitlivost způsobují, a pokud možno naznačit, kde jinde bychom byli ochotni se uskromnit, protože další zadlužování země je pro naše křesťanské svědomí nesnesitelné. Pro hlasitý pokřik opozice proti „špatným reformám“, k němuž se rádi přidávají senzacechtiví, nedovzdělaní a většinou prodejní novináři, bychom neměli přeslechnout hlas objektivních politických analytiků, kteří reformní úsilí jako celek vysoce oceňují.

2. Zmínka o „podivných lidech, napojených na současnou zvolenou politickou reprezentaci“ je výstižná. Následuje však hned po kritice vládnoucí koalice, čímž vzniká dojem, že Prohlášení má na mysli zase právě tuto koalici. Tento dojem byl posílen tím, že v době, kdy Prohlášení vzniklo, byla pozornost veřejnosti shodou okolností soustředěna na mimořádně ničemného lobbistu, viditelně napojeného spíše na pravici než na levici. „Naštěstí“ máme dnes dobrou příležitost uvědomit si, že zvolenou politickou reprezentací jsou i čeští hejtmani.

3. Souhlasím s kritikou politických stran za to, že jim jde jen málo o politické ideje, spíše o moc a peníze. ALE: Ve všech demokratických stranách dosud probíhá úporný zápas mezi dareby a slušnými lidmi, a to na všech úrovních, počínaje základními organizacemi a konče nejvyššími patry politiky. Ten boj není prohraný! Například jedna ze stran si postavila do čela muže, jemuž přezdívají „pan Čistý“ (mimochodem: křesťana). Tomu se podařilo, přestože mu házeli klacky pod nohy mocní straničtí kolegové i „pátá kolona“ v podobě pochybného koaličního partnera, prosadit řadu užitečných zákonů. Za pomoci pražského primátora „vyšachoval“ alespoň jednu nebezpečnou partajní mafiánskou kliku. Ve spojení s bezúhonným ministrem vnitra a nejvyšším státním zástupcem zahájil opravdový boj proti korupci. A levicová politika – to je pro mě i náš věrný kazatel a filosof, profesor Erazim Kohák.

3. Synodní rada naším jménem dobře říká, že „cítíme vinu, že jsme svým mlčením lecčemus nedobrému dali příležitost vzniknout, a nabízíme ruku ke spolupráci těm, kteří to s touto společností myslí dobře“. Jen to nabídnutí ruky je poněkud neurčité. Co konkrétně může udělat ten, kdo po přečtení Prohlášení zatouží po spolupráci s námi, ale do kostela jaksi „netrefí“? Chtělo by to alespoň odkaz na nějakou adresu na webových stránkách ČCE, kde bychom zvali občany této země k dobrovolnické spolupráci na určitých aktivitách ku prospěchu společnosti, a to v konkrétních místech, kde naši členové nebo střediska Diakonie atd. takové aktivity konají.

A konečně k tomu vyznání viny, které synodní rada naším jménem deklaruje: Chybí mi výzva členům církve, aby se angažovali v úsilí o nápravu věcí veřejných, ať už ve stranách, v komunální politice či v některé z tisíců neziskových organiza<cí tvořících občanskou společnost. Možná by neškodilo ani zopakovat dávnou výzvu bývalého synodního seniora Pavla Smetany, abychom poctivě platili daně – i tehdy, když jsme tím svému okolí k smíchu.

Pavel Říčan
www.pavelrican.cz

Pane, Pane, copak jsme...

Jsou mi nápadní takoví křesťané, kteří se stále ohánějí jménem Pána Ježíše. Zaráží mne to. Nikdo mi nemůže vyčítat, že bych během svého 52letého křesťanství zapíral jméno Pána Ježíše. Obrátil jsem se k Pánu Ježíši službou židovského křesťana Ericha Weinmanna a když jsem v Düsseldorfu získal modlitebnu pro svobodný evangelikální sbor, pojmenoval jsem ho demonstrativně „Ježíšův dům“. Mezitím se mi však toto jméno stalo něčím víc než důvodem k oslavování; v první řadě je pro mne velice vážnou výzvou. Proto se mi vnucuje čím dál víc to slovo Pána Ježíše z Mt 7,21–23, které se až tak do obyčejných chval nehodí.

Pán Ježíš tady říká:

Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do nebeského království, ale ten, kdo koná vůli Otce mého v nebesích. Mnozí v onen den mi řeknou: Pane, Pane, copak jsme ve tvém jménu neprorokovali? Nevymítali jsme ve tvém jménu démony? Nedělali jsme ve tvém jménu mnoho zázraků? A tehdy jim jasně řeknu: Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mne vy, kdo činíte bezzákonnosti.“.

To je nejostřejší slovo v Nové smlouvě a pochází nadto přímo z úst Pána Ježíše. Není určené farizeům, ale učedníkům, tzn. nám. Rozsudek v den soudu nebude vynesen podle toho, jak často jsme užívali jméno „JEŽÍŠ“, ale podle toho, zda a jak jsme skutečně konali vůli nebeského Otce. Apoštol Jakub nás napomíná: „Pokud naše víra nevykazuje žádné skutky, je sama o sobě mrtvá.“ (2,17)

Nestačí, když se opásáme teologickou pracovní zástěrou, nýbrž musíme opravdu konat vůli nebeského Otce, jinak v den soudu nás Pán Ježíš neuzná jako své učedníky. Ale copak ti zde zmínění učedníci nekonali jeho vůli, když v jeho jménu prorokovali, vymítali démony a konali mnohé divy? Copak ty dary Ducha (1 K 12) nejsou nejvyšším cílem? Zřejmě nikoli! Protože nebeský Otec při nás hledá věrnost Zákonu, jinak nám bude Pán Ježíš nucen říci: „Pryč ode mne, vy činitelé bezzákonnosti!“

Co to však je, ta „bezzákonnost“? Slovo pro tento pojem použité v Novém zákoně je amonia, v hebrejštině zní „hefkerut – absence Tóry“, což přeloženo znamená tolik jako „jednáte, jako by neexistovala Tóra“. Avšak mnozí křesťané si myslí, že Pán Ježíš nás vykoupil od Zákona a nahradil Tóru duchovními dary. To ne! Kristus nás vykoupil od hříchu. Proto zde odsuzuje tu bezzákonnost. Duchovní dary do Církve patří, nesmí nás však svést k bezzákonnosti. V den soudu nebudeme souzeni podle duchovních darů, ale podle toho, do jaké míry jsme dbali na Boží zákon.

Jistě, Tóra nikoho nespasí, ale dbaní na Tóru je důkazem našeho vykoupení. Před obrácením jsme vzdychali a úpěli pod břemenem Božího zákona, pro vykoupené Boží děti je rozkoší činit Boží vůli z celého srdce, ze vší duše a ze vší síly. Činitelé jsme tak jako tak: Buď jsme „činitelé Božího zákona“, nebo „činitelé bezzákonnosti“ a uslyšíme nakonec z úst Pána Ježíše (!): „Pryč ode mne!“

Ludwig Schneider
Překlad L. Hallerová z „Izrael dnes“, květen 2011, str.16

K obnově mariánského sloupu

Otevřený dopis primátorovi hl. města Prahy MUDr. Bohuslavu Svobodovi s výhradami ke znovuzřízení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze

Vážený pane primátore,
obracíme se na Vás jako vedoucí organizace, která spolupracuje s tisíci českých křesťanů z většiny u nás působících církví. Ve Vaší osobě jsme uvítali muže, který začal usilovat o větší transparentnost rozhodování na magistrátu a jejž postoj veřejnosti opravdu zajímá. Byli jsme však zneklidněni, když jsme se z médií dověděli, že nedávno došlo ke schválení obnovy mariánského sloupu na pražském Staroměstském náměstí. Je možné dojít k tak závažnému rozhodnutí, aniž by proběhla společenská diskuse a aniž by byla vypsána veřejná soutěž?
K veřejné diskusi o obnově mariánského sloupu navíc už došlo – v 1. polovině 90. let. Její výsledek? Procházíme svůj archiv novinových výstřižků a článků v časopisech, a je zřejmé, že obnova mariánského sloupu společenskou podporu tehdy nezískala. Co se od té doby mohlo změnit, že za zavřenými dveřmi došlo k rozhodnutí, že sloup bude obnoven?
Diskuse o obnově památky proběhla kromě toho již v letech nedlouho po zničení sloupu (sloup byl stržen 3. 11. 1918). Odborníci, historikové umění, dějepisci i památkáři došli tehdy k jednoznačnému závěru: Sloup se obnovovat nemá. Citujeme aspoň dva z tehdejších hlasů:
"Zbylo-li z bývalých soch jen otlučené torso a umělec by musel k tomu torsu na ošemetném základě fotografie jednostranné komponovati doplňky podstatné a fantasovati, pak by to, co se vylíhlo, vůbec nebyla kopie, byl by to nerůdný zmetek dvou tatíků, bylo by to falsum."
(Zikmund Winter, historik a spisovatel)
"Případ, kde dvě stě let stará soustoší mají být nahrazena kopiemi, dá se historicky vysvětliti, ale nedá se omluviti, poněvadž je v naší době anachronismem."
(Vincenc Kramář, historik umění)
K velmi podobným závěrům dospěl po osmdesáti letech i odborník současný, historik Lubomír Sršeň (Zprávy památkové péče 1999, str. 233–240).
Námitky proti dostavbě sloupu lze rozdělit do několika oblastí.

A. Odborné námitky památkářské
1. Dr. L. Sršeň uvádí čtyři možnosti pojetí obnovení sloupu, ale Společnost pro obnovu mariánského sloupu v Praze prosazuje jen jedinou z těchto variant (z odborného hlediska nevhodnou) a není ochotna naslouchat argumentům ani se účastnit diskuse.
2. Mariánský sloup nemůže dnes obnovit kompoziční vyváženost prostoru náměstí. Uvažovat o umístění drobného architektonického doplňku dříve, než dojde k vyřešení otázky dostavby radnice na místě za války zbořené západní fronty náměstí, je nelogické a nestandardní.
3. Vzhledem k fragmentární dochovanosti zbytků nemůže jít o obnovu památky, nýbrž pouze o její volnou rekonstrukci.

B. Hledisko společenské
4. Sloup vznikl jako napodobenina o 12 let staršího mariánského sloupu v Mnichově, který měl oslavit vítězství římskokatolických spojenců na Bílé hoře roku 1620. Nade všechnu pochybnost byl i pražský sloup postaven na oslavu vítězství protireformace, o čemž svědčí historie (měl zviditelnit vítězství nad Švédy), ale i neobvyklá čtyři spodní sousoší andělů potírajících ďábly a draky (symboly protestantského "tmářství"). Proto by bylo jeho zřízení necitlivé nejen k protestantsky orientované části veřejnosti, ale i k nenáboženským Pražanům, kteří naši národní minulost chápou jinak než dávní tvůrci či novodobí obnovovatelé sloupu. Protireformace byla v českých dějinách jednoznačně obdobím totality a obnova sloupu s původním ideovým nábojem, který je v jeho pojetí jasně čitelný, by do jisté míry připomínala obnovu zrušených památníků z jiných totalitních období.

C. Hledisko náboženské
5. Přestože z odborného hlediska nelze mluvit o obnově památky, lze o její obnově mluvit v duchovním smyslu. Společnost pro obnovu mariánského sloupu tuto obnovu pojímá především ve smyslu duchovním, s velmi silným důrazem na návrat českého národa k uctívání Panny Marie. Svou teologií je tato společnost v rámci Římskokatolické církve u nás marginální a extrémní. Jak vyplývá z materiálů společnosti, je tato teologická vyhrocenost hlavním motivem úsilí po obnově sloupu. To je podle nás také důvod, proč protagonisté společnosti nejsou otevřeni pro rozhovor, odmítají odborné argumenty a prosazují svůj jednostranný pohled.

Vážený pane primátore, prosíme Vás, abyste nepodléhal tlaku, že je kopie památky v ceně několika milionů už hotová. Žádáme Vás, abyste zastavil ukvapené kroky k obnově mariánského sloupu. Požadujeme, aby otázka rekonstrukce sloupu nebyla řešena dříve, než dojde k celkovému vyřešení narušeného prostoru Staroměstského náměstí. Nezklamte naděje Pražanů na změnu politického stylu na pražském magistrátu. Pokud se o dořešení prostoru Staroměstského náměstí bude v budoucnu jednat, neměl by zde být postaven výsledek pokusu o rekonstrukci sloupu, který je shodou okolností zdarma k disposici, ale měla by být vypsána veřejná soutěž, ve které by dostaly prostor i jiné přístupy a pojetí jak architektury, tak dějin. Jedinečné pražské Staroměstské náměstí si to určitě zaslouží.
Přejeme Vám pokoj a moudrost pro Vaši tak významnou a náročnou práci.

Ing. Lubomír Ondráček,
předseda KMS, kazatel
Křesťanského společenství Praha
Ing. Petr Šimmer,
místopředseda KMS, kazatel
Církve bratrské Litvínov
Jaroslav Šelong,
člen Užšího výboru KMS, kazatel
Apoštolské církve Český Těšín
Jakub Limr, DiS.,
člen Užšího výboru KMS, kazatel
Křesťanského společenství
Hradec Králové
Mgr. Petr Horáček,
člen Užšího výboru KMS, ředitel
Nadace Mezinárodní potřeby
Ing. arch. Tomáš Dittrich,
tiskový mluvčí KMS
V Praze 28. května 2012

Občanské sdružení Náhradní rodiny Ústeckého kraje nabízí

Rodina je základním článkem společnosti, ve které se formuje osobnost člověka. Ve fungující rodině se uskutečňují základní výchovné a sociální funkce. V poslední době se stále více hovoří o rodinách náhradních, to jsou ty, které se rozhodly přijmout cizí dítě za své a poskytnout mu nový domov. Rodinné prostředí je pro dítě příznivější než ústavní výchova. Občanské sdružení Náhradní rodiny Ústeckého kraje tyto rodiny sdružuje a pomáhá jim.
Sdružení se zaměřuje především na setkávání a výměnu zkušeností mezi náhradními rodiči. Pěstouni nebo osvojitelé tak mají možnost společně trávit volný čas a vzájemně si radit, jak zvládnout složité situace při výchově dětí. Jeden z klubů náhradních rodin úspěšně funguje již druhým rokem na Lounsku a další se právě zakládá na Žatecku. Členové klubu mají možnost nejen se setkávat, ale také využívat nabídku terapií pro děti, psychologické a sociální poradenství, půjčovat si literaturu týkající se náhradní rodinné péče, čerpat slevy a získávat dary od sponzorů. Připravují se i vzdělávací semináře.
Případní zájemci o náhradní rodičovství mohou využít i poradenství, které novým zájemcům sdružení poskytuje po předchozím telefonickém objednání na čísle 608627195, a to buď v Lounech, každý pátek 15.30-17.30 hodin, kancelář evangelického kostela, ul. Českých bratří 1510, nebo na Peruci, ul. V Edenu 258 (kancelář Husova sboru). Na Žatecku je možné využít poradenství spolupracující organizace Občanské poradny Handicap Žatec, Náměstí svobody č.p. 150 (vchod z ulice Jiráskova). Poradny samozřejmě nabízí své služby i stávajícím pěstounům a osvojitelům, a to zdarma.
Ředitelka sdružení, kvalifikovaná sociální pracovnice Bc. Alena Krausová, která má i osobní zkušenosti s náhradní rodinnou péčí, říká: „Naším cílem je podporovat náhradní rodiny tak, aby v nich vyrůstaly šťastné a spokojené děti, které neměly to štěstí zůstat se svými biologickými rodiči a musí se mnohdy těžce vyrovnávat se svým osudem. Proto nabízíme nejen program pro volný čas, ale i terapie a poradenství. Zájemcům může poradit sociální pracovnice, psycholog, pedagog a duchovní. Snažíme se, aby péče o rodinu byla komplexní." Dodáváme, že do klubu se mohou přihlásit nejen stávající náhradní rodiče, ale i noví zájemci o adopci nebo pěstounskou péči.
Na činnost sdružení finančně přispívá Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky v rámci podpory rodiny. Bližší informace lze získat na webu www.monteko.cz/nruk nebo dotazem na e-mail monteko@wo.cz.

Svět bez křesťanských ctností

Skutečná teologie je vždy naprosto relevantní pro současný svět. Ač to tak většině lidí vůbec nepřipadá, to, co každodenně prožíváme, lze těžko uceleně pochopit bez Božího zjevení.
Můžeme vyjít třeba od posledního vývoje v ekonomice. Jaké jevy můžeme těžko přehlédnout? Je to růst ceny zlata (ve skutečnosti pokles ceny peněz), obavy z dalšího celosvětového propadu ekonomiky, pokles burzovních indexů a rovněž pokles indexů měřících očekávání budoucího vývoje.
Nemuseli to být teologové, byli to samotní ekonomové, kteří začali hovořit o „ztrátě naděje".
Domnívám se, že je to přesné pojmenování. Technologický postup se nezastavil. Továrny nebyly zbořeny. Zemědělci nepřestali pěstovat své plodiny. Koneckonců, ani těch bank nepadlo příliš mnoho, alespoň zatím ne. Jenže přes to všechno ztrácíme naději.
Naděje je jedna ze tří hlavních křesťanských ctností. Křesťanské církve se v ledasčem neshodnou; v tomto však ano. Staří Čeští bratři označovali víru, naději a lásku za jediné tři věci, které jsou opravdu podstatné. Vše ostatní, dokonce i církev nebo Boží Slovo, které měli ve veliké úctě, označovali za věci služebné nebo nahodilé. Přes všechny rozdíly se v tom příliš nelišili od teologů jiných směrů.
Člověk dokonce ani nemusí být křesťan, aby uznal, že bez víry, naděje a lásky se žije těžko.
Jenže západní civilizace během dvacátého století víru opustila. Ztratila se víra v transcendentního Boha. Ztráta důvěry mezi lidmi na sebe nedala dlouho čekat. Víra a důvěra k sobě mají velice blízko – ostatně stejně jako víra a věrnost. Jelikož se vytratila věrnost v rodinách, vyrůstají generace bez víry.
Člověk se pokusil realizovat lásku bez Boha. Vznikl „sociální stát". Sociální stát se postará o naše děti, naše umírající, naše přestárlé, aby nás to nemuselo moc stát, abychom se nemuseli příliš citově (nebo dokonce finančně) angažovat. Jako evangelický vikář jsem v osmdesátých letech často navštěvoval domovy důchodců a léčebny dlouhodobě nemocných. Ano, lidská bída byla uklizena z očí. Lidskost sama sklopila oči a odešla rovněž. Zbylo pár nervózních a přepracovaných zdravotních sester.
Jak mizela víra, tak mizí i láska. Sociální solidarity je mezi lidmi stále méně. Nůžky mezi bohatými a chudými se stále více rozevírají. Ne že by naši chudí měli hlad. Ale všichni cítíme, že něco není v pořádku, když někdo bere deset tisíc a jiný čtvrt milionu, ačkoli se rozhodně pětadvacetkrát víc nenadře. A většinou ani nic nového nevymyslí – pouze pronikl mezi kastu vyvolených, kteří si navzájem dopomáhají ke korytům. Naše země je unikátní: Na jedné straně jsou zde sociální rozdíly nejmenší z celé Evropy, na druhé straně jsme snad jedinou zemí, kde s výší příjmů od určité hodnoty klesá daňová zátěž (pokud nazveme daněmi i sociální a zdravotní odvody, které ve skutečnosti daněmi jsou).
Láska bere ohled na druhé a nemyslí sama na sebe. Tam, kde se láska vytratí, vidíme prostě to, co je u nás. Stačí se rozhlédnout.
Nu, a nyní nastal čas, kdy se zvedá a odchází i naděje. Podnikatelé hledí do budoucnosti s obavami – naděje je vzácná. S ještě většími obavami hledí do budoucnosti ti, kdo jsou na podnikatelích závislí. Skoro se chce říci, že cena zlata je nepřímo úměrná síle naděje.
Boha můžeme popírat, ale nemůžeme ho zničit. A protože víra, naděje i láska pramení z něho, pak vlastně pořád ještě máme… naději. Jen ji potřebujeme hledat. Bůh sám říká, že kdo hledá, najde. Tam, kde nacházíte naději, můžete očekávat i víru a lásku. Nejsou od sebe nikdy daleko. Vlastně vyvěrají z jednoho pramene.
Bez Boha můžete očekávat jen více téhož. Tedy více nevěry (i té mezi lidmi), více lhostejnosti a více beznaděje.
Možná už je načase začít se vracet.

Dan Drápal

Emilie Veverková prošla svým stým rokem

Žije v Liberci ve svém domě v Hanychově pod pěkným a pozoruhodným Ještědem a žije v evangelickém sboru na Masarykově ulici. Ve středu 30. května vděčně prožila své sté narozeniny a přicházelo mnoho gratulantů z města a z organizací. V Klubu seniorů evangelického sboru, jehož se pravidelně účastní, jsme si v úterý připomněli její statečný život, jejího manžela a rodinu. Josef Veverka, narozený v roce 1903, doktor přírodních věd, byl sociální demokrat, poslanec a novinář, byl redaktorem týdeníku Ještědský obzor, ale také v rozhlase v Praze. Tam ho kvůli letákům v roce 1940 zatklo gestapo, byl vězněn dva roky, propuštěn a v roce 1944 znovu uvězněn. Po válce odmítal sloučení sociální demokracie s komunistickou stranou, vydával v Liberci deník Stráž severu, za komunismu byl od roku 1949 opakovaně zatýkán, v roce 1950 odsouzen na 12 let, v roce 1954 na doživotí, po odvolání na 21 let. Byl vězněn do roku 1964. „Strávil sedmnáct let svého života ve věznicích. Prošel třiceti třemi věznicemi a koncetračními tábory, a přesto odmítl podat si ke konci svého věznění žádost o milost, i když k tomu byl svými věznitelí vybízen," píše Emilie Veverková ve své knížce Znovu bych mu ruku podala (2004,2009). Zemřel v roce 1971.

Syn Vašíček zemřel ve třech letech a k tomu sestra Veverková řekla „To nepřebolí." Za války se narodila Světla; ona i další dcery - dvojčata Emilie a Ludmila, byly komunistickým režimem odstrkovány a až později mohly studovat střední školu. Po válce se narodil Zdeněk, pracoval v dolech, pak studoval, v listopadu 1968 odešel do Kanady. Narodila se vnoučata a pravnoučata.

Sestra Veverková je ženou hluboké víry v Boha a odtud čerpala sílu pro těžké doby a pro unesení všech starostí. Byla učitelkou na několika školách, solidárně s manželem procházela těžkými dobami, nesla jeho pronásledování a věznění, pečovala o děti. Pravidelně se účastní bohoslužeb, setkání Klubu seniorů a donedávna také biblických hodin, tam si vždy jako první otevřela Bibli s velkým tiskem a čekala na výklad. Není při ní žádná hořkost a žádné výčitky, naopak působí podivuhodným niterným pokojem a také se ráda rozesměje. Její pravdivost je prostě ryzí. Stále je čilá ve svém myšlení a plná zájmu o kázání, programy, o církev, kulturu a politiku. Všichni ji mají rádi a pro všechny lidi nižšího věku je opravdu dobrým příkladem.

V neděli 3. června při bohoslužbách a po nich při pohoštění jsme prožili se sestrou Veverkovou krásné chvíle. Mezi proslovy a pozdravy zazněl také úryvek z její knížky o tom, jak v době, kdy rodina bez uvězněného manžela a táty žila v Nymburce, se Emilie Veverková odvážila sama jít na bohoslužby do evangelického kostela, jak byla pěkně přijata a jak začala chodit na biblické hodiny, protože toužila slyšet slova evangelia a jejich výklad. Proslovy vyjadřovaly vděčnost za sestru Veverkovou, vzpomínky na zápasy jejího manžela a na život jejich rodiny. Sestra Veverková promluvila zase o své vděčnosti za Boží sílu, která ji vedla v těžkých situacích, za přátelství, za společenství. Setkání bylo zarámováno zpěvem malého pěveckého sboru, písní F. Schuberta Kam obrátit se mohu a staroslověnským Otčenáš N. Kedrova. Díky Bohu za tuto ženu statečnou.

Jan Čapek

Farář Josef Průša devadesátiletý

Svých devadesátých narozenin se dožívá v Domě důstojného stáří v Brně – Maloměřicích, který vybudovala Církev československá husitská. Bratr farář byl dlouhou dobu duševně a tělesně v dobré kondici, což nyní, žel, není tak už úplně pravda. Je na pokoji s emeritním brněnským biskupem CČSH Karlem Pudichem. Dříve by měli o čem a s chutí debatovat, dnes už je to jiné. Když církev stavěla tento domov, přispěly i německé církve, a tak se v tamní kapli konají jedenkrát v měsíci pro všechny také evangelické bohoslužby, které po několik roků konal velmi rád náš jubilant. Zde také pokřtil svá pravnoučata od vnučky Michaely. Bratr farář má ještě druhou vnučku Nikol, která jej vedle dcery Myry i s manželem a dalšími pravnoučaty ráda navštěvuje. Měl radost i z návštěv seniora Jiřího Grubera a farářky Jarmily Řezníčkové z Heršpic. My ostatní jej také rádi občas navštívíme, chtěli bychom jej potěšit a povzbudit ve stáří, ale nevíme, zda se nám to aspoň trošku daří. To je podzim života bratra faráře.

Narodil se 10. června 1922 v Udeřících u Moravského Krumlova nedaleko Myslibořic, kde má také ČCE v zámku středisko pro staré a všelijak postižené. Zde byl bratr Průša nějaký čas, ale srdce jej táhlo spíš do Brna, kde má své nejbližší.

Maturoval za války v roce 1943 na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Vysoké školy byly zavřeny, a tak nastoupil jako prozatímní diakon (student bohosloví) do sboru v Třebenicích, kde byl až do 30. června 1945. Pak pokračoval ve studiu na tehdejší Husově bohoslovecké fakultě v Praze, v roce 1947 následovala v Brně ordinace, krátký čas působil jako vikář ČCE na Horním sboru na Vsetíně. Od května 1948 sloužil jako vikář a později farář ve Džbánově. Zde založil rodinu, oženil se s dcerou faráře v Brně – Židenicích, Dášou Vencovou, zde se jim narodila jediná dcera Myra. Odtud musel odejít, stejně jako z dalšího působiště v Rovečném (1955-1960), na zásah církevních tajemníků, což se často pracovitým kazatelům stávalo. Myslím si, že právě k tomuto sboru velmi přilnul, ale přesto putoval dál do Heršpic u Slavkova, kde sloužil víc jak 25 roků (1960-1986). Zde zažil úmrtí první manželky; po čase se znovu oženil také s Dášou, učitelkou hudby, která mu byla oporou téměř dvě desítky let. Zemřela na přelomu tisíciletí, když už byl v důchodu. Žil v zakoupeném domku ve Slavkově a vypomáhal kazatelsky v dambořickém sboru v Násedlovicích a i jinde.

Ještě si připomeňme jeho dlouholeté předsednictví v Jeronymově jednotě Brněnského seniorátu ČCE. Už jako důchodce sloužíval kázáními v rozhlasové stanici TWR a Proglas.

Jako evangelický farář se snažil zvěstovat reformační pojetí víry bez sklonů k fundamentalismu i teologickému liberalismu. Ze státní správy přicházely různé nabídky k všelijaké spolupráci, sám odolal, stejně jako mnozí další.

V roce 2010 umožnila vnučka Michaela vydat Brněnské tiskové misii sbírku čtyřiceti kázání dědečka Josefa Průši, podle počtu odsloužených let v církvi, s názvem Dobrý strom nese dobré ovoce. Výtěžek připadl Domu důstojného stáří v Brně – Maloměřicích.

Vedle upřímného přání k devadesátinám chci v závěru ještě citovat konec jednoho z kázání bratra faráře na text Fp 4,5: „Připomeňme si, že i my všichni očekáváme mírnost našeho Pána a Spasitele v posuzování našeho života od kolébky až ke hrobu. Pán Ježíš je blízko! Amen."

Jiří Novák

V Jeruzalémě našli prý nejstarší doklad biblického Betléma

Starověkou hliněnou pečeť s nápisem Betlém odkryli archeologové v Jeruzalémě. Asi 2700 let starý předmět je prý dosud nejstarším artefaktem, na kterém je biblické město zmíněno, a podle odborníků citovaných agenturou Reuters dokládá, že existovalo dávno předtím, než proslulo jako tradiční místo narození Ježíše Krista.

"První starověký předmět, který představuje jasný důkaz existence města Betlém zmiňovaného v Bibli, byl nedávno objeven v Jeruzalémě," uvedl podle AFP izraelský památkový úřad.

Podle šéfa oddělení vykopávek Eliho Šukrona je to poprvé, kdy se jméno města objevilo na předmětu z této doby. Název Betlém je na pečeti o průměru asi 1,5 centimetru vyveden starověkým písmem používaným pro zápis hebrejštiny v období existence prvního židovského chrámu (asi 1006-586 před naším letopočtem).

Podle agentury DPA se na třech řádcích na pečeti nachází slova "v sedmém", "Betlém" a "pro krále".

Údajně šlo o zásilku, kterou v sedmém roce své vlády poslal nějaký betlémský král do Jeruzaléma. Jméno panovníka ale zatím jasné není.

Betlém je poprvé zmíněn v první knize biblického Starého zákona Genesis jako místo, kde byla pohřbena Ráchel, manželka jednoho z praotců izraelského národa Jákoba.

Nový zákon lokalizoval Betlém coby údajné rodiště Ježíše Krista na jih od Jeruzaléma do oblasti dnešního Předjordánska.

podle ČTK

Inzerce

Prodám na krásném místě u Č. Budějovic RD se zahradou, podm. platba v hotovosti, tel. 724 987 734.
č. 4

Sháním jakékoliv noty s nápisem "pro harmonium". Tel. 728 950 055
č. 5

Pozvánky

SPOLEK PŘÁTEL RŮŽOVÉHO PALOUČKU V ÚJEZDCI U LITOMYŠLE

POŘÁDÁ TRADIČNÍ SLAVNOST

Na Růžovém paloučku

V NEDĚLI 1. ČERVENCE 2012 OD 14 HODIN

Slavnostní projevy:

Miroslava NĚMCOVÁ,
předsedkyně Parlamentu ČR,

Jana ŠILEROVÁ,
olomoucká biskupka
Církve československé husitské,

Mistr Olbram ZOUBEK,
přední český sochař

V kulturním programu vystoupí:
Mistr Alfred STREJČEK z Prahy,
pěvecký sbor VLASTIMIL z Litomyšle,
v závěru vystoupí hudební soubor MUSICA BOHEMICA z Prahy.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Královéhradecký

Českobratrská církev evangelická

Broumov – Ne 8.15 h
Kladská 85, a f. Michal Kitta

Černilov – Ne 9 h
Černilov č. 139, a f. Štěpán Brodský

Dvůr Králové nad Labem – Ne 8.30 h
nám. Odboje 1128, f. Aleš Mostecký

Hořice v Podkrkonoší – Ne 10 h
Husova 870, a f. Aleš Mostecký

Hradec Králové – Ne 9 h
Nezvalova 1/529, f. Štěpán Brodský

Hronov – Ne 10,15 h
Českých bratří 181, f. Michal Kitta

Jičín – Ne 9,30 h
Konecchlumská 289, a f. Tomáš Molnár

Klášter nad Dědinou – Ne 9 h
Klášter nad Dědinou č. 22, p. České Meziříčí, f. Jonatan Hudec

Kostelec nad Orlicí – Ne 9.45 h
Štefánikova 753, f. Miloslava Hofmanová, f. David Najbrt

Letohrad – Ne 9 h
Petříkov 201, f. Jiřina Kačenová

Náchod – Šonov – Ne a c d e 9 h
Purkyňova 535 Náchod, f. Marek Bárta

Nový Bydžov – Ne 9 h
U památníku 1156, f. Jaroslav Kučera

Semonice – Ne 9 h
Semonice č. 57, p. Jaroměř 1, f. Radim Žárský

Trutnov – Ne 10 h
Úpická 163, f. Tomáš Molnár

Třebechovice pod Orebem – Ne 9 h
Masarykovo nám. 19, f. Filip Čapek

Vrchlabí – Ne 9 h
Českých bratří 112, f. Petr Chlápek

Církev bratrská

Česká Třebová – Ne 9.30 h
Tykačova 1183, k. Tomáš Pospíchal

Hradec Králové – Ne 10 h
V Kopečku 89, k. Martin Legát

Chrudim – Ne 9 h
Filištínská 27, k. Petr Jelínek

Litomyšl – Ne 10 h
Moravská 1222, k. Daniel Smetana

Pardubice – Ne 9 h
Lonkova 512 – Archa, k. Samuel Jindra

Vysoké Mýto – Ne 10,30 h
kostel ČCE, Javornického 49, k. Přemysl Pýter

Bratrská jednota baptistů

Broumov – Ne 10 h
Lidická 230, k. David Hýsek

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20/2012

27. června 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
18. července 2012

Z obsahu

* *Stáří není problém*
* *Skutečná pomoc*
* *Zvláštní příloha*
  100 let skautingu v Čechách

Poselství ke 4. neděli po sv. Trojici

Chceš-li milovat život

1. Petrova 3,8-15a

Čteme tento úžasný text a je nám při tom z něho smutno. Smutno, protože známe situaci v naší církvi, ve svých sborech i rodinách, ovšem též bídu vlastních životů. Jak často místo soucitu, porozumění a milosrdenství zde všude nacházíme tvrdost, nepochopení, odsouzení. Zlé je potřeba oplatit stejnou mincí, případnou urážku zpražit něčím obdobně zraňujícím. Jistě, jsme všichni bratři a sestry, ale máme přece též vlastní hrdost i důstojnost, a toto si k nám zkrátka nikdo dovolovat nebude!
A tak místo vzájemného žehnání jsou při díle lstivá slova, pomluvy, zlehčování, jež spolehlivě zabíjejí pokoj, diskrétnost, přátelství, ochotu se navzájem sdílet. Jenom hlupák by v takovéto situaci o sobě říkal něco důvěrného, přiznal vlastní slabost či selhání.
Je z tohoto přítomného marasmu vůbec nějaká cesta ven? Obecně zaručený recept zajisté neexistuje. Nezbývá tudíž nic jiného, než abychom začali každý sám u sebe spolu s vědomím, že naše žití je neustále otevřené před Bohem a zakoušíme je před Jeho tváří. A na nás samotných zůstává, abychom Svatého posvěcovali ve svých srdcích. Rozhodli se horlit pro pokoj a dobro, i když to bude tu a tam pro nás nepříjemné a chvílemi to zabolí. Chceme-li však milovat život a vidět dobré dny, nemáme před sebou jinou cestu. Vždyť pouze láska vítězí nad strachem.

Jiří Malý,
farář ČCE, Vizovice

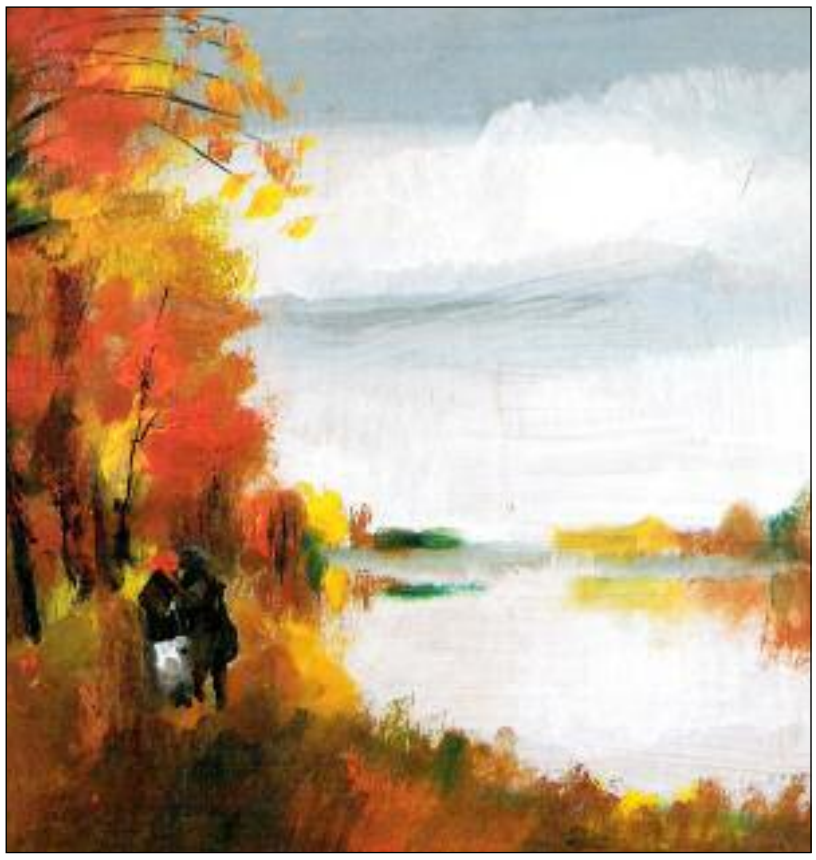

Ladislav Leitgeb: Řeka

Poslušný rebel

Vážení přítomní, bratři a sestry! Každý národ potřebuje vzory. A nejen každý národ. I každé společenské uskupení se touží profilovat podle nějaké jasně zařaditelné postavy. Pravicoví radikálové konspirativně obdivují Adolfa Hitlera, levičáci nedají dopustit na Lenina, ikonou anarchistů je Che Guevara a teenageři se tetelí vzrušením při poslechu hudebních klipů Khalify či Shakiry. Člověk, který svými projevy či dokonce svým životem zosobnil nějakou myšlenku, nějaký životní styl, je nesmírně cenným symbolem. Vyjadřuje totiž dovnitř i navenek stručným a srozumitelným způsobem, o čem by teoretikové popsali stovky stránek, které by málo lidí četlo a z toho mála by jim ještě většina nerozuměla.
Jan Hus je takovým symbolem. Staletími prověřeným a v nejtěžších dobách národa osvědčeným. Jeho jméno znělo, když se husitská vojska bránila křižákům na Vítkově, když je hnala od Domažlic, když čeští a moravští stavové krváceli na Bílé hoře, když byli jejich vůdci popravováni na Staroměstském náměstí. Husovo jméno si v době protireformace šeptali tajní evangelíci. Na nedalekém Kalichu se dělo hlasitěji nežli bylo běžné. Husovo jméno bylo provoláváno při vzniku Československé republiky, zdobilo standarty legií i prapory našich jednotek za druhé světové války… Dost důvodů pro to, aby poslanci parlamentu rozhodli, že den Husovy mučednické smrti – 6. červenec – bude státním svátkem České republiky.
Co je na Husovi tak podmanivého? Určitě je to jeho věrnost poznané pravdě. Věrnost, která se neomezuje pouze na nějaký privátní prostor, ale nekapituluje ani před bohorovnou mocí instituce. Hus stojí za svým přesvědčením, i když uznávané kapacity, renomovaní odborníci a mocní tohoto světa zastávají jiný názor. Hus se nezdráhá za své přesvědčení trpět. Když je postaven před alternativu vybrat si mezi lží a sankcí, rozhodne se pro to druhé. Toto jeho počínání činí z Husových následovníků noční můru všech totalitních režimů. Každý jedinec, kterého nelze koupit a donutit přitakat ke lži výhrůžkami či násilím, je pro totalitu bytostně nebezpečný. Takového člověka nezbývá než demonstrativně zlomit nebo násilně odstranit. Když se delegátům Kostnického koncilu nepodařilo Husa přimět k odvolání, rozhodli se pro to druhé - pro jeho fyzickou likvidaci.
Dnes máme často dojem, že je naše země plná Janů Husů. I ten poslední hospodský povaleč všechno ví, všechno zná, všemu rozumí a žádnou autoritu neuznává. Ještě před pětadvaceti lety bylo lidí, kteří měli odvahu vymezit se vůči většině, jako šafránu. Souvisí to bezesporu s tím, že tehdy se za nekonvenční názory draze platilo. Ve společnosti, v níž žijeme dnes, se mohou beze všeho pouštět do světa i žvásty. Často se dokonce zdá, že čím větší hloupost, tím většímu se těší mediálnímu zájmu. Plytkost, provokace a extravagance jsou prostě v demokracii v módě. Každý může bořit, mlžit, překrucovat pravdu a nemusí se ničeho bát. Nanejvýš sám sebe znemožní. V Husově době byly neschválené názory herezí. A hereze se trestala smrtí.
Toto si je třeba uvědomit, když dnes Husa házíme do jednoho pytle s notorickými rozvraceči. Husa nejistila a jeho názory nepropagovala úderka senzacechtivých novinářů. Husova kritika praxe středověké církve odpovídala kritice vedoucí

Dokončení na str. 2

Aktualita

Metropolita Filaret umravňoval fanoušky

Rozhořčení ve vedení ukrajinské pravoslavné církve vyvolalo při fotbalovém klání na mistrovství Evropy fandění příznivců vlastní reprezentace. Metropolita Filaret odsoudil, že zemi ovládla „fotbalová psychóza, která připravila obyvatelstvo o rozum“. Oslovil je následovně: „Jen se podívejte do tváří těch lidí. To už přece nejsou lidé, jsou spíše podobni opicím. Jsou vyvedeni z rovnováhy a upadají do hříchu. Ztrácí-li člověk vládu sám nad sebou, ovládá jeho duši hřích.“ Církevního hodnostáře údajně však fotbal nezajímá.

-dleln

Petr Kukal

Hrob protestanta

Pod způsobou chleba
pod způsobou vína…
Popel dávných sporů leží na dně Rýna.
Poklidně dnes každý vyznáváme svou
rozdrobenou víru, na prach semletou…

Zaostřeno na blízko

2. zasedání 33. synodu ČCE

Ve dnech 7. června až 10. června 2012 zasedal v Praze 33. synod ČCE. Synod začal ve čtvrtek večer bohoslužbami s večeří Páně za účasti ekumenických hostů a veřejnosti. Na pořadu bohoslužeb se podíleli členové předsednictva a kazatelem byl předseda synodu, bratr farář Jiří Gruber z Brna. Ten kázal na Sk 27, 33-37 a připomněl Pavlovu střízlivost v rozhodování na lodi, na které plul jako vězeň do Říma a zdůraznil, že podobně jako Pavel můžeme lidem okolo nás pomoci k záchraně. Je to úkol církve v tomto světě.
V rámci bohoslužeb synod pozdravili ekumeničtí hosté. Z Wormsu přijel Ulrich Oelschlager, předseda synodu Evangelické církve v Hesensku-Nasavsku a zemská kurátorka Evangelické církve v Rakousku Gerhild Herrgesell překvapila asi nejen mne informací, že Evangelická církev v Rakousku má 350 tisíc členů.

Pozvání přijala i ministryně kultury ČR Alena Hanáková. Zaujalo mě a potěšilo, že si paní ministryně vzala zpěvník, posadila se do lavice a pak se účastnila i večeře Páně. Nepamatuji, že by se kdy nejvyšší představitel ministerstva takto připojil k evangelickým bohoslužbám na začátku synodu.
V pátek ráno synod pokračoval svým jednáním v refektáři Emauzského kláštera. Ve starobylé prostoře, do které se synod pohodlně vejde i s notebooky synodálů. Rovněž polstrované židle jsou příjemnější než strohé lavice jinak krásného vinohradského kostela.
Nebudu vás, milí čtenáři, unavovat výčtem technických a obligatorních povinností, výčtem tisků a návrhů, které musí synod pro-

Dokončení na str. 2

Statečný kardinál

Kardinál Miloslav Vlk obdržel k 80. narozeninám let balonem nad hradem Karlštejnem. Let se uskutečnil v úterý 29. května k večeru. Oceněna byla i v médiích odvaha pana kardinála. Měl se vyjádřit, že „bude blíž nebi“. Letu přihlížel i starosta Karlštejna Petr Rampas. Podle Příbramského deníku přiznal, že by sám nikdy balonem neletěl, a že je kardinál odvážný člověk. Než balón vzlétl, kardinál mu požehnal. Potom všichni nastoupili do koše, který se vznesl. Miloslav Vlk mohl nádhernou krajinu v okolí Karlštejna sledovat z výšky 150 metrů. A podle jeho slov to byla nádhera. Když se balon blížil dvacetikilometrovou rychlostí k brdským lesům a míjel Mníšek pod Brdy, zavzpomínal na chvíle, které v této krajině prožil. Horkovzdušný balon nakonec přistál v řepkovém poli za obcí Zahořany v okolí Mníšku pod Brdy. „Letělo se mi krásně. V letadle je člověk schovaný a nic moc nevidí. Kdežto když letí balonem, tak jako by byl součástí přírody, a to je nádherné. A k tomu všemu je let balonem nehlučný. Z prvního letu balonem mám úžasný zážitek," zhodnotil svůj pobyt v létajícím balonu kardinál Vlk. Místní žurnál dále zmínil, že v Zahořanech musel kardinál i jeho doprovod absolvovat pasování na vzduchoplavce. Tomuto obřadu se podle tradice vzduchoplavců nevyhne žádný nováček. Přes kardinálovo upozornění, že on už pokřtěný je, pilot balonu Jan Smrčka všechny pasoval na vzduchoplavce jménem větru, ohně a vody a předal jim diplomy.

Když vše skončilo, Jan Smrčka si viditelně oddechl. Nervové vypětí, které během letu cítil, dal kardinálovi najevo slovy: „Přestože létám už spoustu let a nikomu se nic nestalo, stále cítím ohromnou zodpovědnost. A když si představím, že právě s vámi by se let nevyvedl a něco by se vám stalo, to bych šel asi vrátit svůj průkaz.“ Zbývá jen položit řečnickou (?) otázku, zda podobného letu by se odvážili i protestantští episkopové.

-kar

2. zasedání 33. synodu ČCE

Dokončení ze str. 1

jednat. Zmíním jen několik skutečností. Jednalo se například o tom, že kdyby se některé příští jednání synodu konalo na Moravě (žhavým kandidátem je Vsetín) náklady na pořádání synodu by stouply zhruba o třetinu. V současnosti stojí uspořádání synodu církev asi 180 tisíc Kč.

Členy ČCE bude zajímat, že výše odvodu evangelického sboru do PF na rok 2013 byla stanovena na Kč 78.500,- na každé kazatelské místo.

V pátek po obědě synod pozdravil nejvyšší představitel Římskokatolické církve Dominik kardinál Duka. Musím říci, že mě jeho slova potěšila, mluvil například o tom, že v dnešní době, kdy sílí proticírkevní nálady u velké části naší veřejnosti, je třeba, aby církve úžeji spolupracovaly v atmosféře vzájemné důvěry. Pan kardinál doslova řekl: „Každé vaše oslabení je i naše oslabení, každý váš úspěch je i naším úspěchem.“

Opět si nepamatuji, že bych na synodu kdy viděl nejvyššího představitele Římskokatolické církve a slyšel taková slova.

Jednání synodu provázela i nepříjemná věc. Okolo kláštera po oba dny demonstrovali studenti Konzervatoře Olomouc, jejíž zřizovatel je právě ČCE a tedy SR ČCE. Dle informací, které synodálové dostali na tzv. uzavřeném jednání synodu, by se situace školy měla zlepšit poté, co proběhne výběrové řízení na místo ředitele školy.

Synod byl zakončen bohoslužbami v neděli 10. června, které se konaly ve sboru Praha-Smíchov. Kazatelem byl Thomas Wolf, prezident GEKE (Společnosti evropských protestantských církví), a v rámci bohoslužeb byli ustanoveni studentští faráři Jan Štefan a Ivo Mareš.

Atmosféra synodu byla pracovní, dělná a přátelská. Po šesti letech jsem měl možnost se synodu zúčastnit a byl jsem tomu rád.

Marek Vanča,
evangelický farář Krucemburk

Poslušný rebel

Dokončení ze str. 1

úlohy strany v padesátých letech. Takovou kritiku si každý ušetřil. Na „drobná pochybení“ a „omyly jednotlivců“ mohli poukázat pouze vyvolení. Špetka kritiky dělá na veřejnost dobrý dojem. Ale poukázat na chybu v systému bylo nemyslitelné. V prostoru Římskokatolické církve je to nemyslitelné dodnes. Co je vzhledem k Husovi s oblibou vydáváno za papežovu omluvu, omluvou není. Nebo snad k omluvě stačí, aby reprezentant instituce, která Husa na hranici poslala, řekl pouze: „Lituji kruté smrti Jana Husa“. Omluva se vyjadřuje jinak. A za koho tu lítost papež vlastně vyjádřil? Za sebe nebo za církev?

Mistr Jan Hus ukazoval na chyby v systému. Za nejkřiklavější chybu středověké církve pokládal praxi odpustků. Člověk si mohl za peníze koupit nejen etickou, ale i náboženskou čistotu. Kdo měl peníze – a bylo jedno zda čisté nebo špinavé – mohl se jimi očistit. Jak zvrácené uvažování! Katolický teolog Radomír Malý napsal v Parlamentních listech, že Husovy teze o knězi, který ve stavu smrtelného hříchu neplatně uděluje svátosti, jsou v „naprostém rozporu se zjevenou pravdou“. Zjevená pravda je to, co čteme v Bibli. Nikdy jsem v Bibli nenarazil na místo, které by byť jen naznačovalo, že by se dala spása pořídit za peníze. Otazníky nad legitimitou působení morálně diskvalifikovaných kněží si přitom teologové kladli od prvních staletí církve. A byly to otázky vysoce etické. Kupování spásy bylo a je za všech okolností vysoce neetické. Nese ovšem peníze do církevní kasy.

Zásadní rozpor odpustkové praxe se „zjevenou pravdou“ papeži, koncilu - a zřejmě ani Radomíru Malému - nevadil. Husovi ano! A chtěl, aby se církev tohoto nešvaru zbavila. Aby byla skutečně „svatou církví obecnou“ a ne poběhlicí, která se tulí ke každému, kdo jí zaplatí. Kvůli tomu, aby se církev stávala skutečně svatou, Hus vypovídá poslušnost těm, kteří jejím jménem mluví. Světová reformace to odhalila až na počátku 16. století, Hus pochopil už sto let dřív, že normativní není, co říkají ti nahoře, nýbrž co dělal ten, který z lásky k člověku sestoupil shora dolů. Více sluší poslouchat Boha než lidi! Ježíš svou milost nikdy neprodával. Ten ji dával zadarmo všude, kde viděl lidskou bídu, lítost a touhu po nápravě. Je-li situace vyhrocená, jako tehdy v Kostnici, je vždycky nadějnější jednat v souladu s Kristem než s koncilem a papežem.

V povědomí našeho národa Hus figuruje jako rebel. Byl jím. Jeho rebelie ovšem nevyrůstala z osobních ambicí ani z nějaké chorobné touhy být neustále v opozici. Hus k ní byl přiveden poslušností toho, který stojí nezměrně výš nežli jakýkoli lidský úřad, stolec či instituce. Husova rebelie vyrůstá z odpovědnosti vůči tomu, který je vždy neposkvrněný a svatý. V tomto smyslu je nám Hus vzorem. Jeho zápas není signálem k anarchii, která odmítá jakýkoli řád a nerespektuje žádné normy. Je výrazem důsledné lidské odpovědnosti vůči Boží pravdě zjevené v Ježíši Nazaretském. Hus je poslušný rebel. Poslušný jako jeho biblický vzor, který také více poslouchal Boha než lidi a skončil kvůli tomu na kříži. Vlastně neskončil, protože jeho hrob byl nalezen prázdný. Ani Husův život neskončil na kostnické hranici. Stal se nám trvalou výzvou, závazkem a inspirací. Zapalující - každou lidskou totalitu a nečestnost spalující - jiskry z jeho hranice právě zapadly do naší mysli.

Emanuel Vejnar

Zastavte se na cestě!

Pokaždé, když se přiblíží státní svátky 5. a 6. července, obdivuji opravdovost, vize a statečnost slovanských věrozvěstů Konstantina (Cyrila) a Metoděje a Jana Husa. Uvědomuji si, jakým přínosem tito mužové byli pro náš národ a jaký neobyčejný vliv měli na své okolí a mají až dosud. Jakým přínosem může být jednotlivý člověk.

Touha slyšet evangelium ve srozumitelné řeči se projevila znova právě v době Jana Husa. Sám Jan, když sotva dvacetiletý přichází do Prahy r. 1390 stěží tušil, že zanedlouho bude vtažen do reformního hnutí a že se stane jeho hlavní postavou. Toto vtažení, tento životní zvrat vyjádřil sám Hus slovy: „když jsem Písmu srozuměl“. Cesta za pravou Kristovou církví a k zápasu o ni tak u Husa vedla přes „srozumění, porozumění Písmu“a nalézal tak a rozpoznával v Písmu Boží vůli pro sebe. I tím je pro nás dnes příkladem a inspirací.

Mistr Jan Hus ze svého venkovského vyhnanství napsal svým bývalým posluchačům v kapli Betlémské, svým milým Pražanům, řadu dopisů a někdy v srpnu až září 1414, před odchodem do Kostnice, posílá Pražanům svůj poslední dopis z tohoto venkovského vyhnanství. Jeho dopisy postupně dostávaly formu kázání a duchovního povzbuzení. Připomeňme si některé jeho myšlenky z tohoto dopisu, protože i pro nás dnes jsou aktuální a potřebnou výzvou.

V proroku Jeremiášovi se hodně píše o tom jak Izrael opouštěl Hospodina, opouštěl také jeho zákony a mravní zásady. Dokonce i kněží a proroci bažili po moci a bohatství. Dost to připomíná dobu Husovu a dokonce i dnes bychom podobný přístup k životu také našli.

Ve svém dopisu Mistr Jan Hus připomíná to krásné slovo Hospodinovo (Jeremiáš 6,16 a 17):

„Zastavte se na cestách, zastavte se na své životní cestě a ptejte se po cestě věčnosti a jděte po ní.“ Máme možnost volby, buď uposlechneme a nebudeme tuto výzvu brát na lehkou váhu anebo řekneme to, co řekli Izraelci v době Jeremiáše. Nepůjdeme! Možná také nemáme zájem, aby nás někdo usměrňoval. Takový postoj požehnání nepřinese.

Jít po dobré cestě je jít cestou věčnosti. A tato cesta znamená následování Pána Ježíše Krista. On svým životem ukázal, že je to cesta milosrdenství, trpělivosti, píle a pracovitosti, ale není prosta ani bolesti. A sám Pán nás vyzývá – učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.

Ta dobrá cesta je poznávat evangelium a epištoly apoštolské, Starý zákon a také životy biblických osobností, které jsou zaznamenány v zákoně Božím, kteří jsou svědkové víry a svítí nám na tuto dobrou cestu.

„Proto vás prosím,“ říká Jan Hus, „nejmilejší bratři a sestry v Pánu milé, abyste se účastnili kázání, abyste pozorně poslouchali, posloucháje porozuměli, porozumějíce zachovali a zachovávajíce poznali svého nejmilejšího Spasitele, neboť poznati Boha je svrchovaná spravedlnost. A poznajíce, abyste jeho milovali celým svým srdcem a celou svou vůli a svého bližního jako sebe samého. A milujíce jeho s ním se radovali bez konce. Neboť na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon – Starý i Nový.“

Zastavte se na cestě a naslouchejte a uslyšíte výzvu, abyste pokání hodné činili, neboť tudy se vám přiblíží království nebeské. Neboť pravé pokání (pravá pokora, pravé sebepoznání) je zdraví duše (uzdravení vnitřního člověka), navrácení ctností (navrácení hodnoty člověka), odvrhnutí hříchů (nový život, zcela nové jednání), brána nebes (naděje, zahnání chmur, depresí, radostný pohled na život), cesta spravedlivých a nasycení blahoslavených. Přešťastný člověk, který takovéto svaté pokání miluje a až do konce svého života ostříhá.

Stůjte pevně na cestě Boží, nescházejte z ní, bratři moji milí, sestry milé, ustavičně rostouce v životě svatém, neboť časem svým budete žíti v nebesích bez přestání.

Zastavte se na své životní cestě, vyzývá Hospodin, hledejte cestu věčnosti a jděte po ní.

Ta cesta je také porozumět Písmu a nalézat tak Boží vůli pro sebe.

Svaté pokání není destruující, zničující, ale vede ke svatému životu. My se někdy bojíme slova svatý. Ale vyznáváme to i v Credu – věřím ve společenství svatých, to nejsou jen zázraky, svatý je ten kdo přijal pro sebe milost vzkříšeného Pána Ježíše Krista.

Připomněli jsme si úvodem, že Jan Hus byl vtažen do zápasu o reformu církve a společnosti tím, že Písmu srozuměl, že Písmu porozuměl a tím nemůže mlčet a být lhostejný k něčemu nedobrému, když Pán Bůh v Písmu požaduje něco jiného, (možná dnes by naší společnosti připomínal i to, že demokracie nemůže existovat bez základních mravních a duchovních hodnot).

V 2. Timoteovi 3,14-17; 4,2-5 apoštol Pavel vyzývá svého duchovního syna k pevnosti a rozhodnosti.

Jan Hus i podle této výzvy svůj život směřoval. Dotazoval se Písma, přemýšlel, byl ochoten se i nechat poučit, ale to mu na koncilu nebylo dopřáno.

Je to i výzva pro nás, porozumět Písmu, nebo aspoň něčemu z Písma, a to nemůže nemít dopad na můj život a pak i na mé okolí. Jít po té dobré Boží cestě má naději i zaslíbení. Není to procházka bez překážek a bolestí. Mistr Jan Hus vyzýval své Pražany: ustavičně rostte v životě svatém a nepřestávejte dobře činiti, neboť časem svým budete žíti v nebesích bez přestání.

Jan Trnka

Betlémská kaple a její obnova

Počínaje rokem 1919 byly objevovány a odkrývány architektonické články, fragmenty Betlémské kaple. V průběhu dalších let se nálezy v areálu nádvorního domu čp. 255, postaveném na místě kaple, stále množily. Ukázalo se, že až do základů byla zbořena pouze zeď jižní, do náměstí. Ostatní tři obvodní zdi zůstaly zachovány v podstatě až do své původní výšky. Proto již koncem 30. let došlo k úvahám o možnosti obnovení kaple. Výraznou roli v tomto úsilí sehrála Kostnická jednota v čele s prof. Antonínem Frintou. Válečné události ovšem znemožnily realizaci těchto záměrů. Po roce 1945, ve změněných poměrech, bylo možno na tyto snahy navázat. Dům čp. 255 byl zbořen a proveden důkladný archeologický a stavebně historický výzkum celého areálu kaple. Tím vyvstala závažná otázka, jak naložit s fragmenty gotické stavby, jak je zachovat pro budoucnost.

Z hlediska teorie památkové péče bylo od počátku jasné, že není možné, aby vnitřek i zevnějšek stavby byl proveden metodou tzv. purismu. Ten byl v druhé polovině 19. století vyvolán romantickým hnutím, kultem gotiky. Puristický přístup k Betlémské kapli by, zjednodušeně řečeno, znamenal novodobé dotvoření celku v gotickém duchu, k nerozeznání od původního stavu. Tak byla tehdy pojednána např. obnova hradu Karlštejnu. Obrat v těchto zásadách nastal kolem roku 1900. Tzv. vídeňská škola (F. Wickhoff, A. Riegl, M. Dvořák) přišla s novým názorem, tzv. konzervační metodou, která hleděla především nadále udržet dochovaný stav. Znamenalo to tedy zakonzervování původních fragmentů. Pokud by měly či musely být doplněny, pak odlišným způsobem i materiálem, aby se doplňky opticky odlišovaly od originálu.

Jak tedy na základě těchto teorií a metod přistoupit k obnově Betlémské kaple? Toto těžké a složité zadání bylo svěřeno prof. arch. Jaroslavu Fragnerovi. Tedy architektu s bohatými zkušenostmi s rekonstrukcí památek (Karolinum). Pokud jde o jednotlivosti, např. architektonické články, vyšel Fragner v podstatě ze zásad konzervace. Uplatnil tak všechny v originálu zachované původní prvky. V domě kazatele, spojeném s kaplí, byla v přízemním mazhausu objevena původní valounová dlažba, skrytá pod dvojí vrstvou novodobých podlah. Ty byly pochopitelně odstraněny a tak vznikl původní prostor vydlážděný valouny, doslova pamatující Husovy kroky. Ve třech zachovaných obvodových zdech byla odhalena gotická ostění oken i portálů. Některé zcela zachované, jiné bylo třeba doplnit. Projektant odlišil nové části od původních užitím jiného materiálu (původní opuka - nový pískovec). Původní zachované zdi však byly různými stavebními úpravami, zejména v průběhu 19. století, výrazně staticky porušeny, proto byly do těchto zdí zasazeny železobetonové pilíře, místy propojené horizontálními pásy a po celém obvodu střešní římsy spojené betonovým věncem. Výsledkem tohoto řešení je, že staré gotické zdivo tvoří výplň vlastní nosné konstrukce.

Na stěnách byly také objeveny fragmenty traktátů Jana Husa a Jakoubka ze Stříbra. Zůstaly uplatněny v torzální podobě, bez doplnění. Sanktuárium (svatostánek) v jižní zdi byl podle zjištění opatřen bohatou barevnou polychromií. Svědčí o tom, že vnitřek kaple byl vymalován živými barvami. Dokládají to také písemné zprávy o obrazech na stěnách kaple. Vždyť Hus sám v jednom svém listu píše o "obrazech Kristových" v kapli. Některé z nich zachoval Jenský kodex. Obrazy i nápisy na stěnách tak měly nejen zdobit vzhled kaple, ale být zejména součástí zde kázaného slova. Proto byly při obnově provedeny na stěnách kopie obrazů.

Památkářsky riskantním byl způsob zabezpečení prostoru Betlémské kaple se zachovanými původními architektonickými články. Jedinou možností, jak je uchránit před povětrnostním působením, bylo zastřešení prostoru. Arch.Fragner k tomuto úkolu přistoupil svým osobitým výrazem a vytvořil v souladu s tradicí nové řešení štítu. Jejich sklon byl dán nalezenými otisky krokví, z nichž lze určit pravděpodobnou výšku štítu. Důkaz, že dnešní výška štítu je správná, představuje plán řezu kaplí, dodatečně nalezený ve valdštejnském archivu. Celková obnova Betlémské kaple za vedení arch. Jaroslava Fragnera ve spolupráci s konstruktérem prof. Bedřichem Hacarem, byla dokončena roku 1954.

Celek obnovené kaple tedy, jak je z výše uvedeného patrno, není replikou, natož novostavbou, jak to někdy od nepříliš poučených autorů zaznívá. Jedná se o soubor autentických hmotných památek na mistra Jana i na další děje husitské revoluce.

Michal Flegl

Bedřich Mendl a husitství

Nenápadný hrob na hřbitově u kostela sv. Matěje v Praze-Dejvicích, ve svahu nedaleko jižní kostelní zdi, místem posledního odpočinku vynikajícího českého historika prof. PhDr. Bedřicha Mendla (1892-1940), prvního profesora hospodářských a sociálních dějin na Karlově univerzitě. Předčasná tragická smrt v těžkých dobách německé okupace navždy přerušila nadějný rozlet tvůrce mimořádně nadaného a pracovitého. Jeho historické dílo průkopnicky přineslo prvky, které se v evropském měřítku prosadily až po 2. světové válce (tzv. strukturální pojetí historie).

Hlavní oblastí Mendlova bádání byla středověká města. Mezi nimi zaujímala první místo Praha, kde Mendl sledoval jak vývoj hospodářský, náboženský a společenský, tak poměry právní, národní a populační. Ke zpracování těchto témat přistupoval poučen zevrubným studiem německých a francouzských odborníků v hospodářských dějinách (M. Weber, W. Sombart, H. Pirenne ad.). Jestliže se již v letech 1.světové války Mendl zabýval hospodářskými a sociálními poměry pražských měst v době předhusitské a husitské, tak díky poznání děl uvedených autorů prohloubil svá metodická východiska a pochopil souvislost hospodářských poměrů s vývojem sociálním a politickým. B. Mendl však k závěrům západoevropských historiků přistupoval kriticky a s vlastními postřehy i podněty. Inspirací mu byly též poznatky domácí odborné literatury, zejména práce profesorů Josefa Pekaře a Josefa Šusty. O Mendlově tvůrčím přístupu k tématice svědčí jeho studie "Nové proudy v hospodářském a sociálním dějepise" (1929). Praha byla tedy klíčovým předmětem Mendlova historického bádání. Z jeho praví uveďme "Z hospodářských dějin středověké Prahy" (1926), "Tak řečené Norimberské právo v Čechách" (1938) či posmrtně vydaný "Vývoj řemesel a obchodu v městech pražských"(1947). S dějinami města souvisí i Mendlem sledovaná problematika řemeslnických cechů, jejich vzniku i právní organizace a posléze úloha v husitství. Rozborem hospodářských poměrů ve středověké Praze řešil Mendl otázky vzniku a průběhu husitské revoluce. Kladl si otázku, jak hospodářské poměry ovlivnily stanovisko Pražanů k revolučnímu dění. Při sledování příčin sociálních zápasů v husitské Praze vyšel z širší evropské srovnávací základny. Doložil, že i na naše poměry je možno vztáhnout projevy sociální krize měst, z níž pak pramení hospodářské úsilí husitského lidu v pražských městech. Pro rozbor hospodářské a sociální skladby měst, zejména Prahy, využil dosud badatelsky opomíjená berní registra. Na jejich základě pak objevil zatím nezřetelný obraz sociálních poměrů města. Prokázal tak přesvědčivě projevy sociální krize měst i v českých poměrech, vzhledem k nerovnoměrnosti majetkového rozvrstvení i dalších příčin a tím postihl hospodářské a sociální podmínky husitské revoluce, vyúsťující ve snahu o křesťansky motivované východisko z krizové situace.

Vzhledem k Mendlovu badatelskému zaměření jistě nepřekvapí konstatování, že jejich autor pronikl i k výkladu obecného hospodářského vývoje, jak o to svědčí spis "Hospodářský vývoj Evropy" (1931). Do těchto souvislostí patří kapitoly v kolektivních "Dějinách lidstva". Mendl do nich psal o hospodářských a sociálních poměrech v antice (II.,1936), o dějinách zámořských objevů(V.,1938) a o koloniálních zápasech v Americe a v Indii i o anglické průmyslové revoluci (VI., 1939).

Bedřich Mendl jak svým dílem literárním, tak svou činností vysokoškolského pedagoga, výrazně ovlivnil směr bádání v oblasti hospodářských a sociálních dějin. Bohužel, nebylo mu umožněno toto působení dovršit. V době historikových vrcholných sil, kdy mu bylo 48 let, tedy v nejlepších tvůrčích letech, tvrdě dopadla na prof. Mendla nacistická rasová diskriminace. B. Mendl byl totiž židovského původu a v okupačních podmínkách neviděl možnost, jak "žít se ctí v milované vlasti". Rozpor řešil dobrovolným odchodem ze života (28.9.1940). Předčasně tak skončila činnost historika, jejíž výsledky byly neobyčejně přínosné a hlavně byly velkým příslibem do budoucna. Bohužel k završení životního díla prof. Mendla již nemohlo dojít. Jeho realizované výsledky jsou však nepominutelným přínosem našemu dějepisectví v evropských souvislostech a současně ovšem i nenaplněnou vizí. Tak vyznívají naše úvahy a vzpomínky u hrobu Bedřicha Mendla a jeho manželky Eleonory na Svatomatějském hřbitově. Letos od jeho narození uplynulo již 120 let.

Michal Flegl

Víra bez církve

Občas čítáme nebo slýcháme: jsem věřící, ale nepotřebuji k tomu církev. Ponechme stranou, že pod výrazy věřící či církev může myslet kdokoliv cokoliv. Chápejme to tak, že je u nás dost lidí, kteří chtějí přijmout tisícileté dědictví křesťanské kultury našeho světadílu, ale ve společenství jakékoliv současné církve je jim těsno. Raději si drží svou soukromou, domnělou nebo i skutečnou víru pro sebe. Co je k odstupu od církve vede?

Dnes jsme všichni chtíce-nechtíce začleněni do spousty institučních vazeb, kterým se nevyhneme a ty nás různě omezují. Tak alespoň tam, kde nemusíme, se rádi uděláme pro sebe a nehodláme se poddat žádnému diktátu. Kdežto instituce se svými závazky nás nelákají. Ostatně jak málo členů mají dnes politické strany, třeba i velmi vlivné! Až to vede k podezření jakoby do politických stran vstupovali lidé ne z přesvědčení, ale jen pro nějaký prospěch. Zkrátka jsme v individualizované době a mnozí lidé jsou ostražití vůči každé manipulaci. A každé společenství má v sobě manipulační prvky, protože vyžaduje jistou míru kázně. A my jsme přece každý jiný, každý máme za sebou jiné zkušenosti, můžeme proto mít také různé názory a důrazy, kdežto pod vlivem skupiny můžeme potlačovat svou vlastní osobnost. A to všechno přispívá k tomu, že ani církve dnes ve velkém měřítku netáhnou. Navíc přiznejme si, že to naše církevní společenství ne každého vždycky osloví. A i my věrní církvi kdoví kdy jsme třeba svou necitlivostí někoho i zklamali.

Bůh suď, ale biblické poselství se neobejde bez společenství. Je z něho zřejmé, že Pán Bůh chce mít svůj lid pohromadě. Jedná-li kde v Bibli s jedinci, vždycky to má vztah k ostatnímu lidu Božímu. Jeden z důvodů proč je církevní společenství důležité, je pokora. I ve všelijak pochroumaném společenství církve se čítá Bible a tak přítomným nemůže uniknout, že jsme lidé hříšní a potřebujeme stálý korektiv pokání a prosbu o odpuštění. Kdežto ty kdo se sám pokládáš za věřícího před Bohem, zdalipak nejsi postižen pýchou z vlastního domněle dokonalého poznání Boha a čistoty před ním? Teprve společenství slova a svátostí, Kristem stanovených, je to, čím se můžeme ve světě Kristu nejvíc přiblížit. Ostatně kdyby se poselství evangelia předávalo jen soukromě mezi jedinci, od úst k ústům, zdalipak by se v průběhu dějin dostalo až k nám? Zdalipak si nemáme vážit dědictví křesťanské církve, byť všelijak poskvrněného, za to, že je pronesla dějinami, že se až i my smíme těšit z evangelia a předávat je dalším generacím? Navzdory všem oprávněným výhradám k pozemským institucím církví, spolehněme se, že i když třeba ne ony jako celek, pak přinejmenším jejich trosky tvoří tu svatou církev obecnou, již vyznáváme v apoštolském vyznání a jejíž hlavou je Kristus.

Blahoslav Hájek

Pomoc lesům na Karmelu

Ohlédnutí za letošní brigádou

Blíží se prázdniny, doba kdy je méně shonu a více času na čtení. Sluší se tedy, abyste si mohli v klidu přečíst také zprávu z Izraele.

Kvůli souvislosti musím uvést, že v Izraeli se v prosinci 2010 odehrál katastrofální požár. Padlo mu za oběť 42 lidských životů a asi 4000 hektarů lesa v pohoří Karmel. Ti, kterým leží Izrael na srdci, napříč církvemi zorganizovali rychlou pomoc. Za pouhé tři měsíce po požáru dorazila na místo skupina dobrovolníků z českých církví. To bylo na přelomu února a března 2011. Příroda se zrovna probudila do nového jara, po zemi kvetly brambořík y a sasanky, které barvou a velikostí spíše připomínaly vlčí máky. Na spálených územích však byly k vidění pouze pahýly stromů, a na zemi popel a žárem rozpukané kameny. Dobrovolníci tehdy udělali značný kus práce při čištění lesa a sklidili uznání izraelských lesníků. Dokonce když se pak o dva měsíce později konala v Jeruzalémě mezinárodní konference Židovského národního fondu, Izraelci tam veřejně pochválili českou brigádu. To vše se stalo díky finanční pomoci křesťanů z mnoha církví a organizace KKL Praha. Dary na účet pro pomoc lesům na Karmelu však neustávaly. A tak bylo možno vypravit druhou brigádu v letošním roce.

Ta byla načasována na svátek Tu bišvat, svátek stromů. Tenhle svátek bychom v Bibli hledali marně. Souvisí s potřebou novodobého státu zalesňovat holé plochy. V překladu se svátek jmenuje prostě „patnáctého dne měsíce švatu". Letos to připadlo na našeho osmého února. V ten den se po celém Izraeli slaví a sázejí se stromy.

Naše pětičlenná brigáda přijela o 13 dní dříve. Přijela pracovat; svátek měl být symbolickým vyvrcholením. A tak tomu i bylo. Naším úkolem bylo udělat protipožární pás v lese u vesnice Nir Ezion, asi 16 km od Haify. Protipožární pásy mají zabránit šíření požárů v budoucnu. Jsou situovány podél cest a představit si je můžete jako pruh krajiny, kde kromě několika roztroušených stromů není žádný porost. Oheň nesmí mít žádnou „potravu". Tehdy se přestane šířit. Pracovali jsme s motorovou pilou, křovinořezem a ručním nářadím. Práce byla dost náročná. Plocha byla souvisle zarostlá keři, většinou trnitými. Ty bylo nutno vyřezat a vynosit k silnici k následnému poštěpkování. Počasí bylo velice proměnlivé, od slunečného ke studeným mlhám a větru s deštěm. Přerušit práci kvůli dešti jsme však museli jen jednou. Tak jsme jeli navštívit izraelskou obdobu našeho polesí. Dlužno říci, že atmosféra tam byla stejná, jako na polesích u nás: samí chlapi, po stěnách mapy a na stolech papíry nakupené v pracovním nepořádku.

Tak uběhly ony požehnané dny. Pás jsme udělali a myslím, že jsme překonali místní „normy". Dále jsme absolvovali jednu večeři v izraelské rodině, předali jsme místním lesníkům jako dar motorovou pilu, navštívili jsme lesní školku produkující jehličnaté a listnaté sazenice a nakonec jsme se zúčastnili slavnosti Svátku stromů v galilejském městě Safedu. Ke každému setkání by bylo mnoho co napsat. Nezapomeneme na pohostinnost a přátelství oné rodiny. Na improvizované setkání s představiteli KKL, při kterém nám řekli, že už pro ně nejsme dobrovolníci, ale spolupracovníci. Na lesní školku, která všech milion sazenic ročně vyprodukuje v kontejnerech místo ve volné půdě.

Na Svátek stromů, kdy jsme si spolu se stovkami dalších lidí zasadili svůj strom. Svátek pořádala organizace KKL (Keren Kayemeth Leisrael), která vlastní a obhospodařuje většinu lesů v Izraeli. Když jsme odjížděli domů, loučili se s námi kolegové lesáci prostým: „Za rok na shledanou!" Jestli to bude pravda, nyní nevíme.

Letos se naše vztahy opravdu upevnily. Oni porozuměli, že to s láskou k Izraeli a s pomocí v nouzi myslíme vážně. Věřím, že se celá brigáda uskutečnila z Boží milosti a k Boží chvále. To byl náš nejvyšší cíl, i když samozřejmě je naším cílem pomoci s obnovou lesů, zničených požárem. Pokud byste chtěli projekt podpořit, finanční pomoc se soustřeďuje na účtu Nadačního fondu Nehemie, č.ú. 100113352/0300, variabilní symbol 7303.

Dotazy a informace podá Karel Káňa na e-mailové adrese karel.kana@email.cz nebo tel.: 736472153

za tým projektu
„Pomoc lesům na Karmelu"
Ing. Karel Káňa

Představení nové knihy Petra Pokorného

V příjemném podvečeru jsme byli 24. máje v kavárně knihkupectví Academia svědky slavnostního uvedení knihy rozhovorů Petra Vaďury s profesorem Petrem Pokorným: Má to smysl – rozhovory nad Biblí, Vyšehrad 2012, 324 stran, 298 Kč. Oba protagonisté byli přítomni a zasloužili se o podnětný úvod i pohled do zákulisí; jak kniha vznikla z rozhlasových rozhovorů jednak nad 41 biblickými novozákonními texty, jednak nad bohatým životem faráře a novozákonního teologa. V závěru pak nalezneme pozoruhodný „medailon", věnovaný profesoru J. B. Součkovi.
Z knížky přinášíme ukázku.

-kar

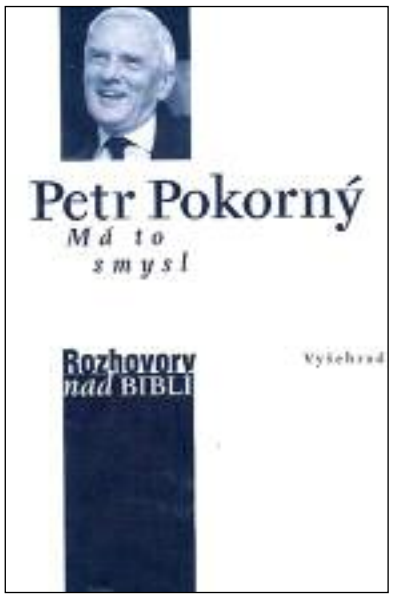

Velepíseň lásky, která je předmětem našich úvah, je zasazena do Prvního listu Korintským. Z kapitol, které tuto píseň obklopují, je zřejmé, že křesťané v Korintě uplatňovali ve svém životě mnoho zvláštních duchovních projevů, ať už to byly modlitby v cizích jazycích, proroctví, uzdravování a podobně. Dnes podobné projevy nacházíme u charismatických a letničních křesťanů. Apoštol Pavel zde svým adresátům vytýká jistý druh duchovního sobectví a bezohlednosti. Jak je to možné, když se jedná o dary Ducha svatého?

Poctivě vzato se jedná především o obecně náboženské projevy, které se neobjevují pouze v křesťanství, ale i u jiných náboženství. Náboženství samo je svým způsobem nebezpečná věc. Na jedné straně tvoří základní rozměr lidského života a člověk se bez něj neobejde, na druhé straně však může být i zneužito, případně může zdegenerovat. Když zde Pavel přirovnává řeč bez lásky ke zvučícímu zvonu a znějícímu kovu, naráží nejspíš na nějaké náboženské obřady, při kterých se navozovala extáze pravidelnými údery o kov. Něco podobného může člověk prožít i dnes na rockovém koncertě. Z toho je zřejmé, že nadšení a extáze může být různého původu a může sloužit také různým věcem: zábavě či jako způsob odreagování, ovšem také jako projev zaujetí pro něco mimořádně závažného a důležitého. V našem textu je pozoruhodné, že hned zpočátku jsou zrelativizovány nejen duchovní projevy, ale dokonce i na první pohled užitečné charitativní skutky, jako je nasycení hladových. Jsou-li uskutečněny bez lásky jen proto, aby člověk dospěl k jistému vnitřnímu stavu svobody, a ne proto, že si těch chudých lidí skutečně váží, nejedná se o projev skutečné lásky. Stejně tak se tu relativizuje „víra, která přenáší hory". Pavel tu dokonce cituje Ježíšův výrok, a to jeden z nejlépe doložených. To musí každého člověka zarazit. Proč? V době, kdy Pavel tento nádherný hymnus psal, zřejmě působili v církvi lidé, kteří se sice odvolávali na Ježíšova slova, ale nepochopili základní intenci jeho vystoupení. Možná se dokonce stávalo, že jednotlivými citáty z ježíšovské tradice argumentovali i proti apoštolu Pavlovi. Ten pak zřejmě spíš ve vnitřním tušení než v nějaké pečlivé analýze této tradice nalézá správnou odpověď na otázku, co je skutečná víra. Ta je sice složena z jednotlivých náboženských projevů, ale její nejhlubší motivací je láska.

Inzerce

Náboženská obec CČSH v Nechanicích, nabízí k pronájmu byt 2+1 v RD se zahradou a dalšími prostory, ústředí topení; kotel plyn i uhlí. Měsíční nájemné 2.500,-Kč bez poplatků za služby, v případě práce sborovníka bude nájemné sníženo. Bližší informace na emailu: rostislav.kotrc@ccsh.cz tel.: 777 737 767.

Pozvánky

Město Lysá nad Labem a Farní sbor Českobratrské církve evangelické pořádají u příležitosti státního svátku slavnost k památce

MISTRA JANA HUSA
v pátek 6. 7. 2012 od 18.00 h

ve dvoraně Evangelického sboru na nám. Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem.

Vystoupí:
Jiří Havelka, starosta města
František Šmahel, Filosofická fakulta Univerzity Karlovy
Čava, jazzfolková skupina
Položení kytice u Husovy busty

* * *

I letos se konají **ekumenické bohoslužby, při kterých vzpomeneme na Mistra Jana Husa** - 6. července na Kozím hrádku od 9.30 h.

Autobus pro účastníky odjíždí v 8.45 h od sborového domu Českobratrské církve evangelické v Táboře, Bílkova ul.

Oznámení

Profesor Petr Pokorný, význačný novozákonník, znalec řecké literatury pozdního starověku, emeritní děkan Evangelické teologické fakulty, byl v květnu 2012 zvolen předsedou Učené společnosti České republiky, která sdružuje nejvýznamnější vědce všech vědních oborů.
Těší nás, že v takto významné a vlivné instituci je oceněn i teolog a profesoru P. Pokornému gratulujeme a přejeme mnoho zdaru v jeho dalším působení.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Chrudimský

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f. L. Ondra
Bučina, Ne 10.00
Bučina č. 1, Vysoké Mýto, f. L. Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č. 59, Lázně Bohdaneč, H. Schusterová
Čáslav, Ne 9.00
J. Karafiáta č.159, f. Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f. D. Hurtová
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č. 32, Hrochův Týnec, L. Havelka
Džbánov-Ústí nad Orlicí, Ne Ústí 8.30h, Džbánov 10 h
Voděrady-Džbánov č. 4, Vysoké Mýto, f. Jiří Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f. J. Plecháček
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f. J. Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, Nasavrky, f. J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f. M. Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f. A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, M. Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f. Daniel Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A. Tomíčka 69, f. V. Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č. 53, Luže, j. R. Kučerová, a J. Kučera
Opatovice, Ne 9.00
Opatovice č. 5, Čáslav, P. Jun
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č. 25, f. D. Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86, f. H. Schusterová
Semtěš, Ne 10.30
Semtěš č. 69, Čáslav, j. H. Schuster, a J. Plecháček
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P. Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, Přelouč, f. M. Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, f. Vojen Syrovátka
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f. L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k Tomáš Pospíchal
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P. Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Moravská 1222, k D. Smetana
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k Viktor Glier
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k Jakub Ptáček
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P. Pýter

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

21-22/2012

18. července 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 15. srpna 2012

Z obsahu

* *Svoboda a poznání*
* *Kam se podělo Ježíšovo tělo*
* *Hugenotský vůdce*
* *O soudu i o míře*

Poselství k 7. neděli po sv. Trojici

V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe... Fp 2,1–4

Buďte stejné mysli, stejné lásky, jedné duše, jednoho smýšlení… Nemusím ani pokračovat, aby nám bylo snad dostatečně jasné, že to sami od sebe nikdy nezvládneme. Aby vzniklo takové společenství, musí se dostat ke slovu Duch svatý, ten, o němž Písmo praví, že uvádí do veškeré pravdy. Ten , o němž Bible naopak nikde neříká, že by věřící měli být uniformní. Z jednotného smýšlení, často všelijak vynucovaného, může jít až hrůza. To apoštol zajisté nemíní. Bible také vypráví o Božím království, o světě, který vlastně ještě není, i když už trochu je. O cíli, k němuž směřujeme. K němu nás zve a „láká" Boží Duch. K němu nechť je nasměrována naše mysl a naše láska, víra i naděje – ono totiž velice záleží na tom, zda jsme zajedno v tom skutečně jedině podstatném, v Kristu, nebo v někom nebo v něčem jiném. Buďme poutníci za světlem (…vysvobozeni z moci temnosti), poutníci, které na jejich pouti má Pán moc podepřít – a už proto pokládejme jeden druhého za přednějšího než sebe. Není přece tolik důležité, čeho jsme už cestou dosáhli, rozhodující je, k čemu jdeme, co teprve bude, jací budeme.

Ladislav Mečkovský

Stáří není problém, ale požehnání

Vyjděme od nejzákladnějšího přikázání Božího: Miluj Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vší moci své a ze vší síly své, a bližního svého jako sebe samého. Avšak tomuto přikázání vévodí ujištění o Boží lásce, kterou Bůh miluje dřív nás než my jeho. Nikdy tomu nemá být naopak. Bůh je vždycky ten, který dává, a my jsme obdarovaní dřív, než bude od nás něco požádáno. Chápeme svou víru jako lásku, ne jako studenou povinnost: Na Boží lásku odpovídáme láskou. Bůh ji ode mne chce, ačkoli jeho vůle míří do všech oblastí našeho života, což svádí některé z nás, abychom do toho uvedli pořádek: Lásce vymezíme zvláštní slavnostní chvíle a okolnosti a všedním dobrým skutkům k Boží slávě každý den. Tímto způsobem by se však dostával na první místo zákon místo lásky. Abychom tomu zabránili, musíme naslouchat Boží moudrosti, která vyučuje, že láska je sumou všeho zákona. Nezbloudí od zákona ten, kdo je veden láskou, jen zjišťuje, že nepotřebuje zákon a činí vše, co zákon požaduje. Jinými slovy: Boží láska nejen naplňuje zákon, ale také jeho platnost ukončuje. Láska Boží, ztělesněná v Božím Synu, je naplněním zákona. Věřící, kteří žili vírou v Krista, učinili tu zkušenost, že obecenství s Kristem je vyvázalo z područí zákona. Jako byli dříve svázáni se zákonem, nyní jsou svázáni a vedeni Kristem ke všemu dobrému. Což láska není mocnější a vynalézavější než zákon?

Lásku nelze nařídit. Evangelium to nečiní, nenařizuje, nicméně na mnoha stránkách uvádí čtenáře a posluchače na místa, kde láska kvete, a pozná ji ten, kdo ji vnímá. Nemusíme závidět Petrovi ani podobným nejistým váhavým lidem, že byli tak přímo dotázáni, ani to nevyžadujeme. Raději uvážíme, zda nenastala chvíle, kdy jsme na řadě a budeme dotázáni. Všechna přikázání míří k lásce, ale není v jejich moci lásku přikázat. A láska nakonec zruší všechna přikázání, žije tam, kde byla lidem dána, ne tam, kde byla přikázána.

A tady zpozorněme víc, než tomuto papíru sluší: Bůh nám dal do života také zvláštní přikázání, která se nevztahují k srdci, nevyžadují citovou pohnutku lásky, ale vyžadují učinit něco určitého, zařídit se podle určité Boží vůle a podřídit se jí. To už je, jak slyšíte, jiný jazyk; nemluví se tu o lásce, ale o určité poslušnosti. Láskou tady obvykle šermuje ten, kdo se chce vyhnout své povinnosti. Když Bůh stvořil nebe a zemi, předepsal a nařídil člověku na zemi, aby zachovával jisté stvořitelské řády, určené k tomu, aby chránily život lidské společnosti před chaosem a zkázou. Jmenujme dva takové řády. První je manželství, druhý je vztah úcty dětí k rodičům a obdobný vztah rodičů k dětem. Manželství nevzniklo z lásky, je to Boží dar lidem. Bůh je stvořil jako muže a ženu, aby patřili jeden druhému. Jako manžel jsem povinen milovat jednu ženu, jako člověk mám milovat všecky lidi.

Láska nedává a neurčuje všechno, co je manžel dlužen své ženě, a ani neurčuje všechno, co jsou matka a otec povinni svým dětem a děti svým rodičům. Zde v oblasti manželství a rodiny platí jedinečnost těch oblastí, kde nejsme nic jiného než manžel s manželkou a otec a matka a dítě – podle stvořitelského řádu, který sice není věčný, ale trvá, pokud v něm trváme. Na tento stvořitelský řád odkázal Ježíš tazatele, kteří se nehodlali smířit s tím, že manželství je výjimečné pouto lidské bytosti s druhou; patří mezi stvořitelské řády. Ježíšovi posluchači a tazatelé musí od něho uslyšet vysoké ocenění manželství: Je starší, a tedy důstojnější než Mojžíšův zákon a je nerozlučitelné, ač není věčné.

Dokončení na str. 2

Editorial

Vážení čtenáři, milé sestry a bratři,
srdečně vás vítáme u prvního prázdninového dvojčísla našeho týdeníku. Obě letní přílohy jsou tematicky sjednoceny – věnujeme je tentokrát 100. výročí skautingu; samozřejmě se pokoušíme ukázat jeho spojení s křesťanstvím, jejich vzájemné ovlivňování a pomoc. Jsme rádi, že nám řada autorů přispěla svými články, zkušenostmi, postřehy. Věříme, že pro mnohé z vás to bude zajímavé čtení a nový pohled na to, co se na stránkách Kostnických jisker dosud neobjevovalo.
Chceme vám z redakce a administrace popřát příjemné léto, osvěžení tělesné i duchovní, ale především, aby dobrý Hospodin vás ochraňoval na všech vašich cestách, všude tam, kde budete.
Těšíme se na poprázdninový vydavatelský rytmus a vyhlížíme, že budete nápomocni vydávání týdeníku svým zájmem, zasíláním svých článků a úvah. A jako obvykle, v druhé části roku je pro nás důležité, abyste svými finančními dary umožnili dokončit i v tomto roce všechna plánovaná čísla.
Příjemný letní čas, a také užitečné čtení přeje

Bohumil Kejř

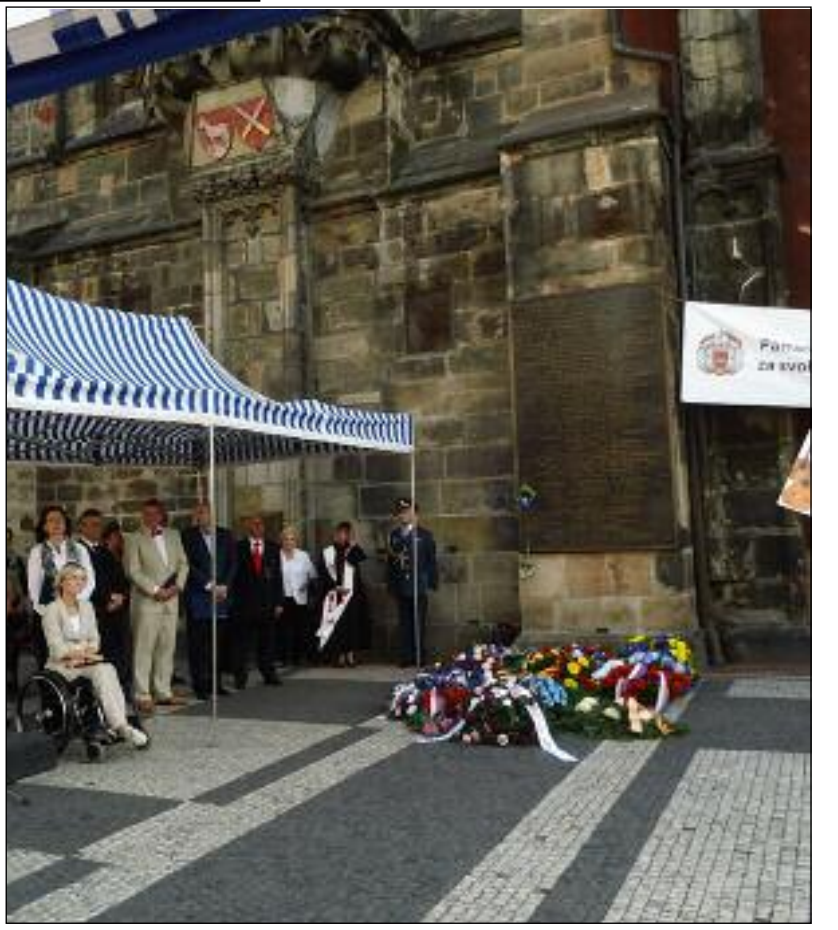

Z pietního aktu na Staroměstském náměstí

Zaostřeno na blízko

K uctění památky mučedníků z 21. června 1621

Tradiční setkání k uctění památky 27 mučedníků popravených 21. června 1621 se konalo ve výroční den na Staroměstském náměstí v Praze. Jako obvykle začínalo v chrámu sv. Mikuláše. Letos byl na programu varhanní koncert prof. Bohumíra Rabase, přednáška historika z Mnichova Hradiště Mgr. Eduarda Jana Havránka na téma "České stavovské povstání" a projev PhDr. Marie Neudorflové, který otiskujeme v plném znění na str. 3.

Za zvuků husitského chorálu se pak průvod odebral k desce se jmény popravených, umístěné na Staroměstské radnici, kde položili věnce předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR paní Miroslava Němcová, předsedkyně Výboru pro zdravotní a sociální politiku Senátu Parlamentu ČR paní Daniela Filipiová, poslanec Evropského parlamentu pan Jan Zahradil, starosta Městské části Praha 1 pan Oldřich Lomecký, primátor hlavního města Prahy pan Bohuslav Svoboda, potomci pobělohorských exulantů, potomci popravených mučedníků a další hosté.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR paní Miroslava Němcová ve svém projevu mj. uvedla: "Vracíme se o téměř čtyři sta let proti proudu času, abychom z dobových pramenů a pozdějších bádání vyzvedli a podtrhli podstatu toho, čím naše země na počátku 17. století žily, co formovalo tehdejší společnost, oč usilovala, co z toho se naplnilo, co naopak bylo ztraceno. Čím tedy naše země žily? Snad nejsilněji nadějí. Rýsoval se život ve společnosti, jež bude nábožensky tolerantní, hospodářsky prosperující, s mimořádným rozvojem vzdělanosti, s rozmachem uměleckým.

Nebývalá emancipační snaha však vzbudila odpor. Habsburská moc nehodlala tolerovat rostoucí vliv panského, rytířského a měšťanského stavu v Českých zemích. Od roku 1618 se válčilo, Evropa procházela ohněm změn a traumaty bojů. Z map mizela sídla, země krvácely hospodářsky i duchovně. Jeden z bojů třicetileté války se odehrál na Bílé hoře. Habsburská moc zvítězila a to, co symbolizují kříže v dlažbě tohoto náměstí, se dá popsat několika způsoby.

1. Šlo o nebývalý akt osobní msty, odpornou krutost, která měla být pro ostatní výstrahou pro všechny časy.

2. Šlo o nastolení jiných poměrů. Naděje na náboženskou toleranci byly sprovozeny ze světa krvavým divadlem na popravišti.

3. Šlo o rozdělení společnosti, o pronásledování a vyhánění všech,

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Prohlášení předsedů České biskupské konference, Ekumenické rady církví a Federace židovských obcí

Projednávání návrhu zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi uvízlo při jednání ve Sněmovně Parlamentu ČR ve slepé uličce. Místo věcné diskuse se vytvořil prostor pro politický boj, z nějž se zcela vytratil morální aspekt a podstata věci, kterou je náprava křivd spáchaných komunistickým režimem. Parlamentní půda se proměnila v jakousi tribunu, ve které jsou církvím a náboženským společnostem dokonce podsouvány nejrůznější nečestné pohnutky a jsou očerňovány z nepoctivosti. Jsou tak uráženi fakticky všichni věřící, žijící v naší zemi. Nelze přehlédnout, že účelová a často nevkusná rétorika vyvolává protináboženské a proticírkevní nálady části společnosti. Parlament, který má být zárukou legitimity a demokracie, přestává takto plnit svou úlohu. Víme, že se nejedná o názor a postoj instituce jako takové, ale vystoupení některých jejích členů tomu zavdává příčinu. Není naším cílem vyvracet vyvrácené a vysvětlovat vysvětlené, neboť to bylo již mnohokrát učiněno. Církve a náboženské společnosti jsou přesvědčeny, že sledování vlastního politického prospěchu při obstrukčním blokování práce parlamentu, jehož jsme byli nyní svědky, je popřením pravidel demokracie a ve svém důsledku citelně poškozuje celou naši zemi.

Vzhledem k tomu, že jsme s vládním návrhem projednávaného zákona vyjádřili souhlas, chceme ještě jednou shrnout důvody našeho kroku.

Jde o to, aby stát mohl:

* ukončit finanční přispívání na provoz církví a náboženských společností (církve a náboženské společnosti se z velké části samofinancují nad rámec ustanovení zákona č. 218/49 Sb.),
* ukončit blokaci pozemků původně vlastněných církvemi a náboženskými společnostmi a tím umožnit rozvoj obcí a měst,
* ukončit nenormální stav právní nejistoty v oblasti vlastnických vztahů k nemovitostem v České republice a tím podpořit rozvoj investičních aktivit, budování odpovídající infrastruktury a přispět k rozvoji trhu práce,
* v neposlední řadě ukončit vyrovnání s komunistickou minulostí částečným odškodněním a tím uzavřít kapitolu totalitního režimu.

Znovu připomínáme, že navrhovaná finanční roční náhrada ve výši necelých 2 miliard Kč činí 1,7 promile státního rozpočtu, což nemůže ohrozit žádný z mandatorních výdajů (důchody, sociální dávky a další výdaje). Církve a náboženské společnosti považují navrhovaný zákon o majetkovém vyrovnání za kompromis, který je v zájmu jak církví a náboženských společností, tak státu i celé společnosti.

Kardinál Dominik Duka, předseda České biskupské konference
Joel Ruml, předseda Ekumenické rady církví
Jiří Daníček, předseda Federace židovských obcí

Vážení přátelé, EMAN pro Vás přichystal první elektronické verze svých titulů.
Jejich přehled ve formátu e-pub a mobi najdete na:
http://eman.evangnet.cz/prehled-vsech-knih/e-knihy
Zatím jsou dostupné tituly:
ALEŠ BŘEZINA, ŘETĚZ BLÁZNŮ (95 Kč)
MARIE STRYJOVÁ, MLČ (95 Kč)
DANA MOREE, KUBA RÁJ TO NAPOHLED (95 Kč)
PRODEJ jsme zatím svěřili distribuční síti Kosmas, viz
http://www.kosmas.cz/eknihy
CELOROČNÍ PŘEDPLATNÉ e-verze časopisu PROTESTANT můžete pořídit za 150 Kč na: http://eman.evangnet.cz/protestant-pro-ctecky
Zveme Vás také k návštěvě NOVÉ PODOBY elektronické verze časopisu PROTESTANT http://protestant.evangnet.cz/
U posledních šesti ročníků je nachystáno VYHLEDÁVÁNÍ podle autorů, názvů i jednotlivých výrazů. Pokud se zaregistrujete, můžete vstupovat i do diskusí pod jednotlivými články.

K uctění památky mučedníků z 21. června 1621

Dokončení ze str. 1

kteří se odmítli novým poměrům přizpůsobit.
Celkový součet byl truchlivý. Pražská exekuce zvedla obrovskou vlnu emigrace a s ní, jak ukazují podobné příklady historie, odešly přední osobnosti ze všech oblastí života tehdejší společnosti. Země tuto ztrátu dohánělа po dlouhá desetiletí.
Ptáme-li se po příčině, byla to kombinace nesnášenlivosti, netolerance a touhy po absolutní moci. O důsledcích jsem mluvila. Ukazuje se, že příčiny konfliktů, které následovaly v dalších stoletích, zůstávají stejné... I následky jsou stejné. Popravy, věznění, vyhánění z vlasti, vytvoření druhořadé a vlastně nežádoucí kategorie občanů. A s tím vším přichází všeobecný úpadek, jehož náprava zaměstná mnoho generací. A tak to jde dokola.
Otázkou jedinou zůstává - a na tomto místě si ji máme položit - zda už jsme schopni tuto spirálu příčin a následků zastavit. Každý den nám k tomu dává příležitost a je naší věcí, zda ji využijeme...“
V podobném duchu se nesly i projevy dalších hostí - senátorky D. Filipiové, europoslance J. Zahradila, starosty O. Lomeckého i primátora B. Svobody.
Shromáždění bylo ukončeno státní hymnou, kterou tentokrát zpíval zcela zaplněnému Staroměstskému náměstí Marek Vávra - umělecký ředitel Husitské hudební školy Harmonie.

Helena Noemi Bastlová

Stáří není problém, ale požehnání

Dokončení ze str. 1

Je nerozlučitelné. Už Židé věděli, jak se ostří tohoto přikázání vyhnout. Lístek rozloučení způsobil ženám mnoho bolesti a vystavil je pohrdání i chudobě. Dnešní době „se podařilo“ zbavit to přikázání jakékoli závaznosti a otevřít dveře svévoli, která se chlubí, kolik žen dokáže „spotřebovat“ láska jednoho člověka. Ne všichni účastníci berou manželskou rozluku tak sportovně. Vím o ženách, které rozluka poznamenala těžce a způsobila jim bolest na celý život. Nebudu tu už mluvit o mužích jako o obětech rozluky, ani o dětech, kterým rozluka rodičů nedopřává žít v úplné rodině. Kdo by ty škody mohl spočítat? A což teprve jak zvážit jejich důsledky?

Manželství není jen sídlo lásky, ale také a předně závazku, povinnosti a setrvalé pohody. Je to dům se zahradou a plotem, kde není vzájemná láska vystavena cizím vlivům, ale je hájena. Řád manželství, tato instituce už svými stěnami poskytuje naší lásce oporu a upokojení, a vyzdvihuje ji tak, aby odolala nízkým pokušením. Tato chvála manželství tvrdí, že sama láska není všechno, co manžel dluží své ženě a žena manželovi. Oba si vzájemně dluží vděčné ocenění manželské instituce, kterou zkrášlujeme a budujeme. Lze přece také do ní vstoupit ledabyle a učinit z ní pouhou noclehárnu. Podobně jako manželům, i rodičům a dětem poskytuje stvořitelský řád oporu a moudrost k tomu, aby učinili zadost svým povinnostem a aby vzájemná láska pocítila, jak pevně je zakotvena. Zde v oblasti manželství a rodiny platí jejich jedinečnost, která nás zavazuje nebýt nic jiného než manžel s manželkou, otec a matka a děti podle stvořitelského řádu, jenž zavazuje dál a výš a jinak než láska, o níž apoštol Pavel napsal slavnou kapitolu, jejíž láska staví společenství lidu s Bohem.

Raději se obraťme k tomu, co máme, k manželství, abychom objevili jeho dobrodiní: oprašme a očistěme je od zlozvyků, a protože je Bůh založil a dal mu řád, chvalme Boha a děkujme mu ještě dřív než pomyslíme na svou lásku, kterou jsme mohli uvést do připraveného domu se zahradou a plotem. Nechť nás v tom nebrzdí Ježíšovo upozornění, že manželství není věčné, neplatí a netrvá na nebi, toliko na zemi. Nicméně láska, ne ta manželská a majetnická, ani ne ta, kterou mám mít rád všechny lidi, ale ta, kterou vzbuzuje spolu s vírou Duch svatý, vytrvá a nikdy nezanikne (1 K 13, 7-8).

Vztah rodičů k dětem a naopak dětí k rodičům je vydán do podobné péče jako manželství. To, co pokládáme za samozřejmost, která je také zřejmá všem lidem, je zase ten Boží dar lidem, kterému říkáme Boží stvořitelský řád, jenž určuje jak rodičům, tak dětem, jak se mají vzájemně chovat, aby danému řádu šli vstříc: Rodiče mají své děti milovat a věnovat jim veškerou péči. Děti postupem času pochopí, že mají svého otce a svou matku jako jediné osoby, od nichž mají právo očekávat lásku, pomoc a důvěru a jimž jsou povinni poslušností a láskou. V tomto řádu není místo pro někoho dalšího, jenž by se směl podílet na jeho důvěře a lásce. Nedávno se v našem tisku hovořilo o vztahu dospělých dětí k rodičům, čím jsou jim povinni, nebo jinak řečeno: kam s nimi, když jsou staří. A někdo napsal, že křesťanství už tento problém rozřešilo, dodávám, že teoreticky. Napadlo mě, jak by to mělo prakticky v ideálním případě vypadat: se svou rodinou uvažujete o stavbě rodinného domu; to se děje a bude stále dít. Lidé si nechávají navrhnout, jaký dům a s kolika místnostmi by uspokojil rodinu s dětmi. I vy nad tím sedíte a uvažujete, že budete pro sebe potřebovat hlavně pracovnu s počítačem a pro ostatní obývací pokoj, kde všichni tráví většinu svého času, a ložnice. Žádný div, že si vzpomenete, že i vaše auto bude potřebovat garáž. Protože na nic dalšího asi nepřijdete, chtěl bych vám vnuknout myšlenku, abyste počítali ještě s jedním pokojem pro dědečka i babičku, nechcete-li je nakonec odložit mezi cizí lidi. Proto by bylo náramně vhodné, aby staršovstvo vašeho sboru jednou za rok vyhlásilo neděli „stavíme pro dědečka“, ačkoli zcela realisticky počítám s tím, že o této výzvě bude moci vážně uvažovat pět nebo spíše méně procent zámožných členů sboru, ti další na to prostě nemají. Tato výzva však míří do celého sboru, neboť jak praví Zachariáš 8,4, blažený věk se bude vyznačovat přítomností starých lidí s holí uprostřed města. Dejme jim místo ve svém srdci a mysli, poznáme, že stáří není problém, ale požehnání. Proto ti bude milé a vzdělavatelné aspoň jednou za rok ve svém sboru přemýšlet nad kázáním „Cti otce svého i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh“ (Ex 20, 12). Při tom budeš očekávat, že jednou i ty jim budeš moci udělat místo ve svém domě tak, jak tomu bývalo za dnů starodávných. Zatím je mějme rádi a ctěme je. Taková je Boží vůle.

Josef Veselý

Ohlédnutí za minulými týdny ve společnosti

Zločin a trest

Dověděli jsme se, že náš pan prezident „po pečlivém uvážení neshledal dostatečné důvody k udělení milosti“ pro pana Smetanu. Onen muž si dovolil provokativně přimalovat na reklamních plakátovacích plochách politikům tykadla. Nic horšího. Opticky, esteticky ozvláštňující šedivost a prvoplánovost politických, popřevratových agitek. Není tomu tak dlouho, co se někteří političtí vysvlékli téměř donaha, aby zaujali pozornost veřejnosti, objevili se v nějaké mutaci jinde - a nikdo si toho ani nevšiml (viz ilustrace). Jsme tolerantní, a pikantní nebo přihlouplá perlička - ta nás nejednou pobaví.

Pan prezident ovšem nemusí být velký empatik a velkorysost sama. Nemusí udělit milost, když nechce. A je to správné. Kdyby „musel“, nebyla by již milostí. I ateisté alespoň pochopí, že milost je skutkem mimořádného milosrdenství. Udílí ji Pán Bůh, nebo pozemský suverén. Problémem však zůstává, zda onen „hřích“ je hříchem. O tom to je. Pan Smetana svou vinu popírá, i když za ni zaplatil a něco málo si natvrdo odseděl. Pokud by onu milost dostal - a také ji přijal, nevážil by si sám sebe. Potud je vše v pořádku. Zbývá pak ještě nějaký důvod, proč by pan prezident měl milost udělit, nebo spíše volit jiný opravný prostředek? Jistěže ano. Vždyť o stíhání svébytného řidiče autobusu se přičinila prezidentova „rodná strana“. V samém centru zájmu byl prezidentův kdysi „korunní princ“. Odsouzení a ostouzení spoluobčana téhož města se dopustila soudkyně, paní zmíněného otykadlovaného politika. Musel, nebo měl pan prezident v té věci jednat? Nemusel. Rozhodně měl – pod mravním imperativem, jenž nepatří do právního řádu – volit jiný opravný prostředek, nebo k němu přispět.

Zbývá odezva občanů a lidí sloužících spravedlnosti v naší zemi. Na ministra spravedlnosti, s prosbou o nápravu, se obrátila Českobratrská církev evangelická. Učinila tak prostřednictvím synodního seniora Joele Rumla a synodní kurátorky Lii Valkové dopisem, z něhož citujeme: „Německý církevní reformátor Martin Luther napsal: „Malé zloděje věšíme, velké oslavujeme. Arcizloději spolu s pány a knížaty vykrádají celé Německo.“ U nás malé zloděje nevěšíme, jen zavíráme, velké oslavujeme a vyzdvihujeme i do vysokých politických funkcí. A co je horšího, zavíráme lidi, kteří nic zlého neudělali, jenom si trochu vystřelili z těch velkých. Myslíme na kauzu Romana Smetany z Olomouce, řidiče autobusu, který nakreslil několika mocným lidem, vystaveným na plakátech, tykadla. Byl za to odsouzen, přestože za poškození obrázků zaplatil finanční náhradu. Pikantní je, že pana Smetanu soudila a odsoudila manželka jednoho z těch, o kterých by Martin Luther bez rozpaků řekl, že patří mezi ty „velké“. Co zbývá nám, občanům? Odpovědět si na otázku, jaké množství viny je větší, než malé. Odolat pokušení a budit veřejné pohoršení (?) tím, že budeme přimalovávat politikům tykadla. Ostatně by tím byli jen vyznamenáni. Tykadla měli i Karafiátovi „Broučci“. A ti byli nositeli světla a prospěšnosti pro ty, jimž sloužili.

Jan Kašper; psáno pro christnet.cz

Dvoumetrový sumec?

Exhejtman se označil nikoli za velký úlovek, nýbrž „podměrečného čudlu“. Obsah projevu obviněného poslance v parlamentu nechme stranou. Ptejme se, co přesahuje zkušenost aktéra jedné aféry - a má obecnější platnost. Bez ohledu na další a další zádrhele. Nepochybnou hodnotu má určitě prožitek, který s vazebním věžněním politik David Rath učinil. Do té doby, než byl sám zavřen, se zřejmě o své vězněné bližní vůbec nezajímal. O ně osobně, ani o podmínky, v nichž se oni ocitli. Nepodal zřejmě žádnou iniciativu, natož návrh zákona, který by jejich situaci měnil k lepšímu. Až nyní vidí situaci vězněných jako nelidskou. Je třeba ocenit, že ministr Kubice si část Rathova projevu v auditoriu vyslechl. Zato předsedkyně parlamentu Miroslava Němcová nikoli, sledovala projev jen ve své kanceláři na obrazovce. Čisté svědomí však nemusí mít nikdo z nás. Na jedné straně nejspíš vězněným přejeme to, „co si zaslouží“. Na straně druhé se za vězněné modlíme. Něco pokrytectví na tom bude. Ani nás nenapadne, jednotlivce stejně jako církev, volat po lepších podmínkách pro vězněné.

-kar

K pietní vzpomínce v chrámu sv. Mikuláše

Vážení přítomní, vážení přátelé,
dnes jsme se opět sešli, abychom si připomněli statečnost a tragédii české protestantské elity, která se vzbouřila proti rozpínající se moci cizích, katolických Habsburků, kteří, když byli zvoleni roku 1526 na český trůn, přísahali respekt zemským a náboženským právům. Za podpory katolické církve však již za několik desetiletí začali potlačovat svobodu a práva české země, začali prosazovat svoje absolutistické a materialistické zájmy. Svoboda náboženství v českých zemích, v Evropě po dvě stě let naprosto unikátní jev, výdobytek husitů, přinesla českým zemím rozkvět kulturní, intelektuální i ekonomický, myšlenky demokratizační a myšlenku dostupnosti vzdělání pro všechny. Tento bohulibý vývoj byl krutým a zrůdným způsobem potlačen na více jak dvě stě let.
Větší svobodu lidu vnímala katolická církev i Habsburkové jako překážku svých chorobných mocenských ambicí, jako překážku své materiální nenasytnosti. Tradice stavět materiální zájmy mocných nad dobro společnosti, nad její morální, duchovní, sociální a intelektuální úroveň, se od popravy 27 českých pánů 21. června 1621 hluboko zakořenila v katolické tradici s tragickým dopadem na úroveň českého národa. Církev ignorovala křesťanský princip, že bohatství má sloužit hlavně dobru a úrovni společnosti, a bídu většiny lidí vysvětlovala téměř jako vůli Boží. Způsob, jakým katolická církev získávala majetek násilnou rekatolizací po roce 1620, je i dnes relevantní, důležitý problém, hodný vědecké, mravní a politické pozornosti.
Kdyby nebylo osvícenství se svou myšlenkou rovnosti lidí, sociální spravedlnosti a práva na pozitivní rozvoj všech lidí, tak dnes český národ neexistuje, a neexistuje ani slušná sociální úroveň lidí v Evropě. Veřejností málo kontrolovaná politická a ekonomická moc se vždy obrátí proti potřebám a úrovni většiny.
Trvalá víra katolické církve, že hierarchická struktura společnosti je daná Bohem, vyústila již před staletími v tradici násilného a krutého potlačování jak svobody a spravedlnosti, tak vědy jako prostředku k obecnému pokroku, k řešení sociálních a mravních problémů. Ty církev předkládala ne jako důsledek hříchů, nemravnosti a ignorance mocných, ale jako důsledek nedostatečné víry bídou podlomených lidí. S těmito přístupy nadřazenosti se v současnosti setkáváme jak u katolické církve, tak u konzervativního a neoliberálního myšlení, kterému chybí pocit zodpovědnosti za úroveň společnosti, národa. Odmítání pokroku, sociální spravedlnosti, podkopávání vzdělání vede ke zmaření pozitivního mravního a intelektuálního potenciálu většiny lidí, toho nejcennějšího, co každému člověku bylo dáno do vínku. Zároveň to je cesta do nevědomosti, ztráty schopnosti rozumět světu, ve kterém žijeme, je to cesta do nového nevolnictví většiny lidí, která po staletí existovala jen jako zanedbaná, levná pracovní síla k luxusu ekonomicky a politicky privilegované menšiny. Čím více soukromého majetku, tím větší potřeba levné pracovní síly.
Ale i v křesťanském učení existuje zamlčovaný princip, že na zemi je bohatství dost pro slušný život všech lidi, ne však pro přepych a zahálku mocných, žijících na úkor úrovně a zdraví většiny. Podstatou mocenských nehumánních a nemravných postojů je nedostatek respektu vůči lidem, kteří přece byli stvořeni k obrazu Božímu, vůči principu lásky k bližnímu, vůči poctivé užitečné práci, vůči důstojnosti lidí, vůči všemu, co pro úroveň lidstva minulé generace vytvořily. Znamená to odvádění lidí od jejich zdravého rozvoje, zdravého sebevědomí, od pocitu společenské a národní sounáležitosti a vzájemné zodpovědnosti. Je to vytváření mýtu, že osud společnosti vytvářejí ne lidé, ale síly mimo dosah lidí, či vůle Boží, vyjadřovaná církví různými symboly, jako jsou morové a mariánské sloupy, které se skutečným životem a jeho důležitými potřebami nikdy neměly nic společného. Ve skutečnosti by měly být považovány za symboly nezodpovědnosti mocných, kteří ve své povýšenosti a pohodlnosti vkládali na Boží bedra a slabší členy společnosti řešení problémů, které sami způsobovali svou ignorancí, fatalismem a potlačováním lidské svobody a schopností.
Víra je důležitou součástí lidské existence, ale je vždy nutné se ptát, jaká víra a v co, a nepřijímat víru, která odporuje lidskému rozumu a zkušenosti, víru, která podněcuje fatalismus, fanatismus, pohodlnost myšlení, ignoranci, závislost na mocných. Naopak, víra v duchovní a intelektuální potenciál lidí musí být spojena se znalostí světa, ve kterém žijeme, se znalostí potřeb společnosti, s mravními a humánními principy, a to i v církvích a v politice. Víra musí přispívat ke spravedlnosti, k pozitivní iniciativě a rozvoji lidí, k jejich schopnosti postavit se odvážně zlu, ať přichází odkudkoli.
V tomto ohledu nám může být vzorem jak česká reformace, tak masarykovská československá republika, v níž návaznost na myšlenky a ideály české reformace byly podstatnou částí duchovní, mravní a politické dimenze. Cíle, které stály v pozadí stavovského povstání roku 1618, byly hájeny prostředky své doby. Krutá reakce Habsburků a katolické církve na jeho porážku obsahuje obecnější aspekt, který se v historii často opakuje. Je jím fanatická aplikace nezřízené moci proti slabším, proti většině, destrukce jejich duchovní, mravní a intelektuální úrovně, jejich důstojné budoucnosti. Je v našem zájmu, abychom byli schopni takováto nebezpečí poznat včas a byli připraveni jim efektivně společně čelit.

Marie L. Neudorflová
Staroměstské náměstí v Praze
21. června 2012

Shromáždění v chrámu sv. Mikuláše 21. června

Důstojník Armády spásy Josef Korbel

(nar. 17. 4. 1907 v Praze – zemř. 4. 7. 2002 v USA)

Po absolvování textilní umělecké průmyslovky pracoval v Brně, kde se 1925 setkal s Armádou spásy a prožil obrácení. 1926 prošel její důstojnickou školou a pracoval nejprve jako asistent, později samostatně v Kladně, Praze, Plzni, Ostravě a Brně. Od r.1933 po jeho boku stála manželka Erna v. Thunová (1910-1980), která předtím pracovala na hlavním velitelství v Praze. (Pocházela z německého Solingenu a pocítila to jak za okupace, tak v r. 1945.) V r. 1949 byl zatčen, odsouzen pro styky se Západem a do r. 1959 vězněn. Po propuštění byl řidičem tramvají v Praze a pak pracoval ve výchovném ústavu v oddělení pro umění a průmysl. K rodinným útrapám se přidalo i to, že 1964 jeho nejmladší syn zahynul při vojenské službě a 1966 byl jeho mladší syn uvězněn. V té době se Josef Korbel účastnil života Církve bratrské. V r.1968 usiloval o obnovení Armády spásy v Československu a podnikl cesty do Velké Británie a Nizozemí. 1969 emigroval do Rakouska a Švýcarska, kde s manželkou vedli sbor AS v Arbornu. 1971 byl převelen do Chicaga v USA, odkud podnikal evangelizační cesty. Tak se s manželkou dostali i do Austrálie, na Nový Zéland, na Karibské ostrovy a na Havaj. 1973 ho nemoc - už jako brigadýra AS - přinutila k odchodu na odpočinek v Denveru ve státě Colorado. Po r. 1989 mohl navštívit starou vlast, pobýval v Praze; v Brně podle něho pojmenovali azylový dům AS na Staňkově ulici.
Komunistické úřady o něm měly posudek: "Je nebezpečný svým náboženským vlivem na děti a mládež."
O svém životě napsal v knihách "V nepřátelském táboře" 1976, česky 1991, a "S Bohem do pekla" 1984. Jsou to svědectví o podivuhodné Boží moci, jak se v životních osudech a práci tohoto evangelisty projevovala.
"Vím,že dnes ve světě moc temnosti uplatňuje svůj zhoubný vliv ve všech vrstvách lidské společnosti... Ale vím také, že jediným způsobem, jak přemoci vliv temnosti a zůstat národem pod Božím vedením, je dokázat svoji osobní víru a lásku k Bohu."

Bohuslav Vik

Naše recenze

Beneš Jiří: Elíša
Vydal Advent Orion v roce 2011; 235 stran.
Obálka a ilustrace: Jan Bárta.
Odpovědná redaktorka: M. Hrachovcová.
Nová kniha vzešlá z dílny známého biblisty a učitele Starého zákona doc. Jiřího Beneše se zaobírá ve své době vlivnou postavou a jejím působením, převážně v severním Izraeli.
Kniha vzešla z přednášek o exegezi narativních látek (příběhů). V tomto studijním textu autor předkládá vlastní výklad, založený na vlastním překladu hebrejského textu pro lepší porozumění jemných nuancí, které z českého překladu (ČEP) patrny nejsou.
Jiří Beneš ihned na začátku celý elíšovský cyklus usazuje do dobového a literárního kontextu, aby čtenáře zorientoval a napomohl mu lépe porozumět celému cyklu. Zřejmým se tak stává záměr vypravěče elíšovského cyklu, jímž je především zpráva o pokusu uskutečnit nábožensko-politickou reformu.
Celý cyklus je koncentrován na Elíšovu komunikaci s okolím, dost často doprovázenou neverbálními projevy. Beneš píše, že Elíšovy výroky „umožňují mu [čtenáři] vstoupit do události a nahlédnout ji zevnitř, něco s postavami prožít a tímto prožitkem cosi pochopit a někam se posunout. (s. 15)“ Dále uvádí, že takovéto účastenství na ději vede čtenáře, aby se rozpomněl na to, co má v sobě samém a aby opustil racionálně-pozitivistické myšlení založené pouze na smyslovém vnímání.
Elíšův příběh je třeba vidět pod zorným úhlem prvního Hospodinova výroku (tj. přímé řeči v 1 Kr 19,15-18). Jiří Beneš zde spatřuje teologický motiv Božího záměru s Elíšou. Elíša, ačkoli nic netuší, bude s Božím jednáním velmi úzce propojen, bude realizátorem (zjevovatelem) Božích záměrů. Kdekoli je Elíša, musí tedy čtenář nutně počítat s Boží přítomností. Čtenář si tuto teologickou výpověď má osvojit, neboť je klíčem k celému elíšovskému cyklu.
Sociální působení Elíši je vždy ve prospěch lidu a projevuje se tam, kde jsou lidé konfrontováni s něčím, nač nestačí. Elíšovy rozhovory totiž vyrůstají z existenciálního ohrožení – ve všech jde o kvalitu života. Elíša si ví vždy rady, zná řešení a ví, co má dělat.
Styl zpracování tématu je následující: Nejprve autor seznamuje čtenáře s hlavním motivem perikopy, uvede hlavní postavy perikopy, zvláště vytkne Elíšovu roli. Současně hledá podobný motiv nejen v elíšovském cyklu, ale i v celém Starém zákoně či dokonce v novozákonním textu. Jiří Beneš tak pro výklad dané perikopy hledá nejenže klíč ke svému výkladu, ale také dozvuk Elíšova jednání v širším kontextu.
Poté se pouští do vlastního rozboru textu jednotlivých výroků (přímých řečí) či událostí. Nejdříve ze všeho si všímá vypravěče jako čtenářova průvodce, který rozehrává a popisuje scénu, čímž uvádí čtenáře do děje. Role vypravěče je vystižena velmi trefně a čtenář musí právě vypravěčovu zpracování látky věnovat velkou pozornost. Vypravěč rozkryje zápletku příběhu, kterou Elíša svým působením rozuzlí, protože lidé okolo něho nejsou schopni daný problém vyřešit. Z mnohokrát opakovaného vzorce Elíšových reakcí na podněty lidu pak čtenáři vyplývá, že se má učit spoléhat na Elíšu, tj. na Hospodina skrze Elíšu jednajícího a nikoli na vlastní síly. Připomeňme, že jméno Elíša je přece vyznavačské: „Bůh můj je záchrana“ a k tomuto propojení Elíši s Hospodinem přímo odkazuje.
Jiří Beneš ostatně načrtává domněnku, že Elíšova postava mohla být předlohou pro obraz mesiáše.
Originálnost vykladačského přínosu je patrná ze seznamu doporučené literatury a zdrojů, ze kterých autor čerpal. Vychází samozřejmě předně z hebrejského textu, s nímž pracuje pomocí konkordancí a slovníků, jež konfrontuje s několika málo výklady od předních českých biblistů předcházejících generací, profesorů Jana Hellera a Vl. Kubáče. Překvapivé rozvíjení mnoha originálních myšlenek a podnětů naznačuje, že v Elíšovi máme před sebou svébytnou, na zahraničních autoritách nezávislou původní českou teologickou práci.
Kniha Jiřího Beneše jistě připoutá pozorného čtenáře, který má poctivý zájem proniknout do životů a osudů biblických postav a nechat se jimi oslovit a navigovat ve svém životě. Mnohý čtenář by mohl očekávat jakýsi (aplikační) výstup z každé kapitoly. Ten ale nenajde. A je tomu tak dobře. Tímto aktem totiž vykladač nechává čtenáři prostor pro vlastní domýšlení textu. Je na čtenáři samotném, aby zaujal k biblickému textu svůj vlastní postoj a odnesl si to, co je potřebné pro jeho život. Jen tím, co si takto čtenář sám ze studia odnese, může autenticky a přesvědčivě oslovit i své bližní. Pečlivé studium, jakési vnitřní protavení studované látky ve vlastní duši totiž neznamená jen obohacení vlastní spirituality.

Jiří Hempl

Za sestrou Miluškou Poskerovou

V ostravském sboru ČCE byla za času druhé světové války živá skupina mládeže, v jejímž čele stál budoucí farář Miroslav Heryán, která dokázala oslovit hledající lidi z jiného prostředí. Tehdy byli získáni sourozenci Jan a Miluška Krupovi. Oba zůstali nejen ve skupině, ale až do svého skončení ve službách sboru.
K charakteristice sestry Milušky jedna okrajová drobnost V rámci nedělněškolního malování namalovala jedna holčička postavičku s nápadně zářícíma očima. Dotázána, koho má její obrázek znázorňovat, řekla: „To je teta Miluška.“ Tomu dítěti se bezděky podařil zcela výstižný portrét. Taková sestra Miluška po celý život byla; dychtivá poznávat, dychtivá složité a nesnadné věci rozhodovat a všechny své síly pak takovému rozhodnutí odevzdat. Měla svoje narozeniny na konci července a podezřívám, že to byla ona, kdo podpořil či dokonce prosadil nápad pravidelně „slavit červencové“, tj. v tom měsíci narozené, neboť těchto rozenců vrcholného letního měsíce byl v ostravském sdružení slušný počet. Po celá desetiletí se jinak útlumový prázdninový program ve smluvené dny hemžil mladými a pak už i vzpomínajícími lidmi, soustředěnými kolem biblických témat. A přátelství v tomto rámci uzavíraná bývala krásná a trvalá.
Bratr farář Jaroslav Kantorek dobře rozpoznal Miluščina obdarování a pohotově ji přizval k vyučování dětí v církevním prostoru i ve školách. Mladí adepti duchovenské služby měli jedinečnou šanci rozpoznat v naší sestře spolehlivou, tu druhou, neplacenou pomocnici, jaké se nepotkávají každý den. Ale její příběh se ubíral jiným směrem. Kteréhosi léta v éře už plně socialistické se v lázních setkala se zajímavým výborně vzdělaným ochrnutým Ostravákem, synem báňského úředníka Janem Poskerem; potřeboval základní pečovatelskou pomoc, ale také pravou ruku pro svoje odvážné plány. Sestra Miluška šla do toho a stala se jeho manželkou a tím okamžikem přijala ještě řadu jiných funkcí.
Bratr Jan Posker, ovlivněný východními filozofiemi, soukromý učitel jazyků a matematiky, promýšlel velmi koncepčně a odvážně situaci postižených lidí. Znal dopodrobna náhled a způsoby tehdejších socialistických veličin: Tady jsme pro vás invalidy postavili dům s ústředním topením, v němž máte zajištěnu stravu a základní péči, tak co ještě chcete? – Proti tomuto primitivnímu názoru chtěli postižení žít ve ztížených podmínkách plný, důstojný, autentický život. Vyjadřovali to heslem: „Pomozte nám, abychom si mohli pomoci sami.“
Poskerovi ještě s dalšími aktivisty začali prosazovat budování ústavu pro postižené na Ostravsku. A protože se směrem k osmašedesátému roku začaly přece jen uvolňovat hranice, rozjeli se k zatím soukromé inspekci sociálních ústavů na Západě. Byli ve Španělsku, v Holandsku, ve Švýcarsku a v Německu. To nejlepší z oné poznávací cesty se rozhodli uplatnit v Hrabyni na Opavsku. Vznikl ústav s vysokou odbornou péčí, s rehabilitací, s pavilonem pro bydlení, ale také s možností pracovat v nevelké výrobně kondenzátorů. Zdárnému dokončení díla nezabránila ani srpnová okupace spřátelených armád. U toho všeho byla paní Miluška jako přemýšlivý, spoustu věcí dolaďující podnikatel a posléze jako obyvatel toho zařízení.
Normalizace se ovšem dotkla zásadním způsobem také hrabyňského ústavu. Do vedení se dostali stranou jmenovaní funkcionáři, kteří všemu dění dali jiný směr. Poskerovi odešli do svého soukromého bytu v Ostravě – Porubě: bratr Posker ke svému soukromému učitelství, paní Miluška ke svým denním povinnostem. Do sboru se naplno vrátila až po manželově skonu, v polovině osmdesátých let. Naše farní kancelář využívala jejích služeb v maximální míře, lidé z okruhu postižených v míře nezjistitelné. Naše pětaosmdesátnice skonala 18. května, ostravský sbor se s ní rozloučil ve svém chrámu 26. května 2012. Skromná statečná žena, daleko nad perly cena její. Kdo takovou nalezne?

Kaleb

Skutečná pomoc

Jaký máte dojem, když si přečtete větu typu: „Jiříček už umí říct mami, tati, jen nemá komu.“ Myslím, že se najde jen málokdo, komu by nebylo vymyšleného Jiříčka líto. A pak už stačí jen přispět s nadačním fondem XY na to, aby si opuštěný Jiříček našel nového tatínka a novou maminku. A pokud ona pomoc není moc drahá a spojí se například se soutěžemi pro děti, je to jasné. Rodinný den je tímto předurčen a výtěžek ze vstupného jde na sirotky. Jak bohulibé.
Co na tom, že zprostředkování dětí do osvojení a do pěstounské péče je plně v rukou státu a navíc je zdarma. Lidé možná chtějí mít dobrý pocit, možná nevědí, jak se věci mají, možná plně důvěřují správní radě dobročinné organizace založené například velkým řetězcem prodejen. Nebo možná ani nechtějí vědět, kde jejich peníze končí.
Domnívám se, že s financemi je to jednoduché. Člověk nemusí být nějaký analytik, aby si spočítal, kolik prostředků se dostane přímo opuštěným dětem či do nových rodin a kolik se utratí kdesi v procesu poskytování pomoci. Křesťan se totiž může obětovat a rozhodnout se pro skutečnou pomoc konkrétnímu dítěti například tím, že zajde na místní sociálku a zažádá si o cizí dítě, které přijme za své. Pak možná pozná, v jaké se ocitl realitě jak hmotné tak psychické, a najednou zjistí ono známé: „Pomoz si a Bůh ti pomůže.“
Je pravda, že poslední dobou vznikají různé kluby či mateřská centra, která pěstounům a osvojitelům pomáhají, ale i ta většinou shání peníze, kde se dá. O to víc však zamrzí, když se člověk dozví, že například veškeré vybrané miliony mohou skončit v kapse nejmenované dá se říci hlavně vzdělávací asociace, partnera roku, která své hospodaření podrobně nezveřejňuje, nicméně kupeckými počty lze vydedukovat, že snad i renomovaná vysoká škola by to zvládla o řád levněji. Ale tak už to v Čechách bývá: když můžou předražovat zakázky politici, proč by nemohli optimalizovat náklady i funkcionáři některých dobře dotovaných neziskových organizací.
Závěrem bych rád vyjádřil přání, aby Hospodin požehnal všem těm, kteří chtějí pomoci opuštěným dětem především činy. Zároveň doufám, že se v budoucnu najde dostatek křesťanských rodin ochotných poskytnout domov dětem bez rodičů. Pán jim žehnej.
Nevíte jak na to? Jste-li ze severu Čech, rád poradím. Můžete psát na email: monteko@wo.cz.

Ivo Kraus

Inzerce

FS ČCE v Suchdole nad Odrou nabízí od října byt 1+1 1. kategorie, 51m² s nájmem 2900 Kč v 1. patře sborového domu v příjemném prostředí.
Očekáváme aktivní zapojení do sborové práce. tel. 556 736 855.

č. 6

Koupím Cvičebnici biblické hebrejštiny od doc. Martina Prudkého z ETF UK, cena nerozhoduje, potřeba ze studijních důvodů.
Dr. Hájek, tel. 776741347.

č. 8

Staršovstvo sboru ČCE v Krucemburku nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí nájemního domu.
V obci je MŠ, ZŠ, LŠU, ordinace lékařů, pošta.
Kontakt ses. Novotná,
tel. 775304923

č. 9

Oznámení

Dne 20 června 2012 zemřel v Olešnici na Moravě ve věku 84 let výrazný člen tamějšího sboru br. Vlastimil Clupek. Byl dlouholetým věrným pracovníkem ve staršovstvu a kurátorem, jako ostatně již jeho otec. Vyznačoval se přirozenou inteligencí a přemýšlivostí horáckých písmáků. Vážil si krásných věcí a velice se zasloužil o přínos dějinám církve svými fotografiemi význačných událostí v jejím životě. Jsou to krásně provedené dokumenty. Vždyť bratr Člupek si odnášel přední ocenění na výstavách fotografií vůbec. Jako zručný kovář dovedl si najít čas pro tak jemné věci. Znal jsem ho více než po 60 let jako farář sousedního prosetínského sboru a také jako administrátor církve olešnické a chtěl bych vyjádřit svou vděčnost za jeho přátelskou vstřícnost i za rady jako znalce tamního prostředí. Odešel upřímný milovník Božího lidu, bylo mu z milosti Boží dáno s láskou mnoho vykonat v rodině, ve sboru a zachovat pevnou víru v tak nepříznivých dobách. Pohřební shromáždění se konalo v olešnickém kostele dne 27. června 2012 a posloužil při něm br. administrátor far. Jaroslav Coufal z Prosetína.

Jan Pokorný

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Královéhradecký

Českobratrská církev evangelická

Broumov – Ne 8.15 h
Kladská 85, a f. Michal Kitta

Černilov – Ne 9 h
Černilov č. 139, a f. Štěpán Brodský

Dvůr Králové nad Labem – Ne 8.30 h
nám. Odboje 1128, f. Aleš Mostecký

Hořice v Podkrkonoší – Ne 10 h
Husova 870, a f. Aleš Mostecký

Hradec Králové – Ne 9 h
Nezvalova 1/529, f. Štěpán Brodský

Hronov – Ne 10,15 h
Českých bratří 181, f. Michal Kitta

Jičín – Ne 9,30 h
Konecchlumská 289, a f. Tomáš Molnár

Klášter nad Dědinou – Ne 9 h
Klášter nad Dědinou č. 22, p. České Meziříčí, f. Jonatan Hudec

Kostelec nad Orlicí – Ne 9.45 h
Štefánikova 753, f. Miloslava Hofmanová, f. David Najbrt

Letohrad – Ne 9 h
Petříkov 201, f. Jiřina Kačenová

Náchod – Šonov – Ne a c d e 9 h, duben-říjen Šonov b 10 h
Purkyňova 535, Náchod, f. Marek Bárta

Nový Bydžov – Ne 9 h
U památníku 1156, f. Jaroslav Kučera

Semonice – Ne 9 h
Semonice č. 57, p. Jaroměř 1, f. Radim Žárský

Trutnov – Ne 10 h
Úpická 163, f. Tomáš Molnár

Třebechovice pod Orebem – Ne 9 h
Masarykovo nám. 19, f. Filip Čapek

Vrchlabí – Ne 9 h
Českých bratří 112, f. Petr Chlápek

Církev bratrská

Česká Třebová – Ne 9.30 h
Tykačova 1183, k. Tomáš Pospíchal

Hradec Králové – Ne 10 h
V Kopečku 89, k. Martin Legát

Chrudim – Ne 9 h
Filištínská 27, k. Petr Jelínek

Litomyšl – Ne 10 h
Moravská 1222, k. Daniel Smetana

Pardubice – Ne 9 h
Lonkova 512 – Archa, k. Samuel Jindra

Vysoké Mýto – Ne 10.30 h
kostel ČCE, Javornického 49, k. Přemysl Pýter

Bratrská jednota baptistů

Broumov – Ne 10 h
Lidická 230, k. David Hýsek

ET

Příloha 2

21–22/2012

vychází: 18. července 2012

100 let skautingu jako občanské iniciativy

Stručně o skautingu v Čechách za Rakouska-Uherska a na území ČSR do vypuknutí II. světové války

Motto:
„Příroda je matka i přítelkyně nejvzácnější.
V její náruč spěj, tam prožiješ vždy chvíle nejkrásnější.“
(Slova, jež před sto lety do táborového deníku jednoho z prvních skautů napsal zakladatel českého skautského hnutí A. B. Svojsík.)

Skauting začíná pobytem v přírodě

Velmi oblíbený učitel tělocviku na žižkovské reálce Antonín Benjamin[1/] Svojsík založil v r. 1912 první a tehdy jediný úředně schválený útvar - Junácký[2/] odbor při Svazu spolků a přátel tělesné výchovy mládeže; pod „patronátem“ odboru uskutečnil úspěšný praktický experiment táboření s několika svými žáky u Orlovské myslivny nedaleko Lipnice v létě téhož roku. Svojsík, původně činovník Sokola, se už tehdy přesvědčil, že Sokol nemá o skauting jako součást své činnosti zájem.
Jako jednatel tohoto odboru vydal Svojsík počátkem r. 1912 informační brožurku „Český skaut“, sloužící širšímu seznámení české veřejnosti se skautským hnutím, které o 5 let dříve v Evropě jako první uvedl v život - také zprvu zkušebně roku 1907 na táboře na ostrově Brownsea v jižní Anglii - britský zakladatel skautského hnutí, v r. 1910 na vlastní žádost penzionovaný generál Robert Baden-Powell (první veřejné představení skautingu pro chlapce - Scouting for Boys - proběhlo v lednu r. 1908, kdy vyšel první sešit původně šestisešitového vydání, v průběhu roku pak vyšel v knižní formě). Skauting pro dívky ve Velké Británii se započal formovat v r. 1909 a oficiálně byl zahájen v r. 1910; v r. 1910 již „Girl Guides Association“ vedla Agnes Baden-Powell (v r. 1915 posléze zvolená za náčelní) - tato sestra R. Baden-Powella působila také jako prezidentka dívčího skautského hnutí do r. 1918, kdy tuto funkci převzala princezna Mary). Agnes Baden-Powell přepracovala příručku svého bratra pro dívky, jež dostaly název Girl Guides – dívky průvodkyně). Druhou náčelní britských skautek byla v r. 1918 zvolena manželka Roberta Baden-Powella, Olave, která v této funkci působila čtyřicet let a se svým manželem a později již sama osobně navštívila všechna skautská hnutí na celém světě.
Svojsíkovo úsilí se zdařilo jistě také proto, že již koncem devatenáctého a následně počátkem dvacátého století, ještě před vypuknutím 1. světové války, probíhalo v Českých zemích v širokém měřítku zakládání různých spolků sdružujících zájmové skupiny obyvatelstva. Jako příklad může posloužit snaha aktivního účastníka revolučního roku 1848 „Amerikána“ Vojty Náprstka, který v r. 1888 (společně s Vilémem Kurzem) založil Klub českých turistů (KČT – spolek velmi blízký v pozdějším čase vzniklému skautskému hnutí svým důrazem na pobyt v přírodě).
Dalším podstatným důvodem pro „import z Velké Británie“, a to ne nepodobným např. jednomu ze základních důvodů, jenž podnítil v druhé polovině 19. století zakladatele Křesťanských sdružení mladíků - české odnože YMCA (sdružení, které založil v r. 1844 George Williams rovněž ve Velké Británii), byla patrně skutečnost, že britské spolky mohly být příkladem pro svoji vyváženost idejí i praktických pracovních metod, jejich důkladné propracování i úspěšné uvádění do života.
Jak velice A. B. Svojsíkovi záleželo na dobré přípravě této nové nabídky pro mládež, přibližuje vyprávění náčelníka Junáka-ústředí skautské výchovy, Bohuslava Řeháka z r. 1939, ve kterém (poté, co A. B. Svojsík v září 1938 zemřel) již jen vzpomínal na Svojsíkův přístup takto: „Hned o prázdninách r. 1911 jel Svojsík do Anglie, kde si vyhledal skautské oddíly, chodil s nimi na výlety a na schůzky do kluboven. Byl nadšen krásou jejich života v přírodě, jejich energickým, a přece ušlechtilým vystupováním a opravdovostí, s jakou konali svoji práci a plnili příkazy konání dobra. Rozhodl se, že se u nás do skautingu pustí. Chtěl se ale ještě přesvědčit, jak se toto hnutí osvědčuje i jinde. Zajel proto na zpáteční cestě do Švédska, Belgie a Dánska, aby viděl, jak vypadá skauting tam, kde není doma, a co v těch zemích vykonal. Poznal, že výchova v přírodě - věc do té doby u nás neznámá, se osvědčuje všude velmi dobře, stejně jako svérázně využitá myšlenka výchovy hrou…“.

Založení Junáka – Českého skauta

Právoplatný spolek byl oficiálně zaregistrován c. k. místodržitelstvím 30. května 1914 pod názvem „Junák – Český skaut“ (zkratkou JČS). Činnost spolku se řídila nejen Svojsíkovou knihou „Základy junáctví“, ale postupně i celou rozvinutou výchovnou a vzdělávací soustavou, využívající mezinárodní zkušenosti a přitom respektující české národní rysy. Z nich bylo nejpodstatnější, že český zakladatel - zcela v souladu s myšlenkami národního uvědomění a odporu vůči spojení vládnoucí

Prof. Antonín Benjamin Svojsík

monarchie s dominující Římskokatolickou církví - v junáckém slibu vynechal jak věrnost panovníkovi, tak povinnost k Bohu. Zejména Svojsíkovi pozdější spolupracovníci v širším měřítku, v duchu knih i praktického snažení amerického zakladatele „lesní moudrosti“ E. T. Setona, vyzdvihovali „indiánský styl života“, takže např. na rozdíl od země původu skautingu je tento fenomén spjat spíše s E. T. Setonem jako uznávaným druhým zakladatelem skautingu, který je v českém skautingu přítomný dodnes. Není divu, vždyť jak ukazuje motto tohoto textu, i Svojsík stavěl opravdu na první místo nikoliv povinnosti k autoritě panovníka nebo církve, nýbrž sepětí s přírodou, a to jej bezpochyby přivedlo velice blízko k Setonovým idejím „přírodního života“ podle životního stylu severoamerických indiánů.
Vytvoření spolku JČS v pojetí, které dnes z pohledu na působení náboženství nazýváme „sekularizované“, spolu s orientací na národní specifika, nesporně předběhlo události, které po ukončení I. světové války charakterizovaly novou Československou republiku. Jak a k čemu prvorepublikový Svaz junáků-skautů Republiky československé vychovával, ukazují slova jeho zakladatele, A. B. Svojsíka:
„Skautování učí práci nenápadně, hravě, vesele a svižně, takže hoch[3/] aniž by to tušil, přestupuje nepatrnou hranici, která dělí hru od práce, má z práce radost, zvyká si na ni, učí se přitom přesnosti, vytrvalosti, trpělivosti, samostatnosti a vlastní tvořivosti… Skauting je proti jednostranné výchově, pečuje o soulad ducha i těla… Vychází ze znalostí povahy chlapce a chápe, co je potřebné pro jeho psychický vývoj a mravní, sociální a intelektuální život. Nenápadně jej vychovává ve skutečného humánního vlastenecky smýšlejícího gentlemana, který je přítelem všech lidí.“

Skauting pro české dívky

Dívčí skauting v Čechách uvedla do obecného povědomí spisovatelka Popelka Biliánová; jež ačkoliv zastávala konservativní názory hlavně co do oděvu „mladých žen“, přesto v r. 1912 a 1913 vedla dvě prázdninové „osady“, v nichž dívky sice nespaly ve stanech a nedržely noční hlídky, avšak zkoušely řadu skautských disciplín; kromě toho se věnovaly celoročně charitativní činnosti. Svoje pojetí skautingu pro dívky sepsala P. Biliánová ve vlastní knížce. Podstatně „pokrokovější“ byly mladé dívky, žákyně holešovického lycea, kde učila Alice Masaryková (která jim vyprávěla o emancipovaných dívkách v Americe) a dále profesorky Emilie Milčicová a Anna Berkovcová - ty se staly v r. 1913 prvními organizátorkami „pravého“ dívčího skautingu; z Emilií Milčicovou vedeného Výboru pro skautskou výchovu dívek se v r. 1915 na 1. valné hromadě JČS stal jeho Ženský odbor. Emilie Milčicová byla náčelní skautek[4/] v letech 1919 – 1938[/5]. Z iniciativy Ženského odboru se konal v r. 1915 u Živohoště poprvé také skautský letní tábor dívek, a to ve stanech, čímž byl prakticky „překonán“ názor P. Biliánové, že dívky musí – i když skromně – přespávat v osadní budově (a tím také došlo k definitivnímu opuštění jejího pojetí skautování). Ženský odbor byl v r. 1918 přetvořen na Dívčí odbor jako samostatnou část spolku JČS, avšak bez právní subjektivity, která náležela pouze celému spolku Junák-Český skaut. Ačkoliv se již v r. 1917 vyskytly návrhy na skautskou výchovu chlapců s dívkami společně, v únoru r. 1918 výbor JČS rozhodl, že v jeho rámci je koedukace nepřípustná. Vlasta Štěpánová již v roce 1919 byla zvolena pražskou zpravodajkou; brzy nato byla vyslána do USA studovat vysokou školu sociální. Odtud psala dopisy do Čech a část jednoho z nich o americkém skautingu se stala součástí Příručky dívčího skautingu autorské dvojice Bronislavy Herbenové a Emilie Milčicové, jako kapitola „Skauting v Americe“.
Vlasta Štěpánová se vdala za skauta JUDr. Jaroslava Koseho (ve státních službách), se kterým strávila šest až sedm let v Ženevě. Od konce I. světové války pracovala Vlasta Štěpánová - Koseová pro reorganizující se Československý červený kříž a k této práci se vrátila i po příjezdu ze Švýcarska; dále byla členkou Spolku pro neslyšící[6/] a činná byla v Ústředí čs. hospodyň. Později zastávala funkci zahraniční zpravodajky SJS RČS, od roku 1936 funkci zemské náčelní a členky světového výboru dívčího skautského hnutí WAGGGS (historicky prvním členem výboru byl A. B. Svojsík). Byla jednou z českých absolventek mezinárodních setkání na "Our Chalet" nazývajících se "Juliette Low Girls".
Ještě za Rakouska-Uherska byla první téměř dvě desetiletí 20. století z hlediska skautingu jakousi dobou ověřování, kdy vedle Svojsíkova spolku Junák - Český skaut, registrovaného samostatně od r. 1914 (a to jen v Čechách, na Moravě JČS nebyl zemským místodržitelstvím povolen proto, že trvalo na předchozím prokázaném vzniku místních jednotek, k čemuž skutečně od r. 1916 docházelo v podobě tzv. Moravských družin skautů), vznikaly další spolky využívající skauting.

Skauting po vzniku Republiky Československé

Po vzniku republiky přišla doba tříbení z hlediska společenského, a to především proto, že na rozdíl od nepolitického a vůči praktikovanému náboženství neutrálního Svazu junáků - skautů Republiky československé (zkratkou SJS RČS) začaly vznikat ideově či politicky a nábožensky různě orientované, skauting využívající spolky; na rozdíl od zemí koruny České vznikly v Horních Uhrách (Slovensku) pod vlivem českého a maďarského skautského hnutí zprvu skautské organizace náboženského zaměření: křesťanských studentů „Regnum Marianum“ a hebrejských studentů „Hašomer Kadimah“ (slovensky „Strážca vpred“), ti od r. 1926 patřili do SJS RČS. Existovali např. také „Ruští skauti A. Duchnoviče“ – ruští skauti na Slovensku a Podkarpatské Rusi, organizace založená v r. 1928; v r. 1930 vstoupili do SJS RČS.
V Čechách a posléze v Československé republice delší či kratší dobu existovala velká řada skautských organizací – zde jsou ty, které situaci nejlépe charakterizují anebo měly dlouhé trvání:

Vlasta Koseová, rozená Štěpánová

100 let skautingu jako občanské iniciativy

Stručně o skautingu v Čechách za Rakouska-Uherska a na území ČSR do vypuknutí II. světové války

PSOHLAVCI založení PhDr. Janem Hořejším a dále národnostně i staroslovansky orientované DĚTI ŽIVĚNY vedené Milošem Seifertem – Woowottanem (obě tyto organizace se v r. 1915 sloučily do jednoho spolku OBEC PSOHLAVCů) – v r. 1922 však část PSOHLAVCů se svým náčelníkem Hořejším vstoupila do SJS RČS a druhá část založila „Zálesáckou ligu“ (pozdější Ligu lesní moudrosti), jejímž náčelníkem se stal Seifert. Poměrně brzo vznikla na Slovensku koncem r. 1913 židovská skautská organizace s názvem HAŠOMER HACAIR, jejíž některé oddíly tvořily od 20. let tzv. homogenní oddíly v rámci SJS RČS.

Sdružení židovských skautů, které vzniklo v r. 1918 a mělo socialistický světový názor s příklonem k E. T. Setonovi, neslo název „Techelet Lawan“ (nebo také Techleth Lavan) a v r. 1924 se stalo členem „Federace československých skautů“ - tehdy měli asi 800 členů, ve 30. letech pak 5 tisíc. Působili na Ústecku, v Ostravě a v Brně.

První oddíl „Skautů DTJ“(Dělnicé tělovýchovné jednoty) vznikl v Plzni – Škvrňanech v r. 1917; skauti DTJ, kteří v r. 1924 dosáhli zřejmě největšího svého počtu 2 tisíce členů, měli socialistické a třídní zaměření, za 2. světové války nebyli zrušeni, protože byli pouze odborem DTJ, a proto v r. 1940 změnili svůj název na „Rekreační odbory DTJ“. Stáli mimo pozdější SJS RČS i mimo Federaci československých skautů.

„Federace československých skautů“ byla založena v r. 1920 a prošlo jí mnoho organizací: Psohlavci, Horní chlapci, Děti svobody, Baden-Powellovi skauti, Sdružení socialistických skautů a skautek, Skauti práce, Spojené sbory junáků-skautů, Družina skautů, Děti přírody a Setonovi skauti, Liga lesní moudrosti, Sdružení zálesáků, Techelet Lawan, ISAW. Měla silně levicovou orientaci jako protipól Svazu Junáků-skautů republiky Československé. Vyznačovala se častou fluktuací členských autonomních spolků, na čas se v ní objevily i spolky německé, židovské, byly do ní začleněny části trampské organizace i s osadami. Názorové rozdíly vylučovaly spolupráci, projevoval se silný záporný poměr ke SJS RČS. Federace byla rozpuštěna v r. 1940.

„Baden-Powellovi skauti“ (také „Sdružení Baden-Powellových skautů“) byli založeni v r. 1919 jako odbor v rámci JČS, ještě v r. 1919 se stali členem nově vzniklého SJS RČS, ale téhož roku vystoupili a zcela se osamostatnili jako Obec čs. skautů Baden-Powellových. Připojil se k nim zbytek bývalého sdružení Děti svobody, skauti táborského sokola Děti Žižkovy a později i Spojené sbory junáků skautů. V r. 1920 opět vstoupili do SJS RČS, v 1921 měli asi 1600 členů. V roce 1920 do Svazu vstoupily nejdříve brněnské oddíly, do r. 1923 vstoupily do SJS RČS zbývající oddíly, v r. 1924 s ním zcela splynuly.

„Spartakovi skauti“ vznikli v r. 1921 a byli komunisticky orientovaní, v r. 1924 se sloučili se Skauty práce ve „Spartakovy skauty práce“. „Skauti práce“ – skautské oddíly dělnické mládeže zakládané od r. 1920 sociálními demokraty v rámci Federace dělnických tělocvičných jednot (tj. nebyli samostatnou organizací) byli zaměřeni na zálesáctví E. T. Setona, a to na komunistických základech. V r. 1921 měli asi 1900 členů, v r. 1924 se sloučili se „Spartakovými skauty“ pod nový název „Spartakovi skauti práce“, některé oddíly vstoupily v r. 1924 do SJS RČS. Byli rozpuštěni v r. 1938.

„Sdružení socialistických skautů a skautek“ (také zvaní „Skauti socialisté“ nebo „Sdružení čsl. skautů socialistů“) vzniklo od r. 1919 přejmenováním spolku „Klofáčovy děti“. Zprvu bylo zakládáno pro mládež národně socialistické strany, ze které však bylo vyloučeno a vstoupilo tedy do komunistické strany; později působili mimo politické strany. Jejich úkolem bylo organizovat proletářskou mládež; v r. 1921 měli asi 1500 členů, v r. 1931 asi 500 až 600. V r. 1923 část sdružení spoluzaložila Československou obec junáků volnosti (někdy nazývanou Švehlovi junáci volnosti). Její přejmenování na „Československou obec skautů volnosti“ se uskutečnilo v r. 1925 (měli asi 3000 členů); byla to původně woodcrafterská organizace strany národních socialistů, kromě k socialistickým idejím se hlásili k lesní moudrosti. Stala se základem mezinárodní Federace socialistických junáků (spolu s rakouskými a slovinskými skauty), v r. 1926 se přejmenovala na Junáky volnosti (s asi 6000 členy). V r. 1939 se sloučili se Svazem junáků-skautů a skautek republiky Československé (v roce 1934 byl název rozšířen o slovo skautek a jeho nová zkratka byla SJSS RČS), Ústředím katolických skautů a Švehlovými junáky v organizaci Junák-ústředí skautské výchovy.

„Ústředí katolických skautů“, založené r. 1929, bylo zprvu autonomním členem SJS RČS, avšak v r. 1939 se spojilo se SJSS RČS v jedinou organizaci Junák-ústředí skautské výchovy. Je třeba zdůraznit, že vznik Junáka byl v pomnichovské druhé republice provázen určitým úředním nátlakem. „Legio Angelica“ byla skautská katolická organizace, založená v r. 1929 v Praze, jež se v r. 1937 sloučila s nově založeným „Ústředím katolických skautů“ (v letech 1936 až 1937 měla na 1200 členů). „Ústředí katolických skautů na Moravě“ sdružovalo moravské katolické oddíly, založeno bylo v r. 1930 v Brně jako autonomní složka SJS RČS, později bylo do SJS RČS zcela začleněno.

Přetisk článku z časopisu ČCE „Bratrstvo“, roč. 1919

Archivní výtisk jsme našli v nedávno opraveném tolerančním kostelíku ČCE ve Vysoké na Kokořínsku (navštívili jsme jej v neděli po ranních bohoslužbách při příležitosti duchovní obnovy v Harasově dne 1. 5. 2000). Správkyně sboru dovolila, abychom si výtisk vzali do archivu NDS – proč? Posuďte sami z citátu textu, který je na druhé straně obálky:

„Z časopisu Skaut-Junák *)
Můj slib velkému hnutí.
„Kol ticho tak . . .
jen v duši mé nenastal ještě klid;
ta umí tolik vzpomínat –
a nikdy zapomínat…
…dobrú noc, sladce spi, nech sa ti
snívajú o mně sny…"
"A teď už dost a všichni spat!"

Neradi zakončili jsme svůj táborový oheň (v r. 1919) a každý z nás odnášel si z něho spoustu nových, dosud nikdy nezažitých dojmů a když ulehl si ve svém stanu, dlouho ještě cítil hřejivé teplo plamenů ohně i to čisté bratrství nás všech. Tolik radosti - která byla kalena jen myšlenkou, když všichni pozorovali jsme, jak chomáče jisker vyletují do výše, kde poletují a mnohé z nich zalétají do tmy, zhasínají aneb daleko zapadají, - že mnozí i z nás jednou budou nuceni opustiti svůj domov - chudé městečko i svůj oddíl, aby jinde, daleko, v cizině si vydělávali chléb.

Osaměl jsem na hlídce; všichni snad už spali. Usedl jsem na veliký balvan, vyčnívající nedaleko od břehu zlatonosné Otavěnky; bylo to na konci dlouhé louky, táhnoucí se pod hradem Zvíkovem - znáte to místo jistě mnozí. Jsem příliš sláb, než abych mohl vylíčiti krásu noci a sílu dojmů, které duši přímo uchvacovaly v radosti nad tím, že bylo jí dopřáno něco dávno touženého - nový život - v plné jeho kráse a velebnosti.

V hlavě, která ponořena byla v dlaních, rodilo se a současně uzrávalo pevné rozhodnutí - chci věnovat svůj celý život velkému hnutí, které povstalo voláním mnohých a k potřebě milionů, chci atomem vlastní práce přispěti k stavbě velkého díla. Jsem rozhodnut!

Jdu vzbudit následující hlídku - svého dobrého přítele a upřímného bratra, s kterým každý den od nejútlejšího dětství jsem se stýkal. Byla však věru škoda jít spat, a proto usedáme oba, rozmlouváme tiše o svém rozhodnutí a děláme plány. Oba cítili jsme v sobě tolik neznámé síly, kterou musíme proměnit v čin. Každý člověk má dosti sil pracovat, tvořit, ale jen málo lidí dovede svých sil uplatniti. My chceme, a my musíme - řekli jsme si tenkrát a až jednou budeme velcí, až budeme si sami vydělávati, pak teprv začneme pracovat - a ruce jsme si srdečně a vřele stiskli na paměť našeho slibu.

Na břehu poletovalo tolik světélek - svatojanských mušek - jako by nám chtěly ozářit práci naši v budoucnosti … Dnes, po letech, třeba od sebe vzdáleni, s uspokojením díváme se každý na svou vykonanou práci a jsme hrdi na to, že slib svůj neporušili jsme ani slovem, ba ani myšlenkou.

A tak tomu bude i v budoucnosti.

„Ed-vy. VII. M. Ostrava“

„Liga katolických skautů“ – volné sdružení katolických skautů, jež bylo autonomním členem SJS RČS, vzniklo r. 1930 spojením českých katolických ústředí, v r. 1936 mělo sdružení 5 tisíc členů, v r. 1937 bylo přejmenováno na Skautskou ligu katolickou, jejíž sídlo bylo v Brně.

„Ústředí evangelických skautů“ sdružovalo oddíly evangelických skautů, bylo založeno v r. 1937 na Slovensku, zaniklo v r. 1938. Tzv. homogenní evangelické oddíly byly součástí SJSS RČS ještě před II. světovou válkou, ale také Junáka krátce po jejím konci.

„Švehlovi junáci“ (také „Junáci venkova“) byli v r. 1938 založeni Republikánskou (agrární) stranou na venkově, v r. 1939 se sloučili se SJSS RČS, Ústředím katolických skautů a Junáků volnosti v organizaci Junák-ústředí skautské výchovy.

Norimberské zákony, přijaté v Německu v r. 1935, a expanze Německé říše, jež začala připojením Rakouska v r. 1938 a pokračovala Mnichovskou dohodou téhož roku, se pro Čechy a Moravu dovršila rozpadem Československa v r. 1938. To vyvolalo na samém počátku r. 1939 potřebu spojení organizací Svazu junáků-skautů a skautek Republiky československé, Junáků volnosti, Ústředí katolických skautů a Švehlových junáků v jedinou organizaci (podle usnesení ustavujícího sněmu tato organizace s názvem Junák-ústředí skautské výchovy, konaného 22. 1. 1939, měla počátkem r. 1940 na 35.000 členů registrovaných a nezjištěný počet členů neregistrovaných).

První zákaz skautingu za Protektorátu Čechy a Morava

22. ledna 1939 byla zvolena do funkce náčelní Vlasta Koseová (jež vykonávala funkci náčelní Junáka-svazu junáků skautů a skautek RČS po Emilii Milčicové již v r. 1938), náčelníkem byl po A. B. Svojsíkovi (který byl náčelníkem až do své smrti r. 1938) Bohuslav Řehák (v nových poměrech jmenovaný „velitelem“).

Avšak již 15. březnem 1939 započal spolu se vznikem Protektorátu Čechy a Morava stále rychlejší spád událostí, vedoucí k úplnému konci svobodného skautského hnutí způsobeném úředním zákazem K. H. Franka z 28. října 1940; zákaz vstoupil v platnost 4. listopadu 1940.

Nicméně pro všechny skautky a skauty sdružené v Junáku[7/] - a to samozřejmě i po celou válku - platil skautský slib, který mnoho z nich posiloval i v nebezpečí života, ba dokonce i ve chvíli odchodu z tohoto světa:

„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe
- milovati vlast svou, Republiku československou,
a sloužiti jí věrně v každé době,
- plniti povinnosti vlastní a zachovávati
zákony skautské,
- duší i tělem býti hotov/a pomáhati bližním.“

K němu věřící skauti či skautky připojovali tzv. dobrovolný dovětek, přijatý právě při ustavujícím sněmu Junáka v lednu 1939:

„Tak mi pomáhej Bůh.“

Vysvětlivky:

1/ Svojsíkovo druhé jméno Benjamin bylo uměleckým jménem, které dostal jako nejmladší člen tehdy doma i ve světě známého „Českého pěveckého kvarteta“ a nahradil jím svoje druhé křestní jméno František.

2/ Během přípravy knihy „Základy junáctví“ v r. 1912 dal název „Junáci“ českým skautům vládní rada a zemský školní inspektor František Bílý.

3/ Tak jako R. Baden-Powell, tak i A. B. Svojsík se věnoval, v duchu tehdejších pedagogických zásad oddělené výchovy chlapců od výchovy dívek, zprvu jen chlapcům.

4/ V její péči byly všechny dívky; mladší děvčata byla až do r. 1938 nazývána „šotky“, od vzniku Junáka-ústředí skautské výchovy pak „světluškami“.

5/ V roce 1935 proběhla oslava dvacetiletí dívčího skautingu v ČSR, jež se uskutečnila pod patronátem paní Hany Benešové; skautky získaly jako doklad členství ve světové organizaci pod slibový odznak – skautskou lilii – tmavomodré podložení ve tvaru trojlístku.

6/ Dcera manželů Koseových Eva se v roce 1924 narodila neslyšící.

7/ Mezi charakteristickými skautskými organizacemi působícími na území ČSR nejsou zde uvedeny spolky skautů německé národnosti (leckdy i židovského nebo smíšeného původu), nicméně ty oddíly, které zůstaly věrnými členy Junáka, s ním také sdílely stejný osud a zvláště jejich vedoucí byli po r. 1939 či 1940 nacisty pronásledováni a v řadě případů i násilně připraveni o život; tzv. arizace pomnichovské společnosti se totiž dotkla i Junáka, a to zákazem členství Židů, který však nebyl striktně dodržován, jak o tom píše třetí náčelník Rudolf Plajner ve svých Pamětech.

z dostupných pramenů...

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

23-24/2012

15. srpna 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 5. září 2012

Z obsahu

* *Jednou to napíšu*
* *Josef Dobiáš*
* *Z církví doma i ve světě*

Poselství k 11. neděli po sv. Trojici

Mrtev, abych žil
Galatským 2,16–21

Jak dnes lidé usilují „stát se spravedlivými“? To jest, podle čeho se snaží vést život, který obstojí před jakýmsi vyšším soudným okem, ať už je tou jejich soudní instancí cokoliv?

Není to zajisté již podle zákona Mojžíšova. Ale jsme snad proto svobodní a „bez zákona“? Nevládne nám neúprosný zákon výkonu, zákon úspěchu? Kdo vede podle dnešních měřítek život, jaký se žít má? Zdali ne ten, kdo něco dokázal? Nemusí to být nutně výkon kariérní, majetkový. Dokonalá kondice, dokonalá rodina, dokonalé užívání života, dokonalá biblická úvaha, i to se počítá. Nic méně než dokonalost si zákon výkonu v posledku nežádá. Zákon lidožrout, diktuje nároky nad lidské možnosti.

Apoštol Pavel (za živa) skrze zákon zákonu umřel. Ne aby byl mrtvý, ale aby byl živý. Ať žijí paradoxy evangelia! Když je spolu s Kristem ukřižován, umírá starý člověk v něm, který nejenže hřeší (to bude i dál), ale je taky psancem zákona: Jakožto hříšník před nemilosrdným zákonem kličkuje, snaží si s ním smluvit vlastní pravidla. Nebo je ochromen nesmírnou úzkostí ze zákona. Nebo si namluví, že on je takový borec, že zákon zmákne.

Jak vést život, který obstojí? Stačí žít ve víře v Krista Ježíše. Úžasné! Jen by apoštol nemusel jedním dechem mluvit o smrti. Ale umírat tomu, co znesvobodňuje a zabíjí, snad občas lze i vesele. Vždyť se vstává „do Krista“, do pravého života, do svobody...

Dagmar Oupická,
farářka Ochranovského sboru,
Jablonec n. N.

Bylinková zahrada ve Vsetíně - viz str. 4

Kam se podělo Ježíšovo tělo

Čtvrtý sněm v Chalcedonu v Malé Asii v roce 451 řešil vztah mezi Kristovým lidstvím a božstvím. Učí nás vyznávat, že Ježíš Kristus je zároveň dokonalý v božství a zároveň dokonalý v lidství, pravý Bůh a zároveň pravý člověk. To cituji v souvislosti s otázkou, kterou zde nedávno položil bratr prof. Pavel Říčan: „Kam se podělo Ježíšovo tělo?“ Pravý Bůh a pravý člověk – v této zkratce to o svém Pán Ježíši Kristu vyznáváme a hledáme odpověď na tu otázku.

Po Ježíšově zatčení velekněží a lid odmítli s posměchem jeho božský nárok:“ Ty jsi Mesiáš, zachraň sebe i nás“ (L 23,39). Jen od setníka se mu dostalo židovského uznání: “Tento člověk byl vskutku spravedlivý“ (L 23,47). Ježíšovo lidství bylo poníženo společným ukřižováním se dvěma zločinci (L 23,33). Všechna evangelia svědčí souhlasně o Ježíši, že byl pohřben jako každý jiný člověk: Ženy nesoucí vonné masti neznamenají příchod nového věku, ale spíše náznak obav, aby nebylo zdiskreditováno tělo Ježíše Krista, což už se připravovalo. Velekněží požádají Piláta, aby dal hlídat Ježíšův hrob, aby jeho učedníci nepřišli, neukradli tělo a neřekli lidu, že Ježíš byl vzkříšen z mrtvých. To by pak byl poslední podvod horší než první. V očích velekněží je velikonoční týden první podvod, neboť učedníci už říkali, že Ježíš zemře za ně a za všechny lidi. Vzkříšení Ježíše byl pak byl druhý a horší podvod, neboť vzkříšení Ježíše jako prvního z nás zahrnuje všechny, kteří věří, a učí je nebát se života ani smrti a žít ve svobodě. Tímto učením o svobodě vchází do lidských srdcí nepřemožitelná naděje, nová a mocná zbraň, po níž ovšem umí sáhnout a vycvičit se v jejím užívání jen ti, kdo věří v Ježíše Krista.

Stalo se jistě strašlivým historickým omylem 20. století, že tuto zbraň lidé málo užívali, že ani neprotestovali, když byli odzbrojeni a oblečeni do otrocké uniformy a jejich vlastní zbraň pohaněna. Všimněte si, jak tomu bylo už v těch dnech, kdy Ježíš byl popraven a pohřben. Zbylo tak málo jeho věrných, pouhá hrstka, která nevzbudila ve světě žádné obavy, ale tito věrní si začali hledět svého: vyznávají Ježíše za svého Pána, chválí ho a oslavují, poslouchají ho a žijí s ním, jenž vstal z mrtvých, je živý a přítomný. Této hrstce děkuje církev za svůj vznik.

Kolem vzkříšení se objevují otázky, řekli bychom, druhořadé. K této diskusi přispěla kniha nizozemského zákoníka Nico ter Lindena tezí, že ne všecko, co evangelisté vyprávějí jako události, se vskutku stalo. Mají však v Bibli své nezadatelné právo, neboť svým zvláštním způsobem svědčí pravdě. Pravda je to, co je v Ježíšových očích dobré, správné a ušlechtilé. Kupříkladu atentát na Hitlera: malý kroužek lidí, kteří měli k Hitlerovi blízko, mezi nimi i rozhodný křesťan D. Bonhoeffer. Dohodl se s nimi, že zabijí Hitlera, neboť neviděli jiný způsob, jak zkrátit nesmyslnou válku a ušetřit mnoho životů. Bohužel, atentát se nepovedl. Měl pravdu, nebo ne? Škoda, řeknou v této souvislosti jiní na jiném místě. Škoda, že se nenalezla možnost, jak připravit atentát na Stalina. Tento diktátor se dožil důchodu ve zdraví. Těmito příklady jsme posunuli význam slova „pravda“. Nehledáme ji toliko v reáliích, pravda není totožná se zbraní v ruce. Ne každý člověk, kdo drží zbraň v rukou, je špatný člověk, a tedy nemůže mít pravdu. Je tedy pravda bez zbraní i bez zubů i bez svalů? Nikoli.

Bratr Pavel Říčan se angažoval, šlo mu o pravdu. Zaslouží si porozumění, ne-li chválu, že se nebál pohnout stojatou vodou církevního života a dát svůj hlas tam, kde se domnívá, že je pravda. Na konec té diskuse o novozákonních příbězích, kde pravda není totožná s tím, co se stalo, se bratr Říčan rozhodl vyslovit otázku, o níž se domnívá, že ji budou vyslovovat i děti: Kam se podělo Ježíšovo

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Restituce

Nevím, jestli těch padesát devět miliard vyplacených na hotovosti a sedmdesát pět miliard vrácených v nemovitostech, které má státní kasa uhradit za vyvlastněný církevní majetek, odpovídá realitě. Většina lidí se domnívá, že nikoli. Rozsah plánované restituce v nich proto vyvolává vůči církvím averzi. Vůči všem. Táhnou totiž v tomto ohledu všechny za jeden provaz, jakkoli je spletený tou největší z nich. Vzhledem k tomu, že stát chtěl mít pro restituční jednání jediného partnera, neměly a nemají ty početně malé ani jinou možnost. Pokud by se do navrženého projektu nezapojily či z něho couvly, připravily by se o možnost nápravy utrpěných křivd a nejspíš by se navíc dočkaly obvinění z neekumenického jednání. Proto šik zůstává jednotný. A zřejmě zůstane až do konce: Po restituci jim totiž na základě uzavřené dohody Římskokatolická církev přesměruje 20 % z vyplacené částky. Podle kardinála Duky jako „odškodnění za nespravedlnosti, k nímž došlo v historii“.

Emanuel Vejnar

Výročí — Hugenotský vůdce Jean Gaspard (II.) de Coligny

(16. 2. 1519 v Chatillonu - 24. 8. 1572 v Paříži)

Pocházel ze zámožného katolického rodu, od 1537 byl u francouzského královského dvora, od 1543 se zúčastnil válek v Itálii a ve Flandrech, 1551 se stal guvernérem Paříže a Ile de France a 1552 získal hodnost admirála. Když 1557 upadl do španělského zajetí, rozhodl se 1561 (pod vlivem svého bratra Františka) pro kalvinismus. Stal se vůdcem francouzských hugenotů a podporoval i švýcarské protestanty, s německými a anglickými protestanty byl ve spojení. V čele hugenotských vojsk 1569 zvítězil a v Saint Germain se mu podařilo uzavřít výhodný mír a získat toleranci. Stál na straně Bourbonů proti Guisům a snažil se o nezávislost Francie na Španělsku a Itálii - k nelibosti Kateřiny Medicejské, manželky krále Jindřicha II., úhlavní protivnice protestantismu. Jí se podařilo při "Krvavé svatbě pařížské" Jindřicha (IV.) Navarrského a její dcery Markéty z Valois - při "Bartolomějské noci" 24.8.1572 - dát zavraždit mimo jiné také Colignyho. Jeho tělo bylo pak potupně pověšeno v Montfauconu.

Coligny se stal významnou postavou v dějinách francouzské reformace a pro náboženské exulanty se snažil získat území v Brazílii a na Floridě, kde některé lokality dodnes nesou jeho jméno.

Bohuslav Vik

Z církví doma i ve světě

Společně cestou víry

V Hořicích se křesťané třikrát do roka scházejí k ekumenickým bohoslužbám a setkáním. Na začátku roku v římskokatolickém chrámu Narození Panny Marie, v létě v modlitebně Českobratrské církve evangelické a začátkem podzimu v bývalé synagoze – sboru Církve československé husitské. Letošní červencové již XII. ekumenické setkání se konalo ke dvěma významným výročím.

Připomínal se příchod věrozvěstů bratří Cyrila-Konstantina a Metoděje na Moravu v roce 863, kdy k nám přinesli křesťanskou víru a první slovanské písmo.

To druhé výročí bylo 597 let od upálení mistra Jana Husa v Kostnici r.1415. K tomuto výročí se ve společenské místnosti za knihovnou v červnu uskutečnila přednáška ThDr. Martina Chadimy: Skutečné důvody upálení mistra Jana Husa.

K oběma výročím se 5. července uskutečnila ekumenická bohoslužba v modlitebně ČCE. Účastníky shromáždění přivítal u pomníku M. J. Husa kurátor ČCE O. Nekvinda, který společně s faráři Adamem Depou a Alešem Mosteckým položili věnec k Husově pomníku. Poté přečetla presbyterka sboru ČCE Anna Janečková Husův dopis z Kostnice Čechům, kterým se se všemi loučí.

Následovala bohoslužba v modlitebně ČCE za účasti farářů tří hořických církví. Bohoslužbu zahájil farář ČCE Aleš Mostecký. Kázáním na téma: "Běda zákoníkům a farizeům" posloužil farář Církve československé husitské Bohumil Klásek z Hradce Králové. Za jednotu křesťanů se modlil děkan Římskokatolické církve Adam Depa, který všem na závěr požehnal.

Po skončené bohoslužbě se uskutečnila v malém sálku modlitebny přednáška faráře Aleše Mosteckého na téma „Mistr Jakoubek ze Stříbra – soupeník Husův".

Toto shromáždění i další společně akce křesťanů jsou pořádány v rámci hořického ekumenického projektu : „Společně cestou víry."

Obě dvě uvedená výročí mají význam nejen pro křesťany, ale i pro celou českou společnost. Připomínat si je – znamená nezapomínat, protože historická paměť je pro národ důležitá. Bez mravních a duchovních hodnot si žádná společnost dlouhodobě nevystačí. Přesvědčujeme se o tom stále. Jít po cestě, kterou Čechům a světu odkázal Jan Hus, není bez překážek a bolestí, ale má naději a zaslíbení.

Oldřich Nekvinda

Koňmo, na oslu či velbloudu

Nejspíše se z dovolené nevrátíme kočárem, ani na kterémkoli biblickém zvířeti. Pokud jsme na dovolené, prázdninách byli, pak se nejspíše vracíme autobusem, autem, letadlem, lodí...; možná i vlakem? Stalo se při mistrovství Evropy ve fotbale, že jeden z našich kanonýrů se přiznal, že v životě nejel vláčkem. Poprvé až nyní cestou do Krakova. K údivu mnohých tam naši fotbalisté jeli totiž zvláštním vlakem. Ponechme stranou, že upřednostňována je dnes automobilová doprava. A dopřejme si železniční dopravu, byť není zvýhodňována tak, jako ve Švýcarsku. Její zázemí nejednou vyhlíží jak v dobách, kdy jsem na ní pracoval, neboť řadě teologů dopřála náhradní „vojenskou" službu. Snad z nostalgie sleduji nádražní život. Z toho, co netěší – nejen řada rušených tratí, či šíleně vše zmalované „graffiti", také co potěší – např. nově zbudovaná nádraží (např. Zábřeh na Moravě). Nicméně i překvapivě příjemná „graffiti" na řadě míst, jež volají k následování. Někde i s pomocí žáků místních škol průchody a podchody byly vyzdobeny nádhernými, vkusnými barevnými obrázky úžasné imaginace. Nikdo je většinou pak již neponičí. Dobrým příkladem je nádraží v Lysé nad Labem, odkud je naše ukázka. Nezbývá než našim čtenářům popřát šťastný návrat domů.

Jan Kašper

Kam se podělo Ježíšovo tělo

Dokončení ze str. 1

tělo? Tělem rozumíme vazbu masa a kostí, která dává dohromady tělo. Písmo rovněž tělem rozumí maso, kosti i krev, jíž určuje jiný význam než být toliko částí vazby, patřila přímo Bohu, kdežto maso a kosti nakonec se proměnily v prach a popel. Takový konec musí mít i Ježíšovo tělo, jeho kosti: kde jsou?

Všichni evangelisté se shodli v tom, že ti, kdo se setkali s Ježíšem, hned ho nepoznali. Jednou, když vystoupil s Petrem, Janem a Jakubem na horu proměnění, „nabyla jeho tvář nového vzhledu" (L 9,28-36). Nejednou Ježíš překvapí nejen vzhledem, ale i svými skutky, které vybočují z tak zvaného normálu. Proč bychom je nemohli přičíst jeho božství? Jindy zase své učedníky odváděl od toho, aby jej měli za ducha: „Podívejte se na mé ruce i nohy. Duch nemá maso a kosti." A pojedl před nimi. Své člověčenství pokládal za první část svého poslání. Vzal je na sebe, stal se člověkem. Měl nás přece vysvobodit z otroctví hříchu a přivést k službě Bohu a lidem v darované svobodě. Na této cestě a zvláště v kritickém týdnu odmítl požadovat pro sebe božskou imunitu.

Zdá se, že Marie Magdaléna byla první z těch, kdo se setkali se Vzkříšeným. Nepoznala ho, myslela si, že potkala zahradníka. Nepoznala ho v jeho novém, božském vzhledu, který ji zcela zmátl. Ježíš je zároveň Bůh i člověk. S tímto vzhledem se pohyboval střídavě v období 40 dní, aby apoštolové dovedli vidět božství i lidství Ježíšovo v jednom těle a také je rozpoznat v jeho božské rozdílnosti. Zdá-li se někomu, že tu zbytečně se svými dávnými otci filozofujeme, nechť uváží, že druhému člověku se při tom chvěje srdce, neboť poznal a pocítil, že je vtažen do společenství, které je Bohu tak blízké, jak to jeho samého nemohlo ani ve snu napadnout. Však evangelisté uvádějí, že hlavní důvod těch 40 dní setkávání Ježíše s jeho učedníky byly pochybnosti, které se některých zmocňovaly. O čem mohli pochybovat? Soudím, že nepochybovali o jeho lidství, které si mohli ověřit dotykem, ale o jeho božství, které vstoupilo do jeho lidského těla tak, že jednou bylo zjevné, nezatížené jeho lidstvím, podruhé tak skryté, že se Ježíš jevil jako obyčejný člověk. Právě v tomto spojení vzbuzuje Ježíš pochybnosti: pohled na jeho umučené a ukřižované tělo zpochybnil učedníkům jeho božství. Víra se s takovou pochybností nesnáší. Matouš referuje o setkání jedenácti apoštolů s Ježíšem: „Spatřili ho a klaněli se mu; ale někteří pochybovali" (Mt 28,17). Evangelista Jan píše o učedníkovi, kterého Ježíš miloval, že byl první, kdo ani nepotřeboval prohlédnout Ježíšův hrob,"spatřil vše a uvěřil, že Ježíš vstal z mrtvých." Tentýž učedník je přítomen zázračnému rybolovu a je první, kdo uvěřil, že muž na břehu, který udílí rady učedníkům na lodi, je Pán, a pověděl to Petrovi. Teprve, když to Petr uslyšel, brodil se k Ježíšovi vodou. I ostatní ho pak poznali a uvěřili. Kolik dní poskytuje Pán nám, abychom zvítězili nad svými pochybnostmi a uvěřili? Jeho skutky evangelisté zapsali, „abyste věřili, že Ježíš je Kristus, syn Boží, a abyste věříce, měli život v jeho jménu" (J 20,31). Bez Bible to nepůjde.

Prázdný hrob, kde mělo ležet tělo, maso a kosti, byl prázdný. Některým, možná mnohým křesťanům byl připraven problém: Kam se tělo podělo, když svědectví všech, kdo do hrobu nahlédli nebo vešli, je totožné: Tělo je pryč, zbyla po něm prostěradla, jedno větší pro tělo a druhé menší pro hlavu. Evangelium odpoví zcela jednoznačně, že Ježíš se svým tělem a duší vstal z mrtvých. Jeho tělo, to byl on, vzkříšený, který se pohyboval ve svém těle mezi svými učedníky 40 dní, aby uvěřili, že je opravdu ten, kterého potkávali v Galileji, v Jeruzalémě, na zemi nebo na lodi. Už tehdy se však choval divně, nerozuměli mu, a přesto s ním chodili až do toho dne, kdy byl ukřižován jako zločinec. To už ho mnozí opustili. Zůstala kolem něho hrstka těch nejbližších , kteří se stali svědky jeho vzkříšení. Blíží se 40. den, kdy bude vzat do nebe a usedne po Boží pravici. To píše Marek, o maličko šířeji nám poví totéž Lukáš. Matouš a Jan se o Ježíšově vzetí do nebe vůbec nezmiňují. Tak skoupí jsou na slova rozloučení s Ježíšem, aby jimi nijak nezmenšili význam apoštolů, kazatelů evangelia Kristova: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto světa" (Mt 28,19-20).

A nic se nedovíme o osudu Ježíšova těla; to je zřejmě otázka z pohledu evangelia lhostejná, ale my na ni odpovíme aspoň částečně, protože se na ni ptá dospělý člověk, jenž se domnívá, že ji zvednou i děti. Co se stalo s Ježíšovým tělem? Jeho hrob by mohl být někde v Betanii, blízko Jeruzaléma, tam totiž „se Ježíš vzdálil od nich a byl nesen do nebe." Pravím, že hrob tentokrát není prázdný, spočívají v něm viditelné ostatky masa a kostí, těla, které nemá přístup do nebe. Jednou se promění v prach a popel. Proč by archeolog nemohl vykopat ostatky kostí jeho těla? Naopak je důvod je hledat, protože tentokrát Ježíš své tělo musel opustit, aby přijal tělo duchovní. Když byl poprvé pohřben, nevzdal se svého těla, žil v něm ještě 40 dní. Teprve potom je nechal na zemi.

Ježíšovo vzkříšení, jeho způsob žití v lidském těle po 40 dní, aniž bylo podrobeno zákonitostem těla a světa, vyžaduje , abychom v něm respektovali jedinečnost, která se ohlašuje přítomností andělů a svědectvím žen i mužů o otevřeném nebi: Těmto znamením vévodí slovo evangelia, abychom v těchto věcech přemýšleli a nebyli nalezeni jako bez rozumu.

Josef Veselý

Svoboda a poznání

„Ti, kdo hledají Hospodina, rozumějí všemu."
Př 28,5b

„Všecko je vaše, vy však jste Kristovi a Kristus Boží."
1 K 3,22b–23

Slova první věty našeho textu z Knihy přísloví se v základním smyslu týkají porozumění právu (Kraličtí: soudu). Už tenkrát lidi znepokojovalo, že právo se nekryje se spravedlností, že nad legalistickým právem, jak píše Pavel Keřkovský v Teologické reflexi 2/2011, se klene tušená morální rovina garantovaná Hospodinem. Do té je dáno proniknout a jí porozumět jen tomu, komu ji sám Hospodin otevře. Takový člověk je pak naplněn svatou bázní, bezpodmínečnou úctou ke svatému Bohu. Ne náhodou stojí celá naučná literatura Starého zákona pod vyznavačským slovem: „Počátek moudrosti je bázeň Hospodina" (Ž 111,10; Př 1,7). Kde jinde by mohl být pramen poznání a do hloubky porozumění všem jevům, než v blízkosti Stvořitelově?

Jen on sám ví, proč a jak to stvořil, zná prazáklady, je mu jasný celostní souhrn všech jevů a jejich vnitřní provázanost. Má v mysli všechny jejich dopady na život přírody, člověka a společnosti. Jako rentgen prohlédá celou tu soustavu do posledních jednotlivostí. Právě proto v ní rozumí každému hnutí a každé události. To dává zároveň jeho otcovskému srdci možnost slitovné lásky a radikální léčby. Tak také ti, kdo mu patří, mohou z jeho milosti dohlédat základu věcí a rozumět mu. Často přitom objeví kdesi na dně na první pohled neviditelného čertíka.

Tak je to i v tom právu, např. v dnešních přetřásaných kauzách, kde podle zákonných paragrafů není ještě viděna ona mravní rovina. Mnoho lidí to tuší, ale nerozumějí tomu. Unikly jim skrze prsty základní mravní hodnoty jako láska, dorozumění, služba a smíření.

„Lidé zlí nerozumějí právu." Zlí nejsou v Knize přísloví výrazní ničemníci a zloději, nýbrž třeba docela slušní lidé, kteří však nedbají na Hospodina a domnívají se, že ze svých vlastních schopností a měřítek všemu rozumějí. Naproti tomu opravdu věřící člověk by měl např. rozumět komunistům v době totality víc než oni sami sobě a včas rozeznat ona skrytá nebezpečí, která nakonec jejich okolí i jim samotným přinesla žalostný rozklad a zkázu. Poctivě řečeno mnozí věřící (spíš nevěřící) křesťané, ač věděli, oč jde, svým němým přitakáním a chytračením se stávali spoluviníky velkých zel. Na to musíme v upřímném pokání stále myslet a snažit se do hloubky rozumět i dnešním hnutím s jejich klady i skrytými léčkami.

To vše je ještě radikalizováno v Novém zákoně, podle našeho druhého verše. „Všecko je vaše, vy však jste Kristovi a Kristus Boží." Jako v první větě šlo původně o otázku práva, tak v tomto místě jde o stranictví v korintském sboru. Lidé tam lpěli na různých postavách zvěstovatelů a tvořili kolem nich kroužky, dnes bychom řekli jakési fankluby. Vzniklo rozkolnictví a pohrdání členy jiného uskupení. Pavel je nakonec učí, že člověk se nemá dát ničím zotročit a nelpět s poslední oddaností na žádné lidské postavě. Má si zachovat svrchovanou svobodu vykoupeného dítěte Božího. Vždyť není sám svůj, ale Kristův. Stručně to shrne. Všecko je vaše, když víte, čí jste vy. A to dnes mnoho lidí neví. A přece chtějí k někomu patřit a v někom vidět vzor. Proto to trapné lpění na

Dokončení na str. 4

Slyšeli jsme jinde

Z programu „Jak to vidí“ (ČR 2) uvádíme podstatnou část rozhovoru moderátora Vladimíra Kroce s biskupem Václavem Malým.
Na erbu biskupa Malého je heslo: Pokora a pravda.

** Vatikán odvolal bez zjevného důvodu trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka. Jak to vidíte? Já vím, že to je pro vás asi citlivá otázka.*
Je to citlivá otázka. Já mohu svědčit o tom, jak jsem pana arcibiskupa Róberta Bezáka osobně poznal. Měl jsem tu čest, že jsem s ním, loni právě v tuto dobu, vystoupil na festivalu Pohoda v Trenčíně. To je jeden z největších hudebních a kulturních festivalů na Slovensku, který má bohatou tradici. A ta diskuse s ním byla velmi zajímavá, plný stan mladých lidí a on se ukázal jako člověk, který dovede oslovit mladou generaci. Já nemám zdaleka takovou schopnost jako on, abych oslovil mladou generaci. A zároveň byl takový živý a samozřejmě působil jako chlap; a teď když řeknu jako chlap, tak tím nemyslím nějaké chlapáctví nebo nějaké siláctví, ale člověka, který je o něčem přesvědčen a který mluví o tom otevřeně, co si myslí. A ti lidé to vystihli a několikrát odměnili to jeho vystoupení obrovským aplausem. Já jsem tam neseznal, že by se tam dopustil nějaké úchylky od církevního učení. Je člověk, který především mluví civilně a to je důležité, protože sám o tom něco vím. Jak někdy těžko člověk vysvětluje náboženské pozadí civilním jazykem. A podle mých zkušeností on toto velmi dobře tehdy uměl.

** A jak se díváte na tu masovou podporu, která se teď Bezákovi dostává? Je to snad poprvé, kdy se slovenští věřící vlastně proti vůli Vatikánu, ne?*
Je zajímavá ta reakce. Já samozřejmě nemohu mluvit o tom, jaká byla situace v té trnavské diecézi. Vím, že tu arcidiecézi převzal s některými otazníky ve finanční oblasti, ale o tom nemohu mluvit, protože nemám informace, a je přirozené, že nový biskup, který stojí v čele diecéze nebo arcidiecéze, si přivádí nebo si zvolí ty nejužší spolupracovníky. Jak vedl personální politiku, o tom já nemohu mluvit, protože tu situaci neznám, ale zdá se mi, že to rozhodnutí má charakter mocenského rozhodnutí a, víte, mluví se tedy o autoritě. Já chápu, že prosazovat autoritu je třeba především pevností přesvědčení, že člověk duchovně přesvědčí toho druhého, že nad něčím stojí. A jakmile k té autoritě je používána síla, silácké řešení, moc, tak už ta autorita potom ztrácí trošku na věrohodnosti. A myslím si, že v tomto případě chybí reflexe té situace církve na Slovensku. My Češi máme dojem, pokud se vůbec o Slovensko zajímáme, že Slováci jsou věřící a že to jsou jednodušší věřící lidé. Ono to zdaleka tak není pravda. Samozřejmě, že ta tradice je tam více zakotvena, že je to církev ještě částečně lidová, ale na druhé straně já sám tam znám několik skupin velmi bystrých hlav z řad katolíků, kteří o věcech přemýšlejí v širších souvislostech a jimž je vzdálena jenom taková opakovaná tradice.

** Tím spíš právě se chci zeptat, jestli není opravdu chyba, že se věřícím nedostalo od Svatého stolce srozumitelného odůvodnění toho nečekaného kroku, protože takto se vytváří podhoubí pro různé konspirační teorie.*
Právě; a o tom chci také mluvit. Je vyžadována poslušnost, brát to rozhodnutí takové, jako je. A to je zase širší otázka, kterou bych chtěl zmínit. Poslušnost vždycky je spojena s odpovědností a už slovo odpovědnost má v sobě dát odpověď. A aby člověk, který je poslušný, mohl být odpovědný, tak je také třeba, aby k důvodu své poslušnosti mohl dát odpověď. A této odpovědi se zatím tedy od těch, kteří o tom rozhodli, nedostalo. A je třeba s lidmi jednat jako s dospělými, je třeba si uvědomit, že potom ano, jak jste zmínil, dochází k mnoha spekulacím neoprávněným, že lehko se potom očerní ten nebo onen. Takže to rozhodnutí týkající se odvolání pana arcibiskupa Róberta Bezáka má širší souvislosti a tady i já si kladu některé otazníky. Ale je rozhodně třeba říci, že ten člověk se nedopustil nějakého závažného mravního přestupku, že tam v tom hrají roli nějaké jiné důvody, o kterých já nevím. Já to vidím z dálky, ale znova opakuji, že pokud jsem ho poznal, tak to byl člověk, který se snažil o otevřenost, přímost a to, co si myslí, tak také říká. I Husákovi, což potom odnesl mnohaletým vězněním. A potom, jak už jsem řekl, se stal agilním členem Charty 77. Takže je zajímavé sledovat na jeho životní cestě ty složité dějiny české společnosti. Nicméně to byl člověk statečný, člověk s humorem a osobně velmi nenáročný. Málokdo žil v takových skromných sociálních poměrech jako on a to pro mě bylo také oslovující.

** Závěrečné téma, které vám chci nabídnout, je to, že pražský magistrát ještě letos chce vrátit na Staroměstské náměstí sloup Panny Marie, který strhl dav v roce 1918. Proč je podle vás kolem rekonstrukce mariánského sloupu taková diskuse?*
Tak samozřejmě je to z neznalosti. V roce 1918, když byl ten mariánský sloup stržen, tak ten dav zmanipulovaný si myslel, že byl vystavěn jakožto podpora moci Habsburků. Ale on byl postaven v roce 1650 jako dík za to, že skončila třicetiletá válka.

** Jenom ..., mnozí právě vidí v tom symbol vítězství katolicismu nad protestantstvím. Není v tom trochu pravdy?*
Jistě že ano. Na druhé straně si myslím, že naše dějiny národní jsou velmi klikaté, a že je ovlivnily opravdu dvě zásadní tradice. Ta tradice katolická, a potom tradice husitská. A tam je ten Husův pomník, který tam už stál před první světovou válkou. Aby bylo jasno, tak si myslím, že kdyby byl vystavěn ten mariánský sloup, takže by se ukazovala také ta složitost těch duchovních kořenů naší společnosti, že by se ukázalo, že to, co dneska pokládáme za samozřejmost, je ov-livněno těmito dvěma velmi závažnými tradicemi. Viděl bych v tom symboliku, protože se mi zdá, že je to nedůstojné Staroměstského náměstí, že se z něho stává jenom tržiště, případně sportovní kolbiště, kdy lidé sledují na velké obrazovce velké zápasy. Nic proti tomu, ale je třeba také uchovat tomuto náměstí nějaký duchovní podnět, nějaký duchovní základ. Takže by to bylo rozhodně obohacení a jsem docela překvapen, že pan primátor a část vedení hlavního města Prahy je pro to, aby ten sloup byl obnoven.

** Vy to ale jednoznačně vítáte.*
Já bych řekl, že je to spíše kladné než záporné. Ale pokud k tomu nedojde, tak také žádná katastrofa. To říkám, protože vidím podstatnější věci pro život naší společnosti, pro život křesťanů, pro život církve, než je toto. Ale docela bych to uvítal.

kar;
dle Českého rozhlasu 2

Římskokatolický biskup Václav Malý

Četli jsme jinde

1. Portál Neviditelný pes probral nejprve problematiku odpustků v souvisu české i světové reformace, aby pokračoval: „Není jistě bez zajímavosti se seznámit s tím, jak se na problematiku odpustků dívá současný vysoký představitel katolické církve. Metropolita moravský a olomoucký arcibiskup Jan Graubner nám v rozhovoru týkajícím se převážně církevních restitucí ("Církev restitucí nezbohatne…", Právo, 23.6.2012) sdělil k této problematice toto: *"A odpustky? Předně musíme připomenout, že církev nikdy neodpouštěla bez uložení povinnosti nahradit způsobenou škodu. Některé zlé činy nešlo jednoduše napravit, proto se ukládalo pokání, třeba za vraždu pět let postu, z toho dva roky o chlebě a vodě. Za každé opilství sedm dní o chlebě a vodě. Odpustky se říkalo tomu, když někdo mohl nahradit půst stanovenými modlitbami nebo dobrými skutky, mezi některé se někdy počítaly i hmotné dary pro kostel nebo klášter."* **Zvláštní, že? Buď pan arcibiskup nezná historii, nebo nám vědomě zamlčuje pravdu, nemám-li použít expresivnější výraz. Ale ani jedno ani druhé právě v těchto dnech není ku prospěchu církve, zejména ne k nějakému všeobecnému vzájemnému porozumění, které stále hledáme.**

2. Deník Právo v rozhovoru s arcibiskupem Janem Graubnerem položil i otázku: Je pravda, že právě husitské bouře připravily v českých zemích katolickou církev o značnou část majetku. Vnímáte však i to, z jakých kořenů husitství vzešlo a na co reagovalo? Je pro vás Jan Hus arcikacířem? A odpověď: *„Husovská komise, v níž pracovali katolíci i evangelíci, ale i vědečtí pracovníci bez vazby na církve, završila svou práci v devadesátých letech velkým sympoziem, které se konalo ve Vatikánu, a účastníky včetně prezidenta Havla tehdy přijal sám papež Jan Pavel II. Ten přiznal Husovi místo mezi reformátory církve. To znamená, že ho nevidíme jako kacíře, ale taky to neznamená, že souhlasíme s celou jeho naukou. Ani z dnešního pohledu nelze akceptovat některé jeho názory jak ze strany katolíků, tak protestantů, ale v řadě věcí není přijatelný ani pro nevěřící. Je pravda, že tehdejší společnost byla v morální krizi, ale husitské války ji neřešily, naopak prohloubily. Doufám, že současná morální krize se nebude řešit válkou.“*

kar

K památce mistra Jana Husa

Ve středu 4. července uveřejnily Lidové noviny zprávu o přípravách velkolepých náboženských a národních oslav k poctě Cyrila a Metoděje na moravském Velehradě. Přestože se tito věrozvěsti připomínají v Evropě někdy v únoru, v naší zemi bylo datum jejich oslav stanoveno katolickou církvi na 5. července do bezprostřední blízkosti památky M. J. Husa. Jistě ne náhodou.
Ve stejných novinách pak byl uveden také článek o chátrajícím stavu rodného domku mistra Jana. Slíbila jej prý opravit Církev československá husitská, ale nedostala na opravu dotaci, a tak dům nadále chátrá.
Snad aby se ukázalo, jak málo si cení čeští evangelíci a husité svého reformátora. A tak nejen samotné oslavy, ale i stav historických památek může ukázat na duchovní stav obou větví Kristovy církve u nás.
Napadají mne dvě otázky.

1. Je oprava poměrně drobné stavby, která připomíná původ a význam M. J. Husa, opravdu nad síly českých evangelíků a husitů, takže jej nemohou zvládnout bez pomoci ateistického státu?

2. Nebylo by možno podniknout opravu společně s pomocí dalších evangelikálních církví, hlásících se k reformaci, které v minulosti prokázaly, že jsou schopny bez pomoci státu budovat i náročné moderní stavby svých modliteben? Co na to říká česká ERC?

J. Orawski

Vysvětlení k erbu

Heslo v erbu arcibiskupa Jana Graubnera je výzvou Marie ke služebníkům na svatbě v Káni Galilejské: Co vám řekne, učiňte (Quod dixerit vobis facite); evangelium Janovo 12,25.

Unikátní zahrada pro seniory s Alzheimerem: obnoví v paměti dávno zapomenuté zážitky!

Nepamatují si, co se stalo před chvílí - vzpomínky z dětství a mládí však zůstávají. Tak ve zkratce funguje paměť lidí s Alzheimerovou chorobou a Diakonie na Vsetíně přišla na to, jak ji rozvíjet: zahradou, do níž by měli volný přístup, kde by mohli pracovat, odpočívat a především vzpomínat...

„Jako malá jsem denně pomáhala na poli, v ovocném sadu nebo u drůbeže. Do školy jsem chodila jen v zimě, kdy nebylo tolik práce. Když jsem se vdala, s manželem jsme si pořídili rodinný domek, kde zahrada nemohla chybět - ani záhonky, manželův skleník na kaktusy, slepice, králíci…,“ vypráví Marie Drozdková. Od roku 2010 bydlí v Domově Jabloňová, v němž se zaměstnanci Diakonie Vsetín starají v průběhu roku o více než 60 seniorů s Alzheimerovou chorobou.

A nedávno přišli se skvělým nápadem: využít přilehlou zahradu jako unikátní terapii pro své uživatele. V současné podobě to však nejde: je ve svažitém terénu, bez zábradlí a bezbariérových chodníků, chybí posezení, záhonky… Ale proč ji neupravit?

„Chceme těmto lidem zajistit komplexní péči a z uzavřených prostor jim dát volnost ve venkovním prostředí areálu, kde by se v upravené zahradě cítili nejen příjemně a bezpečně, ale rovněž si obnovili své vzácné vzpomínky,“ říká Ing. Dan Žárský, ředitel Diakonie Vsetín.

Hned se do toho pustili a jejich úsilí přineslo rychle plody: na Vsetíně uspořádali sbírku „Společně seniorům“, a ta vynesla 32 388 korun; projekt podpořila i řada firem, individuální dárci a umělci jako Karel Gott a Vladimír Kerndl. Celkem se zatím vybralo 290 168 korun.

Koncert nejen pro dárce

Plánované náklady na realizaci úprav zahrady sice činí podle odhadů odborníků 832 000 korun, ale zaměstnanci Diakonie doufají, že částku dají brzy dohromady. Protože by rádi dosud vybranou sumu zvýšili a zároveň poděkovali všem současným i budoucím dárcům, připravili na středu 15. 8. 2012 od 19 hodin letní benefiční koncert „Varhany netradičně“. Manželé Morawetzovi - hudební profesionálové vystupující po celém světě - na něm představí varhanní skladby v neobvyklých úpravách - ve stylu swingu, jazzu, etno-folku či dokonce popu! Neváhejte tedy a vydejte se za pozoruhodnou kulturní akcí s nezaměnitelnou atmosférou a příjemným letním ochlazením do kostela Horního sboru Českobratrské církve evangelické na Vsetíně. Zakoupením vstupenky ve výši 150 korun si nejen vychutnáte jedinečný varhanní zážitek, ale podpoříte již zmíněnou rekonstrukci zahrady. Předprodej vstupenek bude probíhat v Informačním centru Vsetín na Dolním náměstí v po – pá od 9 do 18 hodin. *„Po koncertě budou mít navíc lidé možnost koupit si „svůj strom“, který bude v nové zahradě zasazen. A celkový výtěžek benefičního koncertu pak zdvojnásobí Nadace Divoké husy,“* upřesňuje Marta Vodáková z Diakonie Vsetín.

Benefiční koncert finančně podporuje Austin Detonator, mediálními partnery jsou Rádio Valašsko, Beskyd TV, Vsetínské noviny a Valašský deník.

Co možná nevíte:

Diakonie ČCE – středisko Vsetín je nestátní nezisková organizace, která poskytuje rozsáhlou sociální pomoc seniorům a sociálně vyloučeným na Vsetínsku. Zaměstnává 60 stálých zaměstnanců, kteří zajišťují služby v těchto zařízeních:

* Domov pro seniory Vsetín Ohrada pro 32 stálých uživatelů a Odlehčovací služba pro přechodný pobyt
* Domov se zvláštním režimem Jabloňová pro 20 stálých uživatelů
* Denní stacionář ZAHRADA pro osoby starší 50 let s poruchami paměti
* Domácí péče – pečovatelská služba v domácnostech uživatelů

Služby pro sociálně vyloučené osoby

* RUBIKON - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež od 6 – 26 let
* MOZAIKA - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Nabídka pro mladší čtenáře

Co všechno se může stát
Daniel Henych

Po dlouhá léta pravidelně plnil „Dětský koutek“ na stránkách Kostnických jisker svými příspěvky bratr Daniel Henych. Věrně zasílal úvahy pro děti, které se odvíjely od nějakého obvyklého životního příběhu z dětského světa. Často jeho vyprávění vyústilo do veršovaného závěru, z kterého zaznívalo zhuštěné poselství, kterým chtěl oslovit své čtenáře a posluchače.

Autor připravil v roce 2007 rozsáhlejší čtení pro čtenáře dorostového věku, ale nebylo možné jej z finančních důvodů vydat tiskem. Proto jeho dílko nyní pro zájemce nabízíme na elektronických stránkách Evangelického týdeníku ve stažení ve formátu PDF; celkem má uvedený spisek 36 kratičkých kapitol, s nadpisem, ilustracemi a obsahem dohromady 75 stránek.

Naleznete jej na adrese:
http://www.evangelickytydenik.cz
a to v rubrice Aktuální články.

Jsme rádi, že můžeme touto nabídkou zprostředkovat příjemné čtení pro tu mladší čtenářskou (nebo posluchačskou) generaci a doufáme, že jí jejich rodiče či prarodiče budou nápomocni při opatřování tohoto užitečného čtení, které může vhodně posloužit svědectvím o křesťanské víře, která se dotýká i záležitostí všedního dne.

Bohumil Kejř

Zde uvádíme jen krátkou ukázku z tohoto dílka.

9. Pikle s farářkou

Od chvíle, kdy se Olina dozvěděla od Martiny, že paní Nedvědová teď bydlí v Norimberku, stále jí vrtala v hlavě myšlenka, jak to narafičit, aby se Martina a Anča setkaly. Ano, mělo by se jim pomoci, když to Martinina máma tak zvorala. O Norimberku toho Olina moc nevěděla. Matně si vzpomínala, že se tam po válce odbýval jakýsi důležitý soud a že tam je známý závodní okruh, ale to bylo tak všechno. Se svým přáním pomoci Martině se svěřila paní farářce.

„Víš, Olino, do tohohle se dá těžko zasahovat. Já sama jsem na tom ještě trošičku hůř než ty, poněvadž Martina nepatří do našeho sboru. Budu však o tom přemýšlet a není vyloučeno, že třebas na něco přijdu.“

Za týden si paní farářka vzala po náboženství Olinu stranou: „Tak jsem na to přišla. My s Emilem jsme nebyli na žádné svatební cestě. Mohli bychom si tedy na jeden víkend vzít dovolenou a vyjet si do Norimberka. Snad to ten Emilův pekáč vydrží. Norimberk je zajímavé město. Působil tam po celý život slavný malíř a grafik Albrecht Dürer, který maloval hodně podle Bible. Docela rádi bychom si tam pochodili. No, a nebylo by asi tak těžké zařídit, abychom bydleli v YMCE, co v ní pracuje paní Nedvědová.“

„A co je to vlastně ta YMCA?“ chtěla vědět Olina. „YMCA je taková mezinárodní křesťanská organizace, která působí skoro po celém světě.“ vysvětlila jí paní farářka.

„Založil ji někdy v polovině 19. století nějaký Williams se svými přáteli. Šlo jim o to, aby mladí lidé měli místo, kam by ve volném čase rádi chodili a kde by bylo postaráno o jejich zdravou výchovu. V YMCE se konají přednášky a besedy, ale taky si tam každý může zajít do čítárny, zaplavat v bazénu nebo zahrát košíkovou. A při každé takové YMCE jsou i noclehárny. Tak bychom si v té norimberské mohli objednat noclehy.“

- „Ale co to má společného se mnou?“ přerušila paní farářku Olina. „Nejen s tebou, ale i s Martinou,“ pokračovala paní farářka. „Jely byste do Norimberka s námi a další by se už ukázalo. Tvým úkolem teď je, abys k tomu Martinu dotlačila. A druhým úkolem pověříme tvého tatínka,“ zasmála se paní farářka, „totiž, aby mě zastoupil a vzal si čtené kázání, až tady nebudu.“

Olina však farářčiným plánem nadšená nebyla: „Ale, sestro farářko, já si myslím, že Martina nebude chtít o tom ani slyšet. Je na svou mámu moc naštvaná. Ona jí totiž pořádně ublížila. A ublížila moc i panu Nedvědovi.“

- „To je docela pochopitelné, Olino,“ řek-la paní farářka. „Jenže Martinina matka, jak jsi mi tuhle říkala, už toho svého kroku lituje a my bychom nikdy neměli lidi kvůli jejich klopýtnutí nadobro odepsat. Kdo z nás je stoprocentně čistý a nevinný? Vzpomeň si, jak jednou přivedli k Ježíšovi ženu, která také pořádně šlápla vedle, a jak Ježíš řekl »Kdo z vás je bez hříchu, první hoď na ni kamenem!« Jen o tom mém nápadu uvažuj a pokus se pro něj Martinu získat!“

Svoboda a poznání

Dokončení ze str. 2

postavách politiků, umělců a sportovců. Právě v dnešní době je potřebí vnitřní svobody, určitého nadhledu a (ne)uctivého odstupu. Je třeba porozumět, zda někdo něco koná z touhy po penězích, slávě a moci, nebo jako službu v odpovědnosti Bohu a věrnosti slibům, které dal voličům. I těmto otázkám má křesťan rozumět a být v nich svoboden. Věřící bývají kolikrát pokládáni za zpátečníky lpějící na zachovávání jakýchsi rozvoji života překážejících předpisech. Chyba lávky! Právě křesťan je nejsvobodnějším člověkem na světě, jak to vyjádřil už Luther. Žádný pokrok vědy, žádný technický vynález ho nemůže zaskočit a ohromit. Smí je zvládnout v poznání velikých kladných možností, i z hlediska mravního v považlivých hrozbách. Ví, čí je, a ví, že „v Kristu bylo všechno stvořeno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný, jak nebeské trůny, tak i panstva a vlády i mocnosti – a všecko je stvořeno pro něho a skrze něho“. (Ko 1,15n)

Jan Pokorný

Inzerce

FS ČCE v Suchdole nad Odrou nabízí od října byt 1+1 1. kategorie, 51m² s nájmem 2900 Kč v 1. patře sborového domu v příjemném prostředí. Očekáváme aktivní zapojení do sborové práce. Tel. 556 736 855.

č. 6

Oznámení

Přijměte naše srdečné pozvání na Seniorátní den do Soběhrd, který se uskuteční v neděli 9. září. Je koncipován jako "rodinný den", ale je možno se zúčastnit i jen části programu, např. odpolední přednášky Petra Galluse "Co dělá evangelíka evangelíkem?".

O soudu i o míře

Žádnou slovní ekvilibristikou nelze otupit dosažnost Ježíšových slov (Mt 7,2 a L 6,8). Nezbývá než si popravdě přiznat: kolikrát jsme se již v životě přistihli, že sebe samé soudíme méně přísně než své bližní, z těch bližních pak opět méně přísně ty, jež máme rádi či jimž se obdivujeme, než ty, co nám nejdou pod nos, protože se nějak v našich očích provinili nebo zdiskreditovali. Co se pak týče politiků nad námi vládnoucích, je to přímo do očí bijící. Patříš k naší straně? Máš vždycky pravdu. Patříš k těm, jimž nefandíme? Raději mlč, vždyť kdoví, jaké nečisté pohnutky za tvou řečí jsou, nestojí ani za to ti naslouchat. Stranictví je v naší české kotlině pohříchu zvláště zakořeněno, byť jím trpí i příslušníci jiných národů. Dokonce ani ve sboru nelze nadhodit téma nějak se dotýkající správy věcí veřejných, aby se hned nevynořilo nebezpečí, že se bratří rozkmotří (sestry jsou v tomto smyslu ohroženy méně, ostatně není politika v popředí jejich zájmu). Někteří duchovní, vycházejíce z mnohých svých zkušeností, nechtějí debaty na téma vlády či parlamentu vůbec připustit. Křesťanu sice nemá být jedno, jak a co se má ve společnosti dělat, ale nesmí o tom raději mluvit. Druhá polovina verše Mt 7,2 se zdá být pouze literární metodou, které Ježíš zhusta používá k dokreslení nebo ke zdůraznění své myšlenky, aby zdvojením příměru nabyla na pádnosti, ačkoli někoho soudit a někomu měřit je vlastně totéž. A přece se právě v tyto dnešní časy ten motiv míry, jíž měříme, aby nám nakonec stejnou měrou bylo měřeno, stává pojednou neobyčejně výmluvným, a to v souvislosti s tzv. církevními restitucemi. Míra, jíž církve měří výměry pozemků a lesů, se totiž občanu, laikovi i znalci nebo historikovi, zdá jaksi "natlačená a natřesená" (L 6,8). Jak to tak vypadá, chtějí církve více, než jim kdy patřilo, nota bene není-li jasné, zda jim to fakticky vůbec patřilo. Zde se názory různí. Nechávám teď stranou, že z teologického hlediska by církve majetek neměly ani chtít, protože jsem se k tomu vyjádřil již dříve. Ale ta církevní míra, když už ho tedy chtějí, ta mě právě znepokojuje. Mám obavy, že Pán bude církvím - nejen jednotlivcům, jak bychom rádi viděli a jak máme tendenci to vykládat - měřit stejnou měrou a že to jeho měření ještě dříve, než nastane ta dies irae, pro ně nedopadne dobře. Proč církve měří a vyměřují právě dnes, kdy se více než kdy jindy zdá, že se čas nachyluje, tomu se nepřestávám divit.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Bohoslužby

Seniorát Horácký

Českobratrská církev evangelická

Daňkovice – Ne 9.30 h
Daňkovice č. 4, p. Sněžné na Moravě, a Ondřej Ruml, f. Debora Rumlová
Horní Dubenky – Ne 9 h
Horní Dubenky č. 54, f. Tomáš Vítek
Horní Krupá – Ne 10.15 h
Horní Krupá č. 63, p. Havlíčkův Brod 1, f. David Šorm
Horní Vilémovice – Ne 9 h
Horní Vilémovice č. 31, p. Čechtín, a f. Pavel Janošík
Humpolec – Ne 9 h
Husova 143, f. Pavel Šindler
Jihlava – Ne 8.30 h (10.30 h Střížov)
Vrchlického 1, f. Jan Keřkovský
Moraveč – Ne 9.30 h
Moraveč č. 35, p. Pelhřimov, f. Daniel Matějka ml.
Nové Město na Moravě – Ne 9 h
Křenkova 151, f. Zdeněk Šorm, f. Vojtěch Hrouda, f. Markéta Slámová
Opatov – Ne 11 h
Opatov č. 10, p. Dušejov, a f. Pavel Šindler
Pelhřimov-Strměchy – Ne 8.45 h (Pelhřimov), 10.45 h (Strměchy)
Růžová 82, f. Michael Hána
Sázava – Ne 10 h
Sázava č. 73, p. Velká Losenice, f. Petr Gallus
Sněžné na Moravě – Ne 9.30 h
Sněžné č. 60, f. Michal Vogl
Telč – Ne 8.30 h
nám. Zachariáše z Hradce 21/1, f. Petr Melmuk
Třebíč – Ne 8.30 h
Bráfova 561/33, f. Jana Potočková, f. Tomáš Potoček
Velká Lhota u Dačic – Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č. 37, p. Dačice a Tomáš Vítek, f. Kateřina Frühbauerová
Velké Meziříčí – Ne 9 h
U Světlé 737/24, f. Pavel Janošík

Církev bratrská

Havlíčkův Brod – Ne 9.30 h
Strážná 1364, k. Vladimír Horský
Horní Krupá - Ne 9 h
Horní Krupá 105, p. Havlíčkův Brod, k. Roman Neumann
Vlašim – Ne 10 h
V Sadě 1505, k. Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

Jihlava – Ne 8.45 h
Seifertova 13, f. Jan Zajíc
Znojmo - Ne 9.30 h
Chelčického 774/2, 1. patro
f. Pavel Kuchynka

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

23–24/2012
VYCHÁZÍ: 15. SRPNA 2012

PŘÍLOHA 3

100 LET SKAUTINGU JAKO OBČANSKÉ INICIATIVY

II. ČÁST

STRUČNĚ O SKAUTINGU V ČECHÁCH BĚHEM II. SVĚTOVÉ VÁLKY A PO JEJÍM KONCI

Motto:
„Neopouštějte mládež, pokračujte v činnosti.“
(Slova, jež náčelník Rudolf Plajner adresoval skautským vůdkyním a vůdcům při třetí likvidaci Junáka v r. 1970 formou splynutí s Pionýrskou organizací SSM.)

JUNÁK NA PRAHU II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Na ustavujícím sněmu Junáka-ústředí skautské výchovy v lednu 1939 byl místonáčelníkem s určením pro Moravu zvolen Rudolf Plajner – Táta.
Protože však dne 1. září 1939 byl vedle jiných činovníků zatčen i druhý náčelník Junáka Bohuslav Řehák - Sláva, (nacisté tehdy zatkli řadu českých vysokoškolských učitelů a dalších osobností jako „rukojmí“), měl Rudolf Plajner, již jako náčelník, plnou odpovědnost za celou organizaci. Týkala se především situace, kdy byly v létě roku 1940 rozpuštěny skautské tábory[1/]. Poté sjednal tajnou dohodu se Sokolem, Českým červeným křížem a Klubem českých turistů o přijetí a ochraně skautských oddílů v případě zrušení Junáka-ústředí skautské výchovy, které předvídal. Patří k významným skutečnostem, že všechny tyto organizace skutečně dle svých místních možností napomáhaly k přežití skautských oddílů. Po r. 1940 pokračoval R. Plajner obdobně jako mnozí další členové Junáka v ilegální skautské činnosti. Jako zástupce Junáka se podílel na budování odbojových organizací Obrana národa, Politické ústředí a Petiční výbor Věrni zůstaneme a udržoval kontakt s předsedou protektorátní vlády Aloisem Eliášem. Se svými spolupracovníky především zajistil bezpečnou cestu pro převádění mnoha vojáků, politiků a členů vlády do zahraničí.
Válka tragicky poznamenala rodinu náčelní Vlasty Koseové - její muž, zaujímající vysokou funkci na Ministerstvu zemědělství, byl krátce po vypuknutí II. svět. války zatčen, vězněn a v roce 1942 Sonderkommandem Gestapa zastřelen. V roce 1946 se Vlasta Koseová stala místopředsedkyní světové dívčí asociace skautek WAGGGS. Doma řídila schůze náčelnictva dívčího kmene Junáka, přednášela na lesních školách o výchovném významu organizace se vztahem ke každodennímu životu. Vlasta Macková, současná čestná náčelní Junáka - svazu skautů a skautek ČR o ní píše: „Neslyšely jsme ji nikdy velet, ale všechny jsme šly za ní.“

Rudolf Plajner - Táta

JUNÁK PO II. SVĚTOVÉ VÁLCE

Po ukončení II. svět. války v červenci 1945 zastupoval Rudolf Plajner Junáka na srazu mládeže na Radhošti, kde byl iniciován trend sjednocování mládežnických organizací. Vlasta Koseová byla v r. 1946 opět zvolena náčelní Junáka. Na sněmu Junáka v r. 1946 byl také Rudolf Plajner opět zvolen náčelníkem; předložil kompromisní doporučení na kolektivní členství v SČM, které sjezd přijal. Bylo sice přáním vlády a zejména Ministerstva národní obrany obnovit Junáka, ale obecně byla požadována jednota mládeže, tělovýchovy a odborů. Je pozoruhodné, že tyto požadavky ve své podstatě kopírovaly trend, který zaváděli již organizátoři práce s mládeží v hitlerovském Německu (bývalí členové Junáka německé národnosti na území Protektorátu Čechy a Morava byli nuceni vstupovat do jediné organizace Hitlerjugend). Je ovšem dobře známo, že tento trend nesmlouvavě prosazovali, a to nejen v Československu, sovětští poradci zprvu jen v řadách komunistů a později ve státním aparátu.
Oběma požadavkům poválečné doby nebylo možné vyhovět současně, a tak jediné řešení bylo kolektivní členství Junáka buď v mládežnické, nebo v tělovýchovné organizaci. Za tuto hranici Junák jít nemohl, neměl-li ztratit členství v mezinárodním skautském hnutí a také samostatnou existenci doma. Na přání československé vlády a velvyslanectví SSSR se Rudolf Plajner zúčastnil spolu se zástupci ČSM, Sokola a sportovců velkých tělovýchovných slavností v Moskvě, kde projednával otázky spolupráce Junáka se sovětskými pionýry[2/]. Vyhlásil např. také dvouletý plán Junáka se závazkem odpracovat 20 milionů hodin ve službách republice. Obhajobě této linie věnoval náčelník R. Plajner po tři roky všechny své síly, až mu bylo zabráněno zastávané stanovisko dále hájit.
Tento vývoj sledoval a včas na něj upozorňoval Výchovný

SKAUTSKÝ ZÁKON

1. SKAUT JE PRAVDOMLUVNÝ.
2. SKAUT JE VĚRNÝ A ODDANÝ.
3. SKAUT JE PROSPĚŠNÝ A POMÁHÁ JINÝM.
4. SKAUT JE PŘÍTELEM VŠECH LIDÍ DOBRÉ VŮLE A BRATREM KAŽDÉHO SKAUTA.
5. SKAUT JE ZDVOŘILÝ.
6. SKAUT JE OCHRÁNCEM PŘÍRODY A CENNÝCH VÝTVORŮ LIDSKÝCH.
7. SKAUT JE POSLUŠNÝ RODIČŮ, PŘEDSTAVENÝCH A VŮDCŮ.
8. SKAUT JE VESELÉ MYSLI.
9. SKAUT JE HOSPODÁRNÝ.
10. SKAUT JE ČISTÝ V MYŠLENÍ, SLOVECH I SKUTCÍCH.

SKAUTSKÉ ZAČÁTKY

Rok 1945 byl pro mne velmi náročný. Celá léta mne zlobily plíce a průdušky. Bylo mi 11 let. Nemoc se mi zhoršila tak, že jsem zameškal druhé pololetí a nebyl jsem klasifikován. Matně si pamatuji, jak jsem chodil na diatermii k doktorovi Blechovi. Bral jsem také léky, po kterých mi zvápenatěly hroty plic.
To jaro bylo přímo hektické. Nejdřív nálety „hloubkařů“ (bydleli jsme u nákladního nádraží v Rokycanech), pak začátek května, kdy jsme se „uklidili“ do blízké vesnice Kamenný Újezd, která prakticky sousedila s městem. Polekal nás velký nálet na Škodovku v Plzni, kdy záře ohňů byla patrna i u nás. Ale nebyli jsme ani tam ušetřeni.
V předvečer Pražského povstání nás „navštívili“ tři vojáci banderovské armády, prchající před Němci. Samozřejmě ozbrojení. Chtěli jídlo a nocleh. Naštěstí odešli.
Pak jsme zahlédli prchající Němce před Rusy. Do toho neustálé volání Prahy o pomoc. V našem strachu nám nezbývalo než modlitby. Pak přišli Rusové a do Rokycan Američané. Vrátili jsme se a začalo pro nás opravdové jaro. V míru.
Tak mne zastihl i velký nábor do skautu. Pamatuji se na veliký stan (asi půjčený od amerických vojáků) a svoji rozechvělost, když jsem uváděl své osobní údaje. Přiznám se, že z dalšího dění si mnoho nepamatuji. Vím jen, že jsem plnil (snad to byl bobřík květin?) znalosti v rostlinách a že už jsem měl skoro celou padesátku.
Ale v novém školním roce jsem měl učitele na matematiku, který mne pro ni cele získal. Mé zájmy se stočily úplně jinam. Už ne kreslení a květiny, ale čísla. Naučil jsem se tak dokonale morseovku, že ještě na vojně, když hledali radisty, jsem posléze v určitém okamžiku začal úmyslně dělat chyby, protože jsem chtěl být topografem. Ale to odbočuji.
Vím jen, že moje samotářství utrpělo ve skautu vážné trhliny, že jsem si začal vážit přátelství a později jsem ho vyhledával. Jistě i po skončení skautingu moje dětská povaha toužila po dobrodružství, pravdě, spravedlnosti a přátelství. Velmi jsem si vážil Mirka z Rychlých šípů a obdivoval jsem „Old Šetrhenda“ z Májovek. Pamatuji si ještě na srub, postavený na skautské louce, který ale neměl dlouhého trvání, neboť pionýři jej brzy zdemolovali; vyhořel.
Měl jsem veliké štěstí, že v roce 1951 nastoupil do českobratrského evangelického sboru bratr farář Miroslav Rodr. Ten se stal mým velkým přítelem, protože v mládeži nenásilně uplatňoval i skautské principy.
Ze svých začátků ve skautingu si toho mnoho nepamatuji, neboť moje zdraví bylo stále chatrné, takže o největší zážitek – tábor jsem přišel, ale přinutilo mne to aktivně přistupovat k životu. Začal jsem fotografovat, aktivně jsem se zapojil do práce na rokycanské hvězdárně, a získával jsem i z řad „mládežníků“ spolupracovníky.
Nová obnova Junáka mne zastihla v konečné fázi studia na technice a práci na diplomce, které jsem věnoval maximální pozornost. Až na žádost přátel jsem se chopil vlčáckého oddílu katolického skautu. Chlapce z družin Mývalů a Brtníků jsem si zamiloval a myslím, že i oni mne. Nejhorší chvíle nastala, když jsme věděli, že je konec. Ještě nakonec jsme uspořádali vánoční besídku.
V roce 1990 jsem se vrhl intenzivně do založení evangelického oddílu. Prolezl jsem kartotéku I. českobratrského evangelického sboru v Brně a vypsal všechny chlapce a děvčata, kteří připadali v úvahu a napsal jsem dopisy rodičům. Nakonec mne děvčata předběhla a měla oddíl dříve, ale i nám (s bratrem Miroslavem Akelou Krejčím) se to podařilo a získali jsme ještě bratra Petra Tiňtu Sochu. Nakonec se oddíl rozrostl tak, že je větší jak mnohá střediska.
Já sám jsem již ve skautském důchodu, i když někdy vypomohu třeba s nácvikem pletení turbánků, či přednáškou z myšlenkových základů skautingu. Jsem stále veden jako instruktor lesní školy Collegium.
Ale moje místo je teď především u mé milované manželky, u které zjistili rakovinu jícnu. Před vlastním léčením ji musím vykrmit. Jelikož má zavedenu sondu do žaludku, musím ji krmit stříkačkou. Je to sice náročné na čas, ale jsem vděčen skautingu, že mne připravil i na takovou službu, že se mohu otáčet i v kuchyni.
Nejvíce jsem ovšem vděčen Bohu za jeho přítomnost a pomoc.

Jaroslav Černý - Ursus

100 let skautingu jako občanské iniciativy

Stručně o skautingu v Čechách během II. světové války a po jejím konci

výbor Junáka, vedený (později komunistickým režimem věz-něným) Karlem Průchou, v materiálu z období říjen - listopad 1947 (určeném pro plánovaný, avšak již neuskutečněný sněm Junáka ve Zlíně), který s ním vypracovali Karel Skála a Jaroslav Novák. Text obsahuje mj. slova: „V nejrůznějších evropských zemích jsme mohli už od konce dvacátých let a zvláště od druhé půle let třicátých pozorovat, jak se skautských metod a organizací zmocňují politické síly, aby je v postupném či rázném procesu nahradily mocnými (mnohdy s určením povinného členství) organizacemi mládeže, plně kontrolovanými státem, s přesnou zakázkou politického směru a výchovy v nich. Nemusíme chodit daleko pro příklady. Tento proces pamatujeme z doby okupace všichni. Je však třeba říct, že ne všichni skauti chápali Kuratorium pro výchovu mládeže[3/] jen jako dočasný a trpný úkryt pro svou činnost. Nebylo málo těch, kteří se v systému státem kontrolované a podporované organizace mládeže zhlédli. Tou samou zkušeností prošel například i skauting francouzský, jak jsme se právě letos[4/], při nesčetných rozhovorech, návštěvách škol a táborů, mohli přesvědčit…

Všemožná podpora a propagace činností mládeže státem přesvědčily za války řadu skautských vůdců natolik, že za ně poměrně snadno vyměnili dosavadní skautskou výchovu k občanským ctnostem a světovému skautskému bratrství. Aniž by brali v úvahu omezující (a vymezující) moment tohoto druhu organizací svázaných s politickou mocí…“

Ve stadiu příprav byl sněm Junáka, plánovaný na třetí dekádu února 1948 do Zlína. K němu byly na Moravě vypracovány dva manifesty: Junácký manifest, deklarující materialistické, socialistické „junáctví“ s vlastním návrhem „junáckého zákona“ a členství ve Světové federaci demokratické mládeže.

K témuž účelu vyšel v Ivančicích „Lobpreisův“ Skautský manifest, který předkládal zachování skautingu, do 1. bodu skautského slibu připojil „povinnost k Bohu“ a ke skautskému zákonu navrhl doplnit body: bod „11. Skaut je zmužilý.“, a bod „12. Skaut je zbožný.“ Ani jedna z těchto iniciativ nakonec nebyla projednána (sněm byl odvolán, zřejmě jako výsledek likvidační činnosti komunistů v ústředí Junáka), avšak historie oba texty zachovala.

Je dobré ještě vzít v úvahu fakt, že v situaci vyvolané únorovými dny r. 1948, odmítl Rudolf Plajner, od mládí přesvědčený sociální demokrat, při slučování s KSČ stát se komunistou a jako náčelník také odmítl podepsat spolupráci s prokomunistickou Národní frontou, načež byl zbaven funkce, posléze zatčen a na několik měsíců uvězněn. Po propuštění mu byla znemožněna jeho pedagogická činnost a byl přeložen zprvu na manuální práci a posléze na různé střední školy[5/].

Pro školáky od 24. dubna 1949, kdy byla ustavena Pionýrská organizace SČM, začalo „jednotné a povinné“ členství v této organizaci. Nicméně po 1. lednu 1950, i když Junák podruhé v krátké době přestal existovat, se Rudolf Plajner s řadou svých spolubratrů účastnil skrývaného a utajovaného skautského dění a s pečlivostí jemu vlastní o tom vedl své zápisky, jež se zachovaly dodnes[6/].

Dříve v říšském Německu i posléze v Sovětském svazu osvědčená „společenská praxe“ mocenskými prostředky zasahovat do spolkové činnosti, jejíž pravou podstatou má být dobrovolné sdružování občanů, byla zásadní metodou potlačování skautského hnutí zvláště v padesátých letech dvacátého století také u nás. Díky péči historiků, skautských oddílů či středisek, ale i skautů a skautek samotných či jejich rodin máme o tom dnes zachovány doslova nepřeberné doklady. Studujeme-li anebo naslouchámeli zachovanému vyprávění z té doby, nelze se ubránit údivu i obdivu, jak nejen dříve v nacistických koncentračních táborech, ale později i v komunistických lágrech dokázaly pracovat skautské družiny (jako základní „buňky“ skautského společenství) a plnit skautský zákon.

Skautský slib

Mnozí „muklové“ (mukl = muž určený k likvidaci), a to nejen ti, komu bylo zabráněno dostudovat, hodnotí svůj pobyt v komunistickém vězení kladně i díky prožitku opravdového společenství bližních, a také - jak zdůrazňuje např. spisovatel Jiří Stránský - za „univerzitu“ co do vzdělání – vždyť ti starší, zvláště věznění učitelé či profesoři, svým spoluvězňům přednášeli a ovšem leckoho také vychovávali svým příkladem obětavého životního stylu, uvěznění duchovní či církevní pracovníci podávali „civilní“ svědectví své víry. Skautské družiny existovaly a pracovaly v jáchymovských lágrech, v Leopoldově i jinde. Pokud muklové (tedy jak muži, tak ženy) vzpomínají na tato léta, nezapomínají zdůrazňovat, že teprve tam plně poznali nezdolnou sílu skautského hesla „Buď připraven!“ či „zásady dobrého skutku vykonaného alespoň jednou denně“ v podobě sdíleného úsměvu či podaného kousku chleba z vlastního přídělu. Mezi snad až „zázraky“ té doby patří jistě i fakt, že to, jak muklové prožívali svoje otrocké dny, mělo kladný vliv na leckterého dozorce – jak jinak by historici mohli dnes pracovat s motáky a jak by mohla např. pražská knihovna Libri prohibiti nabízet takové skvosty literárních prací, jež se z kriminálů dostaly ven spolu s cennými výtvarnými artefakty a zachovaly se dodnes.

Vysvětlivky:

1/ Rudolf Plajner proti tomu protestoval a prostřednictvím Eliášovy vlády se snažil, aby majetek oddílů i dětí byl vrácen; mnohde se totiž vrátily děti z táborů jen v teplákách, nebo dokonce v trenýrkách.

2/ K historickým kuriozitám patří informace, že manželka V. I. Lenina, N. K. Krupská, údajně dávala při vytváření sovětského Pionýra za vzor praxi skautského hnutí ve Francii (tyto zkušenosti získala v Paříži se svým manželem během druhé emigrace v letech 1907-1917). Ačkoliv N. Krupská doporučovala využívat organizační strukturu a řád činnosti podle světového skautského hnutí, kategoricky odmítala ideové zakotvení skautingu, a to zcela v souladu s ateistickou ideologií komunismu.

3/ Kuratorium pro výchovu mládeže byla organizace v Protektorátu Čechy a Morava, programově zaměřená na rozvoj sportovních aktivit a branné zdatnosti mladých – byla v něm soustředěna většina zájmových pohybových aktivit občanů protektorátu. Jejím hlavním ideovým cílem byla podpora tzv. protektorátního vlastenectví, spolupráce s německou říší a pozvolná převýchova v duchu nacionálně-socialistické ideologie.

4/ Autoři mají na mysli zkušenosti početné delegace skautek a skautů z Československa na jamboree ve Francii v roce 1947.

5/ Jeho specializací byla matematika a fyzika, učil nejdelší dobu na Zemském reálném gymnáziu v Holešově, krátký čas také na Spolkovém reálném gymnáziu v Praze-Dejvicích. Poté, co jej komunistický režim začal pronásledovat, učil do svého penzionování na několika dalších základních a středních školách na Moravě i v Čechách.

6/ Příklady skautských publikací uschovaných v Ústředním skautském archivu (ÚSA): Rudolf Plajner: VE STÍNU HÁKOVÉHO KŘÍŽE 1939-1940; Dr. Rud. Plajner: Jak jsem prožíval Únorové dny v Junáku 1948; Rudolf PLAJNER: Hledání zaváté stopy; Rudolf PLAJNER: Úsvit českého junáctví. ÚSA má v úschově jeho pozůstalost.

(pokračování)

Pán Bůh má skauty rád

Pokusím se čtenářům vysvětlit můj troufalý název článku.
Do čsl. Skautu jsem vstoupil 28. května 1945, a to do 13. oddílu VS Praha. Bylo těsně po válce a všeho bylo málo, ale skautských nováčků hodně. V lesích a odlehlých oblastech se ještě často vyskytovali banderovci a werwolfové (fanatičtí nacisté, odmítající kapitulaci). Banderovci byli zbytky partyzánské armády ukrajinského velitele Štefana Bandery, kteří odmítali nadvládu Sovětského svazu nad Polskem. Když pochopili, že své stanovisko neuhájí politicky, ani zbraněmi, stahovali se z Polska přes naše území do americké okupační zóny.
Jídlo během pochodu kradli a jim nebezpečné svědky likvidovali. Protože jsme měli na dvě družiny a v oddílu jen jednu pramičku (šest pádlařů + jeden kormidelník), musili jsme se v ní střídat na víkendové výlety.
Asi 15. června 1945 připadla na naši družinu Ježků pěší víkendovka. Cílem cesty byl Padrťský rybník v Brdech. Účastnili se: Valda (kormidelník), Šejhar (předválečný skaut) a já, Rodrigo (nováček). Z Řevnic jsme šlapali lesem na Brdskou hřebenovku a po ní na kopec nad Padrťským rybníkem. Vše probíhalo podle programu za procvičování práce s mapou a busolou.
Krátce po poledni jsme dorazili na kopec nad Padrťským rybníkem. Sešli jsme po svahu níže k rybníku. Na malém ohništi jsme ohřáli oběd a vyčistili místo pro stan. Valda jako vůdce výpravy zašel do blízké hájovny požádat o souhlas a ohlásit naše stanování. Stanové tyče jsme na jedné straně zakotvili na kolík, na druhé straně pro kamenitý terén uvázali napínací šňůru na strom.
Na vrcholu kopce nad stanem se tyčila zachovalá stavba triangulační věže a to byl náš cíl před večerkou. Z vrcholné plošiny byl nádherný rozhled i pohled na zalesněné vrcholky Brd. Když jsme je podle mapy poznali a pojmenovali, začalo slunce zapadat za kopce na západním obzoru. Krása a velebnost přírody oslovila každého z nás. Naše mládí reagovalo tak, že jsme si posedali po okraji plošiny a spustili námořnicko-skautské písničky. Náhle však Šejhar říká: „Kluci, slyšíte to taky? Dole někdo chodí.“ Skutečně opodál věže byly v křoví slyšet opatrné lidské kroky. Natolik jsme už z přírody znali, jak zní krok zvěře a krok lidský.
Valda, jako vůdce výpravy, řekl potichu: „Zpívejte dál, jako by nic, já pomalu slezu,“ a nahlas: „Musím zkontrolovat, jak jsme uhasili ohniště.“ A opět potichu: „Když si začnu pískat My pluli dál a dál, je to dobrý, přijeďte za mnou, když bude ticho, slezte rychle, ale nenápadně dolů, a rychlým krokem jděte do hájovny, směrem na tu vysokou borovici za rybníkem!“
Bavili jsme se schválně nahlas o programu túry na zítřek a když jsme zaslechli smluvený signál, slezli jsme pomalu nenápadně dolů.
Před stanem jsme pak nápadně nenápadně soutěžili a zkoušeli uzlování, dokud nepřišel soumrak. Během té doby jsme z lesa slyšeli několikrát pomalé, opatrné lidské kroky. Ani slovy, ani gesty jsme si jich nevšímali, jako bychom neslyšeli. Pak jsme polohlasně zazpívali skautskou večerku a uložili se do stanu. Tam jsme se šeptem rozdělili, kdo bude v jakém pořadí vzhůru a dávat pozor a jakým způsobem nehlučně vzbudí ostatní a kterou stranou se kdo pokusí opustit stan a utéci. Bylo to zbytečné, neboť strachy nespal nikdo. Podezřelé zvuky pochodu, nyní již dlouhé řady lidí, se opakovaly několikrát, asi až do 2 hodin po půlnoci. Pak vyšel měsíc a mýtinu s naším stanem zalil jasným světlem. Předtím cosi běželo a brklo o napnutou šňůru ke kolíku, zřejmě asi srna, nebo jiné zvíře. Ale na naše vypjaté nervy to byl náraz. Za chvíli jsme ucítili, jak něco napnulo šňůru uvázanou ke stanu. Brzy bylo jasno. Ozvalo se teskné, nervy drásající soví houkání. Stále nikdo z nás nespal, a tak zkušený Valda šeptal: „Buďte tiše a moc se nevrťte, ať ji nevyplašíte. Dokud je tu ta sova, znamená to, že není nablízku žádný člověk.“ To houkání trvalo asi půl hodiny. Pak padl na mýtinu stín stromů a sova odlétla.
Záhadné kročeje se už z lesa neozvaly. Zmoženi strachem i únavou jsme všichni usnuli.
Probudilo nás až slunce opírající se do našeho stanu, klepání na celtu a volání „Haló, jste tam?“ Hajný se přišel přesvědčit, jak jsme prožili noc. Prý mu asi v deset hodin večer volali z místního SNB, že je očekáván přechod větší skupiny banderovců a aby raději nechodili do lesa. Když jsme mu ve zkratce vylíčili naši noc hrůzy, pochválil nás, že jsme se chovali dobře a moudře. Také nám vysvětlil, že ono nervy drásající kukání byla sova pálená, kterou přilákal měsícem ozářený stan. Když pan hajný odešel, prohlásil Valda, který byl bez vyznání: „Tak páni, myslím, že můžeme děkovat Bohu, že to tak dopadlo!“
Od té doby vím, že Pán Bůh má skauty rád, a já nemám rád soví houkání.

Milan Hejl - Rodrigo

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

25/2012

5. září 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 19. září 2012

Z obsahu

* *Biblické texty k nám promlouvají*
* *Majetek*
* *Nejen o tom, že nerostou*

Poselství ke 14. neděli po sv. Trojici

Na čem stojí církev
1 Te 1,2–10

Pořád se nemůžu zbavit jisté pachuti z rozpoutaného šílenství kolem „církevních restitucí“. Mám před očima billboardy s nafouknutými sáčky, které mají evokovat představu, že jsou nabity penězi, po kterých církev touží a bez kterých nemůže žít. A které se snaží vnutit světu představu, že tohle je ten nejdůležitější základ církve.

Docela jinak hovoří oddíl z Pavlova dopisu. Jednak jsou to slova chval a díků (všimli jste si, jak my křesťané málo chválíme a děkujeme?). Ovšem to, co vystupuje do popředí, je činná víra, usilovná láska a vytrvalá naděje v Pána Ježíše Krista. To je to, co jednotlivého křesťana i celou církev drží nad vodou. To je to, co překonává všechny nesnáze. Víra v Boží věrnost a stálost. Láska k Bohu i bližním, byť ti nám možná házejí klacky pod nohy. Naděje - ne, že přece bude po našem a že si prosadím svou, ale naděje v Pána Ježíše Krista.

Od nás křesťanů se očekává plné nasazení ve všem, co v tomto světě podnikáme. Poznali jsme přece, v čem tkví podstata a smysl života. Zároveň se od nás čeká spolehnutí. Na Boží moc, na Boží vedení, na Božího Ducha. To on dává zasetému slovu vzklíčit. To on dává probuzené víře růst. Očekává se od nás, že budeme umět skloubit věci pozemské s nadpozemskými.

Na čem stojí církev? Ač se v každé době objevují snahy odvést církev od toho podstatného, vždy platí: na víře ve věčného a laskavého Boha Stvořitele, který vede skrze Krista Spasite-le k lásce k bližním i nepřátelům. A v naději, že Bůh své klopýtající stvoření neopustí.

Lenka Freitingerová
farářka ČCE Vanovice

Jednou to napíšu

Už dlouho jsem si to tak sliboval. Věděl jsem, že už mnohokrát jsem se tím zabýval, ale tentokrát to chci učinit tak, abych každému čtenáři umožnil pochopit, že evangelium má přednost před zákonem. Kéž by se mi podařilo pomoci evangelické církvi, aby dala ve svém kázání takovou přednost před zákonem, která by nedovolila, aby se do jejího zvěstování evangelia navracel zákon zadními dvířky. Aby se už nestávalo, že posluchač evangelia odchází domů v nejistotě, zda evangelium opravdu a naprosto stačí k odpuštění a spáse a nepotřebuje ani nesnese vedle sebe připomínky zákona a jejich naplnění.

Zákon je pojem, který je doma ve Starém zákoně. Vztahuje se zřetelně na 3 oblasti: 1. Trestní zákon, který se vztahuje na všední život, 2. Kultický a rituální, který se týká obětí a očišťování, 3. Zákon morální, který platí ve vztahu k bližnímu. Zasahuje do všech oblastí lidského života na znamení, že všechno stvoření je pod vládou Boží. Ve Starém zákoně nenajdete pojem zákon, je nahrazen výrazem 10 přikázání, Desatero, které se stalo pro myšlení církve nenahraditelným. Zákon představuje sumu zjevení, která Bůh udělil svému lidu, a jemu taky dal poznat jeho obsah. Zákon, tóra, česky Boží požadavek nebo instrukce pro lid smlouvy především. Nelze se divit, že i v nejčerstvějších dějinách se ozývají Boží přikázání v souvislostech sociálních a politických problémů. V Jilemnici byste se mohli setkat s evangelickým bratrem, jenž viděl v Desateru právě to, co potřebuje slyšet tento zmatený svět a co by měla vyhlašovat církev na prvním místě: vládu Božího zákona.

Starý a Nový zákon obsahují Boží zjevení, na němž Bůh založil svou smlouvu s lidem. Starý zákon označuje Boží přístup k lidu jako snížení (Ex 3,8). Nový zákon v tom směru pokračuje, dal Božímu snížení nejhlubší rozměr a význam: Bůh poslal k nám svého Syna, Ježíše Krista. Největší rozdíl mezi těmi dvěma Zákony záleží v rozdílu mezi zákonem a milostí: zákon stojí proti milosti v příkré opozici. Mezi nimi neexistuje žádné přátelství. Zákon musí mlčet, když začne mluvit milost. V tu chvíli Starý zákon odchází mezi provizoria – dočasnosti, v nichž Izrael žil a žije v očekávání Mesiáše, s nímž by teprve přišla milost a vláda Boží. Když jsem vzpomněl

Dokončení na str. 2

(Jak) Budeme vycházet?

Dříve než v minulých letech se dostáváme do finančních potíží, které ohrožují další vydávání Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Hlavním důvodem je, že se nám letos nepodařilo získat žádný příjem navíc (grant, odměnu za vykonanou práci pro nějakého zadavatele…). Prostředky nám stačí do začátku října, přestože jsme již snížili odměny spolupracovníkům.

Máme naději, že kdyby se nám – s vaší obětavou pomocí darů na tiskový fond – podařilo dokončit tento ročník, mohli bychom mít příští rok snad o něco příznivější, vypadá to, že bychom dosáhli podstatného snížení nákladů (zvláště mzdových), a máme také výhled na mimořádné příjmy, které by nám mohly pomoci, abychom dosáhli v roce 2013 vyrovnanějšího rozpočtu. Proto budeme velice vděčni – a je to otázka bytí či nebytí – když nám pomůžete svými příspěvky dokončit tento vydavatelský rok. Své příspěvky a dary zasílejte, prosíme, na účet č. 228961190/0300 nebo na adresu: Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., Ječná 19, 120 00 Praha 2.

Zda a jak budeme vycházet, tedy podstatně záleží na tom, jak naši čtenáři a příznivci podpoří vydávání dalších čísel do konce tohoto roku.

S nadějí na vaši účinnou pomoc a s přáním radosti a pokoje

Bohumil Kejř, předseda sdružení

Z pochodu Prague Pride

Zaostřeno na blízko

Rub medializace

Je nesporné, že každé slovo, myšlenka, čin, mají-li se dostat i k dalším lidem a nějak na ně zapůsobit, musí být úspěšně předány většímu okruhu, musí vstoupit v širokou povědomost. To však v dnešním světě, který je napěchován informacemi a kde proudí tolik zpráv, názorů a -ismů, není vůbec jednoduché. Je třeba proto opravdu zaujmout, pro vlastní obsah sdělení zvolit i nějakou působivou formu, která by na sebe strhla pozornost. Nezřídka se tak stává, že ta forma provokuje, že je na hraně snesitelného, a právě proto zapůsobí s touženým mediálním ohlasem.

Z poslední doby chci připomenout dvě takové události. Jednou z nich je punková modlitba PUSSY RIOT, která narušila pravoslavné bohoslužby v chrámu Krista Spasitele a vzbudila obrovské pozdvižení. Což o to, s modlitbou „Bohorodičko, vyžeň Putina“ by se asi ztotožnili mnozí... Ovšem právě ta forma byla snad až nepřijatelně provokativní, byť nepostrádala vtipnost a určité varování nad (opětovným) přílišným propojením pravoslavné církve s vládní mocí. Mnohým se zdá trest 2 let žaláře pro ty „modlitebnice“ až příliš krutý, někteří však dávali hlasitě najevo své velké rozhořčení a svolávali na členky tohoto feministického uskupení až věčné tresty... Chápeme, že jejich performanci je možné vykládat jako znesvěcení a zneužití církevního prostoru, přesto se domnívám, že by si Ruská pravoslavná církev spíše pomohla, kdyby prokázala velkorysost a ochotu k odpuštění.

Ještě osobněji jsme byli zataženi do událostí kolem srpnové PRAGUE PRIDE. Je jistě správné, že se i církve zapojují do služby našim homosexuálním spoluobčanům a že ti nejsou /většinou/ nijak vylučováni z účasti na životě jednotlivých sborů. Jiná věc však je, pakliže je tato osobní záležitost a intimní stránka takto bombasticky, vesele a barevně prezentována a dokonce mediálně podporována jak soukromými, tak dokonce i veřejnoprávními médii a konána pod záštitou pražského primátora. Kdyby lidé s touto orientací byli nějak pronásledováni, kdyby se s nimi nedůstojně zacházelo, pak by jistě bylo i na církvích, aby je podpořily. Ale zde byl s širokou podporou manifestován „homosexualismus“, jak bylo opakovaně zdůrazňováno např. na protestní akci, která na Václavském náměstí předcházela onen „průvod hrdosti“ a kterou organizovala zvláště občanská iniciativa D.O.S.T. Té šlo o "Obranu hrdosti normálních lidí", ale dlužno podotknout, že ani na této akci, ani na nedalekém shromaždišti mladých křesťanských demokratů se nesešel významný počet těch, kteří by chtěli dát najevo, že nesouhlasí s hodnotami, které „Pražská pýcha“ (či snad trefněji přeloženo „Pražská nadutost“) proklamuje a se způsobem, jak své postoje prezentuje.

Chtít „být slyšen a viděn“ tak často sklouzne k prostředku, který je obtížně přijatelný. Na druhou stranu (a to je dlouholetá zkušenost zvláště protestantských církví), co je v mediálním stínu a podle obvyklých měřítek zcela okrajové, nemusí automaticky být špatné a nedůležité. Je to k nevíře, ale pravda může zaznívat i z hlasu tichého a jemného...

Bohumil Kejř

Z církví doma i ve světě

Stanovisko k protestům proti Prague Pride a podobným akcím

Minulé léto proběhla v Praze Prague Pride, akce některých gayů a lesbiček, která vzbudila značnou pozornost a kontroverzi jak ve společnosti obecně, tak v křesťanských kruzích zvlášť.

My, signatáři tohoto dokumentu, doporučujeme, aby křesťané dobře zvážili, jak na tuto iniciativu a akce podobné reagovat. Především aby se nesnažili pořádat veřejná shromáždění, která by mohla být vnímána jako jakési vzdoroakce.

Naší normou je Písmo, které jednoznačně prohlašuje homosexuální jednání za hřích. Homosexuální sklony však často nejsou důsledkem vědomé volby daného člověka a za hřích je považovat nelze.

Soudíme, že homosexualita má různé příčiny, z nichž jednou z nejdůležitějších je určitá forma citové deprivace v raném dětství. Homosexuální orientace pak může vést – ve svůj čas – k homosexuálnímu jednání, které považujeme za hříšný pokus vyrovnat se s danou deprivací.

Homosexuální jednání je tedy hříchem jiného druhu, než je třeba lež, krádež nebo pomluva. Nemluvíme nyní o závažnosti hříchu, nýbrž o jeho druhu. Některé hříchy pramení z pýchy, jiné ze zbabělosti, opět jiné ze slabosti těla. Jidáš, který vědomě zradil, hřešil jiným hříchem než Petr, který ze zbabělosti zapřel.

Na člověka s homosexuální orientací se díváme jako na bytost, kterou Bůh miluje, která však trpí určitou deprivací. Tuto deprivaci považujeme za – přinejmenším v řadě případů – odstranitelnou, tj. léčitelnou. Náš primární přístup je snažit se takovému člověku dát naději v Kristu – nikoli jej odsuzovat, a tak k problému, který již má, přidávat ještě další. Pokud se takový člověk u křesťanů setkává na prvním místě s odsouzením, pak Božímu dílu spíše překážíme, než abychom je konali. Naším cílem je takového člověka získat, nikoli zesměšnit či zostudit.

Uvědomujeme si, že tato neřešená deprivace vede u části homosexuálně orientovaných lidí k agresivitě a snaze se nějakým šokujícím způsobem „předvést". Stojí ale za pozornost, že tuto cestu nevolí zdaleka všichni homosexuálové. Mezi nimi samotnými probíhaly diskuse, zda a za jakých podmínek se Prague Pride zúčastnit.

Nicméně i pokud jde o agresivní homosexuály, nepovažujeme za vhodnou cestu organizovat veřejné protesty, neboť tito lidé o takové „křesťanské" protesty vlastně stojí. Ty totiž dodávají punc oprávněnosti jejich „spravedlivému boji za toleranci".

Je třeba rovněž vzít v úvahu roli médií v této věci. Podobně jako v řadě jiných otázek média již předem nejsou křesťanskému stanovisku nakloněna a v podstatě očekávají, že křesťané se projeví určitým způsobem. Pokud tak skutečně činíme, je to vodou na mlýn právě těm, proti jejichž aktivitě je protest namířen, a my jen utvrzujeme společnost v mínění, že křesťané jsou nikoli nositeli uzdravení, ale zášti a úzkoprsosti.

Je-li, jak se domníváme, sexuální zmatení důsledkem určité citové deprivace v dětství, lze při všeobecném rozkladu naší společnosti očekávat, že homosexuálů bude přibývat a jejich lobby bude nabývat na síle. Naším úkolem je prosit o Boží moc k uzdravení a demonstrovat život ve skutečné Boží lásce, kterou nabízíme ostatním. Nenastane-li probuzení, obrat k Bohu, lze předpokládat, že dané trendy se budou ještě prohlubovat.

Mnohem více úsilí bychom měli věnovat snaze pochopit příčiny homosexuality a ukazovat, že vůči homosexuálnímu jednání existuje alternativa, vedoucí k plnějšímu a zdravějšímu životu.

Černý Pavel, kazatel Církve bratrské
Čižmár Rastislav, editor internetových novin Křesťan dnes
Dittrich Tomáš, šéfredaktor Života víry
Drápal Dan, publicista a překladatel
Hedánek Jiří, teolog a překladatel
Kadlec Oldřich, kazatel Církve bratrské
Kašparů Max, psycholog a jáhen Římskokatolické církve
Ondráček Lubomír, pastor Křesťanského společenství Praha
Taschner Karel, kazatel Církve bratrské
Unger Jiří, tajemník Evangelikální aliance

Poselství z olympiády

Málokdo měl asi čas a trpělivost sledovat celou zahajovací slavnost londýnských olympijských her do dvou hodin v noci. Autorem pořadu byl proslulý britský režisér a jeho program byl nabitý původními nápady a překvapeními. Představoval mnohostrannou charakteristiku britského příspěvku do kultury lidstva. Však se i české noviny nemohly dost nasytit chválou a obdivem. Stojí za zvláštní zmínku, že nedlouho před koncem pořadu byla zařazena asi čtvrthodinová scéna zobrazující drama smrti a její naděje. Byla to působivá taneční scéna, doprovázená pomalým důstojným sólovým zpěvem skotské zpěvačky. Zpívala píseň ze skotského církevního zpěvníku, která je modlitbou. Také ve zpěvníku ČCE je tato píseň ve volném překladu Adr. Mikoláška pod číslem 232: Stůj při mně, stůj! Bylo to silné poselství, vyjadřovalo tajemství cíle života oddaného Pánu života i smrti.

Český komentátor tuto scénu uvedl vysvětlením nedávného úmrtí jistého trenéra, že snad tedy toto číslo bylo zařazeno na jeho počest. A jméno písně v originále (Abide with me) zdeformoval (říkal Abide me). Po odeznění pak divákům vysvětlil, že to všechno znamená, že člověk je smrtelný, ale lidstvo je věčné. Tím ovšem zcela pominul vážnou hloubku onoho poselství.

Jestliže obdivujeme britskou mnohostrannou kulturu, patří do ní také duchovní dědictví. Možná je dnes tvoří jen necelá desetina celku, tak jako v dlouhém zahajovacím pořadu zabralo necelou desetinu času. Avšak bylo a je tam. Neblaze charakteristické pro českou interpretaci je, že tuto desetinu dokáže zploštit a znehodnotit.

Blahoslav Hájek

Jednou to napíšu

Dokončení ze str. 1

toho bratra, jenž jedině v zákoně viděl lék na všechny neduhy světa, zařadil jsem ho do dávné vášnivé polemiky, kterou na počátku křesťanské církve rozpoutal Žid a apoštol Ježíše Krista, Pavel, jenž postavil Kristovo evangelium milosti do takové opozice vůči zákonu, že jej prohlásil pro věřícího křesťana za neplatný. Reformace se postavila za Pavla zcela jednoznačně a prohlásila stávající polemiku, v níž se římská církev a židovská synagoga postavily na stranu platnosti zákona, za Boží očistu, která přinesla církvi světlo a poznání, že spravedlnost člověka před Bohem nepřináší zákon, nýbrž Boží milost, přijatá vírou v Ježíše Krista. Neosobní instance zákona pro křesťana neplatí, byla zrušena. Být pod zákonem znamená, že je mi Kristova milost ještě vzdálená. Vůle Boží zjevená v Kristu se nedá zavřít do pojmu zákona. V Kristu je konec zákona, činí jej pro křesťana neplatným. S vírou přijímá křesťan Ducha svatého, a proto je schopen naplňovat Boží vůli.

Je pozoruhodné, že celým Starým zákonem se táhnou dvě linie: jedna, určená zákonem a jmény, která se k němu vztahují, Agar, Sinai, Mojžíš a Jeruzalém. Druhou linii označují pojmy opačné zákonu – zaslíbení a milost se jmény Sára, Abraham, vrchní Jeruzalém, a také ještě před Kristem Anna a Simeon, oba čekatelé vykoupení v Jeruzalémě (L 2,38), kteří však nemohou zastínit největší postavu té naděje, Jana Křtitele. Skutečný smysl Starého zákona naznačují jména těchto čekatelů, avšak Židům se ještě neotevřely oči, závoj jim přikrývá jejich smysl, že v Ježíši Kristu udělil Bůh světu a všem hříšníkům svou suverénní milost.

Bůh je láska, nejprve člověku něco dá a teprve potom od něho něco vyžaduje. Nejprve nás miluje a teprve potom vyžaduje od nás lásku. Vůči Bohu je člověk vždy v postavení příjemce zadarmo, bez zásluhy. A také vztah člověka – hříšníka k Bohu nenapraví hříšník, ale Bůh sám. Avšak u starozákonních proroků téměř vždy je skutek poslušnosti postaven na první místo. Právě tímto způsobem chápe Starý zákon celou smlouvu Boží s člověkem: Nedosáhl poznání té pravdy, že skutek poslušenství je až na druhém místě! První místo zákona se člověku jeví jako ospravedlnitelné. Vždyť Starý zákon ho učí, že se člověk stává spravedlivým naplněním Božího zákona, a to ovšem proto, že se člověku daří naplňovat zákon, protože si jej přizpůsobil tak, aby byl uskutečnitelný: zvěcnil jej a učinil z něho celou dlouhou řadu různých snadných požadavků, například nejíst vepřové maso. V židovství, které je věcné až na kost, nečinili rozdíl mezi přikázáním lásky, které se vztahuje na osobu samu a vyžaduje od ní samo její srdce, a mezi zákonem, který žádá po člověku, aby učinil to a ono, tu a onu věc. Apoštol Pavel si vzpomíná na svou farizejskou minulost (Fp 3,6), kdy si pěstoval spravedlnost ze zákona, a kdyby byl chtěl, mohl se pochlubit, že jeho spravedlnost byla bez chyby, třeba že ani jednou nevynechal sobotní synagogální bohoslužbu, ale neučiní tak, nyní už mu jde o spravedlnost z víry v Ježíše Krista. Zástupně za nás prožil své mládí ve spravedlnosti ze zákona, které sám dosáhl a mohl se pokládat za zbožného a spravedlivého. Když se mu pak zjevil Pán a vyžádal si jeho lásku a poslušnost, zjistil, že se už nemůže pokládat za zbožného a spravedlivého, ale za hříšníka, zcela závislého na Pánu a obdarovaného jeho spravedlností a svatostí.

Židům, kteří nepřijali Krista, zůstal zákon s jeho věcným, civilním významem, odkud čerpali všechno poznání a pravdu. Protože zákon zvěcnili, také jej rozškatulkovali a označili jeho jednotlivá přestoupení za ten a onen hřích. Nepoznali hřích jako odvrácení člověka od Boha a jeho vůle, znali jen hříchy jako jednotlivá přestoupení. Bez pochyby také toto veliké pomýlení bylo důvodem toho, že Boží Syn, Kristus Pán, přišel na svět a daroval nám svou spravedlnost a svatost s ujištěním, že kdo v něho věří, má odpuštění hříchů a život věčný. Věřící se už nebude dívat na sebe a usilovat o to, aby byl dost spravedlivý a zbožný a nebude v zákoně hledat toho potvrzení, nýbrž vsadí všechnu svou důvěru v Pána Ježíše tak, jak on to žádá, když se učedníka Petra otáže: Miluješ mě? Vždyť nejsme pod zákonem, ale pod milostí, díky Ježíši Kristu, tomu ukřižovanému a vzkříšenému. Podivuhodné je, že apoštol Pavel, když vyložil rozdíl mezi spravedlností ze zákona a spravedlností z víry, nezakončil svá slova konfrontačně, naopak: „Učiněn jsem Židům jako Žid, abych Židy získal. Učiněn jsem mdlým jako mdlý, abych mdlé získal. Všechněm všechno jsem učiněn, abych vždy některé k spasení přivedl" (1 K 9,20.22). Avšak od spravedlnosti darované v Kristu skrze víru neustoupil ani o píď.

Josef Veselý

Stanoviska k Prague Pride

Ukrajinský, Byzantský katolický patriarchát ve svém stanovisku hovoří o „veřejné manifestaci zvrhlosti" a „útoku na instituci rodiny a křesťanství" a potřebě odsoudit (domnělou) ekumenickou bohoslužbu coby rouhačství. Kancléř Pravoslavné církve v českých zemích Mgr. Josef Hauzar uvedl: „Vzhledem k postoji naší místní a obecné Pravoslavné církve o homosexualitě, který je v souladu s církevními sněmy a sněmovními kánony, protestujeme proti této dezinformaci. Nejedná se o ekumenickou bohoslužbu, poněvadž nebyla projednána a schválena příslušnými orgány ERC v ČR, a kromě toho naše církev považuje homosexualitu za stav duše i těla, který je v rozporu s dílem Božího stvoření."

Evangelický farář Miloš Rejchrt objasnil, že v kobyliském sboru ČCE se neorganizovala zvláštní „ekumenická bohoslužba" festivalu Prague Pride. Uvedl dále zásadní stanovisko: „Co se Českobratrské evangelické církve jako celku týče, již v roce 2005 přijal 31.synod dokument, kde se m.j. píše: Sexuální orientace není určujícím měřítkem pravého lidství… Tímto měřítkem je podle zvěsti Nového zákona pouze Kristus sám, pravé lidství je v něm darované. To zřetelně otevírá cestu k přijetí homosexuálů v církvi: sexuální orientace není tím, čím by měl být člověk poměřován, podle čeho prověřován a hodnocen. Jsem rád, že sloužím právě této církvi a s jejím stanoviskem k homosexualitě se ztotožňuji. Nesdílím dojem, že stačí držet se Bible, kde je homosexuální chování označeno jako za ohavnost. Ano, v zákoně Mojžíšově to tak stojí, stejně jako je za ohavnost označeno pojídání vepřového masa či mořských plodů. V Mojžíšově zákoně je i předepsána povinnost zabít toho, kdo by v sobotu sbíral dříví. Jako ti, kdo věří, že v Kristu je zákon naplněn a v něm všechno naše lidství nově ustaveno, nemůžeme biblické příkazy a zákazy přijímat jako přímé pokyny pro nás (natož bič na druhé lidi), ale budeme s pomocí Bible jako naší hlavní pomůcky a s prosbou o dar dobrého svatého Ducha hledat, co máme a nemáme dělat dnes, aby to bylo podle vůle Boží a v souladu s Ježíšovým přikázáním lásky. Z tohoto našeho hledání a objevování zásad a pravidel křesťanské etiky sexualita nemůže být vyňata. Cítím, že osvobození sexuality od všech tabu je ničivé pro naše lidství, a že ani zdaleka nemůže být všechno dovoleno. Sexualita vyžaduje jemné zacházení, rozlišování mezi veřejným a intimním, mezi dětstvím a dospělostí, mezi touhou a potřebou. Náležité užívání sexuality není možné bez sebekázně a ochoty k odříkání. Sexualitě se nejlépe daří ve věrném a trvalém vztahu, kde spolu dvě lidské bytosti snášejí dobré i zlé."

Daniel Fajfr, předseda Rady Církve bratrské se vyjádřil následovně:

„Kam až, do jakých důvěrností smí zajít sexuální chování homosexuálně orientovaných jedinců, si netroufám určit a řekl bych, že mi do toho nic není. Vím ale, že i homosexuální chování - stejně jako heterosexuální - může být skutečně perverzní, deviované, degradující lidství toho, kdo se stal terčem ať již brutální či rafinované sexuální agrese."

Ve vyjádření iniciativy předložené mj. Pavlem Černým, Tomášem Dittrichem, Danem Drápalem, Karlem Taschnerem, Maxem Kašparů se praví: „Soudíme, že homosexualita má různé příčiny, z nichž jednou z nejdůležitějších je určitá forma citové deprivace v raném dětství. Homosexuální orientace pak může vést – ve svůj čas – k homosexuálnímu jednání, které považujeme za hříšný pokus vyrovnat se s danou deprivací. Homosexuální jednání je tedy hříchem jiného druhu, než je třeba lež, krádež nebo pomluva. Nemluvíme nyní o závažnosti hříchu, nýbrž o jeho druhu. Některé hříchy pramení z pýchy, jiné ze zbabělosti, opět jiné ze slabosti těla. Jidáš, který vědomě zradil,

Dokončení na str. 3

Pussy Riot: jurodivé prorokyně, nebo bláznivé, nestoudné ženské?

Babo raď. Hospodin měl nejednou podivné manýry. Tak se i stalo, že proroku Ozeášovi nařídil, aby si vzal za ženu prostitutku (!). Řekl mu: "Jdi, vezmi si nevěstku a ze smilstva měj děti. Země jen smilní a smilní, odvrací se od Hospodina." Každý, kdo to viděl a slyšel, tak si řekl, že prorok se zbláznil. Ale ten efekt: „Slyšeli jste to?!“ Bylo by ovšem laciné srovnání, že Ježíš také způsobil rozruch, když v chrámovém prostoru anarchisticky rozházel peníze penězoměncům a vztáhl na ně s bičem ruku. Nicméně oslovení veřejnosti těmito způsoby přinášejí mimořádný efekt.

Před převratem jsme jezdívali do Lipska, kde kostel (St. Nikolai Kirche) se stal zvl. jednou v roce azylem odpůrců režimu a 10 dní i nocí býval kostel otevřen pro modlitby za svobodu, ale i nejrůznější akce. Pravoslavná tradice je ovšem jiná, v užším spojení se samoděržavím. Ovšem i tam se našli mnozí svatí lidé, prosťáčci, vzdělaní, mniši i duchovní, kteří se nezaprodali KGB, zatímco jiní, i biskupové, ano. Je zde i tradice starců, laických duchovních autorit, ale také jurodivých, až bláznivých „božích dětí“, jež upozorňují skandálním způsobem na nepravosti a pokrytectví. Takový jurodivý vběhl v době půstu nahý do chrámu s věncem klobás kolem krku. Jurodiví mívali nárok na zběsilé kousky. Byly-li punkerky právě jimi, je ovšem věcí, kterou nerozetneme. O jejich spiritualitě není mnoho známo. Nicméně zpívaly-li: „Bohorodičko, Panno, vyžeň Putina, Putina vyžeň, Putina vyžeň. Klerici v černém, zlaté nárameníky, farníci se plazí, aby se klaněli. Přelud svobody na nebesích... patriarcha Gundij věří v Putina,“ rozhodně to stojí za srovnání s Martinem Jirousem-Magorem, držitelem literární ceny Jaroslava Seiferta za celoživotní básnické dílo a ceny Toma Stopparda za dílo Magorovy labutí písně. Své si ovšem také nadmíru odseděl. Hnidopichové naleznou v jeho díle, výrocích i činech neméně vulgarit, než u ruských pěvkyň. Pohřbil jej salesiánský kněz Ladislav Heryán, při bohoslužbě se modlil ministr Schwarzenberg, mezi přátele patřil biskup Václav Malý, evangelický farář Svatopluk Karásek, spisovatel Jáchym Topol aj.; hlavní smuteční řeč pronesl básník Jiří Kuběna. Tato analogie nekulhá.

Je to u těch žen jen póza, nebo jsou chudé duchem? Prosťačky, sprosťačky, mdlé, nebo nadmíru horlivé? Pokud pro věc riskují vězení, v němž již spočinuly, těžko jim předhazovat povrchnost. Nezájem o společnost a církev jakbysmet. Vstoupily do chrámu a způsobily skandál.

Můžeme chápat slova metropolity Kryštofa o tom, že mnozí pravoslavní věřící pojímají „chrám jak nebe na zemi, nikoli místo pro aktivity umělecké a politické“. Mnozí jsou dle něj znepokojeni a dotčeni jednáním punkové skupiny, která narušila svátostný prostor. Metropolita vyjádřil naději, že ruská pravoslavná církev vyzve k tomu, aby byl ten dvouletý trest žaláře zmírněn. Církev nakonec se nakonec vyslovila pro udělení milosti, pokud se vězněné omluví - a přislíbí neopakovat podobné akce.

Nešťastná byla však tři vyjádření metropolity. Nejprve, když srovnal znesvěcení moskevského chrámu třemi ženami se zásahem SS, když „do našeho katedrálního chrámu vnikly v roce 1942 jednotky SS, porušily právo azylu, které má každý křesťanský chrám, a zabily tam naše československé parašutisty, které tam duchovní ukryli“. Podruhé, když se dovolával toho, že „kdyby se to stalo v nějaké muslimské mešitě – ta děvčata by už nežila“(!). Zatřetí, když uvádí, že v ze-mi (již vládne agent KGB) je dost míst, kde mohou proti Vladimíru Putinovi demonstrovat (zřejmě i zpívat své modlitby). Tamní „de-mokratická společnost“ přece nabízí jiné příležitosti protestu.

Ruská pravoslavná církev se vyslovila pro udělení milosti třem ruským punkovým zpěvačkám (Pussy Riot), odsouzeným v pátek ke dvěma rokům vězení za zneužití pravoslavného katedrálního chrámu Krista Spasitele k blasfemickému vystoupení, ve kterém žádaly odchod ruského prezidenta z politické scény. Pravoslavná církev v tiskovém sdělení podotýká, že by jejich propuštění na svobodu mělo být podmíněno ochotou omluvit se a neopakovat podobné akce. Nějaká vada na kráse při udělení milosti? Bezesporu čertovo kopýtko je právě v onom „omluvit se a neopakovat podobné akce“. A v milosti samotné. Mají se žalářované ženy omluvit pouze za kontroverzní vstup na posvátnou půdu uvnitř chrámu, nebo především za modlitbu „Bohorodičko, Panno, vyžeň Putina. Vedle omluvy je požadován slib „neopakovat podobné akce“. Znamená to zřeknutí se veškerých, byť jen jim podobných politických aktivit? Přitom policie pátrá po sympatizantech skupiny. A rozhoduje o rozhraní mezi poezií, politikou, blasfemií, zbožností a vulgaritou.

Jan Kašper

Stanoviska k Prague Pride

Dokončení ze str. 2

hřešil jiným hříchem než Petr, který ze zbabělosti zapřel. Na člověka s homosexuální orientací se díváme jako na bytost, kterou Bůh miluje, která však trpí určitou deprivací. Tuto deprivaci považujeme za – přinejmenším v řadě případů – odstranitelnou, tj. léčitelnou. Náš primární přístup je snažit se takovému člověku dát naději v Kristu – nikoli jej odsuzovat, a tak k problému, který již má, přidávat ještě další. Pokud se takový člověk u křesťanů setkává na prvním místě s odsouzením, pak Božímu dílu spíše překážíme, než abychom je konali. Naším cílem je takového člověka získat, nikoli zesměšnit či zostudit.“

Prohlášení arcibiskupa Dominika Duky: "Již z předběžného programu Prague Pride je zřetelné, že se nejedná o otázku práva menšiny na toleranci, ale o propagaci uvolněného životního stylu, který není zodpovědný, důstojný a krásný. Naopak rozvolněný sexuální život, pohrdání těmi, kteří obětují v rodinném životě mnohonásobně víc růstu společenských hodnot a tím obohacují celou společnost, přivádí mě k smutku nad takovýmto způsobem zviditelňování se. Především ve vztahu k dětem požadavky zmíněných protagonistů Prague Pride na adopci popírají de facto právo dítěte na své biologické rodiče, otce a matku. Nechť jsou v tomto případě připuštěni ke slovu skuteční odborníci, dětští psychiatři, psychologové, právníci a sociální pracovníci. Takovéto akce mediální cestou vytěsňují ze společnosti opravdový vhled do vážnosti problému."

-kar

Pamětní deska akademika Josefa Dobiáše v Pelhřimově

Josef Dobiáš – historik antiky, ale také Pelhřimova

Maturitní fotografie Josefa Dobiáše

Historik Josef Dobiáš, od jehož úmrtí uplynulo letošního 22.ledna 40 let (nar.26.září 1888), byl profesorem starověkých dějin na Univerzitě Karlově, ale jeho hlubokým badatelským zájmem rovněž byly dějiny rodného města - Pelhřimova. Zabýval se jimi soustavně po celý život, s rodáckou láskou, ale také s historickou erudicí. K dílčím studiím patřilo zkoumání účasti Pelhřimovských na stavovském povstání 1618-1620 i další pojednání z regionálních dějin, až po monografii “Zrádné proudy v českém povstání 1618”(1939). Na základě neuvěřitelně rozsáhlého studia archivních pramenů, včetně zahraničních, pak vzniklo vpravdě monumentální dílo “Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí”. Vyšlo v pěti svazcích v letech 1927-1971 a zahrnuje historii města až do 17.století. Podrobná a porozumivá pozornost je věnována období husitské revoluce i celému reformačními předbělohorskému období. Právem hodnotí historik českého dějepisectví prof.František Kutnar pelhřimovskou Dobiášovu historii jako dílo, “které přerostlo nejen rozsahem, ale především vědeckým kriticismem a cíli daleko v našich poměrech obvyklou městskou monografii a stalo se širokým obrazem královského města, vklíněného životem do dějin celonárodní společnosti, v mnohých kapitolách vlastně českými dějinami, viděnými na příkladu a osudu jednoho města.” Takto rozměrné dílo se ovšem stalo příliš náročným úkolem a tak zůstalo nedokončeno. Přesto však znamená významný přínos našemu dějepisectví.

Dobiášovým hlavním oborem byly ovšem starověké dějiny. Po dílčích studiích se věnoval zejména dějinám římského impéria v prvních stoletích po Kristu, kdy se římské kulturní i mocenské vlivy dotkly našeho území, osídleného v předslovanském období germánskými kmeny Markomanů, Kvádů a Kotinů. Právě dějiny markomanských válek se staly středem Dobiášova badatelského zájmu. Jeho analytické studie vyústily v syntetické zpracování v “Československé vlastivědě”(IV. díl, 1932) a v “Dějinách lidstva” (II. díl, 1936). Výsledný pohled na tematiku představuje Dobiášovo životní dílo “Dějiny československého území před vystoupením Slovanů”(1964). Tato práce základního významu je založena na rozboru a srovnání archeologického a epigrafického materiálu i písemných zpráv.

Další stále platnou Dobiášovou prací je kniha “Dějepisectví starověku” (1948). Názorně a v přesných formulacích v ní předvádí vývoj starověkého dějepisectví od historiografie egyptské až po křesťanskou historiografii prvních století a Augustinovo pojetí dějin. Celkové vylíčení dějin starověku a antiky představuje Dobiášova středoškolská učebnice “Všeobecný dějepis pro vyšší třídy středních škol”(I. díl, 1932). Historické práce Josefa Dobiáše o dějinách římské antiky jsou uzavřeným a zdařile dovršeným celkem. Jako vysokoškolský učitel byl prof.Dobiáš u svých posluchačů velmi oblíben, nejen pro své odborné znalosti, ale také pro laskavý, lidský přístup.

Prof. Josefa Dobiáše jsem osobně poznal ve střešovickém sboru ČCE v Praze. Nikoliv tedy na Filozofické fakultě UK, na níž po roce 1948 nemohl přednášet (ač byl členem Čs.akademie věd). Dobiášova manželka, PhDr. Dobiášová rozená Černá, byla dcerou Adolfa Černého (1864-1952), který za první republiky na Karlově univerzitě přednášel jazyk a literaturu lužicko-srbskou. Jako evangelický básník pod pseudonymem Jan Rokyta (podle biskupa Jednoty bratrské z 16.století) je autorem řady sbírek duchovní poezie, celkem vydal 12 epických a lyrických sbírek. Manželé Dobiášovi bydleli v rodinné vile v Praze na Ořechovce, ve Střešovické ulici. A tak bývali účastníky sborových shromáždění; pokud se pamatuji, zvláště rádi navštěvovali hudební nešpory. Měl jsem možnost potkávat prof. Dobiáše při jeho pravidelných procházkách po Střešovicích. Elegantní starý pán, s typickým černým kloboukem, tak ho mám stále v paměti. Jako noblesní osobnost, ušlechtilého učence.

Michal Flegl

Zemřel Vlastimil Hajský

Bylo mu 78 let a shromáždění k jeho památce se konalo 18. srpna ve sboru ČCE v Poděbradech. Byl to nevšední muž. Nikdy se neztotožnil s většinovým chováním ani míněním. Měl svůj vlastní klidný způsob zájmů i vyjadřování. Neměl zapotřebí se prosazovat, upozorňovat na sebe. Cítil se dobře v pozadí a mlčící, přece však v úzkém kruhu mezi přáteli byl vtipným glosátorem okolního dění. Když jsme na bohoslovecké fakultě poslouchali přednášky a všichni jsme horlivě zapisovali slyšené, on seděl pozorně vztyčen a sotva si co poznamenával. Mně připadalo, že svým šestým smyslem zachycuje podstatné. Podstatné bylo to, co mělo duchovní hloubku a vtipného ducha. Nevím, jak obstál při zkouškách, když jeho znalosti procházely jeho vlastním výběrem, ale zkouškami procházel – až téměř do konce. Když jsme se v posledním studijním létě všichni horlivě připravovali na zkoušky, on zmizel. Několik týdnů jsme o něm nevěděli. Až pak se náhle objevil, na kole, opálený; projel mezitím polovinu Čech a vykoupal se v desítce rybníků.

Bylo mu zřejmě cizí shromažďovat vědomosti , bylo mu však vlastní shromažďovat silné dojmy podle vlastního rozlišovacího klíče. Jeho přístup k životu a světu bych nazval umělecký. Nechal se oslovit působivým obrazem, vyznal se v literatuře, filosofii i teologii, vždy silně a výběrově. Žasnu, odkud své vědomosti bral, nevídal jsem ho číst, ale vždycky vystihl v literatuře podstatné. Nevím, že by navštěvoval umělecké galerie, ale znamenitě se vyznal ve výtvarném umění. Vždycky míval blízko ke vtipu a duchaplnosti, nikdy se však hlučně nesmál. Vždy klidný, s vytříbeným vkusem, noblesního chování, úsporných i estetických pohybů.

Když jsme pak všichni studenti nastoupili do povinné služby v socialistické armádě, asi měsíc po nástupu jsme se náhodou v rámci této služby tři nebo čtyři nakrátko setkali. Všichni jsme byli vybaveni osobní zbraní, totiž puškou s dlouhou hlavní. Poddůstojníci nám často kontrolovali, zda je hlaveň naší zbraně patřičně čistá a lesklá a když nebyla, stíhalo se to. A když jsme zpozorovali, že Vlastíkova hlaveň je silně zanesená, vyslovili jsme pobavené pohoršení. Ale on nás ubezpečil: z toho se nestřílí!

Pak se věnoval různým málo kvalifikovaným zaměstnáním. Zřejmě proto, že nechtěl opustit své rodné Poděbrady, protože (ač to nikdy neřekl) cítil povinnost sloužit svým nemohoucím matce i otci. Je-ho pozdější rodina to asi s ním neměla vždycky lehké, ale určitě měla prospěch z jeho zcela nezištné obětavosti. Ve své druhé rodině pak vděčně našel pokojné zázemí v Jilemnici. A po čase se přece rozhodl pro službu v církvi. Neměl dokončené teologické studium, sloužil tedy jako jáhen. Co ho k tomu přimělo? Mé vysvětlení je toto: vždycky měl zvláštní blízkost k po-stiženým, trpícím, prakticky vyčleněným ze společnosti, odhodlán právě těmto obětavě sloužit. Možná láska k nemocné mamince, kterou v mládí ošetřoval, jej takto nasměrovala. Okázalost mu byla naprosto cizí, ale taktní nenápadná služba tam, kde bylo zapotřebí, tam se našel. A ujasnil si zřejmě, že ty hloučky křesťanů věrných církvi mezi ně patří. Celou svou bytostí sdílel Ježíšovu pozornost k maličkým, ne nutně k dětem, ale ke všem postiženým, strádajícím, znevýhodněným, tichým v zemi. A jeho pozorná služba, pohotovost rozdávat sebe sama druhým, tou dovršil své dny – až po odevzdání svých vlastních tělesných orgánů k lékařským výzkumům. Asi také někdy ve svých kázáních nepateticky vyslovil slovo Ježíšovo, jež si sám tolik zasluhuje: To dobře, služebníče dobrý a věrný. Vejdiž v radost Pána svého!

Blahoslav Hájek

Život hodný následování

Chtěla bych poděkovat utajenému pisateli za článek uveřejněný v čísle Kostnických jisker z 18. července 2012 nazvaný **Za sestrou Miluškou Poskerovou**. Lidé tak vzácné dělné laskavosti, jako byla sestra Poskerová, si pozornosti věru zaslouží. Dokázala rozdávat něhu a zájem o druhé s úžasnou samozřejmostí provázenou láskyplnou jiskrou v oku, kterou vycítilo, jak autor článku zmiňuje, nejen malé dítě, ale i nově příchozí, což také není vždy snadné. Nebylo tomu tak jen při realizování velkých projektů při náročných hrabyňských akcích pro postižené, o nichž článek hovoří, ale sestra Miluška takto vstřícně žila svou běžnou všední každodennost, jako by ani neuměla jinak. V běhu současných dnů, prezentujících úspěch především ve finančních hodnotách, konzumu a požitku, vytvářejí osobnosti jejího typu svými eticky prožitými životy vzácný kontrast k laciné módní egocentrické poživačnosti za každou cenu, zaměňované za štěstí. My, kteří jsme se se sestrou Poskerovou moh-li setkávat pravidelně na bohoslužbách, jí však vděčíme nejen za laskavost a něhu, ale také za duchovní obohacení, neboť mnohdy domýšlela biblické pravdy svými vlastními hlubokými postřehy a zkušenostmi a dovedla se o ně podělit s ostatními.

Při čtení vzpomínky na ni jsem si znovu uvědomila, jak jsem vděčná, jak jsem šťastná, že smím žít v křesťanské církvi – jakkoli nedokonalé a umenšující se, přece však stále vytvářející prostředí, v němž dominantně platí, že *„Oči, které se dívají nadějí, vidí dále. Oči, které se dívají láskou, vidí hlouběji. Oči, které se dívají vírou, vidí všechno v jiném světle“*.

Obsah vzpomínky na sestru Milušku z Evangelického týdeníku svědčí i o tom, že ani jeho autorovi nejsou tato slova cizí a vzdálená. Pro mne se tím hodnota vzpomínky umocňuje, proto jsem si ji uložila k vzácnému Miluščinu dopisu, který pečlivě uchovávám. Měla-li jsem totiž v průběhu čtení zmiňovaného zamyšlení oči zalité slzami, byly to slzy vděčnosti za výstižně vykreslený příklad života, který je hoden následování.

Milada Kaďůrková

Horizontálně, či vertikálně?

Na billboardu sociální demokracie se natahuje ruka v krajkovém rukávu katolického kněze (stejně tak by ovšem mohla být ozdobena černým rukávem taláru evangelického duchovního) proti ruce v modrém rukávu, symbolu politické strany, v tomto případě pravicové. Protože ta ruka v modrém rukávu třímá měšec s finanční hotovostí, soustřeďuje se pozornost právě na onen měšec. I když billboard momentálně slouží jako prostředek politického boje proti navrácení majetku církvím, u některých z nich vlastně proti daru ze státního rozpočtu, je v něm bezděky, alespoň pro věřícího křesťana, skryt význam mnohem hlubší. Ten billboard by byl mnohem výmluvnější, kdyby byla shora natažena ještě jiná ruka, o níž se na bezpočtu míst hovoří ve Starém i Novém zákoně. Přesto, aniž je zpodobena, ale křesťan ji zde tuší, jde tu vlastně o naprosto zásadní teologickou výpověď. Má se natahovat ruka církve horizontálním směrem k ruce napřažené nyní zprava, ale příště možná zleva, či by jí měla církev nedbat a vztáhnout se vertikálně, vzhůru, k nebeským výšinám? Neměla by se církev spíše než ruky lidské chopit té, kterou jí podává sám její Pán? Vždyť je přece psáno (I. epištola Petrova, 5,1-7): "Starší mezi vámi napomínám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: starejte se jako pastýři o Boží stádce u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zištnosti, ale s horlivou ochotou, ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy. Stejně se i vy mladší podřizujte starším. Všichni se oblecte v pokoru jeden vůči druhému, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost. Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas. Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží."

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Poprázdninové povzbuzení

Během každého otočení naší planety kolem Slunce zažijeme hned trojí počátek roku. Advent zahajuje rok církevní, prvním lednem začíná rok občanský a prvního září vstupujeme do nového roku školního. Ten naposledy jmenovaný je ze všech těch tří počátků nejméně populární. Při něm se nezpívají koledy ani neodpalují petardy. Děti – snad s výjimkou prvňáčků – ovládá zvláštní melancholie a my dospělí se jí od nich snadno nakazíme. Dovolená je za námi a do Vánoc je daleko. Často si kvůli tomu peprně ulevíme. Přesto se chci toho neatraktivního nového školního roku zastat. Jeho počátek nám dává najevo, že skončilo období, v němž jsme užívali plodů své práce. Spížka je prázdná. Chceme-li z ní znovu brát, musíme ji opět naplnit. Biblický Kazatel říká: „Je čas sázet i čas trhat.“ 31. srpna jsme dotrhali a 1. září začínáme sázet.

Emanuel Vejnar

Pozvánky

Českobratrský evangelický sbor v Prostějově vás zve na slavnostní otevření opravené modlitebny ve Vyškově, Kašíkově ul. 13 v neděli 16. září 2012 ve 14.30 hodin, při kterém bude bratr ThDr. Ondřej Kolář kázat a přednášet na téma "Úkoly laiků v církvi a společnosti".

* * *

Festival křesťanského umění v Praze
Ve dnech 24. září - 7. října proběhne v Praze Festival křesťanského umění. Jedná se o akci amerických umělců, kteří ve spolupráci s místními sbory předvedou zájemcům různé umělecké workshopy - malování, sochařství, kurz fotografování, práci s textilem, atd. Vyučující budou připraveni sdílet s návštěvníky evangelium.
Workshopy se budou konat bezplatně od 10 do 17 h, program pak doplní hudební vystoupení, přednášky a semináře na aktuální témata z křesťanského pohledu. Tématy budou např. sexualita, partnerské vztahy, Boží ne/existence, utrpení nevinných lidí, evoluce, aj. Programy budou probíhat v češtině, angličtině a ruštině.
Plánujeme mít venkovní stan na náměstí Palackého (a možná také u Anděla), ve kterém budou workshopy probíhat, a zároveň bude také zázemím pro účinkující. Rozměry stanu jsou 3 x 6 x 12 m (v x š x h). Chceme rozdávat svůj program večerních seminářů na celé dva týdny všem, kteří se zúčastní workshopů, i těm, kteří půjdou kolem.

* * *

Vážené sestry a bratří, přijměte prosím pozvání Českého přípravného výboru do Prahy na Mezinárodní ekumenickou konferenci Praha 2012 ve dnech 20. – 23. 9. 2012. (IEC). Budeme mít po dvou letech příležitost k osobnímu setkání, sdílení se a rozvažování s cca 50 dalšími účastníky nad tématy: Společné zvládání bolestí minulosti (Jak se vypořádat s bolestmi minulosti, Místo křesťanů v tomto vypořádávání, Bolestivá minulost jako výzva) a Kulturní, národní a křesťanská identita v Evropě (Problém imigrace, Multikulturalita). Součástí programu bude také závěrečná nedělní ekumenická bohoslužba a varhanní koncert.
Přihlašovat se můžete elektronicky na webu - http://iec2012.evangnet.cz - kde také naleznete další informace o IEC vč. programu nebo přímo na jana.bartonova@gmail.com. Platí se až na místě samém.

* * *

Srdečně zveme širokou veřejnost na Varhanní koncert Lukáše Vendla pořádaný v rámci Mezinárodní ekumenické konference v sobotu 22. 9. ve 20 h v kostele ČCE Salvátorská 1045/1, Praha 1. Vstupné dobrovolné.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát brněnský

Českobratrská církev evangelická

Boskovice – Ne 9.30 h
Hybešova 9, f. Marek Zikmund
Brno-Husovice – Ne 9 h
Netušilova 720/26, p. Brno 14, f. Štěpán Hájek
Brno-Židenice – Ne 9 h
Konečného 6/8, p. Brno 15, f. Pavel Kašpar, f. Romana Špačková
Brno I – Ne 8.30 h + 10 h
Opletalova 600/6, p. Brno 2, f. Jiří Gruber, f. Olga Tydlitátová
Brno II – Ne 9 h
Lidická 719/79, f. Jaroslav Vítek, f. Alexandra hauserová, f. Martin Horák
Břeclav – Ne 8.45 h
nám. Svobody 2056/14, f. Jan Zámečník
Dambořice – Ne 9 h
Dambořice č. 73, f. Jana Gruberová
Heršpice – Ne 9.30 h
Heršpice č. 117, p. Slavkov, f. Jarmila Řezníčková
Hrabětice – Ne a c 9 h
Šanovská 304, a f. Ondřej Titěra
Hustopeče u Brna – Ne 10 h
Masarykovo nám. 390/4, a f. Ondřej Macek
Klobouky u Brna – Ne 9.30 h
Brněnská 30/218, f. Luděk Korpa
Miroslav – Ne 8.30 h a 19 h
Husova 67/44, f. Ondřej Titěra
Moravská Třebová – Ne 9 h
Svitavská 961/40, f. Alois Němec
Nikolčice – Ne 8.15 h
Nikolčice č. 70, a f. Luděk Korpa
Nosislav – Ne 9 h (nešpor 17 h)
Masarykova 156, f. Ondřej Macek
Olešnice na Moravě – Ne 8.30 h
Rovečínská 131, f. Olga Smrčková
Prosetín u Bystřice n. Pernštejnem – Ne 10 h
Prosetín u Bystřice n. Pernštejnem č. 44, f. Jaroslav Coufal
Rovečné – Ne 9.30 h
Rovečné č. 174, f. Ondřej Ruml
Silůvky u Brna – Ne 8.30 h
Kopaninky 184, f. Martina Kadlecová
Svitavy – Ne 9.30 h
Poličská 3, f. Filip Keller
Vanovice – Ne 9 h
Vanovice č. 60, f. Pavel Freitinger, f. Lenka Freitingerová
Veselí – Ne 9 h
Veselí č. 21, p. Rovečné, a f. Ondřej Ruml, j Martin Litomiský
Znojmo – Ne 10 h
Rudoleckého 928/15, f. Jana Špinarová

Církev bratrská

Brno Betanie – Ne 10.30 h
Kamenná 1, a 1. k. Jiří Lukl, 2. k. Aleš Kratochvíl
Brno Kounicova – Ne 9 h
Kounicova 15, k. Jan Asszonyi, 2. k. Jakub Škarvan
Brno Královopolská – Ne 10 h
Královopolská 810/74, Brno Žabovřesky, k. David Kubíček
Kyjov – Ne 9.30 h
Urbanova 716, k. Mirko Tichý
Letovice – Ne 9 h
Okružní 13, k. Zbigniew Lipus
Třebíč – Ne 9.30 h
Kpt. Jaroše 638/7, k. Karel Šustek

Evangelická církev metodistická

Archa Brno – Bystrc - Ne 9 h
Lýskova ul., f.Jana Křížová
Znojmo - Ne 9.30 h
Chelčického 774/2, 1 patro
f. Pavel Kuchynka

Bratrská jednota baptistů

Blansko – Ne 9 h
Svatopluka Čecha 11, k. Michal Petratur
Brno – Ne 9 h
Smetanova 20, k. Pavel Coufal

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

26-27/2012

19. září 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 3. října 2012

Z obsahu

* *A buďte vděčni*
* *Stvoření z pohledu křesťana*
* *Apoštol rozvažuje o své smrti*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu.

Skutky 12,1–11

Dnešní text nás zavádí do doby kolem Velikonoc kolem roku 43. Je tomu už 10 let, kdy byl ukřižován Pán Ježíš Kristus. A ďábel opět zneužívá těchto svátků, aby ťal do živého – tentokrát přímo do jádra vznikající církve. Herodes právě popravil apoštola Jakuba. A aby toho nebylo málo, když viděl, že si tím získal u židů politické body, chystal se skoncovat i s dalším „klíčovým" mužem církve – apoštolem Petrem.
Nechal ho zatknout, zavřít do vězení a jako vězně zvláštního významu pořádně hlídat. Dál je ten příběh docela známý. Modlitby církve, zázračné vyvedení Petra andělem a jeho další působení na misijním poli…
Zaostřeme však na ty dva apoštoly, dříve Ježíšovy učedníky – Jakuba a Petra. Oba patřili k Ježíšovým nejbližším, oba nasadili své síly pro evangelium. Ale zatímco Petr byl zázračně zachráněn, Jakub byl sťat. Jistě byl také před popravou uvězněn a jistě i za něj se církev modlila. Přesto nebyl vyveden z vězení, ale byl vyveden katovi.
Co s tím? Co s tím, že třeba jednomu modlitby církve vyprosí uzdravení a jinému ne? Apoštol Pavel vyznává toto: **Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu**. Zkrátka: pokud patříš Ježíši, on je stále s tebou! Ve všem - v radosti, v bolesti, ale třeba i ve smrti jsi jeho! On tě miluje a nikdy se tě nevzdá. A vždy, nejen ve zdraví a síle, ale i ve slabosti, nemoci či dokonce smrti můžeš oslavit Pána Ježíše!

Tomáš Pospíchal,
kazatel CB v České Třebové

Vizualizace Staroměstského náměstí s mariánským sloupem

Nejen o tom, že nerostou

Můj syn se zrovna vrátil z lesa s košíkem plným čerstvých žluťoučkých lišek. Byla to moc dobrá zpráva. V jižních Čechách totiž nerostou houby ani borůvky, rozhodně ne v těch končinách, které si jarní mrazy zvolily, aby ukázaly přírodě i nám svou moc. Ovšem sluší se také říct čas a místo toho nálezu: 14. července, obec Malonty, její část Desky. Z toho plyne, že se nikdy nedá říct nic definitivního, co by platilo o celém vesmíru. Pokoušejí se o to meteorologové, aby aspoň zčásti pověděli; jaké počasí navštíví Českou republiku, obvykle nám stačí bližší údaje, zvláště jak bude v neděli, aby křesťané věděli, mají-li si vzít do kostela deštník. Těm evangelickým křesťanům, kteří rádi cestují, sděluji, že pro oblast Malont je evangelíkům nejblíže do Kaplice (10 km), kde se církev odhodlala k činu, který jde do páru jen s vírou. Ta je ovšem vždy veliká, protože se na své cestě vztahuje k Bohu Otci, Synu i Duchu svatému. Nad víru není nic většího a mocnějšího, protože nepočítá s člověkem, ale s Bohem. Když se jeden zloděj odvážil ukrást z ústřední pokladny církve 10 miliónů, jak by se neodvážilo 10 evangelíků postavit sborový dům Archa v Kaplici za tytéž peníze? Setkávají se tam o 9. hodině každou neděli.
Tím vším chci říci, že vedle nahodilostí, které jsou nespolehlivé pro setkání, jako je počasí a jako jsou houby a borůvky, jsou tu na zemi časy a místa, která leží mimo nahodilost a nespolehlivost, neboť jejich ustanovitelem a stavitelem je Bůh v Ježíši Kristu. Řeknu rovnou, jak to myslím: „Nerostou", jak jsem již o tom pověděl, ale království Boží je a roste mezi námi. Křesťan, který se setkal s Ježíšem Kristem a uvěřil mu, žije již v Kristově světle a má již věčný život. V jeho životě se už nemůže vyskytnout nic tragického. V tomto světle už hřích nemá volnou cestu. Ospravedlnění, jehož jsou v Ježíši Kristu účastni, znamená, že hřích a smrt ztratily nad nimi svou moc. Vírou v Ježíše Krista, toho ukřižovaného, se ocitli na straně věčného života. Děkujeme apoštolovi Janovi, že ve svém evangeliu a svých listech zdůraznil tuto skutečnost věčného života ještě rozhodněji než apoštol Pavel: „Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život; nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevytrhne. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všecky a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno." (J 10, 27-30)
Křesťanská církev, shromáždění těch, kdo byli v Kristu povoláni a vyvoleni k věčnosti, se ve svém zvě-

Dokončení na str. 2

Aktualita

K diskusi o mariánském sloupu na Staroměstském náměstí

Jsem hluboce smutný z diskusí o mariánském sloupu na Staroměstském náměstí. I když s jeho odstraněním rozvášněnou lůzou nelze souhlasit, každý přece ví, že to nebyl sloup vděčnosti Boží matce za skončení moru, ale za vítězství protireformace a Habsburků nad českým národem na Bílé hoře. Tento sloup na náměstí, kde bylo popraveno 27 českých pánů, kteří nechtěli nic jiného než svobodu pro českou církev podobojí, a kde stojí Husův pomník – i když Hus šel na popraviště a zpíval si při tom mariánskou píseň – považuji za nehoráznou provokaci a drzou facku do tváře českého národa a jeho dějin.
Irituje mě též, když Římskokatolická církev v Čechách užívá pro sebe označení Česká církev - to historicky je od Jihlavských kompaktát označení pro Českou církev podobojí. Česká církev podobojí reprezentovala kolem r. 1575 většinu českého národa, nejméně 75 % českého obyvatelstva v Českém království. To už dnes málokdo ví. Nebýt nešťastného Vestfálského míru, který nás obětoval Habsburkům, podobně jako později nás Mnichov obětoval Hitlerovi nebo Teherán Stalinovi, mohli jsme dnes být zemí podobnou Holandsku, s demokratickou tradicí, založenou na principech protestantského presbyterianismu..
Obnovit mariánský sloup na Staroměstském náměstí mi připadá jako kdybychom souhlasili, aby v pražských ulicích vedle pamětních desek věnovaných těm, kteří padli v pražském povstání, byly pověšeny pamětní desky německým okupantům, vojákům Wehrmachtu, kteří při pražském povstání přišli o život. Byla by to, stejně tak jako v případě mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, nivelizace mezi agresorem a bránící se obětí.

O. A. Funda

Zaostřeno na blízko

Prolomení hranice 25. 2. 1948 nehrozí

Prohlášení Předsednictva Ekumenické rady církví v ČR

Věnujte, prosíme, pozornost prohlášení, které na svém mimořádném zasedání dne 3. září 2012 formulovalo Předsednictvo Ekumenické rady církví v ČR:

V současné době se nejenom v mediálním prostoru objevily obavy, zda zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi neprolamuje hranici 25. února 1948 jako výchozího okamžiku řešení restitučního problému. Po prolomení této hranice by nastala situace s těžko předvídatelnými důsledky vůči našemu státu. Skutečností je, že k prolomení hranice února 1948 by mohlo paradoxně dojít nepřijetím zmíněného zákona, a ne jeho přijetím.
Dikce návrhu, umožňující vydávání majetku zabaveného po roce 1948 na základě zákona č. 142/1947 Sb., kolem kterého je aktuálně tolik diskuzí, je slovo od slova opsána z platného zákona o půdě. V našem právním řádu se nejedná o žádnou novinku. Je to schvalování již schváleného. Pokud zákon o půdě hranici února roku 1948 neprolomil, proč by jej měla prolomit stejná formulace v zákoně o majetkovém vyrovnání? Kdyby to nestačilo, zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi navíc výslovně uvádí, že předmětem úpravy tohoto zákona jsou pouze majetkové křivdy z období počínajícího 25. únorem 1948 a končícího 1. lednem 1990. Pokud některé církvi bylo cokoli zabaveno třeba již 24. února 1948 podle dřívějších zákonů, má prostě smůlu a náhrada se jí týkat nebude. Stát takový majetek vydat nemůže.
Alternativou k zákonu o majetkovém vyrovnání s církvemi je živelné neregulované vydávání zabaveného církevního majetku soudní cestou, k čemuž svým rozhodnutím otevřel stavidla Ústavní soud. Pokud existují obavy, že by přijetím zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi došlo k prolomení února 1948, je to obava lichá, neboť se tak nestalo ani přijetím zákona o půdě. Mnohem snáze si však lze představit situaci, že k prolomení této hranice by mohlo dojít v případě živelné a nikým nekontrolovatelné laviny soudních jednání bez přijetí navrhovaného zákona.

Joel Ruml, předseda
Daniel Fajfr, 1. místopředseda
Dušan Hejbal, 2. místopředseda

Z církví doma i ve světě

Tradiční systém dosluhuje…

(Blíží se historická změna církevní struktury ve Walesu)

„Je nutná radikální změna," prohlásil velšský arcibiskup Barry Morgan koncem července 2012 po zveřejnění revizní zprávy Církve ve Walesu (anglikánské církve nacházející se ve Walesu). Tradiční systém místní farnosti/sboru s jedním duchovním podle zprávy, kterou shrnuje Ed Thornton v britském týdeníku Church Times z 27. července 2012, není nadále udržitelný. „Církev ve Walesu má nadále strukturu a organizaci, jež se hodily k etablované církvi zhruba před 100 lety, avšak nyní jsou nadměrně napínány," stojí ve zprávě, která se má na celocírkevní úrovni projednávat v září 2012. Zpráva doporučuje nahradit farnosti/sbory rozsáhlými „oblastmi služby (Ministry Areas)", o něž by pečovaly týmy složené z duchovních i laiků, přičemž každá taková „oblast služby" by mohla zahrnovat 25 sborů nebo kostelů. Lord Harries (emeritní oxfordský biskup, který trojčlennou revizní skupinu vedl) v témže čísle týdeníku zprávu komentuje: „ … Místo na sbor by duchovní byl jmenován především a hlavně do malého vedoucího týmu sloužícího daleko širší oblasti … Systém farností/sborů sloužil církvi dobře, ale je dobré si připomenout, že před jeho vznikem byly Anglie i Wales evangelizovány malými týmy duchovních, kteří žili společně na jednom místě, odkud vycházeli sloužit širší oblasti ..." Chystaná změna je nepochybně historického významu a nezrodila se ze dne na den.

František Schilla

Farář dobrodruh

Na stránkách Evangelického týdeníku jsme obdivovali kardinála Vlka, který odvážně letěl balonem! Nebi vstříc; sotva který evangelický farář by to dokázal. Z dobře informovaných kruhů jsme se však dověděli, že čest evangelického duchovního stavu byla zachována. Oním odvážlivcem byl bratr Václav Hurt, tehdejší farář a konsenior Poděbradského seniorátu ČCE, nyní již farář litomyšlský. Sám to ovšem traduje následovně: „Let balónem jsem dostal od mladoboleslavského sboru k pětapadesátinám. To mě velmi mile překvapilo. Smysl tohoto daru měl být v tom, abych své tělesné schránce, zmožené a trápené všelijakými mými akcemi (bloudění v močálech a omrzání na Šumavě, spanilé jízdy na Ukrajinu i na Balkán atd.), dal konečně možnost občerstvit se pohledem z nebeských výšin." Let se uskutečnil na státní svátek, 5. 7. 2012. Úchvatný byl prý zvláště pohled z výše na Trosky. Posléze byl vzduchoplavci pasován na „hraběte ze Srbska". Zbývá jen dodat, že udatnost nového vzduchoplavce není zas až tak překvapivá, neboť jako vojenský kaplan působil v misi na Balkán. A v Krkonoších na běžkách si jej pletou s Krakonošem. Přejeme mu, aby litomyšlský sbor mu dopřál příležitosti k dalšímu rozletu.

-kar

Nejen o tom, že nerostou

Dokončení ze str. 1

stování a učení soustřeďují k jedinému jménu Pána Ježíše Krista, k jeho životu, smrti a vzkříšení. Zdá-li se komu, že je toho jména příliš, prozrazuje na sebe, že dosud nepostihl směřování obou dílů Písma, jež předkládají svým čtenářům jedno tajemství, které mají odhalit: „Kdo je ten muž z Nazareta v Galileji?" „Kdo je ten služebník, jenž nepravosti naše na sebe vezme?" Markovo evangelium vede tiše své posluchače, aby svými ústy i srdcem vyznali to, co Marek naznačuje příběhy a podobenstvími z Ježíšova života: „Ty jsi Mesiáš." (Mk 8,29) Tímto vyznáním umlčí ty, kdo budou po Ježíšovi žádat legitimaci: „Jakou mocí to činíš? A kdo tobě dal takovou moc, abys tyto věci činil?" (Mk 11,28) Boží synovství pak bude dar těm, kdo vyznají Ježíše Krista za svého Pána a budou činit dobré skutky, podobné těm, které Ježíš činil. Tuto moc jim dává víra, která ji má z Boha.

Křesťané vyznávají, že nelze získat věčný život jinak než vírou a poslušností toho jména, které mají za jediné a bez něhož nikdo nemůže nic udělat. Avšak z dávného starověku se k nám proplížila víra v nesmrtelnou duši a usadila se v křesťanské církvi, která v ní nalezla oporu pro své učení o dvojím bytí, dočasném a věčném. Jsme věční díky své nesmrtelné duši. Tato platónská idea nesmrtelné duše a věčného života je živa z blízkosti Božího slova, které jako akt a dar Boží má účast na božském životě. Ta blízkost a podobnost však nepomůže platónské ideji o nesmrtelnosti duše, aby se naturalizovala a stala se tak i křesťanům přijatelnou. Vyzvedněte ji z křesťanské blízkosti a svlékněte ji ze šatů, které nejsou její vlastní, a zjistíte, že nesmrtelnost duše v platónském pojetí a křesťanská nesmrtelnost, obsažená a darovaná ve vzkříšení Ježíše Krista, je absolutně jiná. Rozdíl mezi nimi záleží v tom, že křesťané mají věčný život díky Ježíši Kristu, ti druzí mají nesmrtelnost díky své duši. Křesťanská církev se pokusila odstranit jejich protikladnost tím, že přidala nesmrtelnost duše jako trumf k velikonoční víře ve vzkříšení. Marné počínání, nečisté, vedené strachem!

Čistota církevního učení záleží v tom, že se drží jednoho, jediného zdroje, jímž je Boží slovo. Církev mu naslouchá a vykládá je. Přitom spoléhá na pomoc Ducha svatého. Boží slovo jako stvořitelský akt nás povolává k životu, nikoli my sami třeba ustanovením nesmrtelné duše. Z reformátorů byl Luther jediný, kdo se pokusil vyjádřit nesmrtelnost čistě biblicky, tj. Božím slovem: „Nesmrtelný je ten, s kým Bůh mluví." A když už s námi mluví, nechce s tím přestat, bude mluvit až do věčnosti. Do života nás povolává Boží stvořitelské slovo, nikoli my sami konstitucí své duše, její nesmrtelností.

Nesmrtelnost, která chce být zcela nezávislá na Bohu a jeho slovu, je nástrojem v rukou lháře a pokušitele, jehož svodům křesťan unikne, jen když povolá Boha na pomoc: „Neuvydej nás do pokušení." (L 11,4) Pokušením je domýšlivost, která počítá s tím, že Bůh nás musí vysvobodit, protože nemůže zapomenout, že nás stvořil. Nesmrtelnost spjatá s domýšlivostí „jsem přece tvé stvoření" zabrání člověku ucházet se o jinou, nesrovnatelnou pomoc lásky, kterou Kristus Pán nám přinesl od Boha, odpustil nám náš hřích svou smrtí na kříži a otevřel nám dveře k životu věčnému.

Nesmrtelná duše pochopená jako schopnost dobrat se lepšího života je hřích, neboť odvrací pohled člověka od stvořitelských událostí a činů Božích jako je stvoření, vykoupení a dokonání v slávě Boží. Tváří v tvář nesmrtelnosti platí Ježíšovo slovo: „Co je platno člověku, byť i nesmrtelnost získal, ale duši svou ztratil?" Nesmrtelnost zůstává modernímu člověku jako zbytek domýšlivosti, že si jako člověk stačí sám a nikoho nepotřebuje. Uvažuji, co zbývá vzdělancům a filosofům, kteří nepoznali a nepřijali Božího Syna, aniž v něho uvěřili, dokud si ještě nenašli svůj strom. Je mi z toho smutno, a proto raději čtu apoštolova slova kladně: Přece se jich najde v korintském sboru aspoň tolik, že mohou být jmenováni jako zvláštní skupina: „Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu." (1 K 1,26)

Kéž rosteme v milosti a poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

Josef Veselý

JEŽÍŠ, ne CAESAR, toť smysl našich dějin a demokracie

K 75. výročí úmrtí T. G. Masaryka

Masaryk se nestyděl dát Ježíše do středu našich dějin i do středu demokracie. Kéž je Ježíš také smyslem naší současnosti a budoucnosti.

Dne 14. září uplynulo 75 let od chvíle, kdy zemřel 1. prezident ČSR Tomáš Garrigue Masaryk. Narodil se 7. března 1850 v Hodoníně a zemřel 14. září 1937 v Lánech. Byl pedagogem, politikem, státníkem a filosofem. Byl také poslancem rakouské říšské rady a univerzitním profesorem. V roce 1918 se stal prvním prezidentem Československa. Za rozhodující podíl na vzniku samostatného nezávislého státu byl jmenován Prezidentem Osvoboditelem. T. G. Masaryk byl 4 krát zvolen prezidentem a sedmnáctkrát navržen na Nobelovu cenu míru.

Masaryk napsal velmi důležitou větu, která má trvalou platnost: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie."

Masaryk postavil vedle sebe nejznámější osobnosti starověku: Ježíše a Caesara.

Gaius Julius Caesar (100 – 44 př. n. l.) byl římský vojevůdce a politik; jeden z nejmocnějších mužů antické historie. Sehrál klíčovou roli v procesu zániku římské republiky a její proměny v monarchii. Jako první Říman pronikl se svou armádou až do Británie a za řeku Rýn. Svými výboji rozšířil římskou moc hluboko na sever. V roce 49 zahájil občanskou válku a na jejím konci se stal jediným vládcem římského státu. Po uchopení moci zahájil rozsáhlé reformy římské společnosti. Byl zvolen doživotním diktátorem. V roce 44 byl zavražděn a v roce 42 př. n. l. byl římským senátem oficiálně prohlášen za jednoho z římských bohů.

Ježíš nebyl císařem ani vojevůdcem. Je však ústřední postavou dějin. Svým vlivem způsobil rozdělení dějin lidstva na dvě epochy – na epochu před Kristem a po Kristu. Narodil se v Betlémě v izraelské zemi, vyrůstal v Nazaretě. Pracoval jako tesař. Tři roky působil v Izraeli jako prorok a kazatel, který zvěstoval pravdu o Bohu, o člověku, o zlu, o smrti i o věčnosti. Svou mocí uzdravoval lidi ze všech nemocí a křísil mrtvé. Zvěstoval, že je Božím Synem, který přišel na svět proto, aby vysvobodil člověka z moci zla, z moci smrti a daroval lidem nový život v lásce zde na zemi a věčný život v Božím království. Mocí svého slova proměňoval lidi – ze sobců dělal lidi obětavé, z pyšných lidi pokorné, ze zlodějů lidi, kteří rozdávali druhým, z hříšníků dělal lidi svaté. Nikomu neublížil a pro věčné dobro druhých byl ochoten prolít svou vlastní krev. Ve Velký pátek byl ukřižován, ve velikonoční neděli vstal z mrtvých a po 40 dnech vstoupil do nebe. Jeho učení, smrt a vzkříšení je základem křesťanské církve. Jeho učení je přeloženo do téměř 3 tisíc jazyků a má všude velmi kladný vliv na život jednotlivců, rodin i národů.

Proč dal Masaryk na první místo Ježíše?

Ježíš byl jediným mužem v dějinách, který s největší láskou a pokorou sloužil všem až k sebeobětování. Jeho učení i jeho příklad života vnáší nový životní styl do světa plného sobectví, pýchy a bezohlednosti. Jeho učení ovlivnilo a ovlivňuje velmi kladně život mnohých národů. Mělo rozhodující vliv i na život evropských národů.

Caesar byl mužem, který chtěl nad druhými vládnout jako diktátor a pod jeho vedením bylo prolito ve válkách mnoho lidské krve.

Když Masaryk hodnotil tyto dva muže – Caesara a Ježíše a jejich vliv na národy, dal jednoznačně přednost Ježíši. Věděl velmi dobře, že žádný Caesar – žádný císař ani král, žádný prezident nebo předseda vlády, nemůže dát národům ani jednotlivým lidem opravdovou kvalitu života. To může dát jedině Pán Ježíš Kristus. Jsme velmi vděčni, že to první prezident vyjádřil tak jasně a jednoznačně: „Ježíš, ne Caesar, toť smyls našich dějin a demokracie." Ano, Pán Ježíš dává smysl životu každého člověka, dává smysl dějinám a dává smysl i demokracii.

Co to znamená, že Ježíš je smyslem našich dějin ?

Dějiny mají smysl, když má smysl život každého člověka. Co je tedy smyslem lidského života? Masaryk řekl: „Člověk od přírody je jistě egoistou." Každý den slyšíme a vidíme, jak lidé deklarují: Tolik máš ze života, co si užiješ. Ježíš ukázal slovy i životem, že smyslem života není sobecké užívání, ale láska - láska k Bohu a láska k lidem. Proč láska k Bohu? Proto, že Bůh je naším Stvořitelem a dárcem všeho dobrého, co máme. Milovat Boha znamená milovat zdroj dobra. Proč láska k lidem? Protože láska, která obšťastňuje jiné, činí šťastnými i nás. Pokud je láska ve všem, je to skutečně smysl života. Láska se může projevit jakkoliv a kdekoliv a může být skutečně všude. Masaryk to řekl i v následující větě:

„Ježíš, ne Caesar. To je první přikázání lásky k bližnímu."

Co to znamená, že Ježíš je smyslem demokracie? I na tuto otázku Masaryk odpovídá: „Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti." Lidská společnost potřebuje ke své existenci určitý řád, pravidla, podle kterých se všichni řídí. Respektuje-li vláda, která je zvolena lidem, Ježíšovo přikázání lásky k bližnímu a usiluje o jeho naplnění v praktickém životě všech občanů, pak vytváří podmínky pro smysluplný a šťastný život.

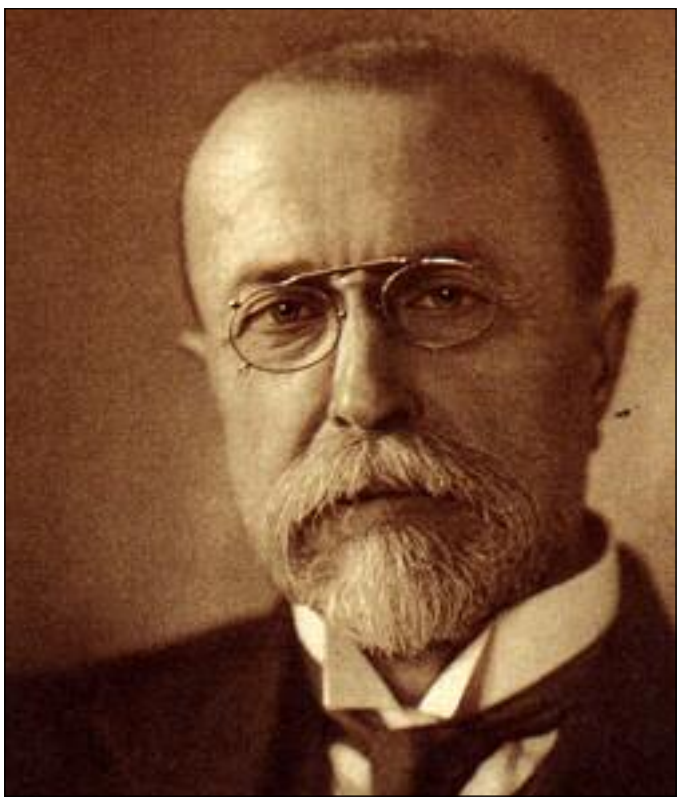

Ježíš je vskutku jedinečným učitelem smysluplného života v opravdové lásce, která slouží druhým až k sebeobětování. „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele." (Jan 15,13)

Ježíš je však mnohem víc než učitelem lásky, je Světlem, které ukazuje cestu života až do věčnosti; je také zdrojem pravdy, dává pravdivé odpovědi na naše základní otázky života, smrti i věčnosti, je zdrojem života, který má smysl a jasný cíl. On praví: Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne." (Jan 14,6)

Přemýšlím nad tím, proč současní politici neberou vážně Masarykova slova, že Ježíš je smyslem dějin i demokracie. Proč nestudují Ježíšovo učení, proč ho neuvádějí do života našeho národa, když má stále zásadní a jednoznačně kladný vliv na dějiny lidstva?

Přál bych našim politikům a všem, kdo řídí naše obce, města i stát, aby vzali vážně slova prezidenta Masaryka. Kéž by byl Ježíš Kristus smyslem naší současnosti i budoucnosti a smyslem demokracie i ve 21. století.

St. Kaczmarczyk

Biblické texty k nám promlouvají až do pozdního stáří

Při biblické četbě narážíme po celý život na texty, které jako by vystihovaly naši osobní situaci, jak ve chvílích radostných, tak i tíživých a bolestných. To platí obzvlášť pro hodně pokročilý věk, kdy nastávají podle dávného Kazatele *dny, v nichž není zalíbení* (Kaz 12,1). Jsou ovšem i texty, které nás vybízejí, abychom se učili smiřovat s údělem tíživého stáří a počítat s ním jako s přirozenou stránkou našeho životního běhu. Ony texty mají často i velmi působivé obrazné formulace, které vedou k hlubšímu zamýšlení a domýšlení.

Ve Starém zákoně je takový základní obraz u proroka Izajáše (40,6-8), který máme mnozí v paměti podle kralického znění: *Všeliké tělo jest tráva, a všeliká vzácnost jeho jako květ polní. Usychá tráva, květ prší, jakž vítr Hospodinův povane na něj. - Usychá tráva, květ prší, ale slovo Boha našeho zůstává na věky.* Dnes máme i možnost užitečného porovnání s dalšími českými překlady: ČEP vztahuje onu pomíjivost života obecně na celé stvoření: *Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jako polní kvítí. Tráva usychá, květ vadne, zavane-li na něj vítr Hospodinův.- Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stálé na věky.*- Překlad B-21: *Každý člověk je jako tráva, všechen jeho půvab jako polní květ. Usychá tráva, kvítí uvadá, jak na něj zavane Hospodinův dech.- Usychá tráva, kvítí uvadá, slovo našeho Boha však věky přetrvá.*- Jeruzalémská bible: *Každé tělo je tráva a všechen jeho půvab je jako polní kvítí. Tráva usychá, kvítí uvadá, když přes něj přejde Jahvův dech.-Tráva usychá, kvítí uvadá, ale slovo našeho Boha trvá na věky.* K tomuto Izajášovu metaforickému výroku se vrací v Novém zákoně apoštol Jakub ve svém varování proti hrabivým boháčům (Jk 1,10-11) i apoštol Petr, když připomíná nepomíjitelnost těch, kdo se narodili "ze semene", které roste z moci živého a věčného Božího slova (1 Pt 1,24-25).

V Novém zákoně mně zní nově a souznivě obrazný příměr apoštola Pavla v 2 K 4,16, a to právě v době, kdy mně bylo dáno přesáhnout (již o třináct let) věkovou mez osmdesátky udávanou v Ž 90,10. Jde o doznání tělesného chřadnutí, jímž apoštol vystihuje své břímě věku, už hodně pokročilého.V původním řeckém textu to zní: ***náš vnější člověk zaniká (hyne)***. Je to trefné vystižení situace, kdy "tělesná schránka" uvadá a chřadne, kdy tuhnou a bolí klouby i kosti, kdy se po nemocech stupňuje únava, až celé tělo pomalu "zaniká". Touto metaforou Pavel předjímá svůj následný příměr: ke ***"stanu těla"***, který je nutno svým časem složit (zbořit) a život skončit (2 K 5,1n).

I zde je dobré přiblížit si Pavlův obraz "vnějšího hynutí" v dalších překladech. Kralické znění *zevnitřní člověk náš ruší se* - je dnes už těžko srozumitelné. ČEP opomíjí Pavlovu metaforu "vnějšího člověka" ve smyslu obrazu "tělesné schránky" a překládá jednoduše: *navenek hyneme*. (Na původní text odkazuje v poznámce: náš vnější člověk.) Podobně B-21: *navenek podléháme zkáze*. (V poznámce též odkaz na původní text.). Jeruzalémská bible: *náš vnější člověk chátrá*. - Ale co zde má vlastně vyznačit tato Pavlova metaforická představa "vnějšího člověka", který zaniká ? Snad ne jen pouhý vnější pohled na postavu chátrajícího starce již v pokročilejším věku?

Zde je nutno doplnit, že Pavel v této své výpovědi (2 K 4,16) nemluví o údělu stáří jen po stránce tělesného zanikání, ale že příměr k ochabujícímu "vnějšku" používá jako protiklad k tomu, co se s ním děje "uvnitř", jako při *vnitřním člověku*. Proto začíná své celé vyznání slůvkem "ačkoli, (i když)", jímž podmiňuje a vyvažuje svou "situaci" tíživého stáří. Doslova:

I když náš vnější člověk zaniká, ten náš vnitřní se obnovuje den za dnem. Jde tu vlastně o Pavlovo vyznání víry, která je i při ubývání tělesných sil oddána do Boží moci a pomoci. -

Zde jako by Pavel přímo navazoval i na vyznání starozákonního žalmisty: *Ač tělo i srdce mé hyne, skála srdce mého, a díl můj Bůh jest na věky* (Ž 73,26). V tomto Pavlově vyznání je pro nás křesťany inspirující výzva a nadějná vyhlídka i pro naše dny pozdního stáří.

Jiří J. Otter

Prázdniny končí

Brána věčnosti je však před námi otevřena.

Bude to nejprve řeč o tom, jak vše končí. Tak nadepsal svou knihu recenzí „Jedenáctý bílý kůň“ básník Jan Skácel. Chtěl jsem mu trochu vytknout, že za vším, co v té knize napsal, lze spatřit i cítit roušku nostalgie, která přikrývá a hned ukládá do šuplíku nepřekonané minulosti to, co bylo, ale už není. Vlastně vůbec nic není, všechno končí. Převahu minulosti nad tím, co je, ale už končí, nelze oslabit ani vědomím o přítomnosti „Toho, který přece všechno ví“ (str. 78). Strhující slova toho, kdo hledá pevný bod či někoho a marně se vzpírá být zařazen mezi ty, kdo už jenom končí a nemohou navazovat trvalý vztah, vytvářejí příliš malý základ , aby z něho vyrostla víra, vztah k člověku Ježíši Kristu. Svým čtenářům Jan Skácel poskytl jen malý důvod, aby v jeho stopách očekávali od života víc než to, že končí. Že je to smutné? Tak se obracím na své čtenáře pro porozumění, ale vím, že by tento subjektivní pocit mohl sotva obstát v očích dalších rozumných recenzentů,. Zdržuji se silnějších slov, neboť naše kniha Bible mi zadržela ruku a já právě tou volnou rukou ji otevírám a čtu vyznání Kazatelovo: „Ale jak jsem se ohlédl na všechny skutky své, kteréž činily ruce mé, a na práci úsilně vedenou, a aj, všecko marnost a trápení ducha, a že není nic užitečného pod sluncem“ (Kaz 2,11). Avšak při hodnocení těchto slov neměli bychom zapomenout na to vskutku poslední: „Všeliký skutek Bůh přivede na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou“ (Kaz 12,14). Čtenář může snadno rozpoznat rozdíl: Moderní beznaděje, jíž všechno končí, nezná Boha, končí v nicotě, už neslyší a proto nezná , co Bůh slibuje a vkládá do toho, co končí: „Nuže tedy jez s radostí chléb svůj a pij s veselou myslí víno své, nebo již oblibuje Bůh skutky své. Každého času ať jest roucho tvé bílé, a oleje na hlavě tvé nechť není nedostatku“ (Kaz 9,7-8). Citace z knihy Kazatel jsou dostatečně dvojsečné, aby si je nemohl kdokoliv přisvojit pro své jednostranné zaměření. Kniha Kazatel se sama brání svému zneužití: Nemluví jen o tom všem, co končí, ale i o tom, co začíná soudním Božím rozsudkem. S podobně kladným hodnocením toho, co je, mluví malíř Josef Čapek o slávě pomíjivosti, která nesměřuje do propastné tmy, ale vchází branou věčnosti, aby ji ozdobila vším, co poutník poznal pěkného na své cestě pomíjivosti. Vyzývá nás, abychom touto pomíjivostí nepohrdali, ale věnovali jí svou vážnost, pokud jsme jí schopni (Pavla Pečínková, Josef Čapek, 2009 -2010).

Řekli jsme na začátku, že bude řeč o tom všem, co končí. Zatím však stojíme na počátku prázdnin a náš malý školák si vzpomene na školu, kterou opustil. Zdá se mu, že škola je nekonečně daleko. Dál než smrt. Sotva to obávané slovo vyslovil, hledá, jak by je odmocnil, a to dokonale. A činí se. Na začátku prázdnin v rozmachu svých neopotřebovaných sil prohlásí, že „ smrt vlastně není“ a k tomu dodá opatrněji, „protože než budu starý, něco se proti tomu vynalezne.“ Spisovatel Jan Skácel, aby nenechal malého školáka v takové pověře žít, anebo jen za jeho zády a jen nám dospělým sdělí tu krutou skutečnost:“ale nevynalezlo se nic“ a už se neostýchá pokračovat v mrazivém tónu: „Vše končí. I prázdniny.“ V jeho knize patří tento výrok mezi poslední slova. Dál už není nic. Nezamlčme, že v té naší Knize v Bibli patří ta slova k slovům předběžným, ohlašujícím nové přicházející věci, jimž bude patřit větší sláva než těm předběžným, neboť budou to slova „věrná a pravá“ (Zj 22,6), která zůstávají až na věky. Mám z toho radost, že naše Kniha Bible se nedá svést tolika světskými knihami, které svorně a skoro jednohlasně píší, že všechno končí, a nutí nás ukápnout do všech našich radostí smrtelného jedu, nejlépe KCN- kyanidu draselného. V Bibli, v souboru 66 knih se Kniha Kazatel jediná odvážila zpívat, že všechno dobré a krásné nám vyrve krutý čas, avšak nakonec stírá slzy a konejší duši a srdce: „Raduj se tedy, mládenče, v mladosti své a nechť tě obveseluje srdce tvé ve dnech mladosti tvé, a choď po cestách srdce svého a podle žádostí očí svých, než věz, že tě s tím vším přivede Bůh na soud“ (Kaz 11,9) – tak Starý zákon krásně vyjadřuje svobodu věřícího pod Božím zákonem. Pro ty, kdo věří v Ježíše Krista, jsou napsány nové písně; místo aby lítostnily, že všechno končí, zpívají podle nových not, že všechno začíná v nové kráse. Najděte si ve Zpěvníku jednu z takových písní, které nám zachovala Jednota Bratří o věčném životě, v Přídavku jich je přehršle pěkných a zpěvných.

Avšak tato věčnost, kterou zvěstuje křesťanská víra, je něco jiného než nekonečně dlouhé trvání. Musíme vycházet z biblické představy Boha. Bůh sám je věčný, protože je pánem nad časem, který stvořil. Ale tento Bůh nečeká, až a zda vůbec bude objeven, chce se svým stvořením jednat a s ním mluvit a také se v něm oslavit. Bible mluví o tomto živém Bohu, že se hne ke světu. Nemůže být poznán jinak, než podle toho, že jde k nám. Ti, kdo v něho uvěřili, nemluví o svém rozhodnutí a o svém podílu na cestě k víře, ale mluví s překvapením a vděčností o tom, že Bůh je našel a uchopil a oni že se nechali uchopit. To je celý přínos člověka k jeho víře.A není zanedbatelný. Budeš-li vzdorovat Božímu uchopení, což není prázdná hypotéza, tvůj příběh s Bohem a k víře nemůže být tvou vinou dovršen. Těch trosek víry na této cestě! I ptám se, zda je odpuštění i pro takové, kdo začali a nedokonali? Probudí snad Bůh svým milosrdenstvím ty trosky, aby promluvily a vzdaly chválu Kristu Pánu, který přišel proto, aby se ujal i mé stále začínající víry a doplnil ji za mne? Ani se moc nedivím, že nedokonalost se přichytila i mé víry. Vždyť na té cestě ke smetišti potkáte třeba zbytek houslí beze strun a smyčce a hned vedle učebnici jakéhosi cizího jazyka, zřejmě upotřebenou jen v prvních několika lekcích, ale i trosky dobrých a nedokončených úmyslů, které zaskřípou pod nohama, jinak jsou naštěstí neviditelné. Zkazily by ti procházku tím směrem do přírody. Leč nežalostníme, už jsme naznačili, že náš Pán se na své cestě k naší spáse musel spokojit s tak nedokonalými učedníky, jako byli ti nejpřednější, Petr a Jidáš, který spravoval pokladnu.

Ježíš, ten jediný dokonalý, přišel z věčnosti, jež je synonymem dokonalosti. Historie, k níž dohlédneme, je příliš mladá, aby se mohla alespoň zdaleka dotknout věčnosti a dokonalosti. Ani ta nejstarší data na nejstarším hřbitově a ani ta data, která jsme mohli shromáždit o lidech, žijících před Kristem se nedotýkají věčnosti odkud přišel Ježíš. Jakési počáteční ponětí rozdílu kvality mezi lidmi měla asi i vaše maminka, když dbala o to, abyste se kamarádili s tím nejhodnějším z vašich spolužáků. A vy jí dáte za pravdu, až sami začnete číst a z té knihy se dozvíte nebo vám to někdo řekne, že Ježíš z nebe sestoupil (J 6,41). Takový nárok nevyslovil nikdo jiný než on, jediný (J 8,57-58). Skamarádíte se s ním a dotknete se věčnosti a pak budete zachovávat jeho přikázání lásky. Hledání toho nejlepšího kamaráda, hledání lásky a pravdy skončilo. Jsme u konce a vlastně na začátku všech dobrých věcí a dobrého života. S Ježíšem jsme u věčnosti, více nežádáme.

Josef Veselý

Z dopisů čtenářů

Kam se podělo Ježíšovo tělo?

Rád bych poděkoval bratru Josefu Veselému za laskavou odpověď na otázku, kam se podělo Ježíšovo lidské tělo ve chvíli, kdy byl vzat do nebe, kam ovšem vstoupil již jen jako Bůh (ET-KJ 23-24). Odpověď, kterou mi bratr Veselý adresuje, říká: To tělo zemřelo a bylo pohřbeno, teoreticky by bylo možno Ježíšovy kosti vykopat ještě dnes.

Tu odpověď čtu s potěšením, musím však upozornit, že dotyčnou otázku jsem nikdy nepoložil, ba ani mě nenapadla. Reagoval jsem pouze (v ET-KJ 13) na tvrzení profesora Petra Pokorného (ET-KJ 10): **„I dítě pochopí, že to, co v Bibli čteme o Ježíšově vzkříšení, neznamená jeho zázračné znovuoživení.“** Jak bratr Pokorný vyložil už vícekrát podrobněji, např. ve svém výkladu Apoštolského vyznání (1994, str. 91), chápe vzkříšení jako metaforu pro vyjádření nevýslovně mohutné, uchvacující i ohromující velikonoční zkušenosti Ježíšových následovníků. Byla to zkušenost „události, kterou zprvu nedovedli popsat lidskými slovy“. Tuto zkušenost pak po nějakou dobu „vyjadřovali na různých místech různým způsobem“, avšak velmi brzy se „shodli na tom, že nejvhodnějším způsobem k jejímu vyjádření je zvěst o tom, že Ježíše vzkřísil Bůh“.

Pod tlakem teologické argumentace se – nerad! – vzdávám právě té představy, že ve vzkříšení šlo – mimo jiné – také o zázračné znovuoživení jeho probodeného těla. Stačí, že Ježíš žije, a otázku, co se při vzkříšení stalo s jeho mrtvým tělem, odkládám jako bezvýznamnou. Musím ovšem přiznat, že mi u Pokorného trochu chybí podrobnější výklad, jak potom chápat tělesnost Vzkříšeného, resp. Zmrtvýchvstalého (viz Apostolicum), v čemž naopak bratr Veselý má velice jasno.

Bratr Pokorný (ET-KJ 10) říká, že jeho výklad „s mírným zjednodušením lze vysvětlit už dětem ze základní školy“. U těchto dětí slyším onu otázku: „Kam se podělo Ježíšovo tělo?“ Stále doufám, že u bratra Pokorného nebo u jeho žáků naleznu pro tuto situaci instruktivní katechetický návod.

Pavel Říčan

* * *

Vážená redakce,

nepatřím k pravidelným čtenářům ET-KJ a jednotlivá čísla se ke mně dostávají jen občas. Chci proto s jistým zpožděním zareagovat na článek pana Veselého "Kam se podělo Ježíšovo tělo?" z č. 23-24/2012. Je politováníhodné, jak současná theologie vyprazdňuje jazyk, když namísto "evangelisté lžou" uvádí "evangelisté svým zvláštním způsobem svědčí pravdě". Možná se pousmějete nad laikem, který nechápe soudobé bohoslovecké proudy. Bohužel si nemyslím, že je v pořádku, když být moderním theologem znamená rozvod se zdravým rozumem. S politováním musím dále konstatovat, že to není poprvé, co mi při četbě výplodů současných neorthodoxních bohoslovců vytanul na mysli výrok Ciceronův: "Nejjasnější pojmy jsou často zatemňovány složitými úvahami."

S pozdravem

Daniel Spratek

České evangelické církvi odešel farář, české teologii teolog

V den pro český národ tragický, 21. srpna, který byl důvodem, že se r. 1968 nevrátil z dovolené do vlasti, zemřel ve Švýcarsku r. 2012 Štěpán Milan Pavlinec. Protože pravdivost, pochopená jako shoda se skutečností, byl základní rys jeho osobnosti, neměj mi, čtenáři, za zlé, že se – ovšem ze svého možná mylného pohledu – pokusím být pravdivý, i že budu velmi osobní.

Jako studenta teologie mě Š. M. Pavlinec fascinoval svou znalostí a interpretací předního německého teologa R. Bultmanna. Šlo o projekt demytologizace a existenciální interpretace křesťanské zvěsti. Říkejte si zbožní co chcete, ale šlo nám tehdy o evangelium v jeho plnosti moci a aktualitě. Š. M. Pavlinec zůstal zvěstování Božího slova věren až do smrti. Mne zbožní a pravověrní přesvědčili, že je rozumnější zasvětit druhou polovinu života jiným tématům. Pavlinec unesl v hloubi lásky, které vydal svědectví Ježíš a kterou světu hlásá zvěst o Kristu, můj ateismus, a tak byl se svou paní při svých návštěvách Čech naším hostem. Jako teolog věděl, že humanistický ateismus je jen rub mince, které líc je křesťanská víra. Měli jsme společného přítele, vynikajícího faráře a vzácného člověka, Jana Kantorka. Zdá se, že v přívalu postmoderní religiozity, všelijakých těch exaltovaných prožitků vzepjaté náboženské subjektivity či pseudoontologických spekulací o Boží entitě v rámci libovůle údajně přírodovědných konceptů, jsme prohráli. Vzácný Kantorek by nám řekl: Netrapte se tím, Pán Bůh to v novém Jeruzalémě posoudí spravedlivě. On to pochopí.

Protože se Š. M. Pavlinec v době násilné socializace zemědělství zastával těch, kteří byli stěhováni ze svých domovů, kteří se nesměli vrátit ani na návštěvu do své vesnice, natož tam přespat, a protože (podobně jako já) považoval teologicko – politickou linii J. L. Hromádky za nesprávnou, ocitl se záhy v nemilosti komunistické státní správy. Jeho již hotový doktorát byl po únoru 1948 pozastaven. Teprve po r. 1990 jej Komenského evangelická teologická fakulta mohla rehabilitovat. Budiž jí to, alespoň takto, ke cti.

Obávám se, nevím, ale měl jsem dojem, že ani ve Švýcarsku neměl Š.M. Pavlinec na růžích ustláno. Byl totiž příliš přímočarý, příliš pravdivý a měl mimořádný dar humoru. To konvenční a sebejistí obvykle špatně snášejí.

Jako druhý farář v Bernu byl zavalen spoustou administrativních povinností a úkoly církevnického provozu i nezbytností nevstoupit do konfliktu se svým představeným. Velmi se angažoval ve spolku československých křesťanů, utečenců. Tam ovšem narážel na konservativismus zejména slovenských katolíků. Mnohé jeho úsilí, podobně jako kdysi v komunistickém Československu, končilo i zde v písku nepochopení. Posluchačům doma se ozýval svými kázáními, úvahami a projevy ze stanice Svobodná Evropa, ve spolupráci s paní Kopeckou. Iritoval jej však pompézní, konzervativní katolicismus, pseudorehabilitace Jana Husa – a tak opět patřil k těm nežádoucím.

Není však právě toto úděl Kristova svědka, svědka autenticity Božího Slova, nepatřit nikdy mezi oslavované, protežované a konvenčně oblíbené?

Na jeho pohřeb ve Švýcarsku v reformovaném kostele v Bollingen 3. září 2012 jsem se nevydal. Místo kytičky kladu k jeho rakvi těchto několik řádků a jeho tiché, laskavé a hluboce vnímavé paní , paní MUDr. Evě, tisknu upřímně ruku, s projevem účasti též od mé ženy.

Ještě jeden moment nelze smlčet. Š. M. Pavlinec miloval hory. Na srázu Gerlachu požádal svou ženu o ruku. Zasílal nám výstřižky z novin o odvážných výstupech i o neštěstích v Alpách. Věděl, že k moudrosti života patří nadhled, a pro ten je třeba se vypravit na výšiny, i s rizikem zřícení.

O. A. Funda

Sto let hřbitova na Františkách

Letos si mohla obec Františky (nyní část střediskové obce Krouna) a její obyvatelé připomenout 100.výročí hřbitova, který zde slouží a existuje od roku 1912.

Vybudoval ho sbor Reformované církve kalvínského směru v Krouně. Náklady na jeho stavbu, tzn.: pozemek, obezdění hřbitova („parkán“), budova márnice a místnost pro hrobníkovo nářadí, železná kovaná brána s nápisem „POKOJ VÁM“ činily 3.380,- korun rakousko-uherské měny. Dnes je to několikanásobně vyšší částka. Občané František své zesnulé odváželi do 4 km vzdálené Pusté Kamenice, kde je hřbitov pro katolíky a další pro evangelíky. Proto se rozhodli vybudovat hřbitov ve své obci.

Pustit se do tak finančně náročné akce, kdy bylo v každé rodině nejen několik dětí, ale i bída o živobytí, znamenalo pevnou víru v Boha, že jejich dílo dojde ke zdárnému cíli. Na tuto stavbu přispěli svým podílem: rodák František Mundil z USA, kde byl viceprezidentem jedné banky, a také majitel Rychmburského panství kníže Thurn-Taxis, oba po 250,- korunách. Zbývající část 2.880,- korun zaplatili místní evangelíci a krounský sbor, kde byl farářem Jan Toul.

Hřbitov byl slavnostně otevřen 14. července 1912 farářem Miloslavem Novákem z Proseče kázáním na slova Bible Gn 28,17. Jde o příběh, kdy Jákob utíká z otcova domu, protože otce podvedl. Cestou se probouzí v přírodě na opuštěném místě a říká: „Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“

Potom ještě promluvil farář Vladimír Čech z Borové a zazpíval několik písní místní evangelický pěvecký kroužek za řízení řídícího učitele Bedřicha Svobody.

Prvním hrobníkem a správcem hřbitova se stal ve svých třiceti letech František Nekvinda z č. 89. Tuto službu vykonával přes čtyřicet let až do druhé poloviny 50.let. Cena poplatku za vykopání hrobu a jeho úpravu po měnové reformě 1953 byla 80 Kčs a posléze 100 Kč. Po skončení jeho služeb převzal tuto práci soused Bedřich Klinský a další. V nynější době je hřbitov nově opraven Obecním úřadem v Krouně, zdi a některé pilíře jsou přestavěné a vše pečlivě vyspárované, budova márnice a skladiště je omítnuta a čistě udržovaná. U zdi hřbitova je kontejnér na komunální odpad a pravidelně je sem přivážena cisterna s vodou na zalévání. Hřbitov je několik let už ekumenický, slouží tak všem občanům obce.

Při občasné návštěvě rodných František, hřbitova a u hrobu svých rodičů, sourozenců a sousedů jsem toto zaznamenal. Jsem rád, že se mohu s veřejností podělit o toto výročí.

Oldřich Nekvinda
z Hořic, o.Jičín

Český evangelický novozákoník Josef Bohuslav Souček

(12. 5. 1902 – 9. 9. 1972 v Praze)

Studoval teologii a historii v Praze, Basileji, Paříži a Aberdeenu a působil nejprve jako vikář v Hořicích a farář ČCE v Krabčicích. V r. 1930 se stal tajemníkem synodního výboru ČCE a týž rok promoval z novozákonní vědy, v r. 1937 se stal docentem evangelické bohoslovecké fakulty v Praze. V letech 1939-45, když byly všecky české vysoké školy zavřeny, připravoval bohoslovce v kurzu při synodní radě ČCE. V letech 1946-72 byl profesorem, několikrát proděkanem a v r.1970 děkanem bohoslovecké fakulty.

Přiklonil se k dialektické teologii K. Bartha a J. L.Hromádky, vyrovnával se s demytologizací S. Daňka a R. Bultmanna a udržoval rozhovor s filosofy J. Patočkou a M. Machovcem. Měl značný rozhled nejen teologický a historický, ale i politický. Vůči odsunu Němců byl kritický, ale měl také střízlivé představy o možném vývoji po r. 1948.

Nevěnoval se jen odborné práci na fakultě, ale rovněž kázal a přednášel ve sborech ČCE. I ve svých četných vědeckých publikacích myslel zároveň na širší čtenářskou obec.

Z jeho prací zmiňme aspoň některé: Teologie výkladů Kralické šestidílky, Bláznovství kříže, Nástin biblické teologie Nového zákona, Teologie a filosofie, Řecko-český slovník k Novému zákonu, Utrpení Páně podle evangelií a výklady k novozákonním knihám. Měl významný podíl na Biblickém slovníku 1951-56, Biblické konkordanci 1954-60 a na ekumenickém překladu Bible. Účastnil se rovněž ekumenické práce.

"Z povahy věci vyplývá, že se tato kniha nutně opírá o výsledky práce přemnohých předchůdců, zejména o plody dnes staletého úsilí o kritické, vědecké, přitom přece věřící pochopení Nového zákona.

Na každé stránce jsem zavázán tomuto velkému kolektivnímu dílu..."

(Utrpení Páně podle evangelií, předmluva, 1951)

Bohuslav Vik

Pozvánky

Misijní odbor Kostnické jednoty a sbory BJB Litoměřice a Košice zvou na

SEMINÁŘE KŘESŤANSKÉHO PORADENSTVÍ A PASTORACE

Litoměřice: 26. - 29. září 2012
Košice: 7. – 10. listopadu 2012

ŽIVOT VE SVOBODĚ

Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho!

Galatským 5,1.

Lektorky:
Anita Zürrer a Heidi Schenker z pastoračního střediska v Basileji (Švýcarsko)

Cena 1350 Kč s plnou penzí a ubytováním.

Přihlášky pro Košice do 20. října 2012 na e-mail nebo na:
Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7, 140 00 PRAHA 4 – Michle
telefon: 242 428 814
mobil: 774 572 671
e-mail: hallerova@volny.cz

* * *

Misijní odbor Kostnické jednoty a Operace Ester srdečně zvou všecky křesťany na návštěvu do IZRAELE. Využijte podzimního zájezdu od 21. do 30. října.

Poznáte nejen líbeznou zemi patriarchů a Pána Ježíše, ale setkáte se s obyvateli Židy a Araby a od našeho průvodce Fredi Winklera se dovíte nejen všecko, co Vás bude zajímat o zemi, ale také s ním nahlédnete do prorockého Božího slova. Plánujeme i další zajímavá setkání.

Bližší informace:
Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7, 140 00 PRAHA 4 – Michle
tel.: 242 428 814; 774 572 671
e-mail: hallerova@volny.cz

Majetek

V uplynulých dvaceti letech bylo slyšet o církvi nejvíce v souvislosti s navracením majetků. Z pohledu poslání a důvěryhodnosti církve je to velmi nešťastné.

Pokud mezi navraceným majetkem jsou i původně pobělohorské konfiskáty, má tento ohromný majetkový přesun i význam potvrzení protireformačního úsilí, kde katolická církev byla nástrojem rakouské nadvlády nad českým národem.

Stejně nešťastný význam má i snaha o znovupostavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze.

Z těchto důvodů je nutné zveřejnění výčtu a původu navracených majetků.

Posláním církve jistě není podnikání v lesnictví a zemědělství, ani provozování pivovarů či likérek. Právě to asi hněvá většinu lidí. Raději bych se dozvěděl o církevní nemocnici nebo škole, která je kvalitnější a levnější než ostatní podobná zařízení.

S. Bartoš

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát moravskoslezský

Českobratrská církev evangelická

Bruntál Ne 10.00
U potoka 383/34, a f. Vlastislav Stejskal
Český Těšín Ne (polské a c 8.00) české 9.00
nám. Dr. M. Luthera 1, f. Marcin Pilch, f. Štěpán Janča
Frýdek – Místek Ne 9.00
Husova 377, f. Pavel Křivohlavý
Hodslavice Ne 9.15
Hodslavice č. 96, f. Lubomír Červenka, f. Mária Jenčová
Hrabová Ne 9.00
Hrabová č. 117, Zábřeh 1, f. Jan Hudec
Hranice Ne 8.30
Farní 43, f. Pavlína Lukášová
Javorník u Jeseníku Ne 9.45
Lidická 162, a f. Daniela Havirová
Jeseník Ne 9.15
Bezručova 7/41, f. Daniela Havirová
Krnov Ne 9.45
Albrechtická 746/92, j Radovan Rosický, a f. Jan Lukáš
Nový Jičín Ne 9.00
Janáčkovy sady 184/1, f. Pavel Prejda
Odry Ne 8.15
1. máje 63, j Radek Hanák, a f. František Hruška
Olomouc Ne 9.00
Blahoslavova 916/1, f. Jana Rumlová
Opava Ne 9.00
Lidická 747/2, f. Jan Lukáš
Orlová Ne 9.00
Palackého 787, f. Štěpán Janča
Ostrava Ne 8.30
Husovo nám. 1188/4, f. Aleš Wrana, f Ewa Milena Jelinek
Ostravice Ne 9.20
Hamrovice 230, f. Pavel Janás
Prostějov Ne 10.00
U kalicha 2574/1, f. Jan Jun
Přerov Ne 10.00
Čapky Drahlovského 912/1, f. Petr Kulík
Suchdol nad Odrou Ne 10.00
Malá Strana 45, a f. Pavel Prejda
Šenov u Ostravy Ne 9.30
Hasičská 1131, j Štěpán Marosz, a f. Pavel Křivohlavý
Šternberk Ne 9.30
U Horní brány 130/4, f. Vlastislav Stejskal
Štramberk Ne 9.00
Zauličí 473, f. František Hruška
Šumperk Ne 8.45
Revoluční 1174/8, f. Hana Chroustová
Vítkov Ne 9.15
Opavská 116, a f. Jan Lukáš
Zábřeh Ne 10.00
U Vodárny 545/2, a f. Hana Chroustová

Církev bratrská – Severní Morava

Frýdek – Místek, Ne 10.45
Jiřího z Poděbrad 260, k. Petr Kučera
Frýdlant n. O., Ne 16.00
Padlých hrdinů 1275 (Dům zahrádkářů), k. Lubomír Hlavačka
Havířov, Ne 9.00
Fryštátská 21, k. Martin Grohman
Opava, Ne 9.00
Hradecká 50, a k. Karel Buba
Ostrava, Ne 9.30
tř. 28. října 148, k. Martin Jurčo
Ostrava – Poruba, Ne 16.00
M. Majerové 1733/6 (Středisko AS), k. Petr Polách
Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č.102, k. Radek Palacký
Vsetín, Ne 9.30
Horní Jasenka 102, k. Josef Fišer
Vsetín – Maják, Ne 9,00
Smetanova 1484, k. Bedřich Smola
Zlín, Ne 10.45
Okružní 4551/17, k. Pavel Škrobák

Církev bratrská - Těšínsko

Český Těšín, Ne 9.00
Studentská 25, k. Tadeáš Firla
Horní Suchá, Ne 8.45
Těrlická 64/353, a k. Tadeáš Firla
Hrádek, Ne 9.30
Hrádek č.74, v. Miroslav Kulec, a Josef Sliž
Třinec, Ne 9.30
Dolní Lištná 9, k. Otto Rusnok
Třinec – Terasa, Ne 9.30
Chopinova 463, Třinec – Lyžbice, k. Slavoj Raszka

Bratrská jednota baptistů

Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, Jeremenkova 36 (u hl. nádraží) k Petr Coufal
Ostrava, Ne 9.00
Závoří 101/32, k Erik Poloha
Suchdol nad Odrou, Ne 10.00
Malá Strana 40, k Tomáš Mrázek
Šumperk, Ne 9.30
Štefánikova 10, k Pavel Mrázek
Vikýřovice, Ne 9.30
Šumperská 272
Příbor, Ne 9.30
nám. S. Freuda 20

Evangelická církev metodistická

Mikulov na Moravě – Ne 10.15 h
Purkyňova ul. 1700/2a, f. Michal Kostka

Příloha 4

26–27/2012

vychází: 19. září 2012

100 let skautingu jako občanské iniciativy

Stručně o skautingu v Čechách od dob normalizace do současnosti

III. část

Junák v letech 1969 – 1970

Během rychlé, avšak krátké obnovy v letech 1968-1970 doslova vzplálo nadšení pro skauting, a tak se skautskými vůdci opět stali všichni, kdo přežili léta první totality, a to jak ti „s lilií pod klopou“, tak ti, co s režimem „vycházeli“, skauti - „reformní komunisté“ i pronásledovaní odpůrci režimu ze skautských řad. Junák v sobě nesl, obdobně jako celá česká společnost té doby, svoji rozporuplnou minulost co do problematické a kompromisní podpory „socialismu s lidskou tváří“. Vždyť i v tehdejším skautském slibu měla naše (nakonec „federativní“) republika přívlastek „socialistická“. V důsledku všech změn a sovětské okupace v r. 1969 byl Junák „zrušen vlastním rozhodnutím“, což ukázaly události, které jeho třetí likvidaci nakonec charakterizovaly. Ústřední rada Junáka v Praze, složená ze skautek a skautů, vykonávající pokyny politických orgánů (jak uvádí některé zdroje - ze 60 % komunisté), dne 15. září podala na Ministerstvo vnitra dopisem, podepsaným tzv. úřadujícím předsedou, že k tomuto dni „v souladu s usnesením ÚV KSČ ze dne 17. 11. 1969 a s usnesením Federální rady dětských a mládežnických organizací ze dne 31. 1. 1970 … ukončily svoji činnost všechny orgány Junáka, a to okresní složky v červnu 1970, krajské složky do srpna 1970 a Ústřední rada Junáka na své závěrečné schůzi dne 1. září 1970, s účinností pro všechny své orgány od 15. září 1970.“ Jsou známa jména dvou žen a tří mužů, jež se ujali vykonání práce likvidační komise.

Slova Rudolfa Plajnera (který po podepsání kompromisního dokumentu o splynutí Junáka s Pionýrskou organizací a po jeho následně nepřijaté abdikaci se stal v důsledku svého podpisu členem Ústřední rady „Pionýra“) jsou dodnes předmětem někdy až dosti vzrušených diskusí, a to proto, že se všem, kdo kdy přešli do Pionýra a nebyli tak vystaveni pronásledování, nepodařilo zachovat „pravého skautského ducha“ a přitom navenek vycházet s „normalizačním“ režimem.

Zastánci „nekompromisního“ skautingu upozorňují na to, že vždy bojovně ateisticky a podle ideologie komunistické strany třídně vedený Pionýr zákonitě musel poznamenat negativně

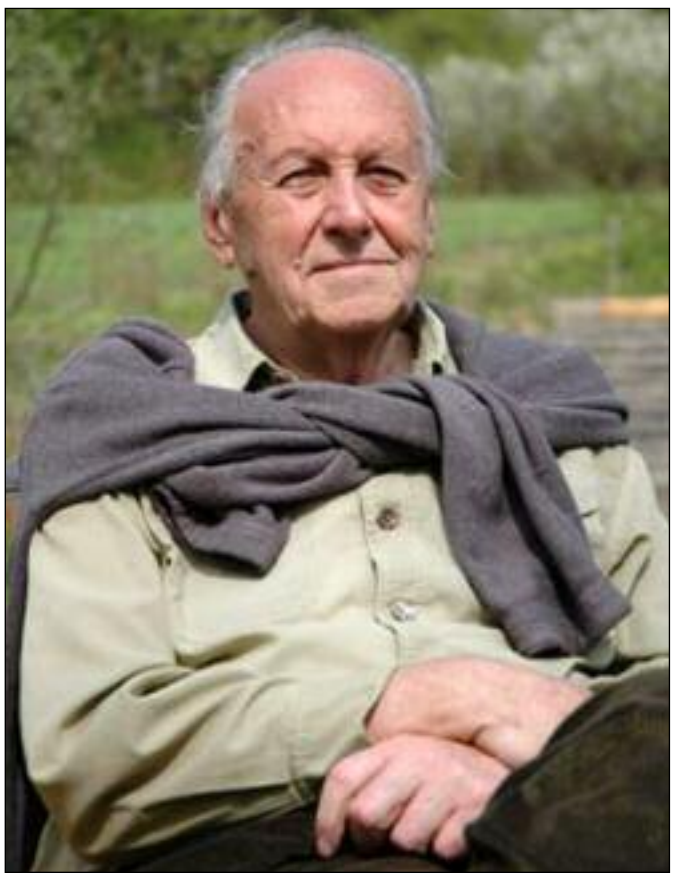

Václav Břicháček

skauty a skautky, kteří měli být v souladu se skautskou ideou vychováváni tolerantně vůči náboženské víře a bez někdy do dětských hlaviček doslova „vtloukané” třídní nenávisti, nýbrž naopak k přátelským postojům vůči svému okolí. Je smutným faktem, že, byť jen sporadicky, dokonce i dnes na webové diskusi Junáka zazní tyto „falešné tóny“ a dávají tak těmto kritikům za pravdu.

Lépe na tom byli ti, kdo se svými svěřenci přešli např. do turistických oddílů mládeže, tělocvičných jednot apod.; řada skautských vedoucích pokračovala ve výchově mládeže „pod střechou“ církví, které měly se skautingem dobré zkušenosti dříve, i když jejich duchovní správa nesla v důsledku toho značné riziko a nevyhnula se negativním dopadům.

Skauti a církev

Napsat o vztahu křesťanské víry a skautingu v osobních vzpomínkách by pro mě, vzhledem k tomu, jak velkou část svého vyrůstání ve skautu jsem strávil v duchovně založeném oddíle, mělo být snadné. Ale není – je toho tolik, o čem by se dalo psát, že opravdu nevím, kde začít.

Každopádně je jasné, že křesťané i skauti kladou velký důraz na společenství, takže není náhodou, že vzpomínky na první tábory mám spojené kromě „klasických“ tábornických her a dovedností také se společným zpěvem duchovních písní a pobožnostmi. I později, když v našem oddíle přibylo lidí bez církevního zázemí, jsem se mohl přesvědčit, že víra a skauting k sobě prostě patří.

Mohl jsem se o tom přesvědčit v osobním rozhovoru s mnoha lidmi, na akcích typu Ekumenický lesní kurz (účast na němž dodnes považuji za jeden z důležitých mezníků ve svém životě), i například na jednom táboře společném s jedním křesťanským oddílem, kde přes počáteční neshody (bylo to v době, kdy jsme měli dost nevěřících dětí, které navíc ve své vrcholné pubertě byly schopné dát jakoukoliv nespokojenost dost výrazně najevo) byl nakonec každovečerní duchovní program pro všechny velmi obohacujícím zážitkem.

Jako spíše anekdotická příhoda může sloužit zážitek, kdy jsme se jako skupina vedoucích dohodli, že v neděli navštívíme bohoslužby v blízkém sboru, kde sloužil farář, kterého jsme všichni znali. Mohli jsme si k tomu účelu půjčit auto hlavního vedoucího – Škodu 120, která ovšem nebyla úplně fit, takže ve výsledku nás při odjezdu roztlačovali hned dva faráři v talárech. Kromě toho jsme se ovšem na bohoslužbách seznámili s jinými nedaleko tábořícími skauty a na místě s nimi domluvili mezitáborovou olympiádu.

Benjamin Hejda - Beňa

V roce 1970 byl vytvořen také zvláštní Svojsíkův oddíl, jehož členy se doživotně stali zasloužilí činovníci a členové Junáka, a to včetně tehdy současných a později „bývalých“ členů KSČ. Dnes však, poté co většinu členů tvoří dnešní i bývalí nestraníci, je již usneseno, že i bývalé členství v KSČ je překážkou k udělení členství ve Svojsíkovu oddílu (neboť toto členství je chápáno jako vyznamenání za věrnost všem skautským zásadám bez výjimky). Tento názor se opírá také o zásadu WOSM, že skaut nemůže být členem politické strany, jejíž ideje jsou v rozporu s idejemi skautského hnutí, vyjádřenými konkrétně skautským slibem, zákonem a základními principy skautského životního stylu. Skutečnost, že skautské organizace dodnes nejsou ve světě povoleny v několika totalitních zemích, toto stanovisko jen podporuje.

Třetí obnova Junáka

Všechny tyto obtíže či rozpory se naplno znovu projevily při poslední obnově Junáka, resp. skautského hnutí v roce 1990. Do znovuobnoveného Junáka se začaly vracet oddíly, které přečkaly normalizaci, obnovovaly se oddíly, které zůstaly v „ilegalitě“, a všichni získávali nové členy z řad dětí a mládeže. Někteří však se do Junáka nevrátili – zůstali v organizaci, která se přeměnila ve sdružení Pionýr, v Sokole a jinde.

Významnou roli při obnově skautského hnutí v ČR po listopadu 1989 sehráli skauti – členové sdružení ČIN, kteří již v první polovině roku 1989 začali ilegálně vydávat „skautský časopis ČIN“ - ten přinášel kritické příspěvky; vedle výchovných a historických skautských textů to byly také příspěvky týkající se problémů polistopadové obnovy českého skautského hnutí a úlohy skautů-komunistů a spolupracovníků StB v něm. V první polovině devadesátých let dvacátého století byl poté ustaven „Skautský oddíl Velena Fanderlika“, dodnes sdružující skauty - politické vězně komunistického režimu a skauty, persekvované komunisty. Jeho badatelská dokumentační skupina se dlouhodobě věnuje studiu skautského odporu proti komunistické totalitě a pronásledování skautů a skautek komunistickou Státní bezpečností. Z této „dílny“ bylo již vydáno pět sborníků.

Prokázala se skutečnost, že v Junáku zůstali někteří členové, o kterých se našly doklady o spolupráci s komunistickou tajnou bezpečností – někteří se soudně domohli očištění, avšak zůstaly také ne zcela vyjasněné případy přímé účasti některých osob na druhé a třetí „likvidaci“ skautského hnutí, motivované politickým trendem doby; tito aktéři dob nedávno minulých však postupně odcházejí na věčnost. Najdou se odkazy, že komunističtí skauti a skautky byli přesvědčeni, že konali čestně, tj. v souladu se svým (politickým) přesvědčením, nicméně i těm, v nichž se „hnulo svědomí“ a mohli se po poslední obnově Junáka podle svých sil a dle situace v jejich okolí účastnit skautské činnosti, již zůstal určitý „cejch“. Není známo, že by někdo z nich podal svoje svědectví tak, jako to např. otevřeně vylíčil spisovatel Ivan Klíma.

Souběžně s prvními dvěma roky, kdy federální československé skautské hnutí vedl náčelník Václav Břicháček, již probíhal proces, který postupně vedl k rozdělení Československa a s ním i k rozčlenění skautského hnutí na Junáka v České republice a Slovenský skauting na Slovensku; to bylo zvláště v Čechách spojeno s dalším tříbením na zmíněných politických a náboženských základech. V roce 1992 Junák opustili adventističtí skauti a skautky a založili vlastní sdružení „Klub Pathfinder“. Řada protestantských skautů a skautek se postupně uplatnila také mimo Junáka jednak v organizaci Royal Rangers, jednak v odnoži nazvané YMCA-skaut, nehledě na tu část, která začala naplno pracovat v charitativních organizacích a v Junáku již přestala být členy.

Projevil se však také - jaksi „neutrální“ - trend: někteří činovníci Junáka se i po třetím obnovení Junáka silně zasazovali o „zastřešení“ mládežnického hnutí - tj. o zřízení reprezentační organizace České rady dětí a mládeže (ČRMD). Vznikla v roce 1998 a dodnes působí jako „… platforma, jež sdružuje a podporuje valnou většinu celostátních a zároveň i mnoho regionálních a místních sdružení dětí a mládeže“. Organizuje celostátní akce, jedná s vládní a parlamentní úrovní i s některými mezinárodními organizacemi.

To však podle tradičně, v pravém smyslu konzervativně a demokraticky smýšlejících skautek a skautů znamenalo a dodnes znamená, že se Junák nerozešel úplně s minulostí a nesleduje plnou nezávislost (obdobně jako se s ní, z počátku ani slovně ani ve svém „staronovém“ vedení, nerozešel „nový“ Pionýr; obě organizace jsou přitom zakládajícími členy ČRDM).

Různorodé reakce na změny po r. 1989 se odrazily ve vývoji, v podstatě obdobném počátečním létům skautingu v první ČSR – vedle zmíněných sdružení Klub Pathfinder, Royal Rangers i YMCA-skaut byly založeny také další skautské organizace, které nesouhlasily s liberálním vývojem v Junáku – jsou to sdružení: Skaut-český skauting ABS, Svaz skautů a skautek České republiky a Asociace skautů a skautek Evropy. Kromě toho se obnovil i skautský spolek „Harceři“, sdružující na severní Moravě děti a vedoucí skauting pěstujících občanů polské národnosti v ČR. S rozvojem neformálních styků v rámci Evropské unie prokazují skautská hnutí v Německu a Rakousku zvýšený zájem o spolupráci se skautským hnutím v ČR. Svoji činnost mj. obnovila také Liga lesní moudrosti.

I když ve svém celku nemají ani skautské organizace činné mimo Junáka (svaz skautů a skautek ČR - brány na počet členů všechny spolu) zdaleka srovnatelný počet členů, znamenají trvalou připomínku toho, že se sice dají konflikty postojů řešit kompromisně, nicméně zároveň ukazují, že kompromisy resp. na druhé straně nesmiřitelná stanoviska vedou vždy jen ke štěpení.

Také z hlediska mezinárodního sesterství a bratrství je situace „nerovnovážná“, protože světové organizace WOSM[1/] a

100 let skautingu jako občanské iniciativy

Stručně o skautingu v Čechách
Od dob normalizace do současnosti

WAGGGS[2/] trvají na pokud možno jediném zdůvodnitelném zástupci za daný stát, jímž je stále jako největší sdružení Junák (vytvořit s ostatními skautskými organizacemi v ČR skautské sdružení se bohužel nepodařilo a vyhlídky do budoucna nejsou valné).
Z hlediska nesporného náboženského základu skautského hnutí[3/] musel však Junák, chtěl-li zůstat národní organizací účastnou ve světovém skautském hnutí, hledat schůdné řešení z hlediska jeho požadavků, a to ještě v době, kdy byli adventističtí členové v jeho řadách. WOSM i WAGGGS mají přísnější pohled na slib, než tomu bylo za života zakladatelů Baden-Powella a Svojsíka. Mezinárodní skautské centrály vyžadují, aby byl přijatelným způsobem dodržen slib odrážející tři principy skautingu - povinnost k Bohu, povinnost k ostatním lidem a povinnost k sobě samému)[4/].
Byli to pracovníci WOSM, kteří hned v r. 1990 pro české a slovenské skautské hnutí upořádali víceúčelový seminář, který vysvětlil jak tři základní složky skautské organizace (programy pro mládež, lidské zdroje a výchovu vedoucích a manažerství resp. řízení organizace), tak tři principy skautingu. V návaznosti na tento seminář Duchovní rada[5/] Junáka ve složení Marie Procházková a Václav Mucha za lesní školy, Jiří Kolář za metodiku křesťanské výchovy a Jan Pečený za sekci spirituální výchovy, vedená předsedou Jiřím Zajícem, za významné spolupráce zástupců sympatizujících církví (za ŘKC Františka Lobkovicze, za ČCE Jaroslava Vokouna, za CČSH Milana Matyáše a za CASD Jaroslava Šlosárka), navrhla znění nového skautského slibu, pro který v Ženevě dne 12. 11. 1992 náčelník V. Břicháček spolu s O. Ďurčanským a F. Lobkoviczem získali příznivé stanovisko konzultantů WOSM (jehož řídícímu výboru bylo dále uvedené znění v březnu 1993 předáno a souběžně předloženo následujícímu Valnému sněmu - avšak již jen Českého Junáka - ke schválení). Platný skautský slib v Junáku, dle novely jeho stanov z r. 2011 (ve Stanovách uveden v mužském rodě, platném však alternativně i pro rod ženský), zní:
"Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
- sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
- plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
- duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním."
Skaut může ukončit slib dodatkem: "K tomu mi pomáhej Bůh." 6/ 7/

Junák a skauting v ČR má budoucnost

Dnešní situace není již charakterizována ani v Junáku samotném ani v celém skautském hnutí v ČR tak zásadními spory, jako tomu bylo naposledy v letech devadesátých minulého století.
Určitým „staronovým problémem", na který naráží Junák např. při náboru nováčků anebo při vysvětlování pravidel členství, je skutečnost, že se nevěnuje přednostně naplnění volného času dětí a mládeže, nýbrž za základní cíl má přispívat k jejich výchově a tím doplňovat výchovu v rodině a ve škole, i když samozřejmě působí ve volném čase dětí a mládeže.
Počátkem 21. století je největší skautská organizace Junák s počtem členů zhruba 45 tisíc (včetně dospělých) otevřenou liberální organizací, nabízející vzdělávání i výchovu dle osvědčených skautských metod a zásad, a to včetně vlastních skautských oddílů, které mají ve své činnosti zvýrazněnou náboženskou výchovu, aniž by musely mít nějaký zvláštní status (mají však v interním přehledu svůj „příznak").
Junák spolupracuje s ostatními skautskými organizacemi částečně přímo a kromě toho i v rámci akcí ČRDM. Není však ušetřen nových „společenských" problémů, jako je stále rozšířenější konzumní styl života, který vede rodiny k tomu, aby si „služby" škol, církví i organizací pro volný čas svých dětí (tedy zjednodušeně i Junáka) prostě „objednávaly", a to spolu s nebezpečným stylem rozhodování „podle ceny", aniž by se především hledělo na kvalitu. Není proto divu, že z minulosti stále přetrvávající otázkou je, zda postačí dětem a mládeži „jen vyplnit volný čas" anebo je i při volnočasových aktivitách mládež třeba skutečně cílevědomě vychovávat.
Je ověřeným faktem, že skauting stále nabízí „jako známku kvality" právě svoje heslo, svoji zásadu dobrého skutku, svůj slib a zákon, to vše spojené s nabídkou pro dospělé, aby se „realizovali" v dobrovolnické službě. Skutečnost, že se skautské organizace v tomto ohledu často setkávají anebo přímo spolupracují s charitativními aktivitami církví i s akcemi společenství ochraňujících přírodu apod., je jen důkazem toho, že jsou schopny plnit základní tužby lidských duší, jež jsou (resp. mohou být) ve svém základu málo závislé na konkrétní době a společenské situaci a patří k „dobrým zprávám", že „férová" nabídka života ve skautském duchu nachází stále tu správnou odezvu.
I když v Junáku jsou – ve stále se zmenšujícím počtu – dosud někteří bývalí členové KSČ (která je však zpravidla vyloučila ze svých řad a pronásledovala je), nejsou dnes zásadní skupinou mezi dospělými politicky orientovaní členové. To však neznamená, že jsou dospělí členové Junáka občansky pasivní – vždyť dokonce řada skautů a skautek působících jako členové Poslanecké sněmovny ČR má živý „skautský oddíl" s čestným členstvím.
Pro skauting v ČR příkladem nezlomného skautského ducha stále zůstávají dosud žijící skauti a skautky, kteří zažili druhé nacistické a třetí komunistické persekuce, a přesto nevzpomínají s nenávistí a nesnaží se o odplatu, nicméně stále a vytrvale upozorňují, že tyto osobní i celospolečenské v podstatě tragické zkušenosti nemá zachovávat jenom „suchá" historie, ale musí být připomínány skautům i občanům jako živé memento - jako výzva, aby se všichni snažili neposkytovat žádnou živnou půdu totalitním metodám, potlačujícím svobodný rozvoj občanské společnosti – a to bez ohledu na to, jedná-li se např. o sdružování k ochraně přírody, o praktikování náboženského života, o osobní vzdělávání či o účast na kulturních akcích apod. Přitom svoji víru „praktikující" skautky a skauti – alespoň odhadem mezi dospělými – patrně tvoří asi čtvrtinu členstva Junáka.
Zůstane-li to tak, má Junák (obdobně jako další spolky, jako je Klub českých turistů, Sokol, YMCA nebo YWCA či další skautská sdružení i jiná občanská společenství) dobrou příležitost skutečně být opěrnými sloupy nebo ještě lépe živnými kořeny soukromého i veřejného spolužití, a to od dětství až po zralý věk občanů naší vlasti.

Vysvětlivky:
1/ WOSM= World Organization of the Scout Movement (Světová organizace skautského hnutí)
2/ wagggs = World Association of Girl Guides and Girl Scouts (Světová skautská asociace dívek a žen)
3/ Již v r. 1922 na 2. světové skautské konferenci v Paříži byla schválena podmínka „Boha ve slibu" pro přijetí národní organizace (asociace) do světové skautské organizace – nynější WOSM. Některé zakládající národní organizace podmínku nesplnily (mezi nimi SJS RČS), ale jako zakládající členové na základě příslibu z 1. londýnské světové skautské konference v roce 1920 a se souhlasem B-P byly přijaty a očekávalo se, že svůj slib dodatečně upraví. Všechny další národní organizace-asociace, ucházející se o členství ve světové organizaci po roce 1922, už musely příslušnou podmínku splnit při podání žádosti.
4/ Tzv. Tři principy skautingu byly poprvé jasně formulovány a schváleny na 26. světové skautské konferenci v Montrealu v roce 1977.
5/ Dnes se tento odbor nazývá Odbor duchovní výchovy.
6/ Nicméně je třeba podotknout, že toto znění skautského slibu „není po chuti" některým „dědicům" bývalých postojů zvláště z doby těsně po II. světové válce i z let 1968-1970; někteří vzpomínají na Svojsíkův slib, který podle nich umožňoval, aby se na náboženskou víru a plnění povinností z ní vyplývajících ve skautských řadách nebral žádný ohled a skauting se „praktikoval neutrálně".
7/ WAGGGS na změně slibu netrvala, protože uznala zakládající členství dívčí části Junáka; kvůli jednotě však dívčí kmen nový slib přijal.

Z dostupných pramenů sestavil
Ing. Vladislav Jech - Kamzík
historickou korekturu provedli
Ing. Jiří Čejka, DrSc. a PhDr. Hana Bouzková

Vladislav Jech - Kamzík

Závěrečná poznámka autora:
Tento text nemá v žádném případě nahrazovat podrobné a fundované publikace, nýbrž snad posloužit jako podnět k zamyšlení nad klady i zápory v historii se opakujícího kompromisního uskutečňování „skautského stylu života" a vyvolat některé otázky nad dnešním liberálním přístupem k životu (i skautskému) ve společenství širším, než je samotná rodina nebo nejbližší okruh bližních, který jednotlivci - občanu naší vlasti je „domovem".

Skautský slib

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
*** sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,**
*** plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,**
*** duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.**

Skaut může ukončit slib dodatkem: "K tomu mi pomáhej Bůh."

Křesťan skautem a skaut křesťanem

Stěhování do Prahy, když mi bylo 11 let, bylo velkým zlomem v mém životě. Nové město, nová škola, nové prostředí, noví lidé a nové zájmy - to znamenalo radikální řez v mém životě. Máma mě přihlásila na kroužky - začal jsem hrát na flétnu, cvičit v Sokole, chodit do skauta a také chodit do kostela - Českobratrské církve evangelické v Praze 8-Libni, kde jsme bydleli. Kostel mě nebavil, proč by měl, vždyť tam mluvili o věcech, které mi nic neříkaly. Zato ve skautu to bylo jasné - Akéla Petr "Čmelák" Vopálka (farář Církve československé husitské) nás učil kromě praktických věcí jako šifry a uzly také milovat bližního svého - to mi ale došlo až mnohem později, při pohledu zpět.
Chovej se slušně, chovej se tak, abys nedělal ostudu sobě, rodičům, skautingu. Skauting jsem si zamiloval a snad právě to mi otevřelo oči v kostele. Vždyť za všemi těmi příběhy jsou skautské zásady! Začal jsem se zajímat více (přišel na to, že za skautingem jsou křesťanské zásady, nikoliv naopak) a nechal se pokřtít. Bylo mi 14 let, byl jsem pokřtěný a křesťanství bylo nástrojem, který mi říkal, jak se chovat, co je správné a co je špatné. Skauting a kostel žily v dokonalé symbióze, která měla jednu vadu - a to zásadní, chyběl v ní Bůh. Vztah k Bohu jsem si vytvořil až mnohem později, téměř o 10 let později. Je krásné dívat se, jak je Bůh trpělivý a stále nás volá. Což mě vede k poslední myšlence, opět krásné paralele mezi skautingem a vírou.
Křest je nesmazatelné znamení; kdo je jednou pokřtěn, je součástí rodiny a nemá, jak by se z toho vyvléknul. Ve skautu jsme se učili "jednou skautem, navždy skautem" - a snad i proto píši tento článek, abyste věděli, že skauting mě přivedl k Bohu a Bůh na mě trpělivě počkal. To je mé svědectví.

Pavel Duchan

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2012

3. října 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 24. října 2012

Z obsahu

**Co znamená "luterský"*
** Doopravdy*
** Jak mluví pendlovky o víře*

Poselství k 19. neděli po sv. Trojici

Všechny rejstříky modlitby
Jakub 5,13–16

Neumím hrát na varhany (přiznávám nerad). Manuál ovládám, prsty mi běhají dobře, ani spojek se nebojím. Ale šlapat pedál, to neumím – a kdo neumí pedál, neumí nic. Bez temných pedálových basů se varhany neobejdou.

K varhanám bych přirovnal modlitbu; ta také potřebuje různé polohy. Některý člověk ji vyhledává, když je mu zle. V úzkosti vzdychá k Bohu. Ve stresu vysílá střelné modlitby. Na tom není nic hanebného (schválně, jestli odhadnete, kolikrát v žalmech zazní: „Hospodine, pospěš mi na pomoc!"). Ale najdou se i lidé se zcela opačnou modlitební praxí. Věnují se převážně světlým místům života, jen chvály, díky, chvalozpěvy. A to, co je temné a trpké, naopak z dialogu s Bohem vytěsňují. Neumějí pedál.

Jakub k tomu říká, že k modlitbě patří obojí: Je někdo z vás skleslý? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať prozpěvuje Pánu! Chvíle plné radosti, ale i smutku; klid rodinného večera, ale i pracovní vypětí před termínem; pocit zmaru, ale i uspokojení z dobré práce… Modlitba má vstoupit do celého života, do všech jeho poloh.

Jak můžeme rozšířit své modlitební rejstříky, ptáte se? Luther pojmenovává dvě velké překážky modlitby: nedostatek odvahy a nedostatek lásky. Troufnu si dodat, že odvahu potřebujeme především pro chvíle, kdy máme Bohu předložit své trápení nebo svou vinu. Lásky se nám naopak nedostává tehdy, když si světlé chvíle ponecháváme sobecky pro sebe a ignorujeme toho, kdo nám je daroval.

Jiří Bureš,
farář ČCE Chomutov

Apoštol rozvažuje o své smrti

Psát o vlastní smrti je jev velmi zřídkavý. Nevzpomínám si, že bych slyšel nebo o někom četl, že by vyprávěl a psal o své vlastní smrti s takovým klidem, jako to učinil apoštol Pavel ve svém listě k Filipským. Rozvažuje o své misijní práci, o jejích těžkostech způsobených odpůrci evangelia, kteří jej dostali do vězení, což je ku prospěchu evangelia; tak píše apoštol a přitom sám sebe nazývá vězněm pro Krista. Kristus je jeho pánem, jenž rozhodne, zda bude oslaven Pavlovým životem nebo smrtí: „Táhne mne to na obě strany," k životu i ke smrti, sděluje nám apoštol (Fp 1,23). My bychom při takovém rozhodování rychle dali přednost životu před smrtí. Způsob našeho života je naprosto jednoznačně jednosměrný. V tom se shodujeme s obecným pocitem, který bezohledně staví život nad smrt, a tak absolutně, že smrt pokládá za nepřítele, jehož je třeba se bát a se vystříhat. Celá kultura západní Evropy vyhlásila smrti boj na život a na smrt.

Čím to je, že Pavel nestaví život a smrt proti sobě, ale vedle sebe jako stejnou možnost, jak sloužit Bohu? Je to tím, že Pavel už je dál než my v myšlení své víry, nežije pod vládou smrti v temnotě, která ke smrti patří, ale ve světle Kristově. A to také je, či má být postoj každého věřícího v Krista. Smrt byla na kříži vyřízena. Kdo věří v Krista, má již život věčný. Od Boha a jeho lásky už jej nic nemůže odloučit. Ve světle víry smrt je epizoda, žádná tragédie. Ospravedlnění vírou škrtlo hřích a smrti vzalo její moc. Apoštol Jan se dovedl radovat více než kdo jiný nad ukončením moci smrti a nad vládou života. Tak výsostnou radost pocítí každý, kdo se s ním vydá na Golgotu k Ježíšovu kříži. Tam si věřící uvědomí, že byl uveden do života věčného svou vírou v Krista.

Kdykoli jednáme o smrti a věčném životě, musíme odmítnout svůdné a falešné učení o nesmrtelné duši. V Krista Pána věříme, ne v nesmrtelnou duši. Tato platonská filosofie učila, že život člověka nezáleží jen v krátkosti, ale nadto ve věčnosti, k níž byl stvořen. Svou duší a svým rozumem participuje na božském životě. Tady se platonská filosofie rozchází s křesťanským učením, které nedává duši ani rozumu tolik schopností, kolik jich dostávají od Boha v Božím slovu, v tom nejvyšším činu a daru od Boha. Bod kontaktu mezi vírou a platonským idealismem je příliš úzký, aby se na něm mohla rozvinout nějaká spolupráce. Křesťanská víra nemá v tom idealismu skutečného spolubojovníka. Obdivuhodně se reformátor Luther vyslovil o nesmrtelnosti, učinil to biblicky a křesťansky takto: Nesmrtelný je ten, s kým Bůh mluví a když s ním mluví, chce s ním mluvit až na věčnost. Tak nás stvořitelské Boží slovo povolává k existenci, nikoli my sami konstitucí své duše.

Víra v Krista přináší věčný život. Je pravda, že tato víra netriumfuje ještě nad smrtí, avšak přinutí ji k radikální změně, totiž aby se nevytahovala, jako by nad ni nebylo. Smrt to totiž ráda dělá, nasazuje si masku hrůzy, aby se jí všichni báli. Věřící člověk má počítat s její hrou, ale ještě více s Božím slovem jako pramenem všeho spasitelného a dobrého poznání pravdy a lásky. Nechá-li se však odstavit od Božího slova, propadá všelijaké bázni, zejména bázni ze smrti, která zpětně způsobuje, že místo

Dokončení na str. 2

Poděkování dárcům

Srdečně děkujeme těm, kteří vstřícně zareagovali na naši výzvu a posílají své příspěvky na tiskový fond. Pro Vaši informaci – náklady na tisk 1 čísla ET (pouze tiskárna a distribuce bez ostatních nákladů mzdových a provozních) je kolem 13.000 Kč.
Dary, které nám posíláte, můžete použít ke snížení svých daní. Pokud budete potřebovat potvrzení pro tento účel, sdělte tuto skutečnost do redakce ET. Máme velkou naději, že s vaší pomocí dokončíme i tento vydavatelský ročník. Přijaté dary budeme postupně uvádět od příštího čísla.
Tomáš Paulus – ekonom sdružení

Šípky

Dozrály plápolavé šípky,
tři pruty vkládám do vázy.
Kéž nás Duch Boží od kolébky
až k jámě hrobu provází.

Petr Kukal

Zaostřeno na blízko

… A buďte vděčni

Vděčnost je nedílnou součástí křesťanova života. V nadpise citovaná výzva k vděčnosti je v Pavlově dopisu do Kolos součástí či završením hluboce významné výzvy či prosby "Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděčni" (Ko 3,15). Pavel nevyjmenovává, co všechno má být předmětem vděčnosti. Bohu patří vděčnost za celé stvoření, za naše místo v něm a za jeho osobní zájem o jednoho každého z nás. Máme být vděčni za druhé lidi, za živou i neživou přírodu, za zákony, které ve vesmíru platí (k tomu viz např. článek "Nečas, J.: Buďme vděčni za Newtonovu konstantu" ve čtvrtletníku Okruh a střed 2009, č.1). Z našich životů se často vděčnost vytrácí či se dostává až na nějaké vedlejší místo. Potřebu vděčnosti mají připomenout "Dny vděčnosti za stvoření", k jejichž pořádání během září a října vybízí Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Českou křesťanskou environmentální sítí a Poradním odborem pro otázky životního prostředí při SR ČCE (PO ŽP ČCE). V rámci Dnů vděčnosti za stvoření mohou být uspořádány tematicky zaměřené bohoslužby, přednášky, besedy, vycházky do přírody, konkrétní akce pro zlepšení životního prostředí atd. Lze navázat i na tradiční slavnost díkůvzdání za úrodu. Záleží na místních potřebách, možnostech a iniciativě. Teď je vhodná doba ohlédnout se za letošními Dny vděčnosti.

Ve zmíněném období do všech křesťanských církví směřuje výzva "Do kostela na kole". Jde v ní o to nepřeslechnutelně říci: "Nechte doma auto a použijte místo něj kolo." A v podtextu je, aby to nebylo jen třetí zářijovou neděli, nýbrž aby si účastníci akce uvědomili, že to bez auta jde a že environmentálně příznivý způsob dopravy lze použít i jindy. Rozhodně neznamená, aby cyklistika nahrazovala pěší chůzi a není namířena ani proti hromadné dopravě.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Na hoře Bzí

Skoro sedmdesát bratří a sester se v neděli 9. září zúčastnilo tradičního shromáždění na místě, které se nalézá na jihovýchod od Plzně blízko Nepomuka. Organizuje je každoročně Korandův sbor Českobratrské církve evangelické v Plzni. Kněz Václav Koranda starší vyvedl dne 14. září 1419 na výšinu se skalnatým vrškem plzeňský lid v rámci tak zvaných poutí na hory, jimiž počínající husitské hnutí demonstrovalo svoji věrnost Husovu odkazu. Kněz Koranda zde vyhlásil před tisícihlavým zástupem první husitský manifest. V něm už byly vlastně formulovány základy pozdějších čtyř artikulů pražských.

Na letošním shromáždění kázal br. Doc. Mgr. Dalibor Antalík ThD ze sboru ČCE v Bukovce, a to na text Mt 5,13-16. Kazatel položil důraz na Ježíšovo slovo *"vy jste sůl země"* a *"vy jste světlo světa"*. Nikoli tedy: snažte se být, případně hleďte, abyste byli... Jste sůl země a světlo světa - nyní a teď, již svojí pouhou existencí. Není zapotřebí a ani žádoucí, abyste na potkání zdůrazňovali, že je vaším posláním umravňovat národ, že představujete strážce křesťanských tradic a že nejrůznější sociální aktivity se bez vás neobejdou. Pročež k tomu potřebujete náležité prostředky. To byste byli na nejlepší cestě k tomu, abyste sůl, jíž jste, připravili o její slanost, a světlo, jímž jste, přiklopili "kbelcem", jak praví Kraličtí. Úzkost, že by se tak mohlo stát, že se právě hraje o slanost soli a jas světla, prostupovala Korandovy posluchače onoho 14. září 1419 na hoře Bzí. Říkali si: Od Husa víme, že jsme sůl země a světlo světa, jsme však tlačeni k tomu, abychom sami tu sůl znehodnotili a to světlo přidusili, což nemůžeme pro ztrátu svých duší připustit, byť hrozba byla sebevětší. Proto se rozhodli jednat a vyzvali: "Za 14 dní Na křížkách!" (největší shromáždění husitského lidu).

Podobná úzkost mě při poslechu kázání na tomtéž místě dne 9. září přepadla. Byla to úzkost, zda má církev, hledající aktuálně světských věcí, neztrácí v těchto dnech postupně slanost a neohlíží se - vědouc nevědouc - po kbelci, jímž by přikryla své světlo. Ještě že večeře Páně pod jasným Božím nebem, při níž jsme vytvořili veliký polokruh (vysluhoval kazatel spolu s farářem a seniorem br. Hamarim), rozptýlila mé chmury - do doby, než je zase přivolá právnická rétorika představitelů církví v záležitosti církevních restitucí.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Proč?

Na masopustní úterý roku 1611 zabili rozhněvaní Pražané čtrnáct františkánských mnichů. Vojsko Leopolda Habsburského se tehdy snažilo probít z Malé Strany na druhý břeh Vltavy a tito řádoví bratři mu byli v reformační Praze potenciálním vysoce organizovaným spojencem. Po čtyřech stech letech jejich spolupráci s Leopoldem nedoložíme. I proto, že o výběru archivovaných fondů rozhodovali pobělohorští vítězové. Aktivní zasahování mnichů do válečných střetů - třeba v Brně r. 1587 – je však vícekrát doloženo.

Těch čtrnáct má být nyní blahořečeno. Za to, že padli v mocenském konfliktu? Takových byly miliony. Za to, že se v místě, kde byli pohřbeni, začaly objevovat „mimořádné úkazy"? Tomu snad nevěří ani osvícení katolíci. Hořkou pachuť pak té akci dává termín, který je k blahořečení zvolen. Nikoli masopust, ale 13. říjen, den vydání tolerančního patentu. Po přesunu svátku Cyrila a Metoděje z května na předvečer upálení mistra Jana Husa je to další tah, který má přehlušit, co v naší zemi z reformace ještě zbylo.

Emanuel Vejnar

... A buďte vděčni

Dokončení ze str. 1

K vděčnosti za stvoření patří vděčnost za přírodu, a ta naší spotřebou energie trpí a vyčerpává se. Z tohoto hlediska by bylo jasně "ekologičtější" kolo než tramvaj, vlak či autobus. Ale přírodě neškodí jen spotřeba energie. Problémem jsou i naše nároky na prostor. A z tohoto hlediska je hromadná doprava příznivější než jakákoli doprava individuální. Kromě toho je místem sdílení s druhými lidmi, a sdílení patří k plnosti lidství.

Věřím, že Boží vůlí není, abychom si pro své jednání vytvářeli šablony. Ty by nebyly zrovna vyjádřením vděčnosti. Jsme za své počínání odpovědni před Bohem, před lidmi i před ostatním stvořením. Vděčnost Bohu můžeme projevovat spontánním citlivým a odpovědným rozhodováním v jednotlivých, svým způsobem neopakovatelných situacích. Citlivě si asi nepočíná zdravý člověk, který pojede do kostela autem, ač by mohl jít pěšky, jet na kole či hromadnou dopravou. Citlivě si nepočíná ani cyklista, jedoucí do kostela pražským parkem bez ohledu na klid hledající starší spoluobčany. Naproti tomu odpovědně a citlivě si počíná ten, kdo třetí zářijovou neděli doveze autem do kostela stařenku jen těžce se pohybující o berlích.

V mnoha případech přijetím výzvy "do kostela na kole" životnímu prostředí pomůžeme a tak přispějeme k vyjádření té vděčnosti, k níž jsme vyzýváni apoštolem Pavlem. Výzva má být oslovením, upozorněním, nikoli dogmatem.

Vděčnosti se nám nedostává. Buďme proto vděční i za každé připomenutí toho, že máme být vděční, i za každý námět, jak vděčnost projevovat, i když jej třeba ve své osobní situaci nemůžeme uplatnit. Buďme vděčni za celé krásné Boží stvořitelské dílo, k němuž patříme, a snažme se žít tak, abychom v něm nebyli jakýmsi zhoubným nádorem, nýbrž v něm hráli pozitivní roli, která člověku podle biblické zprávy o stvoření náleží. Kéž se vděčnost stane nedílnou součástí našich životů.

Jiří Nečas

Apoštol rozvažuje o své smrti

Dokončení ze str. 1

růstu v Božím slovu se vracíme zpět do pohanských úzkostí a nejistot. Od doby velké reformace, která byla obdařena poznáním shůry (zjevením), církev se potácí nejistá ze změn, jimiž musí projít. Přes všechny opačné proklamace opouští Boží slovo zapomínajíc, že trvanlivost a pevnost je darována těm, kdo Boží slovo čtou, slyší a na něm budují všechen vnější i vnitřní život církve.

Jen s Božím slovem jsme na straně věčného života. Ještě netriumfujeme nad smrtí. To teprve přijde. Ale nutíme ji k radikální změně. Svým obecenstvím s Kristem, svou vírou jsme ji ochočili tak, že z jejího kdysi nezměnitelného charakteru zůstalo cosi provizorního, co si stále nasazuje masku hrůzy, ale již nezpůsobuje bezmezný strach: věřící nestojí jen před smrtí, ale hlavně před Bohem, jemuž se musí zodpovídat za všechny skutky své. Tato starost převyšuje strach před smrtí. Apoštol s ní kalkuluje jako s něčím, co je v jeho moci, nad čím sám vládne: „Přeji si odejít a být s Kristem" (Fp 1,23). Z jeho přání „odejít" slyšíte dvojí: že je pánem nad smrtí, nečeká na ni v čekárně až přijde. I v tomto ohledu apoštol ukazuje, že je před námi, je to křesťan, jaký má být, ale zároveň nám dává na vědomí, že nechce v nás vzbuzovat duchovní závist, nýbrž touhu po napodobení. Přál bych si, abychom my, obyčejní věřící křesťané, přemítali ve své duši o smrti jako o pasáži, která vede k věčnému životu a k začátku dokonalého společenství s Bohem. Pasáž neznamená nic konečného, definitivního, nýbrž něco, co nemá jiný smysl než je pokračování. Nikdo nechce v pasáži uvíznout, ale dostat se do zamýšleného cíle. Křesťana nezajímá smrt, ale Bůh, k němuž smrt nechtíc ukazuje. Smrt a vzkříšení našeho božského Mistra nasytí dokonale představu, kterou máme o vítězství nad smrtí a o věčném bytí s Kristem.

Do eschatologického myšlení prvotní církve i našeho současného myšlení zasahuje nejprve Ježíšova zvěst, kterou zná nejstarší evangelium Markovo: „Přiblížilo se království Boží." (Mk 1,14) Z věčnosti k nám přichází, vstupuje do pozemských náboženských, ale také politických struktur. Boží království se stalo vedle posledního soudu Kristova nejvyšším soudem, k němuž se odvolávají a odvolávali ti, kdo v přicházejícím království, v jeho spravedlnosti, svatosti, pokoji a lásce spatřili Boží normu, která už dnes předběžně posuzuje individuální i obecnou morálku lidí. Budoucnost, která náleží Bohu, určuje smysl a hodnotu všeho ne v lidských, ale Božích očích a opraví všechno konání ve světě, v církvi i ve vašem domě. A vysloví uznání všem křesťanům, kteří na zemi skončili jako neznámí nebo neuznaní. Smrt sama ani nenaznačí, co je v člověku, nedokáže to o mnoho víc ani nekrolog z pera současníka. Vše zjeví budoucnost Boží. Království Boží přinese konec vší předběžnosti, nedůslednosti, stranickosti a vysokomyslnosti a tak dále, jak se všechny hříchy a nešvary lidstva jmenují.

Nakonec malou, ale důležitou poznámku: Tady jsem se pokoušel, abych podle apoštolových slov napsal „ jízdní řád", jak se budoucnost bude uskutečňovat, některá pojednou, jiná postupně. Zjistil jsem, že jednotlivé krátké nebo delší výroky apoštola Pavla lze jen těžce sjednotit tak, aby si neprotiřečily. Nejlépe je pochopit celou budoucnost jako jediné dění, ať už jde o budoucnost lidstv, nebo jednotlivce. Pozoruhodné je, jak je velice barevná, neobyčejně rozvětvená přítomnost, kterou apoštol odvozuje z budoucnosti, která přichází. Bible toho ví o budoucnosti velmi málo ve srovnání s přítomností, třebaže budoucnost se honosí věčností a přítomnosti přisoudí několik skoupých desítek let.

Josef Veselý

Stvoření z pohledu křesťana

Vztah věřícího ke stvořenému světu by se měl odvíjet od vztahu se Stvořitelem. Především by mělo jít o vědomí, že Všemohoucí má moc nad vším, co stvořil a že má svobodu i nad přírodními zákony, které světu dal. Naše víra ve Stvořitele je vlastně poznáním, že neviditelný Bůh, který sám je věčný, stvořil z ničeho časný svět včetně nás samých a dále v něm tvoří. Svým stvořením rozumíme, že svým početím, zrozením a životem jsme z vůle svého Pána, na němž jsme zcela závislí a jemuž jsme odpovědni. (*1)

Víra ve Stvořitele je jedním ze základních pilířů křesťanské víry, který de facto připomíná člověku, že byl stvořen k obrazu Božímu. Toto není třeba chápat tak, že jsme nějakou nepovedenou kopií. Obraz je spíše odlesk v zrcadle, který zmizí, jakmile je narušen vztah člověka k Bohu, který se následkem hříchu od nás vzdaluje. Příběh o Adamovi a Evě jasně ukazuje harmonii, nevinnost a blaženost v obecenství s Bohem.

Hospodin nestvořil člověka do drsné a nelítostné přírody, nevybavil ho tak, aby vyhubil ostatní tvory, nechtěl, aby se stal z něho dravec, nýbrž ho postavil do zahrady a obklopil ho vším, aby netrpěl a nestrádal. Ano, víra ve Stvořitele je také vírou v to, že se o nás, své děti, náš nebeský Otec postará. "On je náš Bůh, my lid, jejž on pase, ovce, jež vodí svou rukou." (Ž 95,7)

V poslední době někteří věřící již nekladou takový důraz na úvod kréda: "Věřím v Boha, Otce Všemohoucího, Stvořitele Nebe i Země..." A přitom jistě ne náhodou byla tato slova použita hned na začátku. Víra ve Stvořitele je totiž základem, bez kterého se někdy bortí i další pilíře kréda jako například víra v panenské početí a zmrtvýchvstání Ježíše Krista nebo v poslední soud, odpuštění hříchů a život věčný.

Příčinou se může zdát ateistická výchova charakterizovaná odmítáním nadpřirozeného, vědecky nemožného a podle scientistických měřítek neprokázaného. V tomto smyslu ateista neakceptuje nejen biblické stvoření světa, ale i velikonoční události a další zázraky, nevěří na účinnost modliteb a odmítá si připustit, že by bylo něco po fyzické smrti. To vše ke škodě člověka a k lítosti Bohu.

Důsledky bezbožného ateismu se prokazují jen těžko. Faktem ovšem zůstává, že po nabytí naivního přesvědčení, že Bůh není, protože jsme prý vznikli pouhou "náhodou" následkem mechanických procesů nesprávně pochopené bezcílné tupé evoluce, možná někteří lidé ztratili úctu před tím, kdo nám daroval život a propůjčil svět kolem nás.

Závěrem bych chtěl vyjádřit naději, že se církev oficiálně vrátí ke kreacionistickým myšlenkám v Bibli, bude je vyučovat, předávat a hájit. Vědecké názory se totiž mohou měnit, ale víra má zůstávat stejná z generace na generaci. Nemůžeme přece věřit jinak než apoštolové: „A když to bratři uslyšeli, pozvedli jednomyslně hlas k Bohu a řekli: "Hospodine, ty jsi Bůh, který stvořil nebe i zemi, moře i všechno, co je v nich." (Sk 4,24)

Více o problematice stvoření se lze dozvědět na webu:
www.kreacionismus.cz

Ivo Kraus

*1 - Z. Trtík, Předmluva ke zpěvníku CČSH, str. 16-18, Blahoslav, 1958.

Českobratrská církev evangelická v Brandýse n.L.zve na
POLABSKÉ EVANGELIUM
s básníkem Petrem Kukalem
Program bude zahájen bohoslužbou (9.30 h)
a pokračovat verši přednesenými autorem
V neděli 14. 10. v KOSTELE SV. PETRA NA VYŠŠÍM HRÁDKU

Gustáv Adolf Bežo
v nemilosti slovenských evanjelikov a židov

Medzi významnými slovenskými evanjelikmi nájdeme aj mnoho takých, ktorí sa dostali do popredia so xenofóbnymi sklonmi. Je iróniou osudu, že k nim patril aj Gustáv Adolf Bežo (1890 – 1952) – slovenský politik, kníhtlačiar, vydavateľ a spisovateľ. 9. júna bolo 60. výročie jeho úmrtia. Jeho životná cesta priam kontrastuje s cestou jeho otca Jána Beža - popredného slovenského národovca, vydavateľa evanjelických učebníc.

Historiografia nevenovala G. A. Bežovi doposiaľ bližší záujem. Komunistickému režimu prekážali jeho presvedčivé antiľavicové názory a po roku 1989 sa akosi nevyprofiloval priestor k bližšej analýze jeho osoby. Pritom však Bežo zažil po prevrate r. 1918 celkom rýchly vzostup svojej politickej kariéry. V Trnave vydával noviny „Slovensko“ a v roku 1922 sa stal predsedom Slovenskej národnej strany. Vyhovoval každému – nebol totiž charizmatickou osobnosťou, akceptovali ho konzervatívci aj radikáli v SNS. V otázke autonómie Slovenska zastával zmierlivý názor Emila Stodolu o jej postupnom budovaní. Avšak neznášanlivosť politických súperov, nacionalizmus miešaný s antisemitizmom, ba dokonca prehnaná kritika slovenských evanjelikov presahovala všetky povolené medze.

Nie je pochýb, že postavenie katolíkov v slovenskom národno-emancipačnom hnutí výrazne vzrástlo po vzniku ČSR. Občas vznikli medzi evanjelikmi a katolíkmi isté výmeny názorov o tom, kto viac „bojuje“ za práva Slovákov po prevrate. Svoj názor na tento problém si navzájom vymenil napr. Stodola s Hlinkom. Podobného rázu vznikla polemika, keď ev. farárovi Jánovi Drobnému vyšiel článok v Cirkevných listoch o práci evanjelických kňazov v hájení práv Slovákov. Bežo naň nevyberavo reagoval v Národných novinách: „Pán Drobný po židovsky vyratuje o koľko evanjelici v minulosti viac vykonali za národnú vec než katolíci.“ Drobný mu odkázal, že katolíci mu budú tvrdiť: „Čo vykonali po prevrate evanjelickí kňazi v porovnaní s katolíckymi za slovenskú vec?“ Redakcia Cirkevných listov zaútočila na Beža v tom zmysle, že za svoju existenciu môže ďakovať svojmu otcovi a on by mal najmenej kritizovať poprevratovú prácu evanjelikov v národno-emancipačnom hnutí: „Ak je niekto nie povolaný kritizovať prácu ev. kňazov, je to iste p. Bežo, ktorého vari jedinou prácou za slovenskú vec bolo, že sa náhodou dostal na istý čas do predsedníctva národnej strany.“

S evanjelikmi združených okolo časopisu Cirkevné listy sa však nedá úplne súhlasiť. Bežovou tlačiarňou a vydavateľstvom prešli učebnice pre slovenské školy, práce Ľ.udovíta Okánika, S. H. Vajanského, Martina Ježa a ďalších. Spomínané predsedníctvo v SNS však nebolo pre neho úspešné. Emil Stodola ho síce označil za obetavého vodcu strany, ale realita bola iná. Súkromná korešpondencia s ostatnými členmi SNS nám poodhaľuje fakt, že Bežo nemal väčší záujem po predsedníckej stoličke. Dobre vedel, že nebol vodcovský typ a už v roku 1925 uvoľnil svoje miesto J. Janoškovi ml. Jeho organizačná činnosť v národnom hnutí sa nedá spochybniť, ale na druhej strane si sám hatal kariéru svojimi vlastnými chybami. Priam chorobne kritizoval svojich politických súperov – sociálnych demokratov a komunistov. Ľavicu ako takú nenávidel: „Sociálna demokracia je výmysel židovský. Vymyslel ju nemecký žid Marx. Naši Slováci, čo pracujú za ideu sociálno demokratickú, ani sami nevedia, ako pracujú židom do ruky, ako pomáhajú židom k nadvláde. Chcete byť židovskými otrokmi?“ pýtal sa Bežo ľudí počas predvolebnej kampane v roku 1920. Slovenská národná strana nemala po prevrate záujem štvať ľudí proti židovskej societe a komunistickému hnutiu. Boli to len osobné antipatie samotného Beža. V Trnave, kde dlhý čas pôsobil, zažil rôzne príhody. Pred spomenutými voľbami ho údajne na ulici chytili miestni sympatizanti Československej sociálno-demokratickej strany a ťahali hlava-nehlava na ich verejné zhromaždenie. Tam mu údajne nadávali, urážali a verejne ponižovali. Bežo im to všetko na oplátku „spočítal“ na stránkach svojich novín.

Iba ťažko môžeme veriť pekným slovám Emila Stodolu o Bežovi. Stodola ako demokraticky zmýšľajúci človek musel v skutočnosť veľmi ťažko niesť nevyberavé poznámky na adresu evanjelickej society, židovskej komunity či ľavicových hnutí. Dnes by vzbudzovali rozčarovania. S Bežovým antisemitizmom a zapálenou kritikou komunizmu v medzivojnovom období si však nikto veľkú hlavu nerobil. Napokon však za svoje názory draho zaplatil. Po nástupe komunizmu v roku 1948 bol z politických dôvodov väznený a počas odpykávania trestu spáchal samovraždu. Nedokázal žiť v režime, ktorý ostro kritizoval.

Položme si však základnú otázku: prečo je potrebné spomínať takú rozporuplnú osobnosť, akou bol G. A. Bežo? Aký je jeho odkaz pre súčasnú spoločnosť? „Správanie je zrkadlo, v ktorom každý ukazuje svoju podobu,“ povedal kedysi nemecký básnik J. W. Goethe. Bežo by mal byť akousi výstrahou – zosobňuje charakter výbušného a emotívneho človeka s rasistickými sklonmi. Spoločnosť kedysi takýchto ľudí ticho akceptovala – v politike, na verejnosti i v súkromí. Nerobme však chyby ako naši predkovia a nedovoľme ľuďom ako bol G. A. Bežo, aby sa považovali za mienkotvorných. Hovorí sa, že ak nepriznáš chybu, robíš ďalšiu. Priznajme si teda Bežove chyby a nech sú nám do budúcna poučením.

Bc. Lukáš Krajčír
študent histórie FiF UK
Bratislava

Společné čtení na každý den 2013

Úvahy nad biblickými texty, jak uvádí podtitul nové publikace vydané nakladatelstvím Kalich s názvem Společné čtení na každý den 2013, vychází z pera autorů členských církví leuenberského společenství v České republice. V nadcházejícím roce 2013 si budeme připomínat 40. výročí jeho vzniku.

K vydání publikace se rozhodly členské církve: Církev bratrská, Církev československá husitská, Českobratrská církev evangelická, Evangelická církev metodistická a Slezská evangelická církev a. v. na synodu leuenberských církví v ČR v r. 2010, aby ukázaly na společný pilíř svého života - Písmo svaté a současně i jednotu v různosti, která se projeví v úvahách autorů z jednotlivých církví. A právě to činí publikaci zajímavou, neb zatímco doposud vydávaly některé církve své úvahy nad biblickými texty samostatně, vydávají nyní v ekumenické spolupráci publikaci poprvé společně s přáním, aby našla čtenáře napříč ekumenickým spektrem. Můžeme se tak začíst do úvah mnoha autorů z pěti členských církví leuenberského společenství a co více, budeme moci každý den číst v našich církvích společně s bratřími a sestrami ostatních církví totožný biblický text a úvahu nad ním. Společně se také můžeme modlit, neboť každá úvaha je zakončena krátkou modlitbou. Tak může i nejširší církevní, ale i necírkevní veřejnost rozpoznat hloubku a pestrost křesťanského společenství, které není uniformní, ale přes svou pluralitu vyznává jediný základ, Ježíše Krista.

Za základní biblický text, z něhož autoři úvah vycházeli, byla zvolena hesla Jednoty bratrské, každoročně losovaná v Herrnhutu, která jsou přeložena podle Českého ekumenického překladu a doplněna novozákonním textem. Další na každý den uvedené odkazy na biblické texty vybízejí k četbě Písma, ať již s hlavním textem v souvisejících pasážích, či v souvislosti s liturgickou částí roku, či vedou i k průběžnému kontinuálnímu čtení Bible.

V závěru publikace nechybí jmenný seznam autorů s krátkými medailonky. Ve stručných portrétech se představují čtenářům jednotlivé církve. Úvod a závěr k celému dílu opatřil prof. Pavel Filipi, který podává stručné informace o leuenberském společenství církví. K nim je připojeno doslovné znění leuenberské konkordie. Tak čtenáři získají dokument, na jehož základě se uskutečňuje a v budoucnosti i dále může uskutečňovat plné společenství a hlubší spolupráce členských církví leuenberského společenství.

Kéž k této spolupráci a vědomí sounáležitosti přispěje i Společné čtení na každý den 2013 a stane se dobrým průvodcem každého čtenáře ve všech církvích.

Hana Tonzarová

Z dopisů čtenářů

Věřím, že Ježíš byl vzkříšen

V ET-KJ 26/27 je v článku „Kam se podělo Ježíšovo tělo“ další díl pokračující diskuse ohledně otázky Ježíšova vzkříšení. Autor v něm reaguje na několik předchozích článků v ET-KJ a cituje další publikaci. Laický čtenář je různými citacemi a celým článkem lehce zmaten. Zkoušel jsem citované články z ET-KJ 7/8, 10, 13 a 23/24 dohledat a přečíst, abych problému lépe porozuměl. Ale je to složité, stejně tak jako diskuse, která kolem toho vznikla. Na jejím počátku však stál tento text: „Lindenův vnuk už v pěti letech prohlásil příběh o tom, že Ježíš vstal z hrobu, za nesmysl, v čemž mu autor jako kritický biblista a liberální teolog dává za pravdu.“ A na konci celé diskuse pak přichází otázka, která stála už v pozadí počátečního textu: Máme tedy biblickou zprávu o Ježíšově vzkříšení chápat jen jako metaforu?

Co na to říci? Reformace přišla s řadou moudrých poznání. Jedním z těchto rozpoznání byl fakt, že Bible patří i do rukou prostých lidí, že si ji lidé mohou číst, že jí smí rozumět, aniž by byli odkázáni pouze na výklad kněží. Proto se smí k tomu tématu dnes vyjádřit i ti, kteří nestudovali teologickou fakultu. Pokusím se tedy říci to docela jednoduše. Vůbec mi nevadí, budu-li pak nazván biblickým fundamentalistou. Sám nijak nehodlám posuzovat názory druhých, neboť každý z nás bude jednou sám za sebe vydávat počet Bohu. Chci zde jen napsat, jak otázku Ježíšova vzkříšení vidím já. Tedy: Ježíš byl vzkříšen. Ježíšovo tělo bylo vzkříšeno, a proto ženy nalezly hrob prázdný. Velekněží pak podplatili vojáky, aby rozšířili fámu, že učedníci v noci ukradli Ježíšovo tělo, když vojáci spali. A tento výklad se pak skutečně rozšířil. Ježíš se však po svém vzkříšení s učedníky opakovaně setkal, ukázal jim své ruce a nohy a vyzval Tomáše, aby vložil svou ruku do rány v jeho boku, aby nepochyboval a věřil. A Tomáš vyznal svou víru slovy „Můj Pán a můj Bůh“ - a to je i mé osobní vyznání víry. Pak byl Ježíš 40 dní po svém vzkříšení před zraky učedníků vzat vzhůru do nebe. Zprávu o vzkříšení Ježíše Krista pak důrazně připomíná ještě Pavel v 15. kapitole 1. listu do Korintu a píše tam, že realita Ježíšova vzkříšení je samým základem křesťanské víry.

Někdy kolem loňských či předloňských Vánoc jsem četl v nějakém necírkevním časopise rozhovor s jedním učitelem teologie. V jeho povídání jsem se tam dočetl, že prý „… biblický příběh o narození Ježíše v Betlémě je jen dobře vymyšlenou legendou…“. Ani v tomto případě nehodlám posuzovat názory druhých lidí, to mi nepřísluší. Ale chci zde veřejně vyznat, že to vidím jinak: Věřím tomu, že Ježíš se narodil v Betlémě, jak o tom píší evangelia. Možná se za pár let dočtu v nějakém odborném článku, že celý Ježíšův život a jeho dílo je jen dobře vymyšlenou legendou. Ani takový názor mě příliš nepohorší. Vždyť názory jiných lidí si můžeme vyslechnout, ale nemusíme je přijmout, nemusíme jim věřit. Máme však Bibli, tak ji čtěme! A té věřme! Už 27 let učím v našem sboru v nedělní škole. Kromě biblických lekcí také dětem občas řeknu: “Milé děti, pokud bych někdy říkal něco proti Bibli, tak pravdu má Bible a ne já.“ Už se mi i párkrát stalo, že mi to děti (dnes už dávno dospělé) připomněly. Jsem jim za to vděčný.

Ježíš byl vzkříšen! Haleluja!

Mikuláš Zoubek, ČCE Sokolov

K přečtení

K pětaosmdesátinám (5. 7.) bratra faráře Církve československé husitské Mgr. Zdeňka Svobody, básníka, prozaika a překladatele, ekumenického přítele ČCE, vydala brněnská diecéze CČSH průřez jeho celoživotním dílem pod názvem „Pro chléb a víno …“. S vděčností a vnitřním užitkem si můžeme přečíst jeho eseje, a to nejen o základních hodnotách křesťanského života jako je láska nebo radost, ale také vzpomínky na rodiče a na studentská léta v Uherském Brodě. V poezii nás zaujme jak hloubka myšlenky a citu, tak křišťálově čisté a ryzí výrazivo. V překladech nám přiblížil se svou manželkou Jarmilou díla německých a maďarských křesťanských básníků. K na-hlédnutí do duchovního života autora nám poslouží rozhovory, které s ním vedli jeho přátelé, např. rozhovor bývalého kurátora zlínského sboru, básníka a hudebníka Jiřího Pejly „Co přispělo k mé víře“. Ve sborníku najdeme i tzv. „Humorky“, krátké anekdoty ze života církví. Připojena jsou i svědectví těch, kteří zblízka poznali jeho výraznou osobnost a jeho působení na sborech. Nejdelší z nich „Věrný člen a tvůrčí duch kyjovské ekumeny“ podala jménem kyjovských přátel s. Lýdie C. Nakonec je připojen dlouhý seznam obsáhlého díla. Věru stojí za čtení!

Jan Pokorný

VI. Mezinárodní konference Moravian

Konference se koná ve dnech 19.-21. října 2012 v Suchdole n. Odrou s hlavním tématem Moravští bratři v polárních oblastech.

Dovolujeme si oslovit a s přizvat historiky, badatele, studenty, kteří chtějí prezentovat své práce. V sérii přednášek a referátů budou zveřejněny taktéž nové poznatky o dalších asi dvaceti jubilujících Moravských bratřích, kteří na počátku 18. století odešli z tohoto kraje, aby obnovili Jednotu bratrskou v Herrnhutu a skrze ni se nesmazatelně zapsali do historie naší země. Chtěli bychom veřejnosti přiblížit jejich životní osudy. Seznam těchto Moravanů naleznete na www.moravian.cz Vítány jsou referáty badatelů, kteří přispějí i příbuznými tématy, které rozmnoží poznání o době reformace a protireformace. Moravian Historicko-vlastivědná společnost v Suchdole nad Odrou připravuje pro tyto dny zajímavý program a v Muzeu Moravských bratří bude přístupna expozice o misijním díle Moravanů. Zájemce kteří chtějí přednést své referáty o Moravanech prosíme, aby své příspěvky s předstihem přihlásili, případně předem konzultovali na daniel.rican@quick.cz Podrobnosti o této akci budou publikovány na www.moravian.cz

Srdečně jste zváni, těšíme se na vaši spolupráci.

Otevřeno seniorům

Krajské a městské úřady, knihovny, školy, nemocnice a další veřejné prostory od 1. října 2012 hostily u příležitosti Mezinárodního dne seniorů jednu fázi veřejně prospěšné kampaně www.OtevrenoSeniorum.cz. Její sdělení „Musí být okradeni, musí se nejprve ztratit, abychom si jich všimli?“ má za cíl upozornit na skutečnost, že česká média o seniorech informují převážně jen jako o obětech neštěstí či zločinu.

Instalace předmětů, které se pro většinovou populaci váží k seniorům (hůl, dioptrické brýle, staromódní kabelka), je jedním z interaktivních prvků kampaně OtevřenoSeniorům, jejímž cílem je upozornit na nelichotivou skutečnost, že veřejnost bere starší lidi na vědomí až tehdy, dojde-li ve spojení s nimi k nějakému neštěstí (bulvární senzace) či v negativním povrchním spojení (stáří-nemoc, daně). Stáří a stárnutí odsouváme tzv. na vedlejší kolej.

Aktivní a spokojené stárnutí.
Realita nebo fikce…

Je náš dnešní postoj ke stáří vskutku nadobro odcizený? Dokážeme ještě starším lidem naslouchat a vycházet vstříc, jak by si zasloužili? Kampaň OtevrenoSeniorum.cz se snaží vyvolat diskusi nad nejčastěji tradovanými omyly, stereotypy a předsudky, jež si naše společnost vůči fenoménu stáří podržuje…

Díky úsilí a kontaktům 14 středisek Diakonie ČCE si budou moci nyní návštěvníci řady institucí u příležitosti Mezinárodního dne seniorů - mnohde po několik následujících týdnů - položit v rámci poutavé prostorové instalace zpytující otázky a hledat vlastní odpovědi.

Kontakt – public relations

Marek Hejduk,
PR senior, m: 734 171 231

Vendula Kodetová,
manažerka pro vnější vztahy,
m: 739 244 788
e-mail: pr@diakonie.cz
www.diakonie.cz

Modlitební zájezd do Izraele 22. 10– 1. 11 2012

Podrobný denní program spolu s přihláškami na adrese Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7, 140 00 Praha 4 – Michle. Telefon +420 242 428 814; Mobil: +420 774 572 671; E-mail: Hallerova@volny.cz.
Cena zájezdu: **1310,- USD (= 1048,- Euro) za osobu.**
Ubytování: **na dvoulůžkových pokojích s příslušenstvím.**
V Izraeli jsou ceny asi jako u nás. NIS (= nový izraelský šekel /asi 5,-Kč/, je třeba směnit u nás v ČSOB nebo v Izraeli za USD nebo Euro).
V ceně zájezdu je: **Přemístění autobusem z letiště a na letiště, cesty po Izraeli klimatizovaným autobusem, 2 noclehy u Mrtvého moře v hotelu Leonardo s polopenzí, 4 noclehy v hotelu Beth-Shalom v Haifě s polopenzí, 3 noclehy v Jeruzalémě v hotelu Rimonim s polopenzí, veškeré vstupné dle programu, plavba lodí po Genezaretském jezeře a oběd u jezera i lanovka na Massadu a trinkgeld šoférovi autobusu.**
Průvodce Fredi Winkler (ev. Ariel Winkler).
V ceně není: **Letenka (platí se předem). Doporučené kapesné: cca 500 NIS (v přepočtu cca 2500 Kč - na svačiny, eventuelně na dárkové předměty apod.). Na většině míst je možné nakupovat platební kartou nebo si vybrat kartou hotovost.**
Další potřebné informace: **V ceně polopenze jsou snídaně a večeře. Pitnou vodu je možné si do PET-lahve natočit vždy z vodovodu v hotelu (kromě zastávky u Mrtvého moře, ale i tam jsou v hotelu tanky s pitnou vodou). Vodu na prodej má i šofér autobusu. V Beth-Shalomu je v recepci zdarma v automatu k dispozici několik druhů kávy a mátový čaj. Pitná voda je všude v koupelnách na pokojích. Používání přístrojů (nabíječky, fény, holicí strojky apod.) – zásuvky jsou v Izraeli na 220 V stejně jako u nás. V některých hotelech jsou k dispozici na pokojích kávovary. Důležitá je pohodlná obuv, sluneční brýle a krém na opalování. Na některá místa musí být zakrytá ramena a kolena, i muži (u Zdi nářků apod.). V říjnu ještě bývají poměrně teplé dny, jako u nás v létě.**

Čtyřdenní pobyt pro nezadané křesťany

Rychlebské hory 14.–18.11.2012

Zveme i všechny, kteří se již v minulosti zúčastnili několika našich pobytů.
Skupina křesťanů z různých církví ve spolupráci se Seznamkou Noemi Vás zvou na pobyt pro nezadané křesťany do Domu Setkávání na Travné (okr. Jeseník) v Rychlebských horách.
Pobyt je určen pro upřímně věřící křesťany z různých církví a křesťanských sborů z ČR a Slovenska ve věku od 18 do cca 50 let (horní věková hranice není přesně určena, mohou přijet i lidé starší).
Předpokládaný počet účastníků: přibližně 60 (polovina mužů, polovina žen)
Program:
Denní programy: výlety – turistika (eventuelně cyklistika nebo běžky).
Mnoho možností výletů krásnou přírodou.
Večerní programy: Boží slovo, společné uctívání Pána Ježíše ve chválách, modlitby, zamyšlení k tématu křesťan a hledání životního partnera, rozhovory,
společný čas s ostatními hledajícími, možnost seznámení.
Přihlášky: Přihlášení nabývá platnosti po uhrazení zálohy na ubytování a stravu a zaslání vyplněné přihlášky na náš email info@noemka.com nebo poštou: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Po doručení Vám pošleme potvrzení přihlášky. Podrobnější informace a přihláška CZ (pdf)
http://www.noemka.com/UserFiles/File/Ctyrdenni pobyt pro nezadane krestany.pdf
pro SR http://www.noemka.com/UserFiles/File/Stvordenny pobyt pre nezadanych krestanov.p.
Další pobyty pro nezadané křesťany (bližší informace a přihlášky: u organizátorů jednotlivých pobytů)

Inzerce

FS ČCE v Chrudimi nabízí k pronájmu byt 2+1 ve 2. patře domu čp. 303 na Pardubické ulici. Bližší informace na tel.č. 469 622 110.

č. 10

Pozvánky

Občanské sdruženi EXULANT zve na pravidelnou konferenci, která se bude konat 6. října 2012 od 10 h v kostele Českobratrské církve evangelické v Teplicích, Sládkova ulice č. 16.
Program: přednáška „Exulantský kazatel Jan Liberda“ (E.Štěříková), genealogie včetně dotazů a diskuse (T. Stodola, P. Hlaváček), vzpomínka k 100. výročí narození faráře Jana Jelínka (V. Pospíšil), film „Síla přesvědčení“, představení knihy „Jednota bratrská v Lešně“ .

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která bude 9.10.2012 v kostele sv. Václava Na Zderaze (Náboženská obec Církve československé husitské, Praha 2, Resslova 300/6, Metro B - Karlovo náměstí). Bohoslužba s kázáním Mgr. Marka Bendyho Růžičky, kněze Starokatolické církve, začíná v 18 h. Bude jí předcházet slavnostní vyhlášení výsledků výtvarné soutěže s tématem "Zvířata, která žijí s námi" (v 17:30) a následovat beseda o přírodním bohatství Prahy, k níž úvodní slovo bude mít RNDr. Jiří Sádlo z Botanického ústavu AV ČR (cca od 19 h).

JNe

* * *

Výbor historické společnosti VERITAS zve na XXXVI. seminář, jehož tématem bude: „Církev bez restitucí – křesťanské svědectví tolerančních sborů z roku 1782“. Přednášet bude doc. PhDr. Eva Melmuková. Seminář se koná v sobotu dne 13. října 2012 v 10 h v Pardubicích, a to v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638. Fara je šestý dům za evangelickým kostelem. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Srdečně zveme členy, zástupce místních sdružení, ale i přátele, hosty a všechny zájemce na:
Shromáždění Kostnické jednoty,
které se bude konat v sobotu 10.11. 2012 od 13.30 h v klubu Maják, Ječná 19, Praha 2

Na programu
Biblický úvod
Mgr. Ivana Procházková
farářka ECM
Michal Flegl
S kalichem z krize (předpoklady husitství a východiska ze středověké krize)
Přednáška s příspěvkem k projektu 1415 - Mistr Jan Hus – 2015 jeho předchůdci, souputníci a následovníci.
Po krátké přestávce se bude konat 67. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., který je tentokrát volební. Členové sdružení jsou zváni i k tomu, aby včas posílali návrhy k projednávání a návrhy k sestavení volební kandidátky.

Bohoslužby

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa – Ne 9 h
Chelčického 1012, f. Tomáš Mencl

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f. Tomáš Matějovský

Jilemnice – Ne 10 h
Jungmannova 268, a f. Jakub Hála

Křížlice – Ne 8.45 h
Křížlice č. 127, Jilemnice, f. Jiří Weinfurter

Liberec – Ne 9 h
Masarykova 454/22, f. Filip Susa, f Tabita Landová

Libštát – Ne 9 h
Libštát č. 83, f. Blahoslav Matějka

Nové Město pod Smrkem – Ne 10 h
Blahoslavova 325, f. Adam Balcar

Rumburk – Ne 10.30 h, c. 15 h pro rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f. Filip Šimonovský, f. Constance Šimonovská

Varnsdorf – Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7, f. Filip Šimonovský

Ochranovský seniorát

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Máchova 766/29, f. Dagmar Oupická

Církev bratrská

Liberec – Ne 10 h
Puchmajerova 359/4, k. Pavel Urban

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Smetanova 29, k. Patrik Horváth

Jilemnice – Ne 9 h
Valdštejnská 267, k. Luděk Petrilák

Nové Město pod Smrkem – Ne 10 h
Havlíčkova 787, k. David Bulušek

Bratrská jednota baptistů

Brniště – Ne 14 h
OÁZA Brniště 13, k. Miloš Matys, k. Martina Matysová

Cvikov – Ne 9.30 h
Československé armády, k. Karel Kuc

Jablonec nad Nisou – Ne 9.30 h
Máchova 39b

Liberec – Ne 10 h
Malé nám. 295/7, k. Blahoslav Fajmon

Rumburk - Sv. Helena – Ne 10 h
Sv. Elena 156, k. Václav Peh

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2012

24. října 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 7. listopad 2012

Z obsahu

* *Hlas*
* *Co s metaforou?*
* *Knižní průvodce „Prahou po stopách české reformace“*

Poselství k 21. neděli po sv. Trojici

Kde domov můj...?

Jeremiáš 29,1.4–7.10–14

Málokdo prožije celý svůj život na jednom místě. Během života vystřídáme pár míst, kde jsme donuceni (či si sami vybereme!) tomu říkat „domov“. Lidé dnes mají možnost odcházet „za lepším“ do ciziny, někdo se vrátí, někdo zůstane za hranicemi… Úvahu, zda je to zdravý trend, nechám na čtenáři.

Dnes je v módě být kosmopolitní. Každý se totiž dříve či později stane přesídlencem, ze své či cizí vůle, jako izraelský lid... Otázkou tedy je: kde mě Hospodin chce mít? Nevíme jistě… vždyť co s námi Hospodin zamýšlí, zná jen on sám. My musíme improvizovat a hledat svůj domov leckdy i tam, kde bory nešumí po skalinách.

Jako křesťané máme možná výhodu. Můžeme hledat domov kdekoliv…totiž kdekoliv se budeme ochotni dotazovat na Hospodina celým svým srdcem. Pak jistě můžeme bez obav vysazovat zahrady životbytí a zakládat rodiny a sklízet plody své práce - plody života … a hlavně usilovat o pokoj toho místa, kde zrovna žijeme!

Hospodin slibuje, že nás nakonec přivede na to správné místo. Nejsme Izraelci, zkusme tedy tu naši zemi zaslíbenou nazývat „místem v Hospodinově blízkosti, kde je nám dobře“. Tedy ne „mezi Čechy – domov můj“, jak se píše ve druhé sloce naší hymny, ale (buďme přece jen trochu kosmopolitní) „u Hospodina – domov můj“.

Tedy - ať už se dostaneme v našem žití kamkoliv, žijme radostně, naplno a kvalitně, usilujme o pokoj a srdcem se tažme a hledejme, kde nebo u koho je můj domov…

Jakub Hála,
farář ČCE Jilemnice

Evangelický kostel v Janských Lázních

Jak mluví pendlovky o víře

Nejobsažnější popis toho, co je víra, nalezneme v Listě Židům, a to v kralickém nebo ekumenickém překladu. Když si ekumenické znění srovnáme s kralickým, padne nám do oka, jak i zde konečně přišla čeština k svému právu. Znám ještě jedno místo z evangelia, které se podřizuje tomu právu, které určuje, že sloveso má přednost před podstatným jménem. Je to Mt 11,30, které v kralickém překladu zní: „Jho mé zajisté jestiť rozkošné a břemeno mé lehké.“ Proti tomu se ekumenický překlad vyznačuje vznešenou lehkostí: „Mé jho netlačí a břemeno mé netíží.“ Skupina novozákonních překladatelů v počtu 14 odborníků z církve římskokatolické, československé husitské a českobratrské evangelické si vážila svého překladu tak, že nerada shledala, že její překlad se ocitl v tisku dříve, než v roce 1984 vyšla celá ekumenická Bible. Jak se to stalo, která skupina nebo kdo z ní porušil pravidlo, které se všichni dohodli zachovávat? – to by byl úkol pro investigativní autory, kteří v LN předvedli některé kauzy z tohoto oboru, jako Josef Klíma a Ondřej Neff.

Srovnání popisu víry v kralickém a ekumenickém překladu potěší čtenáře, ale také teology, faráře a kazatele všech křesťanských církví. Ty první potěší pěknou češtinou, ty druhé také češtinou, protože poskytuje pomoc k pochopení a kázání evangelia na text Žd 11,1. Jeho kralický překlad zní „Víra pak jest nadějných věcí podstata a důvod neviditelných.“

Ekumenický překlad naproti tomu zní: „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a pevně počítat s tím, co nevidíme.“ Blíž k tomu přihlédněte, abyste hned na počátku zjistili, že podstatné jméno víra je převedeno do slovesa „věřit Bohu“ a kralická „podstata nadějných věcí“ je převedena do pěkné češtiny „spolehnout se na to, co nevidíme“. Nevím o nikom, kdo by vyhledával ta místa v celé Bibli, kde

Dokončení na str. 2

Jak dobře hospodařit

(Mt 25,13–30)

Všechno dobré,
co jen máme,
z Božích rukou přijímáme
a to všechno svěřil nám,
abychom to nesli dál.
Šafáři jsme, správci Boží,
jemu patří všechno zboží.
Dobře, zdárně hospodařit,
to znamená dobré množit,
nikoli si jmění spořit,
ale celým srdcem, jměním svým,
vlohami i nadáním
sloužit bližním, stvořením,
jak je kolem sebe máme.
Tím se Bohu podobáme.
Tak nás k tomu utvořil,
nad vše tvory postavil
a schopnostmi obdařil.
Volají to od věků
slova jeho proroků,
nade vše pak lidem všem
dal svým Synem Ježíšem
v něm všech hřiven neskonale
bohatství to dokonalé,
abychom z něj plně žili,
jedni druhým blízcí byli.

D. Molnár

Od ledna do září jsme od našich milých příznivců s vděčností přijali tyto finanční dary, za které upřímně děkujeme

ČCE – Lysá nad Labem	*1.122 Kč*
ČCE – Tábor	*600 Kč*
FS ČCE – (místo neuvedeno)	*2.390 Kč*
II. sbor ČCE – (místo neuvedeno)	*2.000 Kč*
MSKJ – Pardubice	*1.500 Kč*
bratr Bartušek Jan – Olomouc	*15.000 Kč*
sestra MUDr. Brázdová Světla – ČCE Olomouc	*3.000 Kč*
bratr Brchaň Pravomil – Praha	*2.000 Kč*
sestra Daňková M.	*1.000 Kč*
sestra Dohnalová Anděla	*1.000 Kč*
bratr ThDr. Doležal Jan	*300 Kč*
bratr Dražil Josef – Mladá Boleslav	*1.000 Kč*
bratr Dušek Petr	*2.000 Kč*
bratr Fifka Ladislav	*500 Kč*
bratr Hanus Ladislav – Horní Holetín č. 2	*2.000 Kč*
sestra Havlíčková Libuše	*500 Kč*
sestra Hlavsová Jelena	*5.000 Kč*
bratr MUDr. Chyba Lubomír	*500 Kč*
bratr Jedlička Tomáš	*300 Kč*
bratr Ing. Jech Vladislav – Praha	*500 Kč*
bratr Kovář J. – ČCE Chrudim	*2.000 Kč*
bratr Kraus Jaroslav	*3.000 Kč*
bratr Ing Kurfiřt Bohuslav	*500 Kč*
sestra Lindnerová Marie	*500 Kč*
sestra Linhartová Zuzana	*10.000 Kč*
bratr Mareček Miroslav – Praha	*1.000 Kč*
sestra Mařasová Marie – Švýcary	*500 Kč*
sestra Merhautová Milada	*100 Kč*
bratr Mikolášek Tomáš	*5.000 Kč*
sestra Novotná Marta	*5.000 Kč*
bratr Otter Jiří – Praha	*1.000 Kč*
sestra Pařízková Marta – Praha 10	*500 Kč*
sestra Pavelková Blanka	*500 Kč*
sestra Pernerová Jitka	*10.000 Kč*
bratr Petratur Michal	*800 Kč*
bratr Pilát Daniel	*1.500 Kč*
bratr Plotěný Vladimír	*3.000 Kč*
sestra Pokorná Milada	*10.000 Kč*
bratr Posolda Bohumír	*5.000 Kč*
sestra Pytlová Jiřina	*2.500 Kč*
sestra Rádlová Marta – Dům důchodců Praha 8 Bohnice	*500 Kč*
bratr Remeš Blahoslav	*300 Kč*
sestra PhDr. Ryšavá Lia	*1.000 Kč*
sestra Sirůčková – Bukovka 78	*500 Kč*
sestra Slámová Hana	*1.000 Kč*
sestra Slavíková Oluše	*200 Kč*
sestra Sobotková Marie	*1.000 Kč*
bratr Švaříček Jaroslav	*2.000 Kč*
bratr Vandas Jiří – Příbram	*2.000 Kč*
sestra Voříšková Lydie – Ledeč nad Sázavou	*3.000 Kč*
bratr Zejfart Jiří – Praha 113 Kolovraty	*1.000 Kč*
nejmenovaní dárci	*5.700 Kč*

(V rámci nejmenovaných dárců jsou uvedena i jména neidentifikovatelná na výpisech.)

Zaostřeno do dálky

Fundamentalisté fušují Bohu do řemesla

(Německý evangelický biskup k otázkám víry a tolerance)

V souvislosti s nepokoji kolem videa „Nevinnost muslimů“ vyjádřili někteří čtenáři berlínského deníku Der Tagesspiegel názor, že netolerantnost patří ke křesťanské víře. V nedělním vydání Tagesspiegelu z 30. září 2012 jim oponuje Martin Dröge, biskup Evangelické církve v Berlíně, Braniborsku a Horní Lužici.

Citujme ze závěru biskupova obsáhlého článku: „Z teologického hlediska je nezbytné relativizovat sebe sama. Tato seberelativizace je spjata s vyznáváním Boha, s nímž nelze volně disponovat ... Fundamentalisté fušují Bohu do řemesla … Překvapivě lze konstatovat, že agresivní ateistický humanismus je často fundamentalističtější a netolerantnější než vzdělaná křesťanská víra … Učitelský úřad evangelické církve musí dbát na to, aby aktuální vyznání víry odpovídala duchu Ježíšova učení.“

František Schilla

Z redakce

Změny v redakci

Vážení a milí čtenáři a odběratelé
Evangelického týdeníku – Kostnické jiskry,

upřímně vás všechny zdravím v čase, kdy si smíme užívat krás babího léta. Toto období přináší pro náš týdeník však také několik nových, zásadních změn. Po necelých šesti letech ve funkci šéfredaktora týdeníku tuto pozici po vzájemné dohodě opouštím k 30.9.2012 Není tajemstvím, že jsme se v uplynulých letech potýkali s nedostatkem finančních prostředků určených k vydávání ET-KJ. Usilovně jsme vždy hledali cestu, která by pomohla tuto situaci změnit a neblahý trend zastavit. To se nám v plné míře nikdy nepodařilo, především ke konci roku jsme zůstávali závislí na darech jednotlivců i celých sborů. Celý problém se tak stal déle neúnosným a my jsme museli přikročit k radikálnějšímu řešení. Pokud se týká mé osoby, musím otevřeně přiznat, že zvýšené časové a pracovní nároky v mém hlavním zaměstnání mi již v poslední době nedovolovaly věnovat se práci na tvorbě týdeníku tak, jak bych chtěl a jak bych si přál. Tímto krokem v žádném případě nekončí naše redakční přátelství a úzké pouto, které jsme si stihli mezi sebou vytvořit. Můj zájem o Evangelický týdeník bude i nadále pokračovat a já pevně věřím, že se nejrůznější obtíže spojené s jeho vydáváním podaří novému redakčnímu týmu překonat. Loučím se také s věrnými čtenáři a přispěvateli, kteří vlastně celý týdeník spolupomáhali velkou měrou vytvářet. Budu na tuto etapu svého života rád vzpomínat, obohacen o řadu nezapomenutelných zkušeností. Loučím se s vámi s přáním dobré novinařiny, potřebné tvůrčí invence a jen těch správných rozhodnutí ve vašem dalším úsilí.

S bratrským pozdravem

Ladislav Mečkovský

K předplatnému

Vážení a milí čtenáři,

děkujeme za vaši dlouholetou přízeň, která se projevuje také v této době vašimi štědrými dary na vydávání dalších čísel Kostnických jisker. Těší nás také, že se občas přihlásí nový zájemce o naše noviny, a proto přikládáme stručný návod, jak vyřídit novou objednávku. Můžete také tyto pokyny využít pro zařízení předplatného pro někoho ze svých blízkých. Objednávky posílejte na naši e-mailovou nebo poštovní adresu:
Evangelický týdeník - Kostnické jiskry, Ječná 19, 120 00 Praha 2; ET.KJ@worldonline.cz.
Vaše objednávky pak postoupíme již sami dále - jednotlivé zásilky vyřizuje firma Mediaservis s. r. o., zákaznické centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno - predplatne@mediaservis.cz. Od Mediaservisu tedy obdržíte složenku k zaplacení, roční předplatné činí 481 Kč. Hromadné objednávky vyřizujeme z redakce, sborům a dalším hromadným předplatitelům posíláme fakturu obvykle začátkem roku na celoroční předplatné. Rádi vám pomůžeme vyřídit vaše objednávky.

S přáním všeho dobrého

Vaše redakce a administrace

Dobrý nápad

Na naše volání o pomoc – (Jak) Budeme vycházet (v 25. čísle ET-KJ) zareagoval mezi prvními náš spolupracovník Jiří J. Otter.
Přišel se svým příspěvkem do redakce a přinesl nám i zajímavost, svou členskou legitimaci Kostnické jednoty z r. 1950 (patří tak k nejstarším našim členům a jistě nejvěrnějším).
Zároveň předložil návrh uspořádat svépomocnou akci „Tisíc věrných“, kteří by týdeníku pomáhali. Připustil, že jich nebude asi tisíc, ale co kdyby jich bylo alespoň sto jako v době nouze za Gedeona?!
Jsme vděčni, že se zatím připojili obětavě do podpory mnozí naši věrní čtenáři a příznivci.
Všem děkujeme za jejich přízeň a pomoc!

„Mějte se vespolek a stůjte v jednotě!" M. J. Hus.
Čís. 1348/50
LEGITIMACE
KOSTNICKÉ JEDNOTY
Bratr Jiří Otter,
Sestra
(adresa) českobr.ev.farář,
Mariánské Lázně, Lidická 189
jest činným členem
Mist. odboru Kostnické Jednoty
ústředí v Praze
předseda jednatel.

Jak mluví pendlovky o víře

Dokončení ze str. 1

je podstatné jméno převedeno na sloveso tak, jak to jazyk vyžaduje a jak jsem to zde předvedl. Tento požadavek je ve shodě se způsobem, jímž jsou v Bibli napsány dějiny spásy, které nestojí, ale přibližují se, jdou vstříc Božímu království. Křesťané minulých století se trapně zasloužili o to, aby jejich dějiny zůstávaly stát anebo se staly jevištěm, na němž se odehrávaly jen zpátečnické kusy bez výhledu do slibné budoucnosti. Lidstvo, které mělo Bibli, přestalo ji číst a jí rozumět.
Víra i její čistota se rodí ze setkání s Bohem a jeho slovem. Člověk, který se vyhnul tomuto setkání, zůstává sám. Prakticky to znamená, že církev a Bible pro něho ztratily význam. Z jiného pohledu vypadá ten člověk tak, že neumí odpočívat, s nedělí si neví rady. Je sám, ale to neznamená, že by ho nečekalo žádné setkání a žádné poznání, jako by byl mrtev. Je přece obklopen vesmírem a setkává se s ním a poznává celý vesmír jako bytí bez Boha. Z tohoto setkání s universem se nezrodí žádné skutečné setkání, neboť člověk jako Boží stvoření podobné Bohu je nekonečně vyšší než všechno, co ho obklopuje, než celý vesmír. Člověk, který se nesetkal s Bohem, učiní ze všeho, co ve vesmíru poznal, kritérium vší pravdy a usedá nad vesmírem jako král.
Tak se vzdaluje Bohu a jeho suverenitě a zároveň odpovědnosti před ním. Taková kariéra je před Bohem falešná. Skutečná existence, skutečné bytí je víře zjeveno skrze setkání s Boží láskou. Víra rozpoznává, že bytí bez Boha je úděl stvoření, které zvolilo vesmír nebo svět bez ohledu na Boha a jeho slovo. Ale rozumějme: člověk musí žít ve vesmíru a poznávat jej. Tak je to podle Boží vůle, ale teprve vírou v Boha, kterého potkáváme ve slovu a činu Ježíše Krista, jsme uvedeni k Bohu jako jeho děti, které mohou žít v důstojnosti, v lásce i odpovědnosti. Tak vypadá jejich nové bytí.
Víra nezná jen jistotu a odpočinutí. Máte-li před sebou pendlovky nebo je máte alespoň v mysli, vidíte, že jejich ručička ve vertikální poloze vám sděluje, že se její pohyb na stěží změřitelnou vteřinku zastavil, aby pokračoval k jedné nebo druhé extrémní poloze, ale míří zase k vertikální poloze, kde víra (zvolili jsme totiž ty pendlovky k tomu, aby hrály roli víry) si oddechne v poznání jistoty a odpočinku. Z nepokoje ku pokoji, tak lidské srdce přichází k Bohu, k jistotě víry a k odpočinutí. Ale to není konec. Dokud nepřijde konec podle Boží vůle, ručička pendlovek pokračuje z pokoje k nepokoji, neboť jistota vertikální polohy založené v Bohu musí podstoupit zkoušku, na niž si činí nárok lidský rozum; ne cizí, ale vlastní tomu, kdo bojuje o jistotu víry. Ten nárok má podobu pochybnosti, která se zrodí v mysli věřícího. Nevěřící nemůže pochybovat. Věřící pochybuje od chvíle, kdy opustil vertikální polohu v Bohu, která jediná poskytuje odpočinutí.
Pochybovač pošilhává po opačné možnosti, od víry k nevěře. A ptá se: Nebude mi lépe, když budu sám svým pánem? Pochybnost nesmíme zaměnit za skepsi, která činí otazník nade vším a všechno chce vyzkoušet. Skeptik nepochybuje jen o Bohu, ale také o morálce i o vědě a vůbec o rozumu samém. Patří se, abychom skepsi odhodili jako nehodnou účastnit se rozhovoru o víře. Pochybovačem se člověk stane, chce-li se držet zároveň víry i nevěry. Existuje vůbec víra, která nepochybuje? Neexistuje, ale ví, že si nesmí pěstovat svou nevěru a svou pochybnost, nýbrž se musí držet Boha. Poslouchá jeho slovo a zmocňuje se svého božského synovství tak, že se nechává adoptovat v důvěřivé poslušnosti víry. Jistota víry se rodí vždy znovu, když poznáváme sami sebe jako hříšníky, kteří se rádi vracejí k Božímu slovu, k té vertikále, která označuje bytí v slovu. Zkušenost nám potvrdila, že opakem všeho dobrého je bytí mimo slovo. Zjišťujeme, že víra, její jistota je závislá na Božím slovu. Na Bohu, řekne jeden z vás a druhý řekne , že víra je závislá na Božím slovu, a je to totéž. Kdo mluví o Bohu a věří v Boha, ten čte Boží slovo a věří mu. Jistota víry a víra sama, ba i pochybnost, to všechno není jen habitus, zvyklost, ale akt, čin z nevěry a pochybnosti k vytrvalosti, která není nic jiného a nemá jiný smysl než vytrvat ve víře, v Božím slovu. Vytrvalostní běh na 50 km po hřebenech Krkonoš má jen ten smysl, že tajemně připomíná vytrvalost v dobrém, kterou bude vyhledávat u svého stvoření náš Pán, pod jehož záštitou se na zemi vše děje.
Odejít z nevěry a nechat se vždy umístit ve Slovu je čin, jímž se rekrutujeme k úplnému, zdravému bytí skrze bytí ve slovu. Víra se musí měřit s nevěrou. Zápasem víry ustavičně překračujeme nevěru i touhu chtít odpočívat v sobě místo v Bohu. Jistota víry je v tom pohybu, jenž ji vždy vrací do vertikální polohy, do odpočinutí v Bohu, který je zastoupen slovem. Zdá-li se vám, že obraz pendlovek, který má zobrazit víru a její pohyb, neodpovídá skutečnosti, v níž se víra pohybuje, máte často pravdu, neboť víra vždy poněkud přesahuje obraz, který jsme si o ní zvolili. Buď je vám těsný a pak škrtí, jindy je příliš volný a tudíž „nesedí“ v základních údajích, které víra musí mít, aby se neproměnila v neurčité náboženství. Obraz, který jsme si učinili k podobenství víry, bude vždy trochu kulhat, ale i kulhavý dobře poslouží, neboť odpovídá základní potřebě jazyka. Ten je jako dítě, které nejraději maluje. Vzpomeňte si, jak jste v knize vyhledávali ilustrace, které zastoupí mnoho slov a vtáhnou vás do děje. Chvalme pendlovky, že nám říkají, jak je důležité vytrvat ve víře, neboť víra ve své vertikální poloze nese v sobě naději, která zvěstuje brzký příchod ze smrti do života, což je počátek vzkříšení a konec pochybností. Ano.

Josef Veselý

Doopravdy

Ef 4,11–16; Mt 18,1–7

Pohleděv pak Ježíš, řekl jim: U lidí je to nemožné, ale u Boha všecko možné jest.
Mt 19,26; L 18,27; Mt 18,1-7

Kážeme Krista Božího, toho od věků, který má slávu u Otce dřív než byl svět (J 17,8), toho lidmi přibíjeného na dřevo, věšeného, křižovaného. Jejich uštěpačný, pobavený smích, krčení ramen, míjení, odcházení. Mluvíme o Božím Beránku zabitém od počátku světa (Zj 13,8). Zvěstujeme jeho smrt, dokud nepřijde. Smrt Pána, který přichází.
Někoho tím otravujeme, jiným jsme tak trochu na hlavu: "Nestrašte. Jak může přijít, když zemřel? Žertujete?"
Kážeme Krista. Zpřítomňujeme, aktualizujeme. Boží moc, Boží moudrost (1 K 1,24).
Proč to děláme? Proč s tím chodíme na tržiště světa? Posílá nás. Svědčíme o své zkušenosti s ním, že poselství jeho slov a činů je mocí k záchraně každému, kdo věří. "Neblázněte," řeknou nám. "Řítíme se snad do neštěstí, abychom se museli ohlížet po spáse? Adrenalin v zábavných šlajsnách tekuté modernity střídá pohoda. Jsme v pohodě. O čem to, křesťani, vedete řeč?"
Bůh ví, že pro člověka ohledávajícího smysl svého pobytu v časnosti už to takový špás nebývá. Záchranou je, že mu svitne. Že si ho to najde, že ho to dostane, to Boží. Že pozná kudy, chopí se toho a vykročí. Jde. JE z PRAVDY. Slyší i v peřejích hlas toho BYTÍ na světě, ale ne ze světa. Kristův hlas. Tak přebývá v PRAVDĚ, jak on o tom mluvil, a trefí za ním (J 18,37;6,56;15,4 aj.).
Život nicujícím lidem, "lidem hovadným", jak je kolem sebe vídal žalmista (Ž 92,7.8.), "dětem hněvu" podle apoštola (Ef 2,3) se takto přeorientovaný člověk zdá podivínem. Čteme o nich, že sehnuti svou nepravostí jsou mimo. Posilují, co překáží. Zadržují Boží PRAVDU sobě i jiným, v bludném kruhu pravděpodobností a zdání se ztrácejí.
Biblickou dějepravou, dějinami církve, věroukou, etikou atd, církevním učením šíříme křesťanskou osvětu. Avšak evangelium Ježíše Krista není předně příběhem mezi příběhy nebo studijním materiálem, ani receptem slušného chování. Zvěstováním kontaktujeme a vzýváme MOC. MOC, která v nás i kolem nás překonává odpory hříchu a lidskou přirozenost mění. Osvěcuje, ponouká a osměluje ke křesťanskému životu víry. Vymaňuje člověka ze sháňky po nových a dalších ochutnávkách takzvaného života naplno. Živí naději, která nezahanbí zklamáním, protože se stává přítomnou inspirací umění milovat skrze Ducha, který je nám dán (Ř 5,5).
Jiskření, výboj té duchovní energie, její nehorázný paradox nenavlékáme pod záminkou srozumitelnosti stydlivě do jakéhosi civilu. Méně nenáviděným se tím nestane, natož obecně přijatelným. Kristus každého, kdo ho přijme, svléká z jeho Boha-prázdné seberealizace (Ef 4,22), aby ho mohl obléknout do svého (Ko 3,9.10). To jen nám se někdy zdá, že bere člověka v každém kabátě.
Bezpochyby právě osobní otřes takového setkání lidské skutečnosti s Boží opravdovostí, tato událost konfrontace pravdy člověka s PRAVDOU BOHA v Kristově kříži a zmrtvýchvstání sdružila první křesťany kolem pamětníků do shromáždění a sborů. Usvědčeni, čeho jsou, Boha prázdní a nachýleni ke zlému, schopni, a odhaleni, co jsou zač, a co ve jménu takto poznaného Boha nejen být mají, ale i můžou, tento stvořitelský záblesk spasitelného osvícení myslí a srdcí (2 K 3,18;4,6) od první chvíle podněcuje živou poptávku: Hledají, shánějí se po tom, oč vlastně šlo tomu, "který se prokázal být Synem Božím mocně podle Ducha posvěcení a skrze zmrtvýchvstání" (Ř 1,4). Ptají se, s čím přišel Ježíš Nazaretský, aby to podle jeho zaslíbení bylo mocí nového života i jim.
"Což není způsob, jak zde přebýval, oním chlebem jeho těla pro nás? Chlebem zrna drceného únavou na cestách

Dokončení na str. 3

Co znamená „luterský“? (I. část)

Důvodem k následujícím řádkům byl rozhovor s jedním mladým farářem ČCE, který se při návštěvě Valašska ptal, v jaké míře je přítomné luterství v ČCE. Můžeme se nazvat luterskou církví aspoň částečně, jak „částečné“ jsou pozůstatky (rezidua) luterství v těch několika málo sborech na severní Moravě spolu s Augsburským vyznáním – jedním ze „čtyř vyznání“, na kterém stojí ČCE? Tyto úvahy vyvolává sama skutečnost, že ČCE je od 7. září 2004 právoplatným členem Světového luterského svazu. K tomu též přispívá až renezančně objemné knižní vydávání Lutherových děl v současnosti.

S užíváním názvů „luterství“ či „kalvinismus“ (nebo naším vskutku domácím „husitství“) je těžké se bránit dojmu, že si někdo z lidí křesťanství přivlastnil. Víra a život v Kristu mají být v pravém slova smyslu obecnými (katolickými), kéž všichni jednohlasně chválíme jednoho Pána a přijímáme ze štědré ruky. Není důležité, že oba „sjednocené“ evangelické proudy nesou jména velkých reformátorů, poctivým zvážením připusťme, že specifickým označením dochází k jisté „uzurpaci“ křesťanství nebo jeho částí.

Elišce Baťové vychází výborně zpracované články o sborech s luterskou liturgií v Českém bratru. V žádném případě nechci a nemohu Elišce Baťové konkurovat, odkazuji na její skvělé příspěvky. Ale nejde nám o aktualizovaného průvodce luterskými „skanzeny“ v ČR. Půjde spíš o to, co je využitelné pro současnou ČCE. Jde o živou a žitou víru. Na minulosti českých (moravských a slezských) luterských sborů je vidět, že v porovnání s jinými oblastmi v Evropě a ve světě bývalo množství informací nepoměrně chudší než je tomu nyní. Existují také „luterští“ evangelíci.

Přijímám za svůj názor prof. J. Štefana, že kontinuita českých evangelíků mezi dobou reformace a dobou po tolerančním patentu byla přerušena. Důkazem toho je právě pojetí bohoslužby, která je v českobratrském luterství (ale též i kalvinizmu!) v mnohém nadále „ořezána“ a zohledněna kázáním (i přes existenci nových liturgických formulářů v „nové“ elektronické agendě ČCE) v porovnání s luterstvím slovenským a slezským a hlavně s luterstvím světovým. V době protireformace (rekatolizace) čeští evangelíci přišli o to nejvýznamnější - nebyla jim dovolena veřejná bohoslužba. Duchovní život evangelíků u obou vyznání na území Čech a Moravy v dobách pronásledování se omezil na tajné a soukromé čtení Písma sv. (spolu s modlitbami a zpěvem z kancionálů) a tajné byly i jejich bohoslužby s vysluhováním sv. večeře Páně podobojí. Jakkoliv je postava Žalmana z F. L. Věka úctyhodná, je tento evangelický „deficit“ na „helvítovi“ Žalmanovi stále zřejmý a poznamenal duchovní život a jeho pojetí českých evangelíků pro budoucí doby.

„Církev je shromážděním věřících (svatých), v němž se čistě zvěstuje evangelium a řádně vysluhují svátosti“ (Augsburské vyznání, čl. 7). Toto je původní luterské pojetí a má na mysli konkrétní společenství věřících, ne instituci či zřízení. Zvěstování lze rozumět jako právě (aktivně) mluvenému Božímu Slovu, které (důsledně) vychází z Písma svatého. Svátosti jsou udíleny ne kdekým, ale ordinovanými, církví ustanovenými. S tím asi souhlasí všechny křesťanské církve a společenství. Kristova církev v pojetí augustany (Augsburského vyznání) si své označení může přivlastnit podle toho, co se uvnitř ní aktivně provádí a ne jak je definována. Očekává v pravém slova smyslu živé společenství ve vztahu k Bohu i lidem. To by se s ohledem na kázání mohlo líbit všem „daňkovcům“ (žákům někdejšího prof. Slavomila C. Daňka), pro které se slovo Boží stává Slovem ve chvíli, kdy je zvěstováno, Bible sama o sobě Slovem ještě není. Otázkou proto pro nás zůstávají tzv. „čtené bohoslužby“.

Název „protestant“ vychází z protestu německé šlechty ve Špýru r. 1529, kdy celá věta zněla: PRO TE STARE CHRISTE – stojíme za (pro) Tebe, Kriste. Výklad tohoto názvu „protestant“ má být určován Kristem, kterého vyznáváme, do jehož rukou zcela odevzdáváme svůj život. V žádném případě se nedá říci, že protestanté jsou „reptáci“ a jsou ve stálé opozici.

Otto Miklík

Pokračování příště

Na židovském hřbitově u Hřivčic nalezen hrob předka spisovatele Oty Pavla

Předek spisovatele židovského původu Oty Pavla, vlastním jménem Otty Poppera, byl nalezen na židovském hřbitově u Hřivčic v okrese Louny. Náhrobek Leopolda (Levko) Poppera, viz. obrázek, je stále ještě zachovalý a dobře čitelný. Památné místo se nachází 55 km od Prahy a je snadno dostupné Bližší informace o památce si lze dohledat na webu http://zidovsky-hrbitov-hrivcice.howto.cz/.

O obnovu hřbitova se za podpory Nadačního fondu obětem holocaustu a Úřadu práce ČR snaží nedaleká Náboženská obec Církve československé husitské Peruc a Židovská obec Teplice. Individuální dárci mohou přispět na účet 1061067369/0800, variabilní symbol 777, specifický symbol: rodné číslo.

Ivo Kraus

Doopravdy

Ef 4,11–16; Mt 18,1–7

Dokončení ze str. 2

mezi křtem a kalvárií? SLOVO od Otce, jeho BYTÍ s ním (s námi a přitom v nebesích J 3,13) přece bylo oním zmocněním, jímž čelil tak mnohé nepřízni a působil dobro. Nuže, ať je zdrojem síly i nám. Nebeským chlebem, který dává život světu (J 45-58). Jeho myšlení, jeho otvírání Písem, což není duší té krve posléze kvůli nám i námi prolité? Krve Nové smlouvy, krve proměněných našich srdcí (Jr 31,33)? Což neřekl, že spolu žít znamená spolu jíst, čím on nás živí? Spolu být, spolu se přijímat a zůstávat vzájemně v náklonnosti, při chuti jednoho vůči druhému, dokud nepřijde?"

Díky této tak brzké poptávce věřících po zdroji oné MOCI přetrvává ústřední Ježíšovo téma o plnosti času a příhodnosti chvíle nezměněno až do našich dnů. Proto opakujeme: Boží království se přiblížilo. Je tak blízko, že nelze než činit pokání a aktivně věřit. Svěř se. Neprodleně se svěř Králi. Ještě trvá chvíle, kterou si Bůh dělá pro milované, bolest mu působící stvoření, (Gn 6,6) pro člověka, pro tebe. Ohledej své svědomí, svůj život, říká Ježíš. Rozsvěcuje světlo a staví před tebe, před nás zrcadlo, zázrak evangelia: řadu podobenství, SLOV, neslýchaných událostí a dobrodiní, aby nás seznámil s tím královstvím a obdaroval jeho SLÁVOU (J 17,22). Ukazuje, jak jsme jinde a pomáhá nám k pokání a víře. Podle Jana ujišťuje o osvobodivém účinku svých SLOV: "Jestliže zůstanete v mé řeči, budete mými učedníky. Poznáte PRAVDU a PRAVDA vás vysvobodí." Pochop, člověče, jsi nevolník: "Kdo činí hřích, je chtě nechtě jeho služebník, služebník hříchu" (J 8,31.34). Hříchu, jímž hyne tento svět (1 J 2,17). Hříchu nevěry ve mne a v toho, který mne poslal (J 16,9). Jakkoli liberálně naladěn, mimo jeho SLOVO zůstáváš sluhou. Možná oslněným vlastní nápaditostí a chytráctvím: "Takliž jest, že řekl Bůh...?" Takliž JEST, jak stojí psáno? Ve službě hříchu prvních pochybností, jako v rauši beztíže volného pádu, ti přijde: "To přece nelze brát vážně, Ježíši, co o tobě píšou. No uznej, že to není doopravdy, to s tím chozením po vodě nebo těla z mrtvých vzkříšení a vůbec..., tyhle kdovíjak následně účelové rekonstrukce. Chápeme, že křesťani ti tenkrát nad otázkami a problémy svých společenství šikovně přímou řečí leccos podstrčili dodatečně k autorizaci, co nás dneska mate. Jak jinak, že. Berme to s rezervou. Zázrakuchtivým nalejme čistého vína, že to není doopravdy.

Ať si na to zvykají už děti."Za Harryho Pottera a Pána prstenů si to v pohodě zařadí. "Touhle poctivostí je nepřipravíme o víru, už proto, že mají smysl pro tajemství a pravdu příběhu," uklidňuje nás závěrem diskuse o tom, co řekneme dětem (ET-KJ 13/2012), br. far. Trusina, pokud by snad někoho napadlo, že racionálním zpochybňováním Písma přece jen jaksi dává do uvozovek svůj modlitbami ošetřovaný výchovný záměr.

Starostí ovšem není nepřipravit dítě o to, co zpravidla beztak ještě nemá. Na místě je obava, zda skutečně prospíváme vzdělání dítěte ve víře, která se v Bibli opírá o bezpečný zdroj PRAVDY, jestliže ho necháme při tom, že jeho zvídavá věřivost, jíž poznává a kriticky se chápe svého přirozeného světa, je tou spasitelnou vírou. Utvrdíme-li ho v omylu, že nad Biblí je to tatáž rozumem kontrolovaná kritická aktivita duše "co ano, co ne", čím se vyznačuje a na čem spočívá křesťanský životní postoj. Řekneme-li děcku, vydanému nám intelektuálně na milost a nemilost, že něco není doopravdy, sotva v tom bude hledat PRAVDU onoho zmocnění ke svobodě. Nebylo by šťastnější maličko změnit slovník?

***"Do-opravdy"** směřuje k pravdě. **"Opravdu"** je stažené "ó pravdu máš" (V. Machek, Etym. slovník), narozdíl od "skutečně". Skutečnost (Tatsache) je věcí našich skutků, jejich opakovatelnosti a nápodoby ("skutiti", Machek), našich možností a jejich prostředí. Neskutečné bývá překvapivé, mimo náš dosah, mimo naši běžnou zkušenost, nikoli však proto mimo PRAVDU. S neskutečností má dozajista, resp. doopravdy co činit naše víra. "Vírou rozumíme, že učiněni jsou věkové SLOVEM Božím, takže z ničeho je učiněno, co vidíme..." (Žd 11,3). Neslýchané! Nepravděpodobné! Neskutečné!*

Pravděpodobným v našem vesmíru a v tomto světě se jeví chaos, hřích, rozpad, vyhasnutí, zánik, smrt... Ve světě těchto pravděpodobných skutečností jsme osloveni nepravděpodobným Bohem, nepravděpodobnou PRAVDOU a ŽIVOTEM, jemuž Ježíš říká věčný. Svěřené děti vystavujeme přitažlivosti jeho království, které není z tohoto světa. Tahu (elevaci) této ne-pravděpodobné MOCI Ducha a svobody. Není ze světa jejich přirozené věřivosti. Odjinud se týká Boží království jejich běžných zájmů, účelů, dějů a obvyklých skutečností, a přitom je. Je doopravdy takových jako ony, jako děti. To nabízíme křesťanskou výchovou a v povědomí dětí živíme naději, že s Boží pomocí dojdou plné jistoty a dospělosti VÍRY. Té, která není vrozená ani vekřtěná, ale Bohem darovaná a živená, vítězná (1 J 5,4). Tak při nich pracujeme na proměně litery Bible v Ducha obživujícího, na proměně neskutečného v doopravdické (J 6,63; 2 K 3,6).

Amen.

s.j.h

Quasimodogeniti, 2012
v Luhu nad Morání.

Z dopisů čtenářů

Naděje vzkříšení a Ježíšovo tělo

V 26.-27. čísle ET-KJ se dva čtenáři vrátili k otázce vzkříšení. Reagují různým způsobem na článek Josefa Veselého z č. 23-24. Za něho se musím postavit, protože jasně pověděl, že evangelisté svědčí pravdě, i když jejich výroky nejsou prostým popisem skutečnosti. Nemohou jím být, protože kdyby Ježíšovo vzkříšení bylo jeho návratem do tohoto života (resuscitací), nemohl by cestovat nepoznán svými žáky a apoštol Pavel by z jeho vzkříšení nemohl vyvodit závěr, že Bůh kříší mrtvé, že tedy Ježíšův příběh odhaluje něco, co se netýká jen jeho (2 K 1,9; srv. Sk 26,8). Už moji vnuci pochopili, že nejde o prostou reportáž. Samozřejmě musel jsem jim nalézt jednotlivé biblické texty, aby si je mohli srovnat v hlavě. V nejstarších svědectvích velikonoční víry, které se v době apoštola Pavla tradovaly již několik let, neslyšíme nic o prázdném hrobu, ale jen o zjevení Vzkříšeného (1 K 15,3b.5). Není to objektivní záznam, doslova čteme, že Ježíš byl viděn, nebo spíše: dal se vidět. Náš učitel J. B. Souček o tom již před více než padesáti lety napsal, že jde o skutečnost nefotografovatelnou, že k poznání vzkříšeného Pána nestačí mít jen normálně otevřené smysly. Iniciativa byla na Ježíšově straně a vedla k tomu, že ti, kdo se s ním setkali, nabyli jistoty o jeho nové přítomnosti, která je jiného druhu než před ukřižováním. Proto některá biblická vyznání velikonoční víry mluví místo toho o Ježíšově vyvýšení (Fp 2,6-11).

Srovnáme-li všechny zprávy o setkání se vzkříšeným, vidíme, že zdaleka nejsou tak shodné jako vyprávění o jeho životě a učení. Když Pavel v 1 K 15,35-50 uvažuje o vzkříšeném těle, ví, že se od pozemského těla musí lišit, mluví však o (duchovním) těle, protože bez těla si nedovedeme představit totožnost člověka ani osobní vztahy, které vyjadřuje setkání tváří v tvář, podaná ruka, hlas, společné shromáždění. Nesvědčí to o nejistotě, ale o hledání výrazu pro skutečnost, která běžnou zkušenost přesahuje a náš slovník pro ni nemá výraz. Proto se v Bibli často užívá obrazů básnických nebo hymnických. Společné a jasné je jedno: Ježíšovi žáci byli po vzkříšení zasaženi mocí, v níž poznali pokračování Ježíšova osobního působení, a byli tím sami změněni. Událo se to v typických situacích jako povolání svědků nebo stolování (L 24). A jejich svědectví nalezlo a nalézá odezvu.

Petr Pokorný

K mariánskému sloupu

Dobře rozumím br. O.A.Fundovi, který připomíná i skutečnosti, které by někteří současní historici nejraději "zametli". Přesto bych byla schopna souhlasit s instalací kopie mariánského sloupu, odůvodňovanou nejčastěji obnovou původního historického vzhledu Staroměstského náměstí, ovšem pouze s podmínkou současného obnovení alespoň vnějšího vzhledu Týnského chrámu. Z jeho věže by tak místo nepůvodní, v pobělohorské době instalované sochy Panny Marie, opět zazářil původní kalich! Na fasádě níže tam byla ještě busta krále Jiřího z Poděbrad; i ta by si zasloužila návrat, zvláště když jeho hrob v tom chrámu, tuším, dodnes je.

E. Žárská

Český vlastenec a evangelík Josef Šalda

Bývalý presbyter lyského sboru, člen seniorátního výboru Poděbradského seniorátu, starosta Čelákovic a středočeský zastupitel zemřel po delší nemoci ve čtvrtek 27. září ve věku 68 let. Pohřební rozloučení se konalo 6. října ve zcela zaplněném kostele v Lysé nad Labem. Po promluvách přátel zaznělo toto zvěstování naděje.

Milí pozůstalí, bratři a sestry, vážení přítomní, jsme tady jen na chvíli. V porovnání s trváním vesmíru je i ten nejdelší lidský život pouhým okamžikem. Než se nadějeme, máme místo plenek pleny a z našich úst vychází poslední dech. Jak s tím kosmickým okamžikem naložit? V naší stávající kulturně-společenské situaci se ho obvykle snažíme maximálně prodloužit. A podle statistik se nám to daří. Průměrný lidský věk se zvyšuje. Je dnes o několik let delš, než byl na začátku minulého století. Pokud těch svých posledních pět či deset let neprožijeme bezmocní na lůžku, tak se nám to samozřejmě líbí. Ale má ten dlouhý věk automaticky nějaký kosmický dopad? Přidává dějinám nějakou hodnotu? Je-li prázdnota kratší nebo delší, vyjde to nastejno. I kdyby trvala celou věčnost, je pořád stejně sterilní. Nikam svět neposune, nic v něm k lepšímu nezmění.

Úporná snaha maximálně si prodloužit život kompenzuje ztrátu povědomí o jeho smyslu. V tomto ohledu byly staré kultury dál, než je ta naše. Možná to souvisí i s tím, že si dřív lidé nedokázali život prodlužovat tak efektivně jako my. Rozhodujícím motivem vedoucím k uchopení smyslu vlastního bytí však bylo přesvědčení, že jsou za svůj život někomu odpovědni. Starozákonní žalmista toto vědomí vyjádřil slovy: Nebo ty jsi Bůh, spasitel můj. Jsou to tatáž slova, která čteme na parte bratra Josefa Šaldy. Neocitla se na něm náhodou. Vypovídají o základním kritériu, určujícím jeho životního směřování. A nejen jeho, ale i jeho manželky a posléze celé jeho rodiny. Dávno před tím než se objevila na jeho smutečním oznámení, si je mohl každý přečíst na jeho oznámení svatebním.

Z toho vyznání plyne zcela určitý životní styl. Kdo čte Bibli, ten ví jaký. Jeho obrysy představuje Desatero se svými příkazy: nezabiješ, nepokradeš, budeš věrný, nebudeš lhát… K dokonalosti pak toto životní směřování přivádí milosrdenství a láska. O toto uchopení svého života bratr Josef Šalda zápasil. Nejspíš pořád nevyhrával. Ale to platí o všech lidech, kteří se vydávají tímto směrem. Pokud je něčí životní zápas představován jako cesta vedoucí od vítězství k vítězství, jde o legendarizující retuš. Bible nezná světce ve smyslu etické dokonalosti. Tato dokonalost ostatně není pro Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova tím klíčovým. Jemu jde o opravdovost lidského nasazení! V ní spočívá spásný životní styl, který vyrůstá z Boží vůle a nesmazatelně ovlivňuje celý kosmos.

To další, k čemu životní motto bratra Šaldy ukazuje, vygradovalo v noci na čtvrtek 27. září, kdy vydechl naposledy. Čím blíže je v životě toho, který své bytí klade do vztahu k Bohu, konec, tím zřetelněji se přesouvá důraz z našeho na Boží jednání. Na Boží spásné jednání. Člověk cítí, že jeho ruce ochabují a jeho mysl se kalí. Ví-li o Spasiteli, může se však spolehnout na to, že ho Boží ruka drží pevně. Věří, že v tom jeho jepičím životě, v němž usiloval žít k Boží cti a chvále, došlo k záblesku, v němž se setkal s věčností, která ho do sebe vtáhla a už ho nepustí. Toto evangelium zní v křesťanské církvi. Sděluje nám, že ačkoli sami nad smrtí nikdy nezvítězíme, můžeme se spolehnout na milosrdenství a lásku toho, který svou obětí na kříži spojil prchavý okamžik našeho života s věčností.

Z hlediska průměrného věku tu Pepík - jak jsme mu my, jeho vrstevníci, ve sboru říkali – nebyl dlouho. Je nám to líto. Mnoho bychom si toho ještě pověděli. Ten smutek však nepřerůstá v tragédii. To proto, že náš milý Pepík v životě nesázel na jeho délku, ale tak jako řada starozákonních i novozákonních svědků usiloval o uchopení jeho smyslu. Jednou vášnivě v nejrůznějších polemikách, podruhé sebeničivě v nocích strávených prací na radnici, potřetí pokorně v tomto kostele či v modlitebně v Čelákovicích. Jeho život přidal dějinám hodnotu a posunul je kousek blíž k jejich naplnění. To, co v něm zůstalo nedokončeno nebo se nepodařilo, Spasitel zahalí svým milosrdenstvím. Vždyť právě proto, aby žádný, kdo usiluje o odpovědný život, nezahynul, ale měl život věčný, na svět přišel.

Emanuel Vejnar

EMAN PRÁVĚ VYDÁVÁ

Není už rozdíl? Keine Unterschiede mehr? No more difference?
Sborník textů ke konferenci IEC nad tématy Společné zvládání bolestí minulosti a Kulturní, národní a křesťanská identita v Evropě

Texty o úloze multikulturalismu, postojích k přistěhovalectví, o vztahu k bolestem, jež působí neléčená totalitářská a autoritativní minulost, o problémech chudoby. Jednotlivé referáty jsou obvykle doplněny koreferátem účastníka z jiné církve a jiné země. Většinu textů najdete pohromadě v češtině, angličtině, němčině, částečně i francouzsky a nizozemsky. Vhodné jako podklad pro rozhovor při mezinárodních setkáních křesťanů.

Mj. obsahuje texty: M. Hübner, Multikulturalismus – cesta vpřed, nebo slepá ulička? T. Drummond, Co je největší bolestí Velké Británie? M. Rozumek, Imigrace jako příležitost P. C. A. Morée, „Rány minulosti“ nebo „hojení vzpomínek“? E. Vogelweith, Svědectví o smíření

K tisku připravili Bernard Martin a Tomáš Trusina

DPC 113 Kč, při objednávce u nakladatele 85 Kč

Objednejte u EMAN, Husova 656, 256 01 Benešov, tel. 317722215, eman@evangnet.cz; http://eman.evangnet.cz

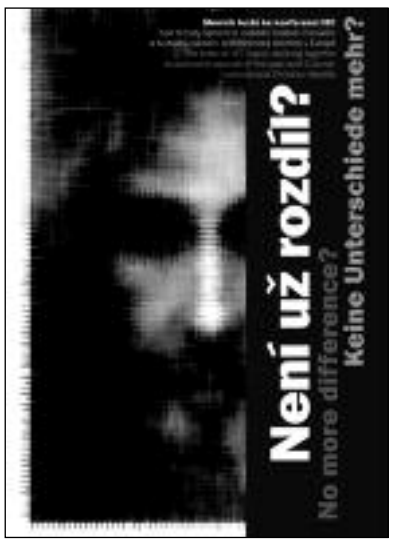

Inzerce

4-denní pobyt pro křesťany, kteří hledají svého životního partnera.
Rychlebské hory, 14. - 18. 11. 2012
Bližší informace a přihlášky:
www.noemka.com
info@noemka.com
+420 777 222 877
Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice, ČR

* * *

Diakonie ČCE – středisko BETLÉM vyhlašuje výběrové řízení na místo vedoucího Domova Betlém v Kloboukách u Brna (Jihomoravský kraj, okr. Břeclav).
Domov Betlém tvoří nejstarší organizační součást střediska a je zařízením alternativního typu, které vedle úsilí o profesionalitu a kvalitu poskytovaných služeb klade důraz na křesťanské hodnoty a rodinnou atmosféru. Sociální služby poskytované Domovem Betlém jsou určeny převážně lidem s těžkým tělesným postižením.
Předpokládané datum nástupu do funkce: od 1. března 2013 (příp. od 1. dubna 2013).
Veškeré další informace o tomto výběrovém řízení a předpokladech, které musí uchazeč o tuto funkci splňovat, najdete na internetových stránkách:
http://www.betlem.org
Termín pro zaslání (podání) přihlášek: nejpozději do 30. listopadu 2012.
Adresa pro zaslání nebo osobní předání přihlášek:
DČCE – středisko BETLÉM,
k rukám ředitele Petra Hejla,
Císařova 27,
691 72 Klobouky u Brna.

Pozvánka

Církve sdružené v Ekumenické radě církví pořádají 28. října 6. ročník ekumenické pouti Modlitba za domov
Letošní Modlitba za domov, která nese motto "Pravda vítězí", se uskuteční v neděli 28. října 2012 od 10 do 19 hodin v Roudnici nad Labem.
Více na www.modlitbazadomov.cz

Srdečně zveme členy, zástupce místních sdružení, ale i přátele, hosty a všechny zájemce na:

Shromáždění Kostnické jednoty,

které se bude konat v sobotu 10.11. 2012 od 13.30 h v klubu Maják, Ječná 19, Praha 2

Na programu
Biblický úvod
Mgr. Ivana Procházková
farářka ECM
Michal Flegl
S kalichem z krize (předpoklady husitství a východiska ze středověké krize)
Přednáška s příspěvkem k projektu 1415 - Mistr Jan Hus – 2015 jeho předchůdci, souputníci a následovníci.

Po přestávce se bude konat 67. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., který je tentokrát volební. Členové sdružení jsou zváni i k tomu, aby včas posílali návrhy k projednávání a návrhy k sestavení volební kandidátky.

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, Ne 9.30
ul. 28. října 277/II, f Richard Dračka

Strmilov Ne 10.00
Studenská 382, a f. David Balcar

Tábor, Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Richard Dračka

Volyně, Ne 10.00
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, Ne 9.00
J. Š. Baara 64, k Svetozár Slavka

Husinec, Ne 10.00
Kostnická 85, k Pavel Fér

Písek, Ne 9.30
Tyršova 15, k Ondřej Kyml

Tábor, Ne 9.30
Bechyňská 2, k Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, Ne 9.30
U Hvízdala 11, k Jaroslav Hrůza

Evangelická církev metodistická

Bechyně, Ne 15.00 (1.3.5. ECM; 2.4. ČCE)
Čechova 284, f Josef Červeňák

České Budějovice, Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), f Dalimil Voříšek

Protivín, Ne 9.00
Mírová 171, f Josef Červeňák

Týn nad Vltavou, Ne 11.00
Komzákova 416, f Josef Červeňák

Třeboň, Ne 9.00
Seifertova 449, f Richard Novák

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30/2012

7. listopadu 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. listopadu 2012

Z obsahu

* *S kalichem z krize*
* *Bůh a člověk hledající smysl*
* *Ozvěme se*

Poselství k 23. neděli po sv. Trojici

Boží pohled
Jób 14,1–6

Jób si byl vědom své konečnosti a omezenosti. Věděl, o čem mluví, když si naříkal na trápení a nepokoj, kterých si užil do sytosti. Byl si plně vědom své nedostatečnosti před Bohem - toho, že se nemůže sám očistit od svých hříchů. Zároveň si byl též jist Božím spravedlivým soudem nad každým zlem. Ve srovnání s lidmi dnešní doby toho Jób věděl opravdu mnoho. Kéž by dnes lidé měli ponětí o této neviditelné realitě.

Jednu věc ale Jób nevěděl. Když přemýšlel o tom, jak se asi na něho dívá Bůh, měl tento pohled spojený se soudem. Byl to přísný pohled spravedlivého Boha, a proto ho Jób prosil, aby od něj svůj zrak odvrátil a dopřál mu trochu klidu.

Jób totiž nevěděl, že Bůh dokáže z nečistého učinit čisté. Ještě neslyšel o Ježíši, který sestoupil z Boží náruče na tuto zem, aby pro naše očistění vzal na sebe náš hřích a podstoupil kvůli tomu spravedlivý trest. To on zakusil za nás plné odsouzení, aby nás mohla čekat otevřená náruč a široký úsměv radostného Otce.

Na ty, kteří tuto bláznivou zvěst přijali, se Bůh dívá a vidí je oblečené do Kristovy spravedlnosti a raduje se z nich. Ne z toho, že se sami očistili, ale že neodmítli jeho plán záchrany. Ti zakouší i uprostřed nepokojů dnešní doby podivuhodný pokoj.

Jakého boha zahlédnete vy, když pozdvihnete své oči?

Je to Bůh, který se na vás dívá kárajícím pohledem, anebo v jeho očích uvidíte radost a smích?

Pavel Trefný,
kazatel Církve bratrské
Praha-Černý Most

O posledních věcech

Nedávno jsem přemýšlel o tom, jak co nejcitlivěji a přitom pravdivě pronést vzpomínkovou promluvu. Napadlo mě zdůraznit nejen přirozenost zármutku, ale i naději věčného života v nebeském království. Jenomže pro mnohé představuje poslední rozloučení hlavně jen ten žal, neboť snad díky své hříšné nedostatečnosti mnozí již ani ve vzkříšení nedoufají, ba co víc, možná ho vůbec nechtějí.

A vskutku, třeba si říkají, že až jednou nastane fyzický konec a buňky se rozloží, nebude už nic, nářek ani bol, trápení či strasti, bolest, křivda, nenávist. Nebude už nic, protože nebudeme. To je krásná představa – nebýt! Když někdo není, může mu to být přece úplně jedno, co nastane po smrti, není-liž pravda.

Takový ateista si myslí, že je vlastně lepší než pánbíčkáři. Ti podle neznaboha dělají dobré skutky jen ze strachu před strašným posledním soudem. Bojí se pekla, a tak jsou poslušní. „Tak je to!“ Bezvěrci jsou ale jiní, ti dělají dobro ne ze strachu, nýbrž protože chtějí, prostě jen pro dobrý pocit.

V této souvislosti mě napadlo říci, jak strašně se katolická církev mýlila, když ve středověku z lidí dělala jen bídné červy hodné zatracení, kteří snad mají jen maličkou šanci na poslední cestě v očistci obstát, když za ně někdo poprosí panenku Marii, která jako maminka snad Ježíška obměkčí. Ale pak jsem se raději vyvracení zažitých lidových představ vyvaroval. Pomyslil jsem si raději: „Co takhle ujistit se o jistotě spasení?“ Proč se vůbec trápit tím, co bude na onom světě, když to již jako Boží vyvolení máme jisté. Je přece psáno: „Kdo věří ve mne, získá život věčný.“ Halelujah, ptám se:“ Proč takové ujištění jen málokomu stačí? Jsme přeci Boží děti, nebo ne?“ Nejspíše to však nebude tak jednoduché.

Předem se omlouvám ctihodným teologům, kteří snad omylem přečtou tento článek. Samozřejmě, dotýkat se vrcholných otázek eschatologie, to chce odvahu. A pokud tak činím já, může to být chápáno i jako drzost. Vždyť kdo jsem, abych takové věci mohl vykládat? Nikdo přece neví, co bude v životě po životě. Dokonce ani sám Pán Ježíš nechtěl vysvětlovat svým učedníkům, kdo bude stát na jaké straně. Ostatně, máme dosti problémů s pochopením věcí pozemských, natož pak nebeských. A už vůbec nelze hádat, kdy nastane konec světa. Jestli to někdo tvrdí, tak tím vlastně dává najevo, že je chytřejší než Boží Syn, protože ten to taky nevěděl.

A proč tedy ty vzpomínky na zesnulé často konáme v mnoha křesťanských sborech? Jsme jen nositeli kultury? Dáváme tím najevo, že si vážíme svých předků? Nebo je to způsob, jakým zvěstujeme?

Většinová společnost podle mého názoru už nejenže nekoná pohřby, ale už ani nevzpomíná. Někteří lidé se již možná odcizí za svého života a jiní nechtějí být jen nějakými ostatky. Populární je prý nechat se rozprášit a vůbec nebýt, tedy ani v tom hrobě nebo urně.

Nicota, toť má být definitivní cíl bytí? To bych neřekl. My křesťané máme naštěstí svůj cíl znám a tím je nebeské království. Ó kéž nás k němu, Kriste, dovedeš. Amen.

Ivo Kraus

Zaostřeno do dálky

Hlas

(Nový překlad Písma do obecně srozumitelné angličtiny)

„Na počátku byl Hlas,“ zní začátek Janova evangelia v novém anglickém překladu pořízeném ve Spojených státech a nazvaném Hlas (The Voice).

Překladatelský tým Hlasu převzal z jiných oblastí (veřejné správy, soudnictví, tvorby legislativy) aktuální důraz na prosté, obecně srozumitelné vyjadřování. (Veřejná kampaň za obecně srozumitelné vyjadřování prosté oborové hatmatilky a přílišné komplikovanosti začala před desetiletími v Británii a postupně se ujala v celém anglosaském světě.)V britském týdeníku Church Times z 25. května 2012 dílo blíže představují prof. David Capes (novozákoník z Baptistické univerzity v Houstonu) a prof. Greg Garrett (anglista). Termín „Kristus“ je v novém překladu nahrazen slovy „Boží Pomazaný“ – s cílem zabránit stále prý častějšímu zkratovému chápání titulu „Kristus“ jako Ježíšova „občanského“ příjmení.

Někdejší posluchači Komenského evangelické bohoslovecké fakulty (KEBF) si možná nad zprávou o Hlasu vzpomenou na interpretaci prof. Luďka Brože: „Na počátku byl LOGOS!“

František Schilla

Angelus

Nad ložem stanul kdos. Klid, oči soucitné
a pod závojem tvář. Už – jitro procitne?

Je noc. Ty naslouchášˇ. A nežádáš si víc,
jen aby ustal čas a nebylo už nic…

Leč slovo poslední, to není písně zmar;
a tečka za větou – ta všemu dala tvar.

Na stezku slunečnou teď křížem padl stín:
a život živější porodí smrti klín,

ten stín když překročíš, svět nový objevíš,
nad setbou zmarněnou svým hořem zvítězíš.

Ta stezka vede – kam? Do země ztracené,
kde mládí odkvetlo, kde teskní jaro tvé?

Ne: kdo se neloučil, zda může litovat?
A kdybys neztrácel – jak moh‘ bys milovat?

Jen tím je krásný květ, že zítra uvadne,
jen tím je vzácný svět, že v tmu se propadne,

jen že jej ztratit smíš, je život životem
a ráj tvůj rájem jest, jen jsi-li vyhnancem.

Zpěv houslí zní, jde sen… To není skončení!
Co touhou bylo jen, smrt v souzvuk promění.

A růží pláč. A skon. A mír. A … blaženství?
V boj nový volá zvon za nová tajemství! –

Má svoji pravdu den – noc pravdu svoji má;
leč hvězdy odhalí ti jenom – noci tma.

Anna Flieglová

Z církví doma i ve světě

Herr Gott! Zapomenutí sousedé – Obraz zbožnosti německé minority

Výstava s tímto názvem probíhá až do 31. prosince v Moravském zemském muzeu v Brně a přibližuje privátní religiozitu německých obyvatel bývalých Sudet z 19. a 20. století.

Vystaveny jsou nikoliv špičkové slohotvorné exponáty, ale předměty z běžné řemeslné produkce často hraničící s kýčem. Tyto pohledy na někdejší každodenní život německy mluvících obyvatel českých zemí dokládají identické zázemí katolického duchovního života, shodné předměty úcty či stejné poutní cesty, které byly vlastní slovanské x české majoritě. Exponáty reprezentují příběhy jednotlivců, blízkost životů obou etnik a inspirují k zamyšlením nad lidskými osudy i kořeny, které nás spojují s někdejšími a v současnosti už „zapomínanými sousedy".

Komorní výstava v Moravském zemském muzeu představuje náboženské upomínkové předměty někdejších německých obyvatel Čech, Moravy a Slezska.

V současnosti vzniká v Mnichově Sudetoněmecké muzeum. Doposud bylo pro toto muzeum shromážděno na 8 000 předmětů. Mezi nimi je i přibližně 450 předmětů lidové zbožnosti – betlémy, modlitební knihy, upomínky z poutí, růžence, svaté obrázky, grafické listy- veduty se sakrální tematikou, upomínky na křest, první svaté přijímání a biřmování, kříže, kropenky a mnoho dalšího. Výběr z nich je představován právě na této výstavě. Kurátor: Klaus Mohr, M. A., Sudetoněmecký institut Mnichov

Doprovodný program k výstavě

• pondělí 26. listopadu 2012 v 18 hodin – „Měli jsme překrásné dětství". Vzpomínky německých spoluobčanů na dětství v meziválečném Brně. Jana Nosková, Etnologický ústav Akademie věd České republiky v.v.i. (Palác šlechtičen, Kobližná 1, Brno)

• čtvrtek 6. prosince 2012 v 17 hodin – Vánoční zpívání. Německý pěvecký sbor. (Palác šlechtičen, Kobližná 1, Brno)

www.magni.cz/ red. zkráceno

Rozhovory Českobratrské církve evangelické s vedením Reformované křesťanské církve na Slovensku

Ve dnech 22. a 23. října 2012 se setkalo v Praze vedení Reformované křesťanské církve na Slovensku (RKCS) se synodní radou Českobratrské církve evangelické a dalšími církevními pracovníky. Delegaci ze Slovenska vedl biskup synodální rady László Fazekas, dalšími byli ostatní členové šestičlenné synodální rady a dva synodální rádcové. Rozhovory se dotýkaly převážně složité situace v této evangelické reformované církvi, jejíž synod před dvěma lety odhlasoval, že RKCS se stane součástí Maďarské reformované církve. Maďaři žijící na Slovensku tvoří národnostní menšinu, ale slovenští věřící tvoří menšinu v této převážně maďarsky hovořící reformované církvi. Sedm seniorátů RKCS je maďarsky hovořících, pouze dva slovensky.

Konsenzus se hledá v mnohých oblastech církevního života. Jednou pozorovanou tendencí je pokračující asimilace Maďarů do slovenské společnosti a čím dál rozšířenější znalost slovenštiny u maďarského obyvatelstva, druhou tendencí je prosazování maďarské identity, která doprovází pocit národnostní menšiny. Existují různé modely bohoslužeb v oblastech s převahou Maďarů, ve smíšených oblastech i tam, kde většinu sboru tvoří Slováci. Spory a třecí plochy se vyskytují, i když zpravidla v praktických otázkách, nikoli věroučných. (Jako příklad bylo uvedeno vyvěšení maďarské vlajky na kazatelně, které slovenští věřící nechtějí akceptovat.)

Při konzultacích nastínili členové synodní rady ČCE, jaké jsou zkušenosti se zahraničními evangelickými sbory na Ukrajině, v Polsku, Rumunsku, Srbsku a Chorvatsku. Historicky je ale situace těchto sborů jiná v tom, že Češi do cizích zemí přišli, zatímco Maďaři na nynějším území Slovenska žijí od nepaměti, ocitli se v sousedním státě politickou vůlí, změnou vytyčení státních hranic.

„Slovenští členové delegace přiznali, že prožívají frustraci z toho, že bývají přehlasováni maďarskou většinou, pokud se hlasuje například na synodu o citlivých národnostních a jazykových otázkách. Na druhou stranu potvrdili, že ve všech ostatních oblastech dochází ke korektním jednáním a řešením problémů jak ve vedení církve, tak na úrovni seniorátů a sborů. Podobně jako na celospolečenské úrovni, kde se nacionalisticky profilované strany nedostaly v posledních volbách do parlamentu, i v reformované církvi sice národní cítění hraje stále důležitou roli, ale nevraživost klesá," popisuje obsah rozhovorů Daniela Ženatá, šéfredaktorka časopisu Český bratr, která se rozhovorů účastnila.

„Synodní senior Joel Ruml zdůraznil naše společné kořeny i dlouholetou přátelskou provázanost díky tomu, že maďarští studenti z reformované církve na Slovensku chodili až do revoluce studovat bohosloví na pražskou teologickou fakultu. Dodnes ovládají perfektně češtinu a mnohá přátelství ze studentských let přetrvávají. Vyslovil také naději, že díky působení Ducha svatého má mnohem větší váhu a moc to, co křesťany spojuje, než to, co je může dočasně rozdělovat," dodává D. Ženatá.

e-cirkev.cz

Pozvání do Kutné Hory

Zveme Vás na koncert pěveckých sborů do krásného prostředí historické Kutné Hory. Již 18. ročník festivalu Adventní setkání pěveckých sborů se bude konat v sobotu 24. listopadu od 16 hodin v kostele sv. Jakuba. Vystoupí sbor Cantica, který řídí RNDr. Štěpán Kafka, a Učitelský pěvecký smíšený sbor Tyl Kutná Hora se sbormistrem Mgr. Zdeňkem Lickem. Pořadatelský pěvecký sbor Effatha - Celorepublikový sbor Církve bratrské - řídí ing. Bohumír Toušek. Skladby pro varhany přednese kutnohorský varhaník MgA. Michal Hanuš. Vstupné dobrovolné.

Proti Dušičkám i dnes?

Čeští protestanti se více než 2 století vyznačují štítivým odstupem od Památky všech věrných zesnulých, zvláště od „dušičkových" pobožností a od svícení na hrobech. V minulosti nebylo divu, neboť pozadím většiny projevů tohoto svátku bylo učení o očistci, kde údajně trpí duše nedokonale poslušných křesťanů. A mše a modlitby měly údajně jejich utrpení zkracovat a pomáhat jim dosáhnout pokoje. I rozsvěcení svíček na hrobech bylo formou modlitby či oběti za duše zesnulých. Toto učení je třeba odmítnout. Pro existenci očistce se může argumentovat jen jediným biblickým místem, líčícím, že *Kristus po svém vzkříšení přišel vyhlásit zvěst duchům ve vězení, kteří neposlechli ve dnech Noemových* (1 Pt 3,19-20a). Ale ničím se nedá podepřít vývod, že se po této Kristově osvoboditelské návštěvě toto vězení znovu plní, a dokonce dušemi zesnulých křesťanů! Z pozorného čtení toho místa je zřejmý opak: že Kristus i v podsvětí vyhlásil radostnou zvěst, že dokonal spásu svou obětí a z milosti nabídl na té spáse podíl i těm, kdo byli kdysi hluší k Noemovu kázání. Proto byli a jsou v právu všichni, kdo se proti zavádění představy očistce do zbožnosti pobouřeně ohradili: „Tohle ne! My věříme v Boha, který je Láska! My máme jistotu spasení! Každý, kdo se vírou upnul ke Kristově oběti a přijal jeho milost, je zachráněn, má věčný život, a to včetně našich zesnulých, o jejichž chybách dobře víme."

V době, kdy 9 z 10 Čechů a Moravanů absolvovalo výuku římskokatolického náboženství, snad o tomto dogmatickém pozadí dušičkových zvyků něco věděli, i když lidová zbožnost jde vždy svými cestami a vyrábí si svá zdůvodnění, která s oficiálními nemají moc společného. Ale dnes? Většina našich spoluobčanů nezná pořádně ani obsah hlavních křesťanských svátků. V každé rodině sice někdo nakoupí výzdobu a jede na hroby, ale o posmrtném blahu zesnulých blízkých se nepřemýšlí. Běžný Čech buď vůbec nevěří, že po smrti něco je, nebo třeba fandí čemusi, co vzdáleně připomíná učení o reinkarnaci. Návštěvníci městských hřbitovů naštvaně tipují, zda jim výzdobu ukradnou zloději nebo zničí mráz. Pak se uklidní a chvíli vzpomínají. Možná si v té chvíli připustí i vlastní pomíjivost. A stále přibývá lidí, kteří hřbitovy a kolumbária zásadně nenavštěvují, protože je to deprimuje. Myslím, že v této duchovní bídě české společnosti není bojkot Památky zesnulých to pravé, co bychom měli my evangeličtí křesťané dělat. On nás totiž dostává do té nejhorší možné společnosti, do společnosti dnešních bezduchých konzumentů, kteří chtějí nemoc, stáří, pomíjivost a smrt vytěsnit někam daleko a žít v iluzi, že se jich netýká. Lepší by bylo jít na hřbitov a slavit, ale vnést do toho velikonoční radost, že smrt není to poslední, že je přemožena. Hroby vkusně a prostě upravit a vykonat nad nimi krátkou pobožnost. Kde je evangelický hřbitov, může být společná pro celý sbor. Tak to dělají např. v Ochranově, jenže ne na Dušičky, ale na Velikonoční pondělí. Jdou na hřbitov, kde jsou všechny náhrobky stejné, neboť před Bohem jsme si všichni rovni, v životě i ve smrti. A radují se tam i s tou částí sboru, která se již odebrala ke Spasiteli.

Na obecním hřbitově mohou bez povolení konat pobožnost jen jednotliví nájemci u svých hrobů. Ty pak nikdo nesmí obvinit z výtržnosti, ani jim bránit. Doporučuji přečíst z Písma třeba J 11,25 nebo 1 Te 4,13-18. Poděkovat Bohu za život zesnulých blízkých a za naději vzkříšení k novému životu. Uzavřít písní, třeba Přemohl Ježíš smrti noc (EZ 350) nebo Už svitlo jitro nedělní (DEZ 665). Tato píseň končí slovy: *Ó, živý Pane Ježíši, i my ti děkujem, že mocí tvou smí hrob nás všech mít kámen odvalen!* Třeba to kromě nás osloví i další dušičkové návštěvníky.

Dagmar Ondříčková

Co s metaforou?

Tedy základní věc, od které se odvíjejí další skutečnosti zvěsti, je, zda vzkříšení Ježíše Krista je skutečnost nejskutečnější, nebo zda se jedná o jakousi metaforu, kolektivní sdělení, že dílo Ježíše Krista nepokračuje ve vzkříšeném těle, ale jen ve zvěsti, nadšeném prožívání naděje o budoucích věcech. Až do dnešního dne Židé na celém světě chtějí dokázat, že vzkříšení Ježíše Krista je blud, který si uchovávali učedníci po jeho smrti. Vynakládají veliké peníze na archeologické výzkumy, které by měly dokázat, že pozemské tělo bylo pohřbeno buď v masovém hrobě nebo někde jinde. Jednalo se tedy o nepravého Mesiáše, který nedorostl velikosti pravého Mesiáše, který teprve přijde. Co vytýkají Ježíšovi, je to, že nepřišel z nebe, ale narodil se z ženy. Dále pak neuskutečnil jednu velice důležitou věc, neshromáždil všechny rozptýlené Izraelce na jedno místo. Nepostavil v Jeruzalémě tzv. třetí chrám, neučinil Jeruzalém hlavním městem světové říše Izraele.

Staly se tedy mimořádné události ve skutečnosti nebo je to jen zbožné přání věřících či jde jen o jakousi metaforu, kolektivní sdělení? Metafora je přenesení významu určitého pojmu na jiný pojem, kterým se vše objasní nebo zpřístupní. Tedy staly se mimořádné zázraky, činy Ježíše ve skutečnosti, nebo je to jen zbožná představa věřících? Chceme tvrdit, že všechny zázraky popisované v Písmu nejsou metaforickým vyjádřením, ale skutečností nevyvratitelnou.

To, co nemohli učedníci sdělit ostatním, je jeho způsob modlitby. Úplná soustředěná koncentrace, která udivovala moudré učitele Zákona. Velice brzy zrána odešel na pusté místo, aby se tam modlil, což znamená zavřít za sebou dveře a modlit se ve skrytosti. Ve svém věku 12 let čekal odpovědi na své otázky a sám je kladl. Předpokládáme, že se týkaly mesiášského poslání. Při křtu v Jordánu si ověřil, že jde správným směrem po správné cestě. V mesiášských pokušeních přesně rozezná, co jsou pravé a co nepravé mesiášské nároky.

V jasnozřivé vizi sděluje co dělal Natanael, než k němu přišel Filip. Na hoře Tábor se připravuje na vlastní exodus a rozmlouvá s Mojžíšem a Eliášem, kteří již přešli na druhou stranu. V modlitbě proměňuje pozemské tělo, takže září, v modlitebním soustředění může kráčet po vodě, což není metafora, ale skutečnost jako u dnešních jogínů, kteří po dlouholetém cvičení zvládnou totéž. Materializace duchovní skutečnosti je možná, jak dokazuje i zasvěcenec již zemřelý Sai Bába, tak proč by to neměl dokázat Syn Boží a Syn člověka! Materializace ducha a spiritualizace hmoty je možná. Hmota je vibrace v různých frekvencích, hustotách, tvarech a podobách. Mystikové mluví o zhušťování hmoty jako ubírání energie, hmota houstne, těžkne. Naopak přidávání energie znamená, že hmota taje, vypařuje se a zduchovňuje se. V tom smyslu pochopíme historičnost pozemského Ježíše s vesmírnou mystikou kosmického Krista. To ukazuje skutečnost, že vzkříšené tělo mohlo nejen stolovat s učedníky, ale mohlo na druhé straně projít dveřmi se závorou. Zhmotnění a zduchovnění jsou dva póly té zvláštní duchovní síly, která to zvládá. Je to fundamentalismus, pozitivní víra v zázraky a nadpřirozené divy, nebo jsou to jasné a cílevědomé důkazy duchovní moci a síly Ježíše Krista? Poslední výsledky parapsychologie mluví o skutečnosti, že se naše pozemské tělo promění v prach, ale komplex pamětí, vědomí osobnosti a duše, může přejít na druhý břeh, kde je všechno nové. Je dvojí možnost: Porozumět Ježíši Kristu v jeho jedinečné síle a moci, nebo se spokojit s tím, že jde o lidské zbožné představy, tzv. metafory. Ježíšova cesta jsou přítomné zázraky zde a nyní v naší časoprostorové přítomnosti. A není třeba se jedině vázat na megazázrak druhého příchodu Ježíše Krista, který by naplnil i eschatologické představy židovstva. Člověk je nezaměnitelná identita, duch jakožto paměť, duch jakožto intelekt, vzorec kmitání nevyhasne ani při smrti, po odumření těla tato identita žije dál. A jak říkají fyzikové, v nikdy nekončící spleti rytmických vztahů, které vytvářejí smysluplné univerzum. Kristova cesta, pravda i život je jedinou orientací v této veliké spleti.

Jiří Melmuk

Srdečně zveme členy, zástupce místních sdružení, ale i přátele, hosty a všechny zájemce na:

SHROMÁŽDĚNÍ KOSTNICKÉ JEDNOTY,

které se bude konat v sobotu 10.11. 2012 od 13.30 h v klubu Maják, Ječná 19, Praha 2

Na programu

Biblický úvod: Mgr. Ivana Procházková, farářka ECM

Michal Flegl: S kalichem z krize (předpoklady husitství a východiska ze středověké krize). Přednáška s příspěvkem k projektu 1415 - Mistr Jan Hus – 2015, jeho předchůdci, souputníci a následovníci.

Po přestávce se bude konat 67. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., který je tentokrát volební. Členové sdružení jsou zváni i k tomu, aby včas posílali návrhy k projednávání a návrhy k sestavení volební kandidátky.

Co znamená „luterský“? (II. část)

Pokračování z minulého čísla

Na první pohled patrný rozdíl mezi luterstvím a jinými protestantskými vyznáními spočívá v interiérech kostelů a svátostných prostorech. V luterských kostelech zůstal oltář, který zosobňuje Krista. V Malém katechismu je slavnost eucharistie nazývána svátostí oltářní. Svátost byla a v římském katolictví je dosud uchovávána v ciboriu - malé skříňce v oltářním prostoru. Pro římské katolíky je „proměněná“ hostie přítomným Kristem. Luther byl augustiniánský mnich a kněz (na rozdíl od teoretického Kalvína, jemuž talár „slušel“ lépe) a ponechal části římskokatolického pojetí. Kde není oltář, bývá kříž. Ten ve svém významu vyjadřuje sv. Trojici, není pojímán „magicky“, kříž je nejjednodušším trojičním vyjádřením celého díla Boží spásy. Uvědoměle reformované křesťany bude oltář i kříž iritovat a luteráni z jejich strany budou obviňováni z modloslužby. Oltář ve významu Krista ale má podstatné místo v luterské bohoslužbě. Jsou na něm svíce, mohou se lišit v počtu. Smysluplné jsou dvě oltářní svíce, které D. Bonhoeffer vykládá jako dvojí přirozenost Kristovu – Kristus pravý Bůh a pravý člověk. To je starokřesťanská symbolika spojená se symbolem Boha jako našeho světla. Kromě těchto dvou svícnů je vedle oltáře ještě jeden, a to větší svícen – paškál, který je každoročně o Velikonocích obnovován a vyjadřuje jediného Krista jako světlo světa. (Paškál je zcela běžný v holandských reformovaných církvích.) Předsedající luterské zpívané bohoslužby pronáší své modlitby (kolekty) do oltáře, kdy už při „předzpěvu“ v úvodu bohoslužby stojí čelem k němu, zády ke shromážděným. To je opět stará symbolika dodnes běžná v pravoslavných církvích, která má zdůraznit, že ten, který vede křesťanské shromáždění, není farář, nýbrž Kristus „zpodobený“ oltářem – Kristus, který svou církev „předchází“. Takto vedená luterská liturgie v praxi ČCE čelem k oltáři a zády k lidu ovšem dosud není poznamenaná II. vatikánským koncilem, kdy římskokatoličtí kněží po usnesení tohoto koncilu mají stát při mších čelem k lidu po celou dobu bohoslužby, kdy je již jiné pojetí „Krista uprostřed nás“, nikoliv v oltáři v apsidě (půlkruhovém výklenku v čelní části uvnitř kostela, chrámové lodi).

Zpěv bývá nejsilnější stránkou evangelických bohoslužeb obecně. Zpívaná luterská liturgie J. Třanovského to ještě více umocňuje, je „zpěvná“ z wittenberských nápěvů vyšlých z gregoriánského chorálu. Na rozdíl od reformovaných a poučujících bohoslužeb luterská liturgie oslavuje vzkříšeného Krista. Předobraz zpívané liturgie (a liturgie obecně) máme v andělském chvalozpěvu v Iz 6,3, kdy liturgie vyjadřuje samu podstatu teologie, našeho lidského úsilí, která není salónním a nezávazným mluvením o někom, kdo není zrovna přítomen, ale je modlitbou, rozhovorem s Bohem, který je nad námi (nebo uprostřed nás, ale také v nás, nakolik jsme naplněni Duchem sv. a živi už nejsme my, ale živý je v nás Kristus (Ga 2,20)). Pán Bůh je přítomen, chvalozpěv je aktivní a responzoriální - shromáždění církve se aktivně zapojuje v odpovědích (antifonách) k předsedajícímu bohoslužeb. Tak kazatel ztrácí dominantní místo ve shromáždění a opravdu dochází ke společné službě, oslavě Boha. Do luterské liturgie, jakkoliv je blízká římskokatolickému způsobu, pronikla reformační teologie více než do bohoslužeb anglikánské církve. O luterských bohoslužbách lze říci, že jakoby tam „je přítomen“ i Lutherův duch. Anglikáni ve svých částech „high church“ jsou mezi protestantskými útvary římskému katolictví nejblíž zejména ve stálých bohoslužebných řádech. Luterské církve se mohou lišit ve stavbě bohoslužeb (v liturgickém rámci). I atmosféra může být jiná. Cizí účastníci bohoslužeb např. ve slovenském luterství mohou mít poněkud zvláštní pocit ponurosti. To je dáno „velkopáteční“ zbožností slovenských luteránů, která je oblastní záležitostí. U slezských luteránů můžeme sledovat pietisticko-letniční ovzduší.

Pro každou neděli jsou z lekcionáře vybrány texty Písma, které odpovídají zvěsti evangelia k danému období. Podobně jako liturgie vyjadřují jednotu s církevním časem, jinými sbory, farnostmi a církvemi, kazatel podléhá autoritě Písma sv. už ve výběru čtení (lekcí) a evangelia pro základ kázání, ne vlastnímu výběru a vnějším aktuálním podnětům. Nebývá to ale zcela platným pravidlem. Každému období v církevním roce přísluší některá z liturgických barev, zřetelná na oltáři, kazatelně, ambónu (kazatelskému pultíku), případně stolu Páně a štóle ordinovaného liturga.

Luterský způsob víry je radostný a oslavný. Osvobození člověka přichází se zvěstí evangelia o Boží milosti, kterou reformátor Dr. Martin Luther opět nalezl v Ježíši Kristu. Zjevení Boží lásky přichází výlučně z Boží strany. Událost Krista v jeho vtělení, životě, smrti, vzkříšení i nanebevstoupení je smyslem a obsahem reformační teologie i bohoslužebné praxe. Nutno říci, že křesťanství nezačalo v reformaci, ale v tomto období bylo obnovováno. Nikdy již není možné se vrátit do apoštolských dob. Navazujeme na to, co křesťanská církev ve všech odnožích přinesla dobrého i co udělala špatně. Husovy snahy, aby v církvi „vládlo pouhé Písmo“, reformátor Luther uplatnil v praxi. V tzv. Lutherově mši už nejde o opakování Ježíšovy oběti, jak nacházíme v římském katolictví před tzv. „modlitbou nad dary“, ale golgotskou obětí v minulosti je za hřích světa zaplaceno jednou provždy. Ustálená liturgie v pevných formách vytváří domácí prostředí (M. Heryán).

Otto Miklík

Dokončení příště

Detail mariánského sloupu

Ještě k případnému znovupostavení původního mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze

Přemýšlím o diskusi o znovuumístění mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Pravda, jsem evangelík, ale upřímně mohu prohlásit, že mi socha Panny Marie vůbec nevadí. Ba naopak! Ale ten zmíněný sloup je účelovým sousoším a představuje daleko víc než samotnou Pannu Marii. Nebudu psát o povšechně uváděných důvodech proti jeho umístění. Nedovedu však pochopit, že kritici dosud jednoznačně neuvedli protikřesťanský dopad umístění tohoto sloupu na tak citlivém místě. Nevím, zda se vlastně seznámili s celým pomníkem. Na úpatí dříku pro sochu Panny Marie jsou umístěny postavy Božích poslů, andělů. A to v nehorázném, hrůzně pozdně středověkém vyobrazení, jak kříži propichují a mečem ohrožují démonizované lidské postavy, nebo chcete-li, ďábly v lidské podobě. Je to veskrze nekřesťanské, temně středověké a doslova pohanské vyobrazení křesťanské víry člověka v Boží vůli, která nás na tomto světě, ať chceme či ne, provází. Teologie dnes, zvlášť v druhé půli minulého století, se s tímto zákeřným pojetím křesťanství již vyrovnala; bohoslovci dokázali přeformulovat do té doby do myslí člověka zadřenou středověkou představu pekla a nebe.

Rozhodně nejsem zastáncem násilného kácení soch či nějakého obrazoborectví, ale uvědomuji si, že tak jako Jan Hus a Petr Chelčický předešli evropskou reformaci bezmála o století, tak i ten akt na Staroměstském náměstí po vzniku republiky měl podstatně významnější smysl, než mu jeho kritici přičítají. Zřejmě naprosto bezděčně, ale o to spíše v duchu doby, která ještě pamatovala, kdy česká reformace byla krutě zadupávána, došlo zde, naprosto spontánně i k přeformulování praxe křesťanské víry. V křesťanské praxi - mimo jiné už u Chelčického - přestalo platit násilí! A zde, na soše Panny Marie, matky veškerého dobra by měli strašit a lidi dobré vůle hrůzně odpuzovat andělé, jak Kristovým křížem vraždí doslova lidské bytosti! A nad hlavami jim máchají meči. O úloze Panny Marie na sloupu nemluvě. Dupe po sani představující jinověrce. Zde mi nejde o ty jinověrce, ale o ten hrůzný úkol, Panně Marii stanovený tímto účelovým dílem na objednávku.

Budiž, nějaký nadšenec má svou vůli sochu obnovit, ale od toho tu je Rada města, která má objektivně rozhodnout, jak s ní naložit. Dovoluji si vyslovit přesvědčení, že umístění té sochy na Staroměstském náměstí by znamenalo uvrhnout české křesťanství do bludů středověku, kdy jinověrci, na sousoší zobrazení jako čerti, ďábli či saně, byli tehdejší církví jako zlo inkvizičně likvidováni. Dnes si však již uvědomujeme, že zlem společnosti jsou špatné sociální a mravní vztahy či chorobná závislost člověka na zkaženosti a zlu tohoto světa. A mimořádně významné je, že společnost, i naše, se snaží obětem tohoto zla pomoci, vyléčit je z jejich upadnutí či závislosti, ale rozhodně ne je zabíjet! Zvláště ne zabíjet člověka pro jiné přesvědčení!

To sousoší je sochou nenávisti a v očích české veřejnosti by znamenalo další hřeb do rakve českého křesťanství - a podle dostupné fotografické dokumentace i umělecky ohyzdné, i přes mimořádně kvalitní a líbivou řemeslnou práci, s níž bylo zhotoveno; podle teorie estetiky, jak ji Immanuel Kant vyjádřil ve své Kritice soudnosti, se vlastně jedná o karikaturu.

Vím, že Magistrát Prahy připravuje kolokvium na toto téma; zástupcům církví, které tam zřejmě vyšlou své delegáty, proto předkládám tyto poznámky, aby i je uvedli v rozhovoru o umístění repliky původního mariánského sloupu na Staroměstské náměstí.

Marek E. Světlík

Jak to doopravdy bylo?

Co se přesně stalo – bývá naše otázka, když slyšíme neobyčejný příběh, ať šťastný či nešťastný. Ptáme se tak když se zprávy o něm liší nebo nejsou úplné a očití svědkové nejsou. Naše zvědavost je pochopitelná a čím víc se nás příběh týká, tím je i oprávněnější. Avšak jinak tomu bývá v případě literárních příběhů. Tam bývá na nás samých, abychom si příběh dotvořili do konce a nějak vztáhli na sebe. A ještě mnohem důsledněji to platí v případě biblických příběhů, zvláště starozákonních. Naše zvědavost, jak to doopravdy bylo, je sice také možná, avšak oprávněná není. Vždyť bibličtí autoři nezaznamenávali své příběhy jako reportáž. Všechna starověká literární písemnost – ostatně jak byla vzácná! – jde do hloubky smyslu bytí člověka na zemi a tehdejší vzácní zapisovatelé se neuměli vyjadřovat jinak než v bájích. Ani slovo Boží v Písmu se jim nevyhýbá, ono spočívá totiž obyčejně v tom, co je odlišné od pohanských poselství. A když křesťanští teologové opatrně a s úctou odhalují nenapodobitelnou jedinečnost biblického poselství, nacházejí jeho jádro v Boží velikosti, která se nevyčerpává v historických událostech. Na neštěstí těm, kdo pátrají po tom nezjistitelném jak to doopravdy bylo, to může připadat, že oni pomíjením historických fakt otřásají biblickou pravdou. Jaké to nedorozumění!

Ostatně ta nedorozumění se netýkají jen výkladu Bible. Současný izraelský autor Amos Oz ve své knize Příběh o lásce a tmě píše mimo jiné, jak jej zklamávají novináři a vůbec čtenáři, když se nad jeho knihami táží, jak to či ono přesně bylo. Píše: „Všechny příběhy, které jsem napsal, jsou autentické a žádný není zpověď. Špatný čtenář chce vždycky vědět od samého začátku, co se doopravdy stalo. Jaký příběh se skrývá za příběhem, o nějž jde, kdo je proti komu a kdo vyzrál na koho. Chtějí klepy. Touží nahlížet klíčovou dírkou. Chtějí vědět, co se mi doopravdy stalo, a ne to, co jsem pak o tom napsal ve svých knížkách. – Ten, kdo hledá jádro příběhu mezi knihou a autorem, se mýlí. Pátrat není třeba v prostoru mezi autorem a tím, co napsal, ale mezi textem a čtenářem.“

Blahoslav Hájek

Priority

Každá společnost má své priority. Většinou se týkají základních mezilidských vztahů: Nebudeš vraždit, nebudeš krást, budeš věrný tomu, komu jsi věrnost slíbil, nebudeš lhát, nebudeš závidět, budeš mít v úctě své rodiče… Takové jsou priority společnosti stavějící na základě židovsko – křesťanském. Ačkoli jsme v našem národě podle posledního sčítání lidu už většinou bezvěrci, přesto tyto způsoby oceňujeme. Ne třeba tak, že bychom se podle nich sami řídili, určitě se nám však líbí, když se jimi řídí lidé kolem nás. Škoda, že těch, kteří tak činí, rychle ubývá. Společnost v důsledku toho hrubne a my ji začínáme vnímat jako sobě nepřátelskou. Někdo se brání tím, že se z ní stahuje a uzavírá do sebe. Jiný řeší své trauma tak, že přebírá její způsoby. Ani jedno ani druhé není dobré řešení. Chceme-li žít v prostředí, které je k člověku přátelské, nemůžeme ty osvědčené židovsko – křesťanské priority pouze konzumovat. Musíme je i aktivně rozvíjet. Naší nadějí jsou lidé, kteří tak činí, i když ti kolem nich vycházejí z právě opačných předpokladů.

Emanuel Vejnar

Plný chrám vděčnosti

V sobotu 27. října 2012 se ve 13 h naplněný chrám ČCE U Salvátora v Praze 1 loučil se sestrou Irenou Škeříkovou, která jako farářka Českobratrské církve evangelické sloužila ve Škvorci, v Praze 10 - Uhříněvsi a naposledy v Praze 4 - Nuslích. Kromě toho působila i jako spirituálka Evangelické akademie – VOŠ sociální práce a SOŠ. A také Bratrské školy – církevní základní školy.

Opustila tuto časnost ve věku 54 let po dlouhotrvající vážné nemoci, se kterou statečně zápasila a která se po nadějném období ústupu vrátila a projevila v plné síle.

Sestra Irena si sama v předstihu připravila pořad rozloučení, a tak vše mohlo zaznívat tak, jak to sama cítila: chválou Hospodinu a vděčností, což přehlušuje i naše otázky a nechápání.

Životopisná data zesnulé připomněl synodní senior Joel Ruml, rozloučení vedl a kázáním posloužil Tomáš Trusina, který v něm vycházel z Žalmu 139. Ten byl připomenut v reprodukovaném podání skupiny OBOROH. Chvála a naděje stoupaly nejen ze společného zpěvu, ať doprovázeném varhanami či skupinou EJHLE (nebo i v mohutném závěrečném zpěvu přítomných bez doprovodu, kdy působivě zněla stará bratrská píseň Radujme se vždy společně), do tohoto rámce zapadly (možná trošku překvapivě) i Pink Floydi a triumfující G. F. Händel. A dojímavě působilo i vystoupení studentské skupiny školy, kde ses. I. Škeříková působila a kde jeden ze sólových partů zazpívala její dcera Abigail.

A zcela charakteristické bylo, že podle jejího přání byla sbírka po tomto shromáždění určena na Fond léčby dětských onkologických pacientů.

Jak bylo zdůrazněno, sestra farářka mnohé pro tuto příležitost připravila sama. Jen neznala přesně, v kterém dni se toto rozloučení bude konat. A jistě ani netušila, jak mnoho lidí se s ní přijde rozloučit – těch,

kteří se s ní znali z jejich dětských let na Vsetíně, přátel z mládežnického období, z časů theologických studií, kolegů z církevní služby, z ekumenických a hudebních kruhů, studentů a jejich rodinných příslušníků... Ti všichni jistě pociťovali zármutek nad odchodem této výrazné osobnosti, ale nad smutkem převládla vděčnost za její život a svědectví. A chvála Hospodinu, který je se svým lidem v každé situaci.

Bohumil Kejř

foto: Josef Chalupník 2/2012

145 let gymnázia v Brně

V sobotu 6. října 2012 vzpomínalo gymnázium na Tř. kpt. Jaroše v Brně 145. výročí svého založení. Tento ústav, původně klasické gymnázium, hrál nejen významnou roli v kulturním životě Moravy, ale také v životě naší církve. Výuka latiny a řečtiny byla dobrým předpokladem pro budoucí studenty teologie. Z učitelů na naší bohoslovecké fakultě na něm maturovali: prof. František Žilka, prof. František M. Dobiáš, prof. Petr Pokorný, prof. Martin Prudký a doc. Jiří Mrázek. Z farářů (pokud jsem dohledal): František Prudký, Vincenc Vašíř, Vladimír Pokorný, Timoteus Pokorný, Lubomír Balcar, Viktor Hájek, Jan Pokorný, Václav Procházka, Jan Šimek. Až do septimy na něm studovali podle zvláštního tehdy nařízení budoucí teologové: Jiří a Lubomír Kabíčkovi a Jana Juránková-Opočenská. Naposledy Ester Doulová-Čašková. Na ústavě působili jako profesoři četní vynikající evangeličtí pedagogové.

V rámci oslav jsem byl pozván promluvit při bohoslužbě v katolickém kostele sv. Tomáše. Svůj proslov si dovoluji přiložit.

Když myslím na události svého života spjaté s tehdejším klasickým gymnáziem, vytane mi na mysli má maturita v roce 1938. Prožili jsme právě květnovou mobilizaci. Dobře vyzbrojené vojsko nastoupilo ukázněně na hranice, převládala odvaha k obraně proti nacistické hrozbě. Byla to snad poslední ukázka odhodlání většiny národa k boji proti zlu, mravního vzepětí a statečnosti mužů i žen.

Dnes se ocitáme v jiné mezní situaci. Nehrozí zkáza zvnějška, ale zvnitřku. Zmizelo vědomí posledních měřítek nad námi a odpovědnosti nejen před lidmi, ale také i před Pánem Bohem. Demokratická debata se mění v okřikování a urážky, odvaha ve zbabělé pohodlí, hospodaření v podvody, poctivá žurnalistika v bulvár, věrnost ve zradu. Zkrátka máme takový tísnivý pocit, že se začínáme propadat do ne – smyslu.

A teď, co k tomu my, absolventi tak slovutného ústavu, jeho učitelé a žáci, a když jsme zde v kostele, my vzdělaní křesťané? Přidat se k naříkání a nadávání? Sedět v papučích před televizorem? Přestat být soudnými a statečnými lidmi?

Chceme si především uvědomit, že jako křesťané máme tu velkou výhodu, že jsme naprosto svobodni. Pán Ježíš nás ujišťuje: „Když vás Syn vysvobodí, budete skutečně svobodni.“ (Jan 8) Domysleme si jen, co to znamená! Vzdělaný křesťan je nejsvobodnější občan České republiky. Není ubožákem vlečeným obecným míněním. Není absolutně svázán směrnicemi své strany, ale v závažných rozhodnutích se řídí jen svým svědomím. Není otrokem honby za penězi nebo za mocí, ani pověstné české závisti.

Za druhé se jako křesťané smíme probrat ke statečnosti, a to i občanské statečnosti. Je sice pravda, že v každé době není nic tak nebezpečného jako hlasitě říct, jak se věci vlastně mají. To vždycky vyžaduje určité riziko. Ale křesťané v prvních dobách, pro ně daleko nebezpečnějších, mluvili veřejně se svobodnou otevřeností, „parésia“, jak by nám přeložil p. profesor Koukl, který nás učil latině a řečtině.

A to třetí, buďme ochotni k službě a pomoci blízkým i dalekým. Máme se až příliš dobře ve srovnání s miliony trpících ve světě, jejichž bídu si nedovedeme ani představit. Nejsme vyhladovělým národem, tím víc jsme povinni pomáhat těm mezi námi i v dalekých zemích, kteří potřebují jídlo, praktickou pomoc, porozumění a lásku. Jsme vděčni za to, že se objevují mezi námi ostrůvky lidí alternativního způsobu života, kteří se snaží zmírnit jakoukoli bídu. Podívejme se, kolik lidí dovede s láskou a trpělivostí pečovat o postižené a nemocné doma i v ústavech! Kolikrát ani nevíme, kolik mladých lidí se hlásí k dobrovolné pomoci v zařízeních Charity nebo Diakonie. To je vklad do lidštější budoucnosti. Modleme se za ně!

Zkrátka, my křesťanští vzdělanci si smíme uvědomit, že vzdělanost nespočívá jen na množství informací, ani na rozvinuté technice, ale především na vstřícném společenském styku, na tom, jak se k sobě chováme, a pro nás křesťany na dnešnímu člověku srozumitelném zvěstování evangelia, které ovšem musí být podloženo pravdivým a láskyplným životem.

A tak, milí žáci, absolventi a profesoři, postupujme i v dnešní době statečně kupředu, vědouce, že na čele kráčí náš Pán Ježíš Kristus a razí nám přes všechny překážky cestu do otevřené budoucnosti. Na pochodu rozdávejme nakažlivé duchovní a mravní zdraví, porozumivou lásku a dobrou naději. A buďme přitom pokorní a skromní.

Jan Pokorný

Aleš Palán: Zápisky o válce česko-slovenské

Blíží se dvacáté výročí rozdělení Česko-Slovenska. K věci se budou vyjadřovat politologové, sociologové, politici, pamětníci... Autor vstupuje do společenské diskuse knihou, kterou lze řadit mezi kontrafaktuální historie, tedy: Co by se stalo, kdyby… Palán se ohlíží za dobou před dvaceti lety a zkoumá, jak se stalo, že tehdy „byla“ válka.

Namísto obvyklé formy reportáže či vyprávění příběhu ve třetí osobě dociluje silnějšího účinku skládáním tematických výstřižků z novin chronologicky za sebe. Jedná se tak v podstatě o klasickou výstřižkovou službu – s tím rozdílem, že mediální výstupy zde jsou kompletně smyšleny, stejně jako situace, kterou dané mediální postupy vyvolají.

Kniha ukazuje moc médií, způsob, jakým proměňují realitu i svázanost politiky s nimi. Komentáře a zprávy se dnes v médiích slévají v jeden celek, emoční náboj je upřednostňován nad zpravodajskou informací. Média tvoří realitu a tato knihu to v detailu ukazuje.

Kvartový formát 20 x 20 cm, 192 stran, první vydání.

Cena v Kalichu do 1. 11. 2012 175 Kč (obvyklá cena v prodejnách 250 Kč).

Petr Pithart o knize napsal: „Samé srandičky, pak sranda a pak to pomalu a nenápadně (a o to asi jde) přechází v horor. Tak to bývá. Až člověka nakonec mrazí – jak jsme byli daleko? To už se nikdo nikdy nedozví.... Chválím to velmi. Autorovi děkuji a blahopřeji.“

Inzerce

FS ČCE v Chrudimi nabízí k pronájmu byt 2+1 ve 2. patře domu čp. 303 na Pardubické ulici. Bližší informace na tel.č. 469 622 110.

č. 10

Noemi - seznamka pro křesťany
Služba pro křesťany, kteří hledají svého životního partnera.
Bližší informace a přihlášky:
www.noemka.com,
info@noemka.com
+420 777222877
Noemi,
Na Mušce 1124, 534 01 Holice

č. 12

Diakonie ČCE – středisko BETLÉM vyhlašuje výběrové řízení na místo vedoucího Domova Betlém v Kloboukách u Brna (Jihomoravský kraj, okr. Břeclav).

Domov Betlém tvoří nejstarší organizační součást střediska a je zařízením alternativního typu, které vedle úsilí o profesionalitu a kvalitu poskytovaných služeb klade důraz na křesťanské hodnoty a rodinnou atmosféru. Sociální služby poskytované Domovem Betlém jsou určeny převážně lidem s těžkým tělesným postižením.

Předpokládané datum nástupu do funkce: od 1. března 2013 (příp. od 1. dubna 2013).

Veškeré další informace o tomto výběrovém řízení a předpokladech, které musí uchazeč o tuto funkci splňovat, najdete na internetových stránkách:
http://www.betlem.org

Termín pro zaslání (podání) přihlášek: nejpozději do 30. listopadu 2012.

Adresa pro zaslání nebo osobní předání přihlášek:
DČCE – středisko BETLÉM,
k rukám ředitele Petra Hejla,
Císařova 27,
691 72 Klobouky u Brna.

č. 13

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu Ekonomické a etické křižovatky české energetiky. Na toto téma promluví v úterý 13. listopadu 2012 v přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) Mgr. Roman Juriga, ředitel Pravoslavné akademie Vilémov. Začátek je v 17.30 hodin, předpokládaný konec do 19.15 hodin.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát východomoravský

Českobratrská církev evangelická

Hodonín – Ne 9 h
Husova 6, f. Pavel Šebesta
Hošťálková u Vsetína – Ne 10 h
Hošťálková u Vsetína č. 23, f. Petr Maláč
Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou – Ne 8.30 h (Velká n.V.), 10 h (Hr. Vrbka)
Hrubá Vrbka 117, f. Mojmír Blažek
Huslenky – Ne 10 h
Huslenky č. 439, f. Jiří Palán
Jablůnka – Ne 9 h
Jablůnka 45, Jablůnka nad Bečvou, j. Martin Tomešek, a f. Daniel Heller
Jasenná – Ne 9 h
Jasenná č. 108, Vizovice, f. Radmila Včelná
Javorník nad Veličkou – Ne 10 h
Javorník nad Veličkou č. 111, Velká nad Veličkou, a f. Mojmír Blažek
Kateřinice – Ne 9 h
Kateřinice č. 226, Ratiboř, f. Miroslav Jelinek
Kroměříž – Ne 9 h
Riegrovo nám. 147/37, f. Ivan Ryšavý
Kyjov – Ne 9.30 h
Dobrovského 511, f. Erika Petříčková
Leskovec – Ne 9 h
Leskovec č. 156, Valašská Polanka, f. Libor Špaček
Liptál – Ne 10 h
Liptál č. 8, a f. Radmila Včelná
Pozděchov – Ne 8.45 h
Pozděchov č. 121, Valašská Polanka, f. Jiřina Kovářová
Prusinovice – Ne 10 h
Přerovská 174, f. Leoš Mach
Pržno – Ne 10 h
Pržno č. 32, Jablůnka nad Bečvou, f. Zdeněk Píštěk
Ratiboř u Vsetína – Ne 10 h
Ratiboř u Vsetína č. 221, f. Jarmila Wiera Jelinek
Rusava – Ne 8.30 h
Rusava č. 28, a f. Leoš Mach
Růžďka – Ne 10 h
Růžďka č. 138, a f. Petr Maláč
Střítež nad Bečvou – Ne 9.30 h
Střítež nad Bečvou č. 120, f. Josef Hurta
Uherské Hradiště – Ne 10 h
Jana Blahoslava 419, f. Michal Vogl
Valašské Meziříčí – Ne 9.30 h
Blahoslavova 430/3, f. Daniel Heller
Velká Lhota – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 30, Valašské Meziříčí, f. Jan Krupa
Vizovice – Ne 8.45 h
Palackého nám. 364, f. Jiří Malý
Vsetín-Dolní sbor – Ne 9.30 h
Palackého 153, f. Bronislav Czudek
Vsetín-Horní sbor – Ne 9.30 h
Palackého 156/17, f. Pavel Čmelík, j. Stanislav Mikulík
Zádveřice-Raková – Ne 8.45 h
Zádveřice č. 139, Vizovice, f. Miloš Vavrečka
Zlín – Ne 9.30 h
Slovenská 3063, f. Petr Pivoňka

Církev bratrská

Olomouc – Ne 10 h
Mariánská 3, v. Dalimil Staněk, a k. Pavel Škrobák
Prostějov – Ne 9.30 h
Šárka 10a, k. Pavel Lukáš
Velká Lhota – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 102, k. Ladislav Melkus, v. Radomír Palacký
Vsetín – Ne 9.30 h
Horní Jasenka 102, k. Josef Fišer
Vsetín-Maják – Ne 9 h
Smetanova 1484, k. Bedřich Smola
Zlín – Ne 10.45 h
Slovenská ul. (kostel ČCE), k. Pavel Škrobák

Bratrská jednota baptistů

Kroměříž - Ne 9.30 h
Moravcova 430/16, k. Alois Klepáček
Uherské Hradiště – Ne 14 h
Jana Blahoslava 419, k. Pavel Novosad
Vsetín – Ne 9.30 h
Rokytnice 273, k. Jan Vychopeň
Zlín – Ne 9.30 h
Hluboká 1343, k. Marek Titěra

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

31-32/2012

21. listopadu 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 5. prosince 2012

Z obsahu

* *Adventní dopis*
* *Druhý pilíř*
* *Křest a kmotr*

Poselství k poslední neděli v roce

S Mesiášem to přichází
Izajáš 65,17–25

Sestry a bratři!
Zaslíbení, které se před námi otevírá, nás naplňuje radostí. Budeme svědky nového stvoření.

Naším průvodcem je prorok Izajáš, který prorokuje vytrvalcům ve víře, těm, kteří přes všechny potíže a překážky zůstali věrni a šli po cestách, jež jim ukazoval Hospodin, že jejich námaha nebude marná. Už žádné pocity marnosti z práce, která nebyla oceněna, jen přijata s lehkou samozřejmostí. Nebude na ně čekat konečnost, zánik, smrt, nýbrž jako potomci těch, kterým Bůh žehná, budou mít to privilegium, že Bůh, ještě dříve než oni vysloví slovo, bude vědět, co chtějí sdělit.
Už z takového slibu se člověk zaraduje. Bůh zaslibuje něco nepředstavitelného, ve světě, který známe přímo fantastického. Změní se řád, na který jsme zvyklí. Nastane pokoj a zlo se přestane šířit. Lidé okusí plody své námahy. Ani zvířata nebudou stát mimo tento plán. Beránek a vlk se budou pást spolu. Klid a pokoj se bude šířit po Hospodinově hoře a zlo, znázorněné hadem, bude živeno prachem.
Když slyšíme toto velkolepé zaslíbení, s nadšením můžeme otevřít dveře do nastávajícího adventu; vždyť všechno to zaslíbené s Kristem začíná a to nepovedené, promarněné je uzavřeno do minulosti, Mesiášem odpuštěno. On ví dříve, než my chceme říct. Smíme přijmout odpuštění toho, co jsme nezvládli, a žít smířením. Přicházející Spasitel nás povede dál. O svou radost se dělme se světem, ve kterém žijeme.

Helena Hamariová,
farářka ČCE
PLZEŇ - Korandův sbor

Poslední neděle církevního roku je v reformačním prostředí Dnem Bible

Pozdrav 67. sjezdu Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.

Milé sestry a bratři, vážení přátelé,

srdečně vás všechny zdravíme z našeho sjezdu.
Jako občanské sdružení chceme v souladu se svými Stanovami i nadále především navazovat na tradice spojené s reformací a křesťanstvím, jak se vyvíjelo na našem území. Příští rok uplyne již 110 let od vzniku Kostnické jednoty. Uvědomujeme si přitom, že křesťanské důrazy jsou stále pro celou společnost potřebné a že se můžeme inspirovat těmi, kteří založili své životy na upřímné víře a touze po hledání pravdy. Jejich příklady nás vedou k zamyšlení i následování. To se má projevovat také v přijímání odpovědnosti za věci veřejné. Jsme přesvědčeni, že v dnešní době, kdy církve nejsou ve společnosti institucemi požívajícími potřebné důvěry, mohou být i občanská sdružení pomocí, aby se na podstatné věci nezapomínalo. Naše sdružení se proto pokouší být vhodnou platformou pro připomínání důležitých výročí, osobností, ale i důrazů, které staví na biblické zvěsti.
S vděčností a odpovědností si uvědomujeme, že mnozí stále uznale oceňují vydávání Evangelického týdeníku Kostnických jisker. Zvláště chceme poděkovat všem těm, kteří svými peněžními dary na tiskový fond umožnili, že letošní vydavatelský ročník budeme moci dotáhnout podle původního plánu. Vážíme si této pomoci, protože si uvědomujeme, že poskytnuté dary znamenaly v mnoha případech skutečnou oběť a jsou tak vyjádřením přesvědčení, že vydávání týdeníku má pokračovat. Vaše solidarita a podpora nás nejen těší, ale i zavazují.
S velikými díky se tímto pozdravem obracíme i na autory, kteří do Evangelického týdeníku Kostnických jisker přispívají svými články, zamyšleními a zprávami a doufáme, že budeme dostávat dostatek příspěvků, které čtenářům přinesou užitek a povzbuzení.
Přejeme vám mnoho radosti, pokoje a posily z adventního evangelia o jistém příchodu toho, který přináší novou, nepomíjející naději.

Zaostřeno na blízko

Ozvěme se

Mlčení ke zlým věcem je zcela jistě tichý souhlas a spoluvina. Před první i druhou světovou válkou možná církev v Evropě prorocky křičela, ale ne dost nahlas. Protože k velkým neštěstím vede hromadění malých chyb a nespravedlností. Všechny nás trápí mnoho zlořádů, ale máme odvahu je pojmenovat?
Bezdomovectví v naší zemi narůstá o 7 % ročně. Lidé, kteří takto klesnou, jsou odsouzeni k předčasné smrti, protože nepřečkají mnoho zim ani na lavičce v parku, ani v kanálech. Takové ponížení je možné přečkat asi jen v opilosti. Těm, kdo tvrdí, že jde o neodpovědný životní styl a způsob, jak se vyhnout placení daní, doporučuji vyzkoušet jeden prosinec.
Sobecká a neprozíravá vládní politika vysává větší část národa, ale hrozný dopad má právě na nejchudší. Pro ty jsou poslední klamnou nadějí podnikatelé lichváři. Na druhé straně je bezuzdné rozkrádání našich daňových výnosů v nejvyšších patrech politiky. Vím, že toto mají hlídat kontrolní úřady, rozvědky, policie, novináři, obhájce práv a další skvěle placení lidé, ale moc nehlídají.
A co uzákonění prostituce a hazardu, prý zábavního průmyslu? Ministerstvo financí vychází všemožně vstříc majitelům heren - proč asi, a tito si mastí kapsy na neštěstí svých bližních.
Náborová setkání homosexuálů mají skvěle zajištěný zájem novinářů.
Obří plakáty nás lákají na výstavu lidských mrtvol. Pořádá ji německý umělec a objekty má stažené z kůže, nakonzervované a v přirozených polohách. Potomci těchto mrtvých těl žijí kdesi v Indočíně.
Veřejné pálení Koránu a novinářské protiislámské vtipy mají napomoci ospravedlnit okupační války o paliva a suroviny. Pálení obilí se děje pouze pro udržení vyšších cen potravin.
Tady jasné slovo církevních představitelů může být výbornou službou a svědectvím všem lidem.
Takové slovo k nápravě ať je čteno na církevních konferencích, uveřejněno v církevním tisku, ale jako otevřený dopis musí dojít hlavně na Úřad vlády, Kancelář prezidenta, Obhájci práv, příslušným ministrům ČTK, ČT, ČR.
Takové slovo k nápravě promlouvá za tisíce. Na to by politici mohli slyšet.

S. Bartoš

Z církví doma i ve světě

Dobročinná aukce Diakonie Vsetín

V pátek 23. listopadu 2012 se v Mramorovém sále vsetínského zámku od 17.00 hodin uskuteční čtvrtá Dobročinná aukce Domov. Aukci pořádá Diakonie Českobratrské církve evangelické Vsetín.

„Aukce je příležitostí, jak pomoci a zároveň si odnést domů jedinečný vánoční dárek. Dražit se bude 58 uměleckých děl i výrobků uživatelů Diakonie. Patronát nad aukcí letos přijala zpěvačka Petra Černocká, která v krátkém hudebním recitálu i zazpívá. Záštitu za město Vsetín převzala starostka Iveta Táborská. Dražit se budou výrobky z dílny kováře, keramika či skláře - to vše bude k vidění a hlavně ke koupi na 4. Dobročinné aukci Diakonie Vsetín. Svá díla do této aukce věnovali valašští umělci stejně jako šikovní uživatelé Diakonie," popisuje vsetínskou akci Marta Vodáková z Diakonie.

„Naším cílem je dokončit rekonstrukci zahrady Domova Jabloňová, aby ji naši uživatelé mohli od jara následujícího roku využívat; právě peníze z aukce nám to umožní," sdělil ředitel Diakonie Vsetín Dan Žárský.

www.e-cirkev.cz

Ekumenický dárek k novému roku

Společenství několika protestantských církví v ČR sdružených v tzv. Leuenberském společenství připravilo pro rok 2013 pomůcku ke každodennímu čtení Písma sv. pod názvem Na každý den 2013. Nad biblickými texty se v ní zamýšlejí bratři kazatelé a faráři a sestry kazatelky a farářky Církve bratrské, Církve čs. husitské, Českobratrské církve evangelické, Evangelické církve metodistické a Slezské evangelické církve a. v.

Ve čtvrtek 25. 10. se sešli zástupci křesťanského tisku v klubovně ECM ke krátkému představení této pomůcky. Setkání předsedali zástupci některých církví, které se na pomůcce podílely.

Předsedající, sestra Mgr. Jana Křížová z ECM zahájila setkání biblickými slovy na příslušný den z Hesel Jednoty bratrské: Starozákonní text z Ozeáše 3,5 – sestra připomněla hlavně druhou část verše „… (Synové izraelští) přiběhnou k Hospodinu a jeho dobrotě v posledních dnech." Novozákonní text z Filipským 1,6 „Jsem si jist, že ten, jenž ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista". Úvodní část sestra zakončila modlitbou, tak, jak je zakončeno i každé denní zamyšlení.

Poté nás už jednotliví aktéři seznamovali s novým dílem. Sestra Křížová přiznala, že nejtěžší na celé práci bylo sestavit každodenní myšlenky v pomůcce do tisíce znaků. Bratr superintendent Procházka z ECM upozornil, že do pomůcky přispěli výhradně čeští autoři.

Hlavní iniciátor celého díla, bratr prof. Filipi, nám ozřejmil počátek a průběh celé práce. Bible jako znamenitý nástroj z Boží ruky má být každodenní součástí života každého křesťana. Každá církev proto vydává svoji pomůcku. Například CČSH vydává Žaltář a čtení Týden s Pánem, jak uvedl patriarcha této církve br. Tomáš Butta. Připomněl také, že rok 2013 je rokem cyrilometodějským a Bible kralické. Bratr prof. Filipi přišel tedy s nápadem vydat pomůcku ekumenickou, která by byla společným dílem všech církví. Tvar celé myšlence dal bratr Ladislav Beneš z ČCE spolu s ostatními členy Leuenberského společenství. Společné čtení vychází z Hesel JB, která poprvé vyšla tiskem v r. 1730 a v ekumeně slouží dodnes. Protože v Heslech jsou uvedeny jenom biblické verše, zakladatelé této nové ekumenické práce je chtěli obohatit krátkým výkladem.

Synodní senior bratr Ruml doplnil, že pomůcka symbolizuje jednotu společenství, které se soustředilo na podstatné věci. Jak už bylo napsáno v úvodu, jedná se o Leunberské společenství církví, které vzniklo v r. 1973 na základě Leuenberské konkordie, právě s myšlenkou sjednocení protestantských církví. Právě proto, že čtení je sestaveno z příspěvků pisatelů různých církví, a proto i různých pohledů na dané téma, byla práce dost obtížná, vždyť na celém díle se podílelo 58 autorů. Nakonec ale přece jednota zvítězila. Je to tedy první pokus o ekumenu v širším záběru a svědectví o tom, že i přes rozdílné pohledy a názory jsme ochotni nalézt společný základ a z toho nabízet dnešnímu světu.

Práce na celém díle trvala dva roky, podnět vyšel ze Synodu ČCE a o zasílání příspěvků od pisatelů se starala sestra Křížová. Jak při sestavování celé pomůcky, tak i při korektuře panovala dobrá spolupráce a nikdo neprosazoval své názory na úkor druhých.

Sestra Červeňáková z Diakonie ČCE upozornila, že společné čtení Na každý den 2013 vyjde také ve zvětšeném písmu pro zrakově postižené a v Braillově písmu pro nevidomé. Hlavně pro mladé lidi bude připravena také elektronická verze na elektronické čtečky.

Pomůcku vydalo nakladatelství Kalich. Ke koupi bude v každém křesťanském knihkupectví a jistě i ve Vašich sborech.

Naše redakce ET-KJ přeje hojnost Božího požehnání také z této četby.

T. K.

Zpráva o sjezdu KJ

Dne 9. listopadu 2012 se podle ohlášení konal 67. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů o.s. Biblickým zamyšlením posloužila ses. farářka Ivana Procházková (ECM Praha 2), na varhany doprovázel br. J. Trnka (CB Vinohrady). Přednesený příspěvek br. M. Flegla „S kalichem z krize" otiskujeme v plnějším znění na jiném místě tohoto vydání. Sjezd vzal na vědomí zprávu předsedy, odsouhlasil hospodaření sdružení za rok 2011 a zvolil předsednictvo na další období. Předsedou sdružení zůstává br. Bohumil Kejř, kterému byla svěřena i redaktorská činnost, jako místopředsedové byli zvoleni bratři D. Toušek a L. Mečkovský.

TP

Bůh a člověk hledající smysl

Bůh a člověk hledající smysl je název jedinečné knihy rozhovorů dvou židovských vzdělanců a myslitelů. Svůj dialog o Bohu, o smyslu utrpení, o vině, o spáse spolu vedli v roce 1984 ve Vídni. Jeho záznam se naštěstí zachoval a poprvé jej vydalo nakladatelství Cesta (Brno 2011). Připravilo tak čtenáři požehnané chvíle s knihou.

Viktor E. Frankl, vynikající psychiatr, psycholog, vědec, zakusil v plné míře utrpení koncentráků a jako jediný z rodiny se z pekla holokaustu vrátil, poznamenán trpkými životními zkušenostmi, které však rozšířily a prohloubily jeho duchovní i myšlenkové obzory.

Židovský teolog, religionista a diplomat profesor **Dr. Pinchas Lapide** zažil na počátku druhé světové války holokaust v Rakousku, naštěstí se mu však podařilo uniknout do svobodného světa. Vyrůstal v moderní židovské rodině, ale dědeček mu předal bohatý odkaz svatých spisů Izraele a ovlivnil tak vnukův zájem o náboženské otázky. Neméně zaostřený zájem o studium cizích jazyků pak vyústil v badatelskou činnost Pinchase Lapide v oblasti přesnosti překladů náboženských textů. Nás bude především zajímat, jak jsou jím hodnoceny překlady Nového zákona. Vědec je přesvědčen a na příkladech dokládá, že: *„Dnes začíná být jasné, že bez hebrejštiny a aramejštiny nelze získat správný vhled ani do ducha evangelií, ani do jejich původního znění. Protože Ježíš ani jeho nejbližší, apoštolové, nepřemýšleli řecky a už vůbec ne latinsky."* Lapide věří, že přesnější překlad Nového zákona otevře nové horizonty v oblasti křesťanského myšlení a obrousí nejeden hrot mezi kostelem a synagogou. Jde o vstřícný krok ke smiřování a vzájemnému obohacování obou stran.

Noblesní rozhovor životem těžce zkoušených učenců nastoluje, jak již bylo řečeno, především existenciální otázky a hledá na ně – tiše, bez emocí, pokorně a s vytříbeným uměním naslouchat – alespoň náznaky odpovědí. Proces hledání je prokládán nejen vnitřními duchovními zkušenostmi obou přátel, ale též již zmíněnými překladatelskými otazníky, které mohou posunovat smysl slova a stát se pramenem neporozumění. Pro větší transparentnost alespoň dva příklady z bohatého textu.

Lapide: *Hovoříme o víře. Etymologie je tu dobrým ukazatelem pro teologii. Slovo víra (Glauben) má v* ***němčině*** *etymologický základ ve slově geloben – slavnostně si slíbit. Věřit znamená za něco se provdat tělem i duší. Věřit v* ***latinském*** *credere je odvozenina od cor dare = dát srdce, odevzdat srdce. V* ***řečtině*** *se věřit řekne pisteuein, a to je nakažené intelektualismem, protože to víceméně znamená: pokládat něco za pravdu, za spolupůsobení hlavy a srdce. V* ***hebrejštině*** *znamená věřit hä-ämin, a to znamená naprostou důvěru, která je bezpodmínečná. Věřit ve významu ´věřit, že´ v hebrejštině vůbec neexistuje. Slovo ´věřit´ se v hebrejštině pojí pouze se třetím pádem.* ***Věřím mu.*** *Tečka …*

Frankl: *A soustředěně to ukazuje na nějaký prazáklad, na nějaké centrum.*

Lapide: *Bohužel v němčině na slově věřit ulpívá špatná příchuť nevědění. Když řeknu věřím, že je Bůh, zaznívá v tom společně s tím: Ale nevím to.*

Jak dobře to známe. Právě nejistota víry opírající se o důkazy, o vědění vyvolává nejednou nejen smutek, ale paradoxně i spory. Srovnáváním jazykových posunů jakoby hebrejským slůvkem hä-ämin zavanul svěží vánek do našeho často přeintelektualizovaného světa a připomněl nám, že Ježíš doporučuje prostou dětskou víru, která je pramenem pokojného, radostného odevzdání. Také apoštol Pavel nás ujišťuje, že naše lidské poznání v nic přijde. Jistě, na této zemi nebude nikdy vyčerpávající a úplné.

A ještě jeden povzbuzující příklad z knížky. Otázka po příčinách utrpení provází lidstvo od samého počátku jeho existence. K čemu je, odkud a proč? Lapide se pokouší srovnáním překladů Kristových slov na kříži kapkou naděje projasnit bezradnou temnotu, která tento bytostný problém obklopuje a bývá nejednou příčinou nevíry, zatrpklosti, pocitu opuštěnosti a beznaděje mnohých.

Lapide: *Eloi, Eloi, lema sabachtani? (Mk 15,34) – počáteční slova Žalmu 22 – bývají často špatně překládána. Ve všech německých překladech se uvádí:* ***Můj Bože, můj Bože, proč jsi mě opustil?*** *Hebrejsky se oproti tomu praví:* ***Můj Bože, můj Bože, pro co jsi mě opustil?*** *A rozdíl znamená dva světelné roky. Protože ono Proč jsi mě opustil má původ v pochybách o Bohu …obrací se směrem do minulosti, zatímco tatáž otázka, jak je už tři tisíciletí tradovaná v hebrejštině a jak Ježíš zcela jistě věděl, se dívá do budoucnosti …Nezpochybnitelně akceptuje Boží vyšší smysl, ale chce poznat jen část z Božího celku, smysl svého utrpení v celkovém Božím plánu spásy …*

Sáhněte po knížce **Bůh a člověk hledající smysl** a dozvíte se mnoho zajímavého, mnoho povzbudivého, i když je to místy čtení opravdu nesnadné. Nenechte se však odradit, obohatí Vás v mnoha směrech zcela jistě.

Exulant v Teplicích

Vážený čtenáři, zvu tě na cestu časem. Naše putování začneme v teplickém evangelickém sboru, který byl laskavým hostitelem občanského sdružení Exulant. Exulant zde během prvního říjnového víkendu (6. a 7. října 2012) pořádal konferenci, v jejímž rámci proběhla i valná hromada sdružení.

Valné hromady sice obvykle mívají pověst víceméně administrativní záležitosti, ale přesto se o ní zmíním jako o první události. Právě zde své předsednictví totiž ukončil nyní už bývalý předseda Exulantu, emeritní synodní senior Mgr. Pavel Smetana. Novým předsedou byl zvolen Mgr. Jan Bistranin.

Budeme-li v čase putovat přesně o sto let zpátky, dostaneme se k narození faráře Jana Jelínka (1912-2009), o němž přednášel Rudolf Braha. Jan Jelínek, pplk. v. v., přezdívaný „český Oskar Schindler", se narodil v polském Zelově, od roku 1937 žil v české obci Kupičov na ukrajinské Volyni. Za druhé světové války zachránil život více než 40 uprchlíkům. Léčil je a skrýval na kupičovské faře, ať se jednalo o židy, Ukrajince či Poláky, které pronásledovala ruská armáda i Banderovci. Se svou manželkou Annou se jako zdravotníci přihlásili do armády Ludvíka Svobody. Po válce zachránil emigranty ze Sovětského svazu před odsunem do gulagu tím, že jim vystavoval křestní listy s razítkem kupičovské farnosti. V 50. letech jej vyslýchala StB, byl odsouzen na dva roky do vězení a ke svému farářskému povolání se směl vrátit až po roce 1989. Byl farářem v Oráčově (okres Rakovník), kde ho roku 2005 navštívil i Exulant, který v Oráčově pořádal evangelizační shromáždění k 590. výročí upálení M. Jana Husa. Roku 2008 Janu Jelínkovi udělil náčelník generálního štábu armády České republiky plaketu Laudi Memorabilis. Chcete-li se o napínavém životě bratra faráře dozvědět více, doporučuji vám jeho knihu vzpomínek „Pouštěj chléb svůj po vodě".

O dalších 150 let dál nás přenesli manželé Hlavsovi, majitelé televizní a filmové společnosti Vistafilm, kteří na konferenci promítali svůj působivý film „Síla přesvědčení" o hraběti Mikuláši Zinzendorfovi. Zinzendorfa nepochybně znáte, to na jeho panství exulanti z Moravy vystavěli osadu Ochranov (Herrnhut), a možná z vysílání České televize znáte i tento film o něm. Na webových stránkách ČT si film můžete vyhledat – také doporučuji.

Vzácnou návštěvou v Teplicích byla historička Edita Štěříková, která od 60. let 20. století žije v Německu. Na akcích Exulanta nebývá bohužel tak často, jak by si její posluchači přáli, nicméně jakožto autorku knih ji nepochybně zná velká část čtenářů nakladatelství Kalich. Její knihy jsou nejdůležitějšími zdroji informací pro ty, kdo se zajímají o pobělohorský exil, a právě na této konferenci byla představena její nejnovější publikace „Jednota bratrská v Lešně". Svou poutavou přednáškou nás zavedla do stejné doby jako film o Zinzendorfovi, tedy na začátek 18. století. Živě jako na filmovém plátnu se před posluchači odvíjel život kazatele Jana Liberdy a pruských králů Friedricha Wilhelma I. a jeho syna Friedricha II. Velikého. Kdo si budete chtít přednášku Edity Štěříkové buď připomenout, anebo se dozvědět něco nového, najdete ji začátkem příštího roku otištěnou v Exulantově Věstníku.

Není snadné říct, jak hluboko v čase nás zavedli genealogové Ing. Tomáš Stodola a Mgr. Petr Hlaváček, každého ze zájemců o vlastní exulantský rodokmen zřejmě poněkud jinak. Tady připomenu radu Tomáše Stodoly, která se ovšem netýká pouze potomků exulantů, ale vlastně všech, kdo chtějí vyhledat své rodinné kořeny. Vezměte rodinné fotografie a jeďte za svými nejstaršími příbuznými. Uvidíte, jak se při pohledu na fotky rozpovídají, ačkoli předtím tvrdili, že si už na nic nevzpomínají.

Jak už jsem zmínil, novým předsedou Exulanta se stal Jan Bistranin. Své zvolení okomentoval velice expresivně: „Můj hlavní pocit je stres. Je těžké nastupovat po takových předsedech, jakými byli Pavel Smetana a Karel Matějka." – Není divu, neboť Exulant si vytkl náročné cíle, jež realizuje pravidelným konáním podobných konferencí, pořádá zájezdy po naší republice i do zahraničí a v neposlední řadě vydává publikace s exulantskou tematikou.

Tím jsme se dostali v čase až k 8. listopadu roku 1620, čili k bitvě na Bílé hoře a následným pobělohorským exulantům. Právě toto je hlavním úkolem obč. sdr. Exulant – shromažďovat jak potomky těchto dávných odvážlivců, tak zájemce o tuto část našich dějin.

A abyste neřekli, že je to jenom samá minulost, mám pro vás i pozvánku do budoucna. Začátkem června 2013 se v Praze bude konat velký sjezd potomků exulantů – jste zváni na přednášky, bohoslužby i muziku.

Pavel Čáp

Co znamená „luterský“? (III. část)

Dokončení z minulého čísla

Událost Krista je „prius“ - je to první a hlavní, heslo SOLA GRATIA vyjadřuje pouhou milost, Boží lásku a odpuštění bez lidských „duchovních“ výkonů, našich zásluh. Takto chápané křesťanství není především naukou, ale radostnou účastí na slavném zjevení Spasitele světa, které zasahuje celé, veškeré stvoření. Ano, Bůh nás přijímá ze své strany, ze své vůle bez našeho úsilí. Pro luterána je lidský život dar, který je posvěcen Kristem, jenž se stal člověkem – Božím stvořením. Kéž si „uvědomělí“ kalvinisté připustí, že jejich pojetí v tomto ohledu opravdu mívalo až nesnášenlivý a nenávistný pohled na člověka. Lutherovo „hřeš směleji a směleji věř…“ je možné skrze víru v odpuštění pro Ježíše Krista bez podmínek. K Božímu odpuštění a přijímající lásce bez odmítání docházíme „pouhou vírou“ (SOLA FIDE). Reformační teologie mluvila o ospravedlnění hříšníka skrze „pouhou“ víru. Tomu „ospravedlnění“ rozuměli renesanční lidé lépe na pozadí tehdejšího pojetí práva než my nyní. Pro nás se reformační „učení o ospravedlnění“ stává už spíše pouhým heslem, ačkoliv právě skrze toto učení nastal mezi luterány a římskými katolíky jistý konsensus, který opravuje stanovisko Tridentského koncilu vůči současným luteránům. „Učení o ospravedlnění“ už není pouze evangelickou doménou, v mnohém ohledu může být i doménou římskokatolickou.

SOLA SCRIPTURA (pouhé Písmo) je v reformačním pojetí dostatečným svědectvím o té Boží lásce, které máme uvěřit a žít ji. Bible je NORMA NORMATA ET NORMA NORMANS (norma normovaná a (dále) normující). Reformační církev je ECCLESIA VERBI DEI REFORMATA ET SEMPER REFORMANDA (reformována Božím slovem a (týmž Slovem) stále se reformující (ve smyslu „příběh pokračuje“)).

Luterství dbá na událost vtělení (inkarnaci), které se dotýká Marie, matky Ježíše Krista, o čem svědčí její vlastní slova v evangeliu: „Hle, od této chvíle mne budou blahoslavit všechna pokolení…“ (L 1,48 Čep). Je Marie také blahoslavena v tradici ČCE? Stará Jednota bratrská o ní skládala duchovní písně. Ale předtím ještě husité necitlivě a hrubě vynášeli z kostelů obrazy s Marií se slovy: Vyhoďte tu děvku! Marie se nikdy nechtěla a nemá stát bohyní, nepatří „nebesům“, ale církvi. Je důležitá v pokorném přijetí: Staň se. Boží syn se narodil z matčina těla – Marie, která svého Syna provází až na kříž - a to se odráží v luterské zbožnosti a jemnosti. Kristus Bůh jako člověk je požehnáním celého lidského života žen i mužů; v luterské víře je možné prožívat lidský život plně ve všech ohledech. K tomu vede tzv. teologie kříže (Bůh nešel jinou cestou než tou naší). Ze strany reformovaných, přiznejme, může být „teologie kříže“ napadena, že je alibistická vůči lidskému utrpení v tomto světě.

Jakkoliv je luterství svým svátostným charakterem blízké římskému katolictví, které je svátostné právě v pojetí církve a „kněžského prvku“, zastupují luterské církve spolu s jinými protestantskými odnožemi „prvek prorocký“ (P. Tillich). Protestantismus a katolicismus nestojí proti sobě jako dva tábory, ale společně a vzájemně vytvářejí korektiv jedné křesťanské církve. Luterství zde stojí mezi protestantismem a katolicismem jako „střední proud“ (podobně jako CČSH), ačkoliv Luther již v reformaci redukoval počet svátostí na dvě. Při vysluhování sv. večeře Páně je luterskými křesťany přijímán „celý Kristus“ reálně. Večeře Páně není pouhou připomínkou, ale aktivní svátostnou hostinou s přítomným Kristem. Transsubstanciaci (přepodstatnění živlů) od dob Lutherových luterství odmítá.

Římský katolicismus zpodobňuje svátostný a kněžský prvek, jehož prorockou kritikou se stal protestantismus. Katolicismus je od založení autoritářský (hierarchické zřízení), v jeho pojetí Římskokatolická církev učí, že reprezentuje Krista plně ve svátostných podobách od apoštolských dob neporušeně, ve svěcení duchovních nepřetržitě. Proto také římští katolíci hovoří o své mateřské církvi jako o „svaté“ - autoritativní „magisterský (učitelský) úřad církve“. Kde je ale autorita protestantismu, který ji od slavných dob reformační ortodoxie české i světové viditelně ztrácí, viděno na současném ubývajícím počtu evangelíků – a vůbec jejich někdejší vnitřní síla? O protestantismu se hovořilo, že je svobodnější, že také dává větší svobodu Duchu sv. pro jeho působení. Zpřístupnění evangelia jako více „civilního“ očekávané ovoce nepřináší. Cítíme i při bohoslužbách, že svátostně je evangelická církev vyprázdněna. P. Tillich před půlstoletím hovořil o tom, že protestantismus opět svoji autoritu ve společnosti musí najít. Jinak se stane zbytečným. Ale je zde snad „první vlaštovka“. Zdá se, že podle prohlášení SR ČCE z 11.4. 2012 k aktuální české situaci ve společnosti ji „české sestry“ a „čeští bratři“ opět nacházejí. Nedojde ale záhy a paradoxně ještě k většímu vyprázdnění oné právě nalezené autority v prorockém hlasu ČCE? Není pouhým gestem a „marketingovým tahem“ vymírající církve? Éra velkých vůdců už opravdu skončila. „Individualismus“ je ve společnosti i církvích přítomný.

I v současné ČCE přetrvává definice evangelické církve, jak je obsažena v knize Katolicism a boj o křesťanství (1925) od J. L. Hromádky, kde je vyzdvižen právě tvrdý a nekompromisní protestanský hlas vůči „lahodnějšímu“ a více mystickému „katolizujícímu“ protestantismu. J. L. Hromádka zmiňuje F. Heilera, N. Soederbloma a americké teology, kteří zastávali evangelickou „katolicitu“. Hromádka takové snahy nepovažoval za nosné ve „sjednocené“ církvi. Ale co když je nám dnes po zkušenosti Taizé bližší právě onen ztišující a spirituální přístup? Každý má být respektován a nezraňován ve své víře. Toť zásada Kristovy církve, jinak určitě dojde k ještě většímu odlivu mladých teologů i farníků z ČCE do církví, které jim budou bližší a nabídnou širší spiritualitu než jejich církev mateřská. Podle C. Lévi-Strausse má být kultura kumulativní, nikoliv selektivní. V praxi jedné české protestantské církve – ČCE - by to mohlo být pravidlem, jak můj známý starší římskokatolický kněz nazývá „naši“ církev „kočkopsem“. Nejsme reformovaní ani luteráni, přitom máme členství ve svazu luteránů i reformovaných, ale nakonec stejně převáží reformovaně hranatý a civilní důraz v moralizujícím tvaru, bohužel tak selektivním. Sám jsem tím ovlivněn. Moje zkušenost není ojedinělá. Jsem si vědom toho, že nadměrné zdůrazňování jedné z konfesí nepřinese očekávané zlepšení. Konfesionalismus je záležitostí luterství a oné „high church“. Vůči českobratrským luteránům je ale narůstající zájem o ně spravedlivý. V tradici ČCE tomu tak vždy nebylo.

O luterské víře říkají necírkevní laici, že je „temná“. Snad nejlepší vysvětlení těchto „temnot“ nabídne tzv. Lutherova růže, Lutherův emblém, kde černý a tučný kříž (náš hřích) obklopuje červené srdce (Boží láska) uprostřed bílé růže (církve). Luterský evangelík ví, že HOMO NON POSSE NON PECCARE – člověk nemůže nehřešit. Jakkoliv Luther porušil s Kateřinou z Bory řeholní život, jeho žáci kláštery opět zakládali. Luterství (podobně jako anglikanismus) se k řádovému životu nestaví odmítavě. Luterskou spiritualitu můžeme nalézt v písni EZ 349 „V nás srdce hořelo“, kterou složila Basileia Schlinková. Představuje vřelou víru ze setkání se Vzkříšeným.

Ekumenické vazby mezi církvemi se mají stát naprostou samozřejmostí, ačkoliv vědomí blízkosti a sounáležitosti mezi jinými vyznáními samozřejmé není, je darem Boží milosti. Ekumenismus nemá být módní záležitostí, byznysem, jak se ekologie stala zdrojem velkých příjmů pro mnohé. Ekumenismus je v pravém slova smyslu katolický, je trvalým sdílením jedné křesťanské víry v trojjediného Boha. Patriarcha Athenagoras kdysi řekl: „To, co církvím nejvíce chybí, je duch Kristův, pokora, odhlédání od sebe samých, nezištná otevřenost pro druhé, schopnost vidět na druhých to nejlepší. Jsme bázliví, chceme zachovat věci překonané proto, že jsme jim byli zvyklí, za konvenčními výrazy pokory skrýváme ducha pýchy a moci.“ Z množství názorů a všeho, co víme a o čem se jedná, nechci udělat závěr, že v ČCE už není co zkazit. Modlím se: VENI CREATOR SPIRITUS! Přijď, Duchu stvořiteli!

Otto Miklík

Z dopisů čtenářů

Neskutečně pravdivý

Mám problém s liberální teologií a s tím, jak v jejím duchu učí děti bratr farář Trusina. Problém má zřejmě i anonymní autor článku „Doopravdy“ (ET-KJ 29), skrytý za šifrou s.j.h (snad tedy jezuita, který si nepřeje být znám). Sdílím jeho úzkost z nejistot, které otvírá kritická četba Bible, i jeho touhu chránit před nimi evangelické děti. Nemohu však akceptovat způsob, kterým argumentuje.

Bratr S.J.H neříká rovnou, kam míří. Nejdříve věnuje více než polovinu svého článku kázání, v němž nám neotřele přibližuje Kristovu moc, slávu a pravdu. Teprve pak zaútočí na hřích nevíry: „Jakkoli liberálně naladěn, mimo jeho SLOVO zůstáváš sluhou.“ (Je to pěkná slovní hříčka: liber znamená svobodný. A zdůrazněním slova „slovo“ se nenápadně naznačuje, že ten, kdo hlásá svobodu od doslovnosti, je sluhou hříchu nevíry. Citujme dále:) „Možná oslněným vlastní nápaditostí a chytráctvím: ‚Takliž jest, že řekl Bůh...?‘ Takliž JEST, jak stojí psáno? Ve službě hříchu prvních pochybností, jako v rauši beztíže volného pádu, ti přijde: ‚To přece nejde brát vážně, Ježíši, co o tobě píšou. No uznej, že to není doopravdy, to s tím chozením po vodě nebo těla z mrtvých vzkříšením a vůbec...‘ – Berme to s rezervou. Zázrakuchtivým nalejme čistého vína, že to není doopravdy.“

Je to jasné: Pochybnost (rozuměj: pochybnost kritické četby Bible) je pro S.J.H hříchem, Trusina a jemu podobní se proviňují „racionálním zpochybňováním Písma“. To jistě podle S.J.H platí i o Trusinovu učiteli Petru Pokorném, který – shodou okolností na téže stránce ET – upozorňuje na fakt, že biblická zpráva o prázdném hrobu není obsažena v nejstarších svědectvích velikonoční víry.

V závěru článku opouští S.J.H útočný tón, nesnaží se už karikovat liberální katechetiku a přináší cennou etymologickou připomínku: Řekneme-li dětem, že něco, např. příběh chození po vodě, NENÍ DOOPRAVDY, ztěžujeme jim tím pochopení, že tentýž příběh mocně svědčí o PRAVDĚ. Řekneme-li místo toho, že ten příběh NENÍ SKUTEČNÝ, je pak snadnější vyjádřit, že je přesto PRAVDIVÝ. A slovo „neskutečný“ může mít dokonce i pozitivní význam – říkáme přece, že něco je neskutečně krásné, a tím naznačujeme, „napovídáme,“ že existuje něco, co naši běžnou skutečnost přesahuje. Za ten cit pro jazyk – díky!

Pavel Říčan
www.pavelrican.cz

Knižní průvodce „Prahou po stopách české reformace“ také v korejské řeči

Z ekumenického oddělení ÚCK-ČCE jsme dostali zprávu, že po dohodě s oddělením pro vzdělávání a personalistiku Presbyterní církve v Koreji (PCK) bude vydán i korejský překlad publikace „Prahou po stopách české reformace“. Předlohou má být česká a anglická verze průvodce Prahou od Th.Dr. J. Ottera. (Tato publikace vyšla ve vydavetelství Kalich již ve třech jazycích: r. 2000 německá verze, r. 2001 česká verze, r. 2002 druhé rozšířené německé vydání a r. 2006 i anglická verze.) Korejský překlad má sloužit jednak členům korejské komunity v Praze, kteří chtějí blíž poznávat dějiny české reformace, i četným návštěvníkům z Koreje, kteří přijíždějí do Prahy jako turisté a mají zájem o pražskou reformační minulost. – Autor průvodce Dr. J. Otter byl požádán, aby pro korejské vydání připravil osobní předmluvu. Ten také 17. 7. podepsal společně se zástupcem PCK Ph.D. Chisung Kimem a Mgr. G. Frey – Reininghausem dohodu o vydání této publikace. Ta vyšla po doplnění obrazovými přílohami již v září tohoto roku.

Jiří J. Otter

Nad Biblí

O správném přístupu k biblickému studiu

(K listopadovému výročí německého biblisty J. A. Bengela)

Naši bohoslovci na fakultě, i kazatelé, kteří se zabývají také původním řeckým zněním Nového zákona, používají pro svou práci obligátní text vydaný E. Nestlem, který je založen na pečlivém výběru dochovaných řeckých rukopisů. V záhlaví každého vydání (jejich počet již překročil třicítku) čteme jako motto pro správné biblické studium latinskou výzvu, kterou vydavatel převzal z odkazu významného biblisty z 18. století J. A. Bengela: „Te totum applica ad textum: rem totam applica ad te“. (Sebe celého věnuj textu: věc celou uplatni na sebe.)

Tímto heslem byl motivován sám Johann Albrecht Bengel (1687-1752), když připravoval svůj latinský výklad řeckého znění Nového zákona na základě pilného studia původních rukopisů. Této práci se oddal jako horlivý stoupenec „švábského pietismu“ v jihoněmeckém Württembersku, jako oddaný žák svého někdejšího hallského učitele A. H. Franckeho. (Bengel měl též velmi vstřícný vztah k Ochranovské Jednotě bratrské.)

Onu výzvu k „totálně aplikovanému biblickému studiu“ razil Bengel ve svém obsáhlém latinském komentáři k Novému zákonu, který vyšel r. 1742 pod symbolickým názvem „Gnómon Novi testamenti“. Astronomický pojem „gnómon“ měl vyznačit, že mu jde o orientační systematický výklad původního textu jako filologicko-exegetického „Ukazatele“.

V podtitulu dodává, že je zaměřen na „přirozenou sílu slov, v jejich prostotě, hloubce, ladnosti a prospěšnosti – pro jejich nebeské vnímání.“ V tom jakoby pietisticky navazoval na vyznání Žalmu 119,24: Svědectví tvá jsou mé rozkoše – budou mým potěšením, jsou to moji rádci.“ (Obdobně nám zní verš vyznavačské písně bratří z Jednoty bratrské, že Kristus k sobě mnohé přivodí sladkostí slova Božího, nám k spasení poslaného. (CZ 244,4).

Při své pečlivé filologicky založené exegezi však Bengel klade důraz i na vnitřní svědectví Písma svatého. Hoj-nými odkazy na souvislost s příbuznými biblickými texty nám připomíná i obdobnou bohatost poznámek našich kralických překladatelů k Novému zákonu. I jako zbožný lingvista měl Bengel zvláštní porozumění pro novozákonní kritické bádání. V něm novátorsky doporučoval dávat přednost při překladu původních řeckých textů spíše těžšímu čtení než snazším rukopisným variantám. – Při třetím vydání r. 1773 byl jeho Gnómon označen až na „exegetický klenot“. A nadále se pak stal významnou výkladovou rukovětí pro celou řadu bohoslovců. Sám tiskový rozsah tohoto díla vzbuzuje obdiv (moje pozdější berlínské vydání z r. 1860 obsahuje 764 stránek zhuštěného tisku.) Co do data už sice jde o dílo poměrně staré, ale svým bohatým obsahem může užitečně sloužit i dnešním biblistům: jako pomůcka, v níž je základní pečlivý filologický přístup spojen s hlubokou vírou a úctou k Božímu Slovu. A onen zmíněný Bengelův latinský „návod“ pro podvojné „totální“ pojetí biblického studia je jistě výzvou pro všechny čtenáře Bible jako Písma svatého.

Jiří J. Otter

Ján Novák, dělník na vinici Páně

22. 11. 1933 – 3. 8. 2012

V pátek 10. srpna 2012 jsme se rozloučili s Jánem Novákem, dlouholetým kurátorem Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Hrabětицích na jižní Moravě (okres Břeclav).

Brat Novák, jak jsme ho vždy oslovovali a jak jsme o něm vždy mluvili, pocházel ze Slovenska a své mateřštiny se nikdy nevzdal, pouze ji obohacoval vlivy nejen češtiny, ale také výrazy přejatými ze slovenštiny reemigrantů z Rumunska, Maďarska či Bulharska.

Rodnou obec Medzianky (okr. Prešov) opustil spolu s rodiči brzy po válce. Rodina se odstěhovala do Čech do Kaplice. Životní podmínky nebyly ideální, spíš velmi tvrdé. Přesto brat Novák na toto období vzpomínal rád. V Kaplici prožil mládí a také se zde oženil s Annou, rozenou Hrůzovou, tady se jim také narodila nejstarší dcera. Paní Anna a její rodina, stejně jako řada dalších spoluobčanů z Kaplice a okolí, přišla do Čech z rumunského Banátu na základě výzvy poválečného Československa. Tehdy se přistěhovalo velké množství Čechů i Slováků, jejichž předkové kdysi našli domov ve vzdálených oblastech monarchie. Udrželi si svou původní kulturu, jazyk i náboženství, stejně jako národní hrdost a lásku k vlasti svých předků.

A jak se dostali Novákovi na jižní Moravu? Bratu Novákovi se kraj zalíbil, když zde byl na zájezdu. Dlouho se nerozmýšlel. Nový domov našli ve vesnici Jevišovka na samých hranicích s Rakouskem. V Jevišovce (původním názvem Frélichov) stejně jako v několika dalších obcích žili od 16. století Chorvati, kteří byli po druhé světové válce nemilosrdně vysídleni a rozptýleni do různých míst zejména severní Moravy. Do opuštěných obcí přicházeli po válce Češi z vnitrozemí i reemigranti z Rumunska, Maďarska a Bulharska, popř. z Jugoslávie. V roce 1962 našli v Jevišovce nový domov i Novákovi, zde se jim narodila druhá dcera a syn.

Jako většina reemigrantů, kteří se usadili na jižní Moravě, také Novákovi byli evangelíci luterského vyznání. Byla to zvláštní situace – potomci dávných vystěhovalců, kteří si udrželi jazyk i víru, získávají nový domov v oblasti, kde jsou obklopeni sice velmi příbuzným, leč pro ně cizím jazykem a podobně je tomu i s vyznáním: 1. ledna 1954 byl ustaven Farní sbor Českobratrské církve evangelické se sídlem v Hrabětицích s naprostou většinou členů Slováků luterského vyznání. V té době už zde čtyři roky působil farář Ján Palic. Území sboru bylo rozsáhlé, kázalo se na mnoha místech, zapsaných členů bylo více než tisíc, lidé byli obětaví, ale postupem doby jejich elán pohasínal, řada z nich se odstěhovala, mladá generace ve snaze splynout s okolím spolu s rodnou mateřštinou odkládala i víru otců.

Přesto se našli věrní, mezi nimi i brat Novák. 50 let sloužil sboru jako presbyter, z toho posledních 32 let byl kurátorem. Stále se zmenšující sbor Hrabětice neustále toužil po slovenském faráři. Po Jánu Palicovi (1950-1966) to byl Ján Oslík (1967-1975) a nakonec poslední slovenský duchovní Miroslav Volník (1987-1992). Administrování hrabětického sboru střídavě zajišťovali faráři ČCE z Hustopečí, Silůvek, Brna I a z Miroslavi.

Ať už byl sbor obsazen či administrován, stále mu věrně a trpělivě sloužil kurátor brat Ján Novák. Dokud mu to zdraví dovolovalo, vozil na bohoslužby nejprve do Hrabětic, později domů do Jevišovky těch několik věrných, kteří ještě z početného sboru zbyli. A nejen to, sám pravidelně vykonával čtené bohoslužby se zpívanou luterskou liturgií a vyhledával vhodné písně z kancionálu, tzv. Tranoscia. V době, kdy už v hrabětickém sboru nebylo možné ani vytvořit staršovstvo, řešil s administrátorem bratrem farářem Titěrou vše potřebné a jezdil do Miroslavi na porady staršovstva. Sborová kancelář se mu vešla do kožené aktovky, kterou pevně svíral na klíně při poradách správní komise i ve chvíli, kdy už se jen s obtížemi vyjadřoval. Měl v evidenci účty, pamatoval na sbírky a vděčně přijímal vedení sborového účetnictví ekonomkou miroslavského sboru. A pomalu slábl a ztrácel se, stejně jako se ztrácí hrabětický sbor.

Brat Ján Novák, poslední kurátor Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Hrabětицích, zemřel 3. srpna 2012. Pohřební shromáždění se konalo u domu smutku a u hrobu na rozlehlém hřbitově, kde jsou pestré dějiny obce a jejích obyvatel pietně připomínány. Administrátor sboru bratr farář Ondřej Titěra z Miroslavi vybral jako základ kázání biblický verš: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dává v onen den Pán, ten spravedlivý soudce.“ (2 Tm 4,7)

Brat Novák, dělník na vinici Páně, na jehož pevný stisk udřené a ztvrdlé ruky nikdy nezapomenu, by si tato slova sám nevybral. Na to byl příliš skromný. My, kteří jsme ho znali, však víme, že platí i o něm: bojoval dobrý boj do posledních dnů, víru zachoval a Pán života a smrti má pro něj jistě připraven vavřín spravedlnosti.

Díky Bohu za takové služebníky.

Lia Ryšavá
jménem správní komise
sboru Hrabětice
a staršovstva sboru Miroslav

Novinky ze Samuele

Edita Štěříková
Christian David
zakladatel obnovené Jednoty bratrské

Christian David patří mezi největší moravské osobnosti, přesto je dosud znám a obdivován více ve světě než v České republice. Prostý tesař se stal smělým následovníkem Ježíše Krista a pro jeho víru, odvahu a vytrvalost se evangelium rozneslo do končin země. Stal se zakladatelem bratrské osady Herrnhut v Horní Lužici, spoluzakládal obnovenou Jednotu bratrskou, známou také pod názvem Moravská církev - Moravian church. Davidův životní příběh dosud inspiruje věřící i nevěřící k praktickému životu v prosté odevzdanosti Bohu v čisté důvěře a lásce. Vůbec poprvé se dostává k českému čtenáři tak hodnotná kniha o Christianu Davidovi.

Moravian, A5, 352 s., váz.,
299 Kč

Edita Štěříková
Matouš Stach

Jedinečné dílo renomované historičky o osobnosti Matouše Stacha, exulanta z Moravy. Po dramatickém útěku z rodných Mankovic kvůli pronásledování pro víru se dostává do Herrnhutu a odtud odjíždí jako první misionář do Grónska, kde rozvíjí misijní činnost Obnovené Jednoty bratrské. Životní příběh Matouše Stacha inspiruje dnešní křesťany k následování Pána Ježíše kamkoli on jde, povzbuzuje k odvážné víře, která se nedá odradit ani nebezpečím ani dlouhým neúspěchem.

Moravian, A5, 96 s.,
130 Kč

SAMUEL
Soukenická 15, 110 00 Praha 1
Otevřeno: 10-18 hod
tel.: 224317674
www.samuelcz.com/shop

Jiřina Šiklová: Stoupenci proměn

Více než čtyřicet let stará nepublikovaná habilitační práce J. Šiklové.

Kniha je věnována dobově aktuálnímu fenoménu sociálněkritického studentského hnutí v západní Evropě a severní Americe, jehož relevance sice pominula, avšak alespoň v jisté míře se objevuje znovu v současných protestech proti „globálnímu kapitalismu“.

Kniha má tři části – autorčin úvod z hlediska dneška, vlastní rozsáhlý text a doslov Marka Skovajsy, který jednak text znovu „rekontextuje“ a současně nabízí portrét Jiřiny Šiklové od let šedesátých až do dneška. Skovajsa kultivovaně a poučeně text v tomto ohledu doplňuje, aniž mu ubírá na jeho původní tvářnosti.

Recenzovali prof. Miloslav Petrusek a doc. Zdeněk R. Nešpor.

Vychází jako 8. svazek edice KAIROS, 360 stran, náklad 700 ks.
Běžná cena 280 Kč, cena v Kalichu do 1. 12. 2012 196 Kč

Oznámení

Synodní rada ČCE vypisuje výběrové řízení
na pozici:

Vedoucí tajemník/tajemnice
Ústřední církevní kanceláře
Českobratrské církve evangelické
(ÚCK ČCE)

Termín uzávěrky předkola výběrového řízení: 5. 12. 2012 do 15 h (rozhoduje datum doručení do ÚCK).
Přihlášky musí být doručeny v obálce s označením „Výběrové řízení na pozici vedoucí tajemník ÚCK – neotvírat“
a doručeny na adresu:
Českobratrská církev evangelická,
pošt. přihr. 466, Jungmannova 9,
111 21 Praha 1
poštou nebo osobně
do sekretariátu ÚCK.

Bližší informace podá:
E. Žváčková,
tel.: 224 999 224,
zvackova@e-cirkev.cz

Pozvánky

Farní sbor ČCE v Hlinsku zve k setkání při příležitosti výročí

100 let od založení
kazatelské stanice ČCE
v Hlinsku.

Setkání se koná na 1. adventní neděli 2. 12. 2012 v modlitebně (U Tvrze 295).

Program:
9.00 - slavnostní bohoslužby s vysluhováním večeře Páně;
10.45 - rozhovor s Joelem Rumlem o radostech a starostech našeho sboru;
12.15 - oběd v blízké restauraci;
14.00 - Joel Ruml: Úkol církve dnes (přednáška a rozhovor o situaci a poslání církve u nás a ve světě).

Zveme Vás na společný oběd. Pokud se ho chcete účastnit, přihlaste se, prosíme, do 25. listopadu u farářky

N. Čejkové
(604 284 774).

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát ústecký

Českobratrská církev evangelická

Děčín, Ne 10.00
Bezručova 4/90, f. Petr Čapek

Duchcov, Ne 8.00
Havlíčkova 23, a. f. Jan Opočenský

Chomutov, Ne 9.30
ul. 28. října 12, f Jiří Bureš

Chotiněves, Ne 10.30
Horní Řepčice 58, Úštěk, f. Martina Vlková Šeráková

Kadaň, Ne 13.30
ul. 5.května 693, a. f. Jiří Bureš

Krabčice u Roudnice n. L., Ne 8.30
ve středisku Diakonie ČCE
10.00 v kostele
Krabčice č. 26, f. Jan Kupka

Libkovice pod Řípem, Ne 10.45
Libkovice č.74, a. f. Kurt Bartoš

Litoměřice, Ne 9.00
Rooseveltova 7, f. Zdeněk Bárta

Louny, Ne 9.30
Českých bratří 1510, f. Tomáš Pavelka

Most, Ne 10.10
U města Chersonu 8/1675, f Marian Šusták

Roudnice n. L., Ne 9.00
Švagrovského 674, f Kurt Bartoš

Teplice, Ne 9.30
J. V. Sládka 2006/16, f. Jan Opočenský

Třebenice, Ne 8.30
Sokolská 89, a. f. Marian Šusták

Ústí nad Labem, Ne 10.30 ve sbor. domě v Dvořákově 6
Dvořákova 6, f. Marie Molnárová

Žatec, Ne 9.30
Husova 1200, f. Jan Veselý

Církev bratrská

Děčín, Ne 9.30
Puchmayerova 4, Karel Hůlka

Litvínov, Ne 9.30
Dukelská 424, Libor Trousil

Most, Ne 9.30
J. Kříže 3127, Milan Let

Teplice, Ne 9.30
Poštovní 10/934, Pavel Benák

Ústí nad Labem, Ne 9.30
V Zahrádkách 33, Štefan Paluchník

Evangelická církev metodistická

Litoměřice, Ne 9.30
Sládkova 8, f Zdeněk Brož

Bratrská jednota baptistů

Děčín, Ne 9.00
Šikmá 152, k. Jaroslav Poloha

Litoměřice, Ne 9,30
Žižkova 3/2039

Lovosice, Ne 9.30
Dlouhá 84, k. Radek Pospíšil

Teplice, Ne 9.30 modlitebna ASD
Křičkova 13, k. Vjacislav Jelisejev

Žatec, Ne 9.30
Lva Tolstého 1249, k. Jan Pospíšil

ET

Příloha 5

31–32/2012

VYCHÁZÍ: 21. LISTOPADU 2012

MISTR JAN HUS 1415 2015
jeho předchůdci, souputníci a následovníci

S kalichem z krize

Husitská reformace znamenala velký pokus o východisko z evropské krize pozdního středověku, zasahující všechny oblasti života společnosti. Nezůstala jí ušetřena ani tehdejší církev, ba právě naopak, v ní se soustředily velmi výrazně všechny krizové jevy. Nebylo tedy divu, že česká reformace se v úsilí o nápravu poměrů zdaleka ne jen církevních obrátila k počátkům křesťanství, ke vzoru prvotní církve, ke slovu Písma jako základní autoritě pro život jednotlivce i celé společnosti.

Krize zasáhla téměř celou Evropu v průběhu 14. věku a odeznívala až do sklonku následujícího století. Přinášela zásadní zvrat, vedoucí od středověku k nastupujícímu již novověku. Pozdně středověká krize zasáhla země západokřesťanské Evropy, nikoliv však rovnoměrně co do času i prostoru. Její nástup lze vysledovat nejprve v Evropě západní (Francie, Anglie, italské země, Pyrenejský poloostrov). Teprve na samém sklonku 14. století dospěla do Evropy střední a středovýchodní, tedy i do Čech. S jejími projevy zde se pak setkáváme hluboko do 15. století, zatímco západní státy se z krize vymanily již kolem poloviny tohoto věku.

Jestliže jsme konstatovali celospolečenské zasažení krizovými jevy, pak je třeba hledat jejich příčiny. Jedná se nesporně o více důvodů a podnětů. Patří mezi ně příčiny demografické, ústící do poklesu obyvatel západní Evropy. Proč tomu tak bylo? Souviselo to i s klimatickými změnami na evropském kontinentu ve 14. a na počátku 15. století, kdy došlo k nástupu „malé doby ledové“. Důsledkem byla krize zemědělství a následný hladomor (1315-1317). Tím byly vytvořeny podmínky pro morovou pandemii („černá smrt“) let 1347 - 1352. V následujících desetiletích se epidemie dále šířily, nejen v důsledku změny klimatu, ale zejména vojenskými taženími po evropských zemích. Zde totiž probíhaly dlouhodobé válečné konflikty, např. tzv. stoletá válka mezi Francií a Anglií v letech 1337 - 1453. K nim se od poloviny 14. století řadil útok osmanských Turků na Balkán, znamenající dlouhodobý zápas s islámem, a to nejen v oblasti vojenské, ale též ideové. Stálá a aktuální přítomnost smrti, ať již způsobená hladomorem, epidemiemi či válečnými událostmi, se odrážela v dobovém myšlení, v mentalitě nejširších vrstev. Odtud jistě pramenila prohloubená religiozita, niterná zbožnost, úsilí o dosažení spásy, apokalyptická vize blížícího se konce pozemského světa, zápas s Antikristem.

Potřeba reformy

V oblasti ideové a politické se krize projevovala rostoucím napětím, soupeřením mezi duchovní a světskou mocí. K tomu jako nový prvek přistupovaly politické ambice nižší šlechty (rytířstva) i měšťanstva, zejména z královských měst. Boj o politickou převahu mezi světskou a duchovní mocí začal již na počátku 14. století střetnutím mezi francouzským králem Filipem IV. Sličným a papežem Bonifácem VIII. Pokračoval pak tzv. avignonským zajetím papežů (1309 - 1377) a vyvrcholil papežským schizmatem roku 1378. Roztržka v papežství znamenala nejen prohloubení duchovní krize, ale měla také politické důsledky pro všechny evropské státy. Francouzští kardinálové tehdy vypověděli poslušnost římskému papeži a zvolili papeže nového, národnosti francouzské, se sídlem ve francouzském Avignonu. Tedy: Řím a Avignon – dvě vzájemně soupeřící centra západního křesťanství. Tato situace logicky přinesla dalekosáhlý přesun především v poměru církve a státu. V politických souvislostech byla důsledkem snaha obou znepřátelených papežů o získání panovníků jednotlivých zemí Evropy na svou stranu. Pochopitelně to přineslo politickou destabilizaci pro celé západní křesťanství, země Koruny české nevyjímaje. Stavba církve, včetně instituce papežství, se otřásla v samých základech.

Negativním činitelem, zasahujícím celou Evropu a v Čechách posléze řešeným revolučním výbuchem, byla krize římské církve, její porušenost. Přitom církev to byla, jež v poměrech středověku byla spjata s celou společností a jejími mocenskými strukturami. A nejen to, vždyť právě církev dala dobovým společenským poměrům posvěcení a tím přispěla k vytvoření dojmu o jejich trvalosti. Nelze se proto divit, že zesvětštělá, porušená církev vyvolávala obavy ze selhání, z opuštění biblických principů. Jak měla tato církev vést své údy ke spáse?! Proto úzkost ze ztráty spasení! Vždyť církev viditelně opustila úzkou cestu následování Krista. Opustila vzor prvotní, apoštolské církve a zabydlela se v blahobytu a vnější nádheře, v zásazích do světské politiky a dokonce nedokázala ani zachovat vlastní jednotu. Proto vznikalo přesvědčení, že církev potřebuje urychlenou zásadní reformu, proto rostlo porozumění pro eschatologickou zvěst o příchodu Pána církve i světa. Náprava církve měla být předpokladem pro nápravu celé křesťanské společnosti.

O tom, že reforma církve se stala pro současnou dobu nutností, nebylo v průběhu 14. století sporu. Papežské dvojvládí tuto potřebu jen urychlovalo. Většina reformního snažení vycházela zevnitř církve, šlo tedy o vnitřní nápravu církevních poměrů. V závěru 14. století se z reformních koncepcí nejvíce prosadil a uplatnil konciliarismus. Vycházel z přesvědčení, že obroda musí vyjít z církve, byť za podpory světské moci. Reforma církve se podle tohoto názoru měla stát tématem obecných koncilů, tvořených zástupci duchovních institucí. Což znamená představitele univerzit, církevních řádů a dalších církevních institucí a organizací. Důsledkem bylo výrazné omezení moci papeže a sboru kardinálů. První obecný koncil v Pise roku 1409 se pokusil o odstranění pohoršlivého papežského schizmatu zvolením papeže nového, leč neúspěšně. Došlo k situaci ještě pohoršlivější – oba sesazení papežové odmítli závěry koncilu a neodstoupili, takže o moc nyní soupeřili papežové tři! Tento naprosto neudržitelný stav vyřešil až koncil v Kostnici (1414 - 1418), na němž byl do čela římské církve postaven jediný papež. Současně koncil stanovil principy reforem, jejichž propracování a uskutečnění měla připadnout dalším koncilům v budoucnosti.

Situace v zemích Koruny české

Jestliže jsme se zmiňovali o nerovnoměrnosti vývoje krizových jevů v Evropě, pak země Koruny české jsou toho příkladem. V době, kdy západní Evropa, v polovině 14. století, se zmítala v hluboké depresi, prožívaly české země léta všestranného rozmachu hmotného i duchovního. Za vlády krále českého a císaře římského Karla IV. se Koruna česká ocitla na vrcholu svého rozvoje v období středověku. Pro životní úroveň obyvatelstva měly základní význam hospodářsky úspěšné důsledky zemědělské a městské kolonizace i stále ještě vydatná ložiska stříbra (zvláště v Kutné Hoře), zajišťující stabilní měnu. Důsledkem vnitrozemské polohy a patrně i klimatu našeho území také bylo, že se mu zatím vyhýbaly morové epidemie. Výhodná pro země Koruny české byla i situace politická, daná mimořádně vlivným a schopným panovníkem Karlem IV. Za jeho vlády se české soustátí stalo evropskou mocností, čímž také vzrostl význam Prahy mezi předními evropskými městy. Tak směřovala vnitřní i zahraniční politika Karla IV. Souběžně a ve vzájemné podmíněnosti s hospodářským a politickým rozmachem se rozvíjela oblast kultury, umění a vědy. Na Karlově dvoře se objevoval velký počet umělců, vědců i náboženských myslitelů. Císař a král promyšleně posiloval mezinárodní postavení Čech řadou zakladatelských aktů. Mezi ně v první řadě patřilo povýšení pražského biskupství na arcibiskupství (1344), o což jeho předchůdci a předkové, Přemyslovci, se snažili marně. Karlovi se rovněž podařilo úspěšně završit úsilí o založení vysokého učení, pražské univerzity (1348), která pak sehrála významnou roli v husitské revoluci. Panovník také programově rozvíjel stavební aktivity, a to nejen k posílení své moci (stavba královských hradů v čele s Karlštejnem, jako mystickou schránou říšských korunovačních klenotů i sbírek údajných ostatků světců i samého Krista). Vynikajícím urbanistickým počinem bylo založení Nového Města pražského (1348) i podstatné rozšíření území a zástavby Malé Strany, včetně výstavby monumentálního, umělecky zdobného kamenného mostu přes Vltavu. Tím se Praha stala skutečným středověkým velkoměstem. Ke zvýšení její prestiže, jakož i celého království, měla v křesťanstvu sloužit řada akcí zaměřených na obyvatelstvo evropských zemí. Tak na Dobytčím trhu (dnešním Karlově náměstí) dal císař zbudovat zprvu dřevěnou stavbu kaple Božího těla. Z jejího ochozu byly každoročně ukazovány říšské korunovační klenoty i vzácné svátostiny. Praha, hlavní město království, se v oněch dnech stávala cílem početných poutí z celé západní Evropy. Tento slibný rozkvět Českého království, nejdůležitější součásti zemí Koruny české, bylo obyvatelstvem pojímáno jako projev mimořádné přízně samého Boha, s tím, že právě České zemi přísluší nejpřednější místo v křesťanském světě. Můžeme tedy konstatovat již pro tuto dobu český mesianismus, výrazně se pak projevující v husitské revoluci (a poté ještě vícekrát v našich dějinách, až do dob nejnovějších).

Již v době Karlovy vlády se i v českém prostředí začaly objevovat příznaky krize. Panovník si jich byl do jisté míry vědom. Upřímně niterně zbožný a teologicky vzdělaný Karel IV. byl v podstatě ve vztahu k církvi osobností rozpornou. Na jedné straně to byla mimořádná podpora církve a jejích institucí. Panovník přiváděl do Čech nové církevní řády, zakládal kláštery a kostely, významně rozhojňoval církevní majetek, až tvořil třetinu pozemkové držby v království. Proslulým se stal shromažďováním domnělých ostatků světců. Na straně druhé však spatřoval negativní jevy, bující v organizmu církve. Proto byl otevřen reformním snahám a neváhal s jejich podporou. V tom byl zajedno i s prvním pražským arcibiskupem Arnoštem z Pardubic. K dokladům Karlovy přízně reformním myšlenkám patří povolání proslulého rakouského kazatele Konráda Waldhausera, člena augustiniánského řádu. Působil v kostele sv. Havla na Starém Městě pražském. Jeho reformně laděná kázání se setkala s mimořádným ohlasem mezi Pražany. Jak udávají dobová svědectví, ani prostorný chrám nestačil pojmout množství posluchačů, a tak Waldhauser kázával také davům shromážděným před kostelem. Jistě je tento ohlas dokladem, že široké vrstvy obyvatelstva hledaly východisko ze stávající krizové situace. Vzápětí se jim dostalo dalších podnětů a povzbuzení.

Otec české reformace

Česká reformace se rodila pod tlakem Božího slova i soudu. Zdůrazněme pro tuto situaci význam Hospodinova slova jako výzvy k akci: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu“ (Mk 1,15). Slovo Boží je slovem krále, přicházejícího, aby požádal vydat počet z vladařství od malého i velikého, od celé církve! Odtud pramení volání po nápravě církve, která má být provedena kázáním Božího slova. Kázání ve jménu Ducha svatého volá k zastavení v životním shonu a k základní revizi směru a hodnot života. Jak aktuálně znějí tyto myšlenky, vyslovené koncem 14.století, křesťanům počátku 21.století!

Církev zesvětštěná a porušená měla tedy být napravena Božím slovem. Důsledky evangelijní zvěsti musí začít u jednotlivců, u jejich nápravy. Tak vyznívala v době Karlova panování kázání Miliče z Kroměříže, jehož František Palacký nazval „otcem české reformace“. Tento významný úředník císařské kanceláře a církevní hodnostář dospěl k životnímu obratu, aby se roku 1363 vzdal všech svých hodností i prebend a vydal se na cestu prostého kazatele, povzbuzen příkladem Waldhauserovým. Jeho hlavním působištěm se stal staroměstský kostel sv. Jiljí v dnešní Husově ulici. Svými kázáními oslovoval nejen české obyvatele Prahy. Milič také kázal německy pro pražské Němce a v kostele sv. Mikuláše na Starém Městě i latinsky univerzitním studentům. Zasahoval tak do duchovního života širokých vrstev pražského obyvatelstva jako výmluvný, ba podmanivý kazatel. Svými souvěkovci byl nazýván „mužem ohňových slov“. Imponoval svým příkladným, až asketickým životem, a to nejen jako kazatel, ale též jako porozumivý a laskavý pastýř. Hluboce prožívané krizové jevy jeho doby ho přivedly k přesvědčení, že se již nyní, v aktuální současnosti, objevil Antikrist a zhoubně již působí dokonce přímo uvnitř církve. Tedy boj s Antikristem, jehož vliv je patrný nejen v církvi, ale i u světských mocností, které nejsou poddány Králi králů, jímž je Beránek. Právě naopak, ve vzdorné pýše podporují vládu hříchu nejen v církvi, ale i v celé křesťanské společnosti. Proti Antikristu je podle Miliče třeba bojovat mečem Božího slova. Antikristova přítomnost je mu zároveň příznakem brzkého Božího zásahu do dějů tohoto světa, příznakem jeho blížícího

S kalichem z krize

se konce a nastolení Božího království. Tedy očekávání eschatologické, jež zvyšuje odpovědnost křesťanů a nutí je k práci na přípravě světa vstříc Božímu příchodu a ovšem i soudu. Důraz na zcela zásadní důležitost Božího slova vede Miliče k přípravě jeho nositelů a šiřitelů, dobrých kněží, „orlů nového věku“. Pro své žáky, budoucí kazatele, vytvořil komunitu, vzorný sbor, na Starém Městě (v místech dnešního Konviktu), nazvaný „Novým Jeruzalémem“. Toto společenství působilo až do Miličovy smrti roku 1374 a nezůstalo bez následování ani v další době. Jestliže základem Miličova společenství byla láska k Božímu slovu, pak k ní přistupovala také touha po těsném spojení s Kristem, a to ve svátosti večeře Páně. Ta je pro Miliče posilou k novému životu, a proto ji doporučuje laikům k nejčastějšímu užívání. Stolování s Pánem církve dá účastníkům prostřednictvím jeho těla a krve sílu v zápase s Antikristem pro obnovu církve, ale nejen to, spojení s Kristem ve svátosti poskytne záchranu v tísni krize celého světa. Zde, v důrazu na eucharistii, již můžeme rozpoznat náznaky kalicha a jeho význam v pozdějším dění husitské revoluce.

Na Miličovo nezapomenutelné působení navázali jeho žáci, po smrti svého učitele vypuzení ze zrušeného Nového Jeruzaléma. S touto skutečností se však nikdy nesmířili a jak záhy uvidíme, pokračovali v nastoupené cestě ve věrnosti Miličovým zásadám. V okruhu Miličových žáků vynikl výrazný teologický myslitel Matěj z Janova, jehož činnost přesáhla již do doby vlády krále Václava IV. (zemřel 1393). Nazýván byl „Mistrem pařížským“, když získal teologické vzdělání na univerzitě v Paříži, na Sorbonně. Také on, obdobně jako Milič, kladl Bibli, Boží slovo, jako základ a měřítko pro celý život, jak osobní, tak církevní. Své hlavní myšlenky Janov vyslovil v klíčovém, latinsky psaném spisu „O pravidlech Starého a Nového zákona“. Zásadně odmítl přebujelý kult světců včetně modliteb k nim, i jejich výtvarné zobrazování. Tím kriticky reagoval na rozšířenou dobovou praxi, podporovanou samým panovníkem Karlem IV. Právě tak ostře vystupoval proti zevnímu bohatství církve. Východisko z krize, reformu církve i celé křesťanské společnosti hledal Janov v častém (denním) přijímání svátosti večeře Páně (opět eucharistický motiv, rozvinutý v husitství) a v působení kazatelů – andělů vyslaných ke žni před koncem tohoto světa. Svůj vztah k předchůdcům a učitelům vyjádřil představou, že v řadě těchto andělských kazatelů stojí v čele Waldhauser a Milič – dvojice svědků u světa nenáviděných, protože odhalili Antikrista v nepravé církvi a vyzvali k boji s ním. Janov se ztotožnil s představou, že současné lidstvo žije již v počátcích Třetího věku, věku Ducha svatého. Podle této myšlenky, v níž lze nalézt zřetelné stopy mystiky, v průběhu tohoto věku čelí Kristus pronásledování pravé církve, vyvolanému Antikristem. Tomu brání Pán církve prostřednictvím svých kazatelů, směřujícím k přerození člověka. Církev a s ní celé křesťanstvo bude přivedeno, jak zdůrazňuje Janov, k ideálu prvotní církve s její prostotou a čistotou jedině Božím slovem, které trvá na věky.

Matěj z Janova působil v letech krize prohloubené papežským schizmatem. Rok 1378 přinesl zásadní události, jež se výrazně zapsaly do příštích dějů. V tomto roce tedy propuká dvojpapežství a současně umírá velký státník Karel IV. Sjednocovatel křesťanské Evropy odchází z tohoto světa v době, kdy je jeho celoživotní usilování vážně ohroženo. Krizové příznaky v evropských zemích se totiž natolik kumulují, že jejich zažehnání by bylo nad síly jednotlivce. Moderní dějepisectví oprávněně upozorňuje, že nastalé problémy by nevyřešil ani výjimečně schopný a energický vládce, jímž Karel IV. nesporně byl. Jeho syn a nástupce Václav IV. byl osobností značně odlišnou. Již jako dvouleté dítě byl korunován na českého krále, v roce 1376 na krále římského. Od dětství tedy byl vychováván k životní úloze panovníka. Nechybělo mu skvělé vzdělání ani vladařské zkušenosti, byl totiž několik let otcovým spoluvladařem. Co mu však scházelo, byly otcovy tvrdě v mládí získané zkušenosti, včetně účasti na válečných akcích. Také postrádal otcovo politické zaujetí i osobní zbožnost, vedoucí Karla k vědomí odpovědnosti panovníka před Bohem.

Václav se spíše státnickým povinnostem vyhýbal, situace, do nichž se dostával, řešil liknavě a ocital se tak více ve vleku událostí, než aby je sám usměrňoval.

K těmto osobním předpokladům přistupovala rovněž měnící se doba, na rozdíl od Karlovy éry radikálně změněné podmínky v zemích Koruny české. Na sklonku 14. století, v době Václavova panování, v plné síle začaly propukat krizové jevy přicházející ze západní Evropy. První skutečně rozsáhlá morová rána se v Čechách projevila v roce 1380 a po ní na přelomu 14. a 15.století následovaly další údery „černé smrti“. Výsledkem bylo, že dosud rostoucí počet obyvatel Českého království se začal snižovat. Kromě epidemií k tomu přispívaly i projevy domácích válek a pak revoluční události. Ustal také, již od poloviny 14. století, příliv přistěhovalců z ciziny, protože v důsledku opakovaných epidemií i válek docházelo k úbytku obyvatelstva v západní Evropě. V českých zemích však morové rány ani tak nevyvolaly sociální neklid, jako spíše aktualizovaly apokalyptickou vizi blížícího se konce pozemského světa.

Také hospodářské poměry v Čechách se lišily od západní Evropy, kde v průběhu 14. století vznikaly selské bouře i městská povstání. V Čechách tomu tak zatím nebylo, i když hospodářská úroveň země za vlády Václava IV. klesala. Finanční situace byla ovlivňována poklesem reálné hodnoty pražského groše, jako důsledku snižující se těžby zmenšujících se zásob stříbra v kutnohorských dolech. Stříbrné pražské groše byly proto nahrazovány drobnou mincí, tzv. haléři s vysokou příměsí mědi. Zhoršení měny vedlo ke stoupání daňového zatížení, ke zhoršení příjmů pozemkových vrchností (peněžní renta), k častějšímu vypisování královských berní. Ve městech, včetně Prahy, lze vysledovat nerovnoměrnost majetkového rozvrstvení, projevující se v hospodářské a sociální skladbě městského obyvatelstva. Z ní pak pramenily revoluční nálady, přispívající nakonec k úsilí o změny této situace, k výbuchu revoluce. Přes tyto a další projevy hospodářských a sociálních protikladů je třeba konstatovat, že životní podmínky v českých zemích byly celkem snesitelné. Ceny zemědělských produktů a tudíž i potravin se držely na stálé a vcelku nízké úrovni. Ani hladomor nijak Čechy nepostihl, právě tak jako se jim v podstatě vyhnuly výrazné změny klimatu, jak je bylo možno pozorovat v západní Evropě. Výjimku tvořila léta 1407 - 1408, která ve střední Evropě přinesla náhlý klimatický přeryv. Současné dějepisectví tedy v podstatě odmítá výklad vzniku husitské revoluce z prvořadě sociálních příčin. Jinými slovy řečeno, husitství není revolucí především sociální, vyvolanou dramatickým zhoršením sociální situace, nebo naopak zvýšeným sebevědomím lidových vrstev, požadujících zlepšení své hmotné existence. Sociální motivace ovšem v husitské revoluci byla přítomná a znamenala jeden z jejích podnětů, byť nikoliv nejdůležitější.

Pro situaci v českých zemích představovala vážný problém politická destabilizace, vyvolaná spory mezi jednotlivými členy vládnoucí lucemburské dynastie a oslabeným postavením Václava IV. Odráželo se to v otřesení životních jistot obyvatelstva. Se stabilizovanými poměry za Karlovy vlády kontrastoval úpadek právní kultury, neplnění zákonných norem, což pochopitelně snižovalo pocit bezpečnosti v království. Slabý panovník, hádky uvnitř dynastie, pokles prestiže nejen světských, ale též církevních autorit, rozbroje mezi šlechtou, napjatý vztah mezi panovníkem a vysokou šlechtou i střet Václava IV. s pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna, to vše bylo současníky intenzivně vnímáno. Pro život v zemi se rovněž neblaze projevila ztráta mezinárodních pozic českého státu. V roce 1400 byl totiž Václav IV. sesazen z trůnu římského krále a na jeho místo nastoupil Ruprecht Falcký z konkurenčního rodu Wittelsbachů. Pro lucemburskou dynastii to byla neuvěřitelná potupa! Všechny tyto změny, se ztrátou starých jistot, byly v Čechách chápány jako doklad skutečnosti, že svět se ocitá v poslední epoše své existence a setkává se stále více s úklady Antikristovými. Není tedy divu, že se stále častěji a naléhavěji objevovala otázka: Jak se má upřímný křesťan z těchto poměrů vymanit?

Mistr Jan Hus Pražanům

(latinský list z Kostnice v červenci 1413)

Mistr Jan Hus, všem, kdo v Praze dlí, milost a pokoj Ježíše Krista.

Usilovně celým srdcem žádám, nejmilejší, abyste byli skrze Ježíše Krista prosti všech hříchů a přemáhali tělo, svět a ďábla, pohrdnouce marnostmi tohoto světa, abyste tak skrze milost Ježíše Krista všechno ochotně trpěli pro spásu a v protivenstvích mohli setrvati až do konce. Toho vám, nejmilejší, vždy vyprošuji, vzpomínaje na vás při svých modlitbách. Neboť jsem pracoval ve slově Božím u vás, jak je mi Bůh svědkem, po více než dvanácte let a při tom mi bylo největší potěchou, když jsem poznal vaši pilnost v poslouchání slova Božího a pozoroval u mnohých pravé a upřímné pokání...

Inspirace Johnem Wiclifem

Jestliže jsme až dosud sledovali vývoj reformního hnutí v Čechách, pak právě v složité době vlády Václava IV. se domácímu úsilí o nápravu církve a společnosti dostalo mocné podpory. Představovalo ji dílo, soustavně propracované a literárně ztvárněné, anglického bohoslovce Johna Wiclifa (zemřel 1384). Jeho jasně formulované názory se v českém prostředí setkaly s mimořádným ohlasem, dopadly totiž na půdu již připravenou řešením obdobných otázek v domácím prostředí. S porozuměním byl přijímán Wiclifův názor, že zesvětštělou církev je možno přimět k následování vzoru apoštolské církve jedině s pomocí světské moci v čele s panovníkem. Souviselo to se snahou zbavit církev zasahování do oblasti světské politiky. V souladu s Wiclifem čeští teologové z pražské univerzity zdůrazňovali nutnost nastolení Božího zákona jako nejvyšší normy veškerého křesťanského života. Boží zákon, totožný s absolutní pravdou a přístupný věřícím v textu Písma, byl v tomto pojetí nadřazen církevnímu i světskému právu, které se jím muselo řídit. Důsledkem toho bylo zpochybnění pozice církevních i světských autorit, pokud nežily ve shodě s kritérii Božích pravd. Odtud už byl jen krok k tvrzení, že jedinou opravdovou křesťanskou církví je společenství věřících, živých i mrtvých, tvořících mystické tělo Kristovo, který sám je jedinou skutečnou hlavou křesťanstva.

Myšlenky Wiclifovy nejprve zaujaly vlivnou skupinu mistrů a bakalářů pražské univerzity, mezi nimiž patřilo významné místo Janu Husovi. Právě jemu patří historická zásluha, že tyto radikální názory přenesl z úzkého intelektuálního okruhu teologů a filozofů do širokých lidových vrstev, především svými kázáními, ale také literární tvorbou v českém jazyce. Velkou roli v tomto ohledu sehrála Betlémská kaple, založená roku 1391. Jako vysloveně kazatelský prostor, určený k hlásání Božího slova v českém jazyce, představovala přímé navázání na odkaz Miliče z Kroměříže. Je charakteristické, že v čele snah o zbudování kaple a o stanovení jejího kazatelského programu stál královský dvořan Hanuš z Mühlheimu a staroměstský kupec Kříž, oba věrní Miličovi stoupenci.

Mistr Jan a kalich

Hus v Betlémské kapli kázal od března 1402, ale již předtím vystupoval na kazatelnu kostela sv. Michala na Starém Městě. Na zdejší faře, pod ochranou faráře Bernarda, křižovníka řádu Božího hrobu, se scházel kruh wiclifovců. Šíření husovsko-wiclifského programu v následujících letech přispělo výraznou měrou k oslovení nejen městských, ale i venkovských vrstev, kde zásady reformy, zdůrazňující základní a závazné křesťanské principy, nacházely spontánní ohlas. Symbolem přívrženců reformy se rokem 1414 počínaje stal kalich (myšleno laický kalich, vysluhovaný nejen kněžím, ale též laikům), jako podmínka spásy a posila v zápasu na sklonku lidských dějin. Husův přítel M. Jakoubek ze Stříbra přesvědčivě doložil, že pod obojí způsobou i laikům se v římské církvi podávalo až do 12. století. Podávání pouhého chleba (hostie) bylo tehdy dokonce považováno za blud.

Husitský reformní program se zákonitě střetl s principy koniliarismu a s institucionální církví. Pro koncil, probíhající pod ochranou uherského krále a nedávno zvoleného římského panovníka Zikmunda Lucemburského, i pro nového papeže Martina V., vzešlého z kostnického koncilu, byly všechny zásadní husitské návrhy nepřijatelné, ba přímo kacířské. Koncil se obával ztráty autority institucionální církve i orgánů světské moci, když husitství požadovalo, aby se úřední orgány chovaly v souladu s Božím zákonem a aby jejich příkazy i zákony byly mravně oprávněné. Pokud tedy chtěl kostnický koncil udržet církevní reformu pod svou kontrolou, nezbylo mu nic jiného než odsoudit husitství jako kacířství a Jana Husa poslat, byť s jistými rozpaky, na hranici. Nesmlouvavý postup koncilu měl být výstrahou Husovým přívržencům v českých zemích, aby se podřídili reformám koncilem stanoveným. Bylo však již pozdě! Většina české společnosti se s husitským programem ztotožnila a zahájila v jeho duchu nápravu poměrů, aby celou křesťanskou společnost vyvedla z krize návratem na cestu vytyčenou Kristem a apoštoly, v poslušnosti Božího zákona.

Husovým přívržencům v českých zemích

Michal Flegl

(mezititulky redakce)

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2012

5. prosince 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 12. prosince 2012

Z obsahu

* *Ježíšova fotografie není k mání*
* *Proč máme být nyní s Izraelem?*

Poselství k 2. neděli adventní

Vyjdeš mu vstříc?
Iz 35, 3–10

Ochablost a skleslost. Přepadají člověka v nemoci, ve stáří, při různých nezdarech, protivenstvích, při fyzickém nebo duševním vyčerpání. Ovšem ani v takových chvílích Bůh na člověka nezapomíná. Slova proroka Izajáše nás vyzývají: *„Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolenům klesajícím."* Plachá srdce jsou povzbuzována, ať jsou rozhodná a ať se nebojí. *„Neboť váš Bůh přichází…"* Přichází Bůh, který má moc vás nejen spasit, ale který se s vámi chce i setkat.

Když se skrze proroky ohlašovaný příchod Mesiáše konečně uskutečnil, *tehdy se otevřely oči slepých a uši hluchých. Mnohý kulhavý poskakoval jako jelen a jazyk němých plesal.* A když takovou zprávu slyšeli nemocní a skleslí v dalších městech, do kterých Ježíš přicházel, svitla i jim naděje, dodali pevnosti svým kolenům a spěchali Mesiáši vstříc.

Tyto události se staly již dávno. Nicméně ze slov Izajášových lze rovněž vypozorovat znaky budoucího Božího království. Ale skutečně se zde mluví jen o tom, co se stalo a co bude? Stačí nám pouze vzpomínky, kdy Bůh s námi jednal? Anebo stačí nám jen se povzbuzovat, že jednou bude v nebi líp? Pán Ježíš praví: *„Království Boží je mezi vámi!"* A tak ten, který se i dnes chce setkat s Ježíšem Kristem, má možnost. On přichází do tvých smutků, trápení, nemocí a ochablostí. On chce i dnes proměnit *pustinu tvého srdce ve vodní zřídla.* Vyjdeš mu vstříc?

j. Radek Hanák,
kazatel ČCE Odry

O andělích a ďáblu

Jsou s nimi potíže. Písmo o nich ví, ale ví toho tak málo, že není schopno povědět o nich aspoň tolik, abychom nebyli nuceni, jako je tomu dosud, zaměstnat svou vynalézavost a fantazii, jež by vytvořily celý obrázek ze střípků, rozházených převážně po okrajích biblického poselství, ale pozoruhodně a překvapivě přítomných při ústředních událostech narození a vzkříšení Páně (L 2,13; L 24,4). To znamená, že nelze vždy zlehčit jejich význam poukazem na jejich perský původ. Kdyby to tak mělo být, perské náboženství by stěží nalezlo cestu do Betléma nebo Jeruzaléma. Odnárodnění andělů patří mezi události, jimiž Bůh projevuje svou moc. Ze svých nepřátel činí přátele.

Zdá se nám, že křesťanské poselství by se bez andělů a ďábla obešlo proto, že mezi věřícími nenajdeme téměř nikoho, kdo by měl s nimi osobní známost a zkušenost. Tento argument není však dosti silný k tomu, aby zpochybnil místo a význam andělů a ďábla v Písmu. Písmo nepodléhá našemu schválení. Bylo nám dáno z bohatství a z moudrosti našeho Boha a Pána. Pro existenci andělů i ďábla mluví skutečnost, že Bůh je osoba. Bylo by podivné, kdyby se neobklopil zástupy duchovních bytostí, které jsou s to vnímat jeho moc a slávu a chválit jeho moudrost. Uvažte, zda bychom konečně neměli shledat, že Bůh není uzavřen sám do sebe, nekomunikuje jen se Synem a svatým Duchem, ale také s bytostmi bez těla, které také stvořil a uspořádal je tak, aby mu ve dne v noci sloužily a byly mu k ruce jako jeho armáda. Udělejte si jejich evidenci tak, jak se vyskytují ve Skutcích svatých apoštolů, bude stačit jen kupředkaz Sk 1,10. A pošlete mi to i s několika osobními slovy.

Naproti andělům, kteří vystupují v pěkných rolích jako dobrodinci a zachránci, zná Nový zákon i strůjce všeho zlého, ďábla, který má k dispozici mnoho účinných zbraní, jimiž se chlubí a vyhrožuje, že se máme koho a čeho bát: celá legie jich nastupuje proti nám, aby ohrozila náš život na těle nebo na duši. Říká si také mocnost, která někdy vystupuje z anonymity a přijímá obávané jméno. Ve středověku to byl mor, v novověku se rozvětvil, ale stále je to tentýž ďábel, jehož jména opakujeme ne jako neškodnou dětskou říkanku, ale jako obávané posudky, ne-li přímo soud nad sebou. Nedávné dějiny odhalily jejich tvář s nadějí, že se už nebudou moci opakovat. Jejich nové jméno se však vnucuje naší pozornosti, třebaže dosud na našem kontinentě nezanechalo za sebou miliony mrtvých: Nenávist, z níž si ďábel učinil novou zbraň a my jí svou nevšímavostí otevíráme dveře – nebezpečná hra, kterou umí ďábel rozehrát. Ne nadarmo nás Písmo varuje před protivníkem, kterého Písmo označuje za našeho a jmenuje ho ďáblem, jenž obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil (1P 5,8).

Dokončení na str. 2

Srdečně děkujeme za dary na TF, které jsme od Vás v říjnu přijali

Bubák Roman Ing – Úvaly	**2.000 Kč**	**br. Pawlica Otto**	**1.500 Kč**
Církev bratrská – Praha 5 Smíchov	**3.000 Kč**	**br. Pumr Jaroslav**	**500 Kč**
FS ČCE – Mariánské Lázně	**5.000 Kč**	**br. Schilla František – Praha**	**3.000 Kč**
FS ČCE – místo neuvedeno	**1.000 Kč**	**ses.Slugová Daniela**	**500 Kč**
ses. Holíková Marta	**500 Kč**	**br. Šturc František**	**500 Kč**
ses.Janošíková Libuše	**300 Kč**	**ses.Tefrová Marta**	**1.000 Kč**
ses. Jelínková Věra	**300 Kč**	**br. Turek Oldřich**	**30.000 Kč**
ses. Káňová Jiřina MUDr. – Brno	**1.000 Kč**	**ses.Vacková Věra**	**2.000 Kč**
ses.Konečná Jiřina – ČCE Pardubice	**1.000 Kč**	**br. Valach Ján - Belgie**	**7.356 Kč**
br .Kouřil Jaromír – Postřelmov	**300 Kč**	**manželé Veberovi – Praha Vršovice**	**1.000 Kč**
ses.Korandová Alena – Zlín	**500 Kč**	**ses.Vedralová Miloslava – Praha 10**	**1.000 Kč**
br. Litomiský Miroslav	**500 Kč**	**br. Verner Pavel – Sušice**	**100 Kč**
ses.Malá Jana	**10.000 Kč**	**ses.Vobrová Žofie**	**700 Kč**
ses.Maňásková Jaroslava	**500 Kč**	**br. Vyskočil Jaromír**	**1.000 Kč**
ses.Ondrová Blahoslava	**500 Kč**	**br. Miroslav – příjmení neuvedeno**	**500 Kč**

Milí přátelé,
všude slýcháme o nakupování dárků, o tom, kolik za dárky utratíme, jak se zadlužíme - zkrátka řeči, které s vlastním smyslem Vánoc nejen nemají nic společného, nýbrž dokonce jsou s ním v rozporu.
My křesťané si o Vánocích připomínáme narození Ježíše Krista, o němž vyznáváme, že v něm sestoupil Bůh na Zem. Stalo se tak před už více než dvěma tisíci lety v Betlémě. A už kolorit betlémské události - kombinace nevýslovné radosti s nesmírnou chudobou - ukazuje, že zběsilé shánění dárků spojené s nadměrnými peněžními toky je úplnou negací smyslu Vánoc. Vánoční poselství nevyzývá přímo k chudobě, nicméně připomíná, že skutečná radost nespočívá ve světských statcích, v materiálním bohatství. Ani skutečná hodnota vánočních dárků nezáleží v jejich ceně či nákladnosti. Tehdy u betlémského chléva se sešli lidé z různých míst a společně se radovali. K slavení Vánoc patří sdílení, prožívání mezilidské vzájemnosti.
K tomu, co si připomínáme o Vánocích, se vztahují i slova evangelisty Jana, když píše "Tak Bůh miloval svět, že svého jednorozeného Syna dal ..." (J 3,16). Svět je předmětem Boží lásky. Je tedy smysluplné a nutné se o něj starat, snažit se o dobro pro něj, a tedy především tento náš pozemský domov zbytečně nezatěžovat a nepoškozovat. Vánoční radost patří "všemu lidu" (L 2,10). Blížící se svátky nám tak připomínají hodnotu mezilidského sdílení. Jeho předmětem je i příroda v celé její kráse a mnohosti. Podle toho je třeba ji vnímat a k ní přistupovat.
Svět, předmět Boží lásky, je složitý systém, jehož součástí jsme i my lidé, i příroda, i to, co nazýváme životním prostředím. Ublížíme-li celku, ublížíme tím i sobě samým. Lidské sobectví, problematické obohacování se na úkor druhých, představuje tak na tomto systému cosi jako zhoubný nádor.
O Vánocích si připomínáme narození Ježíše Krista, který byl nazýván Mistrem, Učitelem, a starozákonní proroci ho označili mj. jako Rádce. Jeho učením se vine hodnotový systém, vzdálený sobeckému systému hodnot v současném takzvaně ekonomickém vidění světa a velice blízký alternativnímu systému, který představil nezapomenutelný Josef Vavroušek (http://www.sustainable.cz/josefvavrousek.htm). Kéž bychom se nechali tímto hodnotovým systémem provázet nejen v adventu a o Vánocích, ale stále. Není sice v souladu s neoliberální ekonomikou, ale na rozdíl od ní odpovídá skutečným potřebám člověka a celého světa.
Přeji Vám krásné Vánoce, osvobozené od starostí o shánění jídla či nákladných dárků, často nahrazujících opravdový vztah k druhému, Vánoce naplněné pravou radostí a pokojem a bohaté na příjemná setkání s milými lidmi.

Jirka Nečas

Z církví doma i ve světě

Průzkum: Lidé potřebují církve pro duchovní oporu a charitu

Většina Čechů očekává od církví hlavně poskytování duchovní opory a charitativní činnost. S návrhem na majetkové vyrovnání státu s církvemi ale souhlasí jen šestina veřejnosti, občané se totiž neztotožňují se zamýšlenou podobou návrhu. Dvě třetiny veřejnosti si navíc ani nemyslí, že by restituce zlepšily vnímání církví ve společnosti. Vyplynulo to ze zářijového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), jehož výsledky má ČTK k dispozici.

Potřebnost církví coby duchovní opory lidí vnímá 67 procent občanů, podle 59 procent je jejich důležitým úkolem péče o staré a nemocné a podle poloviny i o chudé. Dvě pětiny veřejnosti mají za to, že církve jsou potřebné pro dobrou morálku ve společnosti. Ale jen každý čtvrtý Čech soudí, že jsou potřebné pro správnou výchovu dětí nebo pro jejich vzdělávání.

Podle průzkumu se většině občanů nelíbí představa, že stát má vůči církvím finanční závazky a musí jim vyplácet peníze. Dvě třetiny dotázaných si myslí, že navrhované finanční náhrady jsou vysoké, že návrh neoprávněně zvýhodňuje církve proti ostatním restituentům nebo si církve mají peníze na svou činnost obstarávat samy. Naopak to, aby duchovní byli nadále placeni ze státního rozpočtu, podporuje jen každý pátý Čech.

Devětadvacet procent dotázaných si také myslí, že zabavení církevního majetku v roce 1948 bylo spravedlivé. Stejný počet lidí je zároveň přesvědčen, že vrácení takto získaného majetku je morální povinností české společnosti, opak si myslí 60 procent. Podle dvou třetin veřejnosti je navíc sporné, jestli církve majetek skutečně vlastnily.

podle www.christnet.cz/, red. zkráceno

Ústředí reformovaných církví opouští Ženevu

Ekonomické příčiny způsobily, že se WCRC (Světová rada reformovaných církví) přesouvá ze švýcarské Ženevy do německého Hannoveru. Opouští tak město, které je úzce spojeno s působením významného reformátora Jana Kalvína, a po téměř 450 letech odchází do "eurozóny". Rostoucí kurz švýcarského franku způsoboval, že pro tuto celosvětovou organizaci byly peněžní transakce i provoz centra velmi nákladné. Tento přesun přivítala i německá kancléřka Angela Merkelová, která v tom vidí navíc i uznání dlouhodobě dobrých vztahů mezi Německou republikou a církvemi.

Kdož sú Boží bojovníci

Starý husitský chorál zaznával v druhé půlce září už podruhé pod zbytky hradu Sion, kde se Jan Roháč z Dubé bránil přesile nepřátel, ale neubránil. Protože se historie aspoň v něčem opakuje, i letos probíhaly okolo zbytku hradu urputné boje. Netekla přitom sice krev a lidé neumírali, přesto sílily emoce, adrenalin stoupal a byla i sem tam slzička. Neradujte se a nebo nebojte. Husité se nevrátili. To jen 13 dorostů se sjelo, aby spolu strávily krásný víkend. Ten nebyl naplněn jen boji, i když je to velké lákadlo. Jak dorostenci, tak vedoucí se přiznávají, že nenechat se strhnout atmosférou je téměř nemožné. Není se čemu divit, když proti sobě stojí, běží a bojuje skoro 170 lidí. Obě „nepřátelské“ armády si vyzkoušely obranu a útok na hrad, boj o předhradí, bránu s palisádami, boje při přesunech na hradbách, ale i boj o most. Prostě celé sobotní dopoledne a část odpoledne byly naplněny boji. Kdo zvítězil, není podstatné, důležité je, že si to všichni velice užili.

Setkání bylo také místem, kde se dorostenci v programech a ztišeních mohli zamýšlet nad svými postoji k víře a nad hodnotami svého života. I prostředí večerních programů a nedělní „polní“ bohoslužby, navozovalo atmosféru, kdy dost lidí vnímalo silněji jejich obsah. K tomu napomáhalo i vědomí sounáležitosti s ostatními podobně věřícími lidmi.

Honza Homolka, tajemník pro dorost Církve bratrské
www.cb.cz

Konference o liturgické obnově podtrhla význam večeře Páně

Slavnostní bohoslužba a konference o možnostech liturgické obnovy v evangelických církvích u příležitosti desetiletí existence iniciativy Coena přilákala 16. a 17. 11. 2012 do Brna dva tucty účastníků několika generací a teologických zaměření. Páteční děkovné bohoslužbě s vysluhováním svaté večeře Páně předsedal farář David Sedláček. Marek P. Lukášek v homilii označil liturgické hnutí jako "kvas v těle církve".

Karel Šimr

Lidé vzpomínali na oběti dopravních nehod

(Praha, Brno, Plzeň, Letovice) Světový den obětí dopravních nehod o třetí listopadové neděli patřil vzpomínkovým setkáním. K Praze, Plzni a Letovicím se letos nově připojili v Brně připomínkou prázdninové nehody českého autobusu v Chorvatsku. Vzpomenout na ty, kteří se z cest nevrátili, a také poděkovat těm, kdo pomáhají, ať jde o pomoc občanskou nebo profesionální – to jsou hlavní cíle řetězce pietních aktů, bohoslužeb a veřejných rozprav, kterým se lidé a organizace v České republice připojují ke Světovému dni obětí dopravních nehod. Ten letos připadl na neděli 18. listopadu 2012.

V Praze se uskutečnilo vzpomínkové setkání se členy, klienty, sympatizanty a spolupracovníky Českého sdružení obětí dopravních nehod jako již v předešlých letech u Památníku obětí dopravních nehod u 0. km dálnice D1 v Praze 4 na Chodově (za parkovištěm čerpací stanice Agip pod pěší lávkou přes dálnici z ulice Kloknerova). Pietní akt k uctění památky obětí dopravních nehod začal v 11 hodin. Odpoledne přesně v 15 hodin symbolicky propojily Čechy a Moravu ekumenické bohoslužby na třech místech republiky: v kapli Smíření na dálnici D5 u Plzně (odpočívadlo na obchvatu Plzně poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu), v kostele sv. Prokopa v Letovicích a v chrámu Jana Amose Komenského v Brně („Červený kostel“ na Komenského nám.). Na bohoslužby navázala veřejná setkání s lidmi, kteří mají s nehodami osobní zkušenost.

Karel Šimr

O andělích a ďáblu

Dokončení ze str. 1

Době, kdy se rozum chlubil, že všechno prohlédne a vyřeší, říkáme osvícenství. Prohlásilo, že ďábel neexistuje. Není to laciné prohlášení, má za sebou některé dobré výsledky, jimiž se osvícenství může pochlubit. Podařilo se mu vyčistit ve jménu rozumu obzor, který chtěly ovládnout ďábelské, nadpřirozené bytosti a projevy jejich moci. Vyhlásilo boj čarodějníkům a vůbec vší pověrčivosti, živené vírou v ďábla a jeho moc. Kéž by to bylo dokázalo a víra v rozum by dostala krásnou medaili! Jenže zkušenost promluvila opačnou řečí a to nejen Lutherovi, jenž ďábla viděl tak blízko sebe, že po něm hodil kalamářem, ale i některým vynikajícím křesťanům. Většina křesťanů přešla k víře v Krista s pocitem, že si toho ďábel nevšiml. Nejsem o tom přesvědčen. Ďábel jedná i tak, že si toho člověk nevšimne. Teprve až prohlédne, zjišťuje, jak ďábel zasahoval do jeho života a obracel jej k svému obrazu. Biblické poselství nám však nedovoluje, abychom všechno, co je v našem životě křivé, svedli na ďábla. Jeho moc je omezena skutečností, že Bůh mne učinil pánem nade vším: jen maličko menším andělů učinil člověka a dal mu tolik důstojenství a moci, aby uhlídal své panství a každého vetřelce vykázal. To je jeho odpovědnost. Když Písmo vypravuje o ďáblu a jeho skutcích, nikde ani nenaznačí, že člověk se stává jeho nevinnou obětí, jež nemá proti němu žádnou šanci. Naopak. Vyzývá nás v našich nynějších nebo budoucích pokušeních, která ďábel umí nastrojit, abychom se mu vzepřeli. Nechá-li se člověk svést a podlehne, je za to odpovědný.

Ještě jsme nepověděli dost zřetelně, že ďábel působí přednostně v naší duši, ve skrytu, a jen nerad odtud vystupuje a ukáže svou tvář, ale zase jen tak, abychom se třásli bázní a neobjevili, co a kdo je a proč má ďábel takovou moc. Zjišťujeme, že jak z osobních zkušeností lidí, kteří okusili jeho zlé moci, tak i z biblického vyprávění o ďáblu a z jeho zkázonosného působení nelze vytvořit jasné, jednoznačné učení, protože nemůžeme vědět, odkud ďábel přichází a kde má své bydliště a vůbec nevíme, kolik má hlav a údů. Nezbývá nám než být bdělí, abychom se nestali jeho kořistí, když pocítí, že jsme slabí, že nejsme ve své kůži, buď že jsme dole nebo nahoře; když jsi dole, ďábel tě zbaví vší naděje, aby sis myslel, že už se nepozvedneš k svobodnému a důstojnému životu, a když jsi nahoře, utvrdí tě v pýše, abys věřil, že není nad tebe, aby se mohl ďábelsky radovat nad tvým pádem a zkaženým životem. Bůh k takovému řádění ďábla nemlčí: Posílá k nám své slovo plné moudrosti a moci, abychom nepodlehli, ale slavili vítězství, které okusí ten, kdo věří v Pána Ježíše Krista a neopouští společné shromáždění. Osamělého ďábel snadno pohltí.

Ďábel však nemá o prosté, obyčejné lidi takový zájem jako o vzdělané, inteligentní a výjimečné, od nichž očekává, že vzpouru proti Bohu a všemu stvoření povedou se zvláštní chytrostí a dovedností. Prostí, průměrní lidé nevymyslí veliký, hrůzný hřích. Ten vždycky počká na člověka, jenž bude schopen všeho, aby provedl, nad čím stojíme s úžasem a odporem a říkáme: Tohle nemohl vymyslet člověk, to je dílo ďáblovo. Vyrostlo do obludných rozměrů, které už nedovolily, aby se člověk proti němu ozval. Mělo však své malé počátky, které zastihly člověka nepřipraveného, spícího, jenž nepozvedl proti ďáblu zbraň, kterou mu Bůh dal k boji právě pro tu chvíli, kdy mohl být ďáblu rovnocenných protivníkem.

Křesťanská bdělost, k níž jsme Bohem vyzváni, má smysl, dokud křesťanský jedinec má proti sobě jedince protivníka. Když už budou u našich dveří zvonit nejméně dva pánové a pro jedince přestane platit právo a spravedlnost, bdělost znovu bude litovat, že promeškala svůj čas, kdy mohla promluvit rázně. Dějiny křesťanské církve jsou spíše dějinami pádů včetně kompromisů s ďáblem než vítězstvím nad ním. To je ovšem pohled toho, kdo nezaznamenal, že do dějin vstoupil za císaře Augusta Boží Syn Ježíš Kristus, jenž svým vítězstvím nad ďáblem, světem a tělem dovolil církvi, aby se od porážky odvolala ke Kristovu vítězství, které platí provždy. Odtud čerpá sílu, aby neuznala ďáblovo vítězství, ale oslavovala vítězství Kristovo a z něho žila. Je to dějinné tajemství, že církev žije z vítězství Ježíše Krista nad ďáblem a všemi pekelnými mocnostmi a znovu se pokouší a bude pokoušet o to, aby ve víře unesla rozdíl mezi Kristovým vítězstvím a jejími prohranými bitvami s ďáblem a mohla se přece radovat z některé vyhrané bitvy, protože v ní se zaskví Kristovo vítězství a jeho pokoj.

Josef Veselý

„Oblakový sloup“ nebo „Pilíř obrany“?

Milí čtenáři,

jak se tedy vlastně jmenuje poslední izraelská vojenská ofenzíva proti radikálně islámskému Hamásu v pásmu Gazy? – Mluvčí izraelské armády tvrdí, že nejsprávnějším překladem je „Pilíř obrany“. Anglickojazyčná média v Izraeli přizvukují, horlivě píší o „Pilíři obrany“ a nabádají izraelské rodiče, aby svým traumatizovaným dětem vysvětlovali: „Izraelská armáda nás chrání. Není proč se bát. ‚Pilíř obrany‘ pořád stojí!“

Hebrejsky se však operace, jejímž cílem je účinně skoncovat s raketovým terorem v jižním Izraeli, nazývá „Amud Annan“ – „Oblakový sloup“. Na otázku, kdo dal poslednímu válečnému tažení v Gaze jeho název, zůstala armádní mluvčí zatím odpověď dlužna. Nemohu proto říct, jak bylo to pojmenování „Operace Amud Annan“ myšleno. Ale každý Izraelec, se kterým jsem mluvil, si automaticky vybavuje oblakový sloup, který jeho národ vedl při exodu z Egypta. Stavěl se mezi egyptská vojska a bojácný houfeček otroků, zatímco Mojžíš národu dodával odvahy: „Utište se, Bůh bude bojovat za vás!“

Jestli vy, milí čtenáři, v dění kolem Izraele vidíte především sílu izraelské armády, nebo ruku Boží, záleží na tom, jak si vykládáte Bibli, pro jaký pohled na svět jste se rozhodli. Mimo diskusi by však mělo být, kdo v této nejčerstvější izraelsko-palestinské válce stojí proti komu a jaké úmysly oba protivníci mají. Je tu jedna strana, která výslovně prohlašuje, že tu druhou hodlá zničit – a jedna, která už přes 60 let výslovně prosí o koexistenci. Je tu strana, která dělá všechno pro ochranu civilistů – a strana, která v tomto krutém scénáři civilní obyvatelstvo cynicky obětuje, využívá a vystavuje.

Nedokážu říct, co si Izraelci nebo Palestinci myslí. Ale můžu vám říct, co veřejně prohlašují. A myslím, že je na čase propustit arabský svět ze Západem vnucené nedospělosti a přitáhnout jej k zodpovědnosti za to, co vyhlašuje a dělá. Nejpozději od roku 2006 už Izrael není „jedinou demokracií na Blízkém východě“. Arabské jaro vyneslo demokraticky k moci Hamás a Muslimské bratrstvo. Raketová válka proti Izraeli stojí miliardy. Nejpozději dnes už by mělo být každému jasné, že všechny ty řeči o blokádě pásma Gazy nebyly než ryzí propaganda. Místo raket Fadžr-5 s doletem přes 70 km mohl přece Hamás do Gazy klidně pašovat třeba máslo a stejky.

Se srdečným pozdravem z Jeruzaléma

Váš Johannes Gerloff
Úvodník pro Idea-Spektrum
© Johannes Gerloff,
Křesťanský mediální svaz KEP
přeložil Pavel Mareš
www.israelnetz.com

Společné čtení NA KAŽDÝ DEN 2013

Krátké úvahy na biblické texty (Hesla Jednoty bratrské) připravili pro příští rok autoři z církví sdružených v Leuenberské konkordii (z Církve bratrské, Církve československé husitské, Českobratrské církve evangelické, Evangelické církve metodistické a Slezské církve evangelické a.v.).

Pro ty, kteří by toto čtení rádi využívali, ale mají problémy s četbou běžného tisku,

bude k dispozici též ve zvětšeném písmu!

Jde o dva sešity velikosti A4, cena je 150 Kč.

Čtení ve zvětšeném písmu připravuje, nabízí a objednávky přijímá:
Diakonie ČCE – Středisko pro zrakově postižené
Klimentská 18, 110 05 Praha 1
t. 222 316 306, 732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz
http:// szp.diakoniecce.cz
Společné čtení Na každý den bude k dispozici také ve formátu e-knihy, kterou připravuje internetové knihkupectví Úsvit.cz
Navazuje tak na letošní elektronickou verzi denního čtení ECM. Další informace získáte na info@usvit.cz, objednávku je možné uskutečnit na **www.usvit.cz**

O kráse, pravdivosti a „rodinném pornu“

(K filmům V temnotě, Výmyk, Tajemství, Vrásky z lásky a Svatá čtveřice)

Jak oslnivě krásná může být všední ulice za denního světla! (Byť by se jednalo o všednost okupovaného města Lvova za druhé světové války.) Jak oslnivě krásný může být pes neurčité rasy, který se na ulici vyskytuje!

Přežíváte-li dlouhodobě v kanalizaci, vnímáte krásu „světa nahoře“ daleko ostřeji a intenzivněji – zejména nejste-li zrovna hlodavec, ale lidská bytost ...

O čem je řeč? O jednom záběru z filmu polské režisérky **Agnieszky Hollandové V temnotě** (V ciemności / In Darkness), natočeného podle skutečné události (kdy se za války po likvidaci lvovského ghetta skupina Židů ukrývala čtrnáct měsíců v kanalizačním systému). Oslnění krásou každodennosti zprostředkovali tvůrci tak, že záběr je – záměrně – poněkud přesvětlen. Výsledek je takový, že divák smeká. Písmák si navíc vybaví jásání žalmů nad krásou stvořeného světa i pasáže z 1. knihy Mojžíšovy – o harmonii stvoření, ale též o jeho porušenosti lidským hříchem. Momentka totiž zároveň pronikavě vystihuje absurditu fašismu: vořípek blaženě lelkuje na chodníku, a člověk z rasových důvodů nesmí …

Ve filmu polského režiséra **Grzegorze Zgliňského Výmyk** (Wymyk / Courage) z roku 2011 vystupuje v hlavní roli týž herec jako ve filmu V temnotě. Obě díla sdílejí dále důraz na pravdivost, autentičnost a jeho důsledek: zavržení schematičnosti. Také Zgliňského film reflektuje skutečné události: v Polsku došlo v nedávných letech k několika případům, kdy skupina výrostků vyhodila někoho z vlaku. (V době natáčení Výmyku se u posledního takového případu delikventy ještě nedařilo dopadnout.) Herec známý jako správce lvovské kanalizace z filmu Hollandové ztvárňuje u Zgliňského „veřejného viníka“ – člověka nezasáhnuvšího při rvačce, v níž byl partou mladíků za jízdy vyhozen z vlaku jeho bratr. (Bratr proleží většinu filmu v kómatu na kapačkách.)

Jakpak se asi takový hříšník cítí mezi „spravedlivými“? To napoví následující sekvence: V kostele zaplněném k prasknutí pozve farář z celého davu okázalým gestem do zpovědnice … kohopak asi? (V ČCE si kdysi na podobný pokyn dovolil pozvaný vznést dotaz, dle jakého že klíče byl vybrán zrovna on. Bylo mu vzkázáno: „Podle žádného klíče! Zvu si všechny …“) Už z farářova gesta cítíme rezignaci na zpovědní tajemství … Přestože církevní reálie jsou ve Výmyku katolické, anglická verze názvu byla patrně inspirována spisem protestantského teologa Paula Tillicha Odvaha být (The Courage to Be). Ve filmu opravdu mimo jiné běží o tillichovský koncept různých typů odvahy …

„Už dost toho rodinného porna!“ – Takto znechuceně zarazí v nízkonákladovém filmu polského režiséra **Przemysla Wojcieszka Tajemství** (Sekret / Secret) z roku 2012 dospělý vnuk dědečka, který se chystá potisící trpitelsky zavzpomínat na šestiletý poválečný pobyt ve stalinských žalářích. Vnuk (tanečník z Varšavy) a jeho kamarádka (producentka) úporně převádějí řeč na konec války: Jakpak se dědeček ocitl na venkovské usedlosti, která dříve patřila Židům (dívčiným předkům)? Je pravda, že je zavraždil, jak se domnívá dívka? Nebo je nechal, aby si stavení prohlédli a potom odešli, jak tvrdí dědeček (což se mu vnuk snaží věřit)? Vše, čeho se dívka na tanečníkovu dědečkovi posléze domůže, je vydání sešitu s básněmi v jidiš … Dědeček se denně modlí, aby byl z tohoto světa vzat a aby byl jeho vnuk šťastný. Drásavá nejistota ale stále více vytlačuje dívku i tanečníka – každého jinak – mimo psychofyzickou „normalitu“. Běží o film důsledně nelíbivý (včetně hudebního doprovodu); nízkonákladovost (a související technické nedokonalosti) jeho vyznění paradoxně spíše umocňuje.

„Už dost toho rodinného porna!“ – Vícevrstevný výrok (zdráhám se užít popkorňácký výraz „hláška“) z filmu Tajemství lze zobecnit do aktuálního „vzkazu ze severu“ českým distributorům. Dostavit se do kina na snímky s názvy **Vrásky z lásky** či **Svatá čtveřice** jsem navzdory důkladné propagační masáži prostě nebyl schopen a nechci je vidět ani zadarmo. Kvůli zhlédnutí tří výše okomentovaných polských děl jsem naopak nelitoval času ani „vícenákladů“. Film Agnieszky Hollandové V temnosti (blíže viz Ježíš byl také Žid!, ET-KJ 35/2011) do českých kin nakonec vstoupil. Přijdou tam i další polské filmy kladoucí důraz na autenticitu a pravdivost (potažmo rozměr teologický)?

František Schilla

Slavnostní podpis smlouvy o spolupráci

Při nedělních bohoslužbách 18. 11. 2012 ve sboru ČCE v Praze 4 – Jižní Město, byla slavnostně podepsána smlouva o spolupráci mezi Českobratrskou církví evangelickou a HEKSem (což je Pomocné dílo švýcarských evangelických církví). Nejde o začátek něčeho, co dříve nebylo. Naopak, HEKS již více jak půl století umožňoval svou podporou mnoho projektů ČCE /např. i krásný moderní kostel v blízkosti Chodovské tvrze, v kterém k podpisu došlo, byl postaven s přispěním HEKSu/.

Samotný podpis byl opravdu jen slavnostním veřejným aktem. Předcházela mu dlouhá příprava, projednávání a dohody o oblastech, kterých se má spolupráce týkat především. Má být soustředěna na pomoc práci s dětmi a mládeží, při budování sborů a vzdělávání.

Po několika pozdravech domácích (synodní rada ČCE a Diakonie) i hostů pak za přítomné zástupce Pomocného díla švýcarských evangelických církví smlouvu podepsal ředitel Ueli Locher (na snímku) a statutární zástupci ČCE, synodní senior Joel Ruml a synodní kurátorka Lia Valková.

Domácí sbor přichystal pro tuto slavnostní chvíli důstojné prostředí.

Bohumil Kejř

Křest a kmotr

To jsou dva výrazy, které mají křesťanský obsah, ale pro širokou veřejnost mají docela jiný význam. Patrně mnozí ten jejich původní obsah už ani neznají. Křest je přece svátost ustanovená samým Kristem, je to vyznání Krista a podřízení celého života pod jeho vládu. Posun významu toho slovíčka se ovšem odehrával po staletí. Od dávného křtu nemluvňat po středověkou veskrze křesťanskou společnost, kdy křest znamenal prostě slavnostní začátek života, uvedení nového člověka do života a jeho veřejné přijetí. Mnozí z nás ještě pamatují dobu, kdy i církev vydávala občansky platný „rodný a křestní list“, oba byly totožné.

O první velký posun významu slova křest se patrně zasloužil loďařský průmysl. Je-li v loděnici po několik měsíců stavěn obrovský zaoceánský parník, nesluší se přece jej pak jednoho dne ve vší tichosti spustit na vodu. To si zasluhuje pozornost, slavnost širokého publika. A k tomu je vhodný nějaký rituál. Kde ho vzít? Půjčíme si jej od křesťanského uvedení lidí do života. Loď ovšem nebudeme křtít vodou – té si parník užije až až. To stojí za láhev drahého šampaňského. O další posun významu se zasloužila až nedávná doba. Dnes se „křtí“ knihy či alba populární či rockové hudby. To už je akt byznysu: tady jde o to, aby nový titul v záplavě dalších titulů na sebe upozornil. A tak se nám slovo cenné hodnoty ocitlo úplně jinde: ve světě reklamy a konkurence.

Docela nově se ve veřejném životě objevilo v pozměněném významu slovo kmotr. U křtu dětí bývá kmotrem někdo blízký rodině, kdo spolu s rodiči vyznává víru a spolu s nimi ručí za výchovu křtěnce ve prospěch tohoto vyznání. To už není biblický ani prvokřesťanský zvyk, nýbrž mnohem pozdější. Český výraz kmotr pochází patrně z latinského com-mater, spolu-matka, totiž ta, která může zastoupit matku při křtu. Od toho je pak i odvozen mužský rod toho výrazu. Jak se mohl výraz kmotr dostat k nám v novém, pochybeném významu? Dnes se pod tímto jménem obyčejně myslí vlivný finanční podporovatel sporného projektu, skrytý a morálně pochybný. Zřejmě se sem ten výraz dostal přes Sicílii. Je obecně známo, že tento jihoitalský ostrov dlouho ovládalo několik bohatých rodinných klanů. Kulturu těchto velmi soudržných rodin tvoří zvláštní směsice pevných katolických tradic i vznešeného chování vedle mistrných finančních a politických intrik, zákulisních zločinů až po vraždy.

Každý křtěnec těchto rodin má ovšem svého kmotra a ten chápe svůj úkol jako celoživotní závazek podporovat svého křtěnce všemi prostředky, držet nad ním ochrannou ruku – ovšem i prostřednictvím kriminálních praktik.

Máme být smutní z toho, že výrazy původně hlubokého křesťanského významu bývají dnes takto zneužity k plytkým slovním hrátkám nebo dokonce k mravně pochybeným úlohám? Nebuďme z toho smutní. Každý živý jazyk, zvláště v překotné době, potřebuje rychle najít nové výrazy, nová pojmenování. Kde je vzít? Jazykovědci by mohli vyprávět o posunech významů i v mnohém jiném ohledu. My však neztrácíme smysl ani původní význam těchto nám drahých slov. Vždyť i nadále známe a užíváme i vyznáváme hodnoty mnohem hlubšího i dlouhodobějšího trvání. A jen si bez hněvu či pohrdání všímejme, jak dychtivě sahá současný svět po rychlých hodnotách – a nemá kde brát. Tak si půjčuje ze „studně nepřevážené“ křesťanského bohatství.

Blahoslav Hájek

Druhý pilíř Kristův a náš

Dva pilíře pro život křesťana jako jednotlivce i celého společenství hlásícího se k tomu, že je založeno na křesťanských tradicích, stanovil náš Pán Ježíš Kristus. Lze se o tom dočíst v Matoušově evangeliu, kapitola 22.

První pilíř vyjádřil takto: "Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a ze vší duše své a ze vší mysli své." Tím druhým pilířem pak je to druhé, čím nás ze své autority zavazuje: "Milovati budeš bližního svého jako sebe samého." Říká-li, že na tom dvojím "všechen zákon záleží i proroci", říká tím v podstatě, že na tom záleží celá existence křesťanské civilizace, že po zhroucení byť jen jednoho z nich se již nemůže křesťanskou po právu nazývat. O tom prvním pilíři je to jasné dokonce i lidem sekulárním; co se týče toho druhého, zde si nedovedou udělat kloudný názor mnohdy ani církevníci.

O druhém pilíři, který není již přikázáním, nýbrž je dobrovolný, je dnes řeč prakticky denně, takže málokdo může tvrdit, že o tom dosud nic neslyšel. Jak známo, týká se důchodového pojištění. Parafrázujme Kristův druhý pilíř a pokusme se definovat podstatu toho dnešního druhého pilíře: "Neohlížej se na bližního, zajisti se sám do budoucna." Čím? Tím, že svůj příspěvek do průběžného důchodového systému zmenšíš o tři procenta, abys ta tři procenta měl jen sám pro sebe, na svém vlastním důchodovém účtu, a měl v budoucnu větší penzi než ti, kteří o ta procenta - solidárně se svými bližními - odmítnou průběžný systém ukracovat. Co na tom, že o ta tvá tři procenta (z něho kamsi odkloněná - abychom se vyjádřili současnou novořečí) se už dnes budou vyplácet důchody menší, protože na něm budou chybět prostředky?

Inu, není pilíř jako pilíř. Ten náš dnešní přece jen vypadá trochu jinak než ten Ježíšův, nemyslíte?

Jaroslav Kraus,
Mariánské Lázně

Rozloučení s Josefem Jančíkem z Bohemky na Ukrajině

Po návratu ze „shromáždění“ zemřel 18. listopadu 2012 v Bohemce na Ukrajině bratr Josef Jančík ve věku nedožitých 87 let. V devadesátých letech 20. století přijal pověření ke službě laického kazatele a svojí přirozenou moudrostí a laskavostí napomohl k obnovení Nezávislého evangelického bratrského sboru v Bohemce. Ke službě Slova a svátostí byl ordinován tehdejším synodním seniorem Českobratrské církve evangelické Pavlem Smetanou.

„Rozloučení s bratrem Jančíkem se konalo v Bohemce 20. listopadu ve 12:00 hodin. Poslední cesta vedla od domu smutku na místní hřbitov s modlitební zastávkou „u shromáždění“. Rozloučení vedla sestra Marie Provazníková a Ludmila Sverdlová. Na hřbitově bylo přečteno poselství synodního seniora a synodní kurátorky ČCE, z něhož cituji: „Dílo Vašeho blízkého ordinovaného presbytera Josefa Jančíka je nám všem známé – dlouhá léta byl jednou z významných osob ustavujícího se sboru v Bohemce. Jsme spolu s Vámi vděčni za jeho život, za jeho službu, kterou konal především zvěstováním evangelia a také tím, jak musel vytvářet zázemí pro existenci nově vznikajícího sboru, dávat mu charakter i duchovní směr…vyjadřujeme v této chvíli vděčnost za život Vašeho otce, který patří do zástupu těch, kdo věděli, za jaké „škody“ jim Kristus stojí,“ uvádí Petr Brodský, celocírkevní kazatel Českobratrské církve evangelické pro evangelické sbory ve východní Evropě.

www.e-cirkev.cz

Církev a islám

Evangelikální teologická konference 2012

Každoročně na podzim pořádá Evangelikální teologický seminář v Praze tuto konferenci na nejrůznější živá témata společnosti. Také letos proběhla v modlitebně Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15, a to ve dnech 12. a 13. listopadu. Téma, které je velmi žhavé v celé západní Evropě, kde žije dnes cca 44 mil. muslimů, ale začíná se prosazovat i v naší zemi, kde jich žije jen asi 30 tisíc. Na světě je asi 1,5 mld. muslimů, tj. každá pátá osoba.

Dvoudenní konference měla v dopoledních hodinách hlavně přednášky, v pondělí odpoledne osm různých seminářů a večer film o Íránu a církvi v této zemi. V celém průběhu konference nechyběly otázky a odpovědi. Hlavními řečníky dopoledních přednášek byl misionář David a Dr. Ida Glaser z anglického Oxfordu, s českými kořeny. Přednášky i film s komentářem prozrazovaly dlouholeté zkušenosti z kontaktu s muslimy a byly vyslechnuty s velkým zájmem cca sedmdesáti posluchači. Nechyběla také možnost zakoupení křesťanské literatury či občerstvení.

Mezi hlavní otázky, které položil misionář David, patřila **„Jak - my křesťané - myslíme a mluvíme o muslimech?“** Co prožíváme při slovu „muslim“, setkali jsme se s nějakými muslimy osobně? Vždyť Ježíš i za ně zemřel. Má s nimi svůj plán v Evropě? Jistě! Ale rozeznají jej křesťané Evropy? Na okolnostech kolem Ježíšova uzdravení slepého (Ev. Jana 9 kap.) lze dobře vidět, že ani učedníci, ani farizeové, ani sousedé, ani sami rodiče uzdraveného nepoznali, že při díle je Bůh. Místo radosti mají strach. Jen Ježíš a uzdravený vidí Boží moc. Všichni potřebujeme duchovní rozeznání, co Bůh, Duch svatý dělá dnes v Evropě s muslimy – abychom mohli s Bohem spolupracovat; vždyť je miluje tak jako nás. Bojíme se jich? Je-li láska Kristova v srdci, strach mizí (1 J 4,18). Nejsou všichni muslimové teroristy. Největší potřeba člověka je: být milován! Jak veliké je jejich překvapení, setkají-li se s křesťanem, který nemá strach, ale lásku. Naslouchejme jim, jak přemýšlejí, čemu věří a proč, snažme se vcítit do jejich myšlení. To je předpoklad vzájemného rozhovoru. Na řadě příkladů misionář David ukázal, jak je třeba vnímat různost pohledů obou stran (automatické splývání politiky a náboženství, Boží vztah lásky k jednotlivci, důvody stvoření člověka, pohled na zlo ve světě aj.). A podtrhl, že je třeba směřovat k Ježíši. Má u muslimů vysoký kredit.

Druhá hlavní otázka misionáře byla: **„Jak by měla církev přistupovat k muslimům?“** Možná, že k našemu překvapení je většina muslimů velmi přístupná, když s nimi jednáme laskavě a určitě. Rádi mluví o Bohu, chtějí vědět, jak to bylo s Ježíšem, modlí se za hlubší duchovní poznání – jako odpověď na jejich modlitby Bůh k nim posílá křesťany, nebo je posílá mezi křesťany v Evropě či jinde. Je typické, že zbožní muslimové hledají zbožné křesťanské přátele. A přátelství má veliký vliv. Citoval: „Nestačí znát Bibli, musíte znát také lidi, ke kterým jdete“ (C.H.Marsh). Jak je poznáme? Jednak naslouchejte svým muslimským přátelům, pečlivě studujte dobré knihy o islámu od muslimských a křesťanských autorů, naslouchejte těm, kdo žili mezi muslimy a naslouchejte Duchu svatému. Stát se jejich důvěryhodnými přáteli, kteří neútočí na Korán ani Mohameda, ale sami žijí praktické křesťanství. Věnujme muslimským přátelům Bibli v jejich rodném jazyce a modleme se za ně vroucně.

Druhým hlavním řečníkem byla Dr. Ida Glaser z Oxfordu. Její první téma bylo: **„Jak muslimové vnímají křesťanství.“** Především se dnes máme ptát muslimů samotných. V období vzniku Koránu se objevují rozdílné pohledy na křesťany a křesťanství, které odráží různé vztahy mezi muslimy a křesťany během Mohamedova života. Lze rozlišit pět stádií, podle toho v jakém mocenském vztahu je Mohamed vůči svému okolí. Začátky se vyznačují předpokladem, že Mohamedovo poselství je zcela v souladu s poselstvím křesťanů a židovství a že je židé i křesťané přijmou. Jsou přece „lid knihy“. Postupně získává moc a po dobytí Mekky, když islámská vláda byla ustavena nad celou oblastí, jeví se křesťanství jako konkurent v boji o moc. Tradice vypráví, že Mohamed píše okolním vládcům včetně byzantského císaře dopisy, v nichž je vyzývá k přijetí islámu. Muslimové vždy spojovali náboženství s územím, politikou a mocí. Vnímají obecně každého Evropana jako křesťana a soudí křesťanství podle toho, co tam vidí. Rozlišení, že není Evropan jako Evropan, jim dělá velké potíže. V Anglii muslimové hledají opravdové křesťany a drží se stranou sekulární společnosti. V islámském světě řeší otázky menšin, včetně křesťanů, jak vůči nim uplatnit svoji moc. Jsou-li křesťané hrozbou, je třeba s nimi bojovat. A stále platí povinnost rozšiřovat území islámu.

Druhá přednáška dr. Glaser měla téma: **„Ježíš - muslimský prorok, nebo křesťanský Bůh?“** Muslimy Ježíš přitahuje, milují jej, nepochybují, že je jedním z proroků, dokonce předposledním, ač ne větším než Mohamed. Proto se zajímají o vše s ním spojené. Zde je i možnost navázání rozhovoru, i když „islámskými brýlemi“ vidí Ježíše jinak, než je v Bibli. Korán nepřipouští, že by Bůh měl syna a také popírá, že Ježíš zemřel na kříži. Naopak jej Bůh vzal k sobě do nebe a místo Ježíše byl ukřižován někdo jiný. O celé Bibli muslim tvrdí, že byla zfalšovaná, že není původní knihou. A on čte z tří dopisů od Boha (Starý zákon, Nový zákon, Korán) až ten poslední, tj. Korán. Co přivede muslima k Pánu Ježíši Kristu? Jen ON sám! Proto ať je Ježíš tím nejčastějším předmětem rozhovoru s muslimem, ať nechybí upřímné přátelství a příkladný život podle Bible.

Na osmi velmi zajímavých doprovodných seminářích, na které se účastníci konference přihlásili, vystupovali kromě dvou hlavních přednášejících ještě Pavel Černý, Pavel Hošek a Jiří Bukovský, který i komentoval film o Íránu.

Konference vyjádřila poznání křesťanů včas se zabývat náboženským napětím v evropském prostoru a hledat biblická řešení. O této konferenci bude i v dalším čísle časopisu Theologia vitae.

Na základě materiálů pro ETK a vlastních poznámek připravil

Jan Valeš st.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Nové knihy

Vážení přátelé,
dovolujeme si Vás upozornit, že
EMAN PRÁVĚ VYDÁVÁ
MILAN BALABÁN: KOŘENY A KVĚTY BIBLICKÝCH POJMŮ
Ohledání a zpřístupnění vybraných biblických pojmů.
Autor začíná analýzou hebrejských a řeckých termínů, hledá jejich souvislosti napříč biblickým kánonem, interpretuje typickou balabánovskou poetikou a ve finále konfrontuje čtenáře s jejich překvapivou aktuálností.
Z řady „Pro homine“ vycházející v Protestantu 2005–2011 vybral a uspořádal Jáchym Gondáš. V jeho výběru najdete pojmy nesporně zásadní i témata jen zdánlivě okrajová.
S ilustracemi Petra a Jany Tureckých.
112 str., 13,5×17 cm, brož.,
V prodeji od 19. 11. 2012
Katalogová cena: 149 Kč
Dále upozorňujeme, že kompletní nabídku knih najdete na adrese http://eman.evangnet.cz/

* * *

PRÁVĚ JSME VYDALI V KALICHU
TOMÁŠ BÍSEK: OHLEDÁVÁNÍ / DOMA, VE SKOTSKU A ZASE DOMA
Autor ohledává život tázáním a shledáváním, v čem je jeho pravdivost, spravedlivost, pokojnost. Po ukončení studia komerčního inženýrství je přiveden ke studiu bohosloví, které zakončuje rokem v New Yorku. Po návratu z USA s cejchem špiona začíná povolání evangelického faráře v Telecím na Vysočině. Společně s manželkou a čtyřmi dětmi svádí zápas s represivními metodami normalizace. Po ztrátě státního souhlasu k farářské službě pracuje jako lesní dělník. Nakonec je rodina v policejní akci Asanace donucena k vystěhování.
Ve Skotsku pokračuje ve farářské službě a přijímá Velkou Británii za svou druhou domovinu. Přesto se navrací do Čech a pokračuje jako farář v evangelickém sboru v Praze na Spořilově. Spolu se sborem vyslyší výzvu k sdílení života s obyvateli azylového domu na Jižním Městě, do jehož bezprostředního sousedství se sbor přemisťuje. Prožívá bolestně svévolné ukončení práce azylového domu rozhodnutím představitelů Jižního Města. Navzdory tomu hodnotí společný čas jako mimořádný dar.
222 stran, **cena 222 Kč**
(v Kalichu do 16. 12. 2012
za 155 Kč).
http://www.ekalich.cz

* * *

MILAN KRUPA: TO PIVO JE MÝM TOPIVEM
V Ostravě pověstné zápisky, které málokterý z místních literátů spatřil v originále, ovšem skoro každý o nich slyšel. Psané od gymnaziálních studií, hlídané autorem jako starověké zlomky evangelií, když i Milanovi nejlepší přátelé měli jen občasné právo zapůjčit si od autora ručně psané kopie. Nyní je tedy Básník konečně postaven na roveň Básníkům. BBB. To poslední B patří Janu Balabánovi, který kamaráda Milana vždycky ctil jako básníka, což dokládal nejraději tímto Krupovým opusem: *„Viděl jsi někdy vlak? / Viděl jsi někdy zblízka vlak? / Viděl jsi velké slupky laku / sypat se za jízdy z vlaku?“* Milan je autor věčně objevovaný, stejně rychle zapomínaný, či dokonce zatracovaný.
Editor Ivan Motýl, redakce Daniela Iwashita, grafické zpracování Luboš Drtina.
Edice poezie undergroundu, svazek 8.
Stran: 192, rok vydání: 2012
Cena 220 Kč
(v Kalichu do 24. 12. 2012
za 154 Kč)

Bohoslužby

SENIORÁT PRAŽSKÝ

Českobratrská církev evangelická

PRAHA 1 Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag – Ne 10.30 h (sv. Martin ve zdi), f. Frank Lessmann-Pfeifer, f. Andrea Maria Pfeifer
PRAHA 1 NOVÉ MĚSTO – Ne 9.30 h
Klimentská 1211/18, f. Eva Halamová
PRAHA 1 STARÉ MĚSTO - Ne 9.30 h
Salvátorská 1045/1, f. Pavel Dvořáček
PRAHA 2 VINOHRADY – Ne 9.30 h
Korunní 1440/60, f. Ester Čašková
PRAHA 3 JAROV – Ne 9.30 h
U Kněžské louky 2139/9, f. Elen Plzáková
PRAHA 3 ŽIŽKOV I – Ne 9.30 h (Betlémská kaple) Prokopova 4/216, f. Pavel Kalus
PRAHA 3 ŽIŽKOV II – Ne 9.30 h (Druhý dům ČCE) Čajkovského 1639/10, f. Jaromír Strádal
PRAHA 4 BRANÍK – Ne 9.30 h
Modřanská 118, f. Jaroslav Pechar
PRAHA 4 JIŽNÍ MĚSTO – Ne 9.30 h (3.ne v měs. ekum. 18 h) Donovalská 2331/53, f. Michal Šourek
PRAHA 4 MODŘANY – Ne 9.30 h
Písková 263/6, f. Zvonimír Šorm
PRAHA 4 NUSLE – Ne 9.30 h
Žateckých 1169/11, f. Marta Zemánková,
PRAHA 5 RADOTÍN – Ne 9.30 h (kostel)
Na Betonce 14, f. Lýdia Mamulová
PRAHA 5 SMÍCHOV – Ne 9.30 h
Na Doubkové 8/2040, f. Ivo Mareš
PRAHA 6 DEJVICE-BUBENEČ – Ne 9.30 h
Dr. Z. Wintra 15/746, f. Petr Hudec, f. Abigail Hudcová
PRAHA 6 STŘEŠOVICE – Ne 9.30 h
nám. Před bateriemi 950/22, f. Pavel Pokorný, f. Lenka Ridzoňová
PRAHA 8 KOBYLISY – Ne 9.30 h (Kostel u Jákobova žebříku)
U Školské zahrady 1264/1, f. Miroslav Erdinger, f. Ondřej Kolář
PRAHA 8 LIBEŇ – Ne 9.30 h
U Pošty 1098/6, f. Roman Mazur
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9.30 h
Třebešovská 2101/46, f. Petr Firbas
PRAHA 10 STRAŠNICE – Ne 9 h
Kralická 1001/4, f. Pavel Klinecký
PRAHA 10 UHŘÍNĚVES – Ne 9 h
Husovo nám. 378/40, f. Vladimír Pír
PRAHA 10 VRŠOVICE – Ne 9.30 h
Tulská 1/14, f. Jiří Ort

Ochranovský seniorát – Ne 9.30 h
(Domov Sue Ryder) Michelská 1/7 Praha 4 Michle, f. Eva Šormová

Církev bratrská

ČERNOŠICE – Ne 9.30 h
Hradecká 2192, k. Pavel Paluchník
PRAHA KOREJSKÝ SBOR – Ne 14 h
Skuteckého 1705/3a, k. Moon Key Choi
PRAHA MEZINÁRODNÍ SBOR – Ne 10.30 h
Peroutkova 57, k. John Waldrop
PRAHA 1 SOUKENICKÁ – Ne 10 h
Soukenická 15, k. Pavel Černý, k. Pavel Plchot
PRAHA 2 VINOHRADY – Ne 9.30 h
Římská 43, k. Pavel Mošner
PRAHA 3 ŽIŽKOV – Ne 10 h
Koněvova 24, k. Bronislav Kaleta, k. Michal Žemlička
PRAHA 4 JIŽNÍ MĚSTO – Ne 17 h
(Kom. centrum M. Terezy) U Modré školy 1, k. Robert Filip
PRAHA 4 ŠEBEROV – Ne 10 h
V Ladech 10, k. Robert Hart, k. Matěj Hájek
PRAHA 5 SMÍCHOV -. Ne 9.30 h
Vrázova 4, k. Bronislav Matulík
PRAHA 6 DEJVICE – Ne 10 h (hotel Krystal)
J. Martího 2, k. Daniel Heczko
PRAHA 9 ČERNÝ MOST – Ne 10 h
Stoliňská 2502/41b, k. Tomáš Grulich, k. Pavel Trefný
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9 h
Ve Žlíbku 168, k. Miloslav Kloubek
PRAHA 13 STODŮLKY – Ne 10 h
Nušlova 2273/11, a k. David Novák
ŘÍČANY – Ne 10 h
(kaple Olivovy dět. léčebny) Olivova 224, k. Daniel Kvasnička

Bratrská jednota baptistů

PRAHA 3 VINOHRADY – Ne 9.30 h, 18 h čínské
Vinohradská 68, k. Vladimír Hájek
PRAHA 3 VINNÝ KMEN – Ne 17 h ruské
Vinohradská 68, k. Hennadiy Gavrilov
PRAHA 3 MEZINÁRODNÍ SBOR – Ne 11 h
Vinohradská 68, k. Gareth Morris
PRAHA 4 PANKRÁC – Ne 10 h
Na Topolce 677/14, k. Jáchym Gondáš
PRAHA 6 ŠVCC – Ne 10.45 h
Nad Habrovkou 3, k. Keith G. Jones

Evangelická církev metodistická

PRAHA 2 NOVÉ MĚSTO – Ne 9.30 h
Ječná 19, f. Pavel Hradský
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9.30 h
Křovinovo n. 12/18, f. Pavel Hradský
PRAHA 10 STRAŠNICE – Ne 10 h
Vilová 512/26, f. Petr Špirko

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34-35/2012

12. prosince 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 19. prosince 2012

Z obsahu

* *Alianční týden modliteb 2013*
* *Bible svědčí o Božím zjevení*

Poselství k 3. neděli adventní

O Bohu, který přichází
Lukáš 1,68–79

Zachariáš chválí Boha. Vyhlašuje Boží zájem o lidi, touhu splnit sliby, spasit a darovat věčný život. Vyjadřuje ale také velkou pokoru. Bůh navštěvuje lidi, a tudíž není automaticky k dispozici. Snad si to Zachariáš uvědomil díky svému životnímu příběhu. My někdy máme chuť si Boha přivlastnit. Být jeho kamarády, kteří si k němu mohou mnohé dovolit.

Zachariášův život nebyl stálé besedování s Hospodinem. Sloužil mu jako kněz, ale léta konal jen to, co se očekávalo. Roky se také společně s manželkou trápili nad tím, že nemají děti. Tehdy šlo o potupu, o náznak toho, že Bůh nepožehnal jejich manželství. Kde byl Bůh? Jednoduchá odpověď neexistuje. Ale vidíme, že Zachariášovy modlitby Bůh vyslyšel. Jen k jejich naplnění došlo až v určitý čas.

Zachariáš poznává smysl toho, co se děje. Neraduje se jen ze syna, ale otevírají se mu širší obzory. Jeho chvalozpěv opěvuje Boží příklon ke všem lidem a mluví o Spasiteli z rodu Davida. Zmiňuje záchranu od nepřátel a svatou smlouvu, která konečně může plně platit.

Ale ani tehdy se nepíše: Smíte si Boha přivlastnit. „Vycházející z výsosti“ nás teprve navštíví. Ještě není vše hotovo a máme čekat Mesiáše. Aktuální slovo. Mnohé falešné nauky vycházejí z pocitu vlastnictví pravdy, z intelektuální nadutosti, z duchovní pýchy. Tomu všemu brání Hospodin tím, že teprve přichází. Kéž jsme schopni chválit Boha jako kdysi Zachariáš.

Michal Vogl,
farář ČCE, Uherské Hradiště

Ježíšova fotografie není k mání

Lze usoudit, proč ve středověku, ještě před reformací, se objevila v církevních kruzích touha dopátrat se Ježíšovy tělesné podoby. Souvisela s pátráním po Ježíšových ostatcích, po jeho posledním oděvu, po zbytcích dřeva jeho kříže. Zvláštní zájem těchto sběratelů si vyžádalo plátno – rouška, do níž byla zahalena jeho hlava, zatímco celé tělo bylo zahaleno do velkého plátna. Je přirozené, že hlava s očními důlky a s obrysy nosu a brady poskytovala o živém jako i o mrtvém ty podstatné informace k představě, jak ten člověk vypadal. Na vaší fotografii na občanské legitimaci je pouze hlava, která dosvědčí, že jste to opravdu vy. Proto je dosud v některé křesťanské církvi neutuchající zájem o Ježíšovu hlavu, jak ji mělo zpodobnit tak zvané Turínské plátno.

Evangelické církve se tohoto zájmu neúčastní, a to z toho důvodu, že Bible nejeví takový zájem a své čtenáře od něho odvádí. Dokonce předmětem zájmu nečiní, jak Ježíš vypadal ani odkud přišel. I toto tajemství jeho osobnosti ponechává Písmo stranou našeho zájmu, místo toho otevírá před námi bohatství a slávu všech těch Ježíšových skutků, které učinil k naší spáse, k novému životu: nám hříšníkům odpouští hřích i všechna naše provinění, a protože ani potom nejsme schopni nového života, stává se naším zástupcem ve všem od narození až k smrti, abychom se už ničeho nebáli a žili vděčně, pokud možno klidně a radostně. Do našeho života vstoupil tento Ježíš se svou spravedlností a se svým milosrdenstvím jako soudce, ale zároveň jako náš zástupce, jenž nechal Boží spravedlnost dopadnout na sebe. Píšu tato slova, ač vím, že je jich stále málo a jsou chatrná, chudá, dutá k tomu, aby mohla vyjádřit víc než střípek toho, co jsme Boží lásce v Kristu dlužni. Budu však vděčen každému čtenáři, jenž jimi nepohrdne, ale ještě je rozmnoží.

Poukážeme nyní, že Písmo jde nahoře naznačenou cestou: nestará se o Ježíšovu podobu, ani o tajemství jeho osobnosti, ale vypravuje mnoha způsoby v příbězích a podobenstvích, co Ježíš učinil k našemu dobru a konečně jak porazil a přemohl všechny naše nepřátele, v dramaticky vypjatém týdnu změnil poměry ve světě. Smrt zahladil a život vyvedl na světlo svým vzkříšením. Smutně až poraženecky znějící pomíjivost proměnil ve vítězství života. Všechny třísky z Ježíšova kříže nemohou povědět o naší spáse tolik, co jedno slovo evangelia.

Nepátráme po fotografii, o niž ani Písmo nestojí, bereme do ruky listy apoštola Pavla a čteme, neboť jako první kazatel církve předvedl, jak se církev musí ve svém kázání soustředit k daru, k dílu Ježíše Krista, a tajemství jeho osoby ponechat stranou, snad pro jinou dobu, kdy dostane v církvi slovo apoštol Jan, který má více smyslu pro tajemnou osobnost Ježíše Krista než Pavel. Pak asi bude Janovo zvěstování evangelia podobnější klidné, stojaté vodě než tryskajícímu, probuzenému prameni. Už nyní, kdy má v církvi první kazatelské místo apoštol Pavel, se to zřetelně projevuje v tom, že apoštol Jan používá substantiv, podstatných jmen (Ježíš je Pastýř), apoštol Pavel by v tom případě použil sloveso (Ježíš Pase své stádce), neboť nevidí Ježíše stát v Boží slávě, ale spíše v činnosti v náš prospěch. Tu činnost vidíme a přijímáme ji vírou, neboť byla učiněna pro nás.

Co činí Ježíš ve svém skrytém bytí, to nevidíme – o tom píše apoštol Jan a my se smíme domnívat, že to také činí v náš prospěch, totiž že se za náš přimlouvá a prosí, aby nezhynula naše víra a neumdlela naše láska. Toto je cesta, do níž apoštol Jan promítne svou lásku k padlému člověku. Není tak viditelná jako Pavlova, nemluví tak zřetelně, aby se stala předmětem teologického myšlení v té míře, jak ji učinil Pavel v listu Římanům především. Ale bylo by chybou myslet si, že Janovo evangelium a Janovské listy neposkytují dosti „kapitálu“, abychom směli očekávat, že ovlivní celkovou myšlenkovou atmosféru v církvi.

Dokončení na str. 2

Největší potěšení

Nad všechny krásy světa
je ta věta:
Bůh láska je.
A není, není
většího potěšení
nad to ujištění.

Dalibor Molnár

Aktualita

Fenomén o konci světa

Mnohokrát byl mylně předpověděn konec světa, jenž se neuskutečnil, a tak představitelé, kteří se na těchto předpovědích přiživují, vycházejí sice s ostudou, ale vždycky to nějak zametou pod koberec. Ani já nevím, kdy dojde k uvedené globální kalamitě. Když neznám odpověď na tuhle palčivou otázku, tak nic nebudu předpovídat.Slibovaný konec světa může být pochopen ve formě záludných zkoušek, jimiž procházíme. Ryjeme ústním otvorem na dně, anebo padáme z výšin. Kdy se však odrazíme, abychom pak náhle směřovali k opětovnému vzestupu? Nikdo z nás nic neví. A tak vyzývám všechny státy, aby netlachaly metodiku "malování čerta na zeď", ale aby společně připravily jakási opatření ve formě "zadních, bočních a předních vrátek" v prospěch nejen lidstva, ale i dalších organismů. Nechť je vesmírný výzkum a vesmírné putování pojistkou, či oddálením případné pozemské hrozby, i když nemůže oddálit celo-vesmírnou hrozbu (viz možný krajně extrémní stav vesmírné hmoty a "vesmírného dějství" někdy v daleké budoucnosti). Počítejme s tím, že i sebe dovede uvedený fenomén o konci světa vyvrátit na základě případného zániku, jenž by měl být zřejmě kompenzován novým rozvržením a nastartováním nových pravidel "všeobecného řádu". V tom se materialismus a idealismus koneckonců může shodovat, jenže existuje problém, zda si za této okolnosti celkově polepšíme, anebo pohoršíme, neboť existují tzv. "algoritmická rozcestí", jež jsou nevyzpytatelná.

Václav Kovalčík,
Náchod

Z církví doma i ve světě

Vzácný archeologický nález

V Přerově archeologové odkryli během stavebních prací základy významné školy Jednoty bratrské, která v tomto městě měla jedno ze svých center. Jedná se vlastně o další a rozměrnější rozšíření dřívějšího objevu, který navíc má výraznější vypovídací hodnotu, protože základy stavby ze 16. století dávají dostatečně přesnou představu o rozměrech a dispozících této budovy, ve které vyučovaly takové přední osobnosti této církve jako Jan Amos Komenský a Jan Blahoslav. K původnímu odkytí základů bratrského sboru a dvou místností školy v první části tohoto roku nyní přibyly ještě dvě další.

Vyšla publikace Cesta církve V

V Knižnici studijních textů Českobratrské církve evangelické právě vyšla Cesta církve V, kterou připravili editoři Pavel Hlaváč a Peter Morée. „Publikace přináší čtyři příběhy duchovních Českobratrské církve evangelické, kteří zakusili postihy, policejní vyšetřování a věznění z politických důvodů. Tři z těchto příběhů patří také k nejbolestnějším událostem v ČCE v padesátých a šedesátých letech 20. století," říká vedoucí projektu Cesta církve Gabriela Malinová.

Druhá část brožury obsahuje vzpomínky na expedici zakázané literatury, vypráví i o vzniku zpěvníčku Nová píseň. Evangelický farář a učitel na Evangelické teologické fakultě UK Pavel Keřkovský vzpomíná, jak v osmdesátých letech prožíval spiritualitu Nové písně ve srovnání s oficiálními liturgickými pomůckami.

„Poslední část přináší dva dokumenty z přelomu padesátých a šedesátých let (první svědčí o protestu naší církve proti útlaku a druhý prozrazuje plány úředníků státní správy, jak kontrolovat a ovlivňovat synody, především XIV. synod z roku 1963. Publikace je přínosem k poznání historie naší církve, svědectvím pro budoucí generace.

podle www.e-cirkev.cz

Církev bez bulváru

Investiční orgány anglikánské církve (Church of England) prodaly podíl církve v Murdochově mediálním koncernu News Corporation poté, co roční rozhovory s vedením koncernu nepřinesly dostatečně uspokojivé výsledky. Informace o obsahu a průběhu těchto rozhovorů, jež následovaly po skandálu s novinářskými odposlechy (blíže srov. článek Bulvár a církev, ET-KJ 27/2011), zůstávají podle britského anglikánského týdeníku Church Times z 10. srpna 2012 důvěrné.

František Schilla

Bitva u Malvijského mostu před 1700 lety

Římský cézar Konstantin se u Malvijského mostu na sever od Říma 28.10.312 vojensky střetl se svým spoluvládcem a zároveň protivníkem Maxentiem a zvítězil. Tím se mu otevřela cesta k ovládnutí Říma, kde byl halasně uvítán. Na jaře 313 pak v Miláně s dalším spoluvládcem Liciniem potvrdil toleranční edikt vydaný 311 Galeriem a uplatnil jej ve prospěch křesťanů. (Mluvívá se o "ediktu milánském".) Církev se octla na výsluní císařovy přízně, což byla přelomová událost. Spojení trůnu a oltáře od té doby provázelo církev po celý středověk až do začátku novověku: svět byl pokřesťanšťován a církev zesvětštěla. Víra přestala být osobním rozhodnutím a stala se politickou či občanskou nezbytností.

S událostí u Malvijského mostu je spojována pozdější legenda, kterou zaznamenal církevní historik Eusebios z Alexandrie: Večer před bitvou prý Konstantin viděl na obloze svítit Kristův monogram XP a slyšel hlas: "V tomto (znamení) zvítězíš." A Konstantin prý dal na vojenské korouhve toto znamení místo orla, a tak to už zůstalo. Legenda odráží mínění těch, kdo nové poměry přivítali, a těch byla v církvi většina. Mnohým se po něm stýská ještě dnes. Z radikálních kritiků tohoto uspořádání je nám nejznámější Petr Chelčický, který v něm vidí roztržení "sítě víry". Loučit se s dědictvím konstantinismu stále není snadné.

Bohuslav Vik

? ? ?

Máme tady zajímavou úlohu, kterou dostali uchazeči, u kterých se zkoumala jejich psychologická a charakterová schopnost. Úloha zněla: Jedete v autě. Je bouřlivá noc. Jedete kolem autobusové zastávky, na které stojí tři lidé a čekají na autobus. Stará dáma, která nevypadá dobře, jako by snad měla každou chvilku umřít, starý přítel, který vám jednou zachránil život, a perfektní žena nebo muž, o kterém jste snili celý život. Můžete s sebou vzít jenom jednoho a nemůžete se na zastávku vrátit. Které z těchto osob byste nabídli svezení?

Jenom jediný kandidát odpověděl dobře. Neměl žádný problém na tuto otázku odpovědět. Napsal: Já bych dal klíče od auta svému starému příteli, aby odvezl tu starou dámu do nemocnice, a zůstal bych na zastávce a čekal se ženou svých snů.

Jaké je poučení z tohoto příběhu? Vždycky získáme víc, jestliže budeme schopni opustit naše tvrdohlavé myšlenkové hranice a začneme myslet za těmito hranicemi.

"Nejvzácnější v životě nejsou věci, ale chvíle."
Art Buchwald

Ježíšova fotografie není k mání

Dokončení ze str. 1

Faktem, dá se říci historickým, je skutečnost, že Pavlova viditelná cesta, na níž nechává Ježíšovy skutky manifestačně se procházet před našimi smysly, je pro život církve ta přednější, lépe řečeno, je výhodnější pro lidstvo, pro jeho prospěch. Nový zákon učinil tuto volbu, dal slovesu přednost před podstatným jménem. Teprve když poví, co Ježíš učinil pro nás a pro celé lidstvo a lidstvu nabídne, poví také, kdo Ježíš je.

Vždyť i tím prvním titulem, který Ježíš dostává, je Kristus, funkce, která mu ukládá, aby Božím jménem nastolil na zemi Boží vládu. Právě tato funkce vyznamenává Ježíše víc než titul, který zajisté naznačuje, že máme co činit se zvláštním člověkem. Tou funkcí nám řekne, že Ježíš je ustanoven jen proto, aby učinil konec starým časům a zavedl nové, které se budou Bohu líbit – Boží království. Nový zákon svým synoptickým svědectvím (Mt, Mk, L a J) se drží v hranicích tohoto království. Jen zřídka je opouští, aby tak potvrdil, že nemá na zemi jiného, snad většího úkolu než je ustavení Božího království. Reformace 16. století, hledající v Písmu platformu pro myšlení a život církve, se cele přiklonila k apoštolovi Pavlovi, jenž vyzdvihl a oslavil Ježíše Krista pro jeho dobrodiní, jímž obdařil všecko lidstvo. Neskryl se, nezahalil se do tajemství své osobnosti, ale veřejně žil a veřejně před zraky lidí zemřel a na veřejnosti se ukázal jako vzkříšený.

Podobně, téměř stejně jako Kristus, zní i titul Boží Syn. Vyslovil jej jako první Petr u Césarey Filipovy (Mt 16,16): „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého." V této souvislosti musíme tento titul zase chápat ve smyslu funkcionálním. V hebrejštině syn Boha či Boží Syn nevede člověka k úvaze o myšlence o původu tohoto člověka, ale opět o funkci, kterou přijal od Boha. Můžeme říci, že to nebyl původ, který označuje funkci Božího Syna, ale kvalita, Boží Syn má moc jednat ve jménu Boha. Bůh mu nabízí ze své autority, ze své všemohoucnosti tolik, aby mohl činit Boží skutky. Řečtina, kterou se mluvilo v prvotní církvi, nahradila titul Kristus, Syn Boží, titulem Pán (Kurios). Do něho vložila obsah, jenž potvrzuje, že křesťanské shromáždění vidí ve svém Pánu toho, kdo má právo vládnout a je také toho schopen.

Mnoho je Ježíšových skutků, které věřícímu ohlašují spásu, ale jako vy mezi nimi hledám ten jediný, který všechny obsahuje a zastupuje. A nevztahuje se jen na mne, ale na všecky lidi, na celý svět. Bojím se totiž, abych mus nepřisoudil práci údržbáře, jehož práce a význam nedosahuje ani do vedlejší ulice. Rozumějte mi, bojím se, abych v něm neviděl především bílého člověka, jenž si odskočil od své práce k černým lidem. A bojím se ponechat jej jen chudým a nevzdělaným nebo naopak bohatým a vzdělaným, kteří skýtají záruku, že ho neopustí v příštích revolučních převratech a donesou jeho jméno a jeho moc až do konce úsvitu nového Božího věku. Apoš-tol Pavel mne tak veliké starosti zbavil, otevřel věčná vrata evangelia a zaplavil jím celý svět: „V Kristu Bůh usmířil svět se sebou." (2 K 5,19) Smířil svět s Bohem, všem lidem odpustil jejich provinění. Svět a lidé nejsou misijní pole pro jiného nového zachránce, mají hlasatele smíření jen v Kristu. Pro ně, kteří nesou evangelium o smíření v Kristu do světa nebo lidem vůbec, je to mohutné ujištění, že jdou ve stopách Kristových a jeho kazatelů a nemusí se obávat, že by svět snad potřeboval nové nebo jiné učení. Ten svět, jenž před námi leží, je poznamenán smířením. Je nakloněn k jeho přijetí.

Bez fotografie Ježíše Krista se dobře obejdeme.

Josef Veselý

Proč máme být nyní s Izraelem?

Izrael je země, o které Bůh v Bibli říká – jedinečně, prorocky, vykupitelsky a opakovaně: „Toto je má zem." – Bůh mluví o Izraeli způsobem, který nepoužívá vůči žádné jiné zemi na světě. Izrael byl vyzdvihnut, aby se stal světlem pro pohany. Církev ve svých počátcích byla téměř zcela židovská a zůstala židovskou až do té doby, než se evangelium začalo šířit dál. Evangelium proniklo do Antiochie, kde vzniklo první společenství z pohanů. Odtud se rozšířilo do celého světa. V 9. – 11. kap. Římanům se apoštol Pavel zabývá otázkou Božího záměru ve vztahu k Židům. Uvedené tři kapitoly představují v celé Bibli jakoby samostatné zpracování teologie Božího přístupu k Židům. Židé byli „prvotinou", „prvním lidem" (skrze Abrahama), který poznal Boha jako Boha smlouvy. Oni to byli, kteří pak přenesli toto bohatství dále do světa; z nich také přišel Mesiáš. Boží slovo nazývá Izraelce „kořenem" a pohany „větvemi". Připomínáme si, že: „Byly vylomeny pro svou nevěru, ty však stojíš vírou." – Nemáme se povyšovat, ale bát se: „Jestliže Bůh neušetřil přirozených větví, tím spíše neušetří tebe." Jakmile vejde plný počet pohanů „pak bude spasen všechen Izrael" (Ř 11,16-27).

Proč máme být nyní s Izraelem?

Žijeme v historicky velmi závažné době. Jako věřící v Ježíše Krista slyšíme volání, abychom stáli při Izraeli. Je docela možné, že žijeme v poslední době. Neměli bychom být vůči těmto slovům pasivní; jsme vyzýváni horlivě se modlit, přimlouvat se a sloužit podle slov Spasitele, který řekl, že není naším úkolem spekulovat, kdy přijde konec. Je ale naší odpovědností zabývat se věcmi Božího království, než se Pán vrátí (L 19,13). Nejde o politiku, jde o slovo Boží. Politické souvislosti jsou však mimořádně závažné. V Písmu stojí, že přijde čas, kdy se všechny národy světa obrátí proti Izraeli. Není to nic nemyslitelného, může se to skutečně nyní stát. Proto je důležité pochopit, proč bychom měli nyní stát při Izraeli.

Osm důvodů, proč stát s Izraelem.

1. Každý věřící by měl mít Židy na předním místě v žebříčku svých hodnot s vědomím upřímné vděčnosti za to, co Bůh skrze tento národ vykonal. Hospodin Izrael vyvolil s určitým cílem: „Jsou to Izraelci, jim patří synovství i sláva i smlouvy s Bohem, jim je svěřen zákon i bohoslužba i zaslíbení, jejich jsou praotcové, z nich rodem pochází Kristus. Bůh, který je nade všemi, buď pochválen na věky, amen." (Ř 9,4-5)
2. Naše místo v současném Božím plánu nás podle Bible nerozlučně spojuje se Židy jako lidem, a tedy i s izraelskou zemí.

Když uvěříme ve Spasitele, který přišel ze Židů, stavíme se do jedné řady s těmi, kdo spoléhají na Boha v jeho zjevené milosti a vykupitelském záměru. V Bibli je psáno, že jakmile přijmeme Pána, stáváme se – duchovně vzato – Židy (Ř 2,28-29; Ga 3,26-29).

3. Bůh vůči izraelské zemi učinil zcela jedinečná prohlášení, která nebyla nikdy odvolána:

Gn 17,7-8; Lv 25,23; Dt 32,43; 2 Pa 7,20; Ž 85,1-2; Iz 8,8; Jr 2,7; Ez 38,16; Jl 1,6;2,18;4,2; Oz 9,3; Za 9,16.

4. Současný konflikt v Izraeli není ani z jeho iniciativy, ani není živen jeho expanzionizmem.

Všeobecně dnešní svět vidí v Palestincích tu utlačovanou stranu, ale Izrael brání zemi, kterou dostal podle příslibu z roku 1917 potvrzeného usnesením Valného shromáždění OSN z roku 1948. Cílem Palestinců není zajistit si domovinu, ale kompletní vyhnání Izraele. Okolní arabské státy se svým dostatkem přírodních zdrojů nikdy nenabídly Palestincům útočiště. Využívají je naopak pro ovlivňování veřejného mínění proti Izraeli. Většina světa to neví a nikdo se neobtěžuje jim to říct, sympatie ovlivňují jiné síly.

5. Být na straně Izraele neznamená být proti arabským národům jako takovým nebo popírat práva Arabů bydlících v Izraeli na pokojný, bezpečný a prosperující život.
6. Zatvrzelá nepřátelství v určitých oblastech arabského světa nejsou pouhými politickými spory, ale jsou hnána duchovními silami, které nebudou uspokojeny, dokud Izrael nezanikne.

Síly, které jsou proti Izraeli, nejsou lidé, kteří zkrátka nemají rádi Židy. Máme co činit s duchovními silami mocnějšími než lidé, se silami, které nemohou být svrženy politicky ani udolány přesvědčováním. Mohou být zlomeny a překonány pouze přímluvnou modlitbou, která jediná může tyto mocnosti a síly svrhnout.

7. Tytéž duchovní síly, které rozdmychávají nepřátelství k Židům, jsou stejně nepřátelské i ke křesťanům a nakonec přinesou pronásledování oběma.
8. Biblický úkol a Boží příslib nás vyzývá postavit se pevně ve víře, přimlouvat se s očekáváním a podporovat s vědomím zaslíbení.

Kroky, jakými se můžete „postavit za Izrael."

1. Vybavte se spolehlivými informacemi, vyhýbejte se bigotnosti a dejte si pozor na „mezery" ve svém přesvědčení a znalostech. Rozpoznávejte tendenční informace v médiích. Zvažujte tyto zprávy opatrně, ale bez chorobné podezřívavosti. Seznamte se se základními historickými údaji.

Dokončení na str. 3

Bůh ubytovaný mezi námi a v nás

Slovo se stalo tělem
a ubytovalo se mezi námi;
patřili jsme na jeho slávu,
slávu, jakou má jenom
jediný Syn od Otce,
plný milosti a pravdy.
Jan 1,14
(překlad prof. Fr. Žilky)

Tento verš je vzat z oddílu, který východní i západní církve užívají jako vánoční evangelium. Evangelista Jan tu zobecnil, co se stalo o prvních Vánocích a dále po nich. Že mezi nás sestoupil Logos, prazáklad všeho, ano sám Bůh. Navíc si nehlídal, aby se neušpinil naší hmotností, přízemností, tělesností. Jan tu svědčí, že Slovo se stalo tělem, doslova masem. Ten Všeobsáhlý, Vyvýšený, Nepostižitelný, Všemocný, Věčný Duch se stal omezeným, tělesným, zemitým, hladovým a žíznivým, unavitelným a smrtelným. Aby nám byl blízko, stal se ve všem stejným jako my, kromě hříchu. V ničem si lidský úděl nevylepšil; přijal jej celý, včetně dětských plenek a potíží růstu, včetně podřízenosti Božímu i lidskému řádu, včetně dobývání chleba v potu tváře, včetně bezdomoví, nemocí, nepochopení, pronásledování, hanobení, ano, i včetně smrti. Udělal to, aby Boží Slovo bylo tak blízko nás, že by si na ně mohl každý sáhnout: před 2 tisíciletími jako na člověka z masa a kostí a dnes třeba u Stolu Páně. Stal se člověkem, aby nikdo nemohl říkat: „Bohu se to mluví, když není jako my," abychom všecko dobré a vzácné měli před sebou provedené na zcela určitém životě jako na listu, který mohou všichni číst. Na našem místě vyplnil všecka svá slova do poslední tečky, aby bylo vidět, že nejsou nesplnitelná a nevhodná pro lidský život, a aby napříště ani pro nás nebyla poslušnost Božích přikázání nemožností, nýbrž přirozeností.

Vtělením Syna Bůh také vzal vítr z plachet těm, kdo pohrdali vším hmotným, tělo měli za vězení ducha a dávali mu vinu za všecko zlo, místo aby obvinili duchovní žumpu ve svém nitru. A současně dal vtělením lidskému tělu úžasnou důstojnost: ukázal, že ono není vězení, ale chrám. A platí to nejen o těle narozeném z Marie Panny, které nosilo pravé božství i lidství. V Nové smlouvě Bůh určil i těla všech ostatních lidí k tomu, aby se stala chrámem Ducha sv., tak jako jím bylo tělo Ježíše z Nazareta. Jeho tělo bylo Boží svatyní dokonale, my svá těla dáváme Bohu za chrám nedokonale, ale on na tom přesto trvá a celá Nejsv. Trojice si dělá příbytek v těch, kdo zachovávají Kristovo Slovo. Když tohle vezmeme vážně, změní to náš vztah k tělu: S vězením se zachází nenávistně, ale s chrámem odpovědně, svatě, láskyplně. A když vezmeme vážně, že Bůh se stal v Kristu člověkem a prostým tesařem, pak nemůžeme pohrdat žádnou lidskou bytostí. Když se stal dítětem, pak není přípustné děti zabíjet, týrat, prznit a odstrkovat.

Tak se Slovo ubytovalo mezi námi. Kvůli slůvku „ubytovalo": vždy cituji v překladu profesora Žilky. Ostatní překládají „přebývalo", ale to je minulost. Ano, kdysi tu bylo, ale co teď? Když se však řekne „ubytovalo se", tak přišlo a nyní tu je. Jen v hotelu ubytovat se znamená přijít na chvíli, zaplatit a odejít. Jinde to znamená přijít na trvalo, spojit s oním místem svůj osud na blíže neurčitou dobu. A Pán Bůh svým vtělením opravdu přišel mezi nás natrvalo bydlet. To se netýká jen 33 let Ježíšovy pozemské pouti. Jako na mnohých jiných místech Písma, i zde se říká, že Bůh se v Kristu vtělil, aby nás už nikdy neopustil, že si mezi námi rozbil věčný stánek. Ten stánek, o němž mluví Leviticus 26,11-12 a ještě krásněji Zjevení 21 a 22. Navíc Bůh mezi nás nepřišel bydlet jako panelákový soused, který se zavře do svých čtyř stěn a ostatní je mu lhostejné. Ani jako milionář, v soukromém ráji za hlídanou zdí. Ani jako „náplava", přistěhovalec, který ve dnech dobrých tyje z výhod, ale ve zlých uteče. Podle řeckého originálu mezi námi Bůh - Logos rozložil svůj stan. Má mezi námi přístupný příbytek, jehož stěny nejsou hradbou. A rozložil jej tu proto, aby se sdílel, aby se nám rozdával, sloužil nám, a bojoval za nás proti hříchu a smrti. Ano, odvážil se být mezi námi bezmocným uzlíčkem i prosícím poutníkem, jenž velmi potřebuje nás; ale nepřišel nás vymačkat jako citrón. Kdykoli obdrží naši službu, otevře nám studnici svého bohatství. Navíc není ubytován jen mezi námi, jak nám to připomíná pohled na obec s kostelem. Můžeme totiž také přeložit: ubytovalo se v nás. Bůh v Kristu vstoupil i do nitra každého z nás, aby se tam stal Pánem, Hospodinem, hospodářem, aby byl nakonec všechno ve všech. Abychom už nežili my, ale byl v nás živ Kristus. Aby inkarnace pokračovala.

„Patřili jsme na jeho slávu, slávu, jakou má jenom jediný Syn od Otce, plný milosti a pravdy." Jaká sláva tu byla k vidění? Vždyť pro něho nebylo hned od narození na světě místo. Jeho početí vyvolávalo skandální pochybnosti, takže mohl být zabit ještě před narozením. Pastýři měli svého právě narozeného Spasitele poznat podle nedůstojného spočinutí mezi dobytkem. Mudrci snad viděli na nebi slavnou hvězdu, ale ta je nakonec dovedla k chudé rodině na venkově. Dále se lidským očím naskýtal pohled na běžence, tesaře, putujícího učitele žijícího z milodarů, a nakonec na posmívaného a křižovaného odsouzence. Na něm nebylo nic, proč bychom ho žádostivi byli. A přece právě tento vyvrženec rozdává pokoj všem, kdo jej přijmou. Přece právě on snímá břemena, vyhlašuje odpuštění, smiřuje včerejší nepřátele, buduje společenství lásky, činí nové všecko, dává důstojnost Božích dětí. Jeho slávu spatří vždy ti, kdo se odváží mu důvěřovat navzdory všem lidským zdáním. I dnes spatří jeho slávu Spasitele jen ti, kdo se dívají na jeho slova, skutky i utrpení očima víry. Stačí číst v Janově evangeliu dále, abychom viděli, komu Pán Ježíš zjevil a zjeví svou slávu: posledním sluhům na svatbě v Káně, kteří se odváží na jeho rozkaz podat vodu ochutnávači vín. Či 5x rozvedené Samařance u studny, která ho jako Žida nepošle předem ke všem čertům. Nebo královskému úředníkovi, schopnému věřit zcela nezajištěnému tvrzení rabbiho Ježuy, že jeho umírající sluha žije. Nebo posluchačům, kteří se za ním vypravili na pusté místo. Nebo slepému, který ho poslechl a šel se umýt do Siloe. Nebo sestrám zesnulého Lazara, jež ho sice vítaly výčitkou, ale stále od něho něco čekaly. A vždy také těm, kdo se sice chovají hloupě, ale mají v srdci lásku k němu. Třeba ženám u hrobu, učedníkům – propadlíkům, Tomášovi. A pokud se jim podobáme, i nám. Ti všichni mohou patřit na jeho slávu Smírce, Vysvoboditele, Vítěze nad smrtí, Světla světa, Pramene života, slávu Pravdy, v níž není žádné lži, Cesty, která není slepou uličkou, slávu jména Hospodin, které bylo od počátku a je nyní i navždy. Je to sláva plná milosti a pravdy, stejně jako její nositel. Neoslňuje a neděsí, ale rozradostňuje, jelikož je to sláva milujícího a milovaného. Není vykoupena chudobou druhých, naopak druhé obohacuje. Nehloubí propast, ale naopak ji ruší Boží amnestií a dává nám stále novou pečeť na pouto věrnosti, jímž se Bůh s námi svázal. Nepřejde kolem nás v pompézním průvodu, aby náš život i potom zůstal prázdný. Vstupuje do nás a naplňuje nás, vymetá staré, nečisté a všechno tvoří nové, den co den naplňuje život vzácným obsahem a smyslem a dává nám okusit Boží království.

Dagmar Ondříčková, ČCE

Jistota je jistota

Muž přijde do nebe a uvidí dvě brány s nápisy. Na první bráně je nápis "Brána do nebeské říše" a na druhé bráně je nápis "Brána k přednáškám o nebeské říši". Vejde druhou branou.

Proč máme být nyní s Izraelem?

Dokončení ze str. 2

2. Se stále větší věrností přijímejte biblickou výzvu „Modlete se za pokoj Jeruzaléma" (Žalm 122,6) a modlete se za to, aby váš národ byl veden ve světle veršů Gn 12,1-3… „Požehnám těm, kteří ti žehnají…"
3. Zvažte na modlitbách návštěvu Izraele jako výraz praktické podpory.
4. Projevte přátelství vůči židovským přátelům. Potvrďte jim, že jako věřící stojíte při Izraeli na základě svého biblicky založeného závazku k Bohu.
5. S vědomím teroristických způsobů radikálních muslimů buďte k ostatním laskaví. Nebuďte pasivní, současná doba je přelomová. Konfrontace, jíž jsme svědky, nemá daleko k tomu, aby přivedla všechny země světa proti Izraeli a všem, kteří jsou jeho straně.

Nakonec půjde o tuto otázku: „Kdo je pro Krista a jeho cestu, a kdo je proti?" Pán nás volá být lidem, který bude sloužit druhým a který bude s morálním a biblickým přesvědčením pevně stát v kritických situacích … jako je tato.

Jack W. Hayford

Z dopisů čtenářů

Jak je pravda?

Vážený bratře Říčane, potěšilo mne Vaše psaní "Neskutečně pravdivý" (ET-KJ 31-32/2012) k mému článku "Doopravdy" a přidávám pár vysvětlení:

Patrně žertem jste mne odhadl na klerika z Tovaryšstva Ježíšova, nicméně díky, zvedá mi to sebevědomí. Zdálo se mi, že stačí šifra (ostatně s adresou). Četl jsem to kolegům na poslední výletové pastorálce u nás v Luhu, kde byl i Tomáš Trusina, a připadal jsem si rozkrytý dost.

K námitce proti mému způsobu argumentace: Souhlasím s Vaším podezřením, že "zdůrazněním slova "slovo" se nenápadně naznačuje, že ten, kdo hlásá svobodu od doslovnosti, je sluhou hříchu nevíry". Živě ovšem protestuji, že bych něco takového napsal. Ani Ježíš, jehož se dovolávám (J 8,31-34), nepochybně nemyslel "doslovnost", když doporučoval sobě nakloněným své SLOVO a zůstávání v něm pro vysvobození k pravému učednictví. Domněle svobodným skeptikům je upřesňuje poznámkou o služebnosti hříchu. Proto jsem užil verzálky. Jak jinak upozornit čtenáře, že SLOVEM je míněno podstatně víc než "řeč promluvená" (Ž 90,9)? Totiž tajemství toho "doopravdy", tedy PRAVDY a VÍRY přesahující svět naší evidentní skutečnosti a zdání, kterému říkáme zkušenost. K tomu jsem mířil (zřejmě ne dost trefně) oním "kázáním", tedy "více než polovinou svého článku", abych v současné rozvolněnosti upřesnil své východisko. "Útočný tón", resp. "karikování" jaksi předznamenala předchozí diskuse v listu. Jinak samozřejmě kdo jsem já, abych naznačoval "hříchy nevíry" kohokoli, že.

Závěrem díky za uznání mé péče i o "slovo" a jsem bratrsky Váš

Samuel Jan Hejzlar

Zpěv léčí nejen jednotlivce, ale také společnost

Sborovým happeningem připomeňme tragickou událost našich dějin

Vážení sbormistři, vážení zpěváci,

vokální soubor Geshem pořádá v rámci svého programu Pomoc potřebným podporovaného Magistrátem hl.m.Prahy celonárodní sborový happening na připomenutí největší hromadné vraždy v historii České republiky: 8. března 1944 bylo v plynových komorách koncentračního tábora Osvětim – Birkenau zavražděno během jediné noci 3 792 nevinných mužů, žen a dětí, následně 10. až 12. července téhož roku bylo v průběhu dvou nocí stejným způsobem zavražděno 6 500 mužů, žen a dětí. Celkový počet obětí z tzv. Terezínského rodinného tábora přesáhl množství 10 000.

Potřební zde jsou ti, kterým bylo upřeno právo na život a budoucnost a jejich pozůstalí rodinní příslušníci. Dále jsou to všichni lidé, kteří jsou vystavováni rasové nenávisti.

Důstojná forma připomenutí hrůzné události naší historie je memento provokujícím svědomí, ale také hojícím žal, probuzením k poznání kruté pravdy, obviněním z lhostejnosti a varováním před nesmyslnou nenávistí, která nakonec zabíjí. Je výzvou k spravedlivému plnohodnotnému životu.

Vyzýváme všechny sbormistry profesionálních i amatérských vokálních těles, všechny profesionální i amatérské zpěváky, vokální tělesa jakéhokoliv obsazení i repertoárového zaměření v ČR, aby se svým pěveckým hlasem zapojili do celonárodního happeningu, kterým připomeneme největší hromadnou vraždu v dějinách naší země.

Rádi bychom, aby se 7. března 2013, v předvečer šedesátého devátého výročí této hromadné vraždy, na všech hlavních náměstích velkých i malých měst a obcí celé naší země sešli zpěváci z různých lokálních pěveckých souborů a zazpívali zde tři písně, které zpívali vězňové, když šli do plynu:

*** Hatikvah (Naděje) … tato zlidovělá píseň se později stala hymnou státu Izrael**
*** Shema Jisrael (Slyš, Izraeli)… vyznání víry**
*** Kde domov můj … česká státní hymna**

Součástí happeningu bude stručné připomenutí tragické události nejlépe představitelem města/obce nebo některým z organizujících, případně vhodně zvolená báseň apod.

Písně, které měli na rtech naši spoluobčané, když šli na smrt, jsou plné naděje, optimismu, radosti a duchovní síly. Jako takové je zpívejme, ať se stanou symbolem naděje našeho národa a ať právě připomenutí hrozné události z našich dějin se stane katarzí probouzející k životu to nejhodnotnější v nás.

V případě Vašeho zájmu o účast na této celonárodní aktivitě si na e-mailovou adresu marek.sle@seznam.cz napište o přihlašovací formulář. Po jeho vyplnění a odeslání obdržíte notový materiál a další bližší informace týkající se koordinace v jednotlivých lokalitách.

Marek Šlechta
www.geshem.cz
00420 774 685 370

Vyjádření synodní rady Českobratrské církve evangelické k vývoji ve společnosti

Se znepokojením v těchto dnech sledujeme politickou situaci v naší zemi. Zdá se, že česká politika se dotkla dna – morálně i odborně. Dno je odkryto a to umožňuje, aby se na českou politickou scénu vrátila skupina lidí, jejichž předchůdci zničili kulturu a školství, potlačili iniciativu, převrátili morální hodnoty, vztahy mezi lidmi a zničili mnoho životů.

Nechceme kádrovat a určovat, kdo může za to, že se česká demokracie po 23 letech dostává do potíží. Obecně lze říct, že je to lidská nenasytnost, jež se usadila ve vlivných politických stranách, které mají demokratický program. Možná také slábnoucí ekonomika, která lidem v zemi částečně snižuje blahobyt a vážně ohrožuje skupiny s nejnižšími příjmy a lidi s postižením.

Nemůžeme se smířit s tím, že ve většině krajských rad sedí členové KSČM. Výsměchem je, že v některých krajích se mají členové této strany starat o resort školství a kultury, tedy o hodnoty, které minulý komunistický režim záměrně ničil a způsobil tak nenapravitelné škody.

Těžko se smiřujeme se skutečností, že komunisty přizvala k moci ČSSD, strana, kterou mnozí členové naší evangelické církve v důvěře volí. Některé hodnoty, které má ČSSD v programu, jsou totiž biblické, a proto pro křesťany důležité: péče o potřebné, nemocné, handicapované, chudé, vyloučené na okraj společnosti. Spolupráce ČSSD s KSČM, stranou, která v minulosti těmito hodnotami opovrhovala, činí tento program ČSSD nevěrohodný.

Nezapomínejme na neblahou minulost naší země a jednejme tak, abychom nepromarnili svobodu a všechny její dary.

Děkujeme všem, kteří budují v naší zemi občanskou společnost, zapojují se do aktivit, kteří zápasí o poctivost v politice i v ekonomickém životě, pomáhají potřebným, ohroženým a postiženým, jednají odpovědně vůči krajině a věnují se výchově a vzdělávání.

Jsme přesvědčeni, že sebevědomá, aktivní a pestrá společnost, která se skládá z odpovědných lidí, je schopna se bránit recidivě totality a směřovat k demokracii.

Synodní rada
Českobratrské církve evangelické
28. listopadu 2012

Vánoční bohoslužby některých sborů ČCE v Praze

Martin ve zdi: 24. 12. Štědrý den 24.00 půlnoční, 25.12. Hod boží vánoční bohoslužby s Večeří Páně
Jarov: 24. 12. Štědrý den 22.00 večerní bohoslužby se zpěvy
Kliment: 24. 12. Štědrý den 15.40 mše J. J. Ryba, 16.00 bohoslužby
Kobylisy: 24. 12. Štědrý den 22.00 noční štědrovečerní bohoslužby
Salvátor: 24. 12. Štědrý den 16.00

26. 12. Štěpán
Dejvice 9:30, Kobylisy 9.30, Salvátor 18.00 koncert , Strašnice 9.00, Střešovice 9.30 boh. s Večeří Páně, Žižkov I 9.30 boh. s Večeří Páně

Dopisy čtenářům

Milí čtenáři,
znovu Vám chceme poděkovat za to, že jste i tento rok byli s námi a že mnozí z Vás svými dary v poslední době na Tiskový fond umožnili, abychom mohli vydávat až do konce roku.
Na sjezdu Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., byl opět projednáván návrh na zvýšení ceny předplatného ze současných 13 Kč za číslo na 15 Kč – což by činilo u ročního předplatného 555 Kč. Bylo by to svým způsobem logické, protože náklady na vydání jednoho čísla v roce 2011 činily 13,20 Kč. Navíc došlo v letošním roce k dalšímu snížení výdajů na mzdy a odměny. Od 1.10.2012 jsme přestali být plátci DPH – opět s nadějí, že tím ve výsledku ušetříme.
Návrh na zvýšení předplatného byl sjezdem odmítnut – důvodem byla zejména obava, že pro některé naše čtenáře by to byla překážka k dalšímu odběru. Budeme tedy pokračovat s vírou, že v případě potřeby se opět najdou ochotní příznivci, kteří se budou podílet na nákladech tisku formou darů tak jako doposud, i s vědomím, že nemáme jen předplatitele, ale dodáváme zdarma týdeník do sedmi Domovů důchodců a dvou věznic, což pokládáme za dobrou službu...
Přejeme Vám, aby Vaše očekávání příštích věcí byla nesena nadějí, že náš dobrý Pán Bůh nepřestává mít veškeré dění pod svou svrchovanou kontrolou.

Tomáš Paulus, účetní

Vážení a milí čtenáři,
děkujeme za Vaši dlouholetou přízeň, která se projevuje také v této době Vašimi štědrými dary na vydávání dalších čísel Kostnických jisker. Těší nás také, že se občas přihlásí nový zájemce o naše noviny, a proto přikládáme stručný návod, jak vyřídit novou objednávku. Můžete také tyto pokyny využít pro zařízení předplatného pro někoho ze svých blízkých.
Objednávky posílejte na naši e-mailovou, nebo poštovní adresu Evangelický týdeník - Kostnické jiskry, Ječná 19, 120 00 Praha 2; ET.KJ@worldonline.cz.
Vaše objednávky pak postoupíme již sami dále - jednotlivé zásilky vyřizuje firma Mediaservis s. r. o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno - predplatne@mediaservis.cz. Od Mediaservisu tedy obdržíte složenku k zaplacení, roční předplatné činí 481 Kč. Hromadné objednávky vyřizujeme z redakce, sborům a dalším hromadným předplatitelům posíláme fakturu obvykle začátkem roku na celoroční předplatné. Rádi vám pomůžeme vyřídit vaše objednávky.

S přáním všeho dobrého

Vaše redakce a administrace

Švédský král Gustav II. Adolf Vasa

(*9.12.1594 ve Stockholmu –+6.11.1632 u Lützenu v Sasku)

Jako syn Karla IX. a Kristiny Holštýnské získal jazykové a teologické vzdělání, byl uveden do politiky a válečnictví. 1611 nastoupil na trůn, konsolidoval zemi, 1612 vytlačil Dány z jižního Švédska a pak vojensky pronikal do zahraničí: válčil s Ruskem, Polskem, (Východním) Pruskem a Braniborskem. 1630 se vylodil na německém Usedomu a tak zasáhll do Třicetileté války. Ovládl Pobaltí a snažil se vybudovat velmoc rovnou Rakousku a Francii. Nizozemí a Francii měl na své straně, ovšem německá knížata byla nedůvěřivá. Jejich autoritu si získal až po vítězné bitvě u Breitenfeldu na podzim 1630. Zmocnil se velké části Německa, na jaře 1632 pronikl až do Bavorska a zamýšlel německé protestanty sjednotit pod švédským velením. Císařské vojsko pod Valdštejnovým vedením však na podzim Švédy zatlačilo zpět do Saska a v rozhodné bitvě u Lützenu byl

Podobizna švédského krále od Matthäuse Meriana st. (1593–1650)

Gustav Adolf zastřelen a jeho tělo bylo zohaveno. Později však bylo převezeno do Švédska a tam pohřbeno.
Byl to odvážný bojovník, dobrý stratég, uměl disciplinovat vojsko, sám byl ukázněný a povznesený nad konfesionalismus. Zastával samozřejmě švédské zájmy, ale i tak zabránil rekatolizaci velké části Německa. Čeští evangeličtí emigranti, kteří také bojovali v jeho vojsku, v něm viděli "lva ze Severu" a očekávali od něho významnou pomoc proti Habsburkům. Po jeho smrti ovšem neměla Protestantská unie jednotné vedení a Švédsko stejně schopného panovníka.
V 19. století jeho památku v Německu vděčně oslavili nejen několika pomníky, ale také založením Gustav-Adolfské nadace (1832/1834), která se stala 1842 spolkem a od 1945 je známa jako Gustav-Adolfské dílo (GAW). Jeho posláním je hmotně podporovat různé evangelické menšinové církve v Německu i v zahraničí. Od r. 1861 putuje z tohoto zdroje nejedna pomoc i do našich zemí.

Bohuslav Vik

Inzerce

FS ČCE v Chrudimi nabízí k pronájmu byt 2+1 ve 2. patře domu čp. 303 na Pardubické ulici. Bližší informace na tel.č. 469 622 110.

Vzpomínky

20. prosince uplyne 30 let od smrti mého otce Ladislava Hešíka, ev. faráře v Kovánci, 27 let výročí mé matky Milady a 41 let od úmrtí bratra Miloslava.
O tichou vzpomínku prosí dcera Drahomíra Kabátová s rodinou.

* * *

18. prosince by slavil své devadesáté narozeniny evangelický farář ThDr. Bedřich B. Bašus

Bedřich B.Bašus,
Prosinec

Toho měsíce bych si měl zvlášť cenit
měsíce mého narození
Nebo mám jako Job volat prokletí
na noc a den svého početí?
Kamkoli ohlédnu se do minula
samá jen prohra, ztráta, nula
Naštěstí nejsem jediný
kdo v prosinci má narozeniny
Ten druhý v Betlémě narozený
zas cenu vrací mým dnům promarněným

Voní jarem

listopad voní jarem
osmnáctý Brumaire
k březnovým Ídám má blízko
čas se klene
jako ochranná koule
slunce z hvězdy již vyšlo

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát poděbradský

Českobratrská církev evangelická

Bošín - Ne 9.30 h
Bošín č. 44, Křinec, a f. Kateřina Roskovcová

Brandýs n. Lab. - Ne 9.30 h
Horova 1885. f. Jan Kašper

Český Brod - Ne 9.30 h
Za Nemocnicí 1159, f. Magdaléna Trgalová, f. Marek Lukášek

Chleby - Ne 8.30 h
Chleby č. 55, Bobnice, j. Miroslav Německý

Kolín - Ne 9 h
Politických vězňů 560, f. Magdalena Ondrová

Kovánec - Ne 8.30 h (a c)
Kovánec č. 14, Skalsko, f. Michal Šimek

Krakovany v Čechách - Ne 10.30 h
Krakovany v Čechách č. 59, f. Jaroslav Kučera

Kutná Hora - Ne 9 h
Jiřího z Poděbrad 308/4, f. Jaroslav Fér

Libenice - Ne 10.30 h (a c)
Libenice č. 69, a f. Magdalena Ondrová

Libice n Cidl. - Ne 10 h (posl Ne v měs. v MS Diakonie ČCE Husova 2)
Ke hradišti 12, f. Martin T. Zikmund

Libiš - Ne 9.30 h
Školní 44/1, f. Miroslav Pfann

Lysá n. Lab. - Ne 9 h
nám. B. Hrozného 442/16, f. Emanuel Vejnar

Mělník - Ne 9 h
Krombholcova 548, f. Hana Pfannová

Mladá Boleslav - Ne 10 h
Husova 199/15, a f. Jan Kašper

Mšeno u Mělníka - Ne 10 h
Boleslavská 9, f. Michal Šimek

Nymburk - Ne 10 h
Smetanova 14/613, f. Kateřina Roskovcová

Pečky - Ne 9 h
Husovo nám. 480, a f. Lukáš Ondra

Poděbrady - Ne 9.45 h
Husova 141, f.Martin Fér

Předhradí - Ne 9 h
Předhradí č. 36, Pňov, f. Helena Junová

Velenice - Ne 8.30 h
Velenice č. 34, Dymokury, a f. Martin Zikmund

Velim - Ne 10 h
Sokolská 26, f. Lukáš Ondra

Zruč n. Sázavou - Ne 9 h (a c e)
Zahradní 189, a f. Jaroslav Fér

Církev bratrská

Kolín – Ne 9.30 h
Královská cesta 226, k. Jan Drahokoupil

Kutná Hora – Ne 9.30 h
Masarykova 321, k. Miloš Hejzlar

Poděbrady – Ne 9.30 h
Vrchlického 109, k. Petr Geldner

34–35/2012
VYCHÁZÍ: 12. PROSINCE 2012

PŘÍLOHA 6 – ADVENT

Odlesky nebeského světla

Často se nám vybavují idylické obrázky tiché, bíle zasněžené krajiny, v které jen slabě křupe zmrzlý příkrov sněhu pod rozvážnými kroky osamělého poutníka, kráčejícího za nějakým posláním. Nebo nám vytane v představách ovocná vůně horkého čaje, který s nevtíravým světlem svíčky provází poklidné posezení v teplém, útulném příbyku. Ano, podobných představ, které jsou utvářeny nejrůznějšími obrázky, jež se do nás vtiskávaly z vánočních povídek, her a básniček, těch může být ještě více. Vemlouvají se nám jak ze slov klasických vánočních koled, tak i z některých písní moderních. Nicméně, realita bývá jiná. Nikoliv klid a pokoj, ale spěch, chvat, termíny, úkoly. Ztišit se nedopřává ryčné, kolovrátkové omílání těch nejdojemnějších šlágrů. A když si vzpomeneme, co všechno ještě zbývá udělat, připravit, sehnat a nakoupit, pak nám z toho jde hlava kolem. Proto vám nabízíme adventně – vánoční čtení a obrázky, které vám mohou napomoci ke ztišení, k pohledu na vánoční děj snad zase z trochu jiného pohledu, něco, co by vás v tomto tak zvláštním čase oslovilo a připomnělo, co je na něm nejpodstatnější. Ať vás tedy světlo Kristova evangelia zasahuje i skrze tyto odlesky lidské snahy podělit se o tajemství Božího sklonění se k člověku.

S přáním pravé vánoční radosti a pokoje

Bohumil Kejř

Advent v poetickém přiblížení

Angelus Silesius byl německý mystický básník z doby baroka, jenž za doby probíhající třicetileté války napsal pozoruhodný básnický soubor „Cherubský poutník“. Není tedy pravdou rčení „Inter arma silent muzae“- „Za války mlčí múzy“. Silesius psal svůj soubor klasickou formou, alexandrínem, což je šestistopý jambický verš s cézurou, jakýmsi oddechem uprostřed.

„Jak málo ochoten – je rozum polospící
se probrat, napřímit – a hledět za okraj
a poznat, probuzen – co slovy nelze říci.
Svět není jen, co jest. – Je víc: je jinotaj.“

Ve svém souboru napsal Silesius řadu básní věnovaných době adventní a vánoční. Dovolíme si v tomto čase řadu z nich oživit. Nejprve dvojverší:

„Když v lůnu Panny skryt dlel nekonečný Bůh,
byl v bodu uzavřen, věř nevěř, celý kruh.“

„Bůh dal se jedenkrát co dítě viděti;
ach kéž bych dítě byl v tom malém dítěti!“

„Hleď, narozený Bůh zde leží v chlévě, v seně!
Ó vykliď srdce: tam jej ulož neprodleně!“

„Ach, kdyby mohlo být tvé srdce jeslemi,
Bůh zjevil by se zas co dítě na zemi!“

„Syn Boží – divů div! Tu od věčnosti byl,
a přece matce své až teď se narodil!“

„Přemítám o dítku tam v jeslích položeném
a chtěl bych pod ním být tou slámou a tím senem.“

„Byť Kristus v Betlémě se tisíckráte zrodil,
co platno, dokud se i v tobě nenarodil!“

Následující čtyřverší:

„Že velké nemůže se, pravíš, v malém skrýt?
Že nebi nemožno se v hrudce uzavřít?
Viz dítě Panny: zde v kolébce skryta je tu
Země i Nebesa a na tisíce světů.“

„Ty v Písmu doluješ a nalézt chytrostí
chceš Syna Božího; tu snahu vyhosti
a zamiř do stáje a zlíbej vzácné dítě
a ono zakrátko svou silou obdaří tě.“

„Viz vzácné děťátko, ten první kvítek Panny,
co radost andělům i lidem požehnaný.
A chceš-li dary mít, jež mudrci mu nesli,
pak příliš nevzdaluj se od těch jeho jeslí.“

„Co je to pokora a prostota, se vidí:
hle, Boha pastýři zří nejprvněji z lidí.
Ty Boha nespatříš zde ani v světě všem,
když nezatoužíš sám být v nitru pastýřem.“

„Což mohu, dítě mé, tě zváti láskou malou,
když poznávám tvou moc, tak velkou, neskonalou?
A přece malé jsi! I říkám: Velký, malý,
Bože i člověče, smiluj se, Lásko králi!“

V „Poutníku cherubském“ přesahuje běžný význam slov skutečnost a smysl Kristova narození. Tento přesah se zračí již v biblickém podání. Podle Matoušova evangelia svítila nad Betlémem hvězda, která předtím přivedla k novorozenému Ježíšovi tři mudrce. Podle evangelia Lukášova oznámil narození Páně anděl pastýřům pasoucím stádo. Zračí se v tom tajemství, neuchopitelné dějinně, dokonce ani věroučně. Je v něm i symbol i krása, obojí známé z mnoha básnických podání, i současných:

„Zazářil’s jak o půlnoci
světlo v nebi setkané.
Zhasí pod zlou lidskou mocí,
Kriste, jen tvá hvězda ne.

Učiň, ať tvá hvězda zdáli
vládne nad tisíci let!
Nedej, abychom se báli
moci zla, že zničí svět.

Víme, žes byl v jisté době
krátce na zemi co host,
avšak věříme, že v tobě
rozkvete nám budoucnost

a že utajena v čase,
ze slov, která pokryl prach,
vláda tvoje dokoná se
navždy v lidských dějinách.“

Miroslav Matouš

Vánoční psaní

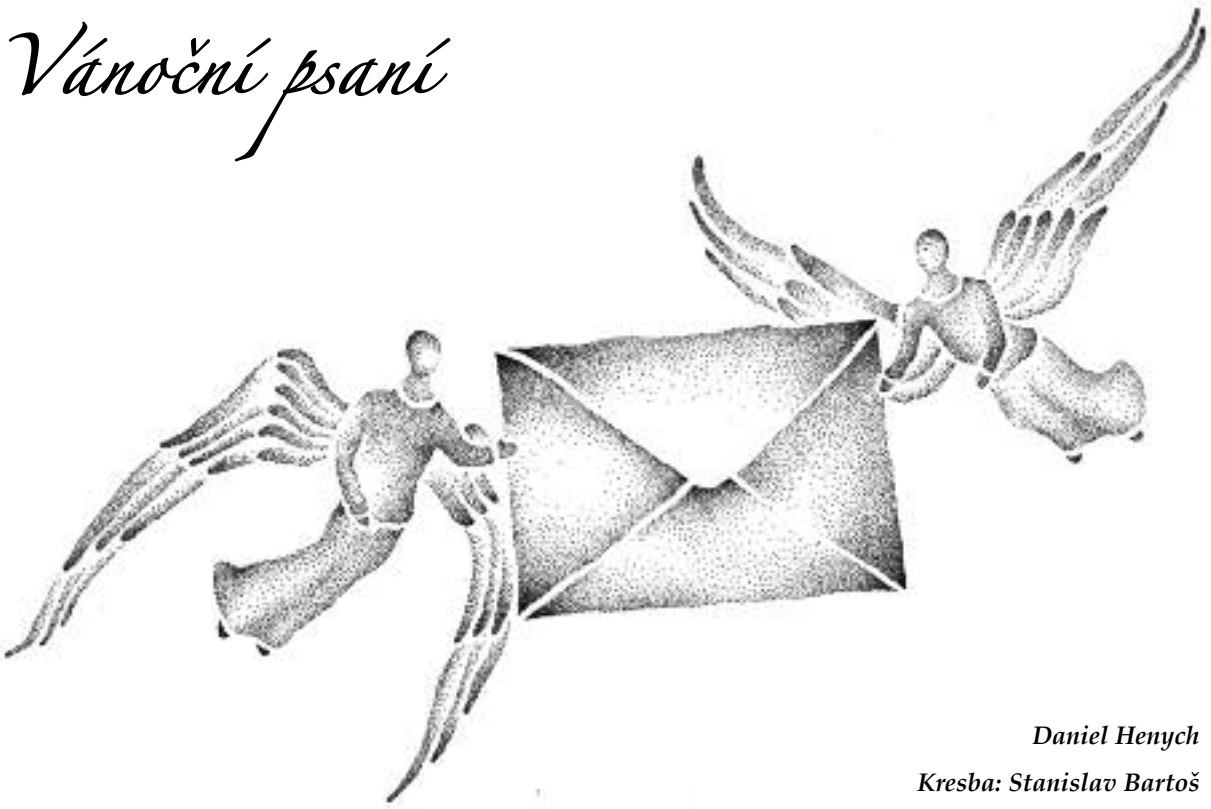

Daniel Henych

Kresba: Stanislav Bartoš

„Babi, ty ještě posíláš vánoční pohledy?“ zatvářil se užasle Jirka, když v neděli odpoledne přišel k Anežce Dufkové a zastal ji, jak píše vánoční a novoroční přání. „Máš přece mobil! Můžeš na něm vyťukat jednu dvě věty a pak je rozeslat všem svým známým. Je s tím minimum práce! Jestli chceš, tak tě to naučím.“ – „A nebylo by hloupé psát všem totéž jako na běžícím pásu?“ namítla stará paní. „Neboj se, babi! Oni to mezi sebou nebudou porovnávat a stejně to smažou. Mimoto je to taky lacinější. Jen si to spočítej, kolik ušetříš: přinejmenším pět korun za pohled a deset korun za známku! A tobě ubude starost a práce!“

Něco na tom je, připustila v duchu Anežka. Vždyť i slavný Albert Schweitzer vzpomínal, jak to bylo pro něho hrozné, když musel každoročně na otcův příkaz psát se sourozenci obsáhlé dopisy k Novému roku příbuzným a známým. Ona sama ovšem nepokládala vždycky psaní za otravnou povinnost. Byly doby, kdy to činila dokonce s potěšením. Bývalo toho přece dost a dost, o čem bylo možno psát – o tom, co je nového v rodině, v práci, v církvi, ale též o různých osobních prožitcích. Psala sestřenicím i spolužačkám, známým z rodného sboru i dalším lidem, s nimiž se při nějaké příležitosti sblížila.

Pak však odešla do důchodu a časem začalo ubývat energie. A tak se místo dopisů rozhodla posílat pohledy. Však to druzí dělali také! Posílali tu vkusnější, tu méně vkusné kartičky s osvědčenou zasněženou krajinou, s rozsvíceným vánočním stromkem, jesličkami a anděly: „Šťastné a veselé Vánoce a hodně zdraví v novém roce!“ Málokdy toho bylo ke čtení víc.

Pisatelů zároveň také ubývalo. Někteří umřeli, některým se nejspíš zdálo, že všechny ty pozdravy jsou stejně jen bezcenná zvyklost a formalita, a tak s psaním přestali. Je ovšem pravda, že někteří známí zprvu také telefonovali, což bylo milé, ale to byla opravdu výjimka. Však i to přestalo. Jirkova moderní metoda je koneckonců patrně to nejlepší řešení. Vnuk jí však musí pomoct s tím rozesíláním přání po mobilu, ona sama by to určitě pomotala. A tak se do toho podle starého Anežčina adresáříku společně pustili a šlo to opravdu rychle: „Tomu to pošli, té taky, té už ne, vždyť mi tři roky na pozdrav neodpověděla!...“

Ale co Blažena? Už to je pár let, co ji umístili do Panenských Břežan. Škoda, že je to taková dálka, byly si před lety dost blízké. Avšak od té doby, co je v tom Domově, od ní nepřišel ani řádek. Ta určitě mobil nemá, soudě podle toho, že v Anežčině notýsku vedle Blaženiny adresy žádné devítimístné číslo není! Té bych snad přece jen měla napsat! Ale co? Hodí se vůbec psát o veselých Vánocích a šťastném novém roce osmdesátileté babce, o které ani nevím, jestli ještě žije?

Nakonec ale Anežka vzala pěkně postaru papír a pero a dala se do psaní. Nejprve musela dost pracně přemýšlet, o čem má psát, ale pak to najednou šlo. Těch témat nebylo zas tak málo. Stačilo se trochu vžít do vzdálené adresátky a trochu zavzpomínat, co by ji asi mohlo zajímat, povzbudit a potěšit.

Před Vánocemi se začaly objevovat v dopisní schránce pohlednice s obvyklými pozdravy. Ty se většinou podobaly jeden druhému jako vejce vejci, ale Anežka objevila nečekaně mezi nimi i dopis:

Milá Anežko,

Ani si nedovedeš představit, jakou radost jsi mi udělala svým obsáhlým dopisem. Čtu si jej znovu a znovu. Na co všecko sis dokázala vzpomenout! Já jsem většinu těch věcí zapomněla, a Ty jsi mi je dokázala krásně oživit! Všechno, co jsi mi napsala o sobě a o tom, co prožíváš, mne také velice zajímá. Ani, Anežko, netušíš, co takové psaní pro mne v mé situaci znamená. Je to pro mne jako krásný dárek pod stromeček. Nechávám si ho na nočním stolku a pořád se k němu vracím. Pán Bůh Ti za něj zaplať!

Já sice nedovedu tak pěkně psát, ale také Ti alespoň stručně vylíčím své strasti a občas i radosti a vůbec, jak to chodí v tom našem starobinci. Snad Tě to bude trošičku zajímat...“

A tak se stalo, že také na stole Anežky Dufkové zůstal celé svátky dopis, ke kterému se co chvíli vracela – odpověď od Blaženy. Esemesky, které došly mobilem, už dávno Jirka pomohl babičce zas smazat – vždyť co s nimi? – ale jsou některé věci, které člověk jen tak snadno nezlikviduje.

Zas se čas adventní přiblížil,
zas očekáváme a vyhlížíme příchod tvůj, Pane.
Bude to tento rok, příště či napřesrok? Nevíme.
Ale jistě víme, že ty přicházíš se svým pozváním.
Pravda, ne tak, jak bychom si někdy přáli.
Už někdy, Pane, nemůžeme, jsme unaveni.
Chceme u tebe spočinout.
Chceme, ale chybí nám odvaha.
Snad tentokrát to zvládneme ještě sami.
Sami ze svých vlastních sil.
Ale ty nabízíš, že nemusíme.
Že můžeme svůj život už teď a tady v tobě ukotvit.
Pane, prosíme, popostrč nás, pomoz nám.
Prosíme, protože někdy odhodlání a odvaha nám schází.
Pane, prosíme, pomoz nám,
ať druhým jsme tu na svědectví o tobě.
Amen.

Marta Zemánková

Advent Fráni Šrámka

Černý vrch mezi Smíchovem a Košířemi se bělal tmou, když jsem se blížil k domu, kde bydlel básník. Postál jsem chvilku u domovních dveří a pak stiskl tlačítko zvonku. Dveře se pootevřely. „Prosím vás, mohl bych hovořit s Mistrem Šrámkem?“ dostal jsem ze sebe. „Ale on leží, je těžce nemocen,“ řekla paní se smutnýma očima. Její slova mne zarazila. Chystal jsem se vzkázat básníkovi přání, aby se zotavil – přání neznámého, jež bude záhy zapomenuto.

„Kdo jste a co jste si přál“, zeptala se náhle paní. Představil jsem se jako učitel náboženství. „Počkejte, já se zeptám,“ řekla paní po krátkém zaváhání a odešla do šera chodby. Nebyl jsem připraven na setkání s nemocným. Prolétla mi hlavou vzpomínka na postavu dobrotivého kněze ve Šrámkově divadelní hře „Léto“.

Paní mne uvedla do světlého pokoje. Na zdi u záhlaví lože visela Masarykova fotografie tuším na koni. Na loži blízko okna básník, vyhublejší, starší, než jak jsem ho znal z podobizen. Z ohlášení věděl, kdo jsem. Zajímal se o mé přesvědčení. Hovořil zvolna, s jistou námahou. „Věříte-li v Boha, držte víru vším, co máte,“ pravil. „Já ji nemám.“

Nevěděl jsem, co na to říci. Uvědomil jsem si své nedostatečné vybavení pro utěšování nemocných. Co povědět jemu, zjevně blízkému smrti a zřejmě neuznávajícímu jiné, věčné bytí? Rozmluva se stočila na básníkův zdravotní stav. Fráňa Šrámek se mi svěřil, že ho trápí ateroskleróza, která zachvátila jeho zrak, takže rozeznává poměrně dobře jenom za slunných poledních hodin.

Co můj vztah k literatuře, k poezii? Ulehčilo se mi. Teprve teď jsem si uvědomil, že jsem přinesl k posouzení dvě básně. Mistr mne vybídl, abych mu je přednesl. Znal jsem je zpaměti:

„Ó Pane, dej, když tvoje ticho zpívá,
ať ztichnu jako pěna mlčenlivá,
snem kolébaná nad mou hlubinou.

Kraj věčných hvězd, kam ani nedohlédnu,
kéž skrytou tůní prozáří až ke dnu,
než vody života mi uplynou.

Tmou pod břehy mé vědomí se hýbá.
Nechť pluje sítinou jak bystrá ryba
a vniká stínem v kouty tajemné.

A každý pohyb, veliký a plný,
ať k tobě směřuje hrou drobné vlny,
jíž moje nitro stoupá nade mne!“

„Ó Bože, jsi-li moře pohyblivé
a z nekonečna zrosil's květy živé
hrou dešťů od dalekých pobřeží,

mne učiň v horách zřídlem na úpatí,
ať voda má, než k břehům tvým se vrátí,
rty žíznivého zchladí, osvěží.

A je-li věčný oheň spjat s tvým jménem
a chví se duhou v květu oroseném,
když ve dni prožívá sta slunných změn,

mne učiň za večera broučkem světlým,
ať smutným zazářím, než zhasna zetlím,
v prach země i v tvé světlo proměněn!“

Básník naslouchal soustředěně. Když jsem skončil, řekl po chvíli: „Mohu vám říci, že váš verš zvoní.“ Slova povzbuzující; ale byly ty verše schopny nyní nejen zaujmout, ale i oslovit?

Odcházel jsem s pozváním k další návštěvě. Při zpáteční cestě jsem si v nejbližším knihkupectví koupil soubor obsahující veškeré Šrámkovy básně, a doma začal pátrat po něčem, co by mi naznačilo nějaký básníkův vztah k víře v Boha. Našel jsem ji, jedinou, onu báseň, kterou jsem znal ještě z gymnázia, ale od té doby ji už neviděl, neslyšel, zapomenul. Asi za týden jsem se dostavil znovu. Tentokrát mne paní Šrámková očividně ráda uvedla do ložnice. Básník mne hledal očima. Po několika slovech pozdravu jsem přešel k věci: „Jak jste mi mohl říci, že nevěříte v Boha, když jste napsal tuto báseň?“ A počal jsem hovořit k básníkovi jeho vlastními verši:

„Prosinec.

Po sněhu půjdu, čistém, bílém,
hru v srdci zvonkovou.
Vánoční země je mým cílem.
Až hvězdy uplovou,
tu budu blízko již.
A budu ještě blíž,
až noční půjdu tmou.

Tu ztichnu tak, jak housle snící,
a malý náhle, dětinný,
a v rukou žmole beranici,
včarován v ticho mýtiny,
tu budu blízko již.
A budu ještě blíž,
svých slz až přejdu bystřiny.

Mír ovane mne, jakby z chléva,
kde vůl a oslík klímají,
světélka stříknou zprava, leva,
noc modrá vzlykne šalmají,
tu budu blízko již.
Ach, jsem tak blízko již,
snad pastýři mne poznají.“

Básník slzel. Když se utišil, řekl: „Víte, já jsem vlastně po celý život bojoval o víru v Boha. Když jsem tu báseň psal, byl jsem jí nejblíž.“ „Jak je to s vaším bojem dnes?“ odvážil jsem se hlesnout.“ „Už nemám sil,“ pravil tiše, ale zřetelně.

Co se dělo v básníkově mysli? Nebylo možno dále pátrat. Odhodlal jsem se k závěru: „Až o vás budu hovořit, nebudu moci říci, že básník Šrámek věřil v Boha. Ale když jste napsal tu báseň, a po tom, co jste mi dnes k ní dodal, nebudu moci ani povědět, že v Boha nevěřil. Bude myslím správné dosvědčit, že Fráňa Šrámek byl člověk víru hledající.“ Básník pečlivě zkoumal má slova. „Ano,“ potvrdil, „tak to bude správné.“ Zanedlouho básník zemřel. Jsem přesvědčen, že dosáhl cíle a byl poznán Pastýřem nejvyšším.

Miroslav Matouš

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

36-37/2012

19. prosince 2012 ✦ ročník 97 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 9. ledna 2013

Z obsahu

* *Heslo roku 2013*
* *Ze šťastného a moudrého mládence zoufalý stařec*

Vánoční poselství

Nebe na zemi?
Jan 3,31–36

Co svět světem stojí, přicházejí stále noví hlasatelé idejí, jak prý lze dosáhnout nebe na zemi. Jenže nic nefunguje, zkušenosti velí, že zaručit lze pouze neúspěch. Výsledkem bývá v lepším případě zklamání obelhaných, v horším vyvlastňování, perzekuce a prolitá krev „škůdců“, kteří o metodách vedoucích k pozemskému nebi pochybují.

A přesto je pořád znovu s touto nabídkou slaven úspěch, protože člověk se nespokojí s pozemským bahnem a hluboko v nitru po čemsi nebeském touží. Touží po návodech a zárukách, že lze dosáhnout nápravy poměrů ve společnosti a trvalého štěstí.

Řekněme si rovnou, že lidské metody sice nefungují, ale ta nevykořenitelná touha po štěstí je do lidských srdcí zaseta Stvořitelem. To, co lidi žene ke zběsilé honbě za štěstím, je ve skutečnosti bolest z nenaplněného intimního vztahu s Bohem, stesk po věčnosti, smutek z hříchem ukradené radosti. Avšak jinak než skrze složení neklidného srdce do Kristových dlaní ta bolest neustane.

Ačkoli mnoho zklamaných (říkají o sobě, že jsou „zdravě skeptičtí“ nebo „racionální“) má za to, že inteligentní člověk by neměl idealisticky snít o něčem, co mu bude kýmsi dáno, neměl by spoléhat na pomoc zvenčí a už vůbec ne „shora“ – čekat na nějakou nebeskou útěchu, jsou lidé o vánočních svátcích přece jen náchylnější vnímat to, že nebe na zemi si neděláme pouze sami, že pravé nebe přichází k nám „pozemšťanům“ nadpřirozeně a bez našeho přičinění.

Viktor Glier
kazatel Církve bratrské
v Novém Městě nad Metují

Milé pozdravení

Takové milé pozdravení,
kytička z naší zahrádky!
V době, kdy v polích kvítka není,
je to jak ruky pohlazení.
Je to jak ruky pohlazení,
když vstříc si jdeme, já a ty.

Když vstříc si jdeme, já a ty,
to vždycky rozkvítají kvítka,
barví se zlatem jako dukáty.
Kytička z naší zahrádky
kvete i v mrazu, jako já a ty.

I o Vánocích kvete u nás snítka.

Vladimír Kučera

Alianční týden modliteb 2013

Modlitební týden 6. – 13. ledna se tentokrát věnuje tématu štědrosti a dávání jako protiváhy konzumnímu stylu života. Doufáme, že bude pro vás i vaše sbory inspirací.

Neboť Bůh … dal

Vývoj konzumního stylu života je jednou z největších globálních změn lidské zkušenosti, která se objevila až v posledních staletích. Přinesl zcela nový posun v lidském chování a osobních očekáváních. Konzumerismus vytváří společnost, v níž se většina lidí ve větší či menší míře zaměřuje na získávání věcí, které prokazatelně nepotřebují. Mnoha lidem konzumerismus poskytl pocit svobody a sebevyjádření. Stal se náhražkou potřeby změny, vytvořil nové normy osobního naplnění a identity. Lidé si na něj zvykli, vyrůstají s ním a připadá jim logický a normální. Nakonec jsme se ocitli v situaci, kdy lidé kupují věci, které nepotřebují, penězi, které nemají, aby zapůsobili na lidi, které ani nemají rádi.

Otázkou je, jaký vliv má rozvoj konzumního přístupu k životu na církev a na jednotlivé křesťany. Zatímco mnozí vidí největší hrozbu pro budoucnost křesťanství v islámu, já osobně se obávám, že zdaleka největší hrozbou pro církev a misii jsou hodnoty globální konzumní kultury, které nepozorovaně, ale rychle nahrazují tradiční křesťanské hodnoty a cíle.

Cílem globálního konzumerismu je nejen prodávat zboží, ale také šířit hodnoty a světový názor, vytvářet citová pouta a preference či potřebu i nutkání být „in“. Budeme jako církev úspěšní v bitvě s lákadly tohoto světa, která jsou mnohem rafinovanější než cokoli v historii?

Před církví stojí nemalý úkol oslovit a znovu získat představivost lidí zasaženou prodejci a reklamními experty McWorldu. Mnoho lidí uvázlo v pasti moderního světa a myslí, že není úniku. Existuje ale mnoho způsobů, jak žít smysluplnější život v pokoji a radosti, o kterých se McWorldu ani nesní. Jednou z cest, jak se svodům zkomercionalizování postavit, je dát prostor kreativitě a obnovit biblické porozumění životu a lidskému poslání. Musíme nabídnout alternativu a praxi, která bude pro naše společenství silnější než přitažlivost amerického snu.

Jednou z nejúčinnějších cest, jak se z této gravitace vymanit, je štědrost a kultura dávání. Kromě tržní ekonomiky, která má tendenci zcela ovládat naši každodenní realitu, existuje ještě Boží ekonomika založená na daru, která je v jistém smyslu podstatnější než ta prvně jmenovaná. Většina věcí, které jsou v lidském životě podstatné, jsou totiž darovány a nedají se koupit. Největším darem je pak sám Ježíš Kristus a odpuštění. Bůh dal svého syna a odpustil nám a jediný způsob, jak na tento dar odpovědět, je vděčnost, štědrost a ochota odpustit druhým. Letošní Alianční týden modliteb se zabývá oblastí štědrosti a dávání, jako jedné z nejlepších obran proti nejsilnějšímu konkurenčnímu božstvu současnosti. Církev, která ztratila i díky restitucím kredibilitu v české společnosti, musí o to více dbát na teologii správcovství i štědrosti Ať je pro vás ATM zdrojem inspirace a růstu Boží milosti ve vašem životě i v životě vašich společenství.

Sbírka ATM 2013: Projekt M4 – podpora zakládání nových sborů

Již tradičně prosíme, abyste během modlitebních shromáždění uspořádali také sbírku na některý z projektů ČEA nebo na její činnost.

Své dary můžete zasílat s variabilním symbolem 2113 na účet ČEA u ČS a.s. - č.ú.: 00 138 083 59 / 0800

S bratrským pozdravem

Mgr. Jiří Unger, tajemník
Česká evangelikální aliance
Plzeňská 166; 150 00 Praha 5
e-mail: info@ea.cz

Zaslíbený Spasitel

Vánoční evangelium pro děti

Děťátko, o jehož příchodu na svět se dozvídáme z evangelií, se nenarodilo do světa vybaveného současnými vymoženostmi. Když jeho maminka Marie cítila, že se blíží její čas, nemohla si zavolat sanitku, aby ji dovezla do porodnice. Tehdy totiž nebyly ani telefony ani sanitky ani porodnice. Ke všemu se Marie nacházela v cizím městě. Jmenovalo se Betlém. Její snoubenec Josef z něj sice pocházel, ale už v něm nikoho neznal. Marně tloukli na dveře a dovolávali se příbuzenských vztahů.

Nakonec se však nad nimi přece jen kdosi slitoval. Nepustil je sice do svého domu, ale aspoň do své stáje. Dnešním maminkám, zvyklým na úzkostlivou čistotu, by se taková porodnice určitě nelíbila. Ale Marie s Josefem Pánu Bohu děkovali i za tu stáj. V ní se pak jejich děťátko skutečně narodilo. Pojmenovali ho po Jozuovi, který kdysi uvedl Izrael do Země zaslíbené - Ježíš. Marie svého synka pilně kojila, přebalovala a zpívala mu, aby se mu dobře usínalo. Přitom sbírala síly na cestu domů, do Nazareta. Doma je přece jen doma.

Zatímco v betlémské stáji to vypadalo docela obyčejně, na nedalekých pastvinách se děly zvláštní věci. Před pastýři, kteří zde hlídali svá stáda, se uprostřed noci objevil Boží posel. Ačkoli do té doby žádného nespatřili, hned ho poznali. Vyzařovala z něj taková sláva, že to nemohl být nikdo jiný. A ten Boží posel jim pověděl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán v městě Davidově.“ Tuhle událost si pastýři nemohli nechat ujít.

Rozběhli se do Betléma a skutečně ho našli. Děťátko v plenkách položené do jeslí. Vypadalo docela obyčejně. Je to však nezmátlo. Právě tak jim ho přece anděl popsal. Spasitel pochází „shora“. K nám lidem však přichází „zdola“. Je dobře, že nás na to Boží poslové upozorňují. Někdy stačí jediná jejich věta a my vidíme, co jsme neviděli, a chápeme, co jsme nechápali. Zaslíbený Spasitel sestupuje se svého královského trůnu a přichází k nám v podobě bezbranného dítěte. V té bezbrannosti spočívá jeho největší síla.

Emanuel Vejnar

Z církví doma i ve světě

Pozvánka na Novoroční ekumenickou slavnost

Ekumenická rada církví v České republice spolu s Českou biskupskou konferencí a Českou televizí si vás dovolují srdečně pozvat na tradiční Novoroční ekumenickou slavnost, která se koná 1. ledna 2013 od 18 h v katedrálním chrámu sv. Vavřince v Praze na Petříně, který spravuje Starokatolická církev. Ústřední téma novoroční slavnosti se tentokrát zaměří na postavu starozákonního Mojžíše. Novoroční ekumenické slavnosti se tradičně účastní představitelé Římskokatolické církve, zástupci členských církví Ekumenické rady církví v ČR a další významní hosté. O hudební doprovod se postará Pavla Forest, varhaník Vojtěch Starý, starokatolická schola a hudební skupina tvořená farníky chrámu sv. Vavřince.

Sandra Silná,
generální sekretářka Ekumenické rady církví v ČR

Sbírka na pomoc syrským uprchlíkům

Synodní rada Českobratrské církve evangelické se z podnětu Střediska humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE rozhodla vyhlásit dobrovolnou sbírku, která by alespoň částečně pomohla zmírnit útrapy těchto těžce zkoušených lidí, kteří ztratili domov v důsledku válečného konfliktu v Sýrii. Středisku humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE se díky grantu Ministerstva zahraničních věcí ČR a díky spolupráci s Luterskou světovou federací podařilo v táboře Za´atari zajistit obytné kontejnerové buňky pro 35 rodin s malými dětmi a starými, dlouhodobě nemocnými či postiženými členy rodiny. V těchto buňkách budou moci tyto rodiny přečkat nadcházející zimu.

Vzhledem k počtu lidí zasažených konfliktem, který má ke konci roku dle odhadů OSN dosáhnout 4,5 milionu, je však potřeba přemýšlet o způsobech další pomoci. Díky spolupráci s Luterskou světovou federací má Diakonie ČCE možnost zapojit se do přípravy utečeneckého tábora Za´atari na blížící se zimu.

Své příspěvky můžete zasílat na sbírkový účet synodní rady číslo 7171717171/2700.

podle e-cirkev.cz (redakčně zkráceno)

Pomoc pro vězněného pastora

Zahraniční právnické organizace, především Christian Solidarity Worldwide, bijí na poplach v případě uvězněného 41letého pastora Benhami Iraniho, který má strávit ve vězení ještě pět let na základě odsouzení za ohrožování národní bezpečnosti. Pastor je držen v nechvalně známém vězení GHesel Hesar poblíž města Karaj v Íránu. V průběhu pobytu za mřížemi je opakovaně vystaven násilí ze strany dozorců i spoluvězňů.

Pastor byl zatčen a odsouzen původně k jednomu roku. Později soud přidal obvinění z ohrožování národní bezpečnosti a rozšířil jeho trest o dalších pět let. Stále je v jednání také obvinění zásadní – totiž z odpadnutí od islámu, které by uvrhlo Iraního pod přísnou jurisdikci diskutovaných rouhačských zákonů. Za pronásledováním stojí úspěšné působení pastora, který stál v čele sítě 300 domácích církví.

Stovky křesťanů z těchto domácích společenství čelí pronásledování: jsou zatýkáni a vyslýcháni, zastrašováni a nuceni opouštět svá společenství. Přesto přicházejí ze země odhady, podle kterých počet křesťanů v této striktně islámské zemi rapidně roste – hovoří se o 100.000 nových věřících, někteří uvádějí i vyšší počty.

podle: Křesťan dnes

Kající bohoslužby za dva tisíce roků křesťanského antisemitismu

On jim odpoví: „Amen, říkám vám, že cokoli jste NEUDĚLALI pro nejmenšího z nich, to jste neudělali PRO MNE.“

Mt 25,45

Ráda bych Vám pověděla, jak vznikla myšlenka kajících bohoslužeb za 2 000 roků křesťanského antisemitismu. Křesťanský antisemitismus vznikl už v prvních stoletích chybnou „teologií náhrady“, jako by Židé byli navždy Hospodinem zavrženi, jako by jim patřily jen soudy a všechno zlé, co je jim prorokováno, když se odvrátí od Hospodina. Nový Izrael je údajně pouze Církev, které patří všechna krásná zaslíbení Starého i Nového zákona.

Bylo to při jednom z početných zájezdů do Izraele, které od roku 2002 absolvuji jako „Zájezdy lásky a solidarity s Izraelem“. Na okraji Jeruzaléma je Památník obětem holokaustu, jehož součástí je tzv. „údolí obcí“, nebo také „hřbitov obcí“. Je to rozsáhlé území, z ptačí perspektivy mapa Evropy, proměněné v bludiště mezi vysokými kamennými sloupy, které jsou umístěné na území toho kterého evropského státu. Jsou popsány jmény za nacismu zlikvidovaných židovských obcí a znázorňují zánik celé jedné vzácné kultury, která kdysi Evropu zbohacovala. Bylo nás několik, kdo jsme tam stáli před kamennými pomníky již neexistujících židovských obcí na území našeho státu.

Hluboce se nás dotýkalo pomyšlení na těch 120 000 vyhaslých životů (pozn.: 120 000 z území Čech, Moravy a Slezska; celkově 270 000 z celého Československa, tj. včetně Slovenska a Zakarpatské Ukrajiny), na stovky již neexistujících židovských obcí, na kus navždy vymizelé zvláštní svébytné kultury, který navždy zmizel z naší země. Plakali jsme, když jsme každý našli jméno své obce, modlili jsme se za zbylé Židy u nás a za Izrael, který z toho popela se zrodil a trvá z Boží milosti, čekaje na vykoupení.

Jistě, byla to zrůdná nacistická ideologie o čisté rase, která hnala na smrt do plynu naše židovské spoluobčany a která chtěla mimo jiné také českými hlavami vydláždit Václavské náměstí v Praze. Podařilo se jí zlikvidovat na 60 000 (pozn.: 90 000 z celého Československa) dalších našich občanů nežidovského původu… Ale! Copak jsme byli tak zahlceni vlastní bolestí, že jsme neviděli mizet tu dávnou kulturu z našich měst a obcí? Je tak málo těch, kdo se snažili nějak pomoci s nasazením vlastního života, kdo mají svůj strom a jméno v Háji spravedlivých v Jad Va Šem!

Jak je možné smýt tu vinu za to, co jsme NEUDĚLALI DOBRÉHO NEJMENŠÍM BRATŘÍM Pána Ježíše?

Můžeme se připojit k výzvě Mariiných sester z roku 2001 a uspořádat kající bohoslužby za 2 000 roků křesťanského antisemitismu, který vyvrcholil v Lutherově Německu holokaustem, při kterém Hitler citoval nenávistná slova proti Židům dávných církevních otců a reformátora Luthera.

Je naší touhou, aby to nebyla záležitost jen několika jednotlivců, ale aby se odstranila i ta poslední překážka požehnání – naše vina v tom, co jsme dobrého NEUČINILI našim židovským spoluobčanům. Jak si mají ke své spáse zamilovat našeho Spasitele, Žida Ježíše Nazaretského, jak mají číst Nový zákon od jeho žáků jako knihu pro ně napsanou, když nebudeme činit pokání?

Jsem Pánu Bohu vděčná za všechny, kdo se přidávají, jejichž srdce pláče se srdcem Božím a chtějí ho potěšit láskou k jeho vyvolenému lidu a pokáním za naši necitelnost v době, kdy se nenávist a zloba pokoušela vyhladit nositele budoucího požehnání pro svět, až se do Jeruzaléma ke svému lidu ve veliké moci a slávě vrátí se svojí Církví židovský Mesiáš a náš Spasitel Pán Ježíš Kristus.

Z historie pronásledování Židů v Evropě

… Jen od května do června roku 1096 bylo vyvražděno 12.000 Židů, když křižáci táhli Metzem, Trierem, Speyerem, Wormsem, Kolínem nad Rýnem, Mainzem a četnými jinými městy. Během této první křižácké výpravy byla v Německu a severní Francii vyvražděna jedna čtvrtina až jedna třetina veškeré židovské populace.

… Na kněze, který roku 1389 nesl v Praze Nejsvětější svátost, údajně házely hrající si židovské děti písek. Odvetou bylo vyvraždění na 3.000 Židů.

Přeskočíme několik století, ve kterých bychom mohli uvádět další příklady pronásledování Židů v Evropě…

… Když byl před Norimberským mezinárodním soudem vyslýchaný zřejmě nejhorší nepřítel Židů ve Třetí říši, Julius Streicher, řekl: „Dr. Martin Luther by měl dnes sedět na lavici obžalovaných místo mne, kdyby tato kniha byla obžalobou vzata na vědomí. Ve knize „Židé a jejich lži“ píše Dr. Martin Luther, že Židé jsou hadí plemeno, jejich synagogy by se měly vypálit, měli by být zničeni... Přesně to jsme dělali!“

… Katolický kněz a historik Edward H. Flannery konstatuje v pohledu na křesťanský antisemitismus: „Je to tragédie, která se týká Ježíše. Je to on, který je ve svém lidu znovu křižován, a to rukama mnohých, kteří byli pokřtěni v jeho jméno. Hřích antisemitismu zahrnuje mnoho dalších hříchů, ale konec konců jde o zapření křesťanské víry, o selhání křesťanské naděje, o onemocnění křesťanské lásky. Což v tom nebylo to nejvlastnější odpadnutí křesťanstva: Ten nejvíc pronásledovaný lid v křesťanském období nebyli křesťané, jimž jejich Mistr pronásledování předpovídal (Jan 16,2-4). Byl to jeho národ, národ, z něhož vzešel. A což to nebyl ten největší skandál: Židé, kteří nesli v dějinách své Bohem uložené břímě, nenašli v církvi žádné spojence, žádné zastánce. Spíše církev sama je tupila a pronásledovala s největším fanatismem. Jsou to dějiny, které volají k pokání.“

Literatura k tématu:

Historie Židů v Čechách a na Moravě (Tomáš Pěkný),

Máme ruce od krve (Michael L. Brown),

Jak se křesťané provinili proti Židům (sborník o dvou tisících letech křesťanského antisemitismu).

Na požádání vám rádi zašleme další podklady k tomuto tématu.

Ludmila Hallerová,Ve Vilách 7,
140 00 PRAHA 4 – Michle.
Tel.: 242 428 814; mobil: 774 572 671, e-mail: hallerova@volny.cz

Redakčně upraveno

Nenechme se vyprovokovat!

(Z německého protestantského měsíčníku Chrismon 11/2012)

„Nenechme se vyprovokovat!“ – Heslo z listopadu 1989 se objevuje znovu! V názvu článku, kterým Margot Kässmannová v jedenáctém čísle německého měsíčníku Chrismon aktuálně reaguje na emoce rozvířené videem „Nevinnost muslimů“.

Kässmannová nepopírá rozdíly a napětí mezi křesťanstvím, židovstvím a islámem, za centrální ale považuje, jak s nimi zacházíme. Proti tzv. „obrazům nepřítele“ volá po mezikonfesijní „koalici rozvážných“. (Našinec si snad v této souvislosti připomene další „sametovou“ momentku, totiž ironickou výzvu písničkářovu: „Vraťte mi nepřítele …“) Závěrem upozorňuje, že nejhorší karikatura Boha křesťanů je zároveň jejich základním symbolem: Bůh popravený na kříži s cynicky míněným nápisem: Ježíš Nazaretský, král židovský.

O neméně aktuálních problémech trestněprávních se za asistence redaktorek přou v témže čísle Chrismonu dva odborníci – bavorská ministryně spravedlnosti Beate Merková a kriminolog Jörg Kinzig. Kinzig kritizuje zejména démonský (teologizuji) vynález německého trestního práva – institut tzv. preventivní zadržení (Sicherungsverwahrung), kdy pachatel po odpykání trestu nadále (na základě dalšího rozsudku soudu, který se opírá o dva nezávislé znalecké posudky) zůstává ve věznici, někdy dokonce na dobu neurčitou. Merková tuto praxi, za kterou bylo v poslední době Německo opakovaně odsouzeno Evropským soudem pro lidská práva, nejenom hájí (staví se pouze proti používání preventivního zadržení u majetkových trestných činů), ale volá dokonce po dalším odstraňování „bezpečnostních mezer“ v trestním právu. Kinzig naopak varuje před sklouznutím do „totalitního trestního práva“ (od poloviny devadesátých let se preventivní zadržení zostřovalo skoro každý rok) a zdůrazňuje: „Právní stát znamená také, že kdo si odseděl svůj trest, dostane v zásadě druhou šanci na svobodě … Nestojím o bezpečnost za každou cenu!“ (Podobně jako Merková argumentovala kdysi v rámci kampaně „Třikrát a dost!“ tuzemská strana, která momentálně zvažuje vypustit slůvko „křesťanská“ ze svého názvu.)

Tématem tolerance se zabývá více příspěvků. „Tolerance je výzvou, nezaměňujme ji s lhostejností,“ tvrdí třeba teoložka Susanne Breit-Kesslerová. „Také muslimové se mohou rozejít; nemusí vždy vše vyústit do dramatu,“ konstatuje bývalá pracovnice diakonie Sosan Azadová, když s odstupem rekapituluje své kuriózní desetileté manželství zaranžované v Afghánistánu rodiči. V souvislosti s někdejší (nyní opuštěnou) taktikou při ochraně svých osobních údajů cituje afghánské přísloví: „Nejde o pravdu, ale o to, co je dobré pro danou situaci.“ To je tzv. kontextuální etika v muslimském provedení! (Zdaleka ne každé fórum má význam kostnického koncilu, zejména ne debaty u kafička s kolegyněmi o srdečních záležitostech všech přítomných i nepřítomných …)

Nejenom článek Margot Kässmannové, který jsme shrnuli úvodem, ale celé listopadové číslo Chrismonu tvoří profilovanou protestantskou reakci na turbulence vyvolané protimuslimským videem „Nevinnost muslimů“.

František Schilla

Nejen o přímé volbě prezidenta

Vypořádáváme se s novinkou – s přímou volbou prezidenta, kterou před rokem, 14.12.2011, schválila Poslanecká sněmovna. Zdá se, že politické strany chtěly shodně vyjít vstříc přání občanů. Nemyslím si však, že by právě přímá volba prezidenta bylo něco, co by nás a naše spouobčany tolik pálilo. Asi nám dělají větší starosti jiné problémy a jiné zákony. Spíše se lidé domnívali, že není příliš povzbudivé sledovat přetahování o hlasy a různé politikaření při volbě prezidenta našimi zvolenými zástupci, parlamentem a senátem. Asi jsme si představovali, že přímá volba bude méně zatěžkána tím, co se jevilo jako nedůstojné. Hladké přijetí tohoto zákona senátem a podepsání prezidentem republiky a obdobně relativně brzké přijetí prováděcího zákona všemi odpovědnými institucemi dávalo naději, že vše bude v pořádku. Ale ukazuje se, že nikoliv. Různé výklady znění zákona při vyřazení tří kandidátů pro vysoký podíl neplatných podpisů na seznamech jejich podporovatelů, jejich následné odvolání se k soudu; varující hlasy, že by se za této situace nemuselo podařit uskutečnit v lednu 2013 prezidentské volby, to už nám dost zřetelně naznačuje, že přímá volba sama o sobě moc velká výhra není. A to mluvíme pouze o proceduře, k samotným kandidátům se nevyjadřujeme.

O to více asi vzpomínáme v této době na našeho prvního prezidenta České republiky, Václava Havla, který svůj úřad opustil před deseti lety v únoru 2003 a který před rokem (18.12.2011) zemřel.

Připomeneme si jej několika citáty:

* *Ženy mají v sobě něco, co by se mělo objevit v politice. Citlivost ke konkrétní situaci, ke konkrétnímu člověku.*
* *Mír neohrožují zbraně jako takové, ale lidé, kteří je konstruují, instalují a jsou ochotni je použít.*
* *Fráze organizuje život, fráze vyvlastňuje lidem jejich identitu, fráze se stává vládcem, obhájcem, soudcem, zákonem.*
* *Politika skutečně obsahuje bezpočet různých pokušení, a když jí člověk podlehne, mohou ho trochu deformovat.*
* *Falšovatelé historie svobodu národa nezachraňují, ale ohrožují.*

Bohumil Kejř

Něco nás přesahuje ? – Bible svědčí o Božím zjevení!

Když se dnes, v postmoderní době, snaží někteří religionisté vysvětlit víru v Boha, používají formulace, že jde o něco, co nás přesahuje, co sahá za přirozené lidské vnímání a chápání. Křesťanská víra je však založena na biblickém svědectví, které mluví o Božím zjevení. Tento výraz je dnes povětšině spojován s pohádkovou představou pouhého přeludu, jako něčeho neskutečného, spojeného s mámením smyslů. Biblické podání naopak představuje zjevení jako objektivní událost, doprovázenou zpravidla i Božím průvodním slovem: *Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k našim otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu* (Žd 1,1). K této víře skrze zjevení napomáhá sám Bůh mocí svého Ducha. O tom Bible svědčí již od samého začátku, kdy i samo stvoření se děje Božím slovem (*I řekl Bůh*... Gn 1,1). V Novém zákoně pak Boží zjevení vrcholí v Ježíši Kristu: *Slovo se stalo tělem* (J 1,14), *Bůh zjevený v těle* (1 Tm 3,16).

V českých překladech Nového zákona nacházíme pojem *"zjevení"* na mnoha místech, v různých nuancích a souvislostech. Stačí nahlédnout do konkordance. Je pozoruhodné, že v původním řeckém textu nacházíme pro "zjevení" tři různé výrazy, a to v rozrůzněném pojetí. Nejčastější je výraz *apokalypsis* (a sloveso *apokalyptein*) ve smyslu *odhalení něčeho, co bylo dosud neznámé*. Toto označení má i poslední novozákonní spis Zjevení Jana, kde však čteme hned na začátku, že jde o *"apokalypsis Ježíše Krista"*: *Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu, aby ukázal svým služebníkům, co se má stát* (Zj 1,1).V tomto apokalyptickém smyslu byl Boží Mesiáš očekáván jako *Světlo, jež bude zjevením národům* (L 2,32); a sám Pán Ježíš vysvětlil učedníkům, že *Otce nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit* (Mt 11, 27.) Na to navazují janovské výroky: *Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl* (J 1,18); *Kdo vidí mne, vidí Otce* (J 14,9).

Výraz apokalypsis je i v Pavlových listech, a to ve smyslu zvláštního osobního obdarování: *Bůh, který mne povolal svou milostí, rozhodl se zjeviti mně svého Syna, abych radostnou zvěst nesl všem národům* (Ga 1,16); - *Nepřevzal jsem evangelium od nikoho, ani se mu nenaučil od lidí, nýbrž zjevil mi je sám Ježíš Kristus* (Ga 1,12); - *Bůh dal mi ve zjevení poznat tajemství, které slovy vypsal* (Ef 3,5); - *Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží* (1 K 2,10).- *Přicházím teď k viděním a zjevením Páně* (2 K 12,1). Podobně zní i Pavlovo přání do sboru v Efezu: *Aby vám Bůh dal ducha moudrosti a zjevení, abyste poznali a osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal* (Ef 1,17). Tedy: zjevení jako samým Bohem darované nové poznání. .

Dalším výrazem pro zjevení je v původním textu sloveso *fanerún*, ve významu *objevit se, stát se zřejmým a známým*. V tomto smyslu vyzývají učedníci svého Mistra a Pána: *Činíš-li takové věci, zjev se světu* (J 7,4; ČEP zde překládá: *ukaž se světu*.) U Jana je toto sloveso i v závěru, kdy se *Ježíš opět zjevil učedníkům u jezera Tiberiadského* (J 21,1). Vyskytuje se třikrát i v pastorálním listu Titovi: *Bůh ve svůj čas zjevil své Slovo v kázání, které mi bylo svěřeno* (Tt 1,3); další texty však překládá ČEP slovesem *"ukázat se"*: *Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všemu lidu* (Tt 2,11); *Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha* (Tt 3,4).

Třetím výrazem pro zjevení je v řeckém textu sloveso *emfanizein*, ve smyslu *činit zřejmým, dobře známým*. Je na jediném místě, v evangeliu podle Jana: *Kdo zachovává má přikázání, ten mne miluje... I já ho budu milovat a dám se mu poznat* (J 14,21-22 ČEP).- Ony všechny uvedené texty dokumentují, že biblický výraz zjevení je neodmyslitelný pro křesťanské vyznání a svědectví, i když "přesahuje" přirozené vnímání a chápání. Pamatujme, že víru ve zjevení vlastně vyznáváme jako křesťané i v Apoštolském vyznání víry.

Jiří J. Otter

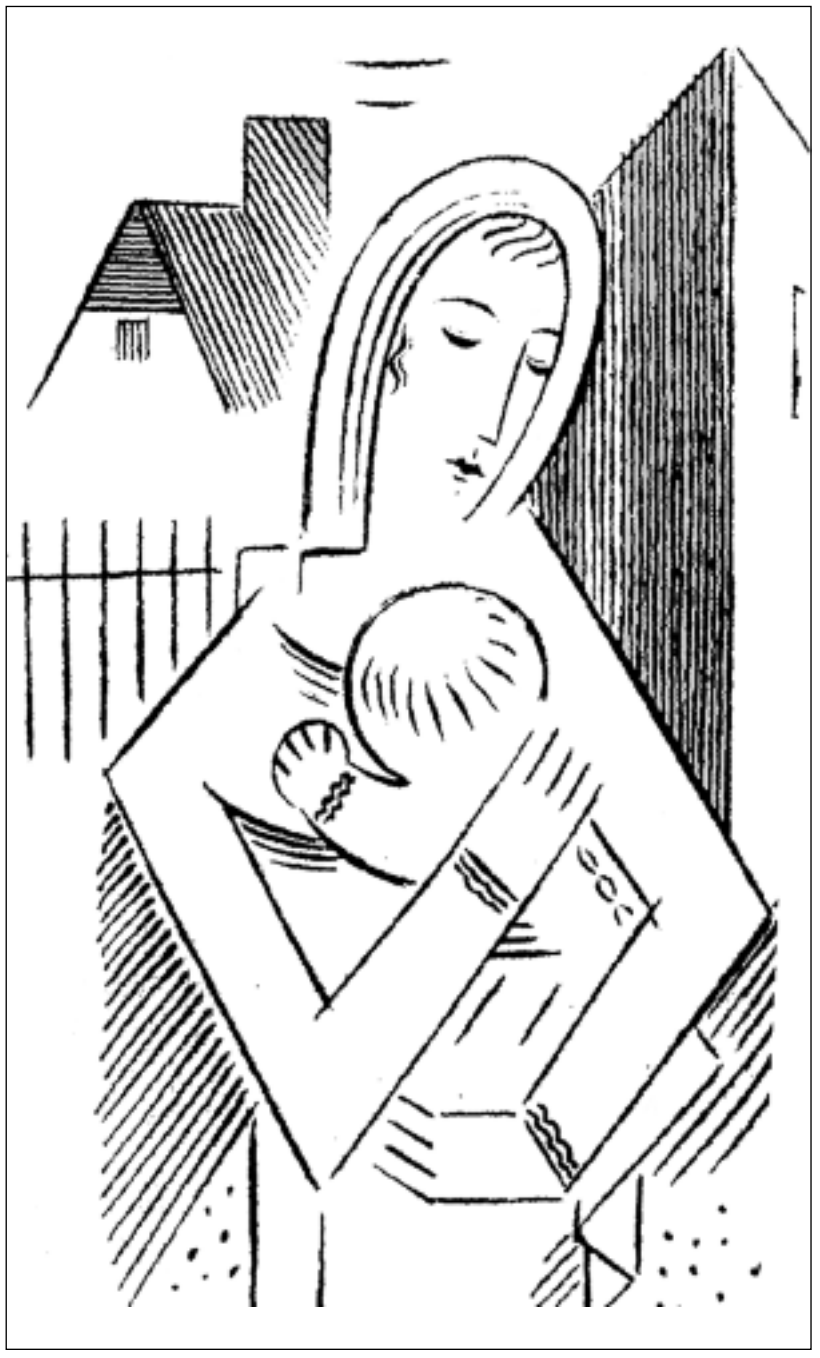

Herodova vražedná soldateska

Motto:

... Herodes se rozlítil
a dal povraždit všechny chlapce
v Betlémě a v celém okolí ve stáří do dvou let,
podle času, který vyzvěděl od mudrců.
Mt 2,16

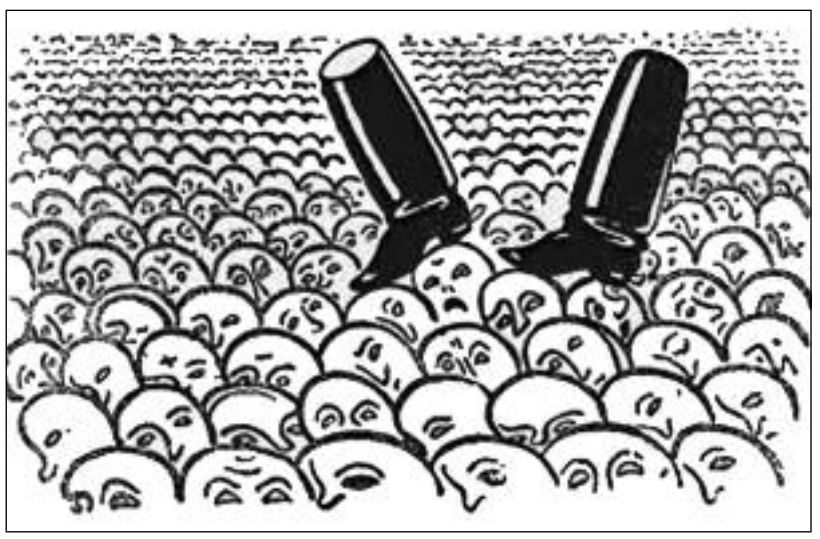

Opomenutou „epizodou" v životě spisovatele, dramatika a malíře Josefa Čapka, obestřenou tajemstvím, jsou jeho poslední dvě dochované malby, jež vznikly v dílně koncentračního tábora. V místě, v němž se vraždilo každodenně, maloval Josef Čapek obraz plný života a naděje, svou madonu. Na šílenou nelidskost nacistů poukazoval ve svých karikaturách v Lidových novinách. To bylo bezesporu důvodem jeho zatčení v roce 1939.

Přitom esesáci využívali ve svůj prospěch umělcova umění v koncentračních táborech - v malířských dílnách. Nejčastěji pracoval na rodokmenech svých věznitelů z řad SS. V Buchenwaldu dokonce i s Emilem Fillou. Na pracovišti se mu občas podařilo najít prostor pro malbu svých námětů. Byl známý jako perfekcionalista a je otázkou, zda by je později dovolil zveřejnit. Poslední předválečná nedokončená díla nařídil manželce zničit, což učinila. Jen šest z nich pouze rozřezala a ty po válce slepil jeho zeť.

Obě díla vzniklá za válečného běsnění nejsou datována. Tak i obraz matky s dítětem, který bychom s trochou nadsázky mohli nazvat „Poslední Vánoce Josefa Čapka". Dílo plné něhy vzniklo v čase, kdy i jej obklíčilo Herodovo vražedné komando. Snad zahleděn do vánočního evangelia... ***I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou.*** **Lukášovo evangelium 2,9**

-kar

Blahobyt a vděčnost

Čím je větší finanční krize, tím více se mi zdá, že se mezi křesťany šíří móda ubezpečovat se, že je třeba děkovat i za to málo, co nám zbývá, protože jsme proti chudým zemím pořád strašně bohatí, a že si snad ani to nezasloužíme, neboť máme býti pokorní a skromní, nejlíp nechtít víc a spokojit se s tím, co máme.

Proti tomuto postoji samozřejmě nic nemám. Myslím, že ekonomické zkoušky nás posilují zejména proto, že kdybychom neznali hůř, tak bychom si nevážili toho líp, které jednou zcela jistě přijde. Vždyť stejně jako není člověku dáno užívat si trvale blahobytu, tak ani žádná hrůza netrvá věčně. Víme, že Pán na nás neuvrhne nic, co bychom neunesli a že naše utrpení je jen dočasné. A tak když se máme blbě, máme být vděční. Ovšem dodávám, že vděčnost by měla přicházet nejen v době nedostatku, ale hlavně v době dostatku. Tedy hlavně v době, kdy je nám dobře.

BOŽÍ HOD VÁNOČNÍ

I přišli chválíce
a nalezli... (L 2,15)

Víra nám ruce rozechvěla
nad chlebem z Páně stolu.
Spolu jsme pili z kalicha
a zpívali jsme spolu.

Na cestě domů pod nohou
v jarní květ sníh se mění,
vždyť „Narodil se Kristus Pán,
hříšným na spasení – – –!"

Zas je Hod Boží vánoční. –
Bez tebe, v sněhu, v ledu,
víra tvá, otče, s vírou mou
sešly se v písni dědů.

Marie Rafajová (Vánoce 1960)
sbírka básní Za Ním, ÚRBJB 1991

Tento rok mám tu čest vést sborové účetnictví a nestačím se divit, jak i v těchto věcech pracuje Bůh. Kdosi mi kdysi řekl, že duchovní zbožnost se prý pozná podle zbožnosti hmotné. Řekl bych, že pro sborové hospodáře platí jedno pravidlo: „Lepší mít ve sboru méně členů, ale zato štědřejších, než mnoho členů lakomých."

Přátelé, nemyslím to teď na každého, ale finanční obětavost se kupodivu neodvíjí od majetku dotyčného. Často žasnu nad tím, jak třeba nějaký senior či maminka s dětmi v dluzích dokáže dávat i ze svého nedostatku, zatímco mladý úspěšný manažer hýřící nápady a doporučeními, kde ušetřit či jak oslovit sponzory, se v darech sotva chudákům vyrovná, ba co víc, někdy i na svou církev v tomto ohledu docela pozapomene. A to je škoda.

Ptám se: „Nežehná snad Bůh v České republice i lidem bohatým? Rozhodl se snad Hospodin nepřivádět tyto hmotně obdařené ke Kristu a následně pak do protestantských církví?" Paradoxem dějin většinou je, že ač byly církve v minulosti možná člensky početnější, nakonec z větší části zafinancovali stavbu kostela místní sedláci, obchodníci nebo hrabě. V mnoha sborových kronikách nacházíme mezi mnoha záznamy o korunových darech tisíců členů ještě zprávy o tom, jak například řezník koupil okno, truhlář daroval lavice a doktor přispěl na obraz. Jen se podívejte.

Celosvětová dluhová krize bují, lidé, firmy i státy si vesele půjčují dál, jedni chudnou a druzí bohatnou, ale církve nemusí mít strach, protože KRISTUS má tu moc nakrmit hladové téměř z ničeho a on jistě obdaří i své věrné, aby mohli sloužit Bohu i lidem. Měli bychom věřit, že i když momentálně možná nemáme, tak jako sbor jsme silní, protože se můžeme modlit s vírou, že za námi stojí Pán. Ten si k sobě povolává jak chudé, tak i bohaté. Když se někomu daří, měl by být nejvíc vděčný. Amen

Ivo Kraus

Křesťanské vánoce

Předlistopadoví vládci věnovali mnoho úsilí tomu, aby přeznačili obsah vánočních svátků. Když se jim z nich ani po mnohaleté propagandě nepodařilo učinit „svátky míru", začali je charakterizovat jako „svátky hojnosti a plného stolu". Z počátečních vznešených ideologických výšin tak v závěru své epochy sklouzli do velmi nízkého materialismu.

Je smutné, že se ty dekadentní doby tak rychle vrátily. Nezpůsobila to ideologie, ale ekonomika. Výrobci chtějí prodávat a Vánoce jim k tomu dávají jedinečnou příležitost. Odstředivý tlak tak dnes působí mnohem rafinovaněji než za socialismu. Doprovázejí ho koledy a zdobí charita. Vede však ke stejně nízkému materialismu jako ten předlistopadový.

Křesťanské vánoce nejsou svátky plných stolů a dárky přecpaných skříní. V Bibli v souvislosti s nimi čteme o narození dítěte, které v sobě nese opravený genetický kód lidství. Ten způsobuje, že když to dítě vyroste, nedere se před ostatní, ale obětuje se pro ně. Křesťanské Vánoce nás každý rok vyzývají, abychom od onoho dítěte přijali jeho genetický kód.

Emanuel Vejnar

Konference ukázala slabiny i možnosti spolupráce církví a hasičů

Pod názvem "Unášeni větrem, zmítáni bouří: Na jedné lodi" proběhla 16.11. 2012 na Evangelické teologické fakultě UK v Praze mezioborová konference k desetiletí smlouvy o spolupráci mezi státem a církvemi při neštěstích. V první části se věnovala smlouvě a v druhé obsahu pojmu „duchovní pomoc“.

Po úvodním rituálu se sfouknutím symbolických deseti svíček, na němž se podílel jako čestný host bývalý generální ředitel HZS ČR Miroslav Štěpán, navrhl v úvodním příspěvku Karel Šimr rozlišení pojmů náboženská a duchovní pomoc a na příkladu vzpomínkové bohoslužby po tragické dopravní nehodě představil příklad dlouhodobé duchovní pomoci v podobě obřadu.

Následovala panelová diskuse mezi tehdejšími a současnými zástupci smluvních stran. Okolnosti vzniku smlouvy o spolupráci „při přípravě a realizaci opatření v oblasti ochrany obyvatelstva, zejména humanitární, psychologické a duchovní pomoci“ mezi Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR a Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí připomněli za signatáře bývalý předseda ERC Vladislav Volný a jeho protějšek na straně GŘ HZS ČR Miroslav Štěpán. Diskuse se dále účastnili současní generální sekretáři ERC a ČBK Sandra Silná a Tomáš Holub a tvůrkyně psychologické služby u hasičů a policie Marie Sotolářová. Sandra Silná představila strukturu Ekumenické rady církví a potvrdila, že záleží na představitelích jednotlivých církví, zda smlouvu uvedou v život v konkrétních církevních komunitách. Tomáš Holub položil důraz na rámcovost a obecnost dohody, která spíše vytváří pole pro další rozvoj spolupráce. Miroslav Štěpán při hodnocení dohody například zmínil, že se nepodařilo zapojení místních církevních komunit a duchovních. Jako možnost prohloubení spolupráce na lokální úrovni vidí zapojení farností a sborů do přípravy na mimořádné události a do součinnostních cvičení. Zdůraznil, že se jedná o dlouhodobou smlouvu o krátkodobé pomoci.

V odpolední části konference seznámil zaplněnou velkou posluchárnu fakulty Luboš Votípka z GŘ HZS ČR se současným pojetím ochrany obyvatelstva. Připomněl především zakotvení náboženské pomoci v Dodatkových protokolech k Ženevským konvencím. Evangelický teolog Ondřej Kolář představil základní teologické koncepty vztahu státu a církve a promítl je do oblasti spolupráce po neštěstích. Pojednal též cestu apoštola Pavla na rozbouřeném moři v roli vězně, který s ostatními sdílel blízkost smrti a vedl je cestou prvních duchovních pomocí (varování, odhodlanosti, iniciativy, odvahy, otevírání nových horizontů, uskutečnění krizového rituálu, zachování chladné hlavy v panice). Rozhodně je „neposkytoval“. Duchovní by měl jít tam, kam nikdo nechce, a hledat ospravedlnění neúspěšného. Zdůraznil, že církev má ve vztahu ke státu spolupracovat a zároveň plnit svou kritickou funkci, nemá se s ním však míjet. Michal Umlauf z Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci pojal ve svém referátu duchovní péči jako pomoc člověku k rozvinutí jeho lidství.

Závěrečná práce ve skupinkách přinesla zjištění, že duchovní pomoc lze pěstovat na úrovni angažovanosti duchovního pro místo, kde žije; angažovanosti církevních sborů a farností a lidí z nich tamtéž; první duchovní pomoci občanské a v prostředí charitativních organizací někdy též profesionální. Obsahově se diskutující shodli, že v době dopadu nepříznivé události nám lidem jde především o blízkost a porozumění. Z oblasti specificky duchovní vzájemné pomoci o modlitbu, rituály a otázky po vině, smyslu, řádu.

Jádro těžkopádnosti při hledání společné řeči viděli účastníci v setkání odlišných oblastí praxe a též v napětí mezi jazykem představitelů institucí a jazykem angažovaných občanů. Výrazně chyběl hlas lidí "zdola" a těch, kdo by smlouvou a jejím naplňováním dnes "žili". Dohoda přesto může sloužit jako důležitá opora pro porozumění dvou světů, budou-li mít ochotu spolupracovat, což znamená i vzdělávat se. Obor od vzniku smlouvy na obou stranách skokově pokročil.

Konferenci pořádala Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, Hasičským záchranným sborem České republiky, Psychosociálním intervenčním týmem České republiky a Spolkem krizovců a humanitářů.

Karel Šimr

Odešel strážce Moravské brány

Farář Jaroslav Vanča se přestěhoval s manželkou Vlastou z Kolína do Hranic v roce 1999. Hned jsme mu dali úkol, aby se spolu s farářem Jaroslavem Batlou (oba se narodili 1920) starali o Moravskou bránu. Dělali svou práci dobře, bránu otvírali a zavírali podle síly větru a podle potřeby. Jenže odešel J. Batla a Járu Vanču ta práce zmáhala. 3. listopadu 2012 opustil Moravskou bránu i nás.

Jeho život byl tak jako tak spojen s branami. Rád slyšel se žalmistou slova „Vcházejte do Hospodinových bran s díkůčiněním“.Velice se radoval z toho, že se jeho nohy postavovaly v branách Hospodinových. Poslechl spolu s Jeremjášem výzvu: “Postav se v bráně domu Hospodinova a ohlašuj tam slovo toto.“

Jára Vanča zvěstoval slovo Hospodinovo, slovo pravdy, smíření, slovo pokoje a naděje, slovo, pod nímž často i klesal, ale zase znovu povstal k veliké radosti. Kázal to slovo v Jasenné na Valašsku po 23 let až do roku 1968. Měli ho tam rádi. Však obecní úřad v Jasenné vypravil na pohřeb do Hranic v pátek 9. listopadu autobus. Také Járovi přirostla Jasenná k srdci. Nosil v paměti jména členů sboru. Velice tesknil, když na jaře zemřel Jan Rokyta. S ním natáčel před lety pro rozhlasovou stanici Vltava vzpomínky ze života. Kousek z té nahrávky o jasenském sboru zazněl i při pohřbu v kostele. Sestra farářka Pavlína Lukášová kázala o veliké naději vzkříšení a nového života

Od roku 1968 do roku 1984 působil Jára Vanča ve Mšeně u Mělníka. Na odpočinek, do zaslouženého důchodu odešel i se svou manželkou Vlastou do Kolína. Ale na odpočinek? Hned 1986 byl zvolen seniorátním vikářem Poděbradského seniorátu a působil v Libici u seniora ThDr. Zdeňka Souška a od roku 1989 v Kolíně u seniora Miroslava Frydrycha až do 31. srpna 1995.

Jára Vanča se narodil 11.září (jako Jan Lukáš) 1920 v Teplicích. Rodina se po Mnichovu přestěhovala do Kolína, kde Jára maturoval. Protože vysoké školy byly zavřeny, studoval teologii v tajných seminářích při synodní radě v Praze. Jak nevzpomenout prof J. B. Součka, který to studium organizoval. Studium bylo spojeno s prací diakona a potom vikáře v kolínském sboru. V Kolíně tedy Jára svou práci kazatele začínal, v Kolíně ji i končil.

Když jsme při pohřbu vycházeli z kostela a doprovázeli rakev k pohřebnímu vozu, rozklenula se na Hranicemi, ba nad celou Moravskou bránou, veliká překrásná duha – obraz slávy Hospodinovy (Ez 1,28). A snad jsme mohli i v srdci uslyšet tichý hlas: „Vejdiž v radost Pána svého.“

Miroslav Frydrych

Upozornění

Vzhledem k volným dnům v době vánočních svátků a Nového roku nebudeme moci z technických důvodů v tomto čase vycházet. Proto jsme pro vás připravili čtenářskou „zásobu“ v podobě dvou po sobě jdoucích dvojčísel.

První číslo ET-KJ v roce 2013 vyjde proto až 8. ledna 2013.

Redakce a administrace

Inzerce

FS ČCE v Chrudimi nabízí k pronájmu byt 2+1 ve 2. patře domu čp. 303 na Pardubické ulici. Bližší informace na tel.č. 469 622 110.

č. 10

Poznávací zájezd do Izraele
Srdečně zveme k ekumenickému poznávacímu zájezdu do Izraele, který se bude konat ve dnech 7. - 17. dubna 2013. Přenocování v hotelech v Jeruzalémě, v Haifě a v Eilatu. Přes den cesty autobusem za poznáváním biblických míst. Místním průvodcem bude Fredi či Ariel Winkler.
Cena: 8.800 Kč za letenku a 1.295 USD za služby v místě. V ceně je vše, tedy ubytování s polopenzí, autobus, všechny vstupy a služby průvodce. Zveme vás k účasti.
Dotazy nebo přihlášky možno poslat na adresu: Manželé Mikuláš + Anita Zoubkovi, Žižkova 1161/27, 358 01 Kraslice, telefon: 352 696 085, mail: mikulas.zoubek@seznam.cz

Noemi - seznamka pro křesťany
Služba pro křesťany, kteří hledají svého životního partnera.
Bližší informace a přihlášky:
www.noemka.com,
info@noemka.com
+420 777222877
Noemi,
Na Mušce 1124, 534 01 Holice

č. 12

Oznámení

18. prosince jsme vzpomenuli nedožitých devadesátin bratra faráře Bedřicha B. Bašuse.
Z větších sborů jeho služby uveďme Brandýs n. Orl. a Choceň.
Pracoval také v redakci Kostnických jisker a hojně přispíval články do těchto novin. Známá je také jeho literární činnost.
Ve službě mu věrně stála po boku jeho manželka Libuše.

Dcery s rodinami

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje **Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu.**
O malé, osobně laděné zamyšlení nad velkými věcmi nám svěřenými, se s posluchači podělí bratr Lubomír Mlčoch ze Sekulárního františkánského řádu.
Ing. L. Mlčoch, CSc., je profesorem Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a členem Papežské akademie společenských věd.
Toto ekumenické modlitební setkání se uskuteční v úterý 15. ledna 2013 od 17.30 h (předpokládaný konec do 18.45 h) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe
jne@centrum.cz

Oprava

Ve 30. čísle ETKJ měl být správně pod básní Angelus uveden jako autor Vojtěch Paulus.

Bohoslužby

Seniorát středočeský

Českobratrská církev evangelická

Benešov u Prahy – Ne 10 h
Husova 656, f. Tomáš Trusina

Beroun – Ne 9.45 h
Husovo nám. 43/30, a f. J. Pechar

Dobříš – Ne 10 h
Husova 1556, f. Samuel Hejzlar

Hořovice – Ne 9.30 h
Valdecká 408, f. Drahomíra Dušková Havlíčková, a f. Samuel Helzlar

Hvozdnice – Ne 9.30 h
Hvozdnice č. 125, f. Vendula Kalusová

Kladno – Ne 9 h
gen. Klapálka 37/1394, f. Daniela Brodská

Libčice nad Vltavou – Ne 9 h
5. května 66, f. Dana Rotkovská

Sedlec-Prčice – Ne 8.30 h
K. Burky 150, a f. Tomáš Trusina, j Pavla Jandečková

Soběhrdy – Ne 10 h
Soběhrdy č. 21, f. Petr Turecký

Škvorec – Ne b,d 9.30 h
Husova 133, a f. Elen Plzáková

Církev bratrská

Neratovice – Ne 10 h misijní sbor
Vojtěšská 1219

Kladno – Ne 10 h
Víta Nejedlého 1503, k. Daniel Kaleta

Evangelická církev metodistická

Kladno – Ne 11 h
Milady Horákové 1526 (v modlitebně CASD), k. Tomáš Trávníček

Slaný – Ne 9 h
Vepřkova 1087 Husův dům, k. Jana Daněčková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 7

36–37/2012

VYCHÁZÍ: 19. PROSINCE 2012

Přelom roků

V životě našich sborů se řídíme podle církevního kalendáře, který nám připomíná podstatné věci, jimiž nás Pán Bůh obdarovává. Ale nijak zvlášť tento rytmus nezdůrazňuje svůj předěl: po poslední neděli církevního roku již plynule přichází 1. adventní neděle a začínáme se těšit na svátky Božího narození.
Na světě se objevovalo mnoho způsobů, jak měřit čas. Asi nejen proto, aby lidé věděli „od kdy do kdy a co za to", jak vtipně glosoval Jan Werich, ale z potřeby postihnout opakující se denní i roční cykly. Některé kalendáře se řídily podle měsíce, jiné podle slunce, některé pracně kombinovaly obojí – ale vždy měly společné, že po nějaké době dospěly na svůj konec a začaly počítat od začátku. S touto změnou se často pojí všelijaká očekávání, která však obvykle končí u toho, že si musíme osvojit psaní nového letopočtu a vyrovnat se s tím, o kolik nám zase co podraží..
Přesto je přelom roků i pro nás příležitostí se zastavit, ohlédnout a trochu hodnotit i vyhlížet do dalšího období. Připravil jsem krátkou anketu pro zástupce několika církví, organizací a spolků, jejichž činnost souvisí k křesťanstvím. Možná se o nich z těchto krátkých odpovědí dozvíme něco zajímavého; přinejmenším si alespoň uvědomíme, že kolem nás jsou i jiní, kteří procházejí obdobnými starostmi, radostmi i nadějemi jako my.
Bohumil Kejř

1. Co vám z končícího roku 2012 utkví jako významná událost v životě vaší církve / organizace?
2. Můžete zmínit, co vás v tomto období obzvlášť potěšilo a povzbudilo?
3. S jakými nadějemi vyhlížíte rok 2013 a čeho byste si přáli dosáhnout?

Sandra Silná
generální sekretářka Ekumenické rady církví v ČR, farářka Církve čs.husitské v Praze 6-Břevnově

1. V životě ERC je významnou událostí každé ekumenické setkání, kde se sejdeme dobrovolně a s chutí spolupracovat. Osobně za událost r. 2012 považuji výbornou spolupráci s představiteli města Roudnice n. L. při přípravě letošní Modlitby za domov. Přelomovou událostí v životě církví jistě je i to, že Senátem prošel návrh zákona o částečné nápravě majetkových křivd.

2. Potěšil mě vznik ekumenické Husovy komise a šíře aktivit, které se připravují v souvislosti s výročími v r. 2013 (příchod věrozvěstů Konstantina a Metoděje, Bible kralická) a 2015 (Mistr Jan Hus). Vždy mě povzbudí, když se setkám s otevřenými lidmi, kteří vidí za hranice své církve i za hranice církve obecně.

3. Osobně rok 2013 vyhlížím s nadějí na narození prvního potomka, v tomto smyslu bych si přála dosáhnout harmonie mezi rodinným a profesním životem a zůstat pokud možno při zdravém rozumu a v pohodě.

Pavel Novák
ředitel, Česká biblická společnost

1. V roce 2012 se ČBS podařilo završit několikaletý projekt biblického překladu Slovo na cestu, a to vydáním tohoto překladu s rozsáhlým poznámkovým aparátem, který je určen pro nejširší použití (minulý rok vyšla Bible a NZ). S mírnou nadsázkou lze říci, že nyní již nikdo nemá výmluvu, že biblickému textu nerozumí.

2. Navzdory ekonomickým obtížím, se kterými se většina lidí musí denně vyrovnávat, vidíme u církví, farností, sborů i jednotlivců stálou ochotu podporovat šíření Písma i mimo hranice naší republiky. V oblasti vydavatelské služby pak máme radost z toho, že stále více církví a farností má zájem o publikace šité na míru jejich potřeb.

3. Již nějaký čas pracujeme na rozsáhlém projektu Kralické šestidílky. Tato unikátní publikace vyjde během roku 2013, a to v jednom svazku a moderní, snadno čitelné sazbě. Bude obsahovat původní biblický text a kompletní poznámkový aparát. Reakce na tento projekt nás motivují k ještě usilovnější práci, abychom mohli tento klenot českého jazyka dokončit včas.

Rastislav Tercius Čižmár
vydavatel internetových novin Křesťan dnes (www.krestandnes.cz)

1. Verím, že z milosti Božej, mám možnosť byť od októbra na stáži v New Yorku v internetových novinách The Christian Post (www.christianpost.com). Možem tak byť súčasťou medzinárodného tímu a vidieť, ako sa Božie kráľovstvo šíri v rôznych kútoch sveta. Verím, že sa to pozitívne prejaví i v službe Křesťan dnes (www.krestandnes.cz) v Česku i na Slovensku.

2. Potešilo ma to, že Boh je stále verný a požehnáva naše národy. Kresťania naprieč cirkvami stále viac spolupracujú a postupne sa zlepšuje aj komunikačná schopnosť jednotlivých zborov i mládežnických organizácií a hnutí. Potešil ma i zdar Libora Michálека vo voľbách do Senátu a prehlbujúca sa spolupráca kresťanov rôznych národností v Česku na rôznych úrovniach.

3. V roku 400. výročia vydania Bible kralické by som chcel byť verný v malých veciach a zároveň mať očakávania, že Boh bude konať vo veciach veľkých. Prial by som si, aby sa postupne menili celé mestá a ku tomu verím poslúžia i pripravované mestské vydania novín Křesťan dnes na oslavu Boha i službu cirkvi Ježiša Krista v regionálnych sídlach. Za modlitby i praktickú pomoc v tejto oblasti budem čitateľom vďačný.

Eva Grollová
ředitelka Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb

1. Ochota jednotlivých dárců i sborů pomoci našim klientům, cizincům v kritické životní situaci. Díky této pomoci mohl jeden mladý muž úspěšně absolvovat onkologickou léčbu, děti s maminkou po letech v azylech získaly bydlení, jiní se mohli vrátit zpět do své vlasti.

2. Povzbudilo mne setkání s lidmi se zrakovým postižením při jejich pravidelném letním pobytu. Potěšil mne jejich nadhled a humor a musela jsem se zasmát svému tápání v situacích, kdy spoléhám na své schopnosti. Toto společenství již léta spoluvytvářejí manželé Jana a Josef Červeňákovi. Díky za to.

3. Poněkud unavena končím svoji práci v Diakonii. Mám ale velkou naději, že služby našeho střediska budou v roce 2013 stabilnější a moje nástupkyně přinese novou energii a nápady pro rozvoj těch služeb, které jsou nejvíce třeba.

Doc. Jindřich Halama, Th.D.
děkan, Evangelická teologická fakulta

1. Určitě schválení restitučních zákonů v parlamentu, protože je to hospodářsky nejvýznamnější změna od dob starého mocnářství a vyrovnávat se s ní budou zuby nehty ještě dvě generace církve. Dej Pán Bůh, abychom to zvládli moudře a pokojně.

2. Povzbudilo mne Lukášovo evangelium, protože praví, že až se začne dít něco takového, co se v našem světě děje dnes a denně, máme se napřímit a zvednout hlavu (L 21,28).

3. Rok 2013 vyhlížím vcelku s obavami, rozum mi praví, že lepší už to nebude, srdce by rádo věřilo, že ano – ale proč by mělo, když my lepší nejsme a nejsme? Přál bych si s básníkem říci za rok: „Mohlo to být horší, nebylo to špatné..."

Marta Srbová
předsedkyně sdružení Operace Ester

1. Akce Terezín - AM ISRAEL CHAJ - Izrael žije, kterou pořádáme každý rok. Na místě se smutnou historií se lidé různých denominací, křesťané i Židé radují a dávají svou radost najevo společnou modlitbou, zpěvem a tancem.

2. Těší nás, že řady členů našeho sdružení Operace Ester se utěšeně rozrůstají. Také nás těší, že byť jsme nezisková organizace a náš "měšec" je maličký, stále máme možnost podporovat dobré věci (spolupracujeme se sociálním oddělením Pražské židovské obce) a podobné projekty.

3. Doufáme, že se najdou další "nadšenci", kteří budou podporovat naše sdružení jak finančně, tak aktivitou při našich akcích. Od ledna už začneme připravovat další terezínské "radování". Také bychom rádi uskutečnili velké setkání všech organizací, které mají stejnou myšlenku a cíle, totiž být strážci na hradbách Jeruzaléma.

Pavel Hanych
Oddělení vnějších vztahů Diakonie ČCE

1. Nebude to jediná událost, spíš mnoho a mnoho menších věcí, které život diakonie provázejí. Spousta dobré práce ve střediscích, která se děje v tichosti, ale je nesmírně důležitá. Nadto také to, že máme potenciál veřejně reflektovat společenská témata, například otázku diskriminace stáří prostřednictvím kampaně Otevřeno seniorům. A připravujeme další.

2. Osobní setkání s několika řediteli diakonických středisek. Jsou to lidé v nesmírně složitých vedoucích pozicích, v neustálém vyčerpávajícím zápase o udržitelnost služeb. Z mnohých rozhovorů jsem si ovšem uvědomil, že to jsou také lidé nesmírně silní, obdarovaní, vybavení moudrostí i pokorou. Dokud tu takoví budou, nemusíme se o budoucnost zas tolik obávat.

3. Líbilo by se mně, kdyby se spojily všechny křesťanské pomáhající organizace a vytvořily provázanou síť efektivní pomoci. Nebo aspoň evangelická diakonie kdyby byla jedna. Zřejmě se to nepodaří dřív než v Božím království. Tak bych nám všem aspoň přál otevřenost v tom horizontálním i vertikálním slova smyslu.

Přelom roků

Jan Kirschner
presbyter ČCE a předseda o.s. SEM Přátelé Herlíkovic

1. Jistě významné je schválení zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi. Postupný přechod na samofinancování bude jistě velká změna a doufám, že ku prospěchu státu i církví. Bojím se ale jistého privatizování víry. Služba církví společnosti je velmi důležitá. Církev také nemůže být postavena jen na profesionálních zaměstnancích (převážně duchovních). Nezbytná je dobrovolná a obětavá činnost presbyterů a dalších laiků v církvi.

2. Potěšilo mě navázání hlubších vztahů s členy občanského sdružení Přátelé Herlíkovic, které jsme založili na podporu lokality a záchranu jedné z původních krkonošských chalup. Církev zde vlastní po německém obyvatelstvu již přes 60 let několik budov a provozuje je jako rekreační středisko. Mám radost ze získání archivních informací dokumentujících zmizelý svět Sudet i poválečného osidlování pohraničí.

3. Již léta spolu s týmem ekumenických spolupracovníků vytváříme internetové stránky ChristNet.cz. Od nového roku chceme po 13 letech existence tohoto portálu spustit první kompletní grafickou i obsahovou modernizaci serveru. Přeji si, aby to dobře dopadlo a čtenářům se nový design líbil. V Herlíkovicích naše sdružení iniciuje česko-německou bohoslužbu u příležitosti 110. výročí posvěcení kostela (2.6.). Potěšilo by mě, pokud by přijeli potomci původních německých obyvatel i mnozí evangelíci, kteří mají Herlíkovice rádi.

Jana Křížová
kazatelka Evangelické církve metodistické

1. Tým dobrovolníků z české části Evangelické církve metodistické se vypravil koncem léta do USA pomáhat při obnově kempu po požáru. Pracovali jsme po boku místních metodistů a prožili jsme skutečnost, že jsme coby křesťané propojeni po celém světě, že jsme jedna církev.

2. To, že se pět církví (Leuenberského společenství) dokázalo domluvit a udělat něco společně. Myslím tím Společné čtení na každý den 2013, Úvahy nad biblickými texty. Těší mě, když si uvědomím, že nejsem sama, kdo čte právě tento biblický verš, případně úvahu o něm.

3. Hnutí Cesta do Emaus, jež působí pod hlavičkou ECM, připravuje třídenní kurzy pro všechny, kdo se nechají pozvat a můžou se s námi sejít u večeře Páně. Minulé dva roky jsme neměli víkend pro muže, protože chyběli zájemci. Byla bych ráda, kdyby se to letos podařilo.

Mojmír Kallus
předseda ICEJ – české pobočky Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém

1. Podařilo se nám úspěšně dokončit náš dosud největší projekt „Centra vzdělávání a dialogu“, v jehož rámci jsme navštívili 750 škol a oslovili více než 65 000 žáků s poselstvím o nebezpečí antisemitismu a předsudků vůbec.

2. Velkým potěšením i povzbuzením je pro mě náš tým sestávající ze skvělých spolupracovníků a několika desítek dobrovolníků po celé republice, kteří odvedli obrovské množství práce. Díky nim se nám daří pořádat pravidelně v různých městech různé veřejné akce, jimž tito lidé dodávají specifickou vůni.

3. Rádi bychom udrželi a dále rozvíjeli činnost na školách. Osobně se těším na postupné předávání své každodenní práce v ICEJ mladšímu kolegovi Radkovi Hejretovi a plynulý přechod do pozice jakéhosi mentora.

Martin Škoda
ordinovaný diakon Církve bratrské, zástupce hlavní kaplanky Vězeňské služby ČR

1. Jako každý rok v tuto dobu bilancuji, co se podařilo a co ne. Ve službě zástupce hlavní kaplanky VSČR vnímám jako malý zázrak neobyčejných rozměrů to, že se po celou dobu existence Vězeňské duchovní péče a Vězeňské duchovní služby (kaplanů) daří zachovat výrazně ekumenický charakter naší služby, a to často přes různé snahy tuto službu z vnějšku ovlivňovat tím či oním směrem.

2. Úplně obyčejná věc, když moje patnáctiletá dcera Anička obhájila na gymnáziu kreační teorii na jedničku ve veřejné disputaci proti dvěma evolucionistům. Sama si našla materiály a hledala, jak oslovit posluchače.

3. Očekávám s nadějí určitý eticko-morální přelom ve společnosti, možná podnícený působením spirituality, který se bude týkat hodnot, vztahů a postojů lidí. Neočekávám, že to bude v souvislosti s mayským kalendářem nebo přechodem Země přes tzv. nulové galaktické pásmo.

Pavel Tůma
redaktor, Scripture Union (Biblická jednota)

1. Scripture Union (Biblická jednota) byla založena v naší zemi před 20 lety jako občanské sdružení s cílem povzbuzovat všechny generace bez rozdílu vyznání ke každodennímu setkávání s Bohem čtením Bible a modlitbami. Na přelomu března a dubna proběhla slavnostní oslava tohoto výročí v pardubické Arše.

2. Setkání s lidmi, kteří prošli tábory Scripture Union (Biblické jednoty) a na společenství nezapomněli. Mnozí z nich se tam setkali s praktickým křesťanstvím vůbec poprvé, uvěřili a vyrostli z nich živí křesťané.

3. Scripture Union už 19 roků vydává jedinou skutečně ekumenickou příručku pro každodenní čtení Bible v naší republice pod názvem Mana pro tento den, do které píší autoři z 19 křesťanských církví v Česku. Sjednotit čtenáře ze všech církví se však nepodařilo; některé si svoje tradiční příručky stále udržují. Přáli bychom si, aby naše pomůcka přispívala ke sbližování církví nad knihou, která je jejich společným základem.

Daniel Ženatý
farář v Pardubicích, první náměstek synodního seniora Českobratrské církve evangelické

1. Nejsem si jist, že mně něco utkví. Po letech se vše stírá, dnes bych musel dlouho pátrat v paměti, co tam utkvělo například o letech 2008 nebo 2009. Ale něco přece jen, k roku 2012 patřilo čekání na to, jak dopadne jednání o majetkovém narovnání a o novém „církevním zákonu“.

2. Že církev žije, shromažďuje se, Boží slovo je zvěstováno a svátostmi se slouží. Objevují se noví lidé, sbory se snaží otevřít vůči svému okolí. Mám radost z mladých vzdělaných bohoslovců a jejich zájmu pracovat v církvi. To vše není vůbec samozřejmé!
Potěšilo mne, že od září 2012 mohu spolupracovat s kolegou Františkem Plecháčkem, druhým farářem našeho pardubického sboru.

3. V církvi budeme hledat cestu, jak žít dál „po restitucích“. Moc bych si přál, aby nás to hledání vnitřně nerozdělilo. Snažme se, aby to byl rok mnoha rozhovorů, naslouchání, trpělivosti a pokory. A pokud to bude třeba, také odvahy pustit se dosavadního a chytit nového.

Také Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., se na přelomu roků zamýšlí nad uplynulým obdobím – a i když mnohé věci pro nás byly obtížné a litujeme, že leckteré i dobré úmysly a záměry se neuskutečnily, přesto můžeme s vděčností vyznávat: i toto byl rok milosti Hospodinovy, kdy jsme z jeho laskavosti mohli hodně přijmout a zažít.
I proto vstupujeme do dalšího období s nadějí, že nic není a nebude mocnější než Boží láska, kterou nám dal poznat ve svém Synu, a od které nás nemůže nic odloučit.
Jsme předně vděčni Pánu Bohu, ale ceníme si také podpory mnohých spolupracovníků, přátel a příznivců, že se podílejí na naší činnosti. A velmi si vážíme věrnosti čtenářů Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Doufáme, že budou s tímto periodikem spokojeni v příštím roce ještě ve větší míře.
Přejeme Vám radostný a pokojný sváteční čas a do příštího roku potřebné požehnání od Dárce všech dobrých darů.

Předsednictvo Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.